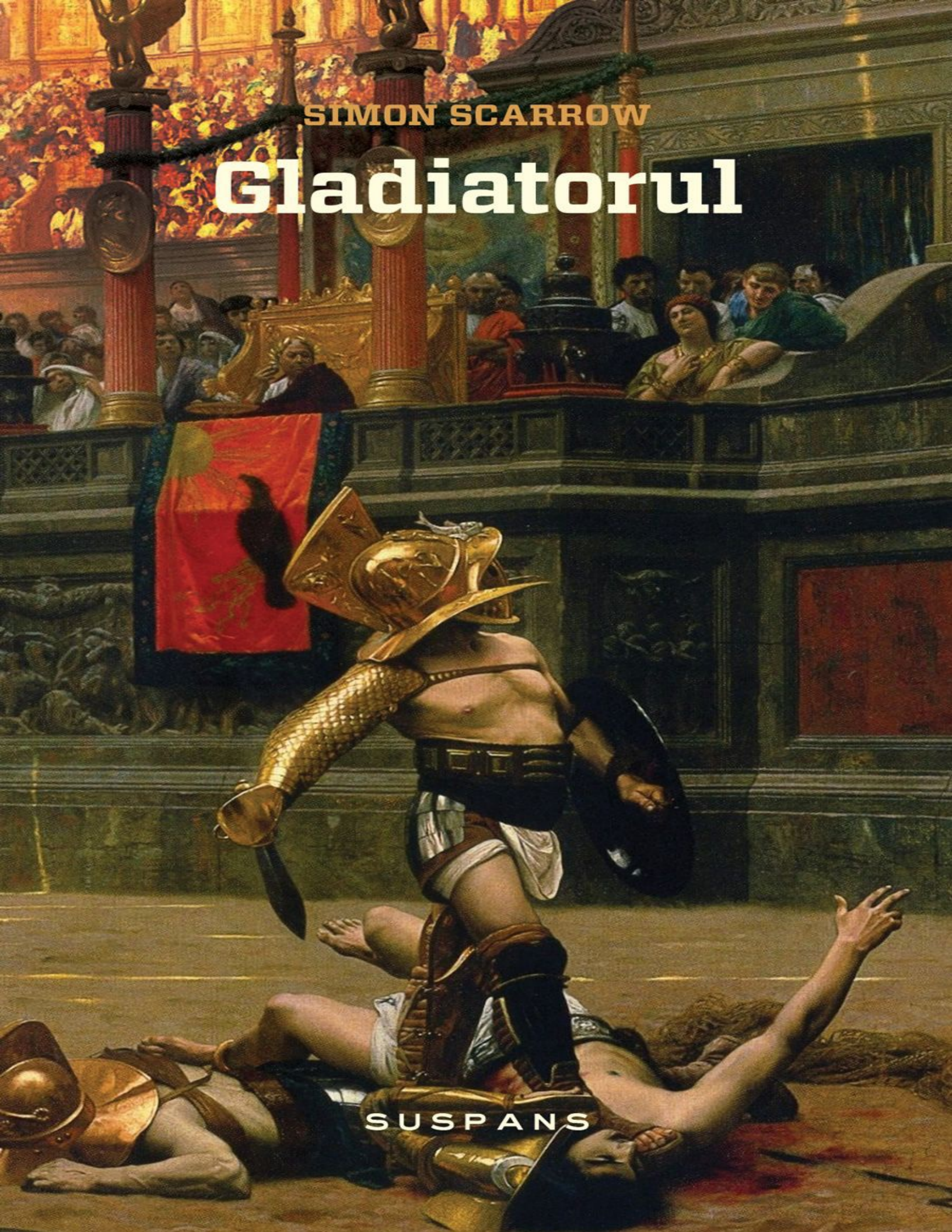
SIMON SCARROW
Gladiatorul
SUSPANS

SUSPANS

SIMON SCARROW s-a născut în 1962 în Nigeria şi şi-a petrecut copilăria în diferite ţări, datorită carierei tatălui său, funcţionar de bancă, pentru ca apoi să se stabilească în Marea Britanie. După absolvirea universităţii a lucrat doi ani ca funcţionar la Fiscul britanic, apoi şi-a continuat studiile la University of East Anglia.

Cele șapte romane din seria Eagle – *Under the Eagle, The Eagle's Conquest, When the Eagle Hunts, The Eagle and the Wolves, The Eagle's Prey, The Eagle's Prophecy, The Eagle in the Sand* –, publicate între 2000 şi 2006, s-au bucurat de succes, dar începând cu *Centurionul*, publicat în 2007 (Nemira, 2010), a renunţat la numele Eagle din titluri, continuând cu *Gladiatorul* (2009; Nemira, 2012) şi *The Legion* (2010), următorul roman din serie intitulându-se *Pretorianul*.

Personajele din seria Eagle, centurionii Cato şi Macro, îşi continuă aventurile şi evoluează sub ochii cititorului, care astfel este iniţiat treptat în istoria militară a Romei antice. Cărţile sunt foarte bine documentate din punctul de vedere al tacticii militare folosite de romani, autorul recunoscând că pentru fiecare roman face cercetări luni întregi.

Simon Scarrow locuieşte în Norfolk cu soţia şi cei doi copii.

SIMON SCARROW

Gladiatorul

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

NEMIRA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SCARROW, SIMON
Gladiatorul /Simon Scarrow; trad.: Gabriel Stoian. - Bucureşti: Nemira Publishing House, 2012
ISBN print: 978-606-579-802-1
ISBN epub: 978-606-758-223-9
ISBN mobi: 978-606-758-224-6

I. Stoian, Gabriel (trad.)

821.111-31=135.1

Simon Scarrow
THE GLADIATOR
Copyright © 2011 Simon Scarrow

© Nemira, 2012
Coperta: Gabi DUMITRU
Redactor: Cristina IOANA
Tehnoredactor: Stelian BIGAN
Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimescu

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.

Cuprins

Despre autor
Inima Imperiului Roman, anul 49 d.Hr.
Mulțumiri
Provincia romană Creta
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

20
21
22
23
24
25
26
Golful de la Olous
27
28
29
30
31
32
33
Nota autorului
Note

Dedic această carte lui Mick Webb și colectivului de la Școala Primară Stoke Holy Cross. Vă mulțumesc pentru tot ce ați făcut pentru fiii mei, Joe și Nick.

Inima Imperiului Roman, anul 49 d.Hr.

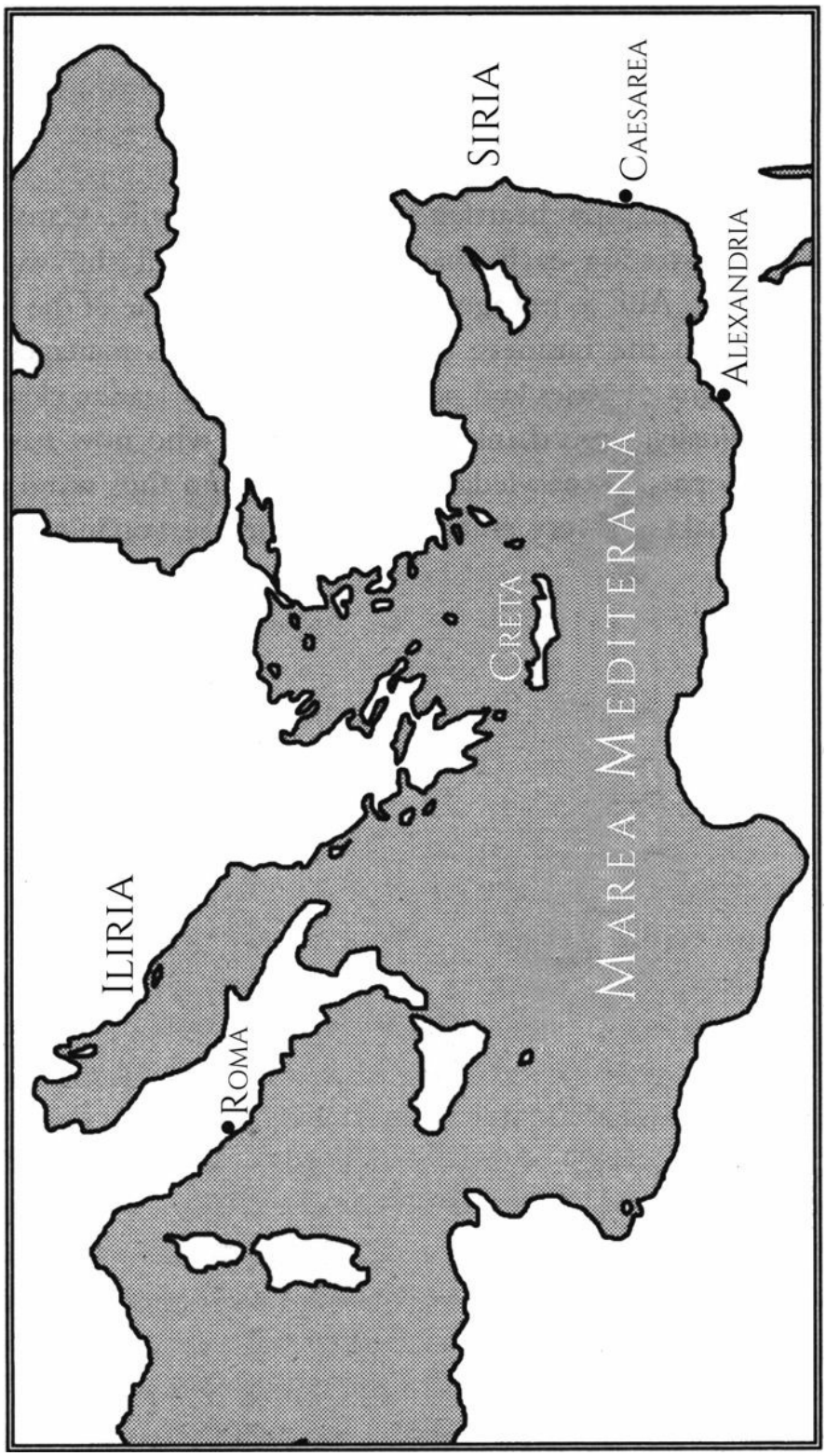

Mulțumiri

Îi mulțumesc din nou, din suflet, soției mele, Carolyn, pentru analiza fiecărui capitol pe măsură ce au fost scrise. De asemenea, agentei mele, Meg, și, cu siguranță, unuia dintre cei mai buni editori din branșă, Marion, care a reușit întotdeauna să-mi tempereze excesele și să mă îndrume spre realizarea unei povești mai bine închegate. În sfârșit, mii de mulțumiri fiului meu, Joe, care deține acum cunoștințe enciclopedice despre serie, ajutându-mă astfel să nu comit vreo greșeală usturătoare. Joe, ești grozav.

Provincia romană Creta

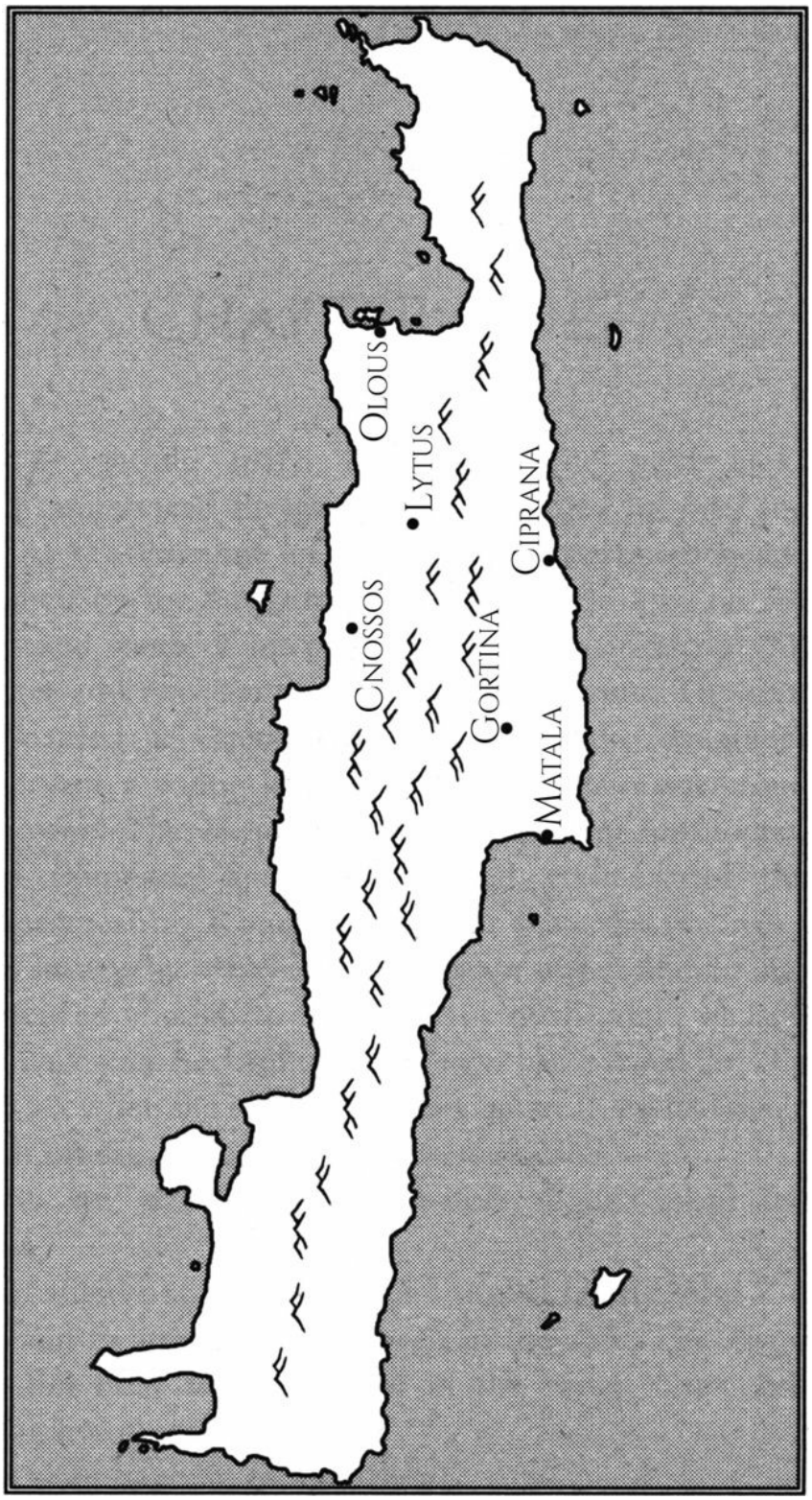

1

– Ar trebui să ajungem la Matala la volta următoare, a anunțat căpitanul, ducând o mână streașină la ochi și uitându-se concentrat la linia de coastă a Cretei, aflată la travers tribord, care strălucea în razele târzii ale soarelui. Pe punte, alături de el, se aflau câțiva dintre pasagerii lui, un senator roman, fiica acestuia și doi centurioni, care mergeau la Roma. Cei patru se îmbarcaseră la Caesarea, împreună cu servitoarea fetei, o tânără de origine iudaică. Căpitanul se mândrea cu vasul lui. *Horus* era o navă veche din Alexandria, retrasă din flota care transporta grâne peste Mediterana, până la Roma. În ciuda vârstei, rămăsese o corabie rezistentă și în bună stare de navigabilitate, iar căpitanul era suficient de experimentat și de încrezător ca, la nevoie, să o scoată pe mare. Astfel, *Horus* părăsise portul Caesarea, sosind, trei zile mai târziu, în dreptul coastelor Cretei.

– Vom ajunge la Matala înainte de căderea nopții? a întrebat senatorul.

– Mă tem că nu, domnule, a răspuns căpitanul, schițând un zâmbet. Și nu doresc să încerc să mă apropii de uscat pe întuneric. *Horus* are hambarul plin și este destul de cufundată în apă. Nu vreau să risc o

ciocnire de stânci.

– Și, ce facem la noapte?

Căpitanul și-a țuguiat buzele câteva clipe.

– Păi, va trebui să stăm departe de coastă, cu prova pe val până în zori. Voi pierde o zi, dar nu am ce face. Mai bine ne-am ruga lui Poseidon să ne ajute să recuperăm timpul pierdut după ce plecăm de la Matala.

Centurionul mai vârstnic a scăpat un suspin de nemulțumire.

– Păcătoasă călătorie pe mare! Niciodată nu mergi direct. Trebuia să urmăm drumul pe uscat.

Celălalt ofițer, un bărbat înalt și zvelt, cu un smoc de păr negru și cârlionțat, a izbucnit în râs, bătându-l amical pe umăr pe camaradul său.

– Și credeam că eu sunt cel nerăbdător! Ușurel, Macro, o să ajungem la Roma mult mai devreme pe mare decât dacă am fi mers pe uscat.

– Văd că ți-ai schimbat părerea. Parcă tu erai acela care ura marea.

– Nu mă dau în vânt după ea, dar am motivele mele pentru care vreau să ajung la Roma cât mai curând posibil.

– Neîndoielnic. Centurionul Macro a clipit în glumă, făcând un semn discret cu capul spre fiica senatorului. O să fiu încântat să primesc o nouă numire la post. Să mă întorc la legiune și să rămân acolo. Zeii mi-s martori că am făcut destule ca să merit asta, prietene Cato. Doi ani am slujit la granița de răsărit. M-am săturat de arșiță, nisip și sete.

Aș vrea să fiu dislocat într-un post plăcut și tihnit, pe undeva prin Galia. Undeva să mă pot odihni o vreme.

– Așa zici acum, a spus Cato râzând. Dar te cunosc eu, Macro. Într-un asemenea post o să te plictisești de moarte în mai puțin de o lună.

– Nu știu ce să spun. Aș vrea să mă întorc la viața de soldat. Nu mai vreau să descâlcesc treburile murdare ale palatului imperial. Cato a dat din cap înțelegător. Încă de când își executaseră prima misiune încredințată de Narcissus, secretarul privat al împăratului și șeful rețelei imperiale de spionaj, Macro și Cato înfruntaseră primejdii venite din toate părțile, la care se adăugaseră cele ale vieții de soldat. Expresia de pe fața lui Cato s-a înăsprit. Regret, dar asta nu depinde de noi. Cu cât rezolvăm mai multe cazuri, cu atât cresc șansele de a fi trimiși din nou în astfel de misiuni.

– Mare adevăr ai rostit, a murmurat Macro. La naiba...

Apoi, amintindu-și de prezența senatorului și a fiicei lui, s-a întors spre ei cu o față spășită și, dregându-și glasul, a spus:

– Îmi pare rău, domnișoară. Scuze pentru limbajul galic.

Senatorul a zâmbit.

– În ultimele luni am auzit și vorbe mai urâte, Centurion Macro. De fapt, cred că ne-am obișnuit cu purtarea mai necioplită a soldaților. Altfel nu cred că aș mai fi tolerat atenția pe care Cato o acordă fiicei mele, nu?

Fata a zâmbit.

– Nu-ți face griji, tată, îl voi îmblânzi eu cu siguranță.

Cato a surâs când ea l-a luat de braț, strângându-l afectuos. Căpitanul îi privea, scărpinându-și bărbia.

– Așadar, te căsătorești, domnișoară Iulia?

Ea a confirmat cu o mișcare din cap.

– Imediat ce ajungem la Roma.

– Păcat, speram și eu să-ți cer mâna, a spus căpitanul în glumă, apoi l-a măsurat scurt pe Cato. Trăsăturile centurionului nu erau presărate de cicatricele care brăzdau de obicei fețele soldaților experimentați. Pe de altă parte, era cel mai tânăr centurion pe care căpitanul grec îl văzuse vreodată; cum Cato nu avea nici pe departe treizeci de ani, s-a întrebat fără să vrea dacă nu cumva un soldat atât de tânăr fusese promovat la acel grad doar prin protecția vreunui prieten influent. Însă medalioanele de pe armura centurionului vorbeau despre izbânzi mari, obținute cu greu. Era limpede că centurionul Cato avea mai multe virtuți decât își închipuise căpitanul la prima vedere. Prin contrast, centurionul Macro arăta din cap și până în picioare a luptător. Mai scund cu un cap decât Cato, dar cu o constituție ca de taur, cu membre musculoase, acoperite de numeroase cicatrice perfect vizibile. Cam cu cincisprezece ani mai în vârstă decât camaradul său, el avea părul negru tuns scurt și ochi căprui sfredelitori, însă ridurile de pe față trădau un simț al umorului bine dezvoltat.

Cu un vag sentiment de invidie, căpitanul și-a îndreptat din nou atenția către ofițerul mai tânăr. Dacă se căsătorea cu o femeie dintr-o familie de senator, centurionul Cato era asigurat pentru toată viața. Banii, poziția socială și succesul în carieră aveau să-i stea la dispoziție. Cu toate acestea, căpitanului îi era limpede că afecțiunea dintre tânărul centurion și fiica senatorului era adevărată. La sfârșitul fiecărei

zile, cu brațele petrecute unul în jurul celuilalt, cei doi apăreau pe punte ca să urmărească apusul soarelui, oglindit în valurile sclipitoare.

La lăsarea serii, *Horus* naviga paralel cu coasta, trecând prin dreptul unui golf familiar căpitanului după nenumăratii ani petrecuți la bordul corăbiilor comerciale care străbăteau Mediterana în lung și-n lat. În vreme ce soarele scăpăta dincolo de linia orizontului, poleind culmile munților și ale dealurilor ce se înălțau pe insulă, oamenii de pe punte priveau spre țărm. Aproape de mare se afla o proprietate agricolă întinsă, iar în înserarea tot mai pronunțată se zăreau șiruri de sclavi care se întorceau de la munca pe câmpuri, în livezi și vii. Târându-și osteniți picioarele, aceștia erau mânați înapoi în tabără de paznici înarmați cu bice și bâte. Cato a simțit-o pe Iulia înfiorându-se alături de el și s-a întors spre ea.

– Ți-e frig?

– Nu. E vorba de ceea ce văd. A arătat cu mâna spre ultimii sclavi care intrau în tabără, în urma cărora porțile au fost închise și zăvorâte. Cumplită existență pentru orice bărbat sau femeie.

– Dar și tu ai sclavi la Roma.

– Sigur, însă la Roma ei sunt bine îngrijiți și se bucură de suficientă libertate. Nu ca acele suflete nenorocite. Trudesc din zori și până la căderea întunericului. Și sunt tratați mai rău decât animalele.

Cato a stat un moment pe gânduri înainte de a răspunde.

– Asta este soarta obișnuită a sclavilor. Fie că muncesc pe astfel de proprietăți, în mine sau pe șantiere de construcții. Doar puțini dintre

ei au norocul să locuiască în case ca a ta, sau chiar să ajungă în taberele pentru gladiatori.

– Gladiatori?! a exclamat Iulia, ridicând din sprâncene. Norocoși? Cum poți socoti fericit pe cineva cu o asemenea soartă?

Cato a ridicat din umeri.

– Instrucția este grea, dar, după ce o termină, gladiatorii nu o duc prea rău. Stăpânii lor îi îngrijesc bine, iar cei mai buni luptători reușesc să strângă mici averi și se bucură de o viață frumoasă.

– Dacă supraviețuiesc în arenă.

– Adevărat, însă nu riscă mai mult decât orice luptător într-o legiune și, în plus, duc o viață mai confortabilă decât cei mai mulți soldați. Dacă trăiesc îndeajuns de mult, gladiatorii pot să-și câștige libertatea și să se retragă bogați. Doar o mână de soldați reușesc asta.

– Foarte adevărat, a mormăit Macro. Mă întreb dacă nu cumva e prea târziu să devin gladiator.

Iulia l-a privit mirată.

– Sunt convinsă că nu vorbești serios.

– De ce nu? Dacă ar trebui să ucid oameni, atunci aș putea fi plătit cu dărnicie pentru asta.

Senatorul Sempronius a chicotit văzând expresia scârbită de pe chipul fiicei lui.

– Nu-l lua în seamă, copila mea. Centurionul Macro glumește. El luptă pentru gloria Romei, nu pentru o pungă de sclav, indiferent cât de

plină de aur ar fi ea.

– Acum cine mai glumește? a spus Macro, ridicând o sprânceană.

Cato a zâmbit, apoi și-a întors din nou privirea spre țărm. Tabăra sclavilor era o pată urâtă pe povârnișul dealului care domina golful. Totul rămăsese neclintit, cu excepția flăcării tremurânde a unei torțe de deasupra porții și a siluetei întunecate a santinelei din apropiere care veghea sclavii aflați înăuntru. Aceasta era latura industrială a sclaviei, care rămânea nevăzută pentru mai toți romanii, mai ales pentru cei de obârșie nobilă, precum senatorul Sempronius și fiica lui. Sclavii parfumați, îmbrăcați în uniformă într-o casă bogată, se deosebeau enorm de oamenii zdrențăroși care trudeau în taberele de muncă, mereu osteniți, flămânzi și supravegheați atent spre a se descoperi din vreme orice semn de revoltă, pentru care erau pedepsiți pe loc și cu o severitate brutală.

Un asemenea regim era aspru, dar imperiul și orice națiune civilizată de care Cato auzise depindea de sclavie ca să obțină bogăție și să hrănească populația din aglomerările urbane. Asta îi amintea cu brutalitate deosebirile îngrozitoare dintre destinele rezervate oamenilor. Cele mai cutremurătoare excese ale sclaviei erau o năpastă pentru lume, s-a gândit el, chiar dacă instituția respectivă reprezenta o necesitate.

Pe neașteptate a simțit sub tălpi un tremur slab al punții și a coborât privirea.

– Ce e asta? a mormăit Macro. Ai simțit și tu?

Iulia l-a strâns pe Cato de braț.

– Ce este? Ce se întâmplă?

Deodată au răsunat țipetele de uimire și spaimă ale membrilor echipajului. Ceilalți pasageri s-au uitat spre punte.

– Corabia a atins fundul mării, a spus Sempronius, prinzându-se de copastie.

– Imposibil! a exclamat căpitanul, clătinând din cap. Suntem prea departe de țărm. Cunosc bine aceste ape. Adâncimea e mare pe zeci de mile. Jur. În orice caz. Uitați-vă acolo! Spre mare.

Căpitanul a întins brațul iar ceilalți au privit într-acolo și au văzut suprafața mării licărind slab. Preț de o clipă, care li s-a părut tuturor mult mai lungă, vibrația surdă a punții și strălucirea de la suprafața apei au continuat. Câțiva dintre cei aflați la bord au căzut în genunchi și au început să ridice rugi fierbinți către zei. Cato a prins-o pe Iulia în brațe și s-a uitat, peste capul ei, către prietenul lui. Cu brațele pe lângă corp și pumnii strânși, Macro l-a privit concentrat, scrâșnind din dinți. Era probabil pentru prima oară când Cato avea impresia că percepe o umbră de teamă în ochii lui Macro, cu toate că și el se întreba mirat ce se petrecea.

– Un monstru marin, a spus Macro încet.

– Monstru?

– Asta trebuie să fie. La naiba, de ce am fost de acord să călătoresc pe mare?

Apoi, la fel de brusc precum începuse, vibrația a încetat și, o clipă mai târziu, suprafața mării a redevenit la starea de hulă slabă de mai devreme, când *Horus* se înălța și cobora pe valurile mici. Câteva

momente, nimeni de pe corabie nu s-a mișcat și nici nu a vorbit, ca și cum toți ar fi așteptat declanșarea unui fenomen straniu. Iulia și-a dres glasul.

– Crezi că s-a terminat?

– Nu știu, i-a răspuns Cato cu glas șoptit.

Scurtul schimb de cuvinte rupsese vraja. Macro și-a umflat obrajii și a răsuflat puternic, iar căpitanul s-a întors spre cârmaci, privindu-l cu asprime. Acesta dăduse drumul la echea padelei mari de la pupa corabiei și se chircise sub decorațiunea în formă de evantai care atârna deasupra etamboului. Corabia se rotea deja încet în bătaia vântului.

– Pentru numele lui Hades, ce faci acolo? s-a răstit căpitanul la cârmaci. Întoarce-te la locul tău și repune corabia pe cursul normal.

În timp ce bărbatul se grăbea să apuce echea, căpitanul s-a răsucit, străfulgerându-i cu privirea pe ceilalți marinari.

– Înapoi la treabă! Mișcați-vă.

Fără nicio tragere de inimă, oamenii s-au întors la îndatoririle lor și au potrivit pânza care începuse să fluture, pentru că *Horus* navigase un moment cu vânt strâns, după care cârmaciul a acționat echea, iar corabia a revenit pe cursul original.

Macro și-a umezit buzele, încă agitat.

– Chiar s-a terminat?

– Așa se pare, a răspuns Cato, acum că nu mai percepea nicio mișcare sub tălpi și după ce a aruncat o privire spre mare, care arăta la fel ca

înainte de apariția vibrațiilor.

– Slavă zeilor.

Iulia a încuviințat din cap, apoi ochii i s-au dilatat când și-a adus aminte de menajera care se odihnea pe covorașul din micuța cabină pe care o împărțea cu stăpâna ei și senatorul.

– Mă duc să văd ce face Jesmiah. Sărmana fată o fi îngrozită.

Cato i-a dat drumul din brațe, iar Iulia a traversat în grabă puntea, îndreptându-se spre scara îngustă care ducea la cabinele celor care își permiteau să plătească. Restul pasagerilor locuiau și dormeau pe puntea corabiei.

După plecarea fetei, dinspre țărm au răzbătut țipete slabe, iar Cato, Macro și Sempronius s-au întors către uscat. Deși lumina era slabă, se vedeau limpede mai multe siluete îndepărtându-se cu repeziciune de tabăra sclavilor. Mai curând, de ceea ce mai rămăsese din ea. Zidurile se năruiseră, lăsând la vedere barăcile în care locuiau sclavii. Doar două mai rămăseseră în picioare. Restul se surpaseră.

– O, iadule, a exclamat Macro, privind ruinele. Ce o fi putut produce atâtea pagube?

– Un cutremur, a spus Sempronius. Altceva nu poate fi. Am trecut prin așa ceva demult, când eram tribun în Bitinia [1] . Pământul s-a zguduit și s-a auzit un muget surd. A ținut câteva momente, dar a făcut ca unele clădiri să se prăbușească. Cei surprinși înăuntru au fost striviți și îngropați sub dărâmături. Amintindu-și asta, s-a simțit străbătut de un fior. Au murit sute de oameni...

– Dar dacă a fost un cutremur de pământ, noi de ce nu suntem afectați

deloc pe mare?

– Nu știu, Macro. Lucrarea zeilor depășește capacitatea de înțelegere a oamenilor.

– Tot ce se poate, a remarcat Cato. Dar dacă mișcarea uscatului este suficient de puternică, ea ar trebui să se transmită până aici, prin apă, nu?

– S-ar putea, a recunoscut Sempronius. În orice caz, suntem norocoși, căci cei de pe pământ au simțit puterea deplină a mâniei zeilor.

Preț de o clipă, cei trei bărbați au privit atent spre ruinele taberei de sclavi, care rămânea în urmă, în timp ce *Horus* înainta constant de-a lungul coastei. Într-una dintre ruine izbucnise un incendiu, cel mai probabil de la bucătăriile în care se pregătea mâncarea de seară, a socotit Cato. Flăcările se ridicau spre cerul întunecat, iluminând siluetele supraviețuitorilor aflați în stare de șoc. Unii dintre ei îndepărtau cu mișcări disperate dărâmăturile pentru a-i elibera pe cei prinși dedesubt. Cato a clătinat din cap de milă.

– Să fim recunoscători că ne aflăm pe mare. Nu aș vrea să fiu pe uscat în aceste momente. Măcar pentru asta ar trebui să fii recunoscător, Macro.

– Serios? i-a răspuns centurionul cu glas stăpânit. Ce te îndeamnă să crezi că zeii au uitat cu totul de noi?

– Atenție, puntea! s-a auzit brusc o voce de deasupra lor. Căpitane, privește! a exclamat marinarul care stătea călare pe lemnul de arboradă, aproape de vârful catargului, întinzând brațul liber în față, către coasta dinspre apus.

– Spune limpede ce se întâmplă! a răcnit căpitanul la el. Ce vezi acolo?

Înainte de a răspunde precipitat, omul a făcut o pauză.

– Nu știu, domnule. Nu am văzut niciodată așa ceva. O linie, ca un zid, de-a curmezișul mării.

– Termină cu prostiile, marinar! Imposibil.

– Domnule, jur că așa arată.

– Neghiobule! Căpitanul s-a îndreptat spre o latură a corabiei, s-a prins de o parâmă pentru grijele și a început să urce pe catarg, spre omul de veghe. Ia să văd, neisprăvitule, unde este acel zid de care vorbești?

Marinarul a indicat cu mâna orizontul, spre razele slabe ale soarelui ce apunea. La început, căpitanul nu a reușit să distingă nimic, căci mijise ochii. Apoi, pe măsură ce se adapta la strălucirea slabă din depărtare, a văzut. O sclipire slabă de lumină reflectată, unduindu-se de-a lungul orizontului, deasupra unei dungi întunecate care se întindea din largul mării și până la coasta insulei Creta. Iar acolo unde acea dungă atingea uscatul, apa mării era înspumată și învolburată.

– Pe mama lui Zeus, a bolborosit căpitanul, simțind că îngheață. Observatorul avusese dreptate. În fața lui *Horus* se afla un zid, un zid de apă.

Un val mareic uriaș venea de-a lungul coastei către corabie și se afla la cel mult trei mile și gonea spre ei mai repede decât cel mai iute dintre cai.

2

– Un val? a întrebat Cato făcând ochii mari. Cât de mare?

– Cât o stâncă, i-a răspuns căpitanul. Și se îndreaptă spre noi, exact de-a lungul coastei.

– Atunci, trebuie să schimbăm cursul, a spus Sempronius. Trage corabia din calea lui.

– Nu avem timp pentru o asemenea manevră. În orice caz, valul se întinde cât am putut cuprinde cu privirea. E imposibil să-l ocolim.

Vreme de un moment, senatorul și cei doi centurioni s-au uitat încruntați la căpitan, după care Sempronius a spus:

– Și ce facem acum?

– Acum? Căpitanul a râs nesigur. Ne rostim rugăciunile, ne luăm adio unii de la alții și așteptăm să ne izbească valul.

Cato a clătinat din cap.

– Ba nu. Trebuie să faci ceva ca să salvezi corabia.

– Nu se poate face nimic, te asigur, a spus căpitanul pe un ton sumbru. Încă n-ați văzut cât de mare este valul acela. Dar veți vedea dintr-o clipă în alta.

Toți au întors capetele spre orizont, iar Cato a observat ceea ce părea o umbră întunecată la marginea lumii, în acele momente fiind doar o dungă subțire ce nu părea defel amenințătoare. S-a uitat atent la ea câteva clipe, după care s-a întors spre căpitan.

– Ai mai trecut prin furtuni, adevărat?

– Da, sigur. Furtunile sunt una, iar un val din acesta este cu totul altceva. Nu avem nicio speranță.

– Asta-i o prostie! a mârâit Macro, apoi l-a apucat cu ambele mâini de tunică pe căpitanul grec și l-a tras până au ajuns față în față. Întotdeauna există speranță. Doar n-am supraviețuit nu știu câtor bătălii și răni ca să mor pe hârbul tău de corabie. Ascultă, eu nu sunt marinar. Asta e meseria ta. Te afli într-o situație primejdioasă. Așadar, înfrunt-o. Fă tot ce ești în stare ca să ne oferi cea mai bună șansă de a supraviețui acestui val. Ai înțeles?

Grecul parcă s-a ofilit în fața privirii necruțătoare a centurionului și, cu o mișcare din cap, a spus:

– Voi face tot ce se poate.

– Așa te vreau. Macro a slăbit strânsoarea și l-a eliberat. Ascultă, noi te putem ajuta cu ceva?

Căpitanul și-a înghițit cu greu nodul din gât.

– Dacă nu vă supărați, ar fi mai bine să nu ne stați în cale.

Macro l-a privit mijind ochii.

– Asta e tot?

– V-ați putea lega de catarg sau de vreun tachet, ca să nu fiți măturați peste bord când ne va lovi valul.

– Am înțeles.

Căpitanul s-a întors și a început să strige ordine către marinari, iar aceștia s-au grăbit să urce pe catarg pentru a înfășura vela principală. La pupa, cârmaciul și-a încordat forțele ca să miște cârma și a cotit spre apus.

– Ce face? a întrebat Sempronius. Nebunul acela ne îndreaptă direct spre val.

Cato a dat aprobator din cap.

– Mi se pare firesc. Prova este cea mai rezistentă parte a corabiei. Dacă înfruntăm valul cu botul, s-ar putea să-l străpungem, asta dacă nu reușim să urcăm pe el.

– Tinere, sper să ai dreptate, a zis Sempronius, holbându-se la el. Asta, de dragul nostru.

Imediat ce a auzit vorbele senatorului, Cato s-a gândit imediat la Iulia, de aceea, în timp ce se îndrepta grăbit spre scara ce ducea la cabine, a strigat către Macro:

– Leagă-te de catarg și ia-l și pe senator cu tine.

– Dar tu unde te duci?

– Vreau să le aduc pe punte pe Iulia și Jasmiah. Vor fi în mai mare siguranță pe punte.

Macro a încuviințat din cap, apoi a aruncat o privire spre orizont, iar de astă dată a văzut valul mai clar, ridicându-se ca o barieră uriașă ce se întindea până departe în largul mării, în vreme ce capătul opus, înspumat, mătura coasta.

– Cato, grăbește-te!

Tânărul a traversat puntea în goană și a coborât scara, sărind practic peste cele câteva trepte, ajungând astfel la cabinele mici, cu pereți subțiri, care îi găzduiau pe cei ce plătiseră cel mai mult pentru a călători până la Roma. Dând deoparte perdeaua din pânză groasă care reprezenta ușa înjghebată a cabinei Iuliei, Cato a vârât capul înăuntru. Tânăra stătea jos și o ținea în brațe pe Jesmiah.

– Cato! Ce s-a întâmplat?

– N-am timp de explicații. S-a apropiat de ea, s-a aplecat și a ridicat-o în picioare. Cu ochi îngroziți, Jesmiah s-a ridicat și ea.

– Stăpâne Cato, a rostit ea cu buze tremurânde, am auzit pe cineva spunând că în mare e un monstru.

– Nu e niciun monstru, s-a răstit el, apoi le-a împins pe amândouă afară din cabină, spre scară. Trebuie să ajungem sus cât mai repede posibil.

Iulia a urcat ametită treptele ce duceau spre punte.

– De ce? Ce se întâmplă?

Aruncând o privire spre Jesmiah, Cato i-a răspuns:

– Ai încredere în mine și fă ce te rog.

Au ieșit pe punte, care devenise o scenă de groază și haos. Macro îl legase pe senator de baza catargului, iar acum se ancora și el, grăbit. În jur, ceilalți pasageri și membrii echipajului făceau tot ce puteau pentru a se prinde cât mai strâns de corabie. Căpitanul i se alăturase cârmaciului pe micuța punte de guvernare și ambii bărbați își țineau brațele strânse în jurul echei și priveau cu ochi sumbri drept în față.

Jesmiah a privit roată și s-a retras.

Cato a prins-o de un braț și a târât-o fără menajamente către catarg.

– Hai, fato! Nu mai avem timp.

Imediat ce au ajuns lângă Macro și Sempronius, Cato le-a împins pe Iulia și pe menajera ei pe punte și a ridicat capătul parâmei pe care Macro o folosise pentru a se lega de catarg. Ridicând scurt privirea, a văzut că valul era mult mai aproape și că, măturând coasta, se deplasa cu o viteză extraordinară.

– Ridicați brațele! a strigat el către cele două femei.

Petrecând parâma pe după abdomenele lor, Cato a dat ocol catargului și a legat capătul ei în jurul taliei lui Macro.

– Dar tu ce faci, flăcăule? a întrebat acesta, uitându-se cu îngrijorare la el.

– Mai am nevoie de o parâmă, a spus Cato.

S-a ridicat și a aruncat o privire în jur. Se părea că toate frânghiile fuseseră folosite. Apoi, a zărit ceva dincolo de copastia corabiei, la nici cincizeci de pași depărtare. Vârful lucios al unei stânci stătea expus deasupra apei și, în vreme ce se uita, Cato a văzut și altele răsărind din apă. Ceva mai aproape de țărm, un curent parcă îndepărtase apa, scoțând la iveală recifuri și chiar suprastructura distrusă a unei epave de demult. Priveliștea l-a năucit preț de o clipă, după care un țipăt îngrozit scos de unul dintre membrii echipajului i-a atras atenția din nou asupra valului. Toți cei aflați pe punte îl vedeau acum. Un monstru mare și întunecat, purtând pe coamă o boare de stropi și apropiindu-se ca o masă sticloasă și unduitoare de apă, drept spre *Horus*. În fața lui, aripile minuscule ale unui pescăruș licăreau în lumina stinsă a apusului, după care pasărea s-a pierdut în umbra valului.

– Cato!

S-a întors și a văzut-o pe Iulia privindu-l țintă, chinuindu-se să întindă un braț ca să-l prindă de mână. Cato știa că nu va mai avea vreme să se lege de ceva. Pentru el era prea târziu. S-a lăsat pe punte și s-a strecurat între Macro și Iulia cât a putut de bine, prinzându-i pe amândoi de umeri. Briza delicată care bătuse până atunci din urma corabiei a murit brusc, iar pânza s-a zbârcit ca pielea unui bătrân, după care a fost umflată iarăși, dar în sens invers, de curentul iscat de val. Uriașa masă de apă s-a ridicat în fața corabiei, înaltă, depășind nivelul catargului, iar Cato și-a simțit stomacul înnodându-i-se, dar a strâns din dinți și a privit printre gene spre monstrul care se apropia de ei.

Puntea s-a cutremurat brusc când prova s-a ridicat, iar aerul a răsunat de țipete și urlete de groază și de vuietul apei care gonea dincolo de

copastiile corabiei. Cei strânși la baza catargului s-au agățat unii de alții, în vreme ce puntea s-a înclinat la un unghi nebunesc, iar un munte de apă s-a umflat deasupra vasului, făcându-l să pară o jucărie. O clipă, Cato s-a simțit copleșit de senzația de groază în fața acelei apariții ce amenința corabia și a privit spuma și stropii mărunți care împodobeau coama valului. Cu un răcnet, unul dintre membrii echipajului s-a rostogolit de-a lungul punții și a amuțit în clipa când s-a lovit cu capul de bocaport.

În acel moment, *Horus* a pierdut scurta luptă cu valul și a fost împinsă înapoi. Un torent de apă s-a prăbușit asupra navei, frângând catargul la aproape trei metri deasupra capetelor romanilor ancorați la baza lui. Cu puțin înainte ca potopul de apă întunecată să năvălească asupra corabiei, Macro a răcnit către val:

– Să te înghită Hadesul!

Apoi apa mării s-a prăbușit peste ei. Cato și-a simțit capul azvârlit spre spate, lovindu-se de catarg și, o clipă, a văzut alb în fața ochilor. A încercat să strige de durere și pe dată gura deschisă i s-a umplut cu apă sărată. O forță uriașă îl trăgea, parcă voind să-l smulgă din strânsoarea camarazilor lui. Și-a încleștat mâna în jurul odgonului ce trecea peste talia Iuliei și a înfipt cu toată puterea degetele în umărul lui Macro. Orice noțiune de direcție a dispărut când corabia s-a rostogolit, iar urechile i-au vuit de urletul și tumultul apei care parcă fierbea în jurul lui. Ceva l-a izbit, iar apoi s-a zbătut, agățându-se de el, și atunci și-a dat seama că era pesemne un alt membru al echipajului. Degetele omului bâjbâiau în jur, agățându-se într-un final de fața lui. Temându-se că-și va pierde vreun ochi, Cato s-a văzut silit să-și desprindă mâna de umărul lui Macro, pentru a-l putea împinge și îndepărta. Apoi, o nouă izbucnire a apei i-a măturat pe amândoi,

aruncându-i departe de restul de catarg, în inima întunericului. Vreme de o clipă, celălalt om s-a zbătut ca un animal sălbatic, luptându-se să supraviețuiască. Apoi a fost luat de apă, iar Cato s-a simțit rostogolindu-se și răsucindu-se, iar și iar, timp în care a rămas cu gura strâns închisă și și-a ținut respirația cât a putut de bine. Într-un târziu, nu a mai rezistat și a deschis gura, cuprins de o nevoie disperată de aer care să-i ușureze senzația de arsură din piept. Apa mării i-a pătruns năvalnic pe gâtlej, ajungându-i în plămâni, sufocându-l, moment în care și-a dat seama că va muri.

Valul a continuat să înainteze, stârnind în urma lui un vârtej amețitor. Corpul corabiei a ieșit la suprafață cu o explozie de bule de aer și picături fine de apă și, la scurt timp, lucind umed în lumina tot mai palidă, a început să se rotească pentru a se îndrepta. Când copastia și apoi puntea au reușit cu greu să rupă pânza apei, prea puține părți din suprastructura navei mai existau. Galionul care înfățișa un zeu egiptean fusese retezat, lăsând în loc un ciot sfârtecat. Catargul, pânza, greementul și padelele de cârmă dispăruseră, împreună cu căpitanul și cârmaciul. Când apele s-au despărțit pe punte și s-au retras, năpustindu-se prin saborduri, *Horus* a continuat să se balanseze, lăsând pentru o clipă impresia că s-ar putea răsturna din nou. Apoi, în ultimul moment, s-a oprit și s-a legănat, așezându-se pe apă, devenită acum o epavă plutitoare în locul corabiei cândva mândre și bine întreținute. În jurul ei se rostogoleau gunoaie și resturi din catargul și lemnul de arboradă sfărâmate, laolaltă cu frânturi din velatură și frânghii. Câteva cadavre s-au ivit la suprafață, plutind acum pe apă ca niște cârpe vechi.

Macro și-a simțit capul împins într-o parte și a clipit de câteva ori,

deschizând ochii și tușind, scuipând stropi de apă sărată în timp ce se zbătea să-și curețe plămânii. A scuturat din cap, apoi s-a uitat de-a lungul punții. Striviți și amețiți, dar încă în viață datorită frânghiilor cu care se legaseră de corabie, alți câțiva oameni au început să se miște. Macro a vărsat apa de mare ce-i invadase stomacul și apoi a scuipat pe punte ca să-și curețe gura.

– Încântător...

A întors capul și l-a văzut pe Sempronius zâmbindu-i șters, după care a început și el să tușească și să verse. Simțind o mișcare în cealaltă parte, Macro s-a răsucit și a văzut-o pe Iulia, a cărei față s-a schimonosit de durere când a început să verse.

– Ești teafără, domnișoară?

– Da, mă simt foarte bine, mulțumesc, a mormăit ea, după care a înghețat. Cato! Unde e Cato?

Macro și-a plimbat privirea de-a lungul și de-a latul punții, dar nu și-a văzut prietenul. A încercat să rememoreze cele petrecute, revăzând parcă momentul în care îngrozitoarea întunecime a mării îl acoperise cu totul.

– Se ținea de mine când ne-a lovit valul. După aceea... nu mai țin minte nimic.

– Cato! a strigat Iulia în întuneric, zbătându-se să se elibereze din odgonul care încă o ținea legată de rămășițele catargului. După ce a slăbit strânsoarea, s-a strecurat afară și a rămas în picioare. Cato! Unde ești!

Macro s-a desprins de odgonul înfășurat în jurul lui și s-a ridicat,

alăturându-i-se. A cercetat puntea dintr-o privire, dar îi era clar că prietenul lui nu se afla acolo.

– Cato a dispărut, domnișoară.

– Dispărut? Iulia s-a întors spre el. Nu. Nu se poate.

Macro s-a uitat neajutorat la ea, după care a arătat spre punte, spunând:

– A dispărut.

Iulia a a clătinat din cap și s-a îndepărtat de centurion, ridicând glasul și ajungând să strige cu glas răgușit:

– Cato! Cato! Unde ești?

Macro a urmărit-o un moment, apoi s-a întors ca să-l ajute pe senator să se ridice.

– Mulțumesc, a spus Sempronius. Mai bine vezi ce face tânăra Jesmiah.

Macro a răspuns cu un semn din cap și a coborât privirea spre slujitoare. Aceasta stătea prăbușită, lipită de poalele catargului, iar capul îi atârna moale, în timp ce corabia se legăna cumplit pe marea agitată. A îngenuncheat și, cu delicatețe, i-a ridicat capul, ținând-o de bărbie. Ochii fetei priveau în gol. Apoi a observat dunga întunecată care începuse să-i apară pe ceafă, vizibilă chiar și în semiîntuneric. A dat drumul bărbiei și, cu inima grea, s-a ridicat.

– A terminat-o cu viața. Are gâtul rupt.

– Sărmana, a exclamat Sempronius în șoaptă.

– A murit? a întrebat Iulia privind în jur. Nu se poate. Era legată alături de mine.

– A pierit, domnișoară, a răspuns Macro cu blândețe. Probabil că a lovit-o ceva când a venit valul. Vreo bucată de lemn, o parte din catarg.... Putea fi orice.

Iulia a îngenuncheat în fața menajerei și a prins-o de umeri.

– Jesmiah! Trezește-te. Trezește-te, îți poruncesc! Îți cer să te trezești!

A scuturat-o violent de umeri, dar capul fetei moarte se legăna în mod nefiresc. Macro s-a așezat în genunchi alături de ea și i-a cuprins mâinile.

– Domnișoară, a murit. Nu te mai poate auzi. Nu ai cu ce să o mai ajuți.

A făcut o pauză și a inspirat adânc pentru a-și stăpâni propriile emoții. Și nici pentru Cato. Iulia s-a uitat furioasă la el, iar apoi trăsăturile i s-au schimonosit, moment în care a fost zguduită de un suspin adânc și a dus mâinile la față, ținându-le strâns apăsate. Șovăitor, Macro și-a petrecut un braț pe după umărul ei și a încercat să găsească măcar câteva cuvinte care să îi aducă alinare, însă nu a reușit, astfel că au rămas în aceeași poziție în timp ce crepusculul se îndesea în jurul corabiei. Acum, după ce valul trecuse de-a lungul coastei, marea revenise treptat la starea de hulă calmă. În cele din urmă, Macro s-a ridicat în picioare și l-a tras pe Sempronius de mâneca tunicii.

– Domnule, ar fi bine să vă îngrijiți de ea.

– Poftim? Încă amețit de cele întâmplate și de faptul că rămăsese în

viață, senatorul s-a încruntat la el. Apoi a coborât privirea spre fiica lui și a dat din cap. Da, ai dreptate. O să mă ocup de ea. Și acum, ce facem, Macro?

– Cum adică, domnule?

– Ce ne facem acum?

Macro s-a scărpinat în bărbie.

– Încercăm să păstrăm corabia în stare de plutire pe durata nopții, așa cred. Iar mâine-dimineață vom vedea cum stau lucrurile.

– Doar atât?

Macro a respirat adânc.

– Domnule, nu sunt marinar. Sunt soldat. Dar voi face tot ce-mi stă în putință. E bine așa?

În timp ce senatorul se așeza, trecându-și brațul în jurul fiicei sale, Macro s-a îndreptat de spate și a strigat spre cei aflați de cealaltă parte a punții.

– Ridicați-vă, ticăloși adormiți! Veniți aici imediat! Trebuie să salvăm corabia, la naiba!

Pe măsură ce siluetele se apropiau din întuneric cu pași târșâiți, Macro i-a cântărit din priviri, încă sperând să-l vadă pe Cato ieșind din umbră, viu și nevătămat. Însă el nu se vedea printre supraviețuitorii cu fețe speriate și pline de răni și care se adunau în jurul a ceea ce mai rămăsese din catarg.

3

– Căpitanul vostru a dispărut, a anunțat Macro. La fel și omul de la eche. De aceea, vă întreb: cine este următorul la comandă?

Membrii echipajului s-au privit unii pe alții, după care un bărbat mai vârstnic s-a apropiat cu pași nesiguri.

– Eu aș fi acela, domnule. Primul secund.

– Știi să conduci corabia?

– Cred că da, domnule. Împart îndatoririle de cart cu căpitanul. Adică, făceam asta, până când...

Bărbatul a făcut un semn către pupă și a înălțat din umeri. Macro a înțeles că omul era încă în stare de șoc și că, deocamdată, nu putea să se ridice la înălțimea sarcinii.

– Bine, atunci, o să preiau eu comanda. După ce corabia va fi în condiție de navigat, o să preiei funcția de căpitan. De acord?

Resemnat, secundul a dat din umeri. Macro s-a uitat în lungul punții și a văzut cum un val mic a azvârlit stropi de apă peste copastia corabiei care luase apă la bord.

– Primul lucru pe care trebuie să-l facem este să ușurăm nava. Vreau ca echipajul și pasagerii să arunce încărcătura peste bord. Astfel, corabia o să se mai ridice și atunci ne putem apuca să scoatem apa din magazie.

– Domnule, cu ce mărfuri începem? a întrebat secundul.

– Cu ce este la îndemână. Deschideți magaziile de pe punte și apucați-vă de treabă.

Lemnul din componența panoului gurii de magazie se spintecase când mărfurile se rostogoliseră odată cu vasul. După ce legăturile au fost tăiate, Macro și ceilalți marinari au smuls scândurile sfârtecate și le-au aruncat peste copastia lui *Horus*. Ultimele raze de lumină ale zilei se stingeau cu repeziciune, în vreme ce Macro s-a aplecat peste rama gurii de magazie și s-a uitat lung înăuntru. Chiar dacă existase o ordine la încărcarea mărfurilor, acum ea dispăruse cu desăvârșire, pentru că înăuntru era o învălmășeală cumplită de amfore sparte, saci de grâne și baloturi de materiale. În plus, toate erau inundate de apa de mare care clipocea.

– Bine, atunci, să ne apucăm de treabă, a ordonat Macro. Luați tot ce puteți și aruncați peste bord. A făcut un semn către cei mai apropiați membri ai echipajului. Voi patru treceți în magazie. Restul, ridicați ceea ce vă dau ei și azvârliți peste copastie.

Oamenii din echipaj au trecut peste marginea ramei de magazie și, cu precauție, au coborât, pășind cu picioarele încordate pe încărcătura

amestecată. Macro a observat câteva cufere de lemn aflate aproape în vârful movilei de mărfuri.

– Pe acelea le aruncăm primele.

În momentul când primul cufăr a ajuns pe punte, secundul s-a uitat lung la el și, agitat, a încercat să-și înghită nodul din gât.

– Domnule, nu-l putem arunca peste bord.

– Zău? De ce?

– Aceste cufere sunt ale unui senator roman. În ele se află mirodenii rare. Sunt foarte prețioase, domnule.

– Mare păcat, i-a răspuns Macro. Iar acum, ridică acel cufăr și descotorosește-te de el.

Secundul a refuzat, clătinând din cap.

– Ba nu, domnule. Nu vreau să fiu făcut răspunzător pentru asta.

Oftând, Macro s-a aplecat și a ridicat cufărul, s-a apropiat cu el de copastie și l-a azvârlit în mare. Întorcându-se spre secund și văzând expresia îngrozită de pe fața lui, i-a fost imposibil să-și rețină zâmbetul.

– Așa se face. Ai văzut? Dacă te străduiești, nu e chiar atât de greu. Și voi, ceilalți, la treabă. Nu mă interesează nici cât negru sub unghie ce valoare au lucrurile astea. Totul va ajunge peste bord. Ați priceput?

Marinarii aflați în magazie s-au apucat de lucru cu dăruire, aducând mărfurile desprinse din legături pe punte, unde camarazii lor așteptau, pregătiți să se debaraseze de ele. Macro s-a întors către

secund și a mormăit cu glas reținut:

– Iar acum, dacă nu te superi, cred că ar fi cazul să dai o mână de ajutor ca să-ți salvezi corabia.

Secundul a observat expresia serioasă de pe fața centurionului și a încuviințat imediat, după care a sărit în magazie ca să-i ajute pe ceilalți.

– Așa e mai bine, a spus Macro, dând din cap.

În timp ce alte și alte cufere, precum și baloturi de materiale ude erau urcate pe punte, Sempronius și fiica lui s-au apropiat de Macro.

Senatorul și-a dres vocea.

– Putem ajuta și noi cu ceva?

– Desigur, domnule. Cu cât lucrează mai mulți, cu atât mai bine. Dacă marinarii vă lasă impresia că dau să lenevească, dați-le câte un șut în fund. Trebuie să ușurăm corabia cât mai curând posibil.

– Mă voi îngriji de asta.

– Mulțumesc, domnule. Apoi Macro s-a întors spre Iulia. Domnișoară, ai face bine să-ți cauți un loc adăpostit la pupă.

Tânăra a ridicat bărbia sfidător.

– Ba nu. Nu, atâta vreme cât pot fi de ajutor aici.

Macro a ridicat din sprâncene...

– Domnișoară, știu ce înseamnă Cato pentru tine. Ar fi mai bine să te

împaci cu pierderea suferită. Pe de altă parte, asta este muncă de bărbați. Nu te supăra, dar nu ai face decât să ne încurci.

– A, serios? a făcut Iulia, mijind ochii și lăsând mantia udă să-i cadă de pe umeri. Aplecându-se, a coborât în magazie, a apucat un cufăr gemând și l-a adus pe punte. Macro a urmărit-o, apoi, ridicând din umeri a spus:

– Faci cum dorești, domnișoară. Însă acum, va trebui să mă ocup de morți, a continuat el, iar expresia de pe chip i s-a înăsprit.

– De ce? a întrebat Sempronius, uitându-se la el. Nu avem timp de ritualuri funerare, nu crezi?

– Trebuie să ușurăm corabia. Morții trebuie aruncați peste bord, laolaltă cu încărcătura, domnule, i-a explicat cu blândețe Macro. Moartea nu mi-e străină, de aceea, lasă-mă pe mine să mă ocup de treaba asta.

– Peste bord? a întrebat Sempronius, aruncând o privire spre resturile catargului, unde zăcea cadavrul tinerei Jesmiah. Chiar și ea?

– Da, domnule, a răspuns Macro și, întristat, a dat din cap. Chiar și ea.

– Mare păcat, a exclamat Sempronius, privind gânditor la cadavru. Nu s-a prea bucurat de viață.

– S-a bucurat mai mult decât alții, domnule. Iar moartea ei nu a fost chiar atât de cumplită pe cât ar fi putut fi.

Macro și-a amintit asediul citadelei de la Palmira, unde o cunoscuse pe Jesmiah. Dacă citadela ar fi căzut atunci în mâinile rebelilor, ea și ceilalți apărători ar fi trecut prin vârful sabiei, dar după ce ar fi fost

torturată sau violată. Cu toate acestea, senatorul avea dreptate: viața lui Jesmiah fusese curmată exact atunci când ar fi putut avea parte de puțină fericire. Oftând, Macro a traversat puntea și s-a aplecat. Fata era încă legată de catarg cu o frânghie petrecută în jurul mijlocului, așa că bărbatul a scos pumnalul și a tăiat repede frânghia, aruncând capetele în lături. După ce a vârât pumnalul în teacă, și-a strecurat mâinile pe sub cadavru și l-a ridicat. Capul lui Jesmiah s-a rezemat moale de umărul lui, ca și cum ar fi dormit, iar Macro a pășit cu hotărâre spre copastia corabiei și a ridicat-o deasupra ei.

A aruncat o ultimă privire la fața tinerei moarte, iar în final a coborât-o în mare, lăsând-o să cadă cu un pleoscăit. Părul și straiele s-au umflat și au plutit pe apă, după care un val mic a lovit cadavrul de corabie, luând-o apoi cu sine. Mai erau trei cadavre; ceilalți morți fuseseră spulberați peste bord, ca și Cato, atunci când giganticul val lovise nava. Macro a rămas o clipă nemișcat, gândindu-se la prietenul său. În afara familiei, Cato îi era cea mai apropiată persoană pe lume. În cursul anilor cât slujiseră împreună imperiul, ajunsese să-l socotească un adevărat frate. Iar acum era mort. Macro a simțit o apăsare surdă în inimă, dar și-a dat seama că adevărata suferință se va naște mai târziu, când va avea vreme să reflecteze la cele întâmplate.

– Sărmanul Cato, niciodată nu i-a plăcut apa...

Clătinând cu tristețe din cap, Macro s-a întors ca să ia ultimul cadavru, cel al unui negustător scund și slab, care se îmbarcase pe corabie la Caesarea. Cu un icnet, a ridicat cadavrul și l-a aruncat cât a putut de departe de bordaj, după care s-a întors spre magazie ca să-i ajute pe ceilalți să ușureze vasul.

Arsura ucigătoare din pieptul lui Cato a părut să țină o veșnicie, iar apoi, când vederea a început să-i slăbească, a perceput o pată ceva mai

luminoasă în marea întunecată care îl înconjura. Folosindu-și ultimele puteri, și așa slăbite, a bătut apa cu picioarele, iar inima i s-a încordat, plină de speranță, pe măsură ce lumina sporea, astfel că și-a dat seama că se îndrepta spre suprafață. Tocmai când durerea devenise atât de greu de suportat, încât credea că ar putea să-și piardă cunoștința, a simțit o explozie de zgomote în urechi și a țâșnit în sus, ieșind deasupra. Imediat după aceea a început să tușească, scuipând apa din plămâni cu gâfâieli agonizante, în timp ce dădea fără vlagă din picioare, făcând eforturi imense ca să rămână cu capul deasupra nivelului mării.

Câtva timp, a respirat chinuit și gâfâind. Apa îi lipăia pe față, pătrunzându-i în gură și provocându-i noi accese de tuse și vomă. Ochii îl usturau atât de rău, încât s-a văzut silit să îi țină închiși în timp ce se zbătea să rămână deasupra apei. Tunica și cizmele militare grele îl trăgeau spre adânc și îi stânjeneau eforturile de a rămâne la suprafață. Și-a dat seama că, dacă ar fi purtat ceva în plus, cu siguranță că s-ar fi înecat. Încet, a ajuns să respire regulat, iar când nu și-a mai simțit bătăile inimii în timpane, a clipit de câteva ori și a deschis ochii, uitându-se în jur printre vălurelele mării agitate care îl înconjura.

La început nu a văzut nimic altceva decât apă, apoi a întors capul și a zărit în treacăt coasta insulei Creta. I s-a părut a fi la mile depărtare, de aceea s-a îndoit că ar avea puterea necesară ca să înoate atât de departe. Imediat a simțit un ghiont în coaste și, cuprins de panică, s-a răsucit. O porțiune din lemnul de arboradă, de care erau încă prinse o bucată zdrențuită de pânză și câteva frânghii, se legăna pe suprafața apei, alături de el. A scos un icnet exploziv de ușurare și a apucat strâns de bucata de lemn, petrecându-și brațele în jurul ei. În timp ce se ridica și se cufunda în hulă, a reușit să examineze peisajul care-l

înconjura. Marea era presărată de resturi provenite de la *Horus*, dar și de câteva cadavre.

Preț de câteva momente, Cato a rămas stupefiat la gândul cumplit că rămăsese singurul supraviețuitor de pe corabie.

Pesemne că toți ceilalți se duseseră la fund odată cu vasul când acesta fusese izbit de val. Macro... Iulia, tatăl ei și Jesmiah, toți dispăruți, a gândit el, copleșit brusc de teamă, iar din piept i-a ieșit un geamăt adânc și puternic.

O nouă unduire a apei mării l-a ridicat pe Cato, care a văzut astfel corabia ori, mai curând, ceea ce mai rămăsese din ea. Aflată la oarecare distanță de el, nava plutea, însă coborâtă foarte mult în apă. Catargul și pupa fuseseră smulse, iar în semiîntuneric a reușit să distingă doar câteva siluete care se împleticeau pe punte. A încercat să strige, dar nu a reușit să scoată decât un cârâit dureros, apoi un val mic l-a izbit în față și i-a umplut gura. Preț de câteva momente, Cato a scuipat, a încercat din nou să strige, iar apoi a călcat apa, luptând împotriva unui acces de disperare, în vreme ce ultimele raze de lumină se stingeau. Cei de pe corabie nu aveau cum să-l vadă. În orice caz, erau probabil prea prinși de propriile probleme ca să caute supraviețuitori în mare. Cato a început să tremure. Apa era deja destul de rece și se îndoia că va reuși să reziste în ea toată noaptea.

Agățat de bucata de lemn, a bătut din picioare, îndreptându-se către corabie. Îi venea greu, dar perspectiva de a fi salvat îi dădea o tărie născută din disperare, suficientă cât să continue să înoate, înfruntând hula și îndreptându-se către *Horus*. Înaintarea îi era dureros de lentă și se temea că întunericul se va lăsa curând, iar el va pierde din ochi nava.

Treptat, distanța s-a micșorat și, cu toate că noaptea se înstăpânise peste mare, stelele dădeau suficientă lumină ca să se vadă conturul ceva mai închis la culoare al corabiei față de mișcarea necontenită a apei întunecate. În timp ce se apropia, Cato a încercat din nou să strige, însă glasul lui slăbit a fost acoperit de susurul și foșnetul valurilor și al pleoscăiturilor care se auzeau dinspre corabie. Ajuns nu departe de *Horus*, s-a lovit de un cufăr de lemn care plutea pe jumătate scufundat în apă. L-a îndepărtat din cale și a continuat să se apropie de vas. Deasupra lui au apărut două siluete care gemeau chinuindu-se să ridice o amforă mare.

– Numărăm până la trei și îi facem vânt, s-a auzit un glas mârâit, după care cei din corabie au început să legene amfora grea încoace și încolo, pregătindu-se să o arunce peste bord.

Cato a recunoscut cu ușurință vocea, dar, înainte de a încerca să strige ceva în semn de salut, sunetul i s-a oprit în gâtlej în clipa când și-a dat seama că amfora mare și grea avea să cadă chiar peste el.

– Stați! Răcnetul s-a desprins din gâtlejul lui, însoțit de ridicarea unui braț pe care l-a fluturat disperat ca să atragă atenția celor de pe punte. Lăsați jos nenorocita aceea de amforă!

– Ce naiba a fost asta? a spus Macro, a cărui voce a fost purtată până peste apă. Cato? Tu ești?

– Da... eu. Acum lăsați amfora jos, ca să nu mi-o aruncați în cap!

– Poftim? A, da. Macro s-a întors către celălalt bărbat aflat pe punte. Ușurel. Pune jos amfora, cu grijă. Cato, stai puțin. O să aduc o parâmă.

– Păi, unde aș putea pleca? a bombănit centurionul.

O clipă mai târziu, silueta întunecată a lui Macro a apărut deasupra copastiei și, pleoscăind, o parâmă a căzut în apă.

Cu degete reci, Cato s-a chinuit să descopere capătul parâmei. Odată ce l-a găsit, s-a prins de ea cât de strâns a putut, după care a murmurat printre dinții încleștați:

– Sunt gata.

Cu un geamăt, Macro și-a scos prietenul din mare și, în momentul în care tânărul centurion a țâșnit din apă, el s-a aplecat peste copastie, prinzându-l cu o mână de tunică și trăgându-l pe punte. Cato a aterizat zgomotos și s-a ghemuit lângă copastie, în timp ce pieptul i se ridica și cobora sacadat după efortul depus de a se întoarce înot până la *Horus* și a început să tremure violent când o adiere rece a trecut pe deasupra punții. Macro nu și-a putut reprima un surâs sumbru.

– Arăți cum nu se poate mai bine. Ca un șoarece murat, serios.

Cato s-a încruntat.

– Nu prea văd umorul situației în care ne aflăm.

– Înseamnă că nu te străduiești suficient.

Cato a clătinat din cap, apoi inima i s-a oprit în loc după ce și-a plimbat privirea de-a lungul punții și a văzut daunele suferite de corabie și puținii oameni rămași, care se trudeau să scoată mărfurile din magazie.

– Dar Iulia? Unde e Iulia?

– E în siguranță, băiete. La fel și tatăl ei. Macro a făcut o pauză ca să-și

dreagă glasul. Doar că Jesmiah a dispărut.

– Dispărut?

– A murit. Și-a rupt gâtul când ne-a lovit valul. Am pierdut câțiva membri ai echipajului și pasageri. Majoritatea au fost luați de apă. Restul au fost uciși sau răniți de velatura corabiei, când s-a desprins de catarg.

– Deci, Iulia e bine, a murmurat Cato către sine, moment în care s-a simțit străbătut de un val de ușurare. A respirat adânc pentru a-și potoli bătăile puternice ale inimii și a ridicat privirea spre Macro. Ea crede că am murit?

Centurionul a confirmat cu o mișcare din cap.

– A înfruntat cu tărie situația, desigur, pentru că nu trebuie să uităm că e fiică de senator. Dar ar fi bine să o liniștești cât mai repede. Apoi, va trebui să facem hârbul ăsta de corabie să plutească, altfel suntem ca și morți.

Cato s-a ridicat cu greu în picioare.

– Unde e?

– În magazie. Dă o mână de ajutor la descărcarea mărfurilor. Înainte de a întreba, să știi că a fost ideea ei. Ascultă, a spus Macro, întorcându-se către un marinar din apropiere, ajută-mă să ridic asta. Lăsându-l pe cei doi să arunce peste bord amfora greu de manevrat, Cato a traversat puntea, îndreptându-se spre magazia cu mărfuri. Când s-a apropiat, l-a văzut pe Sempronius ridicând privirea. Senatorul a arborat un zâmbet generos.

– Ia te uită! Te dădusem drept mort, centurion.

Cato a strâns mâna întinsă și apoi l-a prins pe senator de braț. Bărbatul mai vârstnic s-a uitat fix la el preț de o clipă, apoi a spus încet:

– Mă bucur să te revăd, băiete. Mă temusem de ce era mai rău.

– Și eu, i-a răspuns Cato pe un ton îndurerat. S-ar părea că zeii nu au terminat cu mine.

– Adevărat. Imediat ce ajungem pe uscat, voi face un sacrificiu către zeița Fortuna.

– Vă mulțumesc, domnule.

Cato a făcut un semn din cap și apoi s-a uitat pe lângă senator, spre gura magaziei din burta navei. Chiar și în semiîntuneric, a văzut-o imediat pe Iulia. Era aplecată deasupra unui balot de stofă frumos țesută, dar îmbibat de apă, și se chinuia să îl ridice pe umăr.

– Iertați-mă, domnule, s-a scuzat Cato, dând drumul mâinii senatorului, apoi a sărit peste marginea gurii magaziei, aterizând în spatele Iuliei. S-a aplecat în față ca să o ajute și i-a atins brațul când a luat în mâini balotul de stofă. Ea s-a ferit și a spus răstit:

– Mă descurc și singură!

– Dă-mi voie să te ajut, Iulia.

O clipă, fata a rămas ca înghețată, după care a răspuns în șoaptă, fără a întoarce capul.

– Cato?

– Sigur.

Lăsând balotul să-i cadă din mâini, Iulia s-a ridicat, rotindu-se spre el și apoi l-a strâns brusc în brațe.

– Cato! Vai, Cato... am crezut că...

L-a privit drept în ochi. Buzele îi tremurau. Apoi și-a îngropat fața în tunica lui udă și, cu pumnii strânși, și-a lipit mâinile de spatele lui. Cato a simțit-o cum se cutremură, apoi a auzit un suspin. S-a desprins de ea ca să îi poată vedea chipul.

– Gata, Iulia. Sst, iubita mea. Nu e nevoie să verși lacrimi, doar sunt viu și nevătămat.

– Știu, știu, dar am crezut că te pierdusem.

– Serios? a zis Cato ridicând din sprâncene. La drept vorbind, era un miracol că supraviețuise. E nevoie de mai mult decât de un val ca să mă ucidă, a spus el, zâmbind forțat.

Iulia i-a dat drumul din brațe și l-a lovit ușor cu pumnul în piept.

– Să nu-mi mai faci vreodată așa ceva.

– Îți promit. Doar dacă nu ne lovește alt val.

– Cato! a mârâit ea. Nu mai vorbi așa.

Au fost întrerupți de tușitul cuiva și, întorcându-se, l-au văzut pe Macro stând cu mâinile în șolduri și uitându-se spre magazie cu o expresie amuzată.

– Dacă voi doi ați terminat, ne putem apuca din nou de treabă?

Primele ore ale nopții au fost rezervate debarasării de cât mai multe mărfuri. Munca a devenit din ce în ce mai grea, pentru că supraviețuitorii ajunseseră tot mai adânc în magazie, unde se aflau mărfurile cele mai grele. O mare parte din încărcătură fusese dislocată și se izbise de corpul corabiei sau de capacul magaziei de mărfuri. Însă treptat, spre ușurarea celor de la bord, *Horus* a început să se ridice tot mai mult spre suprafață. Totuși, pe măsură ce goleau magazia, au constatat că vasul luase foarte multă apă.

– Putem începe scoaterea apei după ce mai mutăm puțin mărfurile, a spus Macro. Asta ne va ajuta să plutim.

Secundul s-a scărpinat în barbă.

– Da, așa sper.

Macro s-a răsucit spre el și s-a strâmbat, iritat.

– E vreo problemă?

– Sigur, a răspuns secundul, parcă surprins. Încărcătura s-a deplasat peste tot când *Horus* s-a răsturnat. Am fost norocoși că s-a îndreptat singură. Foarte norocoși. Faptul că încă plutește arată cât de bine a fost construită corabia. Dar probabil că a suferit o mulțime de avarii. Unele dintre îmbinări au fost tare solicitate și pesemne că luăm apă.

Macro a făcut un gest din umeri.

– Atunci va trebui să scoatem apa mai repede decât pătrunde.

– Putem încerca.

– Nici nu vreau să aud cuvântul încercare; o vom scoate, a exclamat Macro cu glas ferm.

Secundul a dat vag din cap.

– Dacă spui tu... Dar imediat ce nu mai e niciun pericol, va trebui să cobor în magazie ca să examinez corpul corabiei pentru a descoperi crăpăturile.

– Dar de ce ai fi în pericol dacă ai coborî acum?

– Centurion, este încă multă marfă neasigurată acolo. Hula se întețește și nu aș vrea să fiu strivit sau îngropat de viu dacă *Horus* se înclină prea mult într-o parte. Mai întâi trebuie să scoatem cât mai multe mărfuri.

– Ai dreptate. Când nu va mai fi niciun pericol ca să intri, voi veni și eu să te ajut. Macro și-a rotit privirea pe punte și a rămas cu ochii ațintiți asupra ciotului care fusese până nu de mult catargul. Mai am o întrebare.

– Da, domnule.

– Una este să menținem corabia în stare de plutire, dar cum o vom face să navigheze?

Secundul a arătat spre un lemn de arboradă prins de-a lungul copastiei vasului.

– Va trebui să improvizăm un greement. Există odgoane de rezervă și o pânză veche pentru probă. După aceea, va fi nevoie să instalăm o

nouă cârmă și o eche din ceea ce a mai rămas din chepengul magaziei. Ne va ajuta să dirijăm corabia, dar va naviga încet și nu cred că am rezista în caz de furtună, a continuat, cutremurându-se. Și nici dacă mai vine peste noi un val pe jumătate față de cel ce ne-a lovit.

– Ar trebui să ne descurcăm. De îndată ce pornim, ne vom îndrepta spre cel mai apropiat port de pe insula Creta.

– Păi, Matala este acela. Iar acum, înapoi la treabă.

Imediat ce a socotit că era destul de sigur să pătrundă în magazie, secundul a coborât precaut peste ce mai rămăsese din încărcătură și a pornit prin apă spre corpul corabiei. Macro l-a urmat, ducând cu sine un sac cu fâșii de pânză dintr-o velă veche, îmbibate în gudron. În magazie nu pătrundea mai deloc lumina stelelor, iar scârțâitul continuu al scândurilor și pleoscăitul și fâșâitul apei de o parte și de alta a corpului corabiei erau înfiorătoare.

– Pe aici, a strigat secundul. Stai aproape de mine.

Stau, nu-ți face griji.

Marinarul a pornit înainte, croindu-și drum peste crevacele din lemn ale corabiei. Apoi s-a îndreptat încet spre pupă, pipăind din mers pentru a descoperi infiltrații de apă și fisuri. Din când în când se oprea să verifice, iar la un moment dat i-a cerut lui Macro o fâșie de pânză gudronată, și amândoi s-au aplecat în apa rece și au vârât cât au putut materialul gros în golurile apărute la îmbinările lemnului. După ce au ajuns până la pupă, pentru ca apoi să se întoarcă spre provă, au mers pe dibuite până la magazia de mărfuri, după care Macro a urcat scara

până pe punte, unde, înfrigurat și epuizat, s-a așezat.

– O să împiedice pătrunderea apei? l-a întrebat el pe secund.

– Va fi de folos. Deocamdată, nu putem face mai mult de atât. După ce instalăm catargul cel nou, va trebui să organizăm două carturi pentru a scoate cu rândul apa din corabie.

– Foarte bine. Eu o să conduc un cart. Iar Cato îl va prelua pe al doilea. Vreau ca tu să te îngrijești de menținerea corabiei în stare de plutire și să ne duci până în port.

Secundul a oftat.

– Voi face tot ce pot, centurion.

– Bineînțeles. Dacă vasul se scufundă și va fi să ne înecăm, atunci o să-mi fac obiele din măruntaiele tale, a zis el, apoi l-a bătut amical pe spate. Să ridicăm catargul acela.

Cu ajutorul ofițerilor romani, membrii echipajului au dezlegat stâlpul și l-au așezat cu capătul lipit de ciotul rămas din vechiul catarg. Apoi, Macro și alți cinci oameni au legat patru frânghii de capătul subțire și au ridicat noul catarg. Secundul, împreună cu alți doi marinari puternici, au ținut capătul pe poziție, în timp ce Cato supraveghea două echipe care trăgeau de frânghii. Încetul cu încetul, lemnul de arboradă s-a înălțat, fiind dirijat cu atenție până a ajuns în poziție verticală, lipit de ciot, după care Macro și oamenii lui au luat celelalte două frânghii pentru a-l stabiliza. Imediat după aceea, secundul și colegii lui au legat strâns lemnul de arboradă de ciot, iar apoi, înfășurând și alte frânghii în jurul lui, l-au imobilizat cât de bine s-a putut, până când s-au convins că noul catarg improvizat era foarte

ferm prins. Membrii echipajului nu au avut nicio clipă de odihnă cât au improvizat sarturile, școtele necesare, plus un lemn de arboradă în cruce, făcut din ramele lungi din proră, toate legate laolaltă. În cele din urmă, au scos vechea pânză dintr-un dulap și au fixat-o de lemnul de arboradă. Cârma improvizată a fost coborâtă peste pupa, iar un om a fost pus să stea la eche, după care pânza a fost ridicată cu grijă pe catarg.

După o serie de unduiri și pocnete, urmărite cu îngrijorare de secund, o briză slabă a umflat pânza. Apoi, el a dat ordinul de întindere a școtei, iar *Horus* a început să-și croiască drum printre valurile mici de hulă, moment în care la orizont au apărut primele licăriri de lumină. Pe punte, cei care nu ajutaseră stăteau întinși pentru a se odihni după momentele epuizante trăite până atunci. Senatorul Sempronius adăpostea în poală capul și umerii fiicei lui, acoperindu-le cu mantia. După ce s-a convins că nava se comporta bine în urma reparațiilor improvizate care se efectuaseră în timpul nopții, secundul a venit să prezinte raportul lui Macro și Cato.

– Menținem cursul de-a lungul coastei, domnule. Ar trebui să ajungem la Matala înainte de lăsarea serii. Acolo putem să ne oprim pentru reparații.

– Bună treabă, a spus Macro zâmbind. Te-ai descurcat foarte bine.

Secundul era prea obosit ca să joace rolul omului modest, așa că s-a rezumat să dea din cap, după care s-a rezemat de copastie. Macro și-a frecat mâinile privind în depărtare, unde se mijeau zorile.

– Ai auzit? Vom ajunge vii și nevătămați pe uscat până spre sfârșitul zilei.

Cato nu i-a răspuns. Se uita fix spre linia de coastă a Cretei. După un moment, și-a îndreptat umerii și s-a frecat la ceafă.

– Vii și nevătămați? Sper să fie așa.

Macro s-a încruntat.

– Ce mai e acum? Perspectiva de a fi salvat din ghearele unui mormânt submarin nu te mulțumește?

– Ei, sigur că sunt mulțumit de asta, a răspuns Cato silindu-se să surâdă. Problema este că dacă valul acela a fost cât pe ce să distrugă nava, numai zeii știu ce pagube a reușit să producă insulei Creta...

4

În timp ce *Horus* ocolea cu greu capătul peninsulei, cei de la bord au reușit să vadă pentru întâi oară cât de devastat fusese portul Matala de valul gigantic. Depozitele și cheiurile fuseseră făcute țăndări, iar resturile măturate de apă ajunseseră pe panta dealului de deasupra portului, unde casele așezate una lângă alta se prăbușiseră sub greutatea apei care năvălise pe țărm. De o parte și de alta a golfului, bărci și vase de pescuit zăceau sfărâmate de roci și stânci. Mai departe, spre interiorul insulei, deasupra semnului de maree înaltă, unde valul ajunsese până pe mal, distrugerile continuau. Clădiri, deopotrivă mari și mici, fuseseră culcate la pământ, ca și cum ar fi fost zdrobite sub tălpile unui titan. Ceva mai departe spre interiorul insulei, se vedeau incendii scăpate de sub control, iar coloanele de fum se învârtejeau spre cerul după-amiezii. Printre ruine se zăreau doar o mână de oameni, unii dintre ei trăgând cu disperare de bucăți de moloz pentru a-i scoate pe cei dragi de sub ele, precum și pentru a-și recupera din bunuri. Alții, în stare de șoc, stăteau pur și simplu și se uitau cu ochi goi la ceea ce îi înconjura.

Macro și-a înghițit nodul din gât.

– Ce naiba s-a întâmplat aici?

– Valul, a răspuns Iulia. Pesemne că a distrus portul înainte de a ajunge la noi.

– Nu a fost doar atât, a intervenit Cato, clătinând din cap. Valul a pătruns pe uscat pe o distanță oarecare, dar, dincolo de porțiunea pe care a măturat-o, se văd foarte multe daune. Seamănă cu acel cutremur din Bitinia, cel despre care ne-ați vorbit, a continuat, întorcându-se spre senator.

Sempronius a privit îndelung la scena ce se deschidea în fața lor și abia apoi a zis:

– De data asta a fost mai rău, mult mai rău. Nu am văzut niciodată așa ceva.

În timp ce ei analizau distrugerile provocate de val, *Horus* s-a strecurat în golf. În ciuda reparațiilor din noaptea precedentă, corabia continua să ia apă, iar schimburile regulate alcătuite din membrii echipajului și din pasagerii rămași în viață alcătuiseră un adevărat lanț uman pentru a scoate apa din cală. Nivelul apei din magazie se înălțase încet în cursul zilei, astfel că vasul devenise mai stabil în hulă, dar viteza de deplasare se redusese, dând parcă impresia că nava se târăște.

Privind cu mare atenție apa mării, secundul a observat o pată întunecată, alcătuită din stânci, care se înălțau dincolo de promontoriu. S-a îndreptat de spate și a indicat o porțiune de țărm acoperită cu prundiș, dedesubtul stâncilor de pe partea opusă a golfului.

– Aș dori să pun corabia pe uscat acolo. Nu va mai rămâne în stare de

flotabilitate multă vreme, domnule, a explicat el. Dacă o facem să eșueze, atunci măcar poate fi salvată, împreună cu ce a mai rămas din încărcătură.

– Cred că ai dreptate, a recunoscut Cato. Cu toate astea, am îndoieli că deocamdată există vreo șansă de a repara corabia în port. Ori, fiindcă veni vorba, în vreun port de pe partea aceasta a insulei. Probabil că vom vedea peste tot aceleași distrugeri ca și aici.

– Chiar crezi asta? a întrebat Iulia cu o expresie de mirare pe față.

– Doar ai văzut valul. Ce-l putea opri să mănture întreaga coastă, iar apoi să tragă totul înapoi în mare? Nu m-ar surprinde deloc ca valul să-și fi continuat drumul tocmai până în Siria înainte de a-și pierde pe deplin puterea. Acel val și cutremurul au distrus probabil aproape totul, a zis Cato, arătând spre țărm. Gândul i-a revenit la tabăra de sclavi pe care o văzuseră năruindu-se în ziua precedentă. Sigur au murit sute de oameni. Poate chiar mii. Și se pare că mai toate clădirile au fost dărâmate. Cine știe ce vom găsi când vom ajunge pe țărm? Probabil că un adevărat haos. Un haos complet.

– Trebuie totuși să reparăm vasul, a insistat Iulia. Ca să ne putem întoarce la Roma. Dacă celelalte corăbii sunt sfărâmate, trebuie să o repunem în funcțiune pe aceasta.

– Dar cine să o facă? a întrebat Cato. Docurile au dispărut. Atelierele meșterilor au dispărut și mai toți dulgherii trebuie să fi fost surprinși de val și probabil uciși.

Iulia a rămas o clipă pe gânduri.

– Și atunci ce vom face?

Cu un gest care îi trăda oboseala, Cato și-a trecut degetele prin părul aproape sârmos din cauza apei sărate.

– Vom coborî pe țărm și vom încerca să îi găsim pe cei care au rămas în viață din rândul autorităților. După ce vor auzi că tatăl tău este cu noi, poate că ne vor acorda ajutor și adăpost.

– Adăpost? Macro a scos un hohot sec de râs. Asta-i bună. Ce fel de adăpost? Din câte văd eu, doar câteva clădiri au mai rămas în picioare, iar cele mai multe dintre ele sut colibe.

– Adevărat, a spus Cato, dar eu mă gândeam la adăpost într-un înțeles mai cuprinzător.

– Adică?

– Ia gândește-te, Macro. Viața de pe insulă a fost dată peste cap. Ai văzut ce s-a întâmplat ieri cu tabăra de sclavi. Acum, acei sclavi sunt liberi. Îmi imaginez că același lucru s-a întâmplat pe fiecare proprietate. Toată lumea caută hrană și un loc adăpostit ca să supraviețuiască dezastrului. Curând, oamenii se vor lupta pentru asta. Va trebui să găsim o oarecare protecție undeva, ori să ne-o asigurăm singuri. Cel puțin până sosesc ajutoare și se restabilește ordinea.

Macro l-a măsurat cu acreală.

– Pentru numele zeilor, Cato, ești cât se poate de optimist. Abia am scăpat de înec și te-ai și apucat să enumeri inconvenientele.

– Îmi pare rău.

Macro a aruncat o privire spre Iulia.

– Domnișoară, ești sigură că vrei să te măriți cu el? Cu acest domn care vede doar jumătatea goală a amforei?

Ea nu i-a răspuns, în schimb s-a apropiat de Cato și l-a strâns de braț.

Sub comanda secundului, *Horus* a traversat golful, îndreptându-se către o anumită porțiune a plajei și, când s-au mai apropiat, au văzut tot felul de lucruri împrăștiate pe deasupra prundișului. Câteva cadavre zăceau întinse printre bucăți sfârtecate de lemn și vegetație încâlcită. Corabia înainta încet spre țărm, iar secundul veghea constant uitându-se peste copastie, pentru a aprecia adâncimea, în timp ce se apropiau de plajă. În timp ce privea stâncile care se ridicau semeț deasupra lor, Cato a simțit o zguduitură ușoară sub tălpi, după care puntea a rămas nemișcată.

– Să coborâm școtele! a strigat secundul către echipaj. Apoi, cum pânza se umfla în briza domoală, a respirat adânc și a dat încă un ordin: Coborâți pânza mare!

Oamenii au desprins parâmele care fixau arborele improvizat și, cu grijă, au coborât lemnul de arboradă și pânza pe punte. După aceea, copleșiți de epuizarea și încordarea pe care o trăiseră în orele de disperare din noaptea precedentă, la care se adăugaseră schimburile din ziua următoare, când scoseseră apa din magazia navei, membrii echipajului s-au așezat pe punte ca să se odihnească.

– Și acum ce facem? a întrebat Iulia.

– Noi? a făcut Macro, întorcându-se spre ea. Aș vrea să rămâi aici, domnișoară. Tu și restul membrilor echipajului. Între timp, eu, Cato și tatăl tău coborâm în Matala ca să vedem care este situația.

– Vin cu voi.

– Cu tot respectul, domnișoară, te anunț că nu se poate. Asta, până ne convingem că suntem în siguranță.

Iulia s-a încruntat, după care a ridicat privirea spre Cato.

– Ia-mă cu tine.

– Nu se poate, i-a răspuns tânărul. Macro este superiorul meu. Dacă el a spus să rămâi, atunci rămâi.

– Cato, dar...

– Draga mea, are dreptate, a intervenit Sempronius. Trebuie să stai aici. Deocamdată. Ne vom întoarce curând. Îți promit.

Privirea Iuliei a întâlnit-o pe a tatălui ei și, după un moment, fata a încuviințat.

– Bine. Dar să nu vă aventurați.

– Nu vom face asta, a spus Macro. Hai, Cato. Să ne luăm armele din cabină.

– Armele?

– Am verificat și mai toate au rămas intacte, a explicat Macro. Dacă este să ne luăm după ceea ce ai zis mai devreme, m-aș simți mai în siguranță dacă le-am lua cu noi.

La scurt timp după aceea, cei doi centurioni și senatorul au coborât în apa puțin adâncă de la capătul scândurii de bordaj care fusese coborâtă de la prova. Secundul corabiei *Horus* dăduse ordin către doi

oameni din echipaj să ia ancora principală și să o care pe o distanță scurtă în susul plajei acoperite cu prundiș și s-o înfigă în solul plajei. Tocmai verifica dacă ancora era fixată bine, când romanii au ajuns pe țărm și se îndreptau către un teren mai ferm.

– Totul e gata? a întrebat Macro.

Secundul a confirmat cu un gest din cap.

– Vasul este asigurat cât se poate de bine. Măcar nu se poate scufunda.

– Bravo. Te-ai descurcat bine. Căpitanul tău ar fi fost mândru de tine.

– Așa sper, aspus secundul, plecând capul. Domnule, a fost un om de treabă. Cel mai bun căpitan cu care am navigat vreodată.

– Păcat de o asemenea pierdere, a zis Macro, pe un ton domol. Acum, o să ne îndreptăm spre port, sau ce a mai rămas din el, ca să vedem cum stau lucrurile. Între timp, tu trebuie să rămâi aici. Asigură-te că echipajul rămâne în preajma vasului și să nu lași pe nimeni să urce la bord.

– De ce?

– Să faci întocmai cum ți-am zis, înțelegi? Sperăm că cineva a reușit să restabilească cât de cât ordinea în Matala. Însă, dacă nu s-a întâmplat așa,... atunci aș dori să le porți de grijă oamenilor tăi și fiicei senatorului. Ai priceput?

– Da, domnule, a spus secundul cu glas solemn. Avem câteva arme pe care le păstrăm într-un dulap de la pupa. Asta, în caz că am fi atacați de pirați.

– Să sperăm că nu veți fi siliți să apelați la ele, a intervenit Cato, schițând un zâmbet. Însă te sfătuiesc să fii înțelept. Dacă vezi vreun semn de îngrijorare, cheamă toți oamenii la bord și ridică scândura de bordaj.

– Am înțeles, domnule. Mult noroc.

– Noroc? Macro a lovit ușor cu palma în mânerul sabiei pe care o purta la centură. Îmi fac singur norocul.

Cei doi centurioni și senatorul au pornit prin prundiș spre port. Cato a aruncat o privire peste umăr și a văzut-o pe Iulia care, de pe puntea prova, îi urmărea îndepărtându-se. Când l-a văzut că întoarce capul, a fluturat șovăitor mâna, dar el a rezistat ispitei de a-i răspunde. Cato gândea din nou ca un adevărat soldat și începuse deja să cerceteze atent stâncile din stânga lor, căutând orice semn de pericol în timp ce înaintau pe acea porțiune acoperită de prundiș. Aveau de mers doar un sfert de milă până în port și, pe măsură ce se apropiau de el, resturile care fuseseră cărate de apă la retragerea valului s-au înmulțit. Apoi au dat de primele cadavre. Trupuri contorsionate îmbrăcate în straie ude, amestecate cu rămășițe ale unor case, vase și mărfuri provenite din depozite. Valul își lovise victimele fără să facă deosebire, de aceea, cei trei romani au pășit peste cadavre de bătrâni, dar și de tineri. Cato a fost cuprins de milă când a văzut o tânără femeie prăbușită pe o parte, ținând un sugar legat la piept cu o baretă, amândoi morți. S-a oprit o clipă ca să coboare privirea spre cadavre.

Macro a rămas alături de el.

– Sărmanii oameni. Nu au avut nicio șansă.

Cato a dat din cap cu un aer solemn.

Camaradul lui a ridicat privirea și a cercetat plaja și ruinele portului.

– Mâine, aici o să miroasă destul de neplăcut. Cineva ar trebui să se ocupe de cadavre.

– Să se ocupe? a spus Sempronius, ridicând din sprâncene.

– Exact, domnule. Nu duhoarea mă sperie. Mă refer la primejdiile care urmează când există atât de mulți morți neîngropați. Am văzut ceva asemănător după un asediu. Într-un orășel din sudul Germaniei, cu mulți ani în urmă, imediat după ce am început să lupt în cadrul unei legiuni. Apărătorii își lăsaseră morții pe câmpul de luptă, iar vremea era foarte caldă. Cumplit de încinsă. În orice caz, în momentul în care supraviețuitorii s-au predat, aerul din acel orășel duhnea cumplit. Orașul devenise un bârlog al tuturor molimelor.

– Și ce ați făcut? a întrebat Sempronius.

– Nu puteam face mare lucru. Legatul a ordonat ca supraviețuitorii să rămână înăuntrul zidurilor și apoi a închis porțile. Nu-și putea îngădui ca bolile să se răspândească în rândul trupelor sale. După o lună, mai rămăseseră în viață doar o mână de orășeni, dar mai toți erau prea bolnavi ca să merite să fie luați ca sclavi. Dacă învinșii s-ar fi ocupat de cadavre cum se cuvenea, atunci ar fi supraviețuit mult mai mulți locuitori.

– Am înțeles. Să sperăm că cel care conduce portul știe cum să procedeze.

Macro a plescăit din limbă.

– Trebuie să fie o treabă cumplită, domnule.

– Asta nu-i treaba noastră, a spus Sempronius, ridicând din umeri. Să mergem mai departe.

Și-au continuat drumul de-a lungul coastei până au ajuns la ruinele unui turn de veghe care străjuia cândva intrarea în port. Blocurile de piatră rămăseseră în picioare, înalte de un stat de om, dar deasupra acestora, stâlpii din lemn și platforma dispăruseră. Același lucru se întâmplase și cu poarta, iar pereții cedaseră sub presiunea apei mării care se năpustise asupra portului Matala. Dincolo de zidul abia perceptibil, portul era o masă de dărâmături, lemne și plăci ceramice sparte, iar liniile precise ale rețelei de străzi din orășelul în care se îmbulzeau odinioară locuitorii săi dispăruseră. Acum, printre ruine se agitau puțini oameni, în timp ce alții stăteau pe loc și priveau în gol.

Șocați de scena ce li se înfățișa dinaintea ochilor, cei trei romani au rămas nemișcați câteva clipe la marginea orășelului Matala. Macro a respirat adânc.

– Nu va fi ușor să ne strecurăm printre dărâmături. Ar fi mai bine să o luăm pe margine și să vedem care este situația spre interiorul insulei.

A făcut un semn către panta foarte înclinată. Stâncile de o parte și de alta a golfului duceau spre dealuri cu versante abrupte care flancau orășelul, îngustându-se și formând un defileu care cotea, dispărând din raza vizuală și îndepărtându-se de coastă.

Se aflau la mică distanță de ruinele zidului, așa că au pornit din nou la drum. Pantele fuseseră dezgolite în mare măsură de tufișuri și copaci, iar acum erau acoperite de aceleași resturi aduse de val, dar și de oameni și animale moarte, imagine similară cu ceea ce văzuseră și pe plajă. Au trecut pe lângă rămășițele unui mic vas de mărfuri care, purtat de valul uriaș, se izbise de o stâncă mare și se făcuse bucăți; din

el mai rămăseseră doar coastele și câteva bucăți de lemn, încă prinse sub pietre. Lui Cato îi era imposibil să nu rămână impresionat de acea priveliște. Forța valului fusese puternică și îngrozitoare, la fel ca mânia oricărui zeu. Când au ajuns la defileu, tânărul și însoțitorii săi au descoperit că drumul cel mai ușor era peste rămășițele zidului, pentru ca apoi să se strecoare cu precauție printre ruine. O bandă de băieți cărau lucrurile de valoare dintr-o casă dărăpănată care aparținuse probabil uneia dintre familiile mai înstărite din orășelul portuar. Din locuință fuseseră scoase câteva busturi și apoi aruncate, astfel că, în acele momente, jefuitorii erau ocupați cu furtul unor plăci de argint și mici cufere cu obiecte personale. Când cei trei romani au trecut prin dreptul lor, hoții s-au oprit, privindu-i precauți. Cu o expresie de nepăsare, Macro a dus mâna la mânerul sabiei.

– Nu-i băga în seamă, a murmurat Cato. Nu ne putem ocupa de așa ceva acum.

– Păcat, a exclamat Macro, pufnind pe nas și coborând mâna de pe armă.

Au trecut pe lângă jefuitori fără să le adreseze vreun cuvânt. În partea îndepărtată a defileului, terenul se deschidea spre o câmpie întinsă, unde se vedeau limpede daunele provocate de cutremurul care zguduise insula din temelii. Acolo nu erau resturi aduse de apă din port. În schimb, mai toate casele se prăbușiseră peste oamenii dinăuntru. Altele erau parțial avariate, iar câteva păreau să nu fi avut deloc de suferit. La fel stăteau lucrurile și în cazul clădirilor mai mari. Unele dintre temple se transformaseră în mormane de moloz, înconjurate de coloane sfărâmate, care arătau acum ca niște dinți sparți. Altele rămăseseră neatinse, înălțându-se sfidător deasupra ruinelor. Aici se vedeau mai mulți oameni decât în port. Sute de

localnici scotoceau printre dărâmături, salvând ceea ce se mai putea de prin propriiile case, ori scoțând la lumină lucrurile de valoare din locuințele morților. Alții zăceau în grupuri mici pe pantele dealului, dar și pe câmpia aflată la mică distanță de orășel. Firicele de fum se înălțau din focurile firave pe care unii dintre supraviețuitori le aprinseseră ca să se încălzească în timpul nopții.

Oarecum neatinsă de dezastru, acropola orașului se înălța pe o aglomerare întinsă de stânci. Zidurile rămăseseră încă în picioare, dar unul dintre turnurile scunde se prăbușise, rostogolindu-se peste oraș și strivind câteva case. O trupă de soldați stătea de pază la capătul rampei care ducea spre porțile acropolei, iar dincolo de ziduri, principala clădire administrativă era întreagă.

– Asta pare a fi șansa noastră cea mare, a spus Cato. Ar trebui să mergem într-acolo.

Sempronius l-a aprobat și a pornit în frunte pe șoseaua principală care străbătea orașul, ducând spre acropolă. Cândva, strada fusese lată de cincisprezece pași, însă acum marginile ei fuseseră acoperite de ruine, așa că, printre dărâmături, semăna mai degrabă cu o potecă. Au ajuns la rampă și au început să urce panta către porți. Santinelele s-au pus imediat în mișcare și s-au așezat astfel încât să le blocheze calea. Macro i-a măsurat cu răceală. Soldații aveau scuturi ovale, tipice pentru trupele auxiliare, dar păreau agitați și nepregătiți. Comandantul lor, un optio, a ieșit în față și a ridicat o mână.

– Opriți-vă. Cine sunteți și cu ce treburi veniți?

Sempronius și-a dres glasul și a luat o atitudine rigidă.

– Sunt Caius Sempronius, senator roman. Aceștia sunt însoțitorii mei,

centurionii Macro și Cato. Trebuie să stăm de vorbă cu oficialitatea cea mai de vază a orașului. Imediat.

Optio i-a analizat pe cei trei bărbați din fața lui. Cel care pretindea a fi aristocrat avea ținuta potrivită pentru un asemenea rang, iar cel mai scund dintre ceilalți doi oameni avea cicatrice pe față și arăta îndeajuns de masiv pentru a fi socotit drept soldat. Însă celălalt era subțirel și tânăr și nu radia nicio autoritate. În afara săbiilor obișnuite pentru orice armată, nu exista altă dovadă care să întărească afirmațiile celui care vorbise. Toți trei purtau tunici simple, aveau pielea murdară și erau nerași.

– Spuneți că sunteți senator? a zis optio, umezindu-și buzele cu un aer agitat. Cer iertare că vorbesc astfel, domnule, dar puteți dovedi asta?

– S-o dovedesc? Sempronius s-a încruntat și a întins brusc mâna ca să-și arate inelul senatorial de aur pe care îl moștenise de la tatăl lui. Uite! Îți ajunge?

– Mda, cred că da... a răspuns optio precaut. Altceva mai aveți ca dovadă?

– Ce anume mai dorești? a întrebat Sempronius iritat. Inelul este suficient. Iar acum, lasă-ne să intrăm și du-ne la cel care comandă. Altfel, o să te acuz de nesupunere.

Optio a luat poziția de drepți și a salutat.

– Am înțeles, domnule. Deschideți porțile!

Doi dintre soldații lui s-au repezit să împingă canaturile grele din lemn. Cu un geamăt, poarta s-a deschis. Optio a lăsat patru oameni de pază și, escortat de alți doi, i-a condus pe senator și pe cei doi

centurioni în acropolă. Dincolo de poartă se găsea o curte mică, de o parte și de alta căreia se întindeau depozite, iar în fața lor se vedea bazilica. La un capăt al structurii de pe acoperiș câteva olane căzuseră și se spărseseră. În rest, clădirea era intactă. La umbra zidurilor acropolei stăteau alți soldați auxiliari, iar unii dintre ei s-au uitat curioși la optio și la cei patru soldați care îi însoțeau pe romani către intrarea în bazilică.

– S-ar părea că ați avut noroc, a spus Macro. Nu văd prea multe daune aici.

– Da, domnule, a răspuns ofițerul, privind în jur. Numai că mulți dintre soldații mei erau în oraș când s-a produs cutremurul. Iar după aceea, a venit valul. Încă nu știu unde se află ceva mai mult de jumătate din cohortă.

– Cohortă? Cum se cheamă?

– A Douăsprezecea Hispania, domnule.

– Trupe de garnizoană?

– Așa au fost în ultimii cincisprezece ani, a recunoscut optio. Înainte de asta, unitatea a apărat granița danubiană. Se întâmpla înainte de a face eu parte din cohortă.

– Am înțeles, a spus Macro, dând din cap. Și cine este comandantul?

– Prefectul Lucius Calpurnius, dar el se află acum la Gortina, capitala provinciei, împreună cu restul demnitarilor. Cât stă acolo, l-a lăsat la comandă pe centurionul Portillus.

Au pătruns în bazilică, au trecut prin dreptul unor birouri pustii și au

traversat sala mare, ajungând la încăperile de pe latura îndepărtată. Optio s-a oprit dinaintea unei uși deschise și a bătut în rama ei.

– Intră! s-a auzit vocea cuiva care părea obosit.

Optio le-a ordonat oamenilor săi să rămână afară și i-a condus pe Sempronius și pe însoțitorii lui în biroul prefectului. Era o încăpere spațioasă, cu storuri la ferestrele care dădeau spre oraș și mare. În mod normal, priveliștea ar fi fost foarte frumoasă, a gândit Cato, dar în acea zi privitorul ar fi avut sub ochi imaginea distrugerii și a suferinței. În fața ferestrei, așezat la un birou, se afla un bărbat îndesat, purtând o tunică militară. Era complet chel, iar pe față avea riduri adânci. S-a uitat mirat printre gene la oaspeți.

– Da. A, tu erai, optio. Cine sunt acești oameni?

– S-au prezentat la poarta mare, domnule. Optio a făcut semn spre Sempronius. Acest domn susține că este senatorul roman Caius Sempronius. Iar după spusele sale, ceilalți doi sunt centurioni.

– Am înțeles. Portillus i-a mai privit o dată pe cei trei, apoi s-a ridicat de pe scaun și s-a apropiat, ca să-i vadă mai de aproape. Domnule, îmi dați voie să vă întreb ce treburi vă aduc la Matala?

– Sigur, i-a răspuns Sempronius răbdător. Ne aflam pe o corabie care se îndrepta spre Roma. Ieri-seară, în largul coastelor insulei Creta, am fost izbiți de un val gigantic.

– De unde venea corabia? l-a întrerupt Portillus. Din ce port?

– Caesarea, de pe coasta Siriei, i-a răspuns senatorul pe dată.

– Căpitanul corabiei poate întări asta?

– Căpitanul a fost măturat de val. Dar îl poți întreba pe secund, dacă socotești că este nevoie.

– Probabil că o voi face. Mai târziu. Preț de o clipă, Portillus i-a măsurat cu ochi bănuitori. Înțeleg, așadar, că ați văzut ce a făcut valul aici, în Matala. Ceea ce naște întrebarea, dacă a fost atât de puternic să distrugă un oraș întreg, cum a reușit să supraviețuiască o simplă corabie?

– A fost cât pe ce să nu supraviețuim! a intervenit Macro, uitându-se iritat la Portillus. Pe de altă parte, și *tu* ai scăpat neatins după puhoi. Poți să-mi explici asta? Stai frumușel aici sus, în timp ce totul se duce de râpă din ce a mai rămas din oraș.

Sempronius a pus o mână pe umărul lui Macro.

– Ajunge. Centurionul Portillus are dreptate să se arate precaut. În zilele următoare nenumărați oameni ar putea cutreiera insula fără țintă, pretinzând că sunt una sau alta. Tot ce am asupra mea ca să îmi dovedesc identitatea este inelul meu senatorial. Uite-l aici.

Și a ridicat mâna pentru ca Portillus să-l poată examina.

Vreme de câteva momente, bărbatul s-a scărpinat în bărbie, apoi a spus:

– De acord, să convenim că sunteți cine susțineți. Ce căutați aici?

– Acesta era cel mai apropiat port în care am reușit să ajungem după ce am reparat avariile cum am putut, i-a explicat Sempronius. Sperasem să facem corabia să plutească din nou, ori măcar să ne continuăm drumul cu alta. Acum, însă, după ce am văzut ce a rămas din Matala, ne este limpede că vom rămâne blocați aici până la sosirea

unei alte corăbii. Caz în care, cât așteptăm, vom avea nevoie de un adăpost. Sperasem să îi cer comandantului tău să ne ajute, dar am înțeles că este plecat.

– Adevărat. S-a dus la palatul guvernatorului Hertius, în Gortina, ca să participe la banchetul anual. Alături de prefect și celelalte notabilități. Imediat ce a trecut cutremurul și s-a retras valul, i-am trimis un raport. Ar trebui să se întoarcă la post dintr-o clipă în alta.

– Cât de departe este Gortina? a întrebat Cato.

– E cam la cincisprezece mile.

– Și prefectul nu s-a întors încă, și nici nu ți-a trimis răspuns?

– Nu. Deocamdată.

Macro a respirat adânc pentru a-și domoli sentimentul crescând de nemulțumire.

– Și ce ai făcut în acest timp?

– Ce am făcut?

– Ca să-i ajuți pe oamenii de acolo, a spus Macro, arătând cu degetul mare spre fereastră. Ca să-i ajuți pe cei prinși sub dărâmături, să îngrijești răniții, să găsești și să distribui hrană și apă și să restabilești ordinea. Ei, bine?

Portillus s-a încruntat.

– M-am asigurat că oamenii cohortei sunt bine și pregătiți să îndeplinească ordinele pe care le-ar fi dat prefectul la întoarcerea de la Gortina. Iată ce-am făcut.

– Ce prostie! a mârâit Macro. Slujbaș de nimic ce ești! Tu și soldații tăi stați pe noadă, în timp ce, în oraș, lumea are nevoie de voi. Ai datoria să păstrezi ordinea. Asta trebuie să faci atunci când ești comandantul unei garnizoane.

Sempronius a tușit.

– Macro. Centurionul Portillus va face tot ce trebuie în momentul când se va întoarce prefectul, sunt convins.

– Presupunând că se va mai întoarce, a intervenit Cato.

Ceilalți și-au întors privirile spre el.

– De ce să nu se întoarcă? a întrebat Portillus, ridicând din sprâncene.

– Când i-ai trimis mesajul?

– Seara trecută.

– Înseamnă că ar fi avut timp să-ți răspundă sau să revină. Și atunci, de ce nu ai primit răspuns?

– Nu știu! a spus Portillus, ridicând mâinile. O fi având vreun motiv. Poate este nevoie de el în Gortina.

– Poate, a recunoscut Cato. Pe de altă parte, dacă ținem seama de ce s-a petrecut aici, cu siguranță că orașul Gortina a fost lovit la fel de serios.

În timp ce Portillus se străduia să accepte ceea ce sugerase Cato, prin bazilică s-a răspândit slab, ca un ecou, un sunet de copite ce venea din curte. Macro s-a întors în direcția zgomotului și s-a apropiat de ușă. La

intrarea în bazilică și-a făcut apariția o siluetă învești mântată în mantie, care a traversat în fugă holul, îndreptându-se spre biroul prefectului.

– S-ar părea că vom afla destul de curând ce s-a întâmplat la Gortina, a zis Macro cu glas reținut.

O clipă mai târziu, nou sositul s-a oprit în fața celor trei ofițeri și a senatorului, chinuindu-se să-și recapete suflul. Mantia și fața îi erau pline de praf după goana călare. Înainte de a raporta, omul a făcut un efort să ia poziția de drepți și să salute.

– El este cel pe care l-ai trimis la Gortina? a întrebat Sempronius.

Portillus a confirmat cu o mișcare a capului, uitându-se la sol.

– L-ai găsit pe prefect?

– Da, domnule. Adică, l-am și văzut.

– L-ai văzut? Ce vrei să spui? Vorbește să pricep și eu, soldat!

– I-am văzut cadavrul, domnule. Prefectul a murit. La fel ca aproape toate oficialitățile provinciei.

– Mort?! a exclamat Portillus, scuturând din cap. Cum asta?

– Când a început cutremurul, se aflau cu toții în sala de banchet din palatul guvernatorului. Tavanul s-a prăbușit peste ei. Personalul guvernatorului, adică cei care au supraviețuit, au scos cadavre de sub dărâmături toate ziua, domnule. Doar o mână de oameni au rămas în viață. Iar unii dintre ei nu mai au mult de trăit.

– Nu cred, a mormăit Portillus. Nu e posibil așa ceva.

Cato s-a apropiat de mesager.

– Și guvernatorul cum e? A murit și el?

– Nu. Asta, cel puțin când am plecat eu din Gortina, domnule. Dar era grav rănit. I-au fost strivite picioarele. El m-a trimis înapoi, ca să mă prezint la centurionul Portillus.

– La mine?

– Da, domnule. Ești cea mai importantă oficialitate romană din Matala. A ordonat să preiei conducerea.

– Eu? Portillus a căscat ochii mari de uimire și îngrijorare. Sigur trebuie să fie vorba de altcineva.

– Ba nu, domnule.

– Dar... dar trebuie să mă gândesc. Portillus s-a retras, apoi s-a întors să privească pe fereastră. Am nevoie de timp ca să-mi fac un plan. Să restabilesc ordinea. Și eu...

A tăcut, iar umerii i s-au pleoștit. Macro s-a aplecat spre Cato și Sempronius și le-a șoptit:

– Acum este nevoie de ceea ce aș numi o acțiune hotărâtă.

– Ai dreptate, i-a răspuns Sempronius. Trebuie să facem ceva. Neîntârziat.

5

Senatorul Sempronius și-a dres glasul și a făcut un pas spre masa de lucru a prefectului.

– Centurion Portillus!

Ofițerul s-a întors imediat la auzul tonului poruncitor al vocii senatorului.

– Centurion Portillus, în situația aceasta de urgență, îmi asum autoritatea de guvernator. Voi prelua și comanda tuturor forțelor militare și navale aflate în Creta, începând cu această cohortă. Ai înțeles?

La fel ca și ceilalți oameni din încăpere, Portillus a părut șocat. După un moment, și-a înghițit nodul din gât, apoi și-a împreunat mâinile.

– Da, domnule, dar guvernatorul m-a numit pe mine, doar ați auzit.

– Guvernatorul a acționat presupunând că ești cel mai mare în grad dintre oficialități. Nu avea de unde să știe că eu, sau acești ofițeri, ne

aflăm pe insulă. Și în calitate de centurioni de legiune, ei au un grad mai mare decât tine, iar eu dețin autoritatea pe care mi-o acordă rangul de senator. Eu sunt cel mai potrivit să-l înlocuiesc pe guvernatorul Hirtius și intenționez să preiau comanda. E limpede?

Portillus a dat din cap, apoi și-a mușcat buza de jos.

– Ai vreo împotrivire cu privire la hotărârea mea?

– A, da, domnule. Există o chestiune de protocol.

– Protocol? a mormăit Macro. La ce te referi?

– Strict vorbind, senatorul trebuie să obțină aprobarea împăratului pentru a intra într-o provincie, a spus agitat Portillus.

– Poftim? a exclamat Macro, ridicând glasul. Despre ce naiba vorbești? Corabia noastră ia apă ca un ciur. Ne puteam duce altundeva? Ori îți închipui că trebuia să dăm mai întâi fuga până la Roma ca să obținem acordul împăratului pentru a pune piciorul pe insula asta?

– Așa sună regulamentul, domnule.

– E o prostie, s-a răstit Macro. Dă-l naibii de regulament, neghiobule.

Sempronius a intervenit:

– Centurionul Portillus are dreptate să ridice o asemenea obiecție. Cu toate astea, având în vedere situația – situația excepțională – cred că reglementările normale trebuie să fie ignorate. Pe de altă parte, a continuat el, întorcându-se către Portillus, sunt convins că vei fi mulțumit să transferi răspunderea asupra cohortei unei oficialități mai înalte în grad. Nu-i așa?

Portillus și-a plecat capul.

– Desigur, domnule. Cum doriți. S-a uitat scurt către mesagerul care rămăsese lângă ușă, apoi a continuat pe un ton degajat. Și, în mod firesc, domnule, aș dori să se știe că doriți să preluați comanda și că vă asumați toată răspunderea pentru acțiunile pe care le veți întreprinde.

– Cum vrei, și vei primi acest lucru în scris, i-a răspuns Sempronius, făcând un efort ca să evite un eventual ton disprețuitor. Așadar, din acest moment, eu îmi asum răspunderea. De acord?

– Da, domnule.

– Atunci, prioritatea este restabilirea ordinii în Matala și ajutorarea supraviețuitorilor. Senatorul s-a uitat spre Cato și Macro și, înainte de a lua o hotărâre, a rămas puțin pe gânduri. Centurion Macro trebuie să preiei controlul în Matala. Te autorizez să faci tot ce este necesar pentru a ajuta populația. Trebuie să gospodărești și să raționalizezi stocurile de hrană rămase în oraș și adăposturile rămase întregi. Vei acorda prioritate salvării celor încă prinși sub ruine și răniților. Să nu se petreacă acte de hoție, așa cum am văzut pe drumul nostru încoace. Ai dreptul să folosești forța pentru a împiedica comiterea unor astfel de nelegiuiri. Ai înțeles?

– Da, domnule.

– Bine. Acum, centurion Cato, noi doi trebuie să pornim neîntârziat spre Gortina. Vom vedea ce a mai rămas din administrația provinciei. Este nevoie de prezența noastră acolo pentru a relua controlul asupra Cretei și a pune capăt haosului.

Cato a încuviințat din cap.

– Da, domnule. Și ce facem cu corabia și cu cei aflați încă la bord?

– Iulia este în siguranță acolo, a răspuns Sempronius zâmbind.

– Dar ar fi mai în siguranță dacă am aduce-o aici, domnule.

– Desigur. De asta se va ocupa centurion Macro.

– Ai încredere în mine, a spus acesta din urmă, bătându-și prietenul pe umăr.

– Și apoi ai putea să preiei comanda asupra echipajului și a pasagerilor, a continuat Sempronius. Îi înrolezi în cohortă. Soldați sau nu, sunt oameni de treabă. Au dovedit că te poți bizui pe ei în situații de criză.

– Mă voi îngriji de asta.

– Marinari? a făcut centurionul Portillus, clătinând din cap. În a Douăsprezecea Hispania? Nu vor suporta asta, domnule.

– Vor suporta ce o să le spun eu, a răspuns Macro cu fermitate. Și, din ceea ce am văzut până acum, ei ar reprezenta un sprijin bine-venit pentru trântorii care umblă fără rost prin acropolă. Ascultă, Portillus, vreau să-i văd pe toți soldații și ofițerii adunați ca pentru paradă. A sosit vremea să-și cunoască noul comandant.

În timp ce Portillus se grăbea să îndeplinească ordinele primite, Sempronius l-a prins pe Macro de mână.

– Noroc, centurion. Fă ce trebuie făcut. Dacă ai ceva de comunicat, să-mi dai de știre la Gortina.

– Am înțeles, domnule. Cât timp intenționați să rămâneți acolo?

Sempronius a rămas un moment pe gânduri, apoi a ridicat din umeri.

– Cât va fi nevoie, așa cred. Doar zeii știu ce vom găsi acolo și care este situația în restul provinciei. După ce evaluez situația, o să-ți trimit vorbă aici, la Matala.

Senatorul și Cato au luat din locuința prefectului câteva mantii care să le țină de cald în cursul deplasării pe timp de noapte până la Gortina, apoi au ales doi dintre cei mai buni cai din grajdul prefectului, aflat într-un colț al curții acropolei și au încălecat. Îndreptându-se spre poartă, i-au văzut pe oamenii cohortei strângându-se deja în formație sub privirea dezaprobatoare a lui Macro, care stătea în umbra făcută de colonada bazilicii. Cato s-a răsucit în șa când a trecut prin dreptul lui.

– Pe curând, Macro.

– Ai grijă de tine, Cato. Presimt că o să avem parte de vremuri grele.

Sempronius a plescăit din limbă și a îndemnat calul să pornească la trap, apoi s-au apropiat de poartă și au coborât rampa către strada mare a orașului, cea mărginită de ruine. Când treceau printre rămășițele porții, Cato a aruncat o ultimă privire spre mare. Deși partea de golf unde eșuase *Horus* nu se vedea, s-a simțit străbătut de un fior de îngrijorare pentru Iulia.

Lui Sempronius nu i-a scăpat expresia apărută pe fața tânărului ofițer și a zâmbit.

– Stai liniștit, Cato. Nu va păți nimic atâta vreme cât va fi în grija lui Macro.

– Știu, a zis Cato, silindu-se să-i întoarcă zâmbetul. Îl plâng pe acela care va încerca să i se pună de-a curmezișul.

Au ieșit călare din oraș, îndreptându-se spre Gortina peste dealuri, unde au văzut alte și alte distrugeri provocate de cutremur. Numeroase vile, ferme și altare de pe marginea drumului se dărâmaseră, ajungând simple mormane de cărămizi, faianță și lemne frânte. Supraviețuitorii îi scoseseră de sub dărâmături pe răniți, precum și unele cadavre, care zăceau în lințolii improvizate, așteptând să fie înhumate sau arse. Cei rămași în viață se uitau la călăreții aflați în trecere cu expresii de groază și șoc mut. În timp ce îl urma pe Sempronius și încerca să nu ia în seamă suferința care se întindea milă după milă de-a lungul drumului spre Gortina, Cato trăia sentimente de vinovăție.

La lăsarea serii, senatorul a dat ordin de oprire în apropierea unui sătuc pentru a lăsa caii să se odihnească. Nicio casă nu rămăsese în picioare și, în întunericul ce se înstăpânea, se lăsase o neclintire înfiorătoare, vreme în care oamenii, ca niște umbre, se ghemuiau în orice loc putea sluji drept adăpost ca să petreacă noaptea. Nu se auzeau strigăte de durere, și nici gemetele răniților. Singurul sunet era un scâncet slab provenind dinspre ruinele unei mici gospodării din preajmă. Cato și-a legat calul de ciotul unui copac și s-a îndreptat spre locul de unde se auzea acel plânset.

– Cato, i-a strigat Sempronius încet. Să nu cumva să te îndepărtezi.

Centurionul a promis cu o mișcare din cap și a continuat să înainteze cu precauție. În întuneric, a distins linia unui zid prăbușit și țigle împrăștiate pe pământ. Sunetul era mai limpede. Aplecându-se lângă

blocurile de piatră din alcătuirea zidului, a văzut ceva mișcându-se sub țigle. S-a apropiat și a dat deoparte una dintre ele. A răsunat un țipăt de spaimă și Cato a văzut creștetul unui copilaș care nu avea mai mult de doi ani și care zăcea pe spate. Era gol pușcă, iar pielea lui palidă și pufoasă era murdară și plină de sânge. Țigla îl lovise în cap și îi luase o bucată de scalp, astfel că acea porțiune era acoperită cu un strat gros de sânge închegat, întunecat și lipicios. Copilul l-a privit pe Cato cu ochii mari și albaștri și a continuat să scâncească.

– Gata, acum ești cu mine, a spus Cato cu blândețe. Sst, o să fie bine.

A îndepărtat molozul de pe jumătatea expusă a corpului său, apoi a observat că un bloc mare de piatră căzuse peste el, acoperindu-i picioarele mai jos de talie.

A prins marginile pietrei și a ridicat-o puțin, reușind să vadă că era vorba despre un băiat. Odată ce greutatea i-a eliberat pelvisul și picioarele, copilul a scos un țipăt sfredelitor și ascuțit de durere. Cato a împins piatra deoparte și l-a luat pe micuț de mână.

– Gata, nu mai e. Acum, taci. Sst.

A aruncat o privire în jos și imediat un val de greață a amenințat să-l copleșească. Piatra zdrobise corpul copilului de la talie în jos, sfărâmându-i oasele și lăsând la vedere carnea delicată. Acolo unde picioarele îi fuseseră rupte cu brutalitate, tijele subțiri ale tibiilor ieșeau de sub piele.

Băiatul a țipat cumplit și, brusc, a început să tremure. Cato a desfăcut cheutoarea mantiei și a acoperit copilul, îndoind un capăt ca să închipuie o pernă. În tot acest timp, băiețelul îi strângea degetele cu o putere uimitoare, până când țipătul s-a stins, iar el a rămas întins,

privindu-l țintă pe soldat și cutremurându-se, în vreme ce respira gâfâind sacadat. S-a auzit un scrâșnet de pietriș strivit de cizme, iar centurionul a ridicat privirea și l-a văzut pe Sempronius, care venise să vadă cine strigase.

– Ce ai acolo?

– Un băiețel. Cato s-a dat puțin la o parte, ca senatorul să-l poată vedea. A fost prins sub dărâmături când zidul s-a prăbușit.

– Cum se simte?

Tânărul a încercat să-și alunge gustul amar din gâtlej și abia după aceea a putut răspunde.

– Are picioarele rupte.

– Am înțeles. Are șanse de supraviețuire?

Vreme de un moment, Cato a rămas tăcut. Ar fi vrut să spună că băiatul va trăi și că putea scăpa. Chiar dacă, printr-un miracol, ar fi supraviețuit, avea să-și trăiască restul zilelor ca un olog. Nu venise nimeni să-l salveze, și centurionul a privit spre ruinele casei, dincolo de zidul surpat unde, fără îndoială, ceilalți membri ai familiei lui fuseseră îngropați sub dărâmături. A coborât privirea spre copil și a făcut un efort deosebit să zâmbească în clipa când i-a răspuns senatorului.

– Domnule, nu cred că va mai rezista încă o noapte dacă îl lăsăm aici. E un miracol că a rămas în viață până acum. Ar putea supraviețui dacă am găsi pe cineva să-i poarte de grijă. Medicul legiunii a Douăsprezecea Hispania i-ar putea salva viața cu prețul picioarelor.

Sempronius s-a uitat la Cato printre gene și apoi, a hotărât.

– Păcat că nu-l putem duce înapoi la Matala.

– De ce nu? Sunt doar două ore de mers pe drum.

– Două ore dus, două, întors, mai curând trei, dacă mergem pe întuneric. Îmi pare rău, dar nu ne putem permite să revenim la Matala. Trebuie să ne continuăm drumul.

– De ce? a întrebat Cato, țintuindu-l cu privirea pe Sempronius. Întâi s-ar cuveni să facem tot ce putem pentru el.

– Nu avem timp. Acum, lasă-l acolo și hai să mergem.

– Să-l las?! a exclamat Cato clătinând din cap. În starea asta? Nu ar avea nicio șansă.

– Chiar și așa nu are prea multe. Ai spus-o tu însuți.

Cato a continuat să-l țină de mână pe băiețel, mușcându-și buza.

– Nu. Domnule, nu-l pot lăsa așa. Nu e drept.

Sempronius a respirat adânc.

– Centurion Cato, nu se pune problema binelui sau răului. Îți dau ordin.

S-a lăsat o tăcere încordată, timp în care cei doi bărbați s-au confruntat din priviri. Apoi copilul a început să geamă slab, iar Cato a coborât privirea și, cu mâna liberă, l-a mângâiat pe băiat pe părul delicat.

– Ușurel, copile. Ușurel.

– Cato, a continuat Sempronius pe un ton blând, trebuie să ne continuăm drumul. Să ajungem la Gortina cât mai curând. Trebuie să facem tot ce se poate pentru a restabili ordinea, să-i ajutăm pe oameni și să salvăm vieți. Nu putem face prea multe pentru acest copil. Și dacă ne pierdem cea mai mare parte a zilei ca să-l ducem înapoi la Matala, atunci punem în primejdie viețile altora.

– S-ar putea, i-a răspuns Cato. Cine poate spune asta cu certitudine? Dar dacă îl abandonăm acum pe acest copil, putem fi siguri că va muri, de frig și singurătate.

– Poate da, poate nu. Are șansa de a fi salvat de altcineva.

– Chiar credeți asta?

– Dar tu crezi cu adevărat că o întârziere nu ne-ar pune viețile în pericol la Gortina? a ripostat Sempronius.

Zbătându-se între adevărul cuvintelor senatorului și dorința morală de a face tot ce putea pentru a salva băiatul, Cato s-a încruntat.

– Cum ați proceda dacă acest copil ar fi Iulia? Ați insista că trebuie să ne continuăm drumul?

– Dar, din fericire, nu este Iulia. Ascultă, Cato, băiatule, te rog să gândești logic. Ești ofițer și datoria îți impune obligații mai mari față de imperiu. Sunt convins că, în cadrul unor campanii, ai lăsat în urmă oameni răniți grav. Băiatul acesta e o victimă, una pentru care nu poți face nimic. Uite, îndrăznesc a spune că până și cea mai mică mișcare ar fi îngrozitor de dureroasă pentru el. Chiar vrei să-l torturezi ducându-l pe cal tocmai până la Matala? Doar ca să moară acolo? E o dovadă de mai mare bunătate să-l lași aici. Sempronius și-a coborât o

mână pe umărul lui Cato, strângându-l ușor. Crede-mă... Acum, să mergem. Vino.

Cato a simțit un gust amar, și s-a zbătut să accepte argumentele lui Sempronius. Indiferent ce i-ar fi spus inima, avea răspunderi față de alții, mulți alții. Și-a luat cu greu privirea de la fața băiatului și a eliberat strânsoarea delicată a mâinii lui. Imediat după aceea, degetele copilului au bâjbâit, încercând să se prindă de ale lui Cato, și l-a privit îngrozit. Centurionul s-a ridicat în grabă și s-a retras, eliberându-și mâna.

– Hai, a spus Sempronius, trăgându-l de acolo și conducându-l spre caii priponiți. Nu avem vreme de pierdut.

Când Cato s-a întors și l-a urmat pe senator, un țipăt sfredelitor a sfârtecat întunericul și i-a străpuns inima ca o suliță. A simțit că-i vine rău, că era o ființă rece, inumană, care renunțase la orice pretenție de a avea calitățile definitorii ale unui om bun.

– Trebuie să mergem, a insistat Sempronius, ridicând glasul, prinzându-l de braț și trăgându-l cu fermitate mai departe de țipetele tot mai puternice ale copilului. Urcă pe cal și să plecăm. Nu uita ce ți-am spus. Mai există și alții care au nevoie de tine.

L-a condus pe Cato spre cal și l-a ajutat să urce. Apoi, cu mișcări grăbite, a dezlegat animalul și i-a azvârlit frâiele în mână, după care a lovit cu palma în crupa armăsarului, făcându-l să pornească la drum cu un nechezat strident. Sempronius a urcat pe calul lui și i-a dat pinteni, pornind după Cato. Când a ajuns alături de centurion, s-a uitat scurt la el și, în lumina crepusculară, a văzut expresia sumbră de pe fața lui. Senatorul a simțit povara grea a sentimentului de vinovăție strivindu-i inima. Fusese o misiune grea, dar necesară, să abandoneze

acel copil grav rănit, și era limpede că asta îl afectase pe Cato mai mult decât pe sine. Tânărul avea un suflet bun. Nutrea sentimente profunde și nu se temea să arate. În timp ce-și îndemna calul înainte, Sempronius a socotit că din acea situație putea măcar să extragă un dram de consolare, provenită din sentimentul că fiica ei își alesese bine viitorul tovarăș de viață.

În timp ce noaptea cobora asupra Cretei, au continuat să călărească, urmând drumul principal de-a curmezișul rodnicei câmpii către Gortina. Livezile de măslini, pomi fructiferi și viile se întindeau de o parte și de alta a drumului, până spre dealurile din depărtare. Cea mai mare parte a pământului fusese cumpărat și concentrat în proprietăți deținute de unii dintre cei mai bogați oameni ai imperiului. Deși aceștia duceau o viață luxoasă în orașe, proprietățile erau administrate de arendași. În subordinea arendașilor se aflau supraveghetorii, care controlau grupurile de sclavi ce trudeau încă dinaintea zorilor și până la asfințit. Pentru majoritatea sclavilor, viața era brutală și scurtă, iar moartea reprezenta o ușurare. Acum, însă, situația se schimbase, a gândit Cato. Cutremurul dărâmase multe dintre proprietăți, iar sclavii aveau să profite de acel prilej pentru a evada sau pentru a se întoarce împotriva foștilor stăpâni.

Era o noapte senină și, cu toate că luna în creștere și cerul presărat cu stele răspândeau o lumină difuză, Sempronius și-a domolit calul.

– Nu are rost să facem caii să se împiedice, a explicat el. Pe de altă parte, poate le-ar prinde bine să se mai odihnească.

– Și mie.

Cato s-a mișcat în șa, ducând o mână la șale ca să se maseze. Aerul nopții era rece, și se întreba dacă luase o hotărâre înțeleaptă lăsând copilul muribund înfășurat în mantie. Imediat a alungat acel gând nedemn, privind grăbit peisajul din jur. Drumul urca spre o culme nu prea înaltă, iar când au ajuns sus, centurionul a văzut flăcări înălțându-se undeva spre dreapta lui, peste câmpuri, la niciun sfert de milă depărtare.

– Pentru numele zeilor, ce se petrece acolo? a murmurat Sempronius.

Amândoi și-au înfrânat caii, uitându-se atent spre vâlvătăile urâte care se ridicau spre cer. În apropierea ruinelor unui ansamblu de clădiri ce alcătuiau o fermă fusese așezat un rug. În jurul lui se găseau patru stâlpi din lemn, fiecare având fixată câte o bară transversală, de care fuseseră atârnate trupurile a trei bărbați și al unei femei, suficient de aproape de foc ca să fie pârjolite de arșița degajată de foc. Aceștia se zvârcoleau de durere, iar țipetele lor, deși subțiri și îndepărtate, l-au făcut pe Cato să-i înghețe sângele în vene.

În lumina slabă a flăcărilor și cu ajutorul umbrelor neclare ale celor care se coceau încet pe cruci, centurionul a distins niște siluete care stăteau în cerc și urmăreau spectacolul. Unii dintre acei oameni țineau în mâini amfore din care beau fără sfială în timp ce priveau. Alții dansau, în vreme ce câțiva dintre ei aruncau cu pietre în victimele lor.

Cato și-a înghițit nodul din gât.

– S-ar părea că sclavii se răzbună.

Vreme de câteva clipe, s-au uitat amândoi concentrați la acea scenă cumplită, după care senatorul a murmurat:

– Sărmanii oameni.

– Mă tem că nu va fi ultima oară când asistăm la așa ceva, a spus Cato. Îmi închipui că scene similare se vor întâmpla de-a lungul și de-a latul insulei.

În timp ce priveau, un bărbat mătăhălos a ieșit din mulțime cu un ciocan și s-a apropiat de crucea pe care era legată femeia. A scos penele, menținând poziția crucii, iar apoi, făcând un efort, a împins stâlpul în foc. Crucea s-a legănat, a rămas nemișcată o secundă, timp în care femeia s-a zbătut, încercând în zadar să se elibereze de legăturile de la mâini și picioare, după care s-a prăbușit în văpaie cu o explozie de scântei și o renaștere bruscă a flăcărilor care s-au înălțat spre cer, urmate de un ultim urlet de durere și groază.

– Am văzut îndeajuns, a decis Cato. Am face mai bine să plecăm de aici, domnule.

– Da... da, desigur.

Tânărul a tras de hățuri pentru a face calul să se întoarcă în direcția orașului Gortina, și tocmai se pregătea să-și îndemne armăsarul cu călcâiele, când a văzut o siluetă apărând pe drum, la zece pași în fața lor.

– Bine, dar încotro vă îndreptați? a întrebat bărbatul pe un ton vesel și cu un accent predominant latin. Doi călăreți la drum în miez de noapte sigur nu-s porniți să facă fapte bune.

Senatorul Sempronius a respirat ușurat auzind vocea amabilă a necunoscutului, iar Cato și-a lăsat sabia să alunece înapoi în teaca de la brâu.

– Ai face bine să pleci de aici, l-a sfătuit Sempronius. În apropiere se află o bandă de sclavi care s-au trezit brusc liberi. Ar fi de preferat să fugi cât mai ai vreme.

– Oho! a strigat bărbatul drept răspuns și a înaintat câțiva pași spre călăreți. După cum vorbești, pesemne ești un nobil, un adevărat roman, și sigur nu mă înșel.

– Sunt un înalt copist roman, a confirmat Sempronius. Trebuie să ajung la Gortina cât mai repede posibil, de aceea, te-aș ruga să te dai la o parte din drumul nostru, preabunul meu domn, ca să ne putem continua călătoria.

Necunoscutul se apropiase acum suficient, astfel încât Cato a reușit să distingă amănunte ale înfățișării lui. Era înalt, lat în spate, avea părul neîngrijit și barbă, și purta o tunică jerpelită. Într-o mână ținea o bâtă lungă, legănând-o. A ridicat-o, râzând, după care și-a coborât-o pe umăr.

– Treaba e că acum acest drum îmi aparține și am hotărât să încasez o taxă de la toți cei care îl folosesc. Tonul i s-a înăsprit. Începând cu voi doi. De aceea, coborâți de pe cai și dați-mi frâiele. Împreună cu toate lucrurile de valoare pe care le aveți asupra voastră.

– Poftim? a exclamat Sempronius, încremenind în șa. Cum de îndrăznești?

În timp ce bărbatul vorbea, Cato a perceput o serie de mișcări de o parte și de alta a drumului, iar apoi a văzut mai multe siluete apropiindu-se de ei. A strâns degetele în jurul mânerului sabiei, apoi i-a șoptit lui Sempronius:

– Domnule, am dat de belea. Vă rog să scoateți sabia.

– Belea?

Sempronius s-a uitat în jur și a înghețat când a văzut câțiva bărbați ieșind din întuneric, fiecare dintre ei înarmat cu o bâtă sau o furcă, cu toții la fel de zdrențuroși ca și cel care îi oprise. S-a auzit un mic clinchet când cei doi romani și-au scos săbiile și le-au ridicat, gata să riposteze.

– Hei, domnilor, nu vă forțați norocul, a zis bărbatul, cu glas controlat. Nu are niciun rost să sufere cineva. Suntem mai mulți decât voi. Dacă vă opuneți prin luptă, jur că vă scot mațele la amândoi. Așa că, încetișor și fără grabă, aruncați săbiile și coborâți de pe cai.

Cato și-a simțit inima bătând puternic și binecunoscuta gâdilătură rece pe ceafă care îi spunea că îl aștepta o bătălie grea. A scrâșnit din dinți și a mârâit:

– Pentru că ai fost suficient de amabil să joci cinstit cu noi, te avertizez doar o dată. Dă-te la o parte din calea noastră.

După un moment de neclintire, cât cei doi romani s-au uitat cu atenție la cei care îi înconjurau, cineva a răcnit:

– Puneți mâna pe ei, băieți!

Umbrele s-au repezit spre călăreți. Cato a dat pinteni armăsarului.

– Porniți, domnule!

Sempronius și-a îndemnat calul înainte, dar a reacționat cu o secundă mai lent decât centurionul și, până când animalul să poată parcurge

trei metri, necunoscutul a prins frâiele, iar oamenii lui s-au repezit din lateral.

– Cato! Ajutor!

Cato s-a răsucit în șa și l-a văzut pe senator lovind orbește cu sabia lui scurtă spre siluetele care se agitau în jurul lui.

– Fir-ar să fie! a șuierat tânărul printre dinți și a tras cu furie de frâu, întorcând calul. Cu brațul încordat pe mânerul sabiei, a atacat mulțimea adunată în jurul lui Sempronius. Calul a scos un scurt nechezat și l-a izbit pe omul care ținea de frâu celălalt animal, iar Cato a lovit cu sabia într-un arc larg, silindu-i pe ceilalți bărbați să se retragă. Apoi s-a prins de cal, strângându-l cu coapsele, după care s-a aplecat în cealaltă parte, secerând cu sabia mâinile care încă mai erau agățate de frâul calului pe care se afla Sempronius. Lama sabiei a duduit, trecând prin carne și sfărâmând oase, și un țipăt ascuțit a ieșit din plămânii bărbatului care s-a prăbușit pe spate, îngrozit când și-a văzut mâna aproape retezată. Cato s-a aplecat în față și a prins frâul, după care i l-a înmânat senatorului.

– Poftiți!

– Roman ticălos! a strigat unul dintre atacatori, iar Cato și-a întors privirea la timp ca să vadă un bărbat atacându-l cu o furcă pe care o ținea cu ambele mâini. A strâns din nou sabia și a lovit colții care se apropiaseră de el, amenințători. Un clinchet ascuțit a răsunat când metalul sabiei a lovit în cel al furcii, iar lovitura dată de Cato a reușit să îndepărteze colții uneltei de pieptul lui. O clipă mai târziu a simțit o lovitură ca de pumn în coapsă, însoțită de un nechezat, întrucât celălalt colț al furcii se înfipsese în coasta animalului. Cato a icnit, apoi a ridicat sabia răcnind și, cu vârful ei, a străpuns adânc pieptul

bărbatului, puțin mai jos de gât. Cu un geamăt, atacatorul s-a dezechilibrat și a scăpat din mâini coada furcii, apoi s-a lăsat moale la pământ. Preț de o clipă, coada uneltei s-a legănat, sfârtecând deopotrivă carnea omului și a animalului, după care Cato a îndepărtat-o cu sabia. Apoi s-a uitat roată și a văzut că scoaterea din joc a celor doi bărbați îi descurajase pe ceilalți.

– Fugiți, domnule! i-a strigat el lui Sempronius.

De astă dată, a așteptat până când bidiviul senatorului a scăpat din cercul de atacatori, apoi a lovit cu latul sabiei în crupa calului și a pornit în galop după Sempronius. A auzit un icnet și a văzut colții altei furci apropiindu-se din stânga, după care au dispărut. S-a prins bine de grumazul calului și a strâns degetele în jurul mânerului sabiei ca să fie sigur că nu o va scăpa în timp ce galopau spre Gortina. În spatele lor, atacatorii urlau de furie, fugind o vreme după ei și renunțând într-un final, proferând tot soiul de insulte ce s-au stins treptat în urma lui Cato, care se îndepărta, urmându-l pe Sempronius.

6

Lui Macro i-a scăpat un oftat greu la vederea rapoartelor primite din partea ofițerilor și a copiștilor cohortei auxiliare. Noaptea coborâse, iar de la fereastra biroului putea vedea licăritul torțelor care ardeau pe zidurile acropolei. A clipit, s-a frecat la ochi, apoi a deschis gura, căscând lung, după care și-a îndreptat din nou atenția la ceea ce avea de făcut. Pe masa de lucru erau stivuite câteva tăblițe cerate pe care era înscrisă forța de luptă a fiecărei centurii din cohortă, având numele celor mai buni oameni din fiecare unitate subliniate de către centurionii lor. Morții și dispăruții erau însemnați cu o cruce. Exista și un inventar amănunțit al proviziilor cohortei, alcătuit de intendent și un raport din partea singurului asistent numit pe lângă medicul cohortei. Medicul, care se afla în port în momentul cutremurului, fusese dat dispărut. Sala de cazarmă care slujea drept salon medical era ticsită de răniți, iar asistentul avea nevoie de mai mulți oameni care să-l ajute pentru a face față victimelor.

Pe lângă celelalte probleme pe care le avea, Macro trimisese o patrulă în golf ca să găsească echipajul și pasagerii de pe *Horus* și să-i escorteze până la acropole. Acestora urma să li se asigure adăpost, iar

centurionul dorea ca oamenii cei mai înzestrați să completeze rândurile cohortei până la încheierea situației de urgență.

Imediat ce preluase comanda cohortei, coborâse în curtea acropolei și făcuse o inspecție amănunțită a celor aliniați în centurii. Întocmai cum spusese Portillus, doar jumătate dintre soldați supraviețuiseră cutremurului care lovise Matala. Cei rămași în viață erau profund zguduiți de pierderea camarazilor și îngroziți de moarte de zeul care hotărâse să-și verse furia asupra portului. Cât a pășit încet printre șirurile de soldați din A Douăsprezecea Hispania, ochii lui de cunoscător au observat imediat că acea cohortă semăna cu majoritatea unităților de garnizoană existente în provinciile mai sigure ale imperiului. A constatat un amestec de veterani obosiți, care așteptau cu nerăbdare să fie lăsați la vatră și oameni a căror sănătate se șubrezise în campanii și fuseseră transferați în Creta, unde puteau face față unor sarcini mai ușoare, precum aceea de asigurare a ordinii publice. În cele din urmă, o mână de tineri needucați și slăbănogi, cărora abia dacă li se putea încredința o armă și care stârneau temeri justificate că ar putea să se rănească pe ei înșiși sau să le facă vreun rău camarazilor.

Macro a clătinat din cap. După cum stăteau lucrurile, cohorta nu avea să-i fie de mare folos pentru restabilirea ordinii și ajutorarea supraviețuitorilor civili. În zilele următoare avea nevoie de oameni mai buni și încă în număr mare. Până atunci însă, a hotărât să folosească resursele pe care le avea la dispoziție. Nu că ar fi fost multe, a gândit el, oftând. Inventarul făcut de intendent arăta că în anii din urmă cohorta fusese neglijată. Pentru a intra în grațiile împăratului și ale senatului de la Roma, mulți dintre guvernatori făcuseră tot ce se putuse ca să reducă la minimum cheltuielile pe care le impunea conducerea provinciei. Echipamentele uzate nu fuseseră înlocuite, iar

soldații trebuiau să compenseze aceste lipsuri cumpărând arme de pe piețele locale. Purtau un amestec bizar de echipament standard și căști și săbii vechi de origine galică sau greacă. Existau puține praștii, mai toate fără proiectile din plumb, iar rezervele de provizii esențiale și de apă potabilă erau foarte limitate. Două dintre rezervoarele de la acropolă erau uscate, iar al treilea era plin doar pe jumătate cu o apă aproape imposibil de băut, lucru pe care Macro l-a constatat când l-a însoțit pe intendent și a coborât treptele în interiorul răcoros al rezervorului, săpat direct în rocă.

– E dezgustător! a exclamat el, scuipând lichidul cu gust stătut, apoi s-a șters la gură cu dosul mâinii, după care a ieșit afară. Când a fost golit și curățat ultima oară?

Intendentul a ridicat din umeri.

– Nu știu, domnule. Cred că înainte de sosirea mea aici.

– Și de cât timp ești aici?

– De șapte ani, domnule.

– Șapte ani, a repetat Macro cu glas sec. Și ai preferat să ignori problema asta?

– Nu, domnule, i-a răspuns indignat intendentul. Era un bărbat uscat, slab și bătrân, cu trăsături întunecate și zbârcite, dar avea și cicatrice care dovedeau că participase la multe bătălii, a trebuit Macro să recunoască. Prefectul mi-a spus să nu-mi fac griji, a continuat bărbatul. A zis că noi suntem o unitate de garnizoană și că în provincie domnește pacea, așa că nu avea rost să ne pregătim pentru vreun asediu.

– Înțeleg. Ei bine, situația s-a schimbat. Cum se crapă de zi vreau să vă văd aici, pe tine și pe copiștii tăi. Rezervorul trebuie golit, reparat și pregătit pentru colectarea apei de la prima ploaie.

– Am înțeles, domnule.

Macro s-a uitat pătrunzător la intendent.

– Ascultă... cum spuneai că te cheamă?

– Corvinus, domnule. Lucius Junillus Corvinus.

– Corvinus [2] , zici? a zis Macro zâmbind. Corb – ți se potrivește. Uite ce e, există oameni care au nevoie de noi. Deocamdată o să-i ajutăm doar pe supraviețuitori. Îi dezgropăm pe cei prinși sub dărâmături, apoi va trebui să le oferim hrană, apă și adăpost. În perspectivă, trebuie să asigurăm ordinea. Dacă hrana se împuținează, o să avem serios de furcă pentru a menține pacea. Într-o asemenea eventualitate, trebuie ca fiecare soldat din A Douăsprezecea Hispania să fie echipat cum se cuvine și pregătit de luptă. Asta înseamnă că va trebui să-ți miști fundul ca să pui la dispoziția oamenilor tot ce le trebuie. Ai priceput?

– Da, domnule. O să fac tot ce pot.

Macro a clătinat din cap.

– Tot ce poți nu este de ajuns. Vei face tot ce îți cer eu. Dacă n-o să fii în stare să-ți faci treaba, te retrogradez la gradul de soldat și o să găsesc pe cineva capabil.

– Da... dar nu puteți face asta, a spus Corvinus bâlbâindu-se. Voi protesta în fața prefectului, domnule. Nu aveți autoritatea de a mă

retrograda.

– Poți protesta cât poftești. Prefectul a murit.

– A murit?

– A pierit în cutremurul din Gortina. El și mai toate notabilitățile care conduceau provincia. De aceea senatorul Sempronius a preluat conducerea. De aceea sunt eu în fruntea cohortei, și tot de aceea, după ani și ani, o să muncești serios ca să-ți meriți solda. Macro s-a oprit o clipă și l-a lovit ușor pe bărbat în piept. Corvinus, de noi depinde totul. Doar noi putem împiedica dezlănțuirea foametei și a haosului în oraș. Te mai întreb o dată. O să-ți faci datoria?

Corvinus a respirat adânc și a dat din cap.

– Bravo, domnule. Uite, până la primul schimb de gărzi din seara asta, vreau un inventar complet privind echiparea cohortei. Ai face bine să te apuci imediat de asta.

– Am înțeles, domnule.

Corvinus a salutat și s-a întors, grăbindu-se să traverseze curtea și să ajungă la biroul de intendență și camerele cu provizii. Macro l-a urmărit un moment, apoi a oftat. Spera să rămână cât mai scurt timp în acel post de comandă. Cât să pună cohorta bine pe picioare și să facă față crizei din Matala, până la sosirea altui prefect. După aceea, el, Cato și ceilalți își puteau continua călătoria spre Roma. Cu cât mai curând, cu atât mai bine, și-a zis el, în vreme ce se întorcea la biroul prefectului.

După ce a terminat de citit tăbliţele cerate, Macro a trimis după Portillus. Cât l-a aşteptat, s-a servit dintr-un clondir mic de vin pe care prefectul îl păstra într-un mic stelaj aflat într-un colţ al încăperii. Peste acesta căzuseră câteva dale, care sfărâmaseră clondirele de pe rafturile de sus, dar unele de mai jos rămăseseră neatinse. A scos dopul din plută şi a adulmecat. Spre nările lui a urcat o aromă care l-a făcut să zâmbească. Era limpede că prefectul fusese un om care ştia să se simtă bine. Închizând un ochi, s-a uitat cu celălalt în clondir.

– E încă pe jumătate plin, a zâmbit în sinea lui, în timp ce lua vasul şi o cupă argintată şi le-a dus la masa de lucru, unde a umplut cupa până la buză. Nu a fost chiar un dezastru complet.

S-a auzit o ciocănitură în uşă şi, fără să mai aştepte răspuns, Portillus a deschis-o şi a intrat în birou. La vederea vinului, pe faţa lui a trecut o umbră de încruntare, apoi a aruncat o privire fugară spre clondirele rămase în colţul încăperii. Macro şi-a dat seama că omul sperase să le păstreze pentru sine, de vreme ce fostul lui comandant nu se mai putea bucura de astfel de mângâieri pământeşti.

– Hm, mi-ai cerut să mă prezint aici, domnule.

– Da. Închide uşa.

Odată uşa închisă, Portillus a rămas în poziţie de repaus în faţa mesei de lucru, iar Macro şi-a dres glasul şi a spus:

– Centurion, această cohortă nu este bună defel, dar am convingerea că o ştii deja. Organizarea dovedeşte delăsarea, soldaţii sunt, în general, de mâna a doua, iar ofiţerii sunt şi mai şi. Însă, şi aici a făcut o pauză, toate astea se vor schimba. Şi cum eşti adjunctul meu la comandă, o să mă ajuţi să operăm aceste schimbări. Ţi-e clar?

Rezervat, Portillus a dat din cap.

– Nu ți-am auzit părerea, centurion.

– Da, domnule. Este clar.

– Bine. Macro a lovit ușor cu palma în tăblițele cerate. Cei mai buni optzeci de oameni din cohortă să alcătuiască o centurie de luptă, iată ce vreau în primul rând. Aceștia trebuie să aibă cel mai bun echipament și să fie comandați de cel mai bun ofițer. Pe cine îmi recomanzi?

Portillus și-a țuguiat buzele un moment și apoi a răspuns:

– Centurionul Milo, domnule. A fost promovat dintr-o legiune acum un an.

– Înseamnă că încă nu s-a lenevit de tot. Bine, Milo va fi comandantul. Să-și aleagă un purtător de stindard, un optio și un copist după cum socotește el.

– Am înțeles, domnule.

– În ceea ce privește restul oamenilor, aceștia vor lucra în oraș cum se crapă de ziuă. Să-și lase echipamentul aici, la cazarmă, dar să-și păstreze săbiile și să se împartă în două grupe. Jumătate se vor ocupa de salvarea celor captivi sub dărâmături și de transportul răniților până aici, pentru a fi tratați. Ceilalți să scotocească printre ruine după provizii și vin. Pe câțiva îi poți trimite să care apă din pâraiele cele mai apropiate pentru a începe să umple rezervoarele.

– Dar asta va dura un veac, domnule.

– Păi, deocamdată nu plecăm nicăieri, adevărat, Portillus?

– Da, domnule.

– Bun, astea sunt ordinele pentru mâine. Ține seama să le spui oamenilor tăi că furtul este interzis. Dacă soldații descoperă jefuitori printre civili, trebuie să-i împiedice. La nevoie, pot să recurgă la forță, dar să nu intervină dintru început cu sabia împotriva lor. Localnicii au suferit deja destul de mult. Și încă ceva. După cum spune Corvinus, avem în magazii niște corturi. Sunt vechi și probabil că nu au fost scoase de acolo de ani buni, dar e posibil să mai poată fi folosite. Pune câțiva oameni să le înalțe pe panta din fața acropolei, în afara orașului.

Portillus a dat din cap, apoi și-a mușcat buzele.

– Domnule.

– Da, ce e?

– Mi-a venit o idee. Mai toată hrana din Matala era depozitată în magaziile din oraș. Aproape de piața mare.

– Și?

– Valul a distrus zona și a luat cu sine mai toate resturile. Iar ce-a rămas a fost distrus. Singurele alimente sunt cele care se mai găsesc prin case. Ceea ce nu înseamnă mare lucru.

– Hm, ai dreptate. Macro s-a rezemat de spătar și a dus o mână la falcă. Așadar, să strângem ce se poate și apoi să căutăm alte surse de hrană. Sunt proprietăți în apropierea portului?

Portillus a rămas un moment pe gânduri.

– Cea mai apropiată se află pe coastă și aparține senatorului Canlius. Produce ulei de măsline și grâne.

– Este bine pentru început. Voi trimite câțiva oameni cu carele. Să ia ceea ce ne trebuie, iar proprietarul ne va face nota de plată când va fi înștiințat la Roma.

– Senatorul Canlius nu va aprecia gestul, domnule.

– Tot ce se poate, a spus Macro, pufnind. Dar asta nu va mai fi problema mea, așa că nu-mi pasă. Trebuie să asigurăm o aprovizionare bună, astfel ca oamenii noștri și populația să nu sufere de foame cât rezolvăm situația de criză.

– Să sperăm că vom reuși, domnule.

– A, sigur vom reuși, a zis Macro zâmbind. Nu admit altceva. Cam atât pentru moment, Portillus. Îi voi pune pe copiști să pregătească ordine precise pentru fiecare unitate. Vă vor fi aduse ție și celorlalți ofițeri când vor fi gata. Imediat ce răsare soarele, vreau ca A Douăsprezecea Hispania să se apuce de treabă.

S-a auzit încă o ciocănitură în ușă.

– Intră!

Ușa s-a deschis, iar în încăpere a pătruns un auxiliar care a salutat.

– Patrula s-a întors din golf, domnule.

– Au adus cu ei echipajul și pasagerii?

– Da, domnule.

– Bine. După ce ajung aici, trimiteți bărbații în cazarmă. Îi dispersezi. Apoi le spui că au fost înrolați în cohortă și că trebuie să respecte disciplina militară. Ai face bine să-i lămurești ce înseamnă asta, clar?

– Am înțeles, domnule, a spus auxiliarul surâzând.

– Femeile și copiii să fie duși în bazilică. Pot fi adăpostiți în sala administrației. Apoi o rogi pe fiica senatorului să fie amabilă și să vină la mine.

– Am înțeles, domnule, a zis auxiliarul, apoi a salutat și a ieșit.

Centurionul Portillus a ridicat din sprâncene.

– Fiica lui Sempronius? A nimerit în mijlocul acestui dezastru? Nu prea cred că fata unui purtător de purpură se va mulțumi cu o asemenea cazare.

Macro s-a gândit la vremurile disperate când o cunoscuse pe Iulia în cursul asediului citadelei din Palmira. Riscase la fel ca și restul apărătorilor și nu ceruse mai mult decât rațiile sărăcăcioase ce se distribuiau și celorlalți, dându-și toată osteneala să îi îngrijească pe cei bolnavi și muribunzi. Chiar dacă făcea parte din aristocrația privilegiată, Iuliei nu-i plăcea să fie răsfățată sau să se jeluiască. În acele momente își dovedise valoarea.

– Se va adapta ea, i-a răspuns Macro. Nu e un copil. Iulia Sempronia este destul de puternică. Pe de altă parte, nu are de ales.

Portillus și-a umflat obrajii.

– Prefer să i-o spuneți dumneavoastră, nu eu. Atunci, ar cam trebui să plec. Am multe sarcini de îndeplinit.

– Da, du-te la treabă, l-a îndemnat Macro cu glas sever. Nu uita ce ți-am ordonat. De azi înainte, nu voi tolera delăsarea în această cohortă, ceea ce e valabil deopotrivă în cazul ofițerilor și soldaților.

– Am înțeles, domnule.

Portillus și-a plecat capul și s-a grăbit să iasă din încăpere. Imediat ce a rămas singur, Macro s-a uitat o clipă la cupa de vin, apoi a dus-o cu lăcomie la buze și a golit-o.

– Aa! Aveam nevoie de așa ceva. Și-a șters un firicel de vin scurs pe bărbie și, cu un zâmbet de mulțumire, s-a așezat mai comod pe scaun. Îl durea tot corpul după eforturile chinuitoare făcute în ziua și noaptea dinainte, iar ochii îl usturau. I-a închis o clipă, bucurându-se de confortul liniștitor al unei scurte clipe de relaxare. Încă gâdilându-i gâtlejul, vinul îi dădea o senzație de căldură ce radia din stomac atunci când și-a împreunat mâinile peste burtă.

– Să mă odihnesc o clipă, și-a zis cu glas adormit. Doar un moment.

– Te deranjez?

– Po... poftim?

Macro s-a îndreptat pe scaun și a deschis ochii, clipind des. Iulia stătea în pragul biroului și îi surâdea larg.

– Vai ce tare sforăiai...

– Eu, sforăiam? Macro a scuturat din cap cu un aer vinovat. Ei, nu-i adevărat. Doar bombăneam ceva în barbă.

– Cu ochii închiși.

Centurionul s-a încruntat la ea.

– Sunt în stare să fac două lucruri în același timp, domnișoară, să știi.

– Macro, îmi cer iertare. N-am vrut să te jignesc. Cred că ești la capătul puterilor după toate prin câte ai trecut. Ca și noi ceilalți, de altfel.

– Am uitat ce înseamnă buna creștere, a mormăit centurionul și a sărit în picioare, grăbindu-se să tragă un scaun în dreptul mesei de lucru. Apoi, bătând ușor cu palma în șezutul lui, a spus: Gata, domnișoară Iulia. Șezi.

– Mulțumesc, a zis ea, scăpând un oftat adânc. Așadar, unde sunt tata și Cato?

– Au plecat, domnișoară.

– Au plecat?

– La Gortina. Imediat ce am ajuns aici, am auzit că guvernatorul, personalul lui și ofițerii superiori au fost surprinși de cutremur. Majoritatea au murit pe loc. Tatăl tău a spus că trebuie să preia comanda neîntârziat. El și Cato au încălecat doi cai din grajduri și au plecat cât de repede au putut.

– Ca de obicei, a spus Iulia cu o umbră de amărăciune. Fără să lase nicio vorbă pentru mine, da?

– Așa e.

– Și Cato?

– A, el m-a rugat să-ți transmit toată dragostea lui și să am grijă de tine până când se va întoarce.

Iulia s-a uitat țintă la el, clătinând din cap.

– Macro, nu te pricepi deloc să minți. Mai bine lasă astfel de lucruri în seama unor oameni ca tata, care sunt instruiți în această privință.

– Dacă spui tu...

Iulia și-a plimbat privirea prin birou și apoi s-a uitat pe fereastră, către coasta dealului din fața acropolei, unde se aprinseseră deja câteva focuri, în jurul cărora se adunaseră siluete minuscule.

– Nici nu mi-a venit să cred ce am văzut cât am urcat până aici, a mărturisit ea încet. Credeam că noi am trăit clipe cumplite pe corabie. Dar așa ceva...

– Am trecut prin momente foarte grele pe corabie, domnișoară. Am fost norocoși că am supraviețuit. Dar ai dreptate, cred că a fost îngrozitor când valul a lovit portul. Portillus mi-a povestit că s-a auzit un muget asurzitor și un sunet ca un vuiet, după care clădirile au început să se clatine și să se prăbușească, începând cu cele mai vechi și mai prăpădite. Firește, în astfel de case locuiau îngrămădiți săracii din Matala. Mii dintre ei au fost îngropați sub ruine. Apoi s-a oprit brusc, la fel cum începuse. Bieții oameni care au rămas în viață crezuseră că totul se sfârșise, a continuat Macro ridicând din umeri. Asta, până când valul a izbit portul și a năvălit prin trecătoare, distrugând totul și înghițindu-i pe cei pe care-i întâlnea în cale. Portillus crede că înecații sunt la fel de numeroși ca și cei care au murit în cutremur.

Iulia l-a privit fix o clipă, apoi a clătinat din cap și a mormăit:

– Scumpii noștri zei... Ce au făcut oamenii de sunt pedepsiți astfel?

– Cine poate cunoaște voința zeilor? a spus Macro și a căscat. Dar, indiferent ce au făcut ca să-i supere pe zei, cretanii au plătit un preț mult prea mare.

Iulia a aruncat o privire pe fereastră, dar mintea ei încă făcea efortul de a înțelege proporțiile distrugerilor pe care le văzuse în drumul de la corabie și până la acropolă. Îi era imposibil să-și imagineze faptul că multe alte orașe și sate împărtășiseră soarta Matalei. Brusc, a înghețat.

– Crezi că s-a sfârșit? Oare nu se va repeta?

– Nu am de unde să știu, domnișoară. Sunt un simplu soldat, nu prezicător. Macro s-a aplecat în față și a continuat, străduindu-se să vorbească pe un ton liniștitor: De când am sosit nu am mai simțit mișcări ale pământului. Putem doar să ne rugăm ca zeii să ne cruțe de alte suferințe.

– Da, așa este. Dacă tu crezi cu adevărat că rugile ajută la ceva.

– Ei, bine, dar nici nu strică.

– Cred că ai dreptate. Iulia a tăcut o clipă, apoi l-a țintuit din nou cu privirea pe Macro. Crezi că sunt în siguranță acolo? Mă refer la tata și la Cato.

– Nu văd de ce n-ar fi. Au săbiile la ei, iar oamenii au deja prea multe pe cap ca să le provoace necazuri. Nu vor păți nimic, domnișoară. Cato e un bărbat rezistent. Se va îngriji ca tatăl tău să ajungă la Gortina, iar apoi se vor apuca să organizeze lucrurile. Crede-mă, Cato știe ce are de făcut. Se vor descurca bine.

7

– Ce-a fost în mintea noastră? a mârâit Cato printre dinții încleștați, în timp ce senatorul îi lega eșarfa de la gât în jurul rănii. Trebuia să așteptăm până dimineață, și după aceea să pornim la drum.

– Sst! a făcut Sempronius, uitându-se îngrijorat către copacii din jurul lor. S-ar putea să ne fi urmărit.

– Mă îndoiesc. Cred că străbătusem deja două mile când calul a cedat. Cato a tăcut o clipă când un nou spasm arzător i-a săgetat piciorul. După ce i-a trecut, a respirat adânc și a continuat. Sunt convins că renunțaseră cu mult înainte de asta la ideea de a ne urmări.

– Să sperăm. Sempronius a făcut un nod și a verificat bandajul improvizat ca să se asigure că nu va aluneca de pe rană. Gata. Cred că e de ajuns. Eu am greșit, Cato. Trebuia să încetinesc pasul după ce am scăpat de acei nemernici. Ce nebunie să galopăm pe drum, prin întuneric! A fost un miracol că armăsarul tău sau al meu nu s-au prăbușit mai devreme.

– Ei, acum avem doar un cal, a spus Cato, surâzând sumbru. Nu se mai pune problema de a porni la galop.

Abandonaseră armăsarul rănit undeva pe drum, unde se prăbușise și scosese o spumă însângerată pe gură și nări. Sempronius îl luase apoi pe Cato în spatele lui și continuaseră încă o milă, după care porniseră pe un drum îngust ce ducea spre un pâlc de pini și se opriseră acolo ca să se ocupe de rana căpătată de Cato. Dintele furcii străpunsese mușchiul din partea din spate a unui picior, dar fără să atingă osul sau să secționeze vase sangvine importante. Plaga sângera destul de abundent însă, în ciuda durerii, Cato constatase că încă putea călca pe acel picior. Mersese câțiva pași, apoi se așezase, permițându-i lui Sempronius să examineze rana și să o bandajeze cât de bine se putea în lumina slabă dată de luna în creștere și de stele.

Sempronius s-a lăsat puțin pe spate și s-a așezat pe pământ, împreunându-și mâinile în poală.

– Ce crezi că ar trebui să facem acum?

– Nu mai am chef să dăm de alte bande de sclavi răzvrătiți. Ar fi mai bine să așteptăm până se luminează, când vom putea vedea drumul și evita orice necazuri.

– Da, ai dreptate. Senatorul a întors capul și a privit în urmă, spre drum. Sigur erau sclavi?

– Așa cred. Toți erau zdrențăroși, și în plus ne aflam în apropierea acelei proprietăți unde am văzut... Cato s-a crispat amintindu-și, așa că și-a dres glasul cu zgomot. Probabil că au ieșit pe drum ca să caute niște victime ușoare. Am avut noroc că am putut să fugim. Dacă sclavii ăștia și cei pe care i-am văzut mai devreme reprezintă regula,

înseamnă că problemele sunt mult mai grave decât mi-am închipuit.

– Cum așa?

– Ce ne facem dacă trebuie să înăbușim o revoltă a sclavilor?

– O revoltă? Nu cred. Bineînțeles că se vor produce unele tulburări. Este aproape normal ca sclavii să profite de situație și să se arunce asupra supraveghetorilor. După ce se vor îmbăta de nu vor mai ști de ei și se vor trezi cu dureri de cap, sunt gata să pun rămășag că nu vor mai ști ce să facă în continuare. S-ar putea ca unii să fugă pe dealuri, încercând să se alăture briganzilor, dar restul vor rămâne în preajma proprietăților până când va veni cineva care să pună lucrurile în ordine.

– Așa credeți? a întrebat Cato, cuprins de îndoială. După părerea mea, subapreciați primejdia, domnule.

– Sunt doar sclavi, băiatul meu. Sclavi ținuți în lanțuri – cei mai josnici dintre amărâți, cu puțin deasupra fiarelor. Crede-mă, acești oameni nu sunt capabili să ia o hotărâre de capul lor. Fără supraveghetorii care îi mână, ei nu vor ști cum să se folosească de situație.

– Sper să aveți dreptate. Dar dacă-și găsesc un conducător printre ei? Ce se va întâmpla atunci?

– Nu-l vor găsi. Am fost pe multe proprietăți în viața mea, și știu cum se comportă. Oricine dovedește o fărâmă de inteligență ori independență este vândut unei școli de gladiatori sau înfrânt și pedepsit, pentru a sluji drept exemplu pentru ceilalți. Îi vom avea din nou sub călcâi, ba chiar foarte curând. Imediat ce conducătorii lor, care se fac răspunzători de asemenea purtări, cum ar fi cea de care am

avut noi parte, sunt identificați și prinși, ei vor fi crucificați, iar cadavrele lor vor fi lăsate să putrezească acolo. Cred că asta le-ar da sclavilor o lecție pe care nu o vor uita multă vreme.

Cato a aprobat cu o mișcare din cap. Cu toate acestea, era neliniștit. Nu avea idee câți sclavi existau pe insulă. Dacă reușeau să se organizeze și să-și găsească un conducător, atunci aveau să constituie un mare pericol pentru interesele romane în Creta. Iar sclavii nu reprezentau singurul motiv de îngrijorare. Existau briganzi pe dealuri, criminali, sclavi fugari și proscriși care aveau să exploateze, cu siguranță, haosul creat. Dacă sclavii și briganzii își găseau o cauză comună, atunci doar o campanie extinsă ar fi putut face ca insula să rămână în continuare parte a imperiului.

S-a mișcat, retrăgându-se în spate ca să se rezeme de ciotul rămas după tăierea unui copac.

– Cred că acum ar trebui să ne odihnim, domnule. Suntem pe drum de aproape două zile fără să fi dormit. Eu fac primul de veghe. Vă voi trezi când vă va veni rândul.

– Prea bine, dar asigură-te că vei dormi și tu. Nu aș dori să fii prea obosit și să nu-mi fii de niciun ajutor când vom ajunge la Gortina.

– Vă trezesc eu, domnule. Aveți cuvântul meu.

– Foarte bine.

Sempronius a coborât privirea în pământ, apoi a ales un loc lângă alt copac, unde se formase o mică movilă din ace de pin. Și-a înfășurat mantia în jurul corpului și s-a întins, așezându-și capul pe o rădăcină. După o vreme, răsuflarea lui a devenit constantă și profundă, apoi a

început să sforăie.

Cato a lăsat capul pe spate și s-a uitat lung la cer. Era o noapte senină, iar stelele și luna străluceau pe fundalul negru ca tăciunele al cerului. Priveliștea l-a ajutat să-și liniștească mintea agitată, dorindu-și ca Iulia să fie alături de el, cuibărită în brațele sale, și cu părul atingându-i bărbia. Vreme de o clipă, și-a adus aminte de aroma parfumului ei preferat și a surâs discret. Apoi, apariția unei lumini în depărtare i-a atras privirea, și s-a uitat atent prin peisajul întunecat, printre două pâlcuri de copaci. Pe câmpie ardea cu vâlvătăi un foc, la câteva mile depărtare și, în timp ce urmărea, flăcările s-au întins cu repeziciune, cuprinzând o clădire întreagă. A privit într-acolo îndelung, simțind în inimă o senzație crescândă de semn rău.

Senatorul Sempronius a preluat veghea și l-a trezit pe Cato cu puțin înainte de crăpatul zorilor. Cato s-a mișcat și s-a văzut acoperit cu mantia senatorului. A făcut semn cu capul spre ea și, murmurând, i-a mulțumit.

– Aveai nevoie de ea mai mult decât mine, a spus Sempronius zâmbind. N-a fost mare lucru să mă plimb de colo-colo ca să mă încălzesc. De fapt, mi-a adus aminte de zilele ca tribun începător în Legiunea a Noua de pe Rin. Nu prea era timp de odihnă acolo, te asigur. Dar am uitat, și tu ai fost la post pe aceeași graniță, nu-i așa?

– Da, domnule. După ce petreci o iarnă acolo, nu mai vrei nicidecum să mai prinzi una. E rece ca în Hades.

– Da, n-am uitat, a spus Sempronius cutremurându-se, apoi i-a întins mâna lui Cato. Hai, trebuie să plecăm.

Când s-a ridicat în picioare, tânărul a scos un geamăt. Își simțea țeapăn piciorul rănit, iar imediat ce s-a sprijinit pe el, o durere care părea să pulseze l-a străfulgerat.

– E rău? a întrebat Sempronius, privindu-l neliniștit.

– Am avut dureri și mai rele. Dacă reușesc să curăț rana și să mă odihnesc câteva zile, o să mă fac bine.

– Din păcate, nu prea cred că vei avea parte de multă odihnă.

A urcat pe spinarea calului și apoi s-a aplecat să-l ajute pe Cato. Animalul s-a bălăbănit puțin până s-a obișnuit cu greutatea suplimentară. După ce Cato și-a petrecut un braț pe după talia lui Sempronius, acesta a plescăit din limbă și a întors calul pe drumul care ducea la șosea. Imediat ce au ieșit din pâlcul de pini, Cato a aruncat o privire în direcția focului pe care îl văzuse în noaptea precedentă, dar nu a văzut decât ruine înnegrite de fum. Alte câteva clădiri arse până în temelii punctau peisajul înconjurător, iar o coloană de siluete îndepărtate traversau un câmp. Nu și-a dat seama dacă erau sclavi sau civili. Șoseaua din fața lor era pustie, și Sempronius și-a îndreptat din nou calul spre Gortina și apoi au pornit la trap.

În timp ce soarele se ridica pe cer, scăldând provincia într-o lumină caldă, au mai zărit și alte bande. Pe drum au dat de supraviețuitori care scormoneau prin rămășițele caselor, în încercarea de a recupera lucrurile mai de valoare. Unii stăteau și priveau pur și simplu în gol, în vreme ce alții cerșeau de mâncare. Sempronius s-a străduit să îi ignore și, privind drept înainte, dădea de fiecare dată pinteni calului, dorind ca acesta să se miște cât mai repede. Din când în când întâlneau în cale cadavre ce aveau răni de cuțit sau spadă; acele victime se adăugau celor uciși de cutremur. Pe măsură ce dimineața s-

a scurs, Cato s-a întrebat dacă el și senatorul vor putea face ceva pentru restabilirea ordinii în provincie, având în vedere distrugerile și pierderile masive de vieți omenești. Sarcina părea lipsită de orice speranță.

În cele din urmă, cu puțin timp înainte de amiază, drumul a descris o curbă pe după un deal și în fața lor a apărut capitala provinciei Gortina. Orașul se întindea pe o câmpie și avea o acropolă pe o colină situată la miazănoapte. Zidul era presărat de borte în locurile în care se prăbușiseră anumite secțiuni. La poarta principală încă erau santinele, acolo unde șoseaua intra în oraș. Dincolo de ziduri au văzut că aproape toate acoperișurile fuseseră avariate și printre olanele roșii se căscaseră găuri mari la cele mai impunătoare clădiri publice și temple care rămăseseră în picioare. Într-o parte a orașului se ridicau o sumedenie de corturi și adăposturi improvizate, unde fumul scos de focurile făcute pentru gătit se ridica alene spre cerul albastru.

În vreme ce se apropiau de oraș, Sempronius a ridicat o mână, ducând-o streașină la ochi.

– S-ar părea că daunele sunt mai mici aici decât la Matala.

– Așa e și normal. Oamenii de aici nu au avut de îndurat și valul de apă. Poate că ar trebui să fie recunoscători pentru asta.

Santinelele s-au agitat prevăzătoare când cei doi călăreți și-au făcut apariția în tropot de copite pe drumul pavat care ducea spre poartă. Când calul a ajuns la mai puțin de cincisprezece metri de ei, șeful lor a ridicat un braț și a strigat:

– Nu mai înaintați. Ce treburi vă aduc aici?

Sempronius a întins mâna pe care purta inelul.

– Sunt senatorul Lucius Sempronius și am venit să stau de vorbă cu guvernatorul provinciei.

Santinela s-a aplecat într-o parte și a arătat spre Cato.

– Și el cine este?

– Centurionul Cato. Călătoream spre Roma cu o corabie când ne-a lovit valul.

– Valul? Santinela s-a apropiat precaut de Sempronius care a oprit calul la mică distanță de poartă. Domnule, am auzit că un val ar fi lovit coasta, dar poveștile care ne-au ajuns la urechi sunt, cum să zic, destul de bizare. Se spune că au fost distruse porturi întregi și sate de pe țărm.

– Adevărat, i-a răspuns Sempronius. Noi am atins coasta la Matala, sau cea ce a mai rămas din oraș. Așa am aflat că guvernatorul a fost rănit. Am venit să văd care este situația.

– Este destul de grea, domnule. Nu au prea rămas ofițeri în garnizoană; mai toți se aflau la palatul guvernatorului când s-a petrecut cutremurul. Doar o mână de oameni au scăpat din sala de banchete când tavanul s-a prăbușit și i-a îngropat de vii pe toți.

– Și unde este guvernatorul?

– În grajdurile palatului, domnule. Ele au rezistat destul de bine, iar acum slujesc drept spital. Acolo am dus toți răniții.

Sempronius a tăcut o clipă, apoi a întrebat:

– Care este starea lui?

Santinela și-a țuguiat buzele.

– Oficial, se spune că-și va reveni.

– Însă?

Bărbatul a privit precaut în jur, apoi a coborât glasul:

– Un camarad de-al meu din garda palatului nu e de aceeași părere. Dacă vreți să vorbiți cu guvernatorul, v-aș sfătui să o faceți cât mai repede, domnule.

– Prea bine, atunci lasă-ne să trecem.

Santinela a dat din cap aprobator și, întorcându-se, a strigat către oamenii lui:

– Deschideți poarta!

S-a auzit un icnet puternic când soldații au împins canatul drept, din lemn masiv, iar poarta a început să se deschidă. Icnetul a făcut loc unui scârțâit supărător, apoi unui țiuit sfredelitor, după care canatul s-a oprit și nu a putut înainta mai mult. Era loc doar cât să treacă un cal, așa că santinela a ridicat din umeri în semn de scuză.

– Îmi pare rău, domnule, dar zidăria s-a deplasat, și mai mult de atât nu putem deschide poarta.

Sempronius a mulțumit cu o mișcare din cap și a mânat calul prin deschizătură. Pe dinăuntru, orașul prezenta aspectul deja familiar lor, cu clădiri sfărâmate și dărâmături împrăștiate de-a latul străzii principale. Printre ruinele și construcțiile avariate se vedeau mai mulți

oameni decât la Matala și, pentru prima oară, Cato a început să simtă o undă slabă de speranță. Unele locuințe nu fuseseră afectate chiar atât de rău pe cât se temuse, dar și așa, și-a spus el, ceea ce văzuse la Matala îl pregătise pentru ce era mai rău. Calul și-a croit drum de-a lungul străzii principale, spre inima orașului, prin dreptul unei piețe, unde zeci de dughene se prăbușiseră, iar mărfurile lor strivite, zăcând pe jos, erau culese de supraviețuitori. Când s-au apropiat de centrul orașului, locul în care, de o parte și de alta a străzii, se îngrămădeau clădirile publice mari, Cato a constatat că unele se prăbușiseră, iar coloanele mari de piatră se răsturnaseră ca niște popice, sparte în bucăți care zăceau împrăștiate de-a latul străzii, în vreme ce treptele duceau doar spre locul în care se aflaseră odinioară ușile templelor.

Palatul guvernatorului se găsea chiar în centrul orașului Gortina, la intersecția celor două străzi principale. Acolo exista un zid exterior înalt, prevăzut cu o poartă cu două arcade, iar înăuntru, o curte uriașă, pavată, se deschidea spre cealaltă latură. Palatul, o clădire frumoasă din piatră albă, arăta ca și cum ar fi fost izbită de mașini de asediu. Se vedeau borte mari în ziduri și doar câteva porțiuni de olane ofereau vreun indiciu privind linia originală a acoperișului.

Sempronius și-a ținut răsuflarea.

– E o minune că a supraviețuit cineva după prăbușirea acoperișului.

– Chiar așa, a mormăit Cato. Uitați, clădirile de acolo arată ca niște grajduri.

A arătat spre o curte îngustă, înconjurată de ziduri, aflată în lateralul clădirii principale. În fața ei stăteau ghemuiți sau în picioare mai mulți oameni, unii ținând în brațe copii, sau sprijinindu-i pe alții, în timp ce așteptau să fie consultați. Doi medici militari, purtând tunici negre,

examinau pacienții, primindu-i doar pe cei mai grav răniți. Se înțelegea de la sine că mulțimea avea motive să fie supărată, iar când s-au apropiat mai mult de grajduri, Cato a auzit murmur de nemulțumire.

– Faceți loc! a strigat Sempronius. Faceți loc, am spus!

Mulțimea s-a despărțit, croind drum în fața calului, iar, la vederea călăreților, expresiile celor aflați mai aproape s-au înăsprit.

– Acel tânăr e rănit, a mormăit un bătrân. Uite acolo, la picior.

– Ticăloșii ăștia intră înaintea noastră, a strigat altcineva, și imediat s-au auzit glasuri nemulțumite răzbătând din mulțime, iar cei aflați în fața lui Sempronius au refuzat să se tragă deoparte.

– Stați la rând ca și noi!

Sempronius a privit autoritar în direcția de unde răsunase ultimul strigăt.

– Sunt senator roman, lua-v-ar naiba! Faceți ce vi se spune și dați-vă deoparte.

– Să vă ia naiba!

– O regulă pentru bogați, și alta pentru săraci! a protestat alt bărbat.

– Exact! a răcnit Sempronius. Așa stau lucrurile. Iar acum, retrageți-vă, până nu încep eu să-mi fac loc.

Apoi și-a scos sabia, ca să dea greutate cuvintelor rostite, și a așteptat să vadă dacă îndrăznea cineva să-l sfideze. Oamenii s-au uitat cu ură la el, dar, când senatorul a împuns cu călcâiele în burta calului ca să-l

facă să înainteze, s-au tras deoparte.

Când au trecut de arcadă, pătrunzând în curte, un bărbat a ridicat pumnul, strigând cât îl ținea gura:

– Fir-ați să fiți de aristocrați! Ai noștri mor aici, iar ei nu au grijă decât de ai lor!

Furia oamenilor a dat naștere altor strigăte și răcnete de amărăciune, dar Sempronius a rămas cu aceeași expresie de dispreț suveran întipărită pe față, în timp ce se apropia de un pripon, unde a coborât din șa, legându-și calul. Cato a descălecat alături de el, schimonosindu-se când un val de durere l-a fulgerat prin picior. S-a prins cu o mână de coapsă și, uitându-se în jur, a văzut ieșind dintr-un grajd un bărbat într-o tunică neagră, având o tresă roșie pe braț.

Doctorul a făcut un semn către piciorul lui Cato.

– Vreau să mă uit.

Și-a șters sângele de pe mâini cu o cârpă nu tocmai curată și s-a apropiat de noii sosiți.

– Romani?

Cato a confirmat din cap.

– Cum s-a întâmplat? a întrebat medicul arătând spre coapsa bandajată a lui Cato.

– Am dat peste niște sclavi evadați. Unul dintre ei m-a împuns cu o furcă.

– Urâtă treabă. Dă-mi voie să mă uit.

– Mai târziu. Acum trebuie să stăm de vorbă cu guvernatorul, a răspuns Cato, făcând semn către Sempronius. Avem de rezolvat urgent anumite treburi cu el.

– Toată lumea are, a spus medicul, cu un zâmbet trist. Numai că acum, bietul de el nu este în stare să primească pe nimeni.

– Păcat, a spus Sempronius. Insist totuși să-l vedem. Imediat.

Medicul a clătinat din cap.

– Nu vă pot lăsa să-mi tulburați pacientul. Mai bine duceți-vă să vorbiți cu Marcus Glabius, dacă doriți să știți ce se întâmplă.

– Cine?

– Glabius este înlocuitorul lui. El a insistat ieri ca guvernatorul să-l numească succesorul său.

– Și ce funcție deținea acest Glabius înainte? s-a interesat Cato. A fost în administrația civilă? Ori militară?

– Nici una, nici alta. A fost unul dintre perceptorii provinciali.

– Perceptor? a exclamat Sempronius, nereușind să-și ascundă expresia de dezgust. De ce naiba a predat Hirtius puterea unui amărât de perceptor? Sunt convins că găsea un alt copist din personalul lui căruia să-i încredințeze această sarcină.

– Ba nu, toți erau la banchet când a avut loc cutremurul. Glabius întârziase. Altfel... Cu un gest care-i trăda oboseala, medicul și-a trecut degetele unei mâini prin păr. În orice caz, sunt prieteni apropiați și tovarăși de afaceri. E nevoie să vă dau și alte explicații?

Cato a ghicit cu ușurință care era aranjamentul. Guvernatorul Hirtius vânduse concesiunea colectării de taxe lui Glabius la un preț foarte scăzut. În schimb, cei doi aveau o înțelegere personală prin care Hirtius vâra discret în buzunar un anumit procent din taxele stoarse de la locuitorii insulei și de la negustătorii care plăteau impozite pe mărfurile ce plecau sau soseau în Creta. O înțelegere obișnuită în întregul imperiu și un mijloc prin care guvernatorii de provincii acumulau averi uriașe în cursul mandatului lor. Era o practică ilegală, dar cum persoanele acuzate de astfel de practici aveau fericita șansă de a fi judecate de egalii lor și aspiranții la funcția de guvernator, existau puține riscuri de a fi condamnați. Având în vedere acest lucru, guvernatorii trebuiau să fie atenți să nu stoarcă prea mult de la o provincie, pentru ca averea strânsă de ei să nu stârnească un interes prea mare din partea împăratului. Nu puține erau cazurile în care împăratul era dispus să se dispenseze de un roman bogat ca să-i confiște proprietățile.

– Du-ne la guvernator, a ordonat Sempronius cu fermitate. Imediat.

– Dacă asta vă e voia... a spus medicul, plecând capul. Pe aici, domnule.

Sempronius i-a oferit sprijin lui Cato, și astfel l-au urmat pe medic de-a lungul grajdurilor până când au ajuns la capăt, unde se afla o încăpere spațioasă care slujise drept magazie pentru hrana cailor. Fusese golită și acum, de peretele îndepărtat era lipită o canapea, pe a cărei saltea stătea întins un bărbat. Era nemișcat, și doar pieptul i se ridica și cobora ritmic. Respira chinuit și hârâit. Au traversat camera, iar Sempronius a făcut semn spre o bancă simplă din apropierea unui alt perete și i-a spus medicului: Ajută-mă să car asta.

În timp ce o târau spre canapea, guvernatorul Hirtius a întors capul într-o parte ca să se uite la ei. În lumina ce pătrundea pe o ferestruică aflată sus, pe perete, Cato a văzut că o parte a feței lui era acoperită de un bandaj gros. Un cearșaf era întins peste corp, acoperindu-i picioarele. După ce Sempronius și Cato s-au așezat pe bancă, medicul, rămas în picioare în apropierea canapelei, a tras cearșaful până la talia guvernatorului. Pieptul îi era dezgolit, iar pielea palidă îi era acoperită de vânătăi pe partea dreaptă a torsului. Pe sub pielea decolorată, oasele i s-au părut lui Cato a fi deformate. Brațul îi fusese rupt și fixat cu o atelă.

Sempronius s-a aplecat în față și a spus pe un ton liniștitor.

– Salutări, Aulus Hirtius. Ne-am mai întâlnit o dată sau de două ori până acum, la senat, în Roma.

Guvernatorul și-a umezit buzele și a dat slab din cap, după care a spus cu glas răgușit:

– Lucius Sempronius... Țin minte. Ce cauți aici?

– Am venit să preiau conducerea provinciei.

Hirtius a făcut ochii mari și a dat să ridice capul când a răspuns tăios:

– Cine te-a trimis?

Acel efort neînsemnat a făcut ca o durere cumplită să se propage prin corpul guvernatorului, care s-a prăbușit pe canapea cu un geamăt ascuțit și a scrâșnit din dinți. Medicul s-a aplecat neliniștit asupra pacientului.

– Stați liniștit, domnule. Trebuie să rămâneți nemișcat.

Sempronius a așteptat până când trupul guvernatorului s-a destins, permițându-i să respire mai ușor. Apoi a vorbit din nou.

– Nu m-a trimis nimeni. Corabia mea trecea prin dreptul insulei când s-a produs cutremurul. Am aflat că ești rănit, prietene, și am venit să-mi ofer serviciile. Acum, când te văd, îmi este limpede că vei avea nevoie de mult timp ca să te refaci. Având în vedere că sunt cel mai înalt în rang dintre oficialitățile din provincie, trebuie să preiau comanda, până vei fi capabil să-ți reiei îndatoririle.

– Nu e nevoie... am găsit deja pe altcineva.

– Am înțeles asta. Dar, Hirtius, nu pot îngădui ca un perceptor să preia o astfel de răspundere. Astfel de oameni sunt corupți, asta, în cel mai fericit caz. Nu putem permite ca o asemenea persoană să guverneze Creta.

Hirtius s-a chinuit să ridice o mână în semn de protest. Sempronius i-a prins-o și a lovit-o ușor, ca să-l liniștească.

– Acum, că sunt aici, nu e nevoie să-ți mai faci griji. Provincia ta se află în mâini sigure. Jur, pe onoarea mea.

– Nu... a exclamat Hirtius, prăbușindu-se pe canapea cu un geamăt adânc, iar mușchii feței i s-au contractat în timp ce el lupta împotriva unui val de durere. În cele din urmă, trupul i s-a relaxat, iar broboane de sudoare i s-au scurs de pe frunte. Respirația i-a devenit neregulată când s-a uitat în tavan și a bolborosit: Soția mea... a fost găsită?

– Soția? Senatorul s-a întors spre doctor și l-a întrebat în șoaptă: Cine era?

– Antonia. Se pare că a plecat de la ospăț cu puțin timp înainte de

declanșarea cutremurului. De atunci nu a mai fost văzută. Dar încă descoperim cadavre sub dărâmături. Mă tem că e doar o chestiune de timp până să îl găsim și pe al ei.

– Am înțeles. Sempronius s-a uitat lung la guvernatorul suferind, apoi s-a întors către medic. Îl las pe mâinile tale. Să faci tot ce se poate pentru el.

– Desigur, domnule.

Senatorul a coborât glasul.

– Aș vrea să schimbăm câteva cuvinte, dacă îmi permiți.

S-a ridicat de pe bancă și i-a făcut semn doctorului să-l urmeze. Ajunși la ușă, s-a oprit, adresându-i-se în șoaptă:

– Va supraviețui Hirtius?

– Fac tot ce pot pentru el. Cu timpul, s-ar putea să-și revină.

– Scutește-mă de cuvinte care se spun de obicei familiei. Va trăi? Da sau nu?

Medicul și-a umezit buzele și apoi a clătinat din cap.

– Are ambele picioare zdrobite. Are și leziuni interne, coaste rupte și organe strivite. Mă îndoiesc că va rezista mai mult de câteva zile.

– Am înțeles. Ei, fă tot posibilul să se simtă cât de cât bine.

Medicul a dat din cap.

Privind spre canapea, Cato a adăugat:

– Încă un lucru. Hirtius nu trebuie să mai primească vizite. Nu-i așa, domnule?

– Ba da, l-a aprobat Sempronius. Desigur. Acesta este ordinul meu care trebuie respectat cu strictețe.

– Nici măcar Glabius? a întrebat medicul.

– Mai ales el, ai înțeles? Acest om nu trebuie să-l deranjeze pe guvernator. În ceea ce-i privește pe toți ceilalți, Hirtius a fost încântat că am sosit ca să-i preiau funcția. Are încredere în mine și mi-a acordat puteri depline asupra provinciei, până se va însănătoși ori va fi trimis un înlocuitor de la Roma. Asta este povestea noastră și te rog să faci întocmai. E limpede?

– Da, domnule.

– Bine, atunci te rog să examinezi rana centurionului. Curăț-o și pune un bandaj nou. Am nevoie ca el să se simtă cât se poate de bine când mă voi duce să-l eliberez pe Glabius din această funcție temporară.

8

Macro și-a șters fruntea de sudoare și a privit printre gene spre soarele ce ardea din înaltul cerului albastru. De la poarta fortificată a acropolei putea vedea echipele de auxiliari care lucrau printre ruine, căutând cu atenție supraviețuitori sub dărâmături. Imediat ce era descoperit vreunul, începea îndelungatul proces de a-l dezgropa. Unii erau găsiți destul de ușor, dar mulți erau prinși sub un strat gros de zidărie și suferiseră răni îngrozitoare. Cu toate acestea, s-a văzut el silit să recunoască, Portillus și oamenii lui acționau metodic, în timp ce-și croiau drum de-a curmezișul orașului spre trecătoarea care ducea spre port. Mulți sclavi munceau alături de soldați; cei care preferaseră să rămână după cutremur. Mai toți sclavii rămași în viață profitaseră de acea ocazie ca să evadeze. Aceia aveau să fie prinși cu vremea, și pedepsiți, a gândit Macro. Mulți dintre ei erau însemnați cu fierul roșu și le-ar fi fost greu să se amestece printre liberți. Singura lor șansă era să se ascundă în sălbăticie, ducând o existență precară, chinuită, care nu era cu nimic mai bună decât cea din sclavie.

Corturile cohortei de auxiliari fuseseră înălțate pe pantele din afara orașului Matala, și câteva sute de oameni se adăposteau acum de

soare la umbra lor. Mai erau încă două mii de persoane care își pierduseră casele și trebuiau să doarmă sub cerul liber sau să-și găsească adăpost pe unde puteau, printre pâlcurile de copaci care creșteau ceva mai spre vârful pantei. Acolo sus, exista și un pârâu, astfel că dinspre muntele care alcătuia coloana vertebrală a insulei pornea spre vale o cantitate îndestulătoare de apă. Macro a văzut mulți orășeni cărând vase din piele și amfore spre corturi, iar la baza unei cascade de la poalele dealului, o mână de copii se zbenguiau împroșcând în jur apa cu reflexe argintii.

Cu toate că existau rezerve de apă, problema cea mai presantă era hrana. Trecuseră trei zile de când preluase comanda cohortei și imediat se vădise că în port era o nevoie disperată de provizii. O cantitate mică se obținuse de la proprietatea lui Canlius și din ruinele Matalei, adăugându-se rezervelor sărăcăcioase din acropolă. Macro se văzuse silit să emită un edict prin care cerea ca rezervele private de alimente să fie predate cohortei. Din acestea avea să se distribuie supraviețuitorilor câte o rație zilnică. Celor care erau prinși că doseau hrană ori negustoreau alimente pe piața neagră avea să li se taie rația și riscau să fie surghiuniți din oraș și din împrejurimile sale. Dacă încercau să se strecoare înapoi și erau descoperiți, aveau să fie închiși într-unul dintre rezervoarele pentru apă, acesta fiind ales de Macro drept temniță cu caracter temporar. Ultimul articol al edictului îi prevenea pe cei care erau prinși furând alimente din rezervele cohortei că aveau să fie executați după o judecată sumară.

Citirea edictului stârnise proteste în tabără, iar mulțimea îl acceptase ca purtător de cuvânt pe părintele ghildei negustorilor, un bărbat îndesat, pe nume Atticus, care putea fi luat drept fratele lui Macro, dacă acesta din urmă ar fi avut vreunul. Centurionul a rămas neclintit în fața protestelor și, când a ridicat mâinile ca să potolească mulțimea

și a văzut că asta nu ajută la nimic, și-a scos sabia și a lovit puternic cu ea în marginea scutului unui soldat. După ce și ultimul murmur de furie s-a stins, a respirat adânc și a arătat spre Atticus.

– Nu mă interesează ce credeți. Trebuie să raționalizăm alimentele pe care le avem, altfel lumea va muri de foame. De îndată ce se restabilește aprovizionarea orașului, lucrurile vor putea reveni la normal. Până atunci, însă, trebuie să fim disciplinați și răbdători.

Atticus a pufnit.

– Și vrei să ne faci a crede că tu și oamenii tăi nu veți lua mai mult decât partea ce vi se cuvine, adevărat?

– Mă voi îngriji ca alimentele să fie distribuite cinstit, i-a răspuns cu glasul cu care comanda pe terenul de paradă, pentru a putea fi auzit de toată lumea. Vom acorda prioritar hrană celor care ajută la găsirea de supraviețuitori și provizii în ruine, precum și celor care răspund de asigurarea ordinii.

– Aha! a făcut Atticus și, ridicând mâinile în aer, a aplaudat. Știam eu. Armata se îngrijește de ai săi, iar ceilalți să se ducă pe pustii. Ei, bine, centurion, nu vom înghiți asta. Apoi s-a întors pentru a se adresa mulțimii: Eu zic să păstrăm pentru noi înșine alimentele pe care le avem! Iar soldații să se descurce singuri!

Mulțimea a ovaționat și Atticus s-a folosit de acel sprijin, astfel că a ridicat pumnii în aer, după care, încrucișându-și brațele la piept, s-a întors zâmbind spre Macro.

– Liniște! a strigat centurionul. Liniște, am spus!

Dar de astă dată, mulțimea nu l-a ascultat, în schimb au continuat să

huiduiască, să fluiere și să ridice pumnii amenințător.

În cele din urmă, Macro a renunțat și s-a întors către cei douăzeci de soldați pe care îi adusese cu sine ca să aibă mai multă forță și autoritate.

– Faceți-i să audă, flăcăi!

Soldații și-au scos săbiile și au început să bată cu ele în interiorul scuturilor, dând naștere unui bubuit asurzitor, care a acoperit strigătele mulțimii. Treptat, oamenii au tăcut, iar Macro le-a ordonat soldaților să înceteze bătăile.

– Așa e mai bine. Ascultați-mă, v-am spus cum intenționez să fac lucrurile, și așa se va întâmpla. Nu voi tolera nicio încercare de subminare a autorității mele ca prefect în exercițiu al cohortei. Dacă cineva vrea să-și sporească rația, atunci trebuie să și-o câștige, ajutând grupele de muncă ale cohortei să caute prin ruine. În plus, aș avea nevoie de oameni care să-i înlocuiască pe cei care au pierit în dezastru. Dacă printre voi există persoane cu experiență militară, îi aștept să se înroleze la acropolă.

– Să nu faceți așa ceva! a strigat Atticus către mulțime. Nu ne trădați pe noi, ceilalți. Dacă ne ridicăm împotriva acestei brute, ea nu ne va putea face nimic!

– Exact! a spus Macro, pocnind din degete. De asta aveam nevoie. Secțiunea întâi a edictului! Arestați-l pe acest om, de urgență!

Atticus a rămas cu gura căscată de uimire și, înainte de a apuca să reacționeze, soldații auxiliari l-au înconjurat, iar doi dintre ei și-au scos săbiile din teacă și i-au țintuit mâinile la spate. El s-a zbătut inutil

un moment, timp în care mulțimea a început să protesteze furioasă. Macro și-a păstrat calmul, ordonând oamenilor săi să pornească în marș către acropolă, urmăriți de huiduieli și insulte din rândul populației. Macro și-a ocupat poziția alături de Atticus și de cei care îl reținuseră.

– Acest lucru nu ar fi fost necesar dacă ai fi avut scaun la cap și ți-ai fi ținut gura.

Atticus a rânjit.

– Așa spun toți tiranii.

– Tiran? a exclamat Macro, țuguind buzele. Eu? Nu, eu sunt un soldat care vrea să-și facă datoria, iar tu, amice, ești unul de care e numai gura. Așa că scutește-mă de comentarii despre libertate și tiranie. Păstrează-ți ideile până după ce trecem de situația asta grea.

Atticus l-a privit cu ură.

– Acum ai pus mâna pe mine, centurion, dar va veni și ziua socotelii.

– Sigur, a spus Macro, dând din cap. O să-mi notez asta.

– O să pun eu mâna pe tine! a scuipat Atticus. Porcule!

Macro l-a lovit pe neașteptate cu pumnul, nimerindu-l drept în tâmplă. Cu un icnet, Atticus s-a prăbușit, dar a fost susținut de soldații care îl escortau de o parte și de alta. Centurionul a făcut un gest din umeri.

– Uite acum tiranie. Duceți-l la rezervor și aveți grijă să nu pățească ceva pe drum. Va rămâne acolo vreo două zile să se răcorească, și

după aceea o să-l eliberăm.

Coloana mică de soldații și-a continuat marșul de-a lungul străzii principale care ducea spre acropolă. Când au ajuns pe rampă, Macro a văzut-o pe Iulia în apropierea porții. Trimisese niște soldați în oraș pentru a găsi printre ruine câteva haine potrivite pentru ea, astfel că acum fata purta o tunică albastru deschis care îi ajungea până la glezne. Macro și-a plecat capul în semn de salut.

– Bună dimineața, domnișoară. Ai dormit bine azi-noapte?

– Da, mulțumesc, a răspuns fata, zâmbind. Ai primit vreo veste de la Gortina? Au trecut două zile de când au plecat acolo.

– Încă nu. Am trimis un mesager ieri. Ar trebui să primim răspunsul până la căderea nopții. Asta ar trebui să-ți aducă liniștea sufletească.

– Așa sper, a zis Iulia, jucându-se cu o șuviță din părul său negru. Imposibil să nu fiu îngrijorată de soarta lor. Cato ar fi trimis vești imediat ce ar fi putut ca să mă anunțe că sunt bine.

– Dacă e să judecăm după situația de aici, cred că ei au mai mult de furcă la Gortina. Dar sunt sigur că ne vor da de veste când vor putea. Nu te îngrijora, domnișoară Iulia. Tatăl tău e un om trecut prin multe, iar Cato e cât se poate de inteligent. Se vor descurca, ai încredere în vorbele mele.

Iulia a dat din cap nu tocmai convinsă și, după un moment de tăcere, a zis:

– Cât timp crezi că vom rămâne aici?

Macro a ieșit din coloana de soldați, apoi și-a desfăcut bareta coifului

ca să-și șteargă fruntea.

– Greu de spus. Sunt multe corăbii care trec prin Creta, așa că vestea privind cele petrecute aici va ajunge la Roma destul de repede.

– De când am sosit, nu am observat nicio corabie intrând în port.

– Adevărat, a recunoscut Macro. Pesemne că acel val a provocat daune pe o mare suprafață. E posibil să fi lovit corăbiile care se aflau aproape de insulă. Probabil că celelalte au aflat știrea și se feresc să acosteze în Creta. Însă, mai devreme sau mai târziu, cineva tot va trage într-unul dintre porturile insulei. Cei de la bord vor auzi veștile și le vor duce la Roma. După ce va înțelege proporțiile dezastrului, cu siguranță că împăratul va trimite ajutoare.

– Ajutor? Ce fel de ajutor?

– Trupe, alimente și un alt guvernator, imediat ce va numi unul. La sosirea acestora, tatăl tău și noi ceilalți vom putea lua prima corabie spre Roma.

– Și cât va dura până când sosesc?

Macro s-a încruntat și a făcut o apreciere aproximativă a distanțelor ce trebuiau parcurse.

– Sincer, aș spune că se vor scurge cam două luni până când vor ajunge primele ajutoare din partea Romei.

– Două luni? Două? Arătând spre corturi, Iulia a continuat: Ținând seama de cantitatea de alimente pe care o avem, oamenii aceia nu vor rezista două luni. Trebuie să existe o cale mai rapidă de a primi ajutor. Ce fac provinciile cele mai apropiate? Egiptul, Ciprul sau Grecia?

– Vor face tot ce pot. Din nefericire, îmi imaginez că se tem să întreprindă ceva fără să ceară permisiunea Romei.

– Asta este o nebunie, a spus Iulia clătinând din cap.

– E birocrație, domnișoară.

– Dar noi trebuie să-i ajutăm pe oamenii aceștia.

– Îi ajutăm. Ei au nevoie de ordine, și asta voi face. Odată restabilită ordinea, ne putem ocupa de alimente și vom avea grijă ca toată populația să fie hrănită atât cât ne permit rezervele. Are să fie greu, pentru toți. Și, domnișoară, sincer vorbind, nu sunt obișnuit să răsfăț o mulțime de civili.

– Am observat, a răspuns Iulia pe un ton acerb și a făcut semn cu capul spre coloana care îl escorta pe Atticus. De data asta ai soluționat bine situația. Sunt sigură că micile incidente rezolvate te pot ajuta să câștigi încrederea celor din jur.

– Acum lucrurile sunt anormale, a spus Macro, încruntându-se. Eu nu particip la alegeri. Vreau să fac ceea ce este mai bine pentru supraviețuitori. Țin să le ofer o șansă decentă de a trece prin situația de față și de a reveni la o existență normală. Dacă asta înseamnă că va trebui să folosesc metode care nu sunt agreate de mulțime și de scandalagii ca Atticus, atunci treburile se încurcă.

– Pentru tine? Sau pentru ei?

– Pentru noi toți. Macro și-a aranjat căciulița din fetru pe cap și apoi și-a așezat coiful. Și cum e vorba de noi toți, am multe de făcut, domnișoară.

În timp ce-și lega bareta coifului, a pornit după soldații lui. Știind prea bine că greșise, Iulia l-a urmărit câteva momente. Îl cunoștea pe Macro de suficientă vreme ca să știe că, indiferent cât de directe și de aspre ar fi fost metodele pe care le folosea, era întotdeauna bine intenționat și cinstit. Până să se hotărască să-și ceară scuze, centurionul intrase deja în clădirea comandamentului.

Iulia s-a plesnit cu palma peste coapsă, furioasă pe sine, apoi s-a întors cu spatele la acropolă și a privit dincolo de panta presărată de corturi. Mulțimea care se adunase pentru a asculta edictul lui Macro se dispersa încet, iar grupuri mici de oameni rămăseseră laolaltă, exprimându-și neîndoielnic furia. Deocamdată, Macro avea autoritate asupra lor, și-a spus ea, dar când hrana se va împuțina, foamea și disperarea vor distruge fragila ordine care domnea în acele momente. S-a cutremurat gândindu-se la o asemenea perspectivă, după care, s-a îndreptat încet spre poarta ce dădea spre acropolă. Își oferise serviciile de voluntar pentru a-l ajuta pe medicul cohortei să îngrijească răniții, însă fusese respinsă fără multe menajamente, pe motiv că spitalul nu era locul potrivit pentru o fiică de senator. Când ea încercase să îl contrazică, precizând că mai făcuse asemenea lucruri în timpul asediului Palmirei, medicul remarcase cu amărăciune că oamenii din răsărit erau barbari. În Creta se aplicau alte standarde.

Deși spera ca medicul să fi avut dreptate, Iulia cunoștea suficient de bine lumea ca să știe că oricare civilizație s-ar putea afla oricând la un pas de anarhie, și respectiv de haosul sângeros și inevitabil. Gândul acesta o făcea să-și dorească foarte mult să se afle alături de tatăl ei și de Cato. S-a simțit cuprinsă de dorul logodnicului ei, tânjind să fie împreună, pentru că el îi putea garanta siguranța.

– Sper că nu m-ai chemat aici ca să-mi irosesc timpul, a spus Macro, și a plasat torța într-o brățară de fier, apoi s-a așezat pe treapta de jos a rezervorului, ca să se uite la Atticus. Lanțul prins de glezna prizonierului era legat de peretele din piatră. Tunica lui albă era dungată de murdărie. Stătuse în închisoare doar o noapte, dar bezna, duhoarea umedă și izolarea acționaseră asupra lui cu o iuțeală impresionantă. I-ai spus santinelei că ar fi vorba de ceva important.

– Chiar așa e. Vreau să-ți propun un târg.

– Serios? a zis Macro schițând un zâmbet. Ce fel de târg? Îmi promiți că te cumințești dacă-ți dau drumul?

– Da. O să mă liniștesc.

– Înțeleg, dar de ce ar trebui să cred că așa se va întâmpla? Vezi tu, nu am încredere în cuvântul tău, tot așa cum nici tu nu te încrezi în al meu.

Agitat, Atticus și-a umezit buzele.

– Știu unde putem găsi alimente.

– Și eu știu; trebuie să căutăm printre ruine.

– Voiam să spun că știu un loc în care putem găsi multă mâncare. Suficientă să hrănim populația mai multe zile.

– Aha. Și unde este acel loc?

– La ferma unui prieten de-al meu.

– Unde?

– Pe coastă, nu departe de aici. Proprietatea îi aparține lui Demetrios din Ithaca.

– Am încercat deja acolo. Am trimis ieri o iscoadă. A spus că nu a mai rămas nimic. Se pare că sclavii, ori briganzii, prietenii lor, ne-au luat-o înainte și au golit gropile cu grâne.

– Așa crezi tu, l-a contrazis Atticus zâmbind. Demetrius este un om foarte calculat. Locuind atât de aproape de mare, s-a temut mereu de raidurile piraților. Așa că și-a păstrat toate lucrurile de valoare, și aproape tot ce produce, într-o casă mică aflată la o milă de proprietatea principală. Intrarea trece foarte ușor neobservată, iar clădirea e apărată de o palisadă. Îndrăznesc a spune că Demetrius s-a dus direct acolo după cutremur.

– Presupunând că a supraviețuit.

– Nici nu mă îndoiesc de asta. Este un om foarte inventiv și precaut.

– Presupun că ne-ai putea conduce acolo.

– În schimbul libertății mele... și a unei recompense.

– Doar după ce-mi spui unde se află această casă, i-a răspuns Macro. Dacă ai dreptate, mă voi gândi în privința eliberării tale.

– Nu merge așa. Ori mă lași să vă arăt acel loc și-mi dai drumul, ori puteți muri de foame, că mie nu-mi pasă, s-a opus Atticus cu un gest de nepăsare. Sigur, mă poți tortura ca să-ți dezvălui zona, pentru ca apoi să mă ucizi discret.

– Nu e o idee rea, a zis Macro, dând încet din cap. Un vătrai încins, vârât în fund, face minuni când e vorba să dezlegi limba cuiva. Aș

putea face o încercare, dacă dorești.

Atticus s-a uitat concentrat la centurion, încercând să ghicească dacă glumea, însă în ochii lui apăruse o sclipire amenințătoare, de aceea grecul și-a înghițit cu greu nodul din gâtlej.

– O să-ți arăt unde e, și după aceea mă eliberezi.

– Mă voi gândi la asta.

– Nu cooperez decât dacă îmi garantezi eliberarea, a spus Atticus cât de sfidător a putut.

– E prea târziu ca să închei un târg, amice. Mi-ai spus deja că știi ceva de care eu am nevoie. Nu prea cred că vrei să iei cu tine în mormânt informația cu pricina. Așa că, se pune doar problema de a te tortura până cedezi. Iar dacă, prin nu știu ce miracol, ești mai rezistent decât te văd eu în stare, atunci s-ar putea să mori înainte de a da ceva în vileag. Nu mă voi plânge dacă va exista o gură mai puțin de hrănit... după ce terminăm cu tine făcându-te fărâme, bucățică cu bucățică. Macro s-a rezemat de perete, scărpinându-se nonșalant în barbă. Așadar, ce alegi? Spui ce știi, ori mă lași pe mine să scot totul de la tine?

Atticus a scrâșnit din dinți și a expirat lung, șuierat.

– Bine, o să vă duc acolo. După aceea mă pui în libertate?

– Dacă joci cinstit cu mine, voi proceda la fel în ceea ce te privește, i-a răspuns Macro. Apoi s-a ridicat și s-a întors, cu gând să urce treptele.

– Hei! Cu mine cum rămâne? a strigat Atticus după el.

Macro s-a oprit o clipă și a privit în urmă.

– M-ai făcut tiran. Pot trăi cu asta. Pe de altă parte, peste insulta cu porcul pot trece mai greu. Încă o noapte petrecută aici te va ajuta de minune să devii ceva mai politicos. Somn ușor.

9

Coloana a părăsit Matala odată cu ivirea zorilor. Macro a luat din centuria de luptă patruzeci de oameni înarmați cu sulițe pentru a escorta patru care, atâtea câte puteau fi trase de caii și catârii existenți în grajduri. O mână de civili se oferiseră să mâne carele și să lucreze ca salahori. Neras și clipind agitat, Atticus fusese scos din rezervor și legat cu lanțul de capra surugiului de la primul dintre care. Omul l-a privit furios pe Macro în momentul în care acesta a trecut pe lângă el ca să-și ocupe poziția din fruntea primei secțiuni. Centurionul Portillus îi dăduse deja indicații privind drumul până la proprietatea lui Demetrius, iar Atticus avea să îi îndrume abia de acolo până la casa unde se păstrau proviziile. Macro îl lăsase pe Portillus la comandă în absența sa. Avându-i la dispoziție pe centurionul Milo, precum și celelalte cinci secțiuni ale centuriei de luptă și oamenii detașați ca grupe de salvare, el trebuia să facă față oricărei probleme create de refugiați, chiar dacă Macro nu era acolo.

Macro a studiat încă o dată coloana din priviri, ca să se asigure că toată lumea era pregătită, apoi a fluturat o mână și convoiul s-a urnit. Ghetele celor aflați în secțiunea din frunte au prins a scârțâi pe

fragmentele de moloz împrăștiate pe suprafața uscată a șoselei. În spatele lor răsuna zgomotul constant de copite, scos de cai și catâri, urmat de huruitul greu al roților de care. În coada coloanei pășeau cele două secțiuni rămase, studiate de privirile curioase ale câtorva refugiați. Aceștia au urmărit o vreme din ochi convoiul, apoi au revenit la eforturile lor zilnice de a scotoci printre ruine în căutare de hrană sau ceva de valoare care să poată fi păstrat până la încheierea crizei, când viața orașului avea să revină la normal.

Drumul a urcat pe o distanță scurtă spre interiorul insulei, după care s-a unit cu șoseaua care se întindea de-a lungul coastei sudice a Cretei. O piatră de marcare arăta distanța până la Gortina, iar Macro a condus coloana în acea direcție. Încă nu primiseră nicio veste de la Cato și Sempronius, și centurionul începuse să se îngrijoreze. Probabil că pățiseră ceva când se îndreptau spre capitala provinciei, dar dacă nu trimitea o trupă de căutare sau dacă nu făcea chiar el acel drum, nu avea cum să afle cu certitudine ce se întâmplase. A încercat să-și alunge îngrijorarea din minte, privind cu atenție peisajul rural. Cum drumul ajungea la câmpia fertilă care se întindea pe mai tot sudul insulei, în fața lui se deschidea panorama fermelor așezate de o parte și de alta, dar peisajul era presărat și de bordeiele micilor agricultori, clădirile mult mai mari ale proprietăților și, ici și colo, de câte un sătuc. Au ajuns la o răspântie prevăzută cu o piatră de hotar și, urmând îndrumările date de Portillus, Macro a condus coloana de pe șoseaua principală către proprietatea lui Demetrius. Convoiul înainta de-a lungul drumului pașnic în vreme ce insectele bâzâiau lenevos printre florile crescute pe margini.

– Domnule, a spus unul dintre auxiliarii din grupul de avangardă, arătând brusc înainte.

La început, Macro a văzut doar un maldăr răvășit de zdrențe, dar imediat după aceea și-a dat seama că era un cadavru. A ridicat hotărât mâna și a strigat:

– Opriți-vă!

În vreme ce soldații și carele se opreau, Macro a înaintat prevăzător pe drumul de piatră, privind bănuitor într-o parte și în alta până a ajuns la leș. Era al unui bărbat care, în ciuda părului cărunt și rar și a trăsăturilor destul de obosite, trebuie să fi avut o statură impresionantă. Cadavrul zăcea pe o parte, ghemuit de parcă ar fi fost o minge. Pielea îi era lividă, plină de vânătăi și tăieturi. Pe sub piele, umflăturile și denivelările arătau locurile în care oasele îi fuseseră rupte, iar maxilarul de jos, cândva puternic, fusese sfărâmat, așa încât fața diformă ar fi fost greu de recunoscut chiar și de cineva care îl știuse foarte bine.

Macro a îngenuncheat să examineze cadavrul și a strâmbat din nas când a simțit mirosul greu de carne descompusă. Bărbatul avea o tunică de bună calitate, iar centura era decorată cu ținte de argint. Purta ghete de armată, vechi, dar bine întreținute, iar un bici greu din piele îi stătea înfășurat strâns în jurul gâtului. Limba îi atârna afară din gură printre buzele umflate, iar ochii bulbucați îi ieșiseră din orbite. Semnul lui Mithra era foarte vizibil pe fruntea lui, iar Macro și-a dat seama că avea în față un veteran legionar. Lăsat la vatră din armată, își luase o slujbă ca supraveghetor de sclavi. Viața grea dusă în legiune îi făcea pe oameni foarte potriviți pentru asemenea slujbe, dar îi și transforma în ținte ale sclavilor mânioși, dacă aceștia reușeau să se răscoale.

Strecurându-și mâna pe sub cadavru, Macro l-a rostogolit în iarba de pe acostament, îndepărtându-l astfel din drum. Ridicându-se din nou

în picioare și îndreptându-se de spate, a făcut semn coloanei să înainteze, iar soldații au trecut prin dreptul cadavrului, aruncând câte o privire și pășind mai departe. Acum, după ce văzuseră acel prim semn de primejdie, cei mai experimentați începuseră să examineze peisajul înconjurător cu ochi prevăzători. La mică distanță de leș, drumul trecea printr-o livadă de măslini, după care ieșea în fața unui grup mare de clădiri și gropi de grâne, acum goale. Chiar înaintea lor se ridica o poartă impunătoare care ducea spre vila proprietarului. La un sfert de milă depărtare se găsea tabăra sclavilor. În zid existau găuri mari, prin care Macro a văzut rămășițele unor barăci lungi unde sclavii erau încuiați noaptea. În acele momente, nu se vedea acolo niciun semn de viață.

Un miros amărui de ars plutea în aer, astfel că Macro a ordonat încă o dată coloanei să se oprească în fața porții.

– Secțiunea întâi, la mine!

Și-a încleștat degetele pe mânerului sabiei și s-a apropiat prevăzător de intrarea în vila lui Demetrius. Unul dintre canaturile porții rămăsese locului, dar celălalt fusese deschis forțat, iar Macro i-a condus prevăzător pe cei opt auxiliari înăuntru. Au pătruns într-o curte spațioasă și deschisă, înconjurată de o colonadă, care, înainte de cutremur, sprijinise un acoperiș cu țigle, acum sfărâmate și zăcând morman în jurul coloanelor. Față în față cu poarta se găsea structura, arsă până la temelii, a reședinței principale. Zidurile înnegrite și grinzile carbonizate se profilau întunecate pe fundalul cerului albastru. În centrul curții se aflau rămășițele unui rug mare: o amestecătură de lemn ars, bucăți negre din diverse obiecte imposibil de recunoscut și cenușă. În jurul resturilor focului se înălțau trei piloni și pari bătuți în cruce. De fiecare dintre stâlpi era bătut în cuie câte un

cadavru, așezat cu fața spre foc. Spatele cadavrelor rămăsese nevătămat, astfel că hainele în diverse culori erau încă agățate de corp. Cu toate acestea, pe partea întoarsă spre foc, leșurile se prăjiseră treptat. Îmbrăcămintea se carbonizase, iar pielea se înnegrise și era plină de bășici. Buzele le stăteau răsucite din cauza arșiței, lăsând expuși dinții, care acum păreau să rânjească spre soldații îngroziți ce se apropiaseră.

Macro a ridicat capătul mai puțin ars al unui par mai gros și a răscolit cu el resturile carbonizate.

– S-ar părea că o victimă s-a prăbușit în foc. S-a întors și a examinat solul până când a descoperit gaura în care fusese înfipt cel de-al patrulea stâlp, cel care căzuse. Capătul lui încă se zărea printre rămășițele focului. Uitați-vă. Am impresia că sclavii au împins una dintre victime drept în flăcări.

– Cumplit mod de a muri, a murmurat unul dintre auxiliari.

Macro a lăsat lemnul din mână, apoi și-a plimbat privirea în jurul curții.

– Ei, bine, nu există un mod plăcut de a muri, flăcăi. Am văzut destul. Nu mai avem ce face aici.

Cei rămași afară, așteptând în formație, s-au uitat curioși la expresiile întunecate de pe fețele oamenilor care îl însoțiseră pe Macro în curte. Centurionul s-a îndreptat spre carul în care Atticus era înlănțuit de capră și i-a ordonat surugiului să îi scoată cătușele. Deținutul și-a masat încheieturile și a făcut un semn din cap către vilă.

– Ați dat de urma lui Demetrius?

– Nici nu știu cum arată. În orice caz, e imposibil de spus cine erau cei uciși.

– Ce s-a întâmplat acolo? a întrebat, privindu-l agitat.

– Se pare că sclavii au vrut să se răzbune pe stăpânul lor și pe familia lui. I-au fript de vii.

– Să ne ferească zeii... Atticus a înghițit cu greu, după care s-a uitat speriat în jur. Crezi că sclavii mai sunt prin preajmă?

Macro a clătinat din cap.

– Nu, dacă mai au ceva minte. Doar știi legea – dacă un rob își ucide stăpânul, atunci toți sclavii de pe proprietate sunt executați. Eu am o bănuială că după ce și-au dat seama la ce se pot aștepta, au fugit pe dealuri.

Expresia de pe fața lui Atticus s-a înăsprit.

– Atunci, ar trebui vânați și uciși.

– Toate la vremea lor, i-a răspuns Macro fără să-și arate sentimentele. Acum vreau să ne duci la ascunzătoarea de grâne a lui Demetrius.

– Da, bineînțeles. Atticus a aruncat o ultimă privire spre porțile vilei, apoi a inspirat adânc și a indicat un drumeag ce se îndepărta de clădiri, ducând spre o lizieră de pini. Într-acolo, a zis el.

Coloana a prins a înainta, dornică să se îndepărteze de duhoarea ce venea dinspre vila incendiată. Însă, înainte de a ajunge la copaci, s-a auzit un strigăt scos de cineva aflat într-unul dintre care, și, întorcându-se, Macro l-a văzut pe surugiu arătând spre o îngrămădire

de stânci aflată la jumătate de milă depărtare. Pe cea mai înaltă dintre ele stăteau trei siluete, care urmăreau convoiul.

– Sclavi, a mormăit Atticus printre dinții încleștați. Ar trebui să-i prindem. Centurion, trimite-ți oamenii după ucigașii aceia nenorociți.

S-au auzit murmure de aprobare din partea celor mai apropiați auxiliari, însă Macro a clătinat din cap.

– Nu putem, Atticus. Nu avem soldați pregătiți pentru a-i vâna. Pe de altă parte, băieții mei nu se pot deplasa rapid dacă au armuri complete. În orice caz, sclavii aceia cunosc bine terenul. Există riscul ca oamenii mei să fie atrași într-o capcană.

– Cum, îi lași să scape? a exclamat Atticus, uimit.

– Nu am ce face. În aceste momente avem lucruri mai importante de rezolvat. De sclavi ne vom ocupa mai târziu, Macro și-a dres vocea și a strigat cu asprime: Continuați să avansați! Mișcați-vă, trântorilor!

Au pătruns între pini și drumul a început să șerpuiască, luminat când și când de razele ce se strecurau printre crengi. Macro a scrutat drumul și umbrele de o parte și de alta a lui, după care au mai înaintat jumătate de milă.

– Sper că ai avut dreptate în privința acelei rezerve de grâne, i-a șoptit lui Atticus.

– Știu cum să ajungem la locul cu pricina, i-a răspuns bărbatul. Sper că sclavii nu au trecut deja pe acolo ca să ia totul. Există posibilitatea ca unii dintre ei să fi cunoscut acea ascunzătoare.

Macro a dat aprobator din cap.

– Să sperăm că nu le-a trecut prin cap să dea foc grânelor. Până și sclavii trebuie să mănânce.

Drumul a descris o curbă strânsă spre stânga și a coborât într-o trecătoare cu maluri abrupte. Un loc ideal pentru o ambuscadă, a socotit Macro, la vederea bolovanilor mari împrăștiați pe pante. Dacă aceia ar fi fost rostogoliți asupra convoiului, ar fi sfărâmat carele în bucăți și ar fi strivit orice om sau cal întâlnit în cale.

– Cât mai avem de mers?

– Am ajuns, a anunțat Atticus, ridicând o mână și arătând. Printre copaci, vezi?

Macro a mijit ochii și a văzut că drumul începea să se lărgească spre un luminiș aflat la o sută de pași în față. De o parte și de alta, versantele trecătorii se lărgeau. Când coloana a pătruns în luminiș, Macro a văzut o îngrăditură mare din lemn, înaltă cât două staturi de om. La fiecare colț se găsea câte un turn de veghe, iar în locul în care se termina drumeagul se înălțau porți solide. În fața zidurilor din lemn zăceau câteva cadavre, țintuite la pământ de săgeți și sulițe ușoare.

– Se vede treaba că, până la urmă, sclavii au trecut pe aici, a constatat Macro. Iar aici era cineva gata să-i pună pe fugă.

– Rămâneți pe loc! s-a auzit o voce de dincolo de îngrăditură, iar centurionul a văzut câțiva oameni apărând deasupra stâlpilor ascuțiți la vârf ce alcătuiau zidul. Fiecare dintre ei era înarmat cu o suliță. Apoi a perceput și alte mișcări în turnurile de veghe apropiate, semn că arcașii urcau pe scări. O siluetă ivită deasupra porții și-a dus palmele pâlnie la gură și a strigat din nou:

– Am spus să vă opriți unde sunteți!

– Stați pe loc! a ordonat Macro, apoi a făcut un pas înainte și a ridicat o mână în semn de salut.

– Suntem din Matala. A Douăsprezecea Hispania. Centurion Macro.

– Centurion Macro? N-am auzit de tine.

– Am sosit aici după cutremur.

– Ce frumos! a exclamat caustic bărbatul al cărui cap apăruse puțin deasupra porții. Dispari de aici! Înainte de a le porunci arcașilor mei să te doboare.

– Atticus! a strigat Macro, uitându-se peste umăr. Vino încoace!

Oamenii lui s-au dat deoparte, iar deținutul și-a croit drum printre rândurile din față ale auxiliarilor, oprindu-se alături de centurion.

– Îl cunoști pe bărbatul de acolo? l-a întrebat Macro, arătând către zid.

Atticus și-a încordat privirea pentru o clipă, apoi a zâmbit.

– Păi, cum să nu! Acela e Demetrius. A făcut un pas înainte și a strigat: Demetrius din Ithaca, sunt eu, Atticus!

După o scurtă pauză, bărbatul de deasupra porții a răspuns pe un ton ce îi trăda ușurarea.

– Atticus! Deci, ai supraviețuit. Nu mă surprinde. Dar cine e amicul tău? Îi cunosc pe ofițerii din a Douăsprezecea, dar pe el nu-l știu.

– A sosit după cutremur, așa cum a spus.

– Foarte bine... Demetrius s-a întors și a spus poruncitor: Deschideți poarta!

Cu un scârțâit slab scos de frânghiile care slujeau drept țâțâni, canaturile porții s-au rotit spre interior, iar o clipă mai târziu Demetrius a apărut zâmbitor, înaintând spre Atticus și Macro. După ce i-a strâns mâna prietenului său, proprietarul moșiei s-a întors ca să-l măsoare pe centurion.

– Ești rudă cu Atticus?

– Nu cred, a pufnit Macro.

– Păi, era cât pe ce să te iau drept fratele lui.

– Serios? Ei, bine, va trebui să trăiesc mereu cu ideea asta.

– Atticus, ai un prieten cam scorțos.

– Nu mi-e prieten, l-a contrazis Atticus, clătinând din cap. Ce s-a întâmplat aici? Am trecut pe la ceea ce a mai rămas din vila ta. Când am văzut cadavrele acelea, m-am temut că te-au ucis și pe tine.

Demetrius s-a încruntat.

– Cadavre? Ce vrei să spui? Ce s-a întâmplat la vila mea?

– Chiar nu știi?

– Dacă știam, crezi că voiam s-o mai aud și din gura ta? Spune-mi.

Macro și-a dres glasul.

– Sclavii au ars totul până în temelii. Am descoperit cadavrul unui

supraveghetor la mică distanță de vilă și alte patru leșuri înăuntru.

Sângele s-a scurs cu totul de pe fața lui Demetrius.

– Când mi-am adus familia aici, l-am lăsat în urmă pe administratorul principal împreună cu o mână de servitori de încredere.

– Ce s-a întâmplat acolo? a întrebat Macro. După cutremur, adică.

Demetrius a tăcut câteva clipe, cât să-și adune gândurile.

– Sclavii lucraseră până târziu în acea seară, și abia se întorseseră când a început cutremurul. Eu eram în grădină, cu întreaga familie. Dacă ne-am fi aflat înăuntru, am fi împărtășit soarta slujitorilor de la bucătărie, căci am fi fost striviți de tavan și îngropați de vii. Întâmplarea a făcut ca ei să fie singurii oameni pe care i-am pierdut. Am lăsat poruncă pentru sclavi să repare daunele în măsura în care era posibil, cât noi ne-am adăpostit aici. Administratorul meu s-a prezentat la mine în prima seară de după cutremur și mi-a spus că sclavii erau ținuți sub control de supraveghetori, și că reparațiile zidului taberei lor erau în plină desfășurare. De aceea, am gândit că totul merge bine, asta până când administratorul nu a mai apucat să raporteze în seara următoare și nici în cea de după. Apoi au apărut sclavii, a continuat el, și a făcut semn către cadavre. S-au ivit în amurg și mi-au cerut să le deschid porțile. Când le-am spus că n-o voi face, s-au repezit spre poartă. Le-am ordonat oamenilor mei să-i oprească și, după cum ați putut vedea, ei și-au îndeplinit misiunea. Sclavii s-au retras printre copaci. De atunci încoace am rămas de veghe, a încheiat Demetrius cu glas obosit. Ca să ne apărăm de acești răzvrătiți.

Macro a făcut un semn din cap către cadavre.

– Aceia nu sunt sclavii tăi?

– Doar unul sau doi. Restul sunt necunoscuți.

Preț de o clipă, centurionul a privit cadavrele aflate mai aproape și a rămas cufundat în gânduri.

– Asta mă îngrijorează. Sperasem că e vorba de o răzvrătire locală. Se pare, însă, că sclavii tăi au fost conduși din afară. Probabil, de briganzii care-și fac veacul pe dealuri, și care au coborât aici ca să stârnească totul și să înșface bunuri de valoare, ori de sclavii de pe altă proprietate. În orice caz, robii tăi s-au răsculat, asta este clar. Trebuie să ne ocupăm de ei când voi avea posibilitatea asta.

– Să ne ocupăm de ei? a repetat Demetrius, părând alarmat. Dar am investit o avere în ei.

– Ei bine, se pare că ai dat greș cu investiția asta, i-a răspuns Macro pe un ton sec. Atât cât să ducă la incendierea vilei tale și la prăjirea administratorului și a altora care se aflau acolo.

– Când o să-i găsesc pe șefii de bandă, o să-i fac să plătească foarte scump, a spus Demetrius cu amărăciune în glas, după care s-a uitat imediat la Macro. Dar tu de ce ai venit? Ca să ne salvezi?

– Nu, dar tu și ceilalți sunteți bineveniți dacă vă alăturați nouă când ne vom întoarce la Matala.

– Și atunci, de ce sunteți aici?

– Am venit să luăm proviziile de grâne, măsline și orice alte alimente pe care le ai pe proprietate.

Demetrius a mijit ochii, privindu-l pe Macro.

– Cum adică, ați venit să luați ce este al meu?

Macro a confirmat cu o mișcare din cap.

– Mă aflu aici ca să rechiziționez totul. Se va ține seama cu exactitate de tot ce vom lua în carele noastre, iar tu vei putea solicita despăgubiri imediat ce se restabilește ordinea în Creta. Iar acum, dacă nu te superi, vreau să încărcăm carele cât de repede se poate. Dacă există sclavi liberi, trebuie să ne întoarcem la Matala înainte de căderea întunericului. Macro s-a răsucit pe călcâie și a dat un ordin către coloana care stătea în așteptare:

– Aduceți carele în curte și încărcați-le!

– Stați! a spus Demetrius, prinzându-l pe Macro de braț. Nu se poate să luați ceea ce îmi aparține. Nu permit așa ceva.

– Oamenii din Matala au nevoie de hrană. În oraș nu există suficiente alimente, așa că avem nevoie de ceea ce deții aici. Îmi pare rău, dar asta este situația, a spus Macro, apoi și-a coborât privirea spre mâna grecului. Acum, dacă nu te superi, dă-te la o parte pentru ca oamenii mei să-și poată face treaba.

– Nu. Nu! Nu se poate așa ceva, nu îngădui una ca asta.

– Am înțeles, a zis Macro oftând. Bine, atunci... Secțiunea întâi! Arestați-l. Dezarmați-i pe susținătorii lui. Dacă încearcă cineva să se opună, doborâți-l.

– Poftim? a exclamat Demetrius, aruncând o căutătură sălbatică, moment în care a fost ridicat pe sus de doi dintre oamenii lui Macro.

Restul coloanei a mărșăluit în curte, împreună cu carele. Așa cum bănuise centurionul, fără Demetrius, care să le dea ordine, slujbașii lui au predat cu umilință armele și au rămas într-un grup restrâns, supravegheat, în timp ce soldații și voluntarii s-au apucat să încarce în care primii saci cu grâne și primele amfore cu măsline. Demetrius a continuat să-și exprime nemulțumirea pe un ton ridicat, asta până când Macro și-a scos sabia și a lovit cu latul acesteia în palmă.

– Fii înțelegător și supune-te, bine? Altfel va trebui să te domolesc eu.

– Nu vei îndrăzni, a ripostat Demetrius cu glas sfidător.

– Ba da, a intervenit Atticus. Crede-mă. E mai bine să faci cum îți spune el. Deocamdată.

Proprietarul fermei s-a uitat o clipă la prietenul lui, apoi umerii i s-au pleoștit de neputință și s-a așezat greoi pe unul dintre mormanele de saci cu grâne care se aflau între magaziile scunde ce umpleau palisada.

– Așa te vreau, a spus Macro, zâmbindu-i încurajator.

Carele au fost umplute cu vârf, iar osiile scârțâiau și gemeau sub povara sacilor când surugiii le-au scos din palisadă și au pornit înapoi pe drumul ce ducea spre vilă. Macro a făcut o ultimă încercare de a-l convinge pe Demetrius să vină cu ei, însă latifundiarul era de neclintit în hotărârea lui de a proteja ceea ce mai rămăsese din proviziile lui de hrană. Deși la început s-au arătat rezervați, câțiva dintre oamenii lui au ales să se alăture convoiului. Câțiva au rămas alături de el și a urmărit coloana dispărând în păduricea de pini care creșteau pe marginea trecătorii.

În timp ce înainta pe drumeag, Macro s-a întors spre Atticus și a murmurat:

– Prietenul tău este un neghiob. Se prea poate să-i fi alungat ultima oară pe sclavi. Dar dacă se vor simți mai puternici, ei vor fi mai hotărâți data viitoare. După toate probabilitățile, Demetrius și toți ceilalți vor sfârși la fel ca nefericiții pe care i-am văzut la vilă.

– Chiar crezi asta?

– E greu să fiu sigur, a recunoscut Macro. Dar se pare că sclavii au început să se organizeze. Dacă așa stau lucrurile, atunci ne confruntăm cu o problemă gravă. Situația s-ar putea înrăutăți pe întreaga insulă.

Atticus a rămas mut câteva momente.

– Sper să te înșeli.

– Și eu sper, i-a răspuns centurionul cu glas reținut, cercetând din ochi pereții trecătorii, în timp ce coloana și carele grele înaintau încet pe drumeag. Când au ieșit din defileu, a scăpat un oftat de ușurare. Undeva în fața lor, drumul pătrundea într-o pădurice mai deasă de pini, iar ceva mai încolo, ieșea dintre copaci și se întindea pe teren deschis. În depărtare, Macro a văzut rămășițele vilei. Când s-a întors spre Atticus ca să glumească pe seama temerilor pe care le trăise în trecătoare, a auzit un pocnet slab, pesemne un băț care plesnise, undeva între copaci. Macro și-a rotit imediat privirea și s-a uitat la umbrele de sub coroanele pinilor.

Din semiîntuneric au apărut mai multe siluete care se apropiau pe furiș din ambele laturi ale drumului. Macro a scos sabia, a ridicat

scutul și a răcnit:

– Ambuscadă!

10

Dinspre copaci a răsunat brusc un strigăt, urmat imediat de altele, venind din ambele părți în momentul în care atacatorii au apărut din pădure, repezindu-se către convoiul de pe drum. Macro s-a întors către dușmanii aflați cel mai aproape și, cu scutul în față, a ridicat brațul în care ținea sabia, pregătit să lovească.

– În formație! Cu fața la ei! le-a strigat oamenilor lui, reușind să se facă auzit, în ciuda vacarmului. Cei mai mulți dintre soldați au reacționat cu repeziciune, întorcându-se să îi înfrunte pe inamici cu sulițele, coborându-le în poziție orizontală. Unii însă au rămas dezorientați câteva momente din cauza asaltului neașteptat și au dat să se retragă din fața dușmanului.

– Nu opriți carele! i-a ordonat Macro surugiului din frunte.

Când au apărut în goană dintre copaci, Macro a văzut că atacatorii erau îmbrăcați cu tunici vechi și ferfenițite, majoritatea fiind desculți și înarmați cu tot felul de cuțite, securi și furci. Doar câțiva dintre ei dețineau săbii sau sulițe, dar era limpede că nu aveau habar să le

folosească. În timp ce lansau șarja, sclavii fluturau armele deasupra capului, cu ură și teroare întipărite pe chip. Macro nu a avut timp să mai privească în jur, pentru că unul dintre atacatori, cu dinții scrâșnind și ochii holbați și demenți, a dat să-l taie cu o seceră. Centurionul a recepționat lovitura într-o latură a scutului, apoi a pivotat pe piciorul de sprijin și l-a dezechilibrat pe sclav, făcându-l să se împiedice în avântul lui. În timp ce sclavul încerca să-și recapete echilibrul, Macro l-a împuns cu sabia în piept făcând lama să pătrundă adânc, după care a eliberat-o, dând naștere unui șuvoi de sânge. Omul s-a încovoiat, a scăpat secera și a dus o mână la rană, după care s-a năruit la pământ și s-a ghemuit scoțând un geamăt de durere.

Macro a ridicat privirea. Alți și alți sclavi năvăleau dintre copaci. Nu a reușit să le evalueze forța, dar cu siguranță că îi depășeau numeric pe cei din convoi. Cu toate acestea, auxiliarii erau luptători instruiți și bine înarmați. Privind în jur, Macro a constatat că soldații lui rezistau și îi doborau pe sclavii care atacau dezorganizat. Un strigăt brusc l-a făcut să-și îndrepte din nou atenția la ce se petrecea în fața lui, și a văzut un sclav, înarmat cu un satâr, făcând un salt spre el. Abia a avut vreme să ridice scutul, că lama grea s-a izbit de margine, trecând prin ornamentul de bronz și despicând lemnul de dedesubt, unde s-a înțepenit.

– Acum, e rândul meu! a strigat Macro, lovind cu sabia în tâmpla atacatorului, iar lama a vibrat puțin când a tăiat pielea și țeasta, scoțând un pocnet. Imediat ce omul a căzut în genunchi cu o expresie stupefiată, centurionul și-a retras sabia și a îndepărtat satârul cu garda ei. Apoi a simțit ceva prinzându-i o gleznă și, când a privit în jos, a văzut că primul sclav doborât se târâse până lângă el și, prinzându-se de gheată, se pregătea să-și vâre dinții în pulpa lui.

– Să nu îndrăznești! a exclamat Macro, lovind cu piciorul și îndepărtând astfel mâna bărbatului, apoi l-a călcat pe încheietură cu gheata ghintuită. După aceea, a coborât brusc scutul și l-a izbit cu marginea lui în cap, făcându-l să-și piardă cunoștința. Când te pun la pământ, acolo trebuie să rămâi!

Macro a înaintat pe drum, ținând pasul cu carul din frunte. Privind spre stânga, a observat că unii dintre soldații lui erau atât de absorbiți de luptă, încât nu își dădeau seama că rămâneau în urmă față de carele ce înaintau constant.

– Continuați marșul! a strigat Macro. Apărați carele!

Chiar dacă erau prost înarmați și mulți cădeau seceraţi, sclavii își continuau cu îndârjire atacul, ca și cum nu s-ar fi temut deloc de moarte. Macro a văzut unul străpuns de o suliță în timp ce încerca un salt asupra unui auxiliar. Deși vârful însângerat al suliței îi ieșise exploziv prin spate, sfârtecându-i tunica, sclavul s-a împins în față de-a lungul bățului, vrând să-l prindă pe soldat de cap. Acesta a dat drumul suliței și a scos sabia, pe care a înfipt-o în gâtul atacatorului. În timp ce sângele îi gâlgâia în gâtlej, cu mișcări furioase, sclavul a încercat să-l lovească pe soldat cu brațele, mânjindu-l de sânge, după care l-au lăsat puterile și a căzut în genunchi, încă străpuns de suliță. Auxiliarul s-a retras, privind precipitat în jur ca să se asigure că păstra formația alături de camarazii lui în timp ce pășeau de-a lungul drumului, străduindu-se să rămână aproape de care. De o parte și de alta a drumului zăceau cadavre și, cu toate acestea, sclavii continuau să atace. Macro a doborât un bărbat fără dinți, îndeajuns de bătrân ca să-i fie tată, iar omul a murit blestemându-l.

Apoi centurionul s-a simțit prins de umăr și s-a răsucit fulgerător, pregătit să lovească, dar și-a dat seama că era Atticus și a reușit să

evite lovitura de sabie.

– Dă-mi o armă, l-a rugat bărbatul. Hai, înainte de a fi făcut bucăți!

Macro s-a uitat în jur și a văzut o furcă zăcând alături de cadavrul unui sclav-copil.

– Uite acolo! Ia-o.

Atticus a înșfăcat furca, prinzând-o de coadă cu degete ferme, apoi a îndreptat colții ei spre un om slăbănog ce gonea spre el înarmat cu o ghioagă cu ghimpi. Sclavul a rotit arma, descriind un arc primejdios, dorind să-l izbească în cap pe Atticus. Acesta s-a aplecat și a evitat lovitura, după care a înfipt colții furcii în burta omului și, cu un geamăt de efort, l-a ridicat în aer. Sclavul a scos un urlet, în timp ce propria greutate făcea să fie străpuns mai adânc de colții ascuțiți. Atticus a răsucit coada furcii într-o parte, iar sclavul a căzut la pământ. Punând un picior pe pieptul bărbatului, a smuls furca, eliberând-o, și imediat după aceea s-a ghemuit și a privit în jur să vadă dacă mai era amenințat.

– Bună treabă, a spus Macro, parcă purtându-i pică.

Carul din fruntea convoiului a ieșit hurducându-se din pădure, ajungând pe teren descoperit și a continuat să înainteze spre vila în ruine, în vreme ce surugiul pocnea biciul pe deasupra cailor și catârilor, îndemnându-i. În fața lui, doi auxiliari s-au văzut siliți să se retragă iute spre marginea drumului ca să nu fie călcați de car. Macro a scrâșnit din dinți de furie și a alergat după car.

– Nu merge atât de repede, descreieratule!

Surugiul a continuat fără să-l ia în seamă, iar ceilalți i-au urmat

exemplul când carele au ieșit din pădure, făcându-i pe auxiliari și voluntari să alerge pentru a ține pasul, deși trebuiau să lupte cu sclavii care se agitau în jurul coloanei ca niște viespi întărâtate. Unul dintre oamenii lui Macro, aflat în spatele ultimului car, s-a împiedicat și a căzut pe drumul presărat cu prundiș. Cu urlete de triumf și însetați de sânge, câțiva atacatori au sărit imediat asupra lui, tăindu-l și înjunghiindu-l în timp ce el se zbătea la pământ. Soldatul a scos un țipăt sfredelitor, după care a tăcut brusc, din cauza loviturilor de secure primite în cap.

Macro și-a dat seama instantaneu de primejdie. Dacă soldații din coloană nu reușeau să stea laolaltă, aveau să fie copleșiți numeric și măcelăriți unul câte unul. Trebuia să încetinească primul car. Blestemând, a dat drumul la mânerul scutului aruncându-l într-o parte, ca să nu-l îngreuneze, deoarece trebuia să alerge. Din fericire, nu mai avusese timp să-și pună apărătoare de picioare, iar armura din zale nu era chiar atât de grea încât să-i împiedice alergarea. Și-a scos sabia din teacă și a fugit cât de repede a putut pentru a opri carul din frunte, depășind roțile lui din spate. Când atelajul s-a hurducat la o denivelare, un vas cu ulei de măsline s-a desprins din coșul lui și a fost cât pe ce să-l lovească pe Macro, dar s-a sfărâmat de pietrele de pe drum. Centurionul a sărit peste cioburile de lut ars și, ajungând alături de surugiu, s-a prins de marginea băncii acestuia și, cu un salt, s-a suit pe scara carului. Surugiul i-a aruncat o privire înspăimântată, și, văzând că nu-i era dușman, a pocnit încă o dată din bici.

Macro nu a mai pierdut vremea cu cuvinte, ci, ridicându-se cu greu în picioare, l-a pocnit pe bărbat în burtă, făcându-l să se încovoieze de durere și să scape din mâini biciul și frâiele, după care s-a prăbușit pe capră, gâfâind și chinuindu-se să-și recapete suflul. Macro a prins frâiele și a tras brusc de ele, făcând caii să simtă căpestrele smucite

înapoi.

– Hoo! Hoo!

Cu nechezături speriate, armăsarii și-au potolit goana, iar carul a încetinit din cauza pantei ușor înclinate. Macro i-a silit să meargă la pas și apoi a privit în jur. L-a văzut pe Atticus în apropiere, încă mânuind furca pentru a menține doi sclavi la distanță. Acum, când coloana ajunsese în câmp deschis, Macro putea evalua mai clar situația trupei sale. Pe câmpul aflat de o parte și de alta a drumului erau răspândiți probabil două sau trei sute de sclavi. După ce-și văzuseră doborâți atât de mulți camarazi în primele momente ale atacului, cei rămași în viață erau acum mai precauți și stăteau retrași față de coloană, așteptând să îi împresoare pe cei rămași izolați, sau să se năpustească printre spațiile dintre care și soldații care le apărau.

– Atticus! a strigat Macro. Vino aici!

Atticus a împuns cu furca spre sclavii aflați lângă el și s-a apropiat precaut de laterala carului din frunte. Macro s-a aplecat spre el, l-a prins de mână și l-a tras pe capra surugiului.

– Uite, ia frâiele. Ține caii în frâu, pentru ca restul carelor și soldații să poată merge după noi. Ți-e limpede ce ai de făcut?

Încă respirând gâfâit după efortul făcut, Atticus a confirmat cu o mișcare din cap. A luat frâiele într-o mână și a continuat să țină strâns coada furcii. Macro a așteptat un moment ca să se asigure că ritmul de deplasare era bun, apoi a sărit din căruță și a aterizat cam greoi. Imediat după aceea, s-a îndreptat de spate, apoi și-a scos sabia din teacă.

– A Douăsprezecea Hispania! Stați aproape de care!

Auxiliarii și voluntarii care înșfăcaseră arme de la cei morți au alcătuit un cordon larg în jurul carelor, iar convoiul a continuat să înainteze cu pas măsurat. Sclavii au rămas împrejurul lor, dar la depărtare de o suliță, de o parte și de alta a carelor. Unii începuseră să arunce cu pietre de toate mărimile în soldații romani. Duduitul surd, aproape constant produs de proiectilele improvizate care se loveau de scuturi sau de care a însoțit coloana tot drumul până la vilă. Cum își aruncase scutul, Macro a făcut eforturi să se ferească de pietrele care veneau din toate părțile, însă una l-a izbit în umăr. Unii dintre voluntarii care nu aveau mijloace de protecție nu au fost la fel de norocoși, iar centurionul a văzut unul primind o piatră în cap. Omul a scos un țipăt și s-a împleticit, ieșind de pe drum. Imediat după aceea, un sclav înarmat cu un ciocan din lemn s-a repezit la el și l-a lovit în creștet, fărâmându-i țeasta din care au țâșnit sânge și bucăți de creier.

Au trecut prin dreptul vilei și au continuat să urce drumul spre răspântia cu drumul spre Gortina. Sclavii s-au ținut aproape de convoi, aplecându-se întruna să culeagă pietre și bolovani ca să le arunce în soldați. Aceștia își țineau scuturile ridicate și, când le surâdea șansa, contraatacau, aruncând proiectile. Drumul parcurs de coloana lui Macro era presărată de morți și răniți atât din rândul sclavilor, cât și al soldaților și civililor.

– Cât crezi că vor continua să ne atace? a întrebat Atticus de pe capra surugiului, unde stătea ghemuit.

– Până când se vor sătura, i-a răspuns Macro sec, în timp ce se apleca să recupereze un scut pierdut de unul dintre soldații săi din capul coloanei, care se prăbușise la pământ, scrâșnind din dinți, cu genunchiul sfărâmat de un bolovan mare. Macro s-a întors către cel

mai apropiat om al său.

– Urcă-l în car!

Cât au ridicat soldatul și l-au târât, în țipete de durere, spre partea din spate a carului aflat în frunte, Macro a ținut scutul ridicat ca să-i protejeze corpul. Ploaia de pietre s-a mai potolit și centurionul a observat că sclavii se retrăgeau. La două sute de pași depărtare, cocoțată pe o porțiune de zid, se zărea o siluetă care le dădea ordine. Spre deosebire de ceilalți, acel om purta o armură din piele, cu apărători pentru încheieturi și o cască din piele. Avea și o sabie prinsă de o curea petrecută peste umăr. În spatele lui stăteau alți câțiva, echipați la fel. În timp ce sclavii se strângeau în fața lui, bărbatul a continuat să dea ordine. Cu gesturi deliberate, a arătat în direcția drumului și imediat o mulțime dintre susținătorii lui au fugit într-acolo. Restul s-au întors spre convoi și au continuat să arunce cu pietre și bolovani. Însă de această dată aleseseră alte ținte. Își concentrau tirul asupra carului din frunte.

– Vor să ne doboare caii și catârii! a strigat Macro. Protejați-i!

Soldații s-au strâns și au flancat animalele de tracțiune ale carului din frunte, apărându-le cât de bine puteau. Însă țintele erau mari și ușor de nimerit, astfel că se întâmpla foarte des ca armăsarii să necheze și să tresalte când erau loviți de vreo piatră. Cu tot efortul depus de Atticus de a ține sub control animalele, desele opriri au încetinit ritmul de deplasare al coloanei, care ajunsese să se târâie. Macro a scrâșnit din dinți de neputință, deoarece era conștient că celălalt grup de sclavi fugise înaintea convoiului, având în minte un plan pentru reînnoirea atacului. Aruncând o privire spre cer, și-a dat seama că trecuse de amiază. Dacă nu grăbeau pasul, exista riscul ca, la căderea serii, să se afle încă pe drumul spre Matala, înconjurați de atacatori.

Dacă se întâmpla asta, pe întuneric puteau fi lesne atacați și copleșiți.

S-a uitat din nou spre conducătorul sclavilor, care mergea de-a lungul drumului la o sută de pași depărtare, oprindu-se din când în când ca să urmărească înaintarea oamenilor lui, ce continuau să hărțuiască animalele de tracțiune ale carelor.

– Treburile nu-ți vor merge o veșnicie așa cum vrei tu, amice, a mârâit Macro, apoi s-a întors către cei din urma lui. La comanda mea, primele trei secțiuni să pornească după mine. Atacați repede și hotărât, făcând cât de mult zgomot cu putință. Pregătiți-vă...

Mergând încet pe drum, și-a încordat mușchii, rămânând extrem de atent și așteptând, în vreme ce sclavii deveneau tot mai îndrăzneți în atacurile lor. Unii dintre ei, rânjind disprețuitori, se apropiau până la zece pași, după care aruncau cu pietre și proferau insulte la adresa auxiliarilor. Macro a stat până când câțiva dintre ei au venit mai aproape și, sfidători, au început să arunce cu bolovani. Apoi a respirat adânc.

– Atacați! a strigat el și, sărind spre marginea drumului, i-a luat cu asalt pe sclavi. Nu-i iertați. Băieți! Ucideți-i pe toți!

Cu urlete guturale, soldații s-au întors spre dușmani, urmându-și comandantul în atac. Sclavii aflați mai aproape s-au răsucit pe călcâie și au fugit înspăimântați, ciocnindu-se cu camarazi de-ai lor în graba de a scăpa și făcându-i pe trei dintre ei să cadă ca retezați în iarbă. Macro s-a oprit o clipă, împungând cu sabia un rob care stătea în patru labe, chinuindu-se să se ridice. Arma i-a pătruns adânc între omoplați, iar victima s-a prăbușit la pământ, moment în care Macro a scos lama și a continuat șarja, răcnind cât îl țineau plămânii. Chiar și neîmpovărați de armuri, așa cum era cazul auxiliarilor, unii dintre

sclavi erau bătrâni, iar alții, după ce trudiseră ani și ani în condiții cumplite, nu mai aveau vlagă, astfel că au fost prinși din urmă și uciși fără milă în timp ce încercau să scape. Macro și oamenii lui i-au urmărit de-a latul terenului deschis aflat de-o parte și de alta a drumului, doborându-i pe toți cei pe care îi puteau prinde din urmă.

În fața lor, conducătorul sclavilor și-a scos sabia și a început să strige la susținătorii lui să se întoarcă și să lupte. Oamenii înarmați care stătuseră până atunci în spatele lui s-au așezat de o parte și de alta, cu săbiile pregătite de luptă. Când primii sclavi au ajuns lângă el, conducătorul a început să-i încurajeze. Confruntați cu vorbele lui aspre, aceștia s-au întors ca să îi confrunte pe romani, așezându-se într-o linie aproximativă, gata să lupte cu armele pe care le aveau asupra lor. Unii dintre ei nu dețineau decât bolovani culeși de pe jos, iar alții erau cu mâinile goale, dorind totuși să se confrunte cu auxiliarii.

Macro și-a dat seama că, prin șarja lor, cele trei secțiuni reușiseră tot ce se putea. Dacă ar fi continuat atacul, acestea ar fi fost epuizate de efortul pe care îl presupunea urmărirea, iar acum, când sclavii se întorceau împotriva lor, se pierduse orice avantaj.

– A Douăsprezecea, opriți-vă! Adunarea lângă mine, băieți!

Primii dintre soldați au încetat să mai alerge și s-au grăbit să se apropie de Macro. Câțiva, mai înfierbântați, au mai înaintat câțiva pași, după care au văzut zidul solid alcătuit de dușmanii care îi așteptau. Apoi s-au oprit și s-au retras până la o distanță sigură, după care s-au îndreptat spre ceilalți camarazi ai lor, formând o linie de o parte și de alta a centurionului.

– Grăbiți-vă! le-a strigat Macro. Cât de repede puteți!

Unul dintre sclavi a răcnit insulte în urma romanilor, dar înțelesul vorbelor lui a rămas neclar pentru Macro, care simțea cum sângele îi pulsa în tâmple. Apoi alte și alte glasuri s-au alăturat celui care aruncase insulta, iar câteva momente mai târziu, aerul a vuit de strigătele disprețuitoare, de huiduielile și fluierăturile sclavilor care îi urmăreau pe romanii ce băteau în retragere. Macro nu și-a putut reține un surâs strâmb în timp ce se îndrepta spre restul coloanei. În ciuda zgomotului pe care îl făceau, sclavii nu au părut a se grăbi să răstoarne situația în favoarea lor, urmărindu-i pe romani până la carele cu grâne. Conducătorul lor gândea probabil la fel, simțind că îi scapă posibilitatea unui atac. Chemându-și anturajul, el a pășit printre rândurile de sclavi agitați și, arătând spre auxiliari, le-a făcut semn celorlalți să-l urmeze. Au înaintat, la început unul câte unul, iar apoi în masă, apropiindu-se de romanii copleșiți numeric.

– La naiba, a murmurat Macro pe un ton ce-i trăda iritarea. Credeam că le va trebui ceva mai mult timp până să-și recapete curajul.

Aruncând o privire peste umăr, a văzut că, de la ultima lui șarjă disperată, coloana continuase să înainteze. Acum ajunseseră înaintea ultimului car, iar celelalte secțiuni ale centuriei continuau să îndeplinească ordinele primite, rămânând aproape de animalele care trăgeau atelajele.

– Ascultați-mă cu atenție, băieți! a strigat Macro. La comanda mea, vă dispersați și fugiți spre ultimul car. După aceea, vom alcătui ariergarda... Acum!

Soldații s-au întors pe călcâie și au alergat cei cincizeci de pași de teren deschis care îi despărțeau de coada convoiului. În spatele lor, sclavii au slobozit un strigăt puternic și au inițiat o șarjă, sărind peste cadavrele camarazilor și repezindu-se după Macro și oamenii lui.

Imediat ce auxiliarii au ajuns la ultimul dintre care, centurionul s-a întors și a ridicat scutul. Ceilalți l-au flancat, alcătuind un zid continuu din scuturi, pregătindu-se să reziste forței atacului. Înarmat cu o bâtă nefasonată, primul dintre sclavi a dat să lovească în scutul lui Macro. O clipă mai târziu, toții soldații erau prinși în luptă, blocând lovituri și împungând cu săbiile pe măsură ce se retrăgeau, rămânând însă aproape de car. Undeva în dreapta, Macro l-a văzut pe conducătorul sclavilor duelându-se cu un auxiliar bine clădit. Bărbatul încerca să găsească un spațiu gol între scuturi pentru a lovi cu arma lui, o sabie de gladiator, frumos ornamentată, care strălucea în razele de soare ale după-amiezii. Auxiliarul a ripostat, iar sclavul s-a aplecat într-o parte, după care a împuns cu sabia spre auxiliar, fiind cât pe ce să-i străpungă fața, dar vârful ei a fost deviat de apărătoarea de obraz. Ridicând privirea, atacatorul i-a surprins ochii lui Macro preț de o clipă.

Centurionul a zărit o licărire de recunoaștere în ochii lui.

Apoi robul a declanșat o serie de lovituri furioase care l-au silit pe auxiliarul cu care era angajat în luptă să se retragă spre latura carului. Soldatul a observat prea târziu primejdia, iar discul din lemn al roții l-a doborât, trecând peste el, strivindu-i coapsele și fracturându-i șira spinării, în timp ce el privea speriat în jur. A deschis și închis gura spasmodic, apoi brațele i s-au zbătut fără rost și a murit în chinuri.

Caracterul unilateral al luptei s-a vădit încă o dată, deoarece, în urma carului, căzuseră la pământ mulți sclavi și doar trei auxiliari. Conducătorul robilor le-a ordonat să se retragă, iar aceștia au încetat urmărirea romanilor și, respirând greu, au rămas deoparte, privind cu ură la coloana care continua să se deplaseze în huruit de care spre drumul ce ducea la Gortina. Macro a așteptat până când distanța între

coloană și sclavi a crescut la o sută de pași și abia atunci și-a vârât sabia în teacă, mergând de-a lungul coloanei ca să analizeze starea oamenilor lui, dar și a cailor și catârilor. Pietrele și bolovanii provocaseră numeroase răni minore deopotrivă oamenilor și animalelor, dar toți continuau să înainteze.

– Nu mai avem mult până la șosea, băieți! a strigat centurionul pe un ton încurajator. Le-am dat o lecție ticăloșilor. Nu vor mai îndrăzni să atace A Douăsprezecea Hispania.

Se grăbise însă cu acea afirmație. Imediat ce între care și sclavi s-a creat un spațiu liber, ce le garanta siguranța, gladiatorul și-a condus din nou oamenii înainte, rămânând la același nivel cu coloana romanilor. Macro i-a urmărit precaut, dar, cum ei nu făceau nicio încercare de atac, centurionul era mulțumit că fiecare pas îi aducea mai aproape de siguranța oferită de Matala. Gândindu-se mai bine, simțea că șansele de izbândă ale convoiului erau destul de mari, astfel că locuitorii din Matala puteau fi hrăniți cel puțin câteva zile cu proviziile stivuite în care.

– Domnule!

Întorcându-se, Macro l-a văzut pe unul dintre oamenii lui stând pe o mică ridicătură a drumului, aflată în fața coloanei. Își flutura sulița ca să atragă atenția conducătorului.

– Ce este?

Primul car s-a oprit când a ajuns în dreptul lui, iar Atticus s-a ridicat în picioare pe capră și a privit în față de-a lungul drumului. Macro s-a grăbit să ajungă acolo.

– Ce s-a întâmplat? De ce ați oprit?

– Privește! a strigat Atticus, arătând cu mâna.

Când a ajuns în dreptul primului car, s-a uitat în direcția indicată de Atticus. De pe acea ridicătură se vedea răspântia cu șoseaua spre Gortina, aflată la doar o sută de pași, unde exista un drum construit ca să ajungă sus, la nivelul șoselei. Dincolo de răspântie erau sclavii care fuseseră trimiși pentru a tăia calea coloanei. Aceștia smulseseră dalele de piatră ale drumului. Cu acestea, și cu niște copaci doborâți în grabă, ridicaseră o baricadă. Macro a apreciat din ochi că îi așteptau peste două sute de oameni, la care se adăugau alți două sute care veneau în urma carelor. Cu mâhnire, s-a văzut silit a recunoaște că nimerise într-o capcană bine chibzuită. Baricada nu-i apăra suficient pe sclavi de soldații lui Macro, dar stătea în calea atelajelor, care nu puteau trece mai departe decât după îndepărtarea ei. În plus, drumul înclinat nu permitea carelor să ocolească baricada și o eventuală încercare ar fi dus la prăbușirea lor pe panta abruptă. Macro avea de ales. Fie abandona atelajele, retrăgându-se la Matala cu mâna goală, fie continua să înainteze, încercând să-și croiască drum prin baricadă, ajungând astfel în colții celor care o apărau, în vreme ce sclavii care veneau din urmă ar fi atacat convoiul. Iar în cazul în care coloana era blocată, Macro și oamenii săi ar fi fost împresurați și doborâți unul câte unul.

– Ce facem? l-a întrebat Atticus. Ia spune, Macro.

– La naiba, a mormăit centurionul în barbă. Continuăm să mergem. Cucerim baricada și eliberăm drumul cu sabia în mână. Hrana trebuie să ajungă la Matala. Înainte!

Atticus a respirat adânc și a mișcat frâiele. Carul a pornit hurducându-

se. După o mică pauză, s-au urnit și celelalte care, urmate de auxiliarii care țineau scuturile ridicate. Când s-au mai apropiat de baricadă, Macro a văzut sclavii cu expresii sumbre pregătindu-se să o apere. Erau înarmați cu furci și sulițe cioplite grosolan, gata să-i întâmpine și să-i atace pe romani. Unii adunaseră pietre ca să arunce cu ele în oameni și animale. Aruncând o privire peste umăr, Macro a observat că sclavii din celălalt grup iuțiseră pașii, ca să ajungă din urmă convoiul. Avea să urmeze o înfruntare sângeroasă, a socotit el, iar șansele de a duce carele, hrana și oamenii înapoi la Matala erau din ce în ce mai firave. Însă nu avea ce face, a gândit el cu resemnare. Singurul drum spre salvare era prin baricadă. A aplecat puțin capul, a strâns mai tare sabia între degete și a continuat să pășească fără șovăială spre dușmani.

Pe neașteptate, sclavii din stânga coloanei s-au întors cu spatele la carele ce se apropiau și au privit în lungul șoselei care ducea spre Matala. O clipă mai apoi, unii au bătut în retragere, după care, cei aflați în frunte și-au aruncat armele la pământ și au început să fugă de-a latul câmpului, îndepărtându-se de drum și îndreptându-se către o livadă de măslini din apropiere. Panica i-a cuprins pe toți, așa că sclavii fugiseră până la ultimul când romanii au ajuns la baricadă.

– Ce naiba? a exclamat Macro și, când carele s-au oprit, a privit în lungul drumului. După ce huruitul roților și scrâșnetul scos de bocanci pe drum s-a stins, a auzit un nou zgomot, un ropot îndepărtat de copite de cai care goneau pe șosea. De după o curbă a apărut și primul călăreț, urmat de alții, care purtau tunici roșii și coifuri galice și-și mânau armăsarii înainte. Erau înarmați cu sulițe și aveau scuturile atârnate pe spate, cu excepția călărețului din fruntea coloanei. Acesta, care își conducea oamenii spre răspântie, purta armură din zale și coiful de centurion, având creasta lăsată pe spate în

vânt.

– Sunt ai noștri! a strigat Macro surâzând. Ai noștri!

În urma căruțelor, cel de-al doilea grup de sclavi s-a îndepărtat în fugă. Mai puțin căpetenia lor și camarazii acestuia. Câteva clipe, el a urmărit atent apropierea călăreților și apoi s-a uitat la care. Când l-a văzut pe Macro, a ridicat sabia, mimând salutul gladiatorilor, după care s-a răsucit pe călcâie și i-a urmat pe restul sclavilor care fugeau să-și caute scăparea printre măslini.

Macro și-a îndreptat atenție din nou către călăreții ce se apropiau. Aceștia au încetinit goana cailor, ajungând să meargă la trap când au sosit la baricadă. Conducătorul lor a tras de hățuri, apoi calul a ocolit obstacolul, îndreptându-se către carele aflate de cealaltă parte.

– Centurion Macro, s-a auzit un glas cunoscut. Ce naiba pui la cale?

– Cato! a exclamat Macro râzând. Slavă zeilor. Ce vânt te aduce aici?

11

– Sempronius m-a trimis să vă aduc pe tine și pe Iulia, a explicat Cato imediat ce a coborât de pe spinarea calului, schimonosindu-se de durere când a atins pământul cu piciorul rănit. Are nevoie de noi în Gortina.

Macro a observat mersul șchiopătat și, făcând un semn cu capul, a întrebat:

– Ai pățit ceva, băiete?

– M-a înțepat un ticălos în coapsă, dar n-o să mor eu din atâta lucru. Cato s-a uitat peste umărul lui Macro, spre carele încărcate, și a văzut câteva animale rănite. I-am observat pe sclavi în timp ce călăream încoace. S-ar părea că ți-au dat ceva bătaie de cap.

– Puțin spus, a răspuns Macro cu o grimasă. S-au aruncat tot timpul asupra noastră. N-aș fi crezut că sclavii ar putea lupta cu atâta îndârjire. În orice caz, Gortina este în direcția cealaltă. Voi veneați dinspre Matala.

Cato a confirmat cu un gest și a urmat:

– Acolo m-am dus mai întâi. Centurionul Portillus mi-a spus unde ai plecat. Eu și senatorul am trecut pe aici acum câteva zile și ne-am dat seama că existau pericole. M-am gândit că ar fi bine să verific dacă ești teafăr.

– Da, acum suntem. Macro a făcut semn către escadronul de cavalerie aflat de cealaltă parte a baricadei. Cine sunt soldații aceia?

– Fac parte din A Patra Batavianã, încartiruiți aproape de Gortina. Și-au pierdut jumătate dintre cai în cutremur, dar și o sută de oameni. Ținând cont de primejdiile de pe drum, senatorul a decis că aveam nevoie de o escortă.

– Primejdii? Înțeleg că acesta nu este singurul loc în care sclavii au creat probleme, așa e?

– Da, a răspuns Cato coborând vocea. S-au iscat răscoale în toată partea sudică a insulei. În primul rând pe marile plantații, dar și din orașe au fugit mulți sclavi. Era de așteptat că vor profita de situație. Se zvonește că au atacat ferme și așezări mai mici. Au luat cu asalt chiar și un mic detașament trimis de Sempronius spre un avanpost pentru a apăra proprietățile de-a lungul drumului de la Gortina. Cato a făcut semn spre coloana din spatele lui Macro. Dar aceștia? Cred că ai avut cu tine aproape o sută de soldați. A aruncat o căutătură spre copacii printre care se adăpostiseră sclavii. Câțiva apăruseră din nou de-a lungul lizierei și se uitau precauți spre romani. Ar fi bine să punem convoiul în mișcare cât mai repede.

În vreme ce câțiva soldați din Batavianã au alcătuit un scut față în față cu livada de măslini, restul au descălecat și i-au ajutat pe oamenii lui

Macro să îndepărteze baricada de pe șosea. La puțin timp după aceea, convoiul înainta ostenit pe drumul spre Matala, iar Batavianii călare îi flancau de la mică distanță, pentru a descuraja orice atac. Cato le ordonase subordonaților lui să-i ia calul de frâu cât el îl însoțea pe Macro pe jos.

– Cum stau lucrurile la Gortina? a întrebat Macro.

– Nu prea bine. Orașul nu a suferit distrugeri la fel de serioase ca Matala, dar aproape toate notabilitățile importante și ofițerii superiori au murit sau au fost răniți grav când sala de banchete a guvernatorului s-a prăbușit.

– Guvernatorul mai trăiește?

Cato a clătinat din cap.

– A murit la câteva ore după sosirea noastră. Poate c-ar fi fost mai bine să moară pe loc.

– De ce?

– Bietul de el era în agonie, dar adevărata problemă a fost că îi predase puterea unuia dintre oamenii lui, pe nume Glabius.

– Dă-mi voie să ghicesc. Glabius a profitat de acel prilej și nu prea dorește să se dea la o parte pentru a-l lăsa pe Sempronius să conducă.

Cato a surâs discret.

– Exact. Și cum s-a înconjurat de prieteni și o mică armată de paznici personali, se află într-o situație potrivită pentru a dicta condițiile. Acum, senatorul împarte puterea cu Glabius. Acesta are autoritate

asupra Gortinei, în vreme ce Sempronius se ocupă de restul provinciei.

– Grozav, a exclamat Macro, încruntându-se. Exact ce ne trebuie. Un război nenorocit de culise între doi politicieni, în vreme ce lumea din jurul lor se duce de râpă.

– Adevărat, dar situația asta nu va dura, a continuat Cato. Sempronius a transmis mesaje către toate cohortele și detașamentele de garnizoană de pe insulă, informându-le despre situația din Gortina, și că a preluat temporar comanda tuturor forțelor militare existente. După ce acestea vor trece de partea noastră, nu cred că Glabius va mai provoca necazuri. Apoi ne putem ocupa de sclavi și vom restabili ordinea.

– E mai ușor de spus decât de făcut. Dacă restul sclavilor de pe insulă seamănă cât de cât cu cei pe care i-am lăsat în urmă, atunci vom avea de luptat din greu, Cato. Crede-mă. Dacă se înarmează bine și se organizează, vor fi foarte greu de înfrânt.

– Sempronius se îndoiește, i-a răspuns tânărul. El crede că sclavii nu vor prezenta o primejdie decât dacă vor găsi un fel de conducător.

– Dar îl au deja. L-am și văzut, l-a contrazis Macro, amintindu-și de bărbatul pe care îl văzuse dând ordine atacatorilor. Mi s-a părut foarte bine pregătit. Probabil că a fost gladiator. Și ar mai fi ceva.

– Ce anume?

– S-ar părea că mă cunoaște.

– Serios? a întrebat Cato, ridicând din sprâncene.

– Da. S-a uitat la mine. Și sunt cât se poate de sigur că m-a recunoscut.

După un moment de tăcere, Cato a întrebat:

– Îl cunoști?

– Nu cred, a răspuns Macro, încruntându-se. Nu știu ce să spun. S-ar putea să fi stat față în față cândva, dar nu-mi dau seama unde. Sigur nu a fost în nicio legiune. Era tânăr. Nu mai în vârstă decât tine, așa aș zice. După cicatricele de pe față, probabil că a participat la destule lupte.

– Atunci, probabil că o fi luptător profesionist, poate chiar gladiator. Nu cred că sunt mulți pe insulă, astfel că vom afla cât de curând cine este. De îndată ce ajungem la Gortina, ne interesăm de el. Totuși, dacă e gladiator și conduce banda de sclavi care te-au atacat, atunci ai dreptate, o să avem probleme.

– Probleme? a exclamat Macro râzând sec. Ne aflăm într-o provincie devastată de cutremur și de cel mai mare val pe care am avut prilejul să-l văd vreodată. Guvernatorul și aproape toți lacheii lui au murit. Oamenii vor suferi cumplit de foame dacă nu găsește cineva o sursă bogată de hrană. Pe insulă sunt doar o mână de soldați buni, iar acum avem și un Spartacus în devenire, aflat în libertate... iar tu spui că vom avea probleme. Ei, sunt pur și simplu încântat că legiunile continuă să îi recruteze pe cei mai deștepți și mai buni. Iată tot ce pot spune.

Cato a ridicat din umeri.

– Ar putea fi și mai rău.

– Chiar așa? Ce vrei să spui?

– Am putea fi trimiși din nou în Britania.

Macro a rămas tăcut un moment, după care și-a țuguiat buzele și a recunoscut:

– Da, există posibilitatea asta.

– Întrebarea este: ce speră amicul tău gladiator să obțină prin revolta de față? s-a mirat Cato. Pentru moment, este liber, asemenea celor care i s-au alăturat. Primul lor impuls ar fi să fugă pe dealuri ca să scape neprinși și nepedepsiți. Ei știu că este doar o chestiune de timp până când o forță puternică îi va vâna pe toți. Însă cutremurul a schimbat cu desăvârșire situația. Acum există mai multe șanse de reușită.

– Ce vrei să spui?

– Păi, singur ai spus-o, Macro. Avem doar o mână de oameni ca să-i prindem. Trebuie să protejăm ceea ce a mai rămas din orașe, iar noi suntem copleșiți de misiunea de a menține ordinea și de a încerca să hrănim populația. Nu avem tăria de a ne ocupa de revolta sclavilor, chiar și așa, de mici proporții, în prezent. Dacă gladiatorul cu pricina reușește să convingă și alți fugari să i se alăture, fără a mai vorbi de ceilalți sclavi care au rămas la stăpâni, atunci cine ar fi în stare să spună cât de ambițios ar putea deveni acest om?

Macro a analizat sugestia și apoi și-a umflat obrajii.

– Vrei să spui că ar putea încerca să ia insula în stăpânire?

– Cine știe? Probabil. Dar ar putea încerca să încheie un târg cu Sempronius ca să-și câștige libertatea proprie, dar și a susținătorilor lui.

– Nu va reuși așa ceva! a pufnit Macro. Dacă Roma începe să elibereze sclavii care se răscoală în Creta, atunci cine știe cum se va sfârși totul?

Sempronius nu va îngădui niciodată așa ceva.

– Exact. Iar când va proceda astfel, gladiatorul nostru va trebui să facă o alegere dificilă. Dacă se predă, capii răscoalei vor fi crucificați. Iar acesta va fi doar începutul represaliilor. Așadar va trebui să găsească o modalitate de a fugi din Creta, ori să ne atace. Iată adevăratul pericol. Dacă nu primim întăriri, el va avea superioritate numerică. Iar dacă ne ucide pe toți...

– Ei, asta-i o prostie. Nu se va întâmpla așa ceva, s-a opus Macro, râzând. Când vor auzi ce se petrece aici, cei de la Roma vor trimite în cel mai scurt timp o armată ca să zdrobească rebeliunea.

– Fără îndoială. Dar până atunci, răul va fi fost făcut. Iar vestea că sclavii din Creta s-au ridicat la luptă și au smuls puterea din mâinile stăpânilor lor va face înconjurul imperiului. Ceea ce ar sta drept pildă care să încurajeze alți sclavi, din alte provincii sub dominație romană. Asta este problema reală. Sempronius nu-și poate permite să scape lucrurile din mână. Și, fiindcă veni vorba, nici noi. Dacă situația se înrăutățește, poți fi sigur că împăratul va căuta să-i găsească pe cei care se fac răspunzători de asta. Chiar crezi că împăratul se va opri cu pedepsele la cea mai importantă figură politică din Creta? Sempronius ar fi primul cu capul pe butuc, iar noi l-am urma foarte repede.

– La naiba... ai dreptate, a mormăit Macro, aruncând o privire spre un delușor îndepărtat, unde un grup restrâns de sclavi încă mai urmăreau coloana. Cum se face că mereu nimerim în situații atât de urâte? Și întotdeauna amândoi.

Cato s-a uitat la prietenul său și a zâmbit.

– Și eu ți-am pus întrebarea asta cândva.

– Serios? Și ce ți-am răspuns?

– M-ai privit în stilul acela al tău prea puțin tolerant și ai zis – aici Cato și-a dres glasul, după care a reușit să imite destul de bine vocea pe care Macro o avea când se adresa celor mai grei de cap dintre recruți – *De ce noi? Pentru că ne aflăm aici, flăcăule. De aceea.*

– Am spus eu așa ceva? S-a mirat Macro, uitându-se țintă la Cato.

– Sigur. La vremea aceea, mi s-a părut a fi un aforism bun. Foarte stoic.

– Mai curând o prostie. Dacă mai spun ceva asemănător vreodată, îți dau voie să-mi arzi una în fund.

– Dacă ții neapărat...

În timp ce se apropiau de Matala, atacurile asupra convoiului au încetat. În întunericul tot mai dens, sclavii care îi urmăriseră s-au întors și au dispărut în umbrele întunericului ce cuprindea peisajul. Macro mai avea de luat o ultimă măsură de precauție înainte de a reveni în oraș. A ordonat o scurtă oprire pentru ca Atticus să fie înlănțuit din nou și legat de capra surugiului. Unul dintre auxiliari a preluat frâiele. Prizonierul s-a uitat urât la Macro, după care a ridicat un picior și a scuturat fiarele grele dintr-o parte în alta.

– Ce motiv ai să procedezi așa, centurion? Nu merit una ca asta. Mai ales după ceea ce am făcut în această după-amiază.

– Ne-ai fost de folos, a recunoscut Macro. Dar ești un scandalagiu învederat, iar în clipa de față nu-mi permit să te las să-i stârnești pe locuitorii din Matala.

– Dar mi-am riscat viața ca să aducem hrana din care.

– Îmi pare rău. Știi vorba aceea: Lupu-și schimbă părul, dar năravul ba. Nu cred că pot avea încredere în tine. Deocamdată.

– Atunci, când?

– Când o să decid eu, dar numai atunci.

– Presupun că vei spune că ținerea mea în lanțuri este spre binele poporului meu, da?

– Poporul tău? a făcut Macro, chicotind. De când au devenit poporul tău? Tu vorbești în numele tău, nu al celorlalți. Ascultă, te rog să te porți ca un deținut de treabă, bine? Nu mi-ar face deloc plăcere dacă ar trebui să te conving cu forța, a zis centurionul, ridicând pumnul strâns. Sper că m-am exprimat destul de limpede.

– Până și cea mai nevinovată amenințare cu violența este foarte elocventă, i-a răspuns Atticus cu răceală. Acum mă ai la degetul mic, Macro, dar când o să fiu liber, o să te fac să plătești, cu vârf și îndesat.

– Desigur. Abia aștept.

Și Macro a lovit cu palma peste crupa celui mai apropiat cal din atelajul care trăgea primul car, iar animalul a făcut un salt înainte. Auxiliarul a pocnit din bici, și restul animalelor au pornit la pas. Când carul a plecat cu un zvâcnet, Atticus s-a prăvălit pe spate, ajungând pe sacii cu grâne așezați stivă în spatele caprei, ceea ce l-a făcut pe Macro să izbucnească în râs.

– Ai fost cam neîndurător cu el, nu crezi? a spus Cato.

– Probabil, a răspuns Macro ridicând din umeri. Dar nu vreau să risc, mai ales că încă nu suntem stăpâni pe situație.

– Cine știe cât va dura până atunci...?

Coloana a ajuns la ultimul cot al șoselei, după care, în fața lor au apărut ruinele orașului și tabăra de refugiați. Când au văzut carele încărcate și răniții întinși peste saci, oamenii au început să-și cheme prietenii și membrii familiilor și au ieșit în grabă din corturi și adăposturi, îndreptându-se către șosea. După ce a urmărit valul de oameni care se apropia pe panta dealului, Cato a privit spre șirul subțiat de soldați și cavaleriști.

– Decurion! a strigat el către comandantul escadronului. Cere soldaților să stea în formație strânsă în jurul carelor. Țineți-i la distanță pe oamenii aceia.

– Am înțeles, domnule!

Decurionul a salutat și s-a dus să transmită ordinul. Călăreții și-au îndemnat caii spre marginea drumului, astfel încât carele să fie protejate de mulțimea ce se apropia. Cato a privit scurt în față. Mai aveau jumătate de milă până ajungeau la rampa ce urca spre acropolă. Cei care le-au ieșit în cale mai întâi s-au înșirat de-a curmezișul drumului, la cincizeci de pași în fața coloanei. Macro s-a urcat alături de surugiul primului car și a dus palmele pâlnie la gură.

– Hei, faceți loc!

După câteva clipe de șovăială, orășenii s-au tras deoparte, rămânând cu ochii ațintiți și flămânzi asupra carelor încărcate. De drum se apropiau tot mai mulți localnici, îngroșând rândurile celor de pe

margine și, în mod inevitabil, presiunea din spate îi silea pe cei din primele rânduri să înainteze. Surugiul le-a permis în mod instinctiv cailor să încetinească, de teamă că i-ar putea călca pe civilii aflați mai aproape.

– Faceți loc! a strigat Macro din nou. Dați-vă înapoi, ce naiba!

În vreme ce oamenii aflați pe marginea drumului se străduiau să execute ordinul, s-au auzit strigătele celor din spate, care se temeau că ar putea pierde hrana ce urma să fie distribuită. Macro s-a întors către decurion.

– Ia opt soldați și eliberează drumul.

– Am înțeles, domnule! Haideți, băieți, urmați-mă!

Cu blândețe, decurionul a dat pinteni calului făcându-l să înainteze la pas, urmat fiind de oamenii lui, care s-au dispus în evantai de o parte și de alta a comandantului lor. Când s-au apropiat, Cato a văzut expresiile înspăimântate ale celor din mulțime, în timp ce se trăgeau cu greu înapoi. Spaima s-a răspândit prin rândurile strânse ca un incendiu de pădure, astfel că oamenii s-au retras din fața cailor pe care călăreau decurionul și oamenii lui. Macro s-a răsucit spre surugiu și a mormăit:

– Ține pasul cu ei.

Cu un pocnet din bici, carul a pornit din nou înainte, scoțând un huruit pe pietrele de pavaj care duceau spre locul în care se înălțase cândva poarta orașului. Cato, auxiliarii și voluntarii au iuțit pasul ca să țină ritmul. Centurionul a văzut chipurile ostile ale oamenilor din mulțime trecând pe lângă el în timp ce coloana înainta.

– Ticăloși de soldați! a strigat un bărbat purtând o tunică zdrențuită, ridicând pumnul în aer. Au de gând să păstreze totul pentru ei!

Furia lui s-a transmis și altora, iar aerul a răsunat de huiduieli și strigăte. O mamă și-a ridicat nou-născutul deasupra capului, ca să fie văzut de călăreți și a țipat cu glas strident că bebelușul ei va muri curând dacă nu era hrănit cum se cuvenea. Cato s-a simțit ispitit să îi ofere o oarecare asigurare, promițându-i că toți vor primi o parte cinstită din rații, dar și-a dat seama că ar fi fost un gest inutil. Glasul lui ar fi fost acoperit de hărmălaia care îi asedia convoiul din toate părțile, și nu ar fi reușit decât să-l facă să pară slab în fața protestatarilor.

Cum atenția îi era distrasă de răcnetele ce veneau din mulțime, nu a reușit să bage de seamă că Atticus se furișase de-a lungul carului, peste sacii stivuiți în primul car. Când lanțul nu i-a mai permis să se miște, deținutul s-a oprit și a continuat să se deplaseze pe burtă până când a reușit să ajungă la capătul carului. Cato a întors privirea de la gloată și a tresărit când l-a văzut întins cât era de lung peste saci.

– Ce face? a întrebat unul dintre auxiliarii care mergeau alături de Cato.

Încordându-și picioarele, Atticus a împins cu mâinile sacul cu grâne aflat în spatele carului.

– Opriți-l! a strigat Cato, pornind în goană spre car.

Însă reacționase prea târziu. Sacul din vârful mormanului s-a răsturnat și a căzut pe șosea. A aterizat cu un bufnet surd și s-a spart. Grânele s-au împrăștiat pe drum cu un susur iute, care curând s-a stins. În momentul când Cato a ajuns din urmă carul și a urcat în el,

deja cădea cel de-al doilea sac. L-a văzut pe Atticus zbătându-se să mai împingă și alți saci din car, și l-a călcat cu toată forța pe braț. Prizonierul a slobozit un țipăt când ghinturile bocancilor i-au mușcat din carne, astfel că a ridicat celălalt braț, în încercarea de a îndepărta bocancul lui Cato. Aplecându-se, Cato a tras cel de-al treilea sac înapoi în car, îndepărtând pericolul ca acesta să se prăbușească pe drum. Până să se gândească ce ar fi trebuit să facă în continuare, din mulțime s-a auzit un strigăt, iar un bărbat s-a năpustit printre cai și a căzut în genunchi ca să vâre pumni de grâne în tunica pe care o ținea îndoită. Alții i-au urmat imediat exemplul, astfel că, în agitația disperată, auxiliarii au fost împinși deoparte, iar oamenii din mulțime s-au îmbulzit să adune grânele împrăștiate pe jos.

Aplecându-se, Cato l-a fulgerat cu privirea pe Atticus și l-a prins cu o mână de gât.

– Dacă mai încerci așa ceva, jur că-ți iau beregata acolo unde te afli. Ai înțeles?

Abia gâfâind, Atticus a dat din cap că pricepuse. Preț de câteva clipe, Cato a strâns degetele ceva mai tare, pentru a-și face mai clară amenințarea și s-a întors spre haosul creat în spatele carului. Vehiculul continua să înainteze, în spațiul liber creat de decurion și oamenii acestuia. Însă năvala disperată a oamenilor spre grâne frânsese coloana în două, silind carele următoare, dar și escorta acestora, să se oprească.

Cato s-a răsucit spre Macro și a strigat:

– Continuați să înaintați! Mă ocup eu de restul.

Imediat ce Macro și-a dat acordul cu o mișcare din cap, Cato a sărit

din car, și-a scos sabia, încordându-și picioarele ca să-și păstreze echilibrul când a fost împins de mulțime. Și-a croit drum cu forța către partea din spate a coloanei, rămânând în picioare neclintit în fața masei unduitoare de civili, care se zbăteau să ajungă la grâne.

– Auxiliari! La mine! Formați un vârf de lance!

Cato s-a așezat în mijlocul șoselei, iar în spatele lui, oamenii celei de-A Douăsprezecea au alcătuit o formație în formă de V cu vârful spre înainte. Când oamenii săi au fost gata, Cato a respirat adânc și a strigat cât de tare a putut:

– Scuturile spre înainte, sulițele ca pentru atac!

S-a auzit un răpăit când soldații au lovit cu cozile lăncilor în marginile scuturilor, iar un cap de săgeată cu multe vârfuri din fier ascuțit s-au îndreptat spre mulțime.

– Înaintați! a răcnit Cato, apoi a ținut ritmul: Unu... doi... unu... doi!

Capul de lance a pornit hotărât înainte, iar cei din mulțime au început să ridice privirile spre formația care se apropia. O parte au șterpelit câte o ultimă mână de grâne, apoi s-au întors și s-au bulucit ca să-și facă drum prin mulțime și să ajungă în siguranță.

– Ne vor ucide! a răcnit cineva cu glas ascuțit, după care au răsunat strigăte panicate, în timp ce civilii se grăbeau să se ferească din calea soldaților. Cato a strigat peste umăr:

– Puneți carele în mișcare! Nu vă opriți cu niciun chip decât după ce ajungem la acropolă.

În timp ce roțile s-au pus în mișcare cu un huruit puternic în spatele

lui, Cato a continuat să avanseze, iar ghetele auxiliarilor au tocat mărunt grâul împrăștiat pe jos. În fața lor, un bătrân alunecase și se prăbușise la pământ, iar acum se chinuia să se ridice în picioare. Unul dintre soldați a împins scutul înainte, doborându-l din nou, de această dată pe o parte. Bărbatul a căzut greoi pe genunchi, apoi s-a rostogolit făcându-se ghem, ținându-se de încheietură și gemând de durere. Auxiliarul a coborât lancea, dar Cato a făcut semn cu sabia spre bătrân.

– Nu! Lasă-l acolo și pășește peste el.

Bătrânul a fost lăsat la pământ, iar formația a trecut pe deasupra lui, după care omul a căscat ochii îngrozit când solul s-a cutremurat sub greutatea roților grele ale carelor. Caii au pășit cu fereală peste el, însă roțile aveau să fie nesimțitoare în fața suferinței lui, și Cato a aruncat o privire în urmă când bătrânul a scos un țipăt ascuțit de groază, dându-se deoparte în ultima clipă. Centurionul a continuat să înainteze pe drum, în vreme ce restul civililor se retrăgeau grăbiți din calea vârfurilor ucigătoare ale lăncilor.

Cu puțin timp înainte ca formația să ajungă la rămășițele porții, din mulțime a zburat o piatră care s-a izbit cu zgomot de scutul unul cavalerist. Câteva momente mai târziu au venit și altele, amestecate cu noroi și fecale de animale, care i-au stropit pe oamenii din jurul carelor.

– Nu-i luați în seamă! a strigat Cato. Mergeți înainte!

Partea din spate a coloanei a pătruns în oraș și a continuat să se deplaseze pe drumul principal, acum eliberat de dărâmături prin truda grupurilor organizate de Macro. Unii protestatari i-au urmat la mică distanță, continuând să arunce cu ce găseau, după care au

renunțat și s-au retras proferând insulte și revenind la adăposturile lor. Macro îi aștepta pe rampa care ducea spre acropolă. Când Cato s-a apropiat ștergându-și mizeria de pe umăr, Macro a zâmbit cu amărăciune.

– Cum spuneam, mereu nimerim în rahat.

– Nu a fost plăcut, dar măcar am reușit să aducem carele în acropolă, a zis Cato. Acum vom avea provizii pentru câteva zile.

– Iar după aceea, va trebui să ieșim iarăși din oraș și să trecem prin aceleași chinuri. Macro s-a întors către primul car și l-a împuns cu degetul pe Atticus.

– Frumoasă treabă ai făcut, amice. A fost cât pe ce să produci moartea câtorva concetățeni de-ai tăi. Acum ești fericit?

– Nu a fost vina mea, a zis Atticus, clătinând din cap.

– Ba a ta a fost. Dacă nu ai fi apelat la acel truc ieftin, apele nu s-ar fi tulburat deloc. Macro a făcut semn către doi dintre oamenii săi și a ordonat: Duceți-l înapoi la închisoare. În următoarele două zile nu-și va primi rația.

– Poftim?

– Prețul pe care-l vei plăti pentru grânele risipite pe jos.

În timp ce Atticus era dezlegat de car și escortat, Cato și-a plimbat privirea peste tabăra de refugiați și a clătinat ostenit din cap.

– E destul de rău că trebuie să lupți contra rebelilor, dar să-ți faci dușmani printre civili e și mai rău.

– Facem o treabă pentru care nu avem cum să primim mulțumiri, prietene Cato, l-a aprobat Macro, după care a făcut semn restului convoiului să înainteze pe panta ce ducea spre porțile acropolei.

– Nu-mi place s-o spun, dar dacă nu primim puțin ajutor din afară, iar asta cât de curând, provincia se va cufunda într-un haos complet. Vom asista la băi de sânge și nu prea avem ce să facem pentru a le împiedica.

12

– Crezi că Portillus este capabil să-și facă datoria? a întrebat Cato, în timp ce ieșeau călare din Matala, în dimineața zilei următoare. În spatele celor doi centurioni venea escorta de cavalerie. Iulia stătea alături de surugiu, pe capra unui car mic, aflat la jumătatea coloanei de călăreți.

– Știe ce are de făcut, a răspuns Macro. Seara trecută i-am transmis ordinele. Să-i hrănească pe oameni. Să-i țină la respect pe sclavii rebeli. Destul de simplu. Până și Portillus poate rezolva toate astea. Dacă apare altceva, trebuie să transmită un mesaj la Gortina și să ceară instrucțiuni.

Spunând acestea, Macro a făcut semn cu capul spre partea din spate a coloanei, unde scandalagiul grec mergea călare, încadrat de doi cavaleriști burzuluiți.

– Ce intenționezi să faci cu el?

– Omul e hotărât și are curaj, iar dacă-și ține gura, cred că îl putem

băga în rândurile uneia dintre cohortele din Gortina.

– Dar dacă nu va fi de acord?

– Într-un asemenea caz, îi dau să aleagă. Poate purta o uniformă, ori lanțuri la mâini și picioare.

– Mi se pare cât se poate de cinstit.

Cato a aprobat cu o mișcare din cap, apoi gândurile i-au revenit la Matala. Situația din oraș era destul de stabilă. Chiar dacă nu se punea problema de a apăra tabăra de refugiați, Portillus avea suficienți oameni sub comanda lui ca să apere acropola, în interiorul căreia exista destul spațiu ca să adăpostească populația de orice pericol. Cato s-a mustrat în gând pentru că acceptase posibilitatea ca sclavii răsculați să se fi gândit la un atac asupra orașului. Totuși, eventualitatea trebuia luată în calcul. Până și asta.

– Da, sunt convins că se va descurca.

În vreme ce coloana înainta cu precauție pe drumul spre Gortina, soarele urca pe cerul albastru și senin. Când și când, călărețiii percepeau mișcări în depărtare și observau siluete zdrențăroase urmărindu-i. Nimic nu trăda apropierea vreunei bande de răzvrătiți, iar după ce Cato s-a convins că nu exista niciun pericol iminent, a tras de hățuri și a așteptat căruța Iuliei să îl ajungă din urmă, după care a mers călare alături de ea.

– Mă întrebam când mă vei onora cu prezența ta, a spus Iulia zâmbind. A coborât glasul, dar a continuat pe același ton degajat. Având în vedere, hmm, înfruntarea din seara trecută, mă temeam că ai devenit genul de om care își abandonează iubita. Ca prietenul tău,

Macro.

Cato s-a întors și, observând privirea ei aprigă, nu și-a putut reprima un zâmbet, gândindu-se la întâmplările din seara precedentă. Stătuseră în grădina mică și neglijată a unei terase, care fusese probabil mândria și bucuria unuia dintre foștii comandanți ai garnizoanei, ce ducea dorul vilei lui din Spania. La picioarele lor, ruinele orașului erau întunecate și lipsite de formă, deși altădată fuseseră iluminate de torțe și de licăritul lămpilor, la care se adăugau zgomotele petrecăreților din hanurile aflate pe străzile din jurul forumului. Acum se lăsase tăcerea, și până și tabăra refugiaților era mută și neclintită, asta până când câteva siluete s-au așezat în jurul unui foc de tabără și au început să intoneze un cântec ale cărui melodii jucăușe au plutit peste ruine. Iulia se lăsase pe umărul lui Cato, care înfășurase mantia în jurul amândurora.

– Mi se pare ciudat să-i aud cântând, a spus ea cu glas plăcut. Mai ales după tot ce au pierdut.

– Așa cred și eu, dar pesemne că unele dintre puținele lucruri pe care valul și cutremurul nu au reușit să le răpească au fost cântecele. Apoi Cato a întors capul și a sărutat-o delicat pe frunte, închizând ochii după ce a inspirat încet parfumul părului ei. A simțit-o tremurând, așa că a întrebat-o: Ce s-a întâmplat?

– Nimic.

– Chiar nimic? Te cunosc prea bine ca să te cred.

Iulia s-a răsucit și, privindu-l drept în fața-i slab luminată de stele, i-a cuprins obrajii între palme.

– Cato, iubirea mea, a fost cât pe ce să te pierd în noaptea când ne-a lovit valul. Am crezut că vom muri toți când apa ne-a acoperit cu totul. În întunecimea rece a mării am cedat în fața terorii. În ultimele momente, am simțit o oarecare consolare în faptul că vom fi împreună în viața de după, oricare ar fi ea. Și-a înghițit nodul din gât și a urmat: Apoi, după ce corabia s-a ridicat din nou la suprafață, am văzut că dispăruseși. Eu încă trăiam, dar tu îmi fuseseși răpit. Ștergându-și ochii, Iulia a privit într-o parte. În acel moment am simțit că inima îmi fusese smulsă din trup. Țin minte că am gândit că aș fi vrut să mor. Să mă azvârl în mare, ca să pot fi alături de tine. Preț de un moment, asta a fost tot ce am vrut să fac.

– Atunci mă bucur că nu ai făcut-o.

– Cato, nu este deloc amuzant. Vorbesc serios. Nu am avut habar cât de mult însemnai pentru mine decât atunci când am socotit că muriseși.

– Dar nu am murit, a spus tânărul, sărutându-i palma. Slavă zeilor. Suntem cât se poate de vii, iubirea mea, și avem toate motivele pentru a trăi.

– Știu, a zis Iulia, dând din cap. Probabil că, știind asta, înseamnă că, între atâtea necazuri, s-a întâmplat și ceva bun pentru noi.

S-au uitat spre tabăra de refugiați, aflată pe panta dealului situat față în față cu acropola. Alți oameni apăruseră în jurul focului și începuseră să cânte alături de ceilalți. Sunetul vocilor era acum mai clar, iar Cato și Iulia l-au ascultat o vreme. Lui Cato îi era imposibil să nu se simtă mișcat de alăturarea dintre cumplita tragedie și grația veselă a cântecului care străpungea umbrele nopții, ce se lăsase grea asupra peisajului deluros. Strângând-o pe Iulia mai aproape de el, i-a

șoptit încet la ureche:

– Aș vrea să facem dragoste.

– Acum? a șoptit ea. Aici?

– Da.

Iulia l-a privit un moment, apoi l-a sărutat pe buze, strecurându-și mâna cu delicatețe pe după capul lui și trăgându-l spre ea, în timp ce s-a lăsat pe spate în iarba răcoroasă din grădina terasei. Cato a simțit un val fierbinte în vintre când a început să se îmbărbăteze. S-au mai sărutat o vreme, delectându-se cu mângâieri, cu mirosul și căldura celuilalt. Apoi Iulia și-a desfăcut picioarele de o parte și de alta a lui și a spus:

– Acum, Cato. Vreau să fii al meu. Dar ai grijă la piciorul acela beteag al tău...

Cato a simțit un fior proaspăt de dorință când și-a reamintit totul. I-a zâmbit Iuliei, care mergea alături de el în car.

– Știu la ce te gândești, a spus ea râzând.

– Se cunoaște?

– Crede-mă. Ești bărbat. Bineînțeles că se vede.

Au râs amândoi. Câțiva soldați din escorta călare au întors capetele și s-au uitat la ei nedumeriți, după care și-au îndreptat din nou atenția către peisaj, căutând semne prevestitoare de primejdie.

S-au apropiat de Gortina în amurg, fără niciun incident, și au zărit orașul când șoseaua a cotit pe după un deal. După experiența trăită în Matala, Macro a rămas surprins să vadă că orașul-capitală a provinciei părea să fi suferit mult mai puține daune decât portul. Pe marginea șoselei care ducea spre poarta principală se afla o tabără de marș. O secțiune din trupele de auxiliari apăra intrarea. Arătând spre ei, Macro a întrebat:

– Cine sunt?

Cato și-a strunit calul și s-a apropiat.

– Detașamente din A Cincea Galică și A Zecea Macedoneană, de la garnizoanele din Cnossos și Axos. Rapoartele venite din nordul insulei susțin că acolo nu s-au înregistrat daune chiar atât de mari, astfel că Sempronius a transmis ordin să se aducă întăriri la Gortina. În următoarele zile vor mai veni oameni și din alte orașe.

– Ei, asta înseamnă ceva, a spus Macro pe un ton aprobator. Atâta vreme cât sunt în formă, nu ca băieții din A Douăsprezecea Hispania. O să avem nevoie de oameni destoinici pentru a stăpâni situația. Ce n-aș da să avem aici câteva cohorte din Legiunea a Doua.

– Nu orice unitate de auxiliari se compară cu A Douăsprezecea, l-a contrazis Cato. Cei pe care i-am comandat noi la Bushir și Palmira erau soldați adevărați. Chiar tu ai recunoscut asta. La fel de buni ca legionarii.

– Destul de adevărat, a recunoscut Macro. Însă doar pentru că i-am pus serios la treabă, Cato. Am făcut cu ei instrucție intensă și regulată.

I-am pregătit pentru război. Necazul cu unitățile de garnizoană este că ofițerii lor își lasă soldații să se moleșească. Cu timpul, ei sunt doar cu o idee mai buni decât trântorii din garda orașului. Sunt gata să pun rămășag pe mulți bani că mai toate cohortele din Creta sunt plămădite din același aluat.

– Probabil. Dar nu putem ști cu siguranță.

– Serios? a spus Macro, privindu-l. Ești dispus să faci prinsoare că în toată adunătura asta nu există niciun om capabil să-și găsească locul în Legiunea a Doua?

Câteva momente, Cato a analizat provocarea, după care a clătinat din cap.

– Aș putea găsi modalități mai bune de a-mi risipi banii.

Și-au lăsat escorta la porțile orașului, iar decurionul, primind ordin să-l înroleze pe Atticus într-o cohortă de infanteriști, a pornit în marș cu oamenii lui spre tabăra lor, situată în partea opusă a Gortinei. Macro și Cato au descălecat, apoi și-au condus caii pe strada mare, în timp ce carul Iuliei venea în spatele lor. În interiorul orașului, corturi improvizate și adăposturi încropite umpleau cartierele ruinate ale orașului. Au trecut prin dreptul câtorva echipe de sclavi care trudeau ca să curețe molozul și să repare temple și clădiri comerciale. Cato a observat că sclavii erau bine înlănțuiți unul de altul și supravegheați de paznici înarmați cu bâte grele. Locuințele celor mai săraci locuitori din Gortina fuseseră lăsate în seama proprietarilor, care își făceau de lucru printre dărâmături, continuând să caute lucruri de valoare și hrană care nu se stricase în zilele caniculare ce urmaseră cutremurului. Oameni înarmați stăteau în fața caselor mai mari și a depozitelor de provizii care se găseau de jur împrejurul forumului

orașului.

– S-ar părea că Glabius le poartă de grijă semenilor săi, a comentat Macro cu glas scăzut.

– Deocamdată, a spus Cato. Dar nu cred că Sempronius va tolera multă vreme situația asta.

– De ce nu? Bogații s-au priceput întotdeauna să-și poarte de grijă unii altora.

– De ce nu?! i-a întrerupt Iulia. Pentru că tata nu este lipsit de minte. El știe că dacă între localnici se produce o ruptură, asta nu face decât să primejduiască eforturile de reconstrucție a provinciei, și va ajuta cauza sclavilor rebeli. De aceea, nu va tolera o asemenea situație.

Macro s-a scărpinat în bărbia pe care începuse să-i crească barba.

– Dacă așa spui tu...

– Crede-mă, a continuat ea. Va face ceea ce trebuie. Întotdeauna a procedat astfel.

Cato o credea. Senatorul avea o moralitate deosebită și un sentiment al datoriei față de Roma care treceau dincolo de interesele personale. Motiv pentru care nu i se acordase un grad mai înalt decât acela de chestor. Dacă ar fi fost dispus să dea sau să ia mită, probabil că ar fi fost numit guvernator de provincie de ani buni.

Și-au continuat drumul prin forum, unde, la tarabe, au găsit câțiva negustori disperați să câștige niște bănuți pentru a cumpăra hrană familiilor lor. Cu toate că orele erau înaintate – dughenele se închideau mult mai devreme –, negustorii încă așteptau răbdători

cumpărători, deși zona era aproape pustie. La mică distanță de forum se înălța intrarea în palatul guvernatorului. Celor doi ofițeri romani și carului li s-a permis să intre și, după ce au pătruns în curte, Cato a observat că palatul era păzit de auxiliari. Nu se vedea nici picior de gărzi orășenești sau private, care rămăseseră fidele lui Glabius.

Macro l-a chemat pe unul dintre sclavii din casa guvernatorului.

– Hei, tu de acolo, unde este senatorul Sempronius?

– Acolo, stăpâne, și sclavul și-a plecat capul, arătând spre curtea grajdurilor.

– Ia caii, a poruncit Macro, întinzându-i frâiele. Cato a ajutat-o pe Iulia să coboare din car, și toți trei au traversat curtea, îndreptându-se spre intrarea în grajduri. Acolo nu se mai afla nicio mulțime neliniștită care să ceară să fie luată în seamă, iar o senzație calmă de ordine domnea asupra clădirilor și magaziilor cu provizii situate de o parte și de alta a curții. Încăperile din partea dreaptă încă slujeau drept spital improvizat, iar Sempronius le rechiziționase pe cele din stânga pentru a-i sluji drept cartier general. Când Macro, Cato și Iulia au fost conduși într-o cameră pentru harnașamente, senatorul a ridicat privirea de la masa de lucru pe care o așezase lângă peretele cel mai îndepărtat de ușă. În fața lui stătea un teanc de tăbliță cerate, conținând rapoarte. Și-a lăsat stilusul din alamă pe tăblie și pe trăsăturile lui obosite a apărut un zâmbet larg. Dând drumul mâinii lui Cato, Iulia a traversat camera în fugă pentru a-și îmbrățișa tatăl.

– Ușurel, draga mea! a spus el râzând și sărutând-o pe obraz.

Macro și Cato au rămas lângă ușă într-o tăcere stângace, după care Sempronius le-a făcut semn să se apropie. Iulia s-a îndreptat de spate

și s-a dus să se așeze pe banca copiștilor, aflată pe o latură a mesei.

– Domnilor, mă bucur să vă revăd, a spus Sempronius. Luați loc. Macro, cum stau lucrurile la Matala?

– Nu prea rău, domnule. Mâncarea este raționalizată și mai există provizii pentru câteva zile. Oamenii nu se bucură de asta, dar deocamdată reușim să-i domolim. A aruncat o privire spre Cato și a continuat: Problema principală o reprezintă răscoala sclavilor.

– Răscoală? Sempronius s-a încruntat. Am îndoieli că două, trei lupte neînsemnate sunt totuna cu o revoltă.

– Lucrurile au depășit stadiul de câteva încăierări, domnule.

Macro a relatat pe scurt atacul desfășurat asupra coloanei lui și faptul că sclavii erau conduși de un bărbat care purta o caschetă din piele pe cap.

– Un gladiator, vrei să spui? a gândit Sempronius cu voce tare, după ce Macro a terminat de prezentat raportul.

– Așa bănuiesc, domnule. Dacă am dreptate, atunci ar trebui să fie ușor de identificat. O să le spun copiștilor dumneavoastră cum arăta, atât cât mai țin minte, și vom vedea dacă-l recunoaște cineva din descrierea mea.

– S-ar putea, dar la ce ne-ar sluji asta?

Macro s-a arătat surprins.

– Vai, domnule, întotdeauna este de ajutor să-ți cunoști dușmanul.

– Dar spuneai că ți s-a părut cunoscut.

– Așa mi s-a părut. N-aș putea totuși să spun că mi l-am amintit. Deocamdată. Dacă putem afla ceva despre el, atunci probabil că îl voi asocia cu vreun loc sau eveniment, și îmi voi face o idee de pericolul pe care îl prezintă.

Sempronius a analizat vorbele lui câteva momente, apoi a încuviințat.

– Bine. Voi avea grijă ca descrierea lui să fie transmisă. Cu toate acestea, nu văd cum ar reuși un gladiator să dejoace planurile mele de a restabili ordinea în Creta. Nu reprezintă o amenințare mai mare decât orice alt sclav care bântuie pe dealuri.

Iulia s-a aplecat spre el.

– Tată, nu ar fi prima oară când Roma subestimează primejdia pe care o reprezintă un gladiator evadat. Centurionul Macro are dreptate să fie îngrijorat.

Sempronius s-a încruntat, apoi a clătinat din cap și a râs scurt când a priceput aluzia ei.

– Ne aflăm în Creta, draga mea, nu în Campania. Școlile de gladiatori de aici sunt mai slabe decât cele din jurul orașului Capua. Nu ne paște pericolul de a vedea un alt Spartacus. Pe de altă parte, mă îndoiesc că există vreun sclav din imperiu care să nu știe soarta cumplită ce i-a așteptat pe cei care l-au urmat pe Spartacus. Chiar dacă unii au fugit și s-au ascuns, sclavii vor fi prea îngroziți de ideea de a participa la o revoltă generală. Ar prefera să fie prinși, înapoiați stăpânilor și pedepsiți.

Macro a oftat adânc amintindu-și fanatismul de care dăduseră dovadă sclavii când atacaseră coloana.

– Sincer, domnule, sper să aveți dreptate.

– Sunt sigur de asta, a spus Sempronius și trăsăturile i s-au mai îndulcit. Pe de altă parte, avem probleme mai serioase de rezolvat înainte de a ne face griji prea mari în legătură cu acest gladiator al tău.

– Chiar așa? a întrebat Macro, ridicând din sprâncene.

– Da, chiar așa, i-a răspuns Sempronius oarecum morocănos. Trebuie să ne luptăm cu neghiobul de Marcus Glabius. Am reușit să-l conving să-mi cedeze palatul guvernatorului, însă el a ocupat acropola și stă înconjurat de gărzi de corp. Și-a luat sarcina de a se ocupa de proviziile de alimente și le-a mutat în depozitele de la acropolă. Iar de vreme ce controlează hrana, controlează Gortina și, într-o anumită măsură, și trupele de sub comanda mea, pentru că mă văd silit să îi cer lui rațiile ce ni se cuvin. Aș fi dispus să trec peste astfel de chestiuni dacă Glabius ar oferi mâncare și ajutor populației pentru a trece peste neplăcerile create de cutremur, numai că el nu face asta. În schimb, el protejează proprietățile prietenilor și le permite în văzul lumii să exploateze situația, ascunzând alimente, în timp ce folosește banii din trezoreria provinciei ca să cumpere la prețuri mult umflate grâne și carne spre a fi distribuite săracilor. O parte din grâne sunt compromise, iar carnea, stricată. Este o stare de lucruri ce nu se poate tolera, a încheiat Sempronius.

– Și atunci, de ce o tolerați, domnule? a întrebat Cato.

– De ce? Sempronius s-a ridicat de la masă și s-a îndreptat spre ușa ce dădea în curte. Vino cu mine și-ți voi arăta de ce.

I-a condus pe toți în mijlocul curții grajdurilor și s-a întors să arate spre acropola construită pe un deal din apropiere, care domina centrul

orașului. Un drum îngust șerpuia în susul pantei abrupte ce ducea spre poarta apărată, de o parte și de alta, de turnuri impresionante.

– După cum vedeți, Glabius și-a ales un loc sigur pentru a rezista crizei. Ar fi nevoie de o armată ca să cucerească acropola, iar el deține toate proviziile și poate rezista unui asediu, pe când eu nu am resurse ca să declanșez un atac. Pe de altă parte, având în vedere problemele cu care ne confruntăm deja, ar fi o nebunie să apelez la forță pentru a-l supune pe Glabius.

– Și care este planul dumneavoastră, domnule? a întrebat Macro.

– Planul meu este să strâng suficient de mulți soldați ca să mă asigur că nu va izbucni o revoltă a populației provocată de imbecilitatea lui Glabius. De asemenea, am intenția de a restabili ordinea la fermele și moșiile din partea de sud a insulei și de a pune mâna pe sclavii aceia care te îngrijorează atât de mult. După ce reușim, voi pune lucrurile la punct și în ceea ce-l privește pe Glabius.

Cato a scuturat din cap.

– Dacă nu vă supără părerea mea, nu cred că ar fi o idee bună.

– De ce?

– Glabius este perceptor, domnule. Știți cât de influenți sunt perceptorii la Roma. Ați risca să vă faceți niște dușmani periculoși dacă l-ați pune la punct.

– Iar eu risc să pierd controlul asupra provinciei, dacă nu o fac.

– Adevărat, a recunoscut Cato.

Senatorul se găsea într-o poziție imposibilă.

Sempronius s-a uitat spre acropolă cu o expresie abătută pe față, după care a urmat:

– Azi-dimineață am trimis la Roma un raport amănunțit privind situația de aici. Am spus că voi aștepta instrucțiuni și apoi mă voi ocupa de Glabius.

Macro și Cato au schimbat o privire pe furiș. Senatorul căuta să rezolve totul pe calea cea mai lesnicioasă, așteptând ordinele altcuiva; ceea ce însemna că renunța să-și asume răspunderea pentru mersul treburilor în Creta. Probabil că trebuia să aștepte cam două luni până când răspunsul avea să sosească. În răstimp, Glabius era liber să exploateze în continuare situația, primejduind securitatea, nu numai a provinciei, ci și a restului imperiului, imediat ce știrea privind prăbușirea autorității asupra insulei se răspândea în întreaga zonă mediteraneană. Era esențial ca senatorul să-l îndepărteze pe perceptor. Chiar dacă astfel își făcea dușmani la Roma, a gândit Cato, apoi și-a dres glasul și a spus:

– Domnule, nu cred că ne putem permite să așteptăm ordine de la Roma. Va trebui să acționăm mult mai repede. Înainte ca Glabius să stârnească prea multă ostilitate din partea localnicilor.

Sempronius a ridicat dintr-o sprânceană.

– Și atunci, ce propui?

Lui Macro nu i-a scăpat acel transfer de autoritate de la senator la subordonatul său, astfel că a încercat să nu se arate surprins când Cato a răspuns:

– Trebuie să preluăm controlul asupra rezervelor de hrană de acolo, domnule. Asta înseamnă că trebuie să-l arestăm pe Glabius și să-i dezarmăm gărzile de corp. De îndată ce reușim, putem fi siguri că oamenii vor fi de partea noastră.

– Asta, în timp ce ni-i facem dușmani pe amicii lui Glabius? Sempronius a tăcut apoi o clipă. Atât pe cei de aici, cât și pe cei din Roma.

– Nu avem încotro. Pe de altă parte, aritmetica situației este foarte limpede, domnule. Există mai mulți localnici flămânzi decât prieteni de-ai lui Glabius. Pe cine preferați să aveți de partea dumneavoastră?

Sempronius a strâns din buze și a aruncat o privire spre ceilalți, după care s-a întors și a privit în gol spre zidurile acropolei. Iulia și-a dres vocea și, cu calm, l-a prins de mână pe tatăl ei.

– Cato are dreptate. Trebuie să intervii. Imediat.

După un moment de tăcere, senatorul a încuviințat din cap, spunând:

– Prea bine. Ne vom ocupa de Glabius.

13

În dimineața următoare, senatorul Sempronius s-a întâlnit cu ofițerii de rang înalt. În afară de Macro și Cato, erau prezenți comandanții celor trei cohorte de auxiliari. Marcellus, prefectul cavaleriei Bataviane, era un veteran zvelt, cu un aer sever, care avea părul cărunt și ochi negri, pătrunzători. Detașamentele celor două cohorte de infanteriști erau comandate de centurionii Albinus și Plotius, care slujiseră în aceleași unități încă de la înrolare. Din nefericire. Pentru că Macro sperase ca ei să fi fost promovați în funcțiile pe care le dețineau acum venind din cadrul legiunilor.

– Mare păcat, a murmurat el către Cato, în timp ce senatorul făcea prezentările. Va trebui, totuși, să ne descurcăm cu ceea ce avem.

Sempronius i-a aruncat o privire puțin iritată și a continuat:

– Macro este prefectul la comanda celei de-A Douăsprezecea Hispania de la Matala. Centurionul Cato are funcția de consilier militar și șef al statului major.

Preț de un moment, Marcellus s-a uitat cercetător la Cato.

– Aș putea ști care sunt gradele exacte ale lui Macro și Cato?

– Desigur, a spus Sempronius, încuviințând din cap. Amândoi au deținut grade în legiuni, urmând să fie re-numiți la alte unități după ce aveau să se prezinte la Roma.

– Am înțeles, a zis Marcellus dând din cap și afișând un zâmbet vag de satisfacție. Atunci, în calitate de prefect, sunt ofițerul cu gradul cel mai mare de aici.

– Tehnic vorbind, așa este, i-a răspuns Sempronius pe un ton stăpânit. Totuși, ca deținător al celei mai înalte funcții din această provincie, eu am ultimul cuvânt în probleme de comandă. Deocamdată, mă mulțumesc să îi permit lui Macro să rămână la comanda forțelor noastre.

– Domnule, mă văd silit să protestez. Macro este doar prefect în funcție. Eu dețin funcția aceasta permanent. Prin urmare, s-ar cuveni ca eu să fiu la comandă.

– Țin seama de protestul tău, prefect Marcellus; cu toate acestea, eu am luat hotărârea. Prefectul Macro va conduce oamenii mei.

– Am înțeles, a spus Marcellus, dând din cap. Aș dori ca acest lucru să fie consemnat în scris, domnule.

– Așa dorești? Sempronius a părut o clipă surprins, apoi și-a revenit. Ești sigur?

Marcellus i-a înfruntat privirea cu stăpânire de sine, apoi a clătinat din cap.

– Cred că nu. La urma urmelor, ce importanță are? Puțin posibil să ni se ofere recompense nouă, comandanților, ca urmare a acțiunilor noastre în această criză.

– Întocmai, a răspuns Sempronius. Domnilor, este vorba de o simplă acțiune polițienească. Scopurile noastre sunt acelea de a impune ordinea, de a hrăni populația și de a prinde sclavii care au fugit de la stăpânii lor. Asta este tot. A privit în jur spre subordonații săi. După ce am analizat situația, am făcut următorul plan pentru a ne atinge scopurile. Cavaleria Batavianăși a Cincea Galică vor avea sarcina de a vâna sclavii fugari și toți briganzii care terorizează populația și amenință proprietățile provinciei. A făcut o pauză scurtă, după care a continuat: Prefectul Marcellus va comanda această forță.

Macro și-a dres glasul.

– Domnule, vă cer iertare. Mi s-a părut că ați spus că eu aș fi cel ales drept comandant.

– Așa este.

– Și atunci, nu ar trebui ca eu să conduc această coloană?

– Deocamdată, aptitudinile tale aparte sunt necesare aici.

– Aș vrea o explicație, domnule.

– O vei primi mai târziu, a spus Sempronius și s-a întors către centurionul Plotius. A Zecea Macedoneană va rămâne în Gortina, pentru a menține ordinea și a ajuta la reconstrucția orașului. Centurionul Cato va transmite ordinele de muncă pentru oamenii tăi.

– Am înțeles, domnule, a spus Plotius, dând din cap.

– Aveți întrebări?

– Da, domnule, a spus Marcellus. Subordonaților mei le vor trebui câteva zile să-și îndeplinească misiunea, dar vom avea nevoie de provizii corespunzătoare. Problema este că Marcus Glabius nu a fost prea generos cu hrana pe care a acumulat-o acolo sus, pe deal.

– Așa am auzit și eu.

– Păi, adevărul este că îmi dă în mod constant jumătate din ce am nevoie pentru oameni și cai, și îmi oferă totul doar zi de zi. Voi avea nevoie de provizii pentru cel puțin zece zile, și încă în rații complete.

– Am solicitat deja acest lucru, i-a răspuns Sempronius. Totuși, Glabius mi-a transmis vorbă că trebuie să pună pe primul loc populația din Gortina. El acordă – acestea sunt chiar cuvintele lui – doar provizii pentru cinci zile, la rații pe jumătate, pentru oameni și cai.

Pe fața lui Marcellus a apărut o umbră întunecată.

– Nu se poate așa ceva, domnule. În orice caz, cine este el să vă spună ce anume va oferi din proviziile lui?

– Chiar așa, cine este el? Sempronius a surâs vag. Glabius este omul care deține controlul asupra tuturor rezervelor de hrană. Tot el este cel care s-a stabilit acolo sus, pe acropolă. Până când situația se va schimba, alocarea resurselor de hrană este în mâinile lui. Între timp, tu și oamenii tăi trebuie să acceptați rațiile pe care vi le distribuie, iar când acestea se vor isprăvi, va trebui să vă descurcați singuri.

Cato s-a aplecat în față.

– Nu am înțeles prea bine, domnule.

– Despre ce este vorba?

– Prefectul Marcellus și coloana lui nu vor desfășura acțiuni în teritoriu ostil. Mai precis, la început acel teritoriu nu-i va fi ostil. Localnicii au și așa puțină hrană, iar dacă oamenii noștri se grăbesc să înșface și ce a mai rămas, atunci ne va fi greu să beneficiem de loialitatea lor, adică exact de lucrul de care vom avea nevoie în mare măsură în zilele ce vor urma.

– Da, și ce e cu asta? a răspuns Sempronius pe un ton ce-i trăda exasperarea. Soldații noștri trebuie hrăniți.

– Adevărat, dar ar fi preferabil dacă ei ar lua cât mai puțin de la fiecare așezare prin care trec, dar să și plătească.

– Să plătească? a pufnit disprețuitor Marcello. Suntem o armată, nu niște negustori oarece. Noi nu plătim.

Cato a strâns din buze.

– După cum stau lucrurile în prezent, sunt de părere că hrana trebuie plătită, domnule. Asta dacă nu vrem ca țăranii, sclavii și briganzii să facă front comun.

– Să încerce numai, a amenințat Marcellus pe un ton sfidător. Îi vom strivi sub copitele cailor.

– Aș prefera să nu procedezi astfel, s-a opus Sempronius. Îmi imaginez că împăratul nu va fi încântat să piardă mai mulți contribuabili ai provinciei decât este nevoie. Vei face așa cum spune Cato, și-ți vei plăti proviziile, ca să nu-i lași în urma ta pe oameni să

piară de foame. Îți este clar?

– Da, domnule.

– Bine, atunci vreau ca tu și centurionul Albinus să vă pregătiți oamenii pentru a porni în marș imediat ce se crapă de ziuă. Ordinele vi se vor transmite ceva mai târziu. Marcellus, doresc să primesc cu regularitate rapoarte privind rezultatele înregistrate. În fiecare zi.

– Am înțeles, domnule. Asta este tot?

Sempronius s-a uitat la el un moment, apoi a dat afirmativ din cap.

– Da. Discuția noastră se încheie aici. Puteți pleca, mai puțin centurionii Cato și Macro.

Au rămas pe locurile lor, cât ceilalți trei ofițeri și-au împins scaunele în spate și s-au ridicat pentru a saluta și a părăsi încăperea. După ce ușa s-a închis în urma lor, iar sunetul pașilor pe dalele curții unde se aflau grajdurile s-au stins, Macro și-a dres glasul și s-a aplecat în față, cu o atitudine războinică.

– Pot întreba de ce nu mi s-a încredințat comanda coloanei ce va fi trimisă pentru a se ocupa de sclavi?

– Nu este vorba de o chestiune de încredere, a spus oftând Sempronius. Mai curând, nu se pune problema încrederii pe care ți-o acord, ci de lipsa mea de încredere în Marcellus.

– Chiar așa? Nu vă înțeleg, domnule.

– Doar l-ai văzut cum a reacționat. E ambițios și plin de ranchiună. Marcellus este la post în Creta de foarte multă vreme, așa că ține mai

mult la un om ca Glabius decât la mine. S-ar putea să mă înșel în privința lui, dar nu aș vrea să risc. Aș dori să stea cât mai departe de Gortina cât ne ocupăm de Glabius. Urmărirea fugarilor și impunerea legii marțiale îi va da de lucru multă vreme. Pe de altă parte, și Sempronius a zâmbit, am vorbit serios când am spus că vom avea nevoie de priceperea ta aici, Macro.

– Cum adică, domnule?

– Cred că este timpul să soluționăm neînțelegerile mele cu Glabius și să-l convingem să se retragă din poziția pe care o deține în prezent. Nu țin să îl las pe Marcellus fără alimente în partea de sud a provinciei. De aceea, trebuie să punem cât mai curând mâna pe proviziile din acropolă.

Macro s-a uitat scurt la Cato și a clipit spre el.

– Ei, pare a fi genul meu.

Cato s-a uitat la Sempronius și a întrebat:

– Domnule, ce plan ai?

– Un mic subterfugiu, pe care îl vom pune în aplicare imediat ce Marcellus se află la o distanță sigură de Gortina. Cel mai bine ar fi să acționăm mâine după-amiază, a continuat Sempronius, care abia a reușit să își reprime un mic hohot de râs. Iar după aceea, vom vedea dacă Glabius va mai avea tăria să arunce amenințări deșarte. Deocamdată, asta este tot, domnilor.

Macro și Cato ajunseseră deja la ușă, când senatorul i-a strigat.

– Încă ceva. Am aflat cine ar putea fi acel gladiator. S-ar părea că soția

guvernatorului a cumpărat un gladiator în cursul unei călătorii făcute la Roma în urmă cu câteva săptămâni. Am înțeles că omul era o stea în ascensiune, iar Antonia a plătit o mică avere pentru a-l cumpăra.

– De ce asta? a întrebat Cato. Cum să spun, dar la ce i-ar fi folosit un gladiator unei matroane?

Macro și Sempronius s-au uitat unul la altul, apoi Macro a ridicat privirea.

– Vai, a făcut Cato, roșind. Am înțeles. În orice caz, cum îl cheamă?

– Nu am reușit să-i aflu numele adevărat. Doar pe acela sub care a luptat – „Tracul de Fier". Regret, dar nu vă pot ajuta mai mult. Cu toate acestea, dacă a supraviețuit cutremurului, s-ar putea ca el să fie omul care îi conduce pe sclavi.

În timp ce soarele a început să scadă în spatele acropolei, însoțit de doi oameni purtând tunici simple de copiști și având agățați de umeri saci în care își țineau uneltele de scris, Sempronius a urcat drumul care ducea spre poarta principală. În cursul după-amiezii, îi trimisese un mesaj lui Glabius prin care îi solicita o întâlnire pentru a discuta despre proviziile ce trebuiau asigurate trupelor sale. Glabius se declarase de acord și convenise asupra orei pe care senatorul o sugerase.

Umbrele căpătau forme alungite pe panta ce ducea spre acropolă, aruncând întunericul peste aleile înguste dintre casele care se îngrămădeau acolo. Urcați pe zidul care înconjura culmea dealului, câțiva dintre oamenii lui Glabius patrulau în zona santinelelor, ca

niște forme întunecate profilându-se pe lumina orbitoare a cerului. Sempronius purta o tunică albă, tivită cu dunga purpurie care îi evidenția statutul social. Peste umăr avea petrecută o centură pentru sabie, cu o teacă și un mâner bogat ornamentate – o armă care se transmisese în familia lui de la o generație la alta și care supraviețuise răsturnării corabiei *Horus*.

În timp ce panta sporea ca dificultate, iar drumul începuse să urce în zigzag, Macro s-a întors spre Cato și a mormăit:

– Treaba asta nu va da roade. Nu trebuia să ne lăsăm convinși.

– Planul va da rezultate, dar *numai* dacă păstrăm tăcerea.

Și Cato a dus un deget la gură, făcându-i semn să tacă.

Macro a strâns din buze și a clătinat resemnat din cap. Din cauza cuțitului prins de șira spinării pe sub tunică, pășea destul de stângaci. Și Cato se deplasa cu precauție și șchiopătând ușor, pentru că încă nu-și revenise complet după rana căpătată. Purta o căciulă din pâslă ca să-și poată ascunde identitatea, în caz că s-ar fi întâlnit cu vreunul dintre oamenii lui Glabius care vizitase cartierul general al senatorului. La un moment dat, Cato îl întâlnise pe Glabius, astfel că acesta l-ar fi recunoscut imediat dacă ar fi ajuns față în față cu el, însă, într-un asemenea moment, ar fi fost prea târziu ca perceptorul să mai poată face ceva.

O mișcare neclară în lateral i-a atras atenția lui Macro care, uitându-se mai bine, a văzut un șir de soldați auxiliari furișându-se de-a lungul aleilor înguste ce treceau printre casele și micile dughene îngrămădite mai jos de impunătoarea acropolă. Acea zonă nu suferise pagube la fel de mari ca restul orașului, dar chiar și așa, centurionul Plotius și

oamenii lui erau siliți să-și croiască drum peste unele dărâmături ca să nu alerteze santinelele de pe zidurile de deasupra lor.

La apropierea senatorului și a însoțitorilor săi, cele două gărzi de la poartă s-au ridicat în picioare și au îndreptat sulițele către ei. Cato a remarcat că erau oameni masivi, bine clădiți, având nasurile sparte ca boxerii, ori poate că asta se datora timpului petrecut de ei în bandele de cartier, care reprezentau o trăsătură specifică oricărui mare oraș din imperiu. Cei doi și-au schimbat poziția, blocând drumul spre poarta închisă, iar unul dintre ei a ridicat mâna pentru a-l opri pe Sempronius.

– Cu ce treburi ați venit aici, domnule? a spus el pe un ton direct.

– Am venit să discut cu Marcus Glabius. Mă așteaptă.

Garda a surâs discret când a răspuns:

– *Guvernatorul* Marcus Glabius a lăsat vorbă să vă permit accesul, domnule. Dar nu a spus nimic despre însoțitori.

Sempronius și-a reprimat furia mușcându-și buzele.

– Acești oameni sunt secretarii mei personali. Am nevoie de ei pentru a-și nota conținutul discuției. Și acum, dă-ne voie să trecem.

Senatorul a făcut un pas către poartă. Garda a fluierat, iar camaradul lui le-a blocat calea.

– Dă-te la o parte, a mârâit Sempronius.

– Nu vă grăbiți, domnule, a spus primul gardian. Trebuie să vă verific bagajele și abia după aceea vă las să intrați.

S-a întors spre Macro și Cato și a făcut semn către ranițele lor.

– Puneți-le jos și îndepărtați-vă doi pași.

Au făcut întocmai cum li s-a spus și l-au urmărit pe om cum a îngenuncheat, a deschis fiecare rană și a scotocit printre tăblițele cerate și stilusuri, după care a tras capacul fiecăreia și s-a retras.

– Ridicați-le.

Cato a simțit că Macro fierbea de furie alături de el în momentul în care și-au recuperat ranițele și s-a rugat zeilor ca prietenul lui să-și stăpânească nervii. Garda s-a apropiat de poartă și a ordonat să fie deschisă. S-a auzit un hârâit surd dinăuntru în momentul când s-a tras zăvorul, iar apoi unul dintre canaturi a gemut în țâțâni și s-a deschis spre interior. Gărzile s-au dat la o parte, iar Sempronius a pocnit din degete și i-a condus pe Macro și Cato în acropolă.

Ca în multe orașe grecești, acropola era dominată de temple și altare închinate zeilor cei mai respectați de localnici. Pe lângă acestea, mai erau câteva clădiri administrative și o cazarmă construită aproape de zidul care înconjura coama dealului. Nu au văzut niciun preot în preajmă. Câțiva oameni îmbrăcați cu tunici confortabile stăteau la umbra unui copac și beau vin dintr-o amforă cu gâtul grațios.

– Se vede limpede că alesii Gortinei o duc bine, a mormăit Macro.

În fața cazărmii se îngrămădeau mulți soldați care jucau zaruri, iar alți șase oameni patrulau de-a lungul zidului, uitându-se din când în când în jos, spre oraș, ori spre câmpie, în direcția orașului Matala și spre dealurile aflate dincolo de Gortina. Cutremurul dărâmase unul dintre templele mai mici, și secțiuni mari din acoperișurile altora se

prăbușiseră în interiorul zidurilor. Clădirea administrativă cu etaj rămăsese în mare măsură neatinsă, mai puțin porticul, care se năruise, transformându-se în mormane de moloz de o parte și de alta a intrării.

Când au trecut pe lângă Templul lui Jupiter, Cato a remarcat că era cea mai nouă construcție din acropolă, dar și cea mai puțin avariată. Printre coloanele care înconjurau templul a zărit saci cu grâne și rafturi întinzându-se de-a lungul pereților exteriori pe care stăteau stivuite amfore. Ușa principală era deschisă, iar în interior se vedeau alte și alte provizii. Cato a iuțit pasul și, surprinzând privirea lui Sempronius, a făcut semn din cap spre templu.

– Au acolo suficiente provizii să hrănească populația, fără a mai vorbi de oamenii noștri.

– Știu, i-a răspuns senatorul cu răceală. Blestemat fie Glabius!

I-a condus spre clădirea administrației, unde stătea de pază un alt om angajat de Glabius. Sempronius i-a explicat și acestuia ce treburi avea, iar garda a aprobat din cap și i-a escortat înăuntru cu un gest scurt. Au trecut prin sala principală, înțesată de covoare fine, mobilier, statui și lăzi cu manuscrise. Bunurile din casa lui Glabius, a bănuit Cato, aduse în acropolă pentru a fi păstrate în siguranță până la trecerea crizei. În latura îndepărtată, o ușă dădea spre o curte cu colonade. O scară aflată în partea opusă urca spre etajul unde se găseau încăperi construite direct pe coama zidului. Garda i-a condus pe scară și de-a lungul unui coridor îngust, la capătul căruia se afla o ușă. S-a oprit și a bătut în toc.

– Intră! a strigat cineva cu glas ascuțit, iar garda a ridicat ivărul și a deschis ușa, după care s-a tras deoparte ca să le permită lui Sempronius și oamenilor lui să intre. Încăperea era lungă și îngustă,

având ferestre care ofereau o priveliște foarte bună a orașului. Pe peretele opus se aflau alte ferestre, mai mici, situate sus, care permiteau razelor de soare să umple încăperea cu o lumină de culoarea ambrei. Glabius stătea la o masă plasată alături de o fereastră. În fața lui era un teanc de tăbliță cerate, una dintre ele fiind deschisă. Când cei trei au intrat, el s-a grăbit să facă un semn cu stilusul pe ea și apoi a închis-o.

În timp ce traversa încăperea, Macro l-a măsurat cu atenție pe Marcus Glabius, care era scund, cu un cap mai mic chiar decât Cato, și atât de gras, încât obrajii lui plini și cărnoși tremurau ca piftia. Cu toate că ridurile sugerau o vârstă înaintată, Macro a fost surprins să vadă că bărbatul avea părul negru și cârlionțat, dar apoi și-a dat seama că avea de fapt perucă. Purta o tunică din mătase și cizme moi din piele de căprioară care se legau cu șireturi sub genunchi. S-a ridicat cu greu în picioare și s-a înclinat în fața oaspeților.

– Bun venit, domnule senator, a spus el, apoi s-a uitat cu șiretenie spre Macro și Cato. Acesta din urmă se mișcase în așa fel încât să rămână înapoia lui Sempronius. Nu mă așteptam să vii însoțit. Sunt, probabil, martori la discuția noastră?

– Acești oameni sunt secretarii mei, nu martori, i-a răspuns Sempronius cu glas glacial. Au venit să consemneze discuția.

– Amândoi? Dar unul nu ajungea?

– Poate că pentru o notabilitate de rang mai mic, i-a răspuns Sempronius. Dar ca senator, și în calitate de guvernator în exercițiu al provinciei, am dreptul să decid de câți oameni am nevoie.

– Guvernator în exercițiu?! a exclamat Glabius zâmbind. Vai, dar nu ai

dreptul la acest titlu. Sărmanul meu prieten Hirtius a spus clar asta în ultimele clipe de viață.

– Totuși, eu mi-am asumat funcția de guvernator și am scris la Roma, cerând confirmarea.

Glabius s-a încruntat o clipă, după care a zâmbit din nou.

– Ce coincidență. Și eu i-am scris bunului meu prieten, secretarul împăratului, Narcissus, pentru a cere să mi se confirme cererea de a ocupa postul de guvernator. Ei bine, vom vedea curând pe care dintre noi îl va confirma Roma. În orice caz, cred că ai venit să soliciți rațiile pentru oamenii tăi.

Macro a îngenuncheat și a desfăcut ranița. Cu o mână s-a apucat să scotocească printre lucrurile dinăuntru, în vreme ce și-a strecurat-o pe cealaltă încet la spate. Senatorul și-a dres glasul și i-a răspuns răspicat perceptorului.

– Nu, l-a contrazis el, clătinând din cap. Nu de data asta. Glabius, am terminat cu cererile. Și nici nu voi mai trece cu vederea alte plăți, la prețurile tale de profitor, pentru proviziile râncede pe care le furnizezi oamenilor mei. Am venit să-ți cer să cedezi controlul asupra rezervelor de hrană pe care le-ai adunat aici. Vreau ca tu, amicii și brutele angajate de tine să părăsiți neîntârziat acropola.

Preț de o clipă, Glabius a căscat ochii mari, trădându-și teama.

– Din păcate, nu-ți pot satisface dorința. A ieșit de după birou ca să se îndrepte direct spre ușa din capătul încăperii. Acum, dacă nu te superi, cred că voi avea nevoie de câțiva martori proprii.

A deschis gura ca să inspire, cu gând să-și cheme gărzile, moment în

care Sempronius s-a întors spre Macro și i-a făcut un semn din cap.

– Acum.

Macro a țâșnit în picioare și, cu pumnalul într-o mână, s-a azvârlit asupra lui Glabius, făcându-l să se izbească de perete și să scoată un icnet exploziv de durere. Până să reacționeze, Macro l-a răsucit pe loc, l-a prins cu stânga de fălci și i-a apăsat lama pumnalului pe gât.

– Să nu faci nicio mișcare, a șuierat el la urechea lui Glabius. Lama este ascuțită și-ți voi tăia beregata fără să fac vreun efort.

Glabius a încercat să scape din strânsoare, dar Macro i-a strâns degetele în jurul gâtului.

– Ți-am spus, nu te mișca. Iar dacă scoți vreun sunet fără aprobarea mea, va fi ultimul lucru pe care-l vei face pe lumea asta. Ai priceput?

Glabius a dat să confirme cu un gest din cap, dar s-a răzgândit și a scâncit:

– Da.

Cato s-a aplecat peste masă și a întors cu fața spre el tăblița cerată pe care Glabius scrisese la intrarea lor. A deschis-o și și-a plimbat privirea peste coloanele de cifre aliniate pe verticală sub câteva titluri scrise clar. Apoi a fluierat încet.

– Se pare că te alegi cu o mică avere din comisioanele încasate pentru achizițiile de grâne. Dar ce spun eu aici? E vorba de o avere uriașă. Cred că o să păstrez tăblița asta. S-a întors către Sempronius, cerând permisiunea. Domnule, îmi permiteți?

– Ia-o. Pune-o în raniță. Narcissus va fi încântat să afle cât de bine se îndestulează amicul lui din vistieria provinciei.

– Am înțeles, domnule.

– Prea bine. Apropiindu-se de Glabius, Sempronius a zâmbit și apoi și-a încrucișat brațele la piept. Acum, vreau să fii atent și te rog să cooperezi. Țin să mă asculți cu luare aminte. Și să faci întocmai ce-ți voi cere. Dacă vei fi în stare, vei rămâne în viață. Dacă te opui sau încerci să fugi de sub escortă, sau dacă vei striga după ajutor, centurionul Macro te va ucide pe loc. Așadar, ascultă. Iată ce ai de făcut...

La scurt timp după ce intraseră în biroul lui Glabius, Sempronius și cei doi centurioni au ieșit. De astă dată, perceptorul îi însoțea, mergând în urma senatorului, în vreme ce Macro și Cato pășeau în spatele lui Glabius. Macro ținea pumnalul în mâna dreaptă, ascunzându-l în ranița în care făcuse o mică tăietură prin care ieșea vârful armei, suficient ca să o țină în coasta lui Glabius cât au înaintat calm de-a lungul coridorului și apoi a coborât treptele, ajungând în curte. Garda care îi condusese pe vizitatori în birou aștepta în umbra colonadei și s-a ridicat grăbită în picioare când i-a văzut apropiindu-se. Glabius s-a oprit și l-a chemat pe om.

– Vino aici!

Garda s-a oprit în fața micului grup și i-a măsurat pe toți cu ochi curioși, apoi Glabius i-a ordonat:

– Vreau ca toți oamenii să se adune pe o latură a Templului lui Jupiter, imediat.

– Am înțeles, domnule.

Macro l-a îmboldit ușor cu vârful pumnalului pe Glabius, care uitase ceva.

– A, și încă ceva, a adăugat bărbatul în grabă. Să te asiguri că sunt toți acolo, inclusiv oamenii de la poartă și de pe ziduri.

– Toți?

Garda nu a reușit să-și ascundă surprinderea auzind un asemenea ordin.

– Da, toți! i-a răspuns Glabius cu asprime în glas. Nu ai auzit? Toți.

– Dar ce facem cu poarta, domnule? Cine o va păzi?

– Nu asta este important acum. Vreau să se adune toți lângă templu pentru o... o... Glabius și-a mușcat buzele și apoi a tresărit, pentru că Macro îl apăsase cu pumnalul în spate. O recompensă! Da, vreau să vă recompensez, oameni buni. Pentru credința voastră în a mă sluji. Pentru toată munca pe care ați depus-o pentru a-i ajuta pe locuitorii din Gortina să traverseze vremurile întunecate care ne-au lovit!

Macro s-a aplecat ceva mai mult de el și i-a șoptit discret:

– Las-o mai moale. Să nu sărim calul, bine?

Glabius a dat ușor din cap în semn de aprobare, dregându-și în același timp glasul.

– Tu cheamă oamenii. Spune-le că vreau să le vorbesc. Și anunță-i și pe membrii familiei mele și pe prietenii mei care se află în acropolă. Transmite-le și lor să vină la templu, imediat. Du-te!

Garda a înclinat din cap și, întorcându-se a pornit la pas.

– Du-te în grabă! i-a strigat Glabius, după ce a primit o împunsătură delicată din partea lui Macro. Aruncând o ultimă privire peste umăr, garda a pornit în goană pentru a executa ordinul. În timp ce zgomotul pașilor gărzii s-a stins, Glabius și-a înghițit nodul din gât și, agitat, s-a uitat la Sempronius: Oare m-a crezut?

– Eu spun să te rogi să o fi făcut.

Glabius s-a uitat țintă la senator.

– Nu-mi dau seama precis ce vrei să faci, dar nu vei scăpa ușor după aceea.

– Vom vedea. Tu joacă-ți rolul cum se cuvine și ne ocupăm noi de restul lucrurilor.

– Ce pui la cale?

– Vei vedea. Acum, să ne urnim de aici. Mergem până la intrare. Și așteptăm acolo până se adună oamenii tăi.

În timp ce Macro a rămas cu ochii pe Glabius, au mers prin sala mare și s-au oprit chiar la ieșirea din clădire. Rămași în umbră, au urmărit cum gărzile de corp și brutele plătite au început să vină din toate părțile acropolei ca să se strângă alături de colonada Templului lui Jupiter. În cursul unei vizite anterioare, Sempronius observase o anumită zonă din care nu se putea vedea direct spre poartă din cauza clădirii masive a templului. Au așteptat și au văzut un mic grup alcătuit din oaspeții perceptorului ieșind cu pas măsurat de după un colț, aducând cu ei amfora cu vin și flecărind veseli, după care și-au

găsit un loc umbrit în care să se așeze pentru a aștepta sosirea gazdei lor. În tot acest timp, Macro a ținut vârful pumnalului apăsat ușor în spatele lui Glabius. La un moment dat, când el s-a lăsat puțin în față, Macro l-a prins de tunică și l-a tras cu brutalitate înapoi.

– Dacă-ți trece prin cap să fugi, te înjunghii.

– Nici nu mă gândeam la așa ceva! Jur. Doar că... mi-e teamă.

Macro a clipit cu subînțeles spre Cato și a răspuns mârâit:

– Foarte bine. Frica te va ajuta să rămâi în viață.

Glabius și-a înghițit nodul din gâtlej și a dat din cap.

Au așteptat până când au socotit că toți oamenii lui se adunaseră, dând ascultare ordinului, apoi Sempronius s-a întors către el.

– Ți-e limpede ce ai de făcut?

– Da. Bineînțeles.

– Atunci, să trecem la treabă. Sempronius a respirat adânc, apoi și-a lăsat mâna pe umărul lui Glabius și au ieșit pe ușă, după care au început să traverseze zona pavată, îndreptându-se către templu. În timp ce mergeau, senatorul i-a șoptit lui Cato:

– Continuă-ți misiunea, centurion.

– Am înțeles, domnule.

Cato a salutat și a pornit cu pași mari spre poarta principală, ținând sub braț o tăbliță cerată ca să dea impresia că era un copist oarecare ce își vedea de treaba lui.

– Unde se duce? a întrebat Glabius, privind în jur.

– Nu te privește, i-a răspuns Macro. Concentrează-te asupra a ceea ce ai de făcut.

Au continuat să înainteze spre mica mulțime strânsă alături de templu. La apropierea lor, oamenii au încetat să se mai frământe și s-au întors curioși spre Glabius și ceilalți.

– Atât, a spus Sempronius, oprindu-se. Gata, acum e rândul tău.

Avându-l pe Macro în spate și puțin lateral și pe Sempronius de partea cealaltă, agitat, Glabius a respirat adânc și a ridicat un braț.

– Prieteni! Credincioși slujitori! Sunt încântat să vă anunț că eu și senatorul Sempronius am ajuns la o înțelegere privind guvernarea provinciei. Am hotărât să...

– Nu te precipita, i-a spus în șoaptă Sempronius. Însăilează o poveste, așa cum ți-am spus.

În timp ce Glabius a continuat, senatorul s-a uitat în lateral și l-a văzut pe Cato, care se afla la jumătatea drumului spre poartă. Glabius trebuia să le rețină încă puțin atenția celor prezenți.

– Am hotărât să... a, dar mai întâi trebuie să vă mulțumesc tuturor pentru sentimentele voastre amicale și pentru serviciile ce mi-ați adus. Mi-ați fost de mare ajutor în tristele zile care au urmat cutremurului stârnit de mânia zeilor asupra frumosului nostru oraș, Gortina...

Cato a privit în urmă și s-a simțit ușurat văzând că toată lumea era

atentă la Glabius. Nimeni nu părea să manifeste vreun interes față de copistul pe care senatorul Sempronius îl trimisese cu treburi. A continuat să se îndepărteze cu pași mari de templu, încredințat că toate gărzile răspunseseră la chemare. În fața lui se afla poarta, abandonată de santinele. Bara de blocare, un drug greu din lemn, având capetele acoperite cu bronz, era prinsă la locul ei. Când a ajuns la poartă, Cato s-a oprit o clipă să privească în jur, dar nu a văzut niciun semn de viață la capătul acela al acropolei. A dat drumul tăbliței cerate în raniță și a trecut bareta ei peste cap, după care a lăsat-o pe pământ. Apoi s-a dus în grabă la bara de blocare și a prins mânerul, trăgându-l într-o parte. Bara s-a deplasat puțin și el a slăbit strânsoarea o clipă, astfel încât să-și adapteze poziția picioarelor și să-și încordeze umărul în mâner. Respirând adânc, a scrâșnit din dinți și împingând cu toată puterea, a icnit încordându-și mușchii pentru a mișca bara. Aceasta a mai alunecat puțin în lateral, de astă dată scoțând un hârâit surd, semn că se mișca.

Cato a făcut o scurtă pauză și a continuat, iar bara a alunecat încet spre brățările de fier prin care trecea spre canaturi. În cele din urmă, bara a ieșit din canatul din stânga al porții și a alunecat în canalul receptor. A împins bara încă puțin, făcând-o să treacă dincolo de geana de lumină care despărțea canaturile, și apoi a dat drumul barei, care s-a așezat la loc pe suporturile ei.

Prinzând între degete brățara goală, Cato s-a aplecat pe spate, căutând să se proptească cu bocancii în pietrele uzate ale pavajului. Cu un geamăt și un scârțâit, care lui Cato i s-au părut asurzitoare, canatul porții a început să se rotească spre interior. Se deschisese cam cât un pas, când o perdea din piele care constituia ușa unei latrine din apropiere s-a dat brusc într-o parte și dinăuntru a ieșit un om trăgându-și tunica în jos. Sub un braț avea teaca sabiei, iar bretelele

centurii îi atârnau până la sandale. A aruncat o privire spre poartă și a înghețat când l-a văzut pe Cato.

– Ce faci acolo?

Cato s-a opintit cu toată greutatea, într-un efort reînnoit.

– Oprește-te! Încetează! a răcnit omul, dând drumul poalelor tunicii, scoțându-și sabia și azvârlind teaca, totul într-o singură mișcare fluidă. Îndepărtează-te de poartă, auzi?

Cato a trecut prin spațiul liber, a dus o mână pâlnie la gură și a strigat spre drumul ce ducea înspre oraș.

– A Zecea Macedoneană! La mine!

A auzit un hârâit și, întorcându-se, l-a văzut pe om proptit cu un umăr în canatul porții împingând-o.

– Să nu faci asta! s-a răstit Cato și a vârât mâna printr-o despicătură a tunicii, scoțând pumnalul prins acolo. Și-a încleștat degetele în jurul mânerului și apoi s-a azvârlit cu toată greutatea de canatul porții, făcându-l să se oprească. Efortul lui l-a împins pe om un pas înapoi, iar Cato a profitat de avantajul câștigat ca să împingă din nou canatul, reușind să îl mai deschidă câțiva centimetri, după care a ieșit prin spațiul liber. Garda s-a retras puțin, s-a aplecat, apoi și-a pregătit sabia. A aruncat o privire spre pumnalul lui Cato și a rânjit.

– Fugi, băiete! Fugi, cât mai ai prilejul.

Cato a simțit un val de furie gonindu-i prin trup. Apoi a auzit un strigăt din josul pantei, unde centurionul Plotius le ordona oamenilor lui să înainteze. În situația în care Cato nu reușea să reziste, canatul

porții avea să se închidă înainte ca soldații săi să ajungă la poartă. Agitat, a înghițit în sec și a clătinat din cap.

– Ba nu. Mai bine fugi tu.

– Poftim?

Garda a părut surprinsă un moment, apoi și-a încleștat dinții și a pășit în față ca să atace. Imediat ce a ajuns aproape de Cato, a încercat să îl împungă în abdomen. Centurionul a sărit cu agilitate într-o parte, rostind șuierat un blestem la adresa durerii pe care a simțit-o în picior în momentul când lama a vâjâit prin aer, trecând pe lângă el. În timp ce garda își retrăgea sabia, Cato a lovit cu pumnalul spre brațul lui. Era un atac disperat, iar lama armei s-a lovit de tăișul sabiei cu un zăngănit ascuțit și hârșâit. Imediat, garda a tras sabia înapoi și a încercat să-l lovească pe Cato, descriind o mișcare arcuită. Cato nu a avut altă soluție decât să îngenuncheze și să se aplece, astfel că lama sclipitoare a sabiei i-a șuierat pe deasupra capului. Garda își pusese toată forța în acea lovitură, astfel că inerția armei l-a dezechilibrat pentru o clipă. Cato a profitat de acest lucru și s-a aruncat înainte, lovind spre piciorul încălțat al omului, și a simțit pumnalul străpungând baretele de piele, pătrunzând apoi în carne și os. A auzit un țipăt de durere, și omul s-a rostogolit într-o parte o dată și încă o dată, pentru ca apoi să revină pe picioare.

Garda își rotea ochii și urla de furie și durere, în timp ce din laba piciorul îi țâșnea sângele. Apoi ochii lui mari și înfiorători s-au îndreptat din nou țintă spre Cato. Scoțând un nou răcnet lipsit de noimă, s-a repezit înainte șchiopătând și rotind sabia nebunește. Cato știa că orice lovitură primită avea să-l scoată din luptă dacă nu-și ucidea imediat adversarul. A ținut pumnalul în față, pregătit să încerce o parare a loviturii de sabie. Prima lovitură a trecut pe lângă

țintă, dar a doua, puternică, și venită din spate, a făcut ca lama sabiei să atingă pumnalul cu o asemenea forță, încât acesta i-a fost smuls din mână și a zburat prin aer, rotindu-se, după care a căzut cu un zăngănit pe dale, la oarecare distanță de el.

– Așa, costelivule, a mârâit omul, făcându-l pe centurion să se retragă cu spatele lipit de canatul închis al porții. A sosit momentul să mori.

Dinspre poartă s-au auzit strigăte, iar câțiva dintre oamenii lui Glabius au întors capetele spre ea. După un moment, Glabius a făcut o pauză și s-a uitat în stânga. Asta, până când Macro l-a împuns în fesă.

– Continuă să vorbești.

Glabius a scos un mic icnet și a sărit jumătate de pas în față, după care și-a revenit în fire.

– Fă bine și reține-le atenția, l-a îndemnat Sempronius cu glas scăzut. Continuă.

Glabius a dat ușor din cap, a mai respirat o dată adânc și, străduindu-se să ignore un nou strigăt venit dinspre poartă, a continuat:

– Prieteni, permiteți-mi să spun că, după ce m-am sfătuit cu senatorul, am fost de acord să renunț la postul de guvernator, de dragul unității și siguranței oamenilor noștri. De aceea, îl salut pe senatorul Gaius Sempronius, guvernatorul în exercițiu al provinciei Creta! Apoi a ridicat pumnul în aer. Nu au urmat reacții din partea celor strânși acolo, în schimb, pe fețele prietenilor și susținătorilor lui au apărut expresii de stupefacție, iar unii dintre ei au înaintat puțin ca să poată vedea ce provoca zgomotele de la poarta principală. Tăcerea a fost

ruptă în momentul în care una dintre gărzile de corp a făcut un pas în față și a împuns cu degetul spre Glabius.

– Și atunci, cine o să ne plătească, ia spune?

– Are dreptate! a strigat altul. O să rămânem fără slujbe.

A urmat un cor de strigăte de furie, după care cineva a ridicat glasul.

– Nu avem nevoie de nenorocitul ăsta gras! Să ne alegem alt guvernator, băieți! A sosit timpul să aplicăm democrația, eu așa zic.

S-a auzit un hohot de râs, iar Glabius a ridicat amândouă mâinile ca să calmeze mulțimea, cerând liniște.

– Trebuie să faceți așa cum spun eu! La urma urmelor, eu vă plătesc!

– Nu ne mai plătești! a strigat unul dintre oameni, apoi s-a aplecat și a ridicat o pietricică de jos, azvârlind-o în perceptor și lovindu-l în umăr.

– Au! a făcut Glabius și s-a strâmbat de durere.

Macro i s-a adresat încet senatorului.

– Pierdem partida, domnule. Dacă mai rămânem multă vreme aici, gloata asta o să ne mănânce boașele la micul dejun.

Cato își concentrase privirea asupra vârfului sabiei care înainta spre el, sclipitoare și ucigașă. De această dată, garda nu avea cum să mai greșească. În depărtare, a auzit bubuitul tălpilor de bocanci pe pavajul străzii, semn că Plotius și soldații lui goneau spre poarta deschisă.

Gardianul a auzit clar zgomotele, așa că a ezitat, apoi a privit peste umăr.

Nu mai era vreme pentru a gândi o cale de apărare. Cato a acționat instinctiv. A făcut un salt în față, lăsându-se în jos și trecând pe sub lama sabiei, ajungând astfel să-l prindă pe adversar de picioare și, slujindu-se de greutatea lui ca să-l dezechilibreze. Ciocnirea l-a făcut pe gardian să se dea înapoi un pas, însă omul era bine făcut și a reușit să rămână în picioare, privindu-l cu ură pe Cato. Lama sabiei era încă îndreptată în sus, astfel că l-a lovit pe centurion în cap cu mânerul.

În momentul loviturii năucitoare, Cato și-a simțit dinții ciocnindu-se între ei. A avut senzația că strânsoarea lui în jurul picioarelor gărzii slăbea, chiar dacă și-a impus voința ca degetele lui să rămână înfipte în carnea omului. Preț de o clipă, trupul lui a rămas insensibil, și el s-a prăbușit la pământ, căzând greu pe o parte. Când vederea a început să i se limpezească, a clipit în razele de lumină și a văzut silueta gărzii care se apleca asupra lui cu sabia ridicată și strigând:

– Ești mort!

A urmat un amestec amețitor de zgomote: de bocanci, geamătul porții în țâțâni, dar și un țipăt neașteptat de durere. Cato a clipit. Garda dispăruse, iar el privea spre cerul senin, după care în fața ochilor i-a apărut altă umbră.

– Centurion Cato! Domnule, sunteți bine?

– Poftim?

Tânărul a închis strâns ochii preț de o clipă, dorindu-și ca starea de amețeală să dispară. A simțit cum este ridicat și ținut în picioare.

– Domnule.

Cato a deschis ochii și a văzut, oarecum neclară, expresia de îngrijorare de pe fața lui Plotius.

– Sunt bine. Cam amețit, dar mi-e bine.

Auxiliarii se strecurau pe poartă și se năpusteau spre terenul deschis din interiorul acropolei. Cato și-a îndreptat brațul spre Templul lui Jupiter, unde i-a văzut pe Macro și pe ceilalți bătând în retragere în fața unei mulțimi care răcnea.

– Plotius, trimite-ți oamenii acolo, dar cât mai urgent!

Plotius a dat din cap, apoi și-a ridicat sabia în aer și a scos un chiot ca să atragă atenția soldaților săi. Cato a observat o dungă roșie de-a lungul lamei sabiei și, aruncând o privire în jos, a văzut garda zăcând la picioarele lui, cu fața sfârtecată de o lovitură.

– A Zecea Macedoneană! a ordonat Plotius. Urmați-mă!

A pornit în goană spre templu, iar oamenii lui l-au urmat, ținându-și scuturile ridicate și sulițele pregătite. Cato a alergat nesigur pe picioare, pentru că încă nu-și recăpătase echilibrul după lovitura primită în cap.

Acum, asupra lor se abătea o ploaie de pietre, iar Macro și ceilalți s-au văzut siliți să ridice brațele în aer pentru a-și feri capetele. Glabius s-a întors, cu gând să fugă înapoi spre clădirea administrativă. Văzând asta, mulțimea a răcnit, după care s-a tălăzuit înainte.

– Domnule! a strigat Macro către Sempronius. Salvați-vă!

Cei doi romani s-au întors pe călcâie și au fugit după Glabius, urmăriți de foștii angajați ai perceptorului. În spatele acestora, prietenii și susținătorii lui au rămas pe loc, iar pe fețele lor au apărut expresii de groază. Glabius a pătruns gâfâind prin ușă și a continuat să alerge, îndreptându-se către biroul lui, ca și cum acolo și-ar fi putut afla salvarea. Macro era imediat în urma lui, moment în care și-a dat seama că dacă ar fi continuat, ar fi fost vânați și uciși. Intrarea era un punct firesc de blocare. S-a oprit brusc și s-a întors spre Sempronius, care a trebuit să se dea într-o parte ca să nu-l izbească.

– Domnule, luați bârna aceea! a spus Macro, arătând spre o bucată de lemn aflată între dărâmături.

Sempronius a înșfăcat-o, ridicând-o repede pentru a o apuca mai bine, apoi, împreună, au înfruntat mulțimea care se îndrepta spre clădire. Macro și-a desfăcut picioarele și a scos pumnalul, cu buzele arcuite într-un rânjet. În fața camarazilor lui era un bărbat, cel care aruncase primul cu piatra, iar el a rărit pasul când a ajuns la intrare, apoi s-a oprit, privind nesigur spre Macro și Sempronius. Următorii doi oameni au procedat la fel și mulțimea s-a oprit tăcută când a rămas față în față cu cei doi romani.

– Aruncați armele și retrageți-vă! a spus Sempronius pe un ton poruncitor.

Nu a primit răspuns, însă cu toții s-au uitat cu ură spre el, arătându-și clar ostilitatea. Senatorul a riscat aruncând o privire spre stânga și l-a văzut pe primul dintre auxiliari alergând spre templu.

– Să-i ucidem! a răsunat un glas din spatele mulțimii. Să-i omorâm

imediat!

– Stați! a exclamat Sempronius, ridicând o mână în aer. Dacă ne atingeți pe vreunul dintre noi, veți muri! Totul s-a sfârșit și pentru voi. Oamenii mei vor apărea foarte curând. Uitați-vă! a continuat el, arătând spre Plotius și soldații lui, care goneau spre templu. Aruncați armele, înainte de a fi prea târziu. Armata mea a primit ordin să-i ucidă pe cei care opun rezistență. Faceți exact cum am spus și aruncați-vă săbiile.

Nesiguri, oamenii din mulțime au rămas neclintiți, iar vreme de o clipă, Macro s-a temut că ei vor dori să lupte și vor începe prin a-i ucide pe el și pe senator. Apoi s-a auzit un zăngănit când prima sabie a lovit pământul. A urmat alta, și alta, după care toți și-au lepădat săbiile.

– Acum, trageți-vă înapoi! a strigat Sempronius. Mergeți acolo, alături de templu!

A urmat un val mișcător când oamenii s-au retras, privind îngrijorați spre auxiliarii care se apropiau. În momentul în care Plotius și ai lui au ajuns la intrare, terenul din fața lor era liber.

Plotius a văzut imediat zgârieturile și crestăturile căpătate de Macro și Sempronius pe brațe.

– Văd că sunteți răniți.

– Ne simțim bine, a spus Sempronius clătinând din cap. Nu avem nicio rană gravă. Aveți grijă de prizonieri. Să-i scoateți din acropolă cât de curând posibil. Acum duceți-i în amfiteatru. Lăsați-i să se perpelească acolo peste noapte și mâine-dimineață să îi eliberați. Cu

excepția lui Glabius. Găsiți-i o celulă curată și liniștită și țineți-l izolat de ceilalți deținuți.

– Am înțeles, domnule, a spus Plotius, salutând.

Cato și-a croit drum printre auxiliari, căutându-l din ochi pe Macro. Imediat ce l-a zărit pe prietenul lui, a zâmbit și l-a bătut amical pe braț.

– I-am văzut cum s-au repezit spre tine. Vreme de o clipă m-am temut că se va întâmpla ceva cumplit.

– Te-ai temut pentru ceea ce era mai rău? a pufnit Macro pe un ton batjocoritor. Vreme de o clipă, s-a simțit ispitit să ia totul în glumă, însă a clătinat din cap, după care și-a umflat obrajii.

– La naiba! A fost cât pe ce să murim.

14

În următoarele zile, Cato a fost însărcinat cu organizarea și distribuirea de alimente către cetățenii din Gortina, dar și către refugiații adăpostiți între ruine și dincolo de ziduri. După ce s-a făcut inventarul proviziilor de hrană strânse pe acropolă, s-a dovedit că populația putea fi hrănită cu ea vreme de cel puțin o lună. În fiecare dimineață, carele plecau spre punctele de distribuție din oraș, unde erau așteptate de mulțimea așezată la coadă. Vehiculele erau escortate de secțiuni de auxiliari, care le apărau și se asigurau că oamenii își respectau rândul pentru a li se da rația cuvenită.

În același timp, stocurile de alimente deținute în privat de amicii lui Glabius au fost confiscate, iar grânele necomestibile și carnea stricată au fost arse într-o groapă din afara orașului. La început, negustorii protestaseră, cerând despăgubiri și amenințând că-și vor adresa plângerile autorităților de la Roma. Cato i-a poftit să-și ducă la îndeplinire amenințările și a adăugat că va trimite și el un raport privind însușirea prin corupție a fondurilor imperiale, cu complicitatea lui Glabius. Negustorii s-au potolit imediat, iar unii, care cunoșteau mai bine decât semenii lor asprimea pedepselor pe care le

dicta Roma, s-au oferit chiar să înapoieze micile averi făcute prin vânzarea de provizii degradate sau la suprapreț.

Pentru a suplimenta rezervele de hrană, în afara celor deținute de negustori, Cato a trimis patrule întărite la fermele împrăștiate pe câmpia din sudul Cretei pentru a căuta și alte provizii care să se adauge celor deținute pe acropolă. Cum inventarul fluctua în fiecare zi, avea nevoie de ajutor pentru a ține evidența consumului și aprovizionării cu alimente, iar într-o seară, când Sempronius lua masa în noul lui sediu de pe acropolă, Iulia s-a oferit să preia acea sarcină. La cină participau senatorul, fiica lui, Cato și Macro, așezați pe o canapea, în fața unei mese scunde. Sempronius o avea pe Iulia alături, Macro stătea în stânga senatorului și Cato în dreapta Iuliei. Mâncarea era simplă, întrucât senatorul se simțea obligat să împartă în mare măsură privațiunile pe care le trăiau locuitorii Gortinei. Felurile aduse de sclavii de la bucătărie, prezentate cu fastul obișnuit la marile banchete, erau devorate cu mare poftă de Macro.

– Minunat! a exclamat el, lingând o picătură de sos de pe buze și așezând micul bol în care avusese friptură de porc în garum [3] cu miere. Aș fi în stare să mănânc toată noaptea așa ceva.

– La fel ar spune mai toți oamenii aflați dincolo de aceste ziduri, a remarcat Sempronius, mestecând rar. Dar noi trebuie să conducem prin exemplu personal, așa cum sigur știe oricare centurion cu experiență.

– Da, a spus Macro sugându-și dinții. Toate la vremea lor.

– Din păcate, așa stau lucrurile. Sempronius a înghițit și a analizat situația câteva clipe. Avem nevoie de mai multă hrană, și asta curând.

– Ce-ar fi să o aducem din Egipt? a propus Cato. Cu siguranță că acolo există grâne din belșug.

Sempronius a dat din cap. Culturile care creșteau de-a lungul Nilului erau renumite pentru recoltele bogate și reprezentau cea mai importantă sursă de grâne pentru miile de oameni ai Romei care ajunseseră să depindă de hrana gratuită distribuită cu regularitate de împărat.

– Îl cunosc bine pe legatul de acolo. Gaius Petronius. Am slujit împreună pe Rin. Petronius era unul dintre tribunii ecveștri – un om de treabă. Aș putea apela la el, dar șansa de a primi un ajutor în alimente de acolo este destul de redusă. Roma are cuvântul hotărâtor în privința grânelor din Egipt. Adevărul este că trebuie să facem față cu ceea ce avem în prezent. Ceea ce înseamnă că trebuie să veghezi cu mare atenție asupra volumului de provizii.

– Adevărat. Aș avea nevoie de puțin ajutor la ținerea evidențelor, domnule. Ar fi bine dacă v-ați putea dispensa de unul dintre copiști.

– Și așa nu am personal suficient. Dar voi vedea ce se poate face.

Iulia și-a lăsat jos farfuria și s-a rotit spre senator.

– Mă lași pe mine, tată? L-aș putea ajuta eu pe Cato.

– Tu? a făcut Sempronius, ridicând din sprâncene.

– De ce nu? Ai plătit unii dintre cei mai buni profesori din Roma pentru educația mea. Sunt convinsă că m-aș descurca bine la ținerea evidențelor.

– Sunt sigur că poți, dar nu am plătit acei profesori ca să faci treaba

unui umil slujbaș.

– Sunt convinsă, a spus Iulia, zâmbind șăgalnic. Dar ce s-a întâmplat cu ideea de a conduce prin puterea exemplului? Nu este valabil pentru toți în situația de criză prin care trecem? Asta le va arăta localnicilor că romanii, chiar dacă sunt de origine nobilă, împărtășesc poverile lor. În orice caz, ar fi o decizie politică iscusită.

Sempronius s-a uitat fix la ea, apoi a clătinat din cap cu tristețe.

– Domnilor, dacă ar fi să vă dau un sfat, să nu aveți copii. Ori, cel puțin, dacă trebuie, atunci să nu-i răsfățați, pentru că altfel vor deveni treptat stăpânii voștri.

– Să bem pentru asta! a spus Macro râzând, apoi s-a servit cu un pocal de vin pe care l-a băut tot dintr-o înghițitură.

Iulia s-a încruntat.

– Tată, s-a întâmplat vreodată să nu-ți arăt respectul cuvenit?

– Ei, dacă tot ai adus vorba...

S-au privit o fracțiune de secundă, după care au izbucnit într-un râs delicat. Iulia l-a bătut ușor pe braț și apoi a întins mâna după un măr. Tatăl ei i-a zâmbit iubitor și a continuat încet:

– Câteodată, îmi amintești foarte mult de mama ta. Pe numele zeilor, tare mult îi simt lipsa. Brusc, a coborât ochii și a tușit, după care și-a ridicat pocalul și l-a întins spre Macro. Umple-l, centurion. Să toastăm împreună.

În clipa în care pocalele s-au atins cu un clinchet, Iulia s-a întors spre

Cato și l-a luat de mână, mângâindu-l pe dosul palmei cu degetul mare și surâzând.

– Măcar așa vom putea petrece mai mult timp împreună.

– Da, atâta vreme cât avem grijă să ne facem datoria.

– Numește asta cum dorești, a șoptit ea, apoi au râs când Cato s-a foit cu un aer încurcat.

Sempronius a privit în jur.

– Ce s-a întâmplat cu tine, fata mea?

– Nimic, tată. E o glumă de-a noastră.

– Am priceput. Sempronius s-a uitat la Cato. Te rog să o pui serios la treabă.

– Am înțeles, domnule.

A urmat o tăcere lungă, apoi senatorul i s-a adresat lui Macro.

– Cum se descurcă oamenii?

Imediat ce preluase comanda asupra forțelor militare rămase în Gortina, Macro inițiase un program riguros de instrucție pentru auxiliari. La început, nu se arătase convins că era o modalitate utilă de folosire a timpului lor. Soldații erau necesari pentru a patrula pe străzi și prin taberele de refugiați, și pentru a ajuta echipele de voluntari și de sclavi rămași, care îndepărtau dărâmăturile și reparau clădirile, sistemul de canalizare și micile apeducte ce suplimentau alimentarea cu apă a orașului. Însă Macro nu uitase ferocitatea sclavilor împotriva cărora luptase ca să apere carele cu provizii ale Matalei, și hotărâse

ferm că oamenii trebuiau să fie pregătiți de luptă cât mai curând posibil. Prin urmare, soldații din A Zecea Macedoneană fuseseră împărțiți în două grupuri și, în mod alternativ, își desfășurau activitatea în Matala și se pregăteau pe terenul de instrucție din afara orașului.

Macro a făcut o pauză de un moment să se gândească înainte de a răspunde:

– Ca să spun adevărul, băieții din A Zecea sunt destul de receptivi și au un moral bun, ceea ce mă surprinde, având în vedere circumstanțele. Din nefericire, sunt într-o garnizoană de prea multă vreme și s-au îmbolnăvit de delăsare. Nu prea găsești vreunul capabil să mărșăluiască cincisprezece mile cu echipament complet și să fortifice o tabără la sfârșitul zilei. Schimbă formația prea încet și sunt neglijenți în treaba asta. Totuși, am făcut progrese constante. Încă o lună și vor fi în stare să facă față oricărei bande de sclavi.

– Așa sper și eu. Din rapoartele pe care le primesc de la Marcellus, se pare că sclavii nu prezintă prea mult pericol. A trecut prin zona de câmpie și i-a gonit pe dealuri. Acum intenționează să-i facă să sufere de foame sau măcar să-i slăbească îndeajuns ca să-i urmărească până în munți, pentru ca apoi să-i atace și să zdrobească orice rezistență.

Macro a dat aprobator din cap.

– Mi se pare calea cea mai potrivită de acțiune. Îi doresc noroc. Deși asta mă face să cred că sclavii și-au mai pierdut din avânt. Când i-am întâlnit eu, erau destul de dornici să lupte.

– Poate că tu și oamenii tăi i-ați descurajat. La urma urmelor, în raport ai afirmat că le-ai provocat pierderi grele.

– Adevărat, a spus Macro pe un ton sec.

Nu considera motiv de mândrie că măcelărise niște sclavi prost înarmați și neinstruiți. Însă fusese o problemă de viață și de moarte, și nu avusese timp să se arate milos.

– Așadar, i-am mai liniștit, a conchis Sempronius. Am scăpat de Glabius și de complicii lui și acum avem suficientă hrană pentru a înfrunta criza imediată. Am sentimentul că am depășit momentele cele mai grele. Împăratul va fi mulțumit de noi, iar imediat ce provincia revine la normal și se trimite un nou guvernator de la Roma, noi ne vom putea relua călătoria spre casă. A zâmbit satisfăcut spre Macro și Cato. Cred că ar trebui să fim mulțumiți de noi înșine, domnilor.

– Mai toastăm și pentru asta? a zis Macro, ridicând pocalul.

– De acord, a spus Sempronius, râzând. Pentru reușita noastră.

Pocalele s-au ciocnit cu un clinchet, apoi senatorul s-a întors spre Cato.

– Ce se întâmplă? Nu toastezi alături de noi? Ridică pocalul, Cato.

Tânărul a zâmbit forțat.

– Dacă așa spuneți, domnule... Pentru reușită.

A băut, apoi a lăsat pocalul pe masă. Iulia l-a strâns de mână.

– Ce e cu fața asta lungă?

– Nu sunt convins, a spus el, ridicând din umeri. O fi puterea obișnuinței, probabil. Am mereu sentimentul că încă nu am reușit să depășim toate obstacolele.

Iulia a părut dezamăgită.

– Și eu, care te socoteam o persoană optimistă, dornică să trăiască bucuriile tinereții...

– Sunt tânăr, a recunoscut Cato. Dar cunosc mai bine lumea asta decât mulți oameni de vârsta mea, și decât mulți alții mult mai vârstnici. Ceva îmi spune că nu am depășit greul. Ține minte ce spun.

– Asta e o suliță, nu o cârjă nenorocită! a urlat Macro în urechea auxiliarului, în timp ce îi trăgea și un șut în fund.

Sulița a căzut la pământ cu un bufnet și, scoțând un icnet de uimire, soldatul epuizat și-a pierdut echilibrul și a căzut la pământ, ridicând un nor de praf.

– Ce mai e acum? a spus Macro, aplecându-se deasupra lui și ținând mâinile în șolduri, după care a continuat să răcnească: Dormi pe terenul de paradă! Amărât mic și jalnic. Drept cine mă iei, crezi că-s mămica ta care a venit să te trezească dimineața? L-a lovit cu piciorul în coaste. Ridică-te!

Macro s-a îndreptat de spate și a continuat să meargă de-a lungul șirului de soldați ai centuriei, care tocmai se întorsese pe terenul de paradă după ce înconjuraseră de două ori orașul în fugă. Văzând ce pățise primul om din șir, ceilalți au luat grăbiți poziția de drepți, chiar dacă respirau greu, și-și țineau sulițele și scuturile lipite strâns de corp, privind drept înainte. Purtând vestă din zale, apărători de picioare și coif, pe care le luase din rezervele celei de-A Douăsprezecea Hispania, Macro era într-o formă mult mai bună decât

oamenii lui, așa că respira fără să gâfâie în timp ce mergea de-a lungul șirului, inspectându-i pe Macedoneni cu o expresie de dispreț pe față. Singurul dintre soldați ce avea spiritul pe care dorea să-l vadă era Atticus; bărbatul devenise unul dintre cei mai buni recruți pe care îi întâlnise Macro: rezistent și cu o înclinație firească spre mânuirea armelor. Centurionul îl avea deja în vedere pe grec pentru a fi promovat ca optio.

– Am văzut babe țesând la clacă și păreau mai războinice decât voi, prăpădiților! Sunteți jalnici. Cum naiba puteți să arătați atât de sfârșiți după o alergare ușoară? Iată de ce, după ce terminăm exercițiile de aruncare a suliței, o să repetăm alergarea, iar dacă vreunul dintre voi rămâne în urmă sau nu stă ca lumea în poziție de drepți când ne întoarcem, o să-i trag una în fund atât de tare încât o să-i sară dinții din gură. Să nu-mi spuneți că nu v-am zis.

Macro a ajuns la capătul șirului, s-a răsucit pe călcâie și a arătat către zece momâi din paie legate bine de niște pari, la vreo treizeci de pași depărtare.

– Acelea sunt țintele, câte o secțiune pentru fiecare. Dacă nu sunteți în stare să loviți o asemenea țintă nemișcată, pe un teren de paradă, atunci nu o să-mi fiți de niciun folos pe un câmp de luptă îmbibat de sânge și plin de cadavre. O să aruncați cu sulița până când fiecare dintre voi va reuși cinci lovituri directe. Nu mă interesează cât va dura, pentru că sunt un om răbdător, și nimic nu mă face mai fericit decât perspectiva de a-mi petrece toată seara la exersarea aruncării suliței. Formați șiruri pe secțiuni!

Soldații s-au așezat grăbiți în formația ordonată. Cele mai multe secțiuni aveau mai puțin de opt oameni, întrucât unii își pierduseră viața în cutremur, iar alții erau bolnavi sau răniți.

– Primul! a răcnit Macro. Pregătește-ți sulița!

Prima persoană din fiecare șir a făcut un pas înainte, ținând sulița strâns în mâna ridicată deasupra capului și legănând brațul de aruncare în spate. Se foloseau sulițe ușoare, mai subțiri decât armele standard care câteodată erau numite lăncii. Macro a așteptat până când fiecare om a fost pregătit și a avut posibilitatea de a ținti.

– Aruncați!

Cu icnete, și-au făcut avânt și au aruncat sulițele. Armele au descris fiecare un arc spre ținte. Au urmat două mici explozii de paie, semn că două ținte fuseseră lovite; trei sulițe trecuseră pe lângă momâi, iar cinci nici măcar nu ajunseseră aproape.

Macro și-a încrucișat brațele la piept și i-a fulgerat cu privirea pe oamenii care stăteau cu mâinile goale. A respirat adânc pentru a se calma, după care a strigat:

– A fost cea mai nenorocită serie de aruncări pe care am văzut-o de când sunt. Singura voastră șansă de a supraviețui pe un câmp de bătălie ar fi să-i faceți pe dușmani să moară de râs văzându-vă eforturile inutile. Doamnelor, treceți la coada liniei. Următorii!

Instrucția a continuat, dar soldații nu au reușit să-și îmbunătățească performanțele până la standardul pe care dorea să-l impună Macro, ceea ce îl exaspera. Una era să-i amenințe că-i va ține la instrucție până reușeau să arunce cum trebuia, și alta să fie silit să îndure chinul alături de ei. Unii dintre soldați se pricepeau să arunce sulița, majoritatea reușeau ca jumătate din lovituri să meargă la țintă, iar câțiva erau atât de nepricepuți, încât Macro se temea că ei ar fi tras pe

lângă chiar dacă momâile s-ar fi aflat la o distanță la care puteau fi atinse chiar și de un scuipat mai sănătos.

În cele din urmă, l-a văzut pe Cato ieșind pe una dintre porțile orașului și îndreptându-se către terenul de paradă. Au schimbat saluturi și Cato a rămas alături de prietenul lui. După ce un nou val de sulițe a ratat mai toate țintele, Cato a plescăit din limbă.

– Mă bucur să văd că nu ți-ai pierdut calitățile de instructor.

– Ei, la naiba, a bombănit Macro. Ce vrei? Nu cred că ai venit până aici doar ca să mă iei peste picior.

– Ești pe-aproape.

– În orice caz, tu oricum nu ești deloc priceput la aruncarea suliței. Parcă țin minte că erai cât pe ce să mă tragi în frigare cândva în Germania.

– Atunci eram un recrut nepriceput, i-a răspuns Cato, apărându-se. Între timp, am reușit să stăpânesc tehnica.

– Serios? În ochii lui Macro a apărut o sticlire. S-a întors către soldați. Doamnelor, sunt încântat să vă anunț că avem aici un soldat adevărat care va fi foarte bucuros să vă dea o dovadă de artă în aruncarea suliței.

– Macro... a mârâit Cato.

– Hei, tu de acolo! a spus Macro, făcându-i semn celui mai apropiat dintre soldați. Dă-i sulița ta centurionului Cato!

– Macro, serios că n-am timp de asta.

– Prostii. Să vedem cine și-a ieșit din formă, bine? l-a invitat Macro arătând spre sulița pe care soldatul o ținea întinsă. Ești invitatul meu.

Cato a mijit ochii cu furie. A smuls sulița și s-a apropiat de linia de aruncare. Întorcându-se cu fața spre țintă, s-a concentrat asupra ei cât a rotit bățul armei între degete și apoi a strâns-o bine în mâna ridicată deasupra capului. Și-a așezat bine piciorul de sprijin, a dus spre spate brațul de aruncare și a luat linia de țintă cu mâna stângă în față, ținând degetul mijlociu întins în față. Apoi, respirând adânc, și-a încordat mușchii și a aruncat sulița cu toată puterea. Arma a descris un arc de cerc, a atins punctul cel mai înalt al traiectoriei, după care a pornit în coborâre și a străpuns momâia drept în centru.

Cu pumnii strânși, Cato s-a rotit spre Macro și a șuierat triumfător:

– Așa!

Imediat după aceea, s-a silit să redevină serios și s-a îndreptat cu pași mari spre prietenul său, străduindu-se să pară nepăsător, ca și cum lovirea țintei era ceva ce putea face în orice clipă. Macro și-a plecat capul în semn de admirație.

– Frumoasă aruncare.

– Retrage-ți cuvintele, Macro.

– N-a fost deloc rea, doar că ai reușit, nu știu cum, să arunci sulița invers.

– Poftim?

Cato s-a întors să se uite la țintă. Și, adevărat, vârful suliței ieșea din pieptul momâii, în vreme ce capătul ei atinsese pământul după ce o

străpunsese. Ei, la naiba.

– Ei, nu-i nimic, a spus Macro și l-a bătut amical pe umăr. Dacă nu e vorba de altceva, a fost o demonstrație folositoare de aruncare improvizată.

Cato s-a strâmbat.

– Fir-ar să fie!

– Ei, lasă, ce vânt te aduce la mine? a întrebat Macro râzând.

– Am un mesaj de la Sempronius. O secțiune din canalizare s-a prăbușit și trebuie săpată din nou. Vrea ca tu și oamenii tăi să vă ocupați de asta.

– Vai, mulțumesc. Doar atât îmi mai lipsea.

Cato a zâmbit și l-a salutat din nou pe Macro.

– Culegi ceea ce ai semănat, nu? Pe curând. Acum trebuie să mă întorc în acropolă, și la plăcerea de a ține evidențe. Distracție plăcută.

Razele soarelui pătrundeau prin ferestrele aflate sus, în biroul situat alături de cel pe care Glabius îl părăsise recent. Și acolo erau ferestre care dădeau spre oraș, iar Cato se uita la clădirile avariate și la ruine, acum scăldate într-o lumină de un oranj deschis. Gândurile i-au fugit treptat înapoi spre problema care îl preocupa. În zilele precedente, rapoartele până atunci optimiste întocmite de Marcellus erau contrazise de frânturi de știri și zvonuri care soseau la Gortina despre numeroase raiduri întreprinse de sclavi asupra unor ferme și

proprietăți izolate. Apoi, cu o zi în urmă, un escadron de cavalerie, trimis în căutarea unei patrule care nu se mai întorsese din misiune, revenise ca să-l informeze pe Cato că se descoperiseră cadavrele soldaților dispăruți. Cavaleriștii trecuseră și printr-un sat unde toți locuitorii, bărbați, femei și copii deopotrivă, fuseseră măcelăriți, iar cadavrele lor mutilate fuseseră lăsate într-un morman, chiar în centrul satului, aflat la nici trei mile depărtare de Gortina.

– Hei! a strigat Iulia, care se afla de cealaltă parte a mesei de lucru. Nu vrei să fii atent la ceea ce ai de făcut? A lovit cu stilusul în tăblița cerată din fața ei. Tata vrea cifrele revizuite chiar în seara asta, și noi mai trebuie să introducem și proviziile care au fost aduse la amiază.

– Îmi pare rău, a spus Cato și a surâs scurt. Mă gândeam.

A ridicat tăblița cu inventarul primului car și s-a pregătit să adune semnele făcute pentru fiecare sac pentru a anunța totalul, urmând ca Iulia să și-l noteze.

Pe neașteptate, s-a auzit o ciocănitură în ușă și Cato s-a întors.

– Intră!

Ușa s-a deschis și în încăpere a pătruns unul dintre copiștii lui Sempronius.

– Îmi cer scuze că vă întrerup, domnule, dar senatorul vrea să discute cu dumneavoastră imediat.

– Imediat? Cato a aruncat o privire spre Iulia și a văzut-o încruntându-se. Prea bine, vin.

Și-a împins scaunul în spate și s-a ridicat, oprindu-se o clipă.

– Continuăm mai târziu.

Iulia a aprobat cu un gest ce-i trăda oboseala.

Cato l-a urmat pe copist, ieșind din birou. S-a întrebat de ce îl chemase Sempronius chiar atât de urgent. Nu trebuiau să se întâlnească decât pentru ședința de seară. La capătul coridorului, ușa de la biroul senatorului era deschisă, iar copistul s-a oprit ca să bată în cadrul ei.

– Centurionul Cato, domnule.

– Foarte bine, invită-l să intre.

Copistul s-a tras deoparte, iar Cato a trecut de el și a intrat în încăpere. Sempronius stătea la birou. Alături de el se afla un ofițer. Cato l-a recunoscut ca fiind unul dintre centurionii lui Marcellus. Omul purta armură, iar brațul cu care mânuia sabia era legat cu o cârpă mânjită de sânge. Era nebărbierit și părea epuizat și deosebit de încordat. Sempronius s-a uitat la Cato cu o expresie reținută.

– Am trimis vorbă să vină și Macro. Va sosi peste scurtă vreme. Între timp, îl cunoști pe centurionul Micon?

Sempronius a făcut semn către celălalt ofițer și Cato l-a privit o clipă și a încuviințat din cap în timp ce traversa camera, oprindu-se în fața biroului.

– Să înțeleg că ați primit un raport de la prefectul Marcellus?

Micon s-a uitat spre senator, cerând îndrumări.

– Spune-i simplu, a zis Sempronius cu glas obosit. Povestește-i totul.

Cato s-a întors spre centurionul Micon, care și-a dres glasul.

– Centurionul Marcellus este mort.

– Mort?

– Da, domnule, a spus Micon întărindu-și vorbele cu o mișcare din cap. El și toți oamenii lui.

15

Partul a aruncat o privire în sus cât a ținut acul și firul din mat de miel înălțate deasupra rănii. O lovitură de sabie făcuse o rană deschisă în coapsa gladiatorului. Din fericire, rana era superficială, curată și sângerase din plin, astfel că rămăsese ferită de murdărie și praf. Mușchiul era rupt puțin și avea să se vindece fără să provoace nicio infirmitate. Gladiatorul stătea în picioare în fața lui, dezbrăcat până la legătura dintre picioare. Pe tors avea câteva cicatrice, iar după cum arătau, unele dintre ele ar fi putut ucide sau lăsa schilod un om mai plăpând. Deși fusese puternic și în formă bună încă înainte de a deveni sclav, după doi ani de pregătire intensă ajunsese să aibă un trup superb. De când îngrijea războinicii din garda stăpânului său, partul nu văzuse niciodată un corp atât de desăvârșit.

Dusese o viață plăcută, a gândit el, după care o încăierare la graniță dusese la capturarea lui și apoi la vânzarea lui către familia unui înstărit negustor grec. De atunci, avusese parte de o serie nesfârșită de sclavi cu buboaie, entorse și încheieturi luxate și boli venerice printre fetele de la bordelul pe care negustorul îl avea în Atena. Partul călătorea cu stăpânul lui când se produsese cutremurul din Creta. Se

aflase în apropierea hanului unde grecul și suita lui stăteau în momentul în care pământul îi gemuse și vuise sub tălpi, aruncându-l jos. După ce seismul încetase, din han nu mai rămăsese decât un morman de dărâmături, iar de sub ele nu se auzea niciun sunet.

Partul profitase de acea șansă pentru a fugi spre dealuri, unde a rătăcit vreme de două zile, suferind tot mai mult de foame, după care i-a întâlnit pe gladiator și grupul lui de sclavi. La început, s-a mulțumit să primească resturile de mâncare ce i se dădeau pe degeaba, și a decis să călătorească spre coastă pentru a căuta vreo corabie pe care să se ascundă și să călătorească spre răsărit. Însă a apucat să-l cunoască pe gladiator. Acesta avea unele trăsături care i-au amintit de stăpânul lui din țara natală. Radia o aură inepuizabilă de autoritate și hotărâre care nu se plecau în fața niciunui obstacol. Imediat ce gladiatorul a aflat de priceperea lui în ale medicinii, partul a fost rugat să rămână alături de sclavi ca să îi ajute în caz de nevoie. Era prima oară în viață când i se oferea posibilitatea de a alege, și în timp ce trăia o nouă experiență, aceea de a-și decide singur soarta, l-a văzut pe gladiator urmărindu-l atent și așteptând răspunsul lui. În acel moment și-a dat seama că făcuse deja alegerea.

În zilele care urmaseră, armata gladiatorului sporise, pentru că tot mai mulți sclavi i se alăturau, rugându-se să li se ofere prilejul de a porni la luptă împotriva foștilor stăpâni. Gladiatorul îi primise pe toți, alegându-i pe cei potriviți pentru a face parte din armata lui de războinici. Restul fuseseră trimiși pe dealul masiv, având culmea plată, care le slujea drept bază. Căile de acces către culme erau deja apărate de palisade și întărituri de pământ, iar pe deal trăiau mii de sclavi în tot soiul de adăposturi primitive sau chiar sub cerul liber. În ciuda greutăților, a temerii permanente de atacurile soldaților romani și a pericolului de a fi prinși, aceștia erau fericiți și savurau fiecare zi

de libertate pe care o trăiau.

Partul s-a aplecat și a examinat rana mai de aproape câteva secunde. Trei copci erau suficiente pentru a reface mușchiul secționat. Alte nouă sau zece copci erau îndeajuns pentru a închide plaga, a socotit el.

– Va durea rău, l-a avertizat, ridicând privirea. Ești pregătit, Aiax?

– Apucă-te de treabă.

Gladiatorul a rămas neclintit, iar chirurgul s-a aplecat și a vârât degetele în rană pentru a apropia cele două capete ale mușchiului. Apoi a străpuns țesutul cu acul și a cusut, prinzând copcile, după care a tăiat firul și l-a înnodat bine. Apoi l-a privit pe gladiator și l-a întrebat:

– Ți-e bine?

Aiax încuviință din cap, rămânând cu privirea oțelită îndreptată spre peisajul de dedesubt. Stătea pe o stâncă deasupra defileului, scăldat în lumina caldă a soarelui de dimineață. Acesta răsărise cu o oră înainte, și primele raze de lumină căzuseră de-a lungul defileului, luminând cadavrele soldaților romani, unele împrăștiate, altele îngrămădite unele peste altele de-a lungul drumului îngust. Printre ele se găseau și cadavrele cailor și ale sutelor de sclavi care participaseră la atacul în care îi uciseseră pe romanii prinși în ambuscadă. Fusese o luptă sângeroasă, și-a amintit Aiax, parcă retrăind momentele acelea. Curajul disperat al luptătorilor lui împotriva armelor, pregătirii și armurilor soldaților romani. Ultimul dintre dușmani fusese urmărit și ucis cu puțin înainte de zori. Acum, oamenii lui dezbrăcau cadavrele de orice putea sluji nevoilor armatei sale, mereu în creștere. Înainte avuseseră un amestec de săbii, cuțite, seceri, sulițe, furci și bâte. Acum

însă aveau echipamente complete, și Aiax știa cum se foloseau. Unii dintre susținătorii lui fuseseră cândva gladiatori și începuseră deja să-i instruiască pe cei mai buni dintre sclavi în tainele luptei cu sabia și sulița. Curând, aceștia aveau să-i pregătească pe alții, și în mai puțin de o lună, Aiax va avea mii de oameni sub comandă, iar atunci nimic nu va mai sta în calea răscoalei lui.

S-a crispat când chirurgul a suturat rana și a trecut acul prin piele, trăgând cu pricepere firul, pentru ca apoi să străpungă din nou carnea, în direcție opusă. Durerea era arzătoare și fiecare nerv al piciorului urla de suferință, însă el a rămas cu fălcile încleștate, luptând împotriva ispitei de a arăta că se chinuie. Durerea era dovada vieții, așa îi spusese primul instructor pe care îl avusese la școala de gladiatori din apropiere de Brindisi. Suportarea durerii dădea în același timp măsura omului, continuase instructorul, în timp ce se deplasa prin fața șirului de recruți, lovind pe fiecare peste față când trecea prin dreptul lui. Cei care se fereau sau scânceau erau loviți întruna, până se prăbușeau la pământ, însângerați și înfrânți. A doua zi, repetase exercițiul și tot așa, iar după zece zile, cu toții puteau îndura loviturile lui fără ca pe fețe să le apară vreo expresie de durere sau spaimă.

Astfel că Aiax a rămas neclintit ca o stâncă în timp ce chirurgul se ocupa în tihnă de rana lui și nu a privit în jos decât atunci când l-a auzit pe part retrăgându-se și ridicându-se în picioare, ținând acul între degetele pline de sânge ale unei mâini și întinzând-o pe cealaltă spre geantă pentru a scoate o cârpă.

– Gata, am terminat. Diseară voi vedea rana din nou. Încearcă să nu soliciți piciorul prea mult astăzi, altfel se vor desprinde copcile.

Gladiatorul i-a adresat un zâmbet, lucru pe care îl făcea foarte rar.

– Azi nu e nevoie să facem eforturi, Kharim. Sclavii au câștigat o victorie; acum trebuie să sărbătorim. După ce îi îngrijim pe răniți și ne îngropăm morții, o să ne întoarcem în tabără. O să tăiem și o să frigem o turmă de capre, o să deschidem butelcile cu vin și vom face un banchet demn de zei.

– Care zei? Ai mei sau ai tăi?

Aiax a râs și l-a bătut cu mâna pe umăr pe part.

– Nici unii, nici alții. Ce importanță are? Atâta vreme cât suntem oameni liberi, cui îi pasă ce zei venerăm? Viața e frumoasă, îndulcită de înfrângerea acelor romani blestemați.

– Așa e, a încuviințat Kharim, în timp ce-și ștergea mâinile și se uita la cadavrele de dedesubt. A tăcut un moment, apoi a continuat: Păcat de băiat.

Zâmbetul lui Aiax a pălit când și-a amintit de tânărul care îi condusese pe romani în capcană.

– Știa care îi va fi soarta. Pollio era cât se poate de curajos. Aiax a strâns din pumn. Nu va fi uitat. A plătit cu viața pentru victoria noastră. Îl voi onora pe Pollio ucigând și mai mulți romani.

Partul i-a aruncat o privire neliniștită.

– De ce îi urăști atât de mult pe romani?

– E simplu. Ei au făcut din mine un sclav.

– Nu-s cu nimic mai răi decât alți proprietari de sclavi. Cu toate astea, pe ei nu-i urăști la fel de mult ca pe romani.

– Ai dreptate, a spus Aiax, surâzând. De fapt, am motivele mele ca să urăsc imperiul și, în mod deosebit, o mână de romani. Dar nu contează. Atâta vreme cât ura îmi hrănește dorința de libertate, dar și a ta și a sclavilor ce mă urmează, lasă-mă să mă scald în ea, bine?

Și-au zâmbit, apoi Aiax s-a încruntat când a surprins un mic grup de prizonieri ce erau escortați de-a lungul culmii stâncii către el. Conducătorul escortei era un tânăr înalt și lat în spate, care a zâmbit când și-a văzut comandantul. Aiax a păstrat o expresie serioasă, încrucișându-și brațele și rămânând cu spatele drept, în timp ce prizonierii erau aduși în fața lui.

– Chilo, ce înseamnă asta? Am dat ordin că nu luăm niciun prizonier.

– Da, Aiax, știu. Dar acesta este centurion, și Chilo s-a întors și l-a prins pe unul dintre prizonieri de umăr, apoi l-a împins cu brutalitate în față, astfel că omul s-a împiedicat și a fost cât pe ce să se dezechilibreze. Împreună cu alții, se ascunsese sub un car de la coada coloanei. Nu au sărit la luptă, ci și-au aruncat săbiile. Și eu, care credeam că un centurion preferă să moară decât să se predea...

Aiax s-a uitat fix la ofițerul roman.

– E adevărat?

Centurionul și-a plecat ochii și a confirmat cu un gest din cap.

– De ce? Spune-mi de ce aduci dezonoare asupra ta și a oamenilor pe care îi conduci?

– De ce? Agitat, centurionul a ridicat privirea. Am fost înfrânți. Nu avea rost să mai opunem rezistență.

– Lașule! a strigat Aiax. Lașule! Rezistența are întotdeauna o noimă. Întotdeauna. De aceea sunt eu învingătorul vostru. Iar tu te înclini înfrânt. Ești umilit, romanule, cu atât mai mult cu cât alegi rușinea în locul morții. Sclavul duce o viață de rușine, de supunere, mereu trăiește cu frică. El nu are de ales, iar moartea este doar o eliberare de umilință și durere. Iată lecția pe care am învățat-o când Roma a făcut din mine un sclav. A tăcut un moment, după care a rânjit spre centurion. De aceea te-au învins sclavii, romanule. Ei știu că libertatea este singurul lucru pentru care merită să mori. În schimb, tu și aceste javre ați ales să renunțați la libertate decât să muriți. Și de aceea v-am înfrânt, la fel cum vom învinge orice soldat roman din Creta. Pentru că voința noastră este mai puternică decât a voastră.

Îngrozit de asprimea privirii lui Aiax, centurionul se uita drept în față. A urmat o pauză încordată, după care gladiatorul a respirat adânc și a continuat:

– Care ți-e numele, centurion?

– Centurion Micon, domnule. Escadronul doi, A doua cohortă călare Batavianǎ.

– Ei, bine, centurion Micon, se pare că A doua cohortă călare Batavianǎ nu mai există. Prin urmare, ea nu mai are nevoie de centurion.

Aiax a scos imediat un pumnal și l-a prins pe Micon de hamul care îi acoperea vesta din zale și care îi conferea însemnele de ofițer. De ham erau prinse trei medalioane: medalii primite în campanii. Aiax a strecurat lama pe sub bareta din piele de la umăr a hamului și a tăiat-o cu o mișcare rapidă, zâmbind când l-a văzut pe roman crispându-se. A tăiat apoi și cealaltă baretă, dar și legătura care ținea hamul în jurul

taliei centurionului, și l-a smuls, împreună cu medalioanele de pe corpul lui Micon. A ridicat trofeul în aer, pentru ca oamenii lui să-l poată vedea și apoi, cu un gest disprețuitor, l-a aruncat în prăpastie. S-au auzit urlete de aprobare din partea sclavilor care urmăriseră acea mică dramă.

– Nu mai ești centurion, a spus Aiax rânjind. Nu mai ești decât ultima fărâmă din acea cohortă a ta, apoi s-a întors spre Chilo și i-a ordonat: Du prizonierii până la marginea stâncii și aruncă-i unul câte unul.

Chilo a surâs.

– Am înțeles, Generale! O voi face cu plăcere.

– Nu! a strigat unul dintre auxiliarii din Batavianã. Nu puteți face asta! Ne-am predat!

– Mare greșeală ați făcut, i-a răspuns Aiax cu răceală. Mă întreb dacă voi m-ați fi cruțat în caz că aș fi cerșit îndurare pe nisipul arenei. Chilo, execută ordinul.

Chilo și doi dintre oamenii lui l-au prins de brațe pe cel mai apropiat auxiliar și l-au târât fără milă spre marginea stâncii ce domina prăpastia. Romanul a strigat și a cerut îndurare, zbătându-se în strânsoarea sclavilor. Aceștia l-au dus cu forța spre margine și s-au oprit la o distanță sigură, ținându-l încă ferm pe captiv de încheieturile mâinilor. Chilo s-a plasat în spatele lui, apoi, izbindu-l puternic cu piciorul în șale, l-a împins brusc pe auxiliar în față, moment în care sclavii i-au eliberat mâinile. Cu un urlet de groază, soldatul s-a prăbușit peste marginea stâncii și a început să dea deznădăjduit din brațe. Apoi a căzut rostogolindu-se, continuând să vânture din mâini, încercând să se agațe de ceva. Urletul lui a încetat

un moment mai târziu, când bărbatul s-a izbit cu capul de o ieșitură a stâncii și a explodat ca un pepene. Corpul lui a sărit de pe stâncă și a căzut cu un bufnet greoi pe bolovanii de la poalele prăpastiei. Unul după altul, camarazii lui au suferit aceeași soartă, iar sclavii au ovaționat la moartea fiecăruia, batjocorindu-i pe cei care se zbăteau mai mult când erau duși spre pierzanie.

În cele din urmă, dintre prizonieri a rămas doar Micon. Se prăbușise în genunchi și tremura jalnic văzându-i pe sclavi venind să-l ia. Chilo a pus să fie târât, dar înainte de a ajunge la margine, Aiax a strigat:

– Opriți-vă!

Chilo și oamenii lui s-au întors spre comandant, uitându-se întrebător la el.

– El, nu, a zis Aiax, făcându-le semn să-l aducă în fața lui. Acesta va trăi. Aduceți-l la mine.

Tremurând ca varga, romanul a fost azvârlit la pământ în fața gladiatorului, care și-a reținut dezgustul când s-a uitat în jos la prizonierul ce bolborosea mulțumiri, cu un aer patetic.

– Liniște, câine! s-a răstit Aiax și l-a lovit pe Micon cu piciorul. Ascultă-mă bine. Vreau să te întorci la Gortina și să le spui superiorilor tăi – dar și tuturor celor pe care-i vei întâlni – tot ce ai văzut aici. Spune-le că sclavii vor fi liberi și că vom trece prin sabie și foc pe oricine se pune în calea libertății noastre. Iar acum, ridică-te, vierme laș. În picioare! Până nu mă răzgândesc.

Micon s-a ridicat grăbit și a rămas tremurând în fața lui Aiax.

– Ai înțeles ce ai de făcut, romanule?

– Dd... da.

Aiax s-a întors spre Chilo.

– Găsește-i un cal, apoi escortează-l o bucată de drum, pentru ca oamenii noștri să nu fie ispitiți să-l vâneze și să-i taie beregata. Apoi, eliberează-l. Ai înțeles?

Chilo a înclinat din cap.

– Am înțeles, generale. Cum dorești, așa voi face.

În acea noapte, focurile și-au înălțat flăcările spre cerul înstelat ca să-i încălzească pe sclavii care-și sărbătoreau victoria. În centrul zonei în care se ridicau adăposturile și corturile sărăcăcioase ce alcătuiau tabăra răsculaților se găsea un spațiu liber de mari dimensiuni, unde se înălțau corturile lui Aiax și ale camarazilor lui cei mai apropiați. Fuseseră săpate zeci de gropi pentru jeratic, iar pe măsură ce se lăsa întunericul, berbeci întregi, vârâți în țepușe, se coceau deasupra tăciunilor încinși, umplând aerul cu aroma cărnii fripte. Pentru sclavi, învățați să mănânce mai tot timpul un soi de terci și animale mici, pe care reușeau să le prindă cu ajutorul capcanelor, acest ospăț reprezenta culmea luxului. Era genul de ospăț de care se bucurau stăpânii lor, și pe care ei abia dacă-l visaseră vreodată. Vin, pâine și fructe luate din bucătăriile proprietăților devastate de sclavi fuseseră distribuite cu generozitate prin ordinul lui Aiax.

În timp ce susținătorii lui benchetuiau, Aiax și-a croit drum de la un foc la altul ca să îi felicite pe sclavii care luptaseră în ambuscadă, și să-i asculte răbdător, în vreme ce ei se lăudau cu rolul jucat în bătălie. Își simțea inima crescând atunci când îi vedea atât de plini de bărbăție pe fugarii zdrențăroși și umili, care se alăturaseră luptei lui contra Romei.

Sub conducerea lui, ei ar fi fost în stare să se bată fără să-i pună la îndoială hotărârile. Se obișnuise cu adularea din partea mulțimilor care veneau să urmărească jocurile din Roma, dar aici era vorba de ceva diferit. Acești sclavi, acești oameni, nu-l urmau fiindcă el îi ajuta să câștige rămășaguri, și nici pentru că le stimula pofta de sânge. Îl urmau pentru că împărțeau o povară comună. Iar acum, a gândit el, împărtășeau un destin comun.

Le hrănise ambițiile prin mici raiduri împotriva unor moșii și sate, iar apoi prin atacuri asupra unor patrule romane. Plănuise ambuscada din seara precedentă doar atunci când fusese convins că ei erau gata. Urmăriseră coloana de romani încă de la plecarea ei din Gortina. După hărțuieli mărunte, îl atrăsese pe comandantul călăreților spre dealuri, iar apoi, când s-a organizat capcana, l-a trimis pe băiat. Copilul Pollio nu șovăise nicio clipă când Aiax îi ceruse să îndeplinească sarcina care avea să ducă aproape sigur la moartea lui. Tatăl lui fusese ucis de un supraveghetor, iar mama vândută unui lupanar. El nu mai trăia decât cu gândul răzbunării. Se dusese de bunăvoie la moarte, iar Aiax se bucurase văzându-l că pleacă, știind că ar fi procedat la fel dacă ar fi fost în locul copilului. Se obișnuise de mult că creadă că ar fi fost în stare de orice dacă asta ar fi ajutat dorința lui de a sfida și de a distruge Roma și tot ce reprezenta ea. Cu vremea, susținătorii lui aveau să-i împărtășească viziunea cu aceeași convingere ca și el, la fel ca băiatul, iar Roma avea să tremure văzând mulțimile, pe care le tratase ceva mai bine ca pe niște obiecte, ridicându-se și copleșind imperiul prin forța lor.

Aiax și-a îngăduit un moment în care să viseze cum Roma va fi zdrobită sub călcâiul lui. Apoi și-a înfrânat imaginația și s-a concentrat asupra viitorului apropiat. Câștigase o mică bătălie. Acum era momentul să exploateze victoria, înainte ca romanii să-și revină din

șocul acelei înfrângeri.

În vreme ce focurile se stingeau treptat, sclavii au terminat și ultimele ciozvârte de carne și au băut și ultimele picături de vin. Unii s-au apucat să fredoneze fragmente din cântecele pe care și le aminteau de pe vremea dinainte ca ei sau strămoșii lor să fi devenit sclavi. Cântece din toate colțurile imperiului, iar melodiile și ritmurile lor, deseori sunând straniu pentru urechea lui, l-au tulburat profund pe Aiax. Era adevărat că nu exista niciun colțișor al pământului care să nu fi simțit mânia Romei. Și încă o dată inima i s-a umplut de furie rece și de dorința de răzbunare.

Întorcându-se în centrul taberei, a urcat pe un car plin vârf cu echipamente capturate și s-a ridicat în picioare pe capra surugiului, cu sabia într-o mână și cu stindardul cohortei Bataviene în cealaltă. A lovit cu sabia în discul de argint reprezentând imaginea împăratului. Mulțimea din jur s-a întors spre locul de unde se auzise acel clinchet și oamenii au tăcut, urmărindu-l cu sufletul la gură pe comandantul lor. Aiax și-a coborât sabia și a privit marea de chipuri, slab luminate de sclipirea licăritoare a focurilor ce se stingeau. Umplându-și plămânii cu aer, a început:

– V-ați ospătat cu cea mai bună carne, cel mai bun vin și cele mai bune delicatese pe care le-am luat de la cei ce ne-au fost stăpâni. Spuneți-mi, care dintre acestea a avut gustul cel mai plăcut?

– Berbecul fript! a strigat cineva, și zeci de oameni au ovaționat, arătându-și astfel aprobarea.

– Garumul! a strigat altul.

– Curmalele!

– Păsărica iubitei mele! a strigat altul, și vorbele lui au fost urmate de hohote de râs.

Aiax a lovit încă o dată cu sabia în stindard ca să-i reducă la tăcere.

– Vă înșelați cu toții! O să vă spun eu ce anume are gustul cel mai bun și mai plăcut pentru noi toți în această noapte... Libertatea! Libertatea!

Mulțimea a ovaționat, azvârlindu-și pumnii în aer și a răspuns ca unul la acel strigăt:

– Libertate!

După ce ovațiile s-au stins, Aiax a continuat:

– Prieteni, am câștigat prima din multele bătălii ce ne așteaptă. Dar nu fără a plăti un preț. Am luptat cu bâte și unelte agricole împotriva unor oameni în armuri și săbii și sulițe. Acum, armele lor sunt ale noastre, iar când vom lupta din nou, romanii vor fi aproape în aceeași situație ca și noi. Ba nu! Vom duce următoarea luptă în situațiile pe care le vom stabili *noi*. Ei s-au îngrășat și au devenit delăsători pe baza trudei și a suferințelor noastre. Ei nu se ridică la înălțimea hotărârii celor care luptă pentru libertate. Tocmai de aceea vor pierde. De aceea noi vom triumfa!

Cuvintele lui au fost primite cu alte urale. Aiax s-a bucurat de ovații câteva momente, apoi a ridicat sabia și a cerut să se facă tăcere.

– Prieteni, am simțit gustul libertății, iar acum al victoriei, dar strădania noastră este doar la început. Am un plan. Vom cere ca libertatea noastră să fie recunoscută. Vom cere ca romanii să ne asigure părăsirea în siguranță a imperiului. Acum, este posibil ca ei să tindă să refuze o cerere atât de logică.

Mulțimea a râs și a huiduit un moment, apoi Aiax a continuat:

– De aceea, prieteni, trebuie să le dăm o lecție, pentru a le dovedi cât de serioase sunt cererile noastre. Mâine voi pleca de pe acest deal în fruntea unei armate și vom ieși pe câmpie. În câteva zile le voi demonstra romanilor că înfrângerea de seara trecută nu a fost o întâmplare. Îi voi învinge încă o dată, ceea ce le va zdrobi aroganța și îi va umili. Peste câteva zile vor afla cât de îngrozitoare poate fi răzbunarea noastră. Apoi vor fi siliți să ne îndeplinească cererile. Dacă n-o vor face, atunci vă dau cuvântul meu că îi vom măcelări pe toți romanii de pe insulă. A împuns cu sabia spre cer și a strigat: Moarte Romei! Moarte Romei!

Mulțimea i-a preluat cuvintele și le-a rostit tunător în noapte, cu glasuri stridente și provocatoare, invitând Roma să răspundă la sfidarea aruncată de ei.

Aiax a coborât de pe car și s-a apropiat de Chilo.

– A sosit momentul să încheiem distracția în noaptea asta, așa socotesc. Cere oamenii să o aducă pe drăguța mea.

– Cu plăcere, a spus Chilo, rânjind.

S-a întors și le-a făcut semn câtorva, care l-au urmat în cortul lui Aiax. După un moment, au ieșit ducând o cușcă de fier. La vederea acesteia, sclavii au înaintat, alcătuind un cerc larg în jur. Când Chilo și oamenii lui au așezat-o pe pământ în lumina dată de focurile pentru fript carnea, Aiax s-a apropiat de ea și s-a uitat printre gratii. Înăuntru a distins o siluetă, vizibilă în razele de lumină oranj care se strecurau printre gratii. Fata era despuiată și plină de vânătăi, stând cu brațele strâns înlănțuite în jurul genunchilor, iar șuvițe din părul murdar îi

atârnau pe trupul corpolent.

– Antonia, doamna mea, îți mulțumesc pentru că ni te-ai alăturat, a spus Aiax pe un ton batjocoritor. Îmi pare rău că ai lipsit de la ospăț, dar nu ai pierdut chiar toată distracția. Am păstrat ce era mai bun pentru la urmă, în onoarea ta. Îți cunosc plăcerile destul de bine. Din acele luni cât a trebuit să te slujesc precum un taur în călduri. Nici nu ai habar cât de mult mă revoltam când mă gândeam la corpul tău gras, moale și lipsit de vlagă. M-ai făcut să-mi irosesc sămânța și m-ai pângărit. Acum ți-a venit rândul să fii pângărită, a spus și a pocnit din degete spre Chilo. Scoateți-o afară!

Chilo a tăiat legăturile care țineau închisă ușa cuștii și a vârât mâna înăuntru ca să o scoată pe soția fostului guvernator. Ea a opus o rezistență demnă de toată mila și apoi s-a prăbușit pe pământ la picioarele lui Aiax, în timp ce unii bărbați din mulțime au început să urle ca lupii.

– Voi fi blând cu tine, a spus Aiax, zâmbind cu răceală. O să te las să alegi. Pe spate sau în patru labe.

Ea a ridicat ochii îngroziți spre el și, cu buze tremurânde, a zis:

– Te implor, cruță-mă. Te rog.

– Nu.

– Atunci de ce m-ai salvat? Când a început cutremurul, ai venit după mine în grădină. De ce?

– Pentru acest moment, doamna mea. Da, într-un fel, te-am salvat. Te-am salvat ca să mă pot răzbuna pentru rușinea de a-ți fi jucărie. Te-am salvat pentru acești oameni. Aiax a făcut semn către Chilo și camarazii

lui, care rânjeau cu cruzime. Luați-o, folosiți-vă de ea în orice fel voiți, iar după ce isprăviți, aruncați-i cadavrul în prăpastie, alături de ceilalți.

Aiax s-a întors și a pornit cu pași mari spre cortul său. În urma lui, mulțimea privea cum Chilo și cei doi camarazi ai lui o țin pe femeia romană cu fața în jos pe pământul dezgolit. După o vreme, noaptea a vuit de primul ei țipăt ascuțit, de groază și durere.

16

Macro a sosit în biroul lui Sempronius aducând cu el un ușor miros de canalizare, unde supraveghease lucrările de reparație. L-a salutat pe senator, apoi și pe Cato, făcând un semn din cap, după care a aruncat o privire curioasă spre centurionul Micon.

– Acum suntem toți. Ia loc, l-a invitat Sempronius, împreunându-și mâinile. Așadar, centurionul Micon va putea să-și prezinte raportul. Înțeleg că nu aveți defel cunoștință despre cele întâmplate, așa este, Macro?

Noul sosit a aruncat o privire spre Cato și a scuturat din cap.

– Nu știu nimic. În afara unor strigăte din forum, pe care le-am auzit venind încoace.

– Strigăte?

– Da. Nu sunau ca și cum s-ar fi sărbătorit ceva.

– Amicul nostru, centurionul Micon, a fost lipsit de înțelepciune și a

anunțat știrea în forum, înainte de a veni la mine. Vestea se va răspândi în întreaga Gortina încă înainte de căderea nopții.

– Veste? Macro s-a încruntat. În numele zeilor, ce se petrece, domnule?

– Am suferit o înfrângere. Marcellus și coloana lui au fost măcelăriți de sclavii răsculați. Centurionul Micon a reușit să scape. Dar mai bine să-l ascultăm pe el.

– Așa ar trebui, a spus Macro, măsurându-l cu răceală pe Micon. Povestea despre felul în care o adunătură de sclavi a măcelărit aproape o mie de oameni merită ascultată cu luare-aminte.

Sempronius s-a aplecat în față.

– Ascultă doar.

Macro a ridicat mâinile și s-a rezemat de spătar, apoi a făcut un semn din cap către Micon.

– Te rog să ne povestești.

Bărbatul a fost tulburat de tonul critic al superiorului său, de aceea i-a trebuit un moment ca să-și revină, după care și-a dres glasul și a început:

– S-a întâmplat ieri, la apus, la vreo treizeci de mile spre răsărit de Gortina. După cum știți din rapoartele prefectului Marcellus, urmăream bande de sclavi răzvrătiți și îi goneam din calea noastră. Se retrăgeau tot timpul, îndepărtându-se de Gortina și înaintând spre dealuri. Eram convinși că îi puseserăm pe goană. Îi alungaserăm de pe câmpie și imediat ce erau siliți să se ducă spre munți, planul era de a-i prinde în cursă și de a termina cu ei o dată pentru totdeauna.

Marcellus era convins că va încheia campania în mai puțin de o lună. Apoi, în urmă cu trei zile, una dintre patrulele noastre a capturat un sclav. Un flăcăiaș, care nu avea mai mult de doisprezece ori treisprezece ani. A fost adus pentru interogare și ne-a spus că sclavii aveau în frunte un mare gladiator, care jurase să-i conducă pe sclavi la libertate sau la moarte. La auzul vorbelor lui, oamenii noștri au pufnit disprețuitori, însă după aceea, băiatul a susținut că-l știe pe gladiator, spunând că era unul dintre slujitorii lui. Atunci și-a dat seama că spusese prea multe și a tăcut cu încăpățânare. Dar era prea târziu. Decurionul aflat la comanda patrulei l-a adus pe băiat la Marcellus. La început, a refuzat să vorbească, apoi prefectul a chemat anchetatorii. Micon a făcut o pauză și s-a uitat în jur spre ceilalți ofițeri. Doar știți cât de bine se pricep ei să dezlege limbile oamenilor. Ei, bine, le-a trebuit cam o oră până să-l înfrângă pe băiat. L-au bătut rău și s-au slujit de fiare încinse, după care au adus instrumentul de scos ochii. Cum l-a văzut, s-a și dat pe brazdă. Chiar și așa, nu am văzut niciodată un tânăr atât de curajos, a gândit centurionul Micon cu voce tare. Și nici vreun sclav.

– Te rog să ne povestești mai departe, a intervenit Sempronius.

– Am înțeles, domnule. În orice caz, copilul ne-a spus că știa unde își aveau tabăra răzvrătiții și că ne va duce acolo dacă Marcellus îi promitea că va fi trimis înapoi la stăpânul lui fără să i se mai facă vreun rău. Firește, prefectul și-a dat cuvântul. Marcellus a trimis după ofițerii săi. Ne-a oferit vin și a spus că ne va conduce înapoi în triumf, mânând mii de sclavi prinși, în vreme ce conducătorul lor înlănțuit va fi adus târâș. A doua zi dimineața, a dat ordin ca toate patrulele să fie rechemate și oamenii să se pregătească pentru un atac asupra taberei sclavilor ce avea să fie declanșat în seara următoare. Centurionul Albinus a sugerat să se transmită un raport spre Gortina, ca

autoritățile să știe despre atac, dar Marcellus a spus că ar fi fost mai bine să ne întoarcem pur și simplu cu prizonierii de îndată ce atacul se încheia. Nimic nu e mai convingător decât succesul – acestea au fost cuvintele lui. Așadar, am pornit spre dealuri îndrumați de băiat, care era legat de calul lui Marcellus. La început, înaintarea ne-a fost ușoară, de-a lungul unui drum lat, și chiar după căderea înserării și a întunericului, luna lumina cât să vedem drumul pe măsură ce el se îngusta și era mărginit de pereți tot mai abrupți. Apoi, după aproape două sau trei ore, am văzut lumini licărind deasupra unui deal aflat la o milă depărtare. Am continuat să înaintăm mai precauți, iar Marcellus a trimis iscoade în față. Totul a decurs bine o vreme, până am ajuns la vreun sfert de milă de tabără. Atunci, o iscoadă s-a întors și a raportat că drumul trecea printr-o râpă îngustă, după care urca spre culmea dealului. Marcellus s-a arătat bănuitor și a ordonat coloanei să se oprească, și l-a luat încă o dată la întrebări pe băiat. Acesta a spus cu tărie că acela era singurul drum până la tabără fără a face un ocol prea mare, ceea ce ar fi însemnat că nu am fi putut ajunge acolo înainte de crăpatul zorilor. Marcellus ne-a ordonat să pornim mai departe. Râpa abia dacă era lată de șase metri, având pereții abrupți, mult prea abrupți ca să fie urcați, iar noi am făcut tot posibilul ca să înaintăm tăcuți, pentru că sunetele răsunau cu ecou din pereții stâncoși. Și chiar când capul coloanei a început să iasă în terenul liber, am văzut o explozie de lumină de-a lungul coamei, de o parte și de alta. Avuseseră snopi de nuiele înmuiate în ulei, pe care le-au aruncat, aprinse, asupra noastră. Amintindu-și clipele de groază din noaptea precedentă, Micon a făcut din nou o pauză de un moment. Izbucniseră incendii pretutindeni, iar snopii de nuiele explodau în fragmente aprinse pretutindeni în jurul nostru. Caii au intrat în panică și s-au izbit unii de alții, călcându-i în același timp în picioare pe infanteriști. În lumina flăcărilor stârnite, inamicul – adică sclavii - au început să

arunce bolovani peste noi. Bolovani, dar și bușteni în care vârâseră țepușe și cârlige de fier. Domnule, a fost un adevărat carnaj. Marcellus a fost unul dintre primii noștri oameni doborâți, însă el nu s-a prăbușit decât după ce i-a luat gâtul băiatului. Asta mi s-a părut îngrozitor. Pușt iul stătea acolo și râdea în hohote în timp ce se întâmplau toate lucrurile despre care vă vorbesc. Înainte de a muri, l-a scuipat în față pe Marcellus. După numai o clipă, acesta a fost strivit de un buștean. A murit pe loc. Nu mai era nimeni la comandă, iar unii oameni au pornit înainte, sperând să scape din capcană. Alții s-au întors, iar unii s-au ghemuit sub orice le putea asigura un adăpost.

– Și tu ce ai făcut? a întrebat Macro.

– M-am întors, a recunoscut centurionul Micon. Ce altceva puteam face? I-am strigat pe oamenii mei, atâția cât mai rămăseseră și am călărit înapoi prin coloană. Numai că sclavii blocaseră drumul de întoarcere, instalând batize [4] de-a latul drumului. Unii dintre soldații noștri au încercat să le îndepărteze, dar sclavii aveau arcași de o parte și de alta, iar ai noștri au murit ca muștele. Însă ei au reușit să deschidă o breșă, iar eu mi-am îndrumat oamenii prin ea. Micon a aruncat o privire furișă spre ceilalți. Am mers în urma prăștierilor, ca să le oferim celorlalți o șansă de a îndepărta restul baricadei și de a reuși să scăpăm. Însă, atunci au apărut ca din pământ lăncieri. Stătuseră ascunși în spatele prăștierilor și, imediat ce noi am atacat, aceștia s-au îndepărtat și noi am gonit călare drept spre țepușele plantate de ei. Eu am reușit să-mi întorc calul, asta după ce ultimul dintre oamenii mei a fost doborât, și am gonit înapoi pe drum, spre câmpie, trecând printre cei câțiva sclavi care blocau drumul. Nu m-am oprit decât după ce am reușit să mă îndepărtez aproape un sfert de milă. Apoi, după ce am putut opri calul, m-am uitat în urmă și am văzut flăcările ce se ridicau dintre pereții prăpastiei. Încă îmi răsună în

urechi strigătele și țipetele oamenilor noștri, căpătând ecou între pereții de piatră. Sulițașii sclavilor se așezaseră în formație pe marginea prăpastiei și îi măcelăreau pe toți ai noștri care fuseseră prinși în capcană. Centurionul Micon a plecat capul. Coloana nu a avut nicio șansă, domnule. Nu am știut ce să mai fac... Să mă năpustesc înapoi în luptă, ori să îmi fac datoria și să mă întorc pentru a da raportul.

– Așadar, ai hotărât să-ți salvezi pielea, a spus Macro, pufnind aproape disprețuitor. În loc să te întorci în sprijinul camarazilor tăi. Purtare tipică pentru un auxiliar.

Cato s-a aplecat în față.

– Centurionul Micon nu putea face nimic altceva.

– Ar fi putut să moară ca un adevărat soldat, nu să fugă de acolo ca orice javră speriată, abandonându-și camarazii.

– Și atunci, cine ar mai fi rămas ca să ne prezinte acest raport?

Macro și-a reprimat respirația, șuierând printre dinți. În cadrul legiunilor exista tradiția potrivit căreia centurionii adevărați nu cedau nicidecum în timpul unei bătălii. Se vedea treaba că la cohortele de auxiliari se aplicau alte standarde.

– Ei, bine, ar fi putut găsi pe altcineva care să gonească până aici pentru a ne da vestea.

Sempronius a bătut cu palma în tăblia mesei de lucru.

– De ajuns! Așa nu vom ajunge nicăieri. Problema care se pune este: ce facem de aici înainte? Această înfrângere a schimbat totul dintr-o

singură lovitură. Marcellus avea cei mai buni oameni ai noștri, iar acum aceștia nu mai există. Nu mai avem decât câteva detașamente aflate în nordul insulei, A Zecea Macedoneană și cohorta de la Matala. Ce înseamnă asta? Cel mult șase sute de oameni, a zis Sempronius, clătinând din cap. Cum naiba au reușit sclavii ăștia nenorociți să ne facă așa ceva? Cum de-au putut înfrânge niște soldați instruiți? I-am subestimat pe sclavi, dar și pe gladiatorul care se află în fruntea lor.

Cato a rămas tăcut, reprimându-și în același timp un val de furie și indignare. Senatorul se făcea răspunzător de faptul că nu luase în serios amenințarea sclavilor. Cato și Macro, într-o mai mică măsură, fuseseră conștienți de primejdii, însă vorbele lor de îngrijorare fuseseră luate în râs. Era ispititor să încerci a obține o oarecare recunoaștere din a găsi persoana vinovată, însă acum nu era cazul. Orice dezbinare între cei care răspundeau în acele momente de provincie nu ar fi făcut decât să agraveze situația care și așa era destul de primejdioasă.

– Deci, a continuat Sempronius, uitându-se spre Macro și Cato, voi aveți experiență militară. Ce ar trebui să facem în situația de față?

– Ce ar trebui să facem? a răspuns Macro cu răceală în glas. Se pare că suntem copleșiți numeric, depășiți în ceea ce privește gândirea de luptă, și tocmai am primit o lovitură greu de îndurat. Cel mai bun lucru ar fi să cerem ajutor și să rezistăm până îl vom primi.

Sempronius a lăsat impresia că nu-i plăcuse ceea ce auzise și s-a întors spre Cato.

– Dar tu, ce părere ai?

– Macro are dreptate, domnule. Cu atât de puțini oameni, nu avem de

ales. Ar fi o nebunie să trimitem toate forțele pe care le mai avem ca să lupte împotriva sclavilor. Orașul Gortina trebuie apărat.

– Apărat? a făcut Sempronius, ridicând din sprâncene. Cum asta? În urma cutremurului, pesemne că în ziduri au apărut douăzeci sau treizeci de spărturi.

– Adevărat, domnule. Dar trebuie să le reparăm înainte ca sclavii să-și pună în minte să pornească împotriva Gortinei.

– Chiar crezi că vor face asta?

– Dacă aș fi în locul lor, eu așa aș proceda. Acum, când suntem la mila lor, pot face tot felul de cereri, ori pot amenința că ne vor ucide pe toți.

– Atunci trebuie să reparăm zidurile cât mai repede.

Macro a clătinat din cap.

– Imposibil, domnule. Avariile sunt prea mari. Chiar dacă am pune toți bărbații, femeile și copiii să lucreze la repararea spărturilor, ne-ar trebui prea multe zile ca să terminăm.

Cato a rămas un moment pe gânduri.

– În acest caz, trebuie să abandonăm Gortina și să-i aducem pe toți locuitorii aici, în acropolă.

– Dar avem loc pentru toți? a întrebat Sempronius. În oraș sunt peste cincisprezece mii de suflete. Condițiile vor deveni îngrozitoare.

– Ori vin aici, ori riscă să fie uciși de sclavi, a răspuns Cato, privindu-l fix.

– Dar ce se va întâmpla cu Matala? a intervenit Macro. Am putea trimite pe cineva acolo. Dacă ar pleca imediat, ar reuși să ajungă în port înainte ca armata sclavilor să pornească dinspre răsărit.

– Nu, e prea riscant. Probabil că sclavii au deja patrule în regiune. Ar trebui să trimitem un detașament puternic pentru protejarea civililor. Avem nevoie de toți bărbații aici, pentru a apăra capitala provinciei. Cato a făcut o pauză, apoi a continuat: Cu toate acestea, este important să îl avertizăm pe centurionul Portillus, să-i spunem ce s-a întâmplat. Va trebui să protejeze populația din Matala. Ar fi mai bine dacă i s-ar da ordin să îi mute pe oameni în acropolă.

Sempronius s-a prăbușit moale pe scaun.

– Vai, zei, sclavii ne pun pe goană. Ne vor încercui ca pe niște șoareci. Când Roma va auzi asta, voi fi terminat.

Cato și-a dres glasul și a vorbit cu glas slab:

– Dacă nu facem tot ce putem pentru a salva ce a mai rămas, riscăm să pierdem întreaga provincie, domnule. Împăratul nu ne-ar ierta pentru asta. A făcut o pauză pentru ca vorbele lui să-și facă efectul, apoi a urmat: Problema este că noi nici nu trebuia să ne aflăm aici. A fost o pură întâmplare că eram în trecere prin dreptul insulei când valul ne-a lovit corabia.

– Și?

– Și nu văd de ce am putea fi trași la răspundere. Situația nici nu putea fi mai proastă, iar dumneavoastră ați făcut tot ce era posibil pentru restabilirea ordinii.

– Frumoase vorbe, Cato, dar mă îndoiesc că împăratul va fi de acord

cu tine. Indiferent de ceea ce am reușit să facem, noi suntem cei pe care îi va socoti răspunzători dacă acești sclavi vor reuși să umilească Roma în interesele ei.

Macro și-a umflat obrajii.

– Atunci trebuie să faceți ceva, domnule.

– Să fac? a spus Sempronius pe un ton neajutorat. Ce pot face?

– Aduceți oameni. Mai mulți soldați.

– Cum asta? Doar nu-i pot crea din neant.

– Aduceți-i din Egipt, a propus Macro fără ocolișuri. Ați zis că îl cunoașteți pe legatul împăratului, adevărat? Gaius Petronius. Care este membru al clasei ecvestre. [5]

Sempronius a confirmat dând din cap.

– Iar dumneavoastră sunteți senator. Așadar, faceți parte dintr-o clasă superioară lui. Ordonați-i să ne trimită întăriri.

Sempronius a analizat propunerea o clipă.

– Și dacă n-o va face?

– Atunci trebuie să-i spuneți că dacă insula Creta cade în mâinile sclavilor, veți avea grijă ca Roma să afle că i-ați cerut ajutorul, iar el a refuzat. Nu veți fi singurul care va atrage mânia împăratului, a zis Macro, zâmbind forțat. Nu-l văd respingând șansa de a evita să cadă în dizgrația lui Claudius.

– Domnule, Macro are dreptate, a intervenit Cato. Nu aveți nimic de

pierdut dacă îi cereți ajutor legatului din Egipt. Dacă plecați spre coastă și luați prima corabie, ați putea ajunge la Alexandria în câteva zile, și să vă întoarceți cu întăririle în mai puțin de o lună. Dacă reușiți să obțineți suficienți oameni, sunt convins că putem zdrobi imediat revolta sclavilor.

– Crezi că e chiar atât de ușor? a spus Macro, aruncându-i o privire surprinsă.

– De ce nu? Atâta vreme cât nu urmăm exemplul dat de Marcellus.

Sempronius și-a dres glasul.

– Eu nu plec din Gortina. Acest lucru este exclus.

– De ce? a întrebat Cato, uitându-se țintă la el.

– Gândește-te numai, Cato. Sclavii au anihilat mai toate forțele noastre și au provincia la cheremul lor. Și exact într-un asemenea moment, guvernatorul în funcție hotărăște să părăsească insula pentru a aduce întăriri din Egipt, în timp ce subordonații lui și miile de civili sunt lăsați să facă față răzvrătiților. Nu ar fi cel mai edificator model de conducător, nu crezi?

– Asta trebuie să o spună alții, domnule. Deocamdată, se cuvine să ignorăm o astfel de eventualitate. Este esențial să ajungeți în Egipt. Îl cunoașteți pe legat. Doar cineva cu autoritatea dumneavoastră îl poate convinge pe Petronius să ne trimită întăriri.

– Adevărat, a recunoscut Sempronius și a dat încet din cap în timp ce analiza problema. Apoi i-a apărut un zâmbet pe buze și s-a uitat la ofițeri.

– Cred că am obține ce dorim și dacă aș trimite pe altcineva în Egipt, autorizat să acționeze în numele meu. Evident, persoana respectivă va trebui să fie capabilă să-l convingă pe legat.

În aceeași clipă, atât senatorul, cât și Macro și-au îndreptat privirile spre Cato. Brusc alarmat, centurionul s-a rezemat de spătar și a scuturat din cap.

– Nu. Nu mă trimiteți pe mine.

– De ce nu? a întrebat Sempronius.

– Sunt prea tânăr, a recunoscut Cato. Legatul se va uita la mine și se va întreba dacă mă poate lua în serios în calitate de centurion, fără a mai vorbi de trimis al guvernatorului Cretei. Trimiteți-l pe Macro.

– Poftim? Macro a tresărit și s-a uitat urât la Cato. Mulțumesc.

Sempronius a surâs.

– Cu tot respectul față de calitățile lui de politician, prefer să-i folosesc talentul deosebit pentru apărarea Gortinei. Omul de care am nevoie în Alexandria trebuie să aibă putere de convingere pentru a solicita și obține întăriri.

– Da, a adăugat Macro cu un zâmbet, te cunosc bine, băiete. Ești în stare să-l convingi și pe cel mai încăpățânat catâr. Senatorul are dreptate, tu trebuie să fii acela.

Cato a simțit că situația îi scapă de sub control și a făcut o ultimă încercare de a protesta.

– Domnule, vă rog să vă răzgândiți. Sunt unul dintre cei mai tineri

centurioni din armată. Chiar dacă Petronius mi-ar accepta argumentele, nu cred că mi-ar încredința o forță îndeajuns de mare pentru a-i zdrobi pe sclavi.

– Atunci, va trebui să te înalț în rang, a decis Sempronius. Temporar, desigur. Pe durata situației de urgență.

– Să mă înălțați în rang? Cato a rămas buimăcit de o asemenea idee, iar apoi și-a dat seama că era logic. Până la un punct. Dacă mă duc în calitate de prefect, voi apărea și mai ridicol decât dacă m-aș prezenta drept centurion, domnule. Pe de altă parte, Legatul Egiptului îmi va fi superior.

– Cine a spus cuvântul prefect? Te voi trimite în Egipt cu rangul civil de tribun.

– Tribun? De astă dată, Cato a rămas de-a dreptul stupefiat. Tribunatul era un titlu în mare măsură onorific la Roma, dar era acordat câteodată oficialităților trimise în provincii pentru a acționa cu aprobarea împăratului și a senatului. Cato și-a mușcat ușor buzele. Puteți face asta?

– Sunt guvernatorul în exercițiu al acestei provincii și mi-am asumat autoritatea în numele împăratului. Până acum, totul a mers bine. Și, după cum spuneai, ce am de pierdut? O să redactez documentul și-l voi sigila cu inelul de guvernator. De fapt, mai bine iei cu tine inelul meu de familie ca să faci dovada că eu te-am trimis. În felul acesta, și având în vedere spiritul tău alert, vei reuși să fii convingător.

– Va trebui să fie, a spus Macro. Altfel suntem pierduți.

– Exact, a spus Sempronius. Dacă ne vedem eforturile încununate de

succes, va trebui să sper că împăratul va trece cu vederea peste faptul că mi-am depășit atribuțiile conferindu-ți acest rang.

Cato a zâmbit cu amărăciune.

– Iar dacă nu, atunci voi fi reținut pentru că am acționat fără a avea autoritatea necesară. Am auzit că unii au fost condamnați ca trădători pentru asemenea fapte. Prefer să rămân aici și să dau piept cu sclavii.

– Păi, ai muri oricum, a spus Sempronius, ridicând din umeri. Ce ai de pierdut?

Resemnat, Cato a lăsat umerii să-i cadă moale.

– Bine, atunci. O să mă duc.

– Bravo, domnule! a exclamat Macro și l-a bătut cu palma pe spate. Du-te la Alexandria și vino cu întăriri. Să nu dai greș.

– Mulțumesc pentru încurajare.

– N-ai pentru ce, a zis Macro, surâzând larg. În orice caz, ai un rol ușor. Noi vom fi cei care vor trebui să le facem față sclavilor și gladiatorului care îi conduce. Ceea ce mi-a amintit.

S-a întors către centurionul Micon, care stătuse cât se putea de tăcut și nemișcat în timp ce se purtase discuția de mai înainte, sperând fără îndoială că rămânând invizibil va scăpa de rușinea de a fi fugit de pe câmpul de bătălie, unde comandantul și toți oamenii lui își pierduseră viața. S-a chircit când Macro s-a uitat din nou la el.

– Domnule?

– Gladiatorul acesta. Băiatul pe care l-ai capturat a spus cumva cum îl

cheamă?

– Da, da, domnule, a încuviințat Micon, dând din cap. A spus că e trac și că îl cheamă Aiax.

– Aiax? Macro s-a scărpinat în barbă, apoi degetele lui au înghețat și ochii i s-au dilatat brusc. Aiax! a exclamat și s-a întors spre Cato. Ce părere ai? O fi posibil?

– Numele îți sugerează ceva? a întrebat senatorul.

– Da. Cel puțin așa cred. Omul pe care l-am văzut m-a recunoscut, sunt convins de asta. Însă există doar un Aiax pe care îmi amintesc să-l fi cunoscut, și mi-e greu să cred că este aceeași persoană.

Cato a respirat adânc.

– Dacă este el, și știe că noi suntem pe insulă, atunci ne paște o primejdie mai mare decât mi-am închipuit. Aiax nu-și va găsi liniștea decât atunci când se va răzbuna până la capăt.

– Să se răzbune? Sempronius a scos un șuierat de frustrare. Vreți să-mi spuneți despre ce este vorba? Cine este acest Aiax și ce are cu voi?

– E o poveste lungă, a spus Macro. Însă are motive personale să ne urască. Tatăl lui era comandantul unei flote de pirați care acționa în largul coastelor Iliriei. Asta, până când eu și Cato am pus capăt activităților lui. I-am prins pe Aiax, pe tatăl lui și pe mai toți pirații. Am primit ordin să îi pedepsim exemplar, a continuat el, ridicând din umeri. Eu și Cato l-am crucificat pe tată și l-am vândut pe Aiax ca sclav.

17

La două zile după ce vestea înfrângerii a ajuns la Gortina, Cato a sosit în micuțul sat pescăresc numit Ciprana, aflat la oarecare depărtare de Matala. Portul îi fusese recomandat ca fiind practic rupt de restul insulei de munții înalți care îl înconjurau. Doar un drumeag puțin folosit lega Ciprana de câmpie, șerpuind de-a lungul pantelor abrupte și al prăpăstiilor. Era puțin probabil ca sclavii să fi auzit măcar de acel loc, fără a mai vorbi de portul de acolo. Exista posibilitatea ca vreo ambarcațiune să fi supraviețuit valului și să-l poată duce pe Cato peste mare, până în Alexandria.

Călătorise călare, însoțit de o escortă de patru oameni aleși pentru calitățile lor, toți purtând tunici stacojii și mantii, îmbrăcămintea tipică a soldaților romani. Lui Cato i se dăduse o tunică bogat brodată din ceea ce mai rămăsese din garderoba guvernatorului. Mai purta și cizmele fine din piele de vițel, care aparținuseră tot lui Hirtius. Acestea îi erau cam largi, dar suficient de confortabile după ce purtase ani și ani ghetele de legionar, grele și țintuite. Într-un tub sigilat din piele care îi atârna legat cu un șnur de gât, Cato avea două documente și inelul de familie al senatorului. Primul document era o scrisoare

prin care i se acorda rangul temporar de tribun, semnată și sigilată de senatorul Sempronius în numele împăratului Claudius. Atât Cato, cât și senatorul sperau ca acel document să-l impresioneze pe legatul din Egipt suficient de mult pentru a-l convinge să trimită ajutoare. Cel de-al doilea era un raport amănunțit privind situația din Creta, în care se evidențiau clar pericolele ce pândeau provincia. Sempronius încheia cu o rugăminte către legatul Petronius să trimită o escadră de corăbii militare și forțe suficient de puternice pentru a înăbuși răscoala sclavilor.

Era o cerere ambițioasă, gândea Cato. Exista posibilitate ca Petronius să refuze, ori să întârzie trimiterea întăririlor prin transmiterea unui mesaj la Roma pentru a solicita aprobarea cererii lui Sempronius. O asemenea întârziere ar fi fost fatală pentru toți, iar senatorul îi amintise lui Cato că era nevoie să-și folosească toată priceperea pentru a se asigura că Petronius va da ascultare rugăminții. Trebuia să fie înarmat cu trucuri și cu argumente convingătoare. Iar acesta nu era un gând tocmai inspirator.

În timp ce el și escorta sa îl urmau pe păstorul care fusese trimis să îi îndrume spre port, Cato se gândea la primejdia pe care o înfruntau Iulia și Macro în Gortina. Oamenii fuseseră îngroziți aflând știrea privind ambuscada, iar unii aleseseră să-și strângă ce bunuri puteau duce cu ei și, trecând munții înalți care alcătuiau coloana vertebrală a insulei, să se refugieze în nord. Fără hrană și protecție, aveau să se afle la mila vremii și a bandelor de briganzi care, pornind din redutele lor, îi atacau pe călători. Dar nimeni nu-i putea convinge pe cei care aleseseră această soluție în loc de a înfrunta perspectiva de a fi masacrați de sclavii răzvrătiți.

Macro rămăsese neclintit cât urmărise șirul de oameni ieșind din oraș.

– În orice caz, vom avea mai puține guri de hrănit.

– Adevărat. Cato s-a uitat încă un moment după refugiați, după care s-a întors către prietenul lui. Crezi că poți păstra Gortina dacă sclavii vor ataca?

Munca de reparare a zidurilor și porților orașului începuse imediat ce restul locuitorilor au putut fi organizați în grupuri de lucru. Găurile au fost umplute cu moloz și deasupra s-au executat parapete improvizate. Asta nu putea ține inamicul departe multă vreme, așa îl informase Macro pe senator, dar Sempronius îi spusese în șoaptă că era mai bine să țină locuitorii ocupați și să le dea oarecare speranțe decât să-i lase să stea degeaba și să aștepte plini de spaimă.

– Vom face o demonstrație de forță, plasând cât mai mulți oameni pe ziduri. Voi pune să se distribuie toate echipamentele existente către bărbați întregi la trup, și astfel măcar vom lăsa impresia că suntem destui ca să opunem o rezistență serioasă. Dacă Aiax își va da seama de încercarea noastră de a-l trage pe sfoară și atacă, atunci ne vom retrage în acropolă și vom rezista. Cred că vom fi în siguranță acolo.

– Așa sper.

Macro a aruncat o privire spre prietenul lui și a văzut expresia neliniștită de pe fața lui.

– Ești îngrijorat în legătură cu Iulia, da?

– Bineînțeles că da.

– Mă voi îngriji să fie în siguranță. Dacă voi simți că acropola e pe cale de a ceda, voi face tot ce pot ca să o protejez și să o duc undeva în siguranță.

– Dar dacă nu vei putea?

– Atunci, o voi proteja până voi fi doborât.

După o clipă de tăcere, Cato a continuat:

--Nu aș vrea să fie batjocorită. Dacă ar exista riscul ca sclavii să o prindă de vie...

– Cato, ascultă, a început Macro pe un ton reținut. Nu sunt pregătit să previn căderea ei în ghearele sclavilor. Dacă la asta te referi. A tăcut un moment, apoi și-a dres glasul. Decât dacă asta este ceea ce vrei cu adevărat.

– Nu, nu ți-aș cere așa ceva ție, și nici altcuiva. Trebuie să fie alegerea ei.

– Așa presupun și eu. Macro a vârât bastonul de centurion [6] într-o crăpătură a zidului din piatră. E o ființă curajoasă și cât se poate de mândră. Va face doar ce trebuie, dacă vom ajunge într-un asemenea moment.

Cato a simțit o tresărire în stomac. Conversația nu i se părea reală. Vorbeau pe un ton calm, măsurat, ca niște persoane care discută amical despre rezolvarea unei probleme tehnice. Imaginea Iuliei, neputincioasă și îngrozită în fața furiei lipsite de chip a sclavilor dornici de răzbunare, i-a umplut inima de o durere pe care nu o cunoscuse până atunci. În același timp, nu suporta gândul ca ea să fie condamnată la moarte, chiar dacă asta o ferea de o soartă și mai cumplită înainte de inevitabilul sfârșit. A simțit că i se face rău și s-a prins cu degetele de marginea parapetului. Îl ispitea ideea de a abandona călătoria spre Alexandria și să rămână în Gortina pentru a o

apăra pe Iulia. La urma urmelor, Legatul Egiptului nu le va pune la dispoziție forțele necesare pentru a înăbuși revolta sclavilor. Probabil că făcea o călătorie fără de niciun folos.

A respirat adânc pentru a-și domoli îngrijorarea crescândă și s-a îndepărtat de zid, îndreptându-se de spate.

– Ei, să sperăm că nu se va ajunge la așa ceva. Mă voi întoarce cât de curând voi putea.

– Te rog.

S-au strâns în brațe, apoi Macro a făcut semn către clădirea administrativă.

– Ți-ai luat rămas-bun de la Iulia?

– Nu. Am tot amânat asta. Nu știu pe cine este mai supărată – pe mine, pentru că plec, ori pe tatăl ei, care mă trimite în Egipt.

Macro a chicotit, bătându-și prietenul pe umăr.

– Te-am prevenit, fiule. Un soldat nu trebuie să se lase prea mult atras de sexul frumos. Asta îl face mai puțin bărbat și îi răpește gândurile, care ar trebui să se concentreze asupra altor lucruri.

– Foarte adevărat, a răspuns Cato. Din păcate, adevărat. În orice caz, o să plec. A ridicat o mână într-un salut ironic.

– Cei care sunt pe cale de a muri te salută!

Macro a râs și s-a întors, îndreptându-se de-a lungul zidului către poarta fortificată, unde câțiva auxiliari se chinuiau să instaleze o balistă veche ce fusese descoperită în arsenalul acropolei.

Cato a coborât de pe metereze și s-a îndreptat cu pași șovăitori spre clădirea administrației. Iulia se afla în birou, aplecată asupra tăbliței cerate pline de cifre. Când tânărul a intrat în încăpere, nu a ridicat capul.

– Ce dorești?

Agitat, Cato și-a înghițit nodul din gât.

– Am venit să-mi iau rămas-bun.

– Asta e tot? i-a răspuns ea, fără să ridice privirea. Bun, ai spus-o, așa că acum poți pleca.

Cato a rămas în pragul ușii, sfâșiat între dorința de a se îndepărta de atmosfera tensionată și aceea de a se afla mereu în prezența ei. Apoi a observat o sclipire luminoasă care cobora, surprinsă de razele de soare ce pătrundeau prin fereastră, și abia după o clipă și-a dat seama că era o lacrimă. Inima i-a fost imediat inundată de durerea fierbinte a compasiunii, așa că a traversat în fugă încăperea, a cuprins-o de umeri pe Iulia și a sărutat-o cu gingășie pe ceafă.

– Iulia, iubita mea, nu plânge.

– Nu plâng, a murmurat ea, chiar dacă ființa ei firavă tresălta de suspine. Nu plâng.

Cato a ridicat-o cu blândețe de pe scaun, apoi și-a petrecut brațele în jurul trupului ei și a ținut-o aproape de piept, iar ea și-a îngropat fața în faldurile mantiei lui.

– Nu e drept... Nu ar fi trebuit să ajungem aici. S-ar fi cuvenit să ne

aflăm în Roma, ca să facem planuri de viitor. Nu să ne trezim aici, între ruine.

– Ne aflăm aici pentru că așa a fost să fie, a spus Cato. Iulia, nu putem face nimic pentru a schimba situația.

– Știu. Încă nu m-am prostit. Apoi a ridicat privirea, cu ochii înroșiți și sticloși. Dar de ce mă părăsești?

– Fiindcă așa trebuie. Tatăl tău mi-a poruncit asta.

– De ce nu l-a trimis pe Macro?

– S-a gândit că sunt cel mai potrivit pentru a duce la bun sfârșit misiunea. Vrea ca eu să îndeplinesc această sarcină. Se bizuiește pe mine, Iulia. Și la fel și tu, chiar și Macro și ceilalți. Dacă reușesc, există șansa de a-i înfrânge pe răzvrătiți și de a ajunge la Roma, așa cum am plănuit. Dar dacă nu plec acum, nu vom avea nicio speranță. Ea l-a măsurat cu atenție și apoi a dat din cap, fără prea multă convingere. Trebuie să ai curaj, a spus Cato și, ridicându-i bărbia, a sărutat-o. Mă voi întoarce.

– Jură-mi că vei fi precaut.

– Voi fi, îți jur pe toți zeii.

S-au privit drept în ochi, apoi s-au sărutat din nou, după care Iulia s-a desprins brusc din brațele lui și l-a împins ușor în spate.

– Atunci, pleacă, iubitule. Imediat.

Cato aproape că a resimțit o durere când Iulia i s-a desprins din îmbrățișare și a fost cât pe ce să cedeze imboldului de a încerca să o

cuprindă din nou. Pentru ultima oară. În schimb, a dat încet din cap, apoi s-a întors spre ușă și a ieșit cu pași apăsați din încăpere, traversând coridorul și ajungând în curte fără să privească deloc în urmă. Nu se crezuse în stare să o facă.

Păstorul s-a oprit când au ajuns la un cot al drumului și a arătat spre mare. Când a ajuns în dreptul lui, Cato a tras de hățuri pentru a opri calul și s-a uitat spre satul pescăresc. Era cam mult să numești acel loc port, a socotit Cato, după ce a cântărit din priviri cele câteva locuințe dispersate, așezate pe o porțiune de nisip cenușiu aflată între două promontorii stâncoase care protejau golfulețul și dincolo de care apa continua să fie la fel de limpede ca la mal. Valul ce distrusese portul la Matala trecuse și peste Ciprana, provocând însă mult mai puține daune. Câteva case din imediata apropiere a țărmului fuseseră distruse, însă cele construite pe pantă, mult deasupra plajei, rămăseseră neatinse. Majoritatea bărcilor pescărești și a năvoadelor care stătuseră la uscat pe ramele din apropierea mării nu fuseseră la fel de norocoase. Fuseseră luate de ape și izbite de stâncile promontoriului. Unele dintre ambarcațiunile cel mai puțin avariate fuseseră salvate și trase pe uscat pentru a fi reparate. Doar una se afla pe nisipul plajei, așteptând să fie folosită.

– Haideți, a spus Cato, făcând semn escortei, și au continuat să coboare în șir indian. După ce au parcurs o mică distanță, drumul a început să șerpuiască în josul pantei într-o serie de zigzaguri. În vreme ce micul grup a început să coboare, câțiva dintre săteni au ieșit din casele lor și i-au urmărit cu rezervă pe străinii care se apropiau de sat. Cato l-a văzut pe unul dintre ei alergând spre cea mai mare dintre clădiri, iar la scurt timp după aceea, dinăuntru a ieșit un grup de

bărbați care s-a îndreptat spre locul în care drumeagul pătrundea în sat și i-a așteptat acolo pe romani.

Când s-a apropiat de cei strânși acolo, Cato a ridicat o mână în semn de salut. În spatele lui, călăuza și escorta s-au uitat precauți în jur.

– Opriți-vă acolo! a strigat unul dintre săteni în grecește, apoi a făcut un pas în față și a arătat spre Cato. Cine ești tu?

– Tribunul Quintus Licinius Cato, din Gortina.

– Așa să fie, oare? Conducătorul sătenilor era un bărbat cu umeri lați, picioare scurte și puternice și cu părul cărunt, foarte cârlionțat. Omul și-a aplecat capul într-o parte și a continuat pe un ton bănuitor: Romanule, ce vânt te aduce aici?

– Sunt cu treburi ale imperiului. Treburi urgente ale imperiului.

– Despre ce este vorba?

Cato și-a oprit calul la mică distanță de bărbat.

– Am asupra mea un mesaj din partea guvernatorului provinciei către Legatul Egiptului. Am nevoie de o corabie care să ne ducă pe mine și pe oamenii mei până la Alexandria.

– Și de ce ar veni tocmai până aici o oficialitate atât de importantă ca să ceară o ambarcațiune?

– Fiindcă Ciprana este probabil unul dintre puținele porturi de pe coasta de miazăzi care nu au fost distruse cu totul de val sau de sclavi. Aveți vreun răsculat pe aici?

Omul a clătinat din cap.

– Foarte puțină lume se obosește să treacă munții ca să ne viziteze. De ce ar proceda altfel sclavii? După o clipă de tăcere a continuat: Și cum pot eu ști că nu ești unul dintre răzvrătiți?

– Arăt ca un sclav?

– Nu, a recunoscut săteanul. Dar, din câte socotesc eu, poate ați ucis niște romani și le-ați luat straiele, iar acum încercați să fugiți de pe insulă.

– Poftim? a făcut Cato și a clătinat din cap, foarte iritat. Asta e o prostie. Sunt cine am spus că sunt și am venit până aici ca să căutăm o corabie care să ne treacă marea până la Alexandria.

– Îmi pare rău, tribunule. Nu vă putem ajuta. Ați face bine să încercați altundeva.

– Nu am timp să încerc în altă parte, a spus Cato cu glas ferm și a arătat spre plajă. Am nevoie imediat de ambarcațiunea aceea, dar și de un echipaj. Ne vom plăti trecerea și vă vom lăsa acești cai.

– Nu vă pot ajuta. Avem nevoie de vasul acela ca să prindem pește. Este singura ambarcațiune care poate naviga, singurul mijloc care ne asigură hrana. Nu v-o putem da.

– Vă pot plăti îndeajuns de mult pentru ca satul să-și cumpere câteva ambarcațiuni noi, i-a răspuns Cato. Spune cât vreți.

– Nu putem să ne hrănim cu bani, ei nu ne sunt de niciun folos acum. Barca aceea este singura care ne salvează de foamete. Îmi pare rău, tribunule. Nu este de vânzare.

Cato s-a aplecat înainte în șa, uitându-se aprig spre bărbat, în timp ce a continuat:

– Avem nevoie de ambarcațiunea aceea și o vom lua împreună cu cel mai bun marinar din sat. Cum spuneam, veți fi răsplătiți foarte generos. Dacă nu aveți hrană suficientă aici, vă sugerez să vă luați lucrurile de valoare și să porniți spre Gortina. Dacă tot doriți să protestați, atunci vă puteți prezenta nemulțumirile în fața guvernatorului. Ascultă, nu am timp de pierdut.

Cato s-a lăsat să alunece din șa și a vârât mâna într-o desagă, de unde a scos o pungă plină cu monede de argint care, din ordinul lui Sempronius, îi fuseseră date de trezoreria provinciei.

– Ai acolo trei sute de dinari, a spus centurionul. Mai mult decât suficient ca să cumpărați bărci noi pentru satul vostru.

Săteanul a ridicat punga un moment, ca pentru a o cântări, și a scuturat din cap.

– Ți-am spus deja. Nu avem ce face cu banii.

Cato s-a apropiat de el cu pași mari și cu o expresie amenințătoare pe chip, după care a mârâit:

– Nu am vreme de discuții. Găsește-mi imediat un om care să poată manevra ambarcațiunea. Dacă nu ajung la Alexandria cât mai curând, sclavii vor ocupa întreaga insulă. Vrei cumva așa ceva?

– Noi ne descurcăm singuri, a spus săteanul. De ce să ne batem capul?

– Pentru că sclavii nu se vor liniști decât după ce vor deține controlul deplin asupra Cretei, indiferent câți oameni ar trebui să ucidă. Eu îți

pot oferi protecție dacă îți conduci sătenii până la Gortina.

– Protecție? Bărbatul a zâmbit și a făcut un pas în spate. A urmat un licărit metalic, și, coborând privirea, Cato a văzut că bărbatul din fața lui scosese un cuțit mic, cu o curbură delicată. Imediat după aceea, însoțitorii lui au făcut același gest. Nu avem nevoie de protecție. Însă tu, da, romanule.

Cato și-a plimbat privirea în jur. În fața lui se aflau opt oameni, însă jumătate dintre ei păreau bătrâni și prăpădiți. În jurul zonei de confruntare se găseau alți bărbați. Câțiva aveau bâte, iar unul dintre ei era înarmat cu o suliță ascuțită de pescuit.

– Lăsați cuțitele deoparte, a poruncit Cato. Nu vă prostiți. Oamenii mei sunt soldați de profesie. Dacă vreți să ne luptăm, atunci ați face bine să înțelegeți că, deși ne copleșiți numeric, noi îi vom ucide pe cei mai mulți dintre voi, și asta chiar înainte ca vreunul dintre ai noștri să fie doborât.

Căpetenia sătenilor a tăcut o clipă, apoi a scuipat într-o parte.

– Romanule, te crezi mult prea tare.

Centurionul și-a tras deoparte mantia și a apucat mânerul sabiei.

– Vrei să punem asta la încercare?

Din spatele lui s-a auzit un hârșâit metalic, semn că soldații lui își scoseseră săbiile din teacă. Înapoia lor, păstorul s-a retras câțiva pași, apoi s-a întors și a luat-o la goană în susul pantei, îndepărtându-se de sat. În timp ce zgomotul pașilor lui s-a stins, cele două grupuri de bărbați s-au confruntat din priviri în tăcere, așteptând ca ceilalți să facă prima mișcare. Apoi, căpetenia pescarilor a zâmbit vag.

– Bine, atunci. Nu este nevoie să murim cu toții. Să păstrăm disputa doar între mine și tine, romanule. Să purtăm o luptă dreaptă. Dacă vei învinge, poți lua corabia și cei mai buni oameni ai mei ca să pleci de aici. Dacă voi învinge eu, soldații tăi vor trebui să părăsească satul și să-și găsească o ambarcațiune altundeva.

Cato a gândit cu repeziciune. Deși bine clădit, căpetenia satului nu era un luptător instruit și probabil că își folosise cuțitul mai curând pentru a despica burțile peștilor decât pentru a lupta. Era riscant, dar așa se puteau evita pierderi mai mari de vieți omenești ce ar fi rezultat în cazul unei bătălii generale între cele două părți combatante. Drept urmare, a încuviințat din cap.

– De acord. Săbii ori pumnale?

– Eu aș vrea să lupt cu arma asta, a spus săteanul, zâmbind larg. M-a slujit suficient de bine în trecut.

– Prea bine, atunci, a spus Cato, mișcându-și câteva clipe picioarele înțepenite după atâta călărit. Apoi și-a desfăcut mantia, strecurându-și peste cap cureaua de care era prinsă sabia și, răsucindu-se, le-a predat pe ambele celui mai apropiat dintre oamenii din escortă.

– Hei, ia astea, a spus el și s-a aplecat spre el, coborând în același timp glasul. Dacă mi se întâmplă ceva, aici se află mesajul guvernatorului. Și Cato a lovit ușor cu palma în cilindrul din piele aflat sub tunică. Să-l prindeți pe unul dintre acești bărbați și apoi vă duceți la ambarcațiune. Indiferent ce se va întâmpla, mesajul trebuie să ajungă la Alexandria. Oricare ar fi prețul plătit. Ai înțeles?

– Da, domnule.

Cato s-a răsucit și a rămas față în față cu căpetenia pescarilor din sat. Coborându-și pumnalul, a pășit cu precauție spre adversar, oprindu-se la o distanță sigură de el.

– Am stabilit condițiile. Dacă pierzi, vasul va fi al meu, adevărat?

Pescarul a confirmat cu o mișcare din cap.

– Întocmai. Băieți, în caz că mă învinge, îngrijiți-vă să obțină ce dorește.

Cato a luat o poziție ușor ghemuită, ținând pumnalul puțin într-o parte, așa cum îl învățase Macro în vremurile lui de ucenicie din A Doua Legiune. În fața lui, săteanul a adoptat aceeași poziție, iar însoțitorii lui s-au tras deoparte, alcătuind un arc larg de cerc în spatele lui. Când s-a mai apropiat, Cato a văzut o cicatrice pe fruntea adversarului, un motiv solar destul de grosolan ars pe piele. În aceeași clipă s-a îngrozit, dându-și seama că, până la urmă, nu avea în față un pescar oarecare. Nu a mai avut vreme să se gândească și la altceva, pentru că omul a făcut brusc un salt înainte, și a lovit spre brațul în care centurionul ținea arma. Cato și-a retras mâna, s-a răsucit o idee spre dreapta pentru a-și păstra echilibrul și a împuns cu pumnalul spre brațul adversarului. Pescarul a sărit înapoi, ieșind din raza de acțiune a lamei, și a rânjit.

– Frumoasă reacție, tribunule, a mormăit el în latină și, preț de o clipă, Cato a înghețat.

Cu mișcări fulgerătoare, omul a atacat din nou. Cato s-a mișcat cu repeziciune pentru a para lovitura ce a urmat, însă, iute ca fulgerul, lama ținută de pescar și-a schimbat direcția și a împuns înainte și în sus, către gâtul lui Cato. Acesta și-a tras capul într-o parte, iar vârful

pumnalului a spintecat aerul și i-a ciupit urechea, după care omul a sărit înapoi.

Mica tăietură părea să-l ardă, și curând Cato a simțit un firicel cald scurgându-i-se pe gât. A scuturat din cap și s-a ghemuit, pregătit să atace ori să se apere, apoi a spus încet:

– Deci, ai fost soldat, da?

– Cândva, a răspuns săteanul zâmbind.

– Judecând după însemnul lui Mithras, aș spune că ai fost legionar.

Săteanul nu a spus nimic.

– Așadar, ai dezertat.

– Ce contează? a zis bărbatul, zâmbind din nou. Să nu-ți închipui că mă poți înfuria cu vorbele astea. Tribunule, sângerezi. Cum e, băiatule plin de bani? O să te fac bucățele, încetul cu încetul.

Simțind că gândurile îi gonesc prin minte, Cato l-a urmărit cu mare atenție. Adversarul său fusese soldat profesionist. Exista posibilitatea ca el să știe la fel de multe despre lupta cu pumnalul ca și Cato. Asta însemna că nu avea niciun avantaj. Exista însă o speranță. Individul îl socotea drept fiu de aristocrat și, fără îndoială, lipsit de vlagă și experiență.

– Numai să-ncerci, gunoiule, a spus Cato, rânjind cu semeție.

Imediat după aceea a sărit în față, lovind nebunește cu lama, ținând în tot acest timp brațul întins și rămânând cu corpul în afara razei de acțiune a pumnalului celuilalt. Săteanul s-a ferit cu ușurință din fața

atacurilor sau le-a parat cu mișcări rapide, făcând lamele să se ciocnească sau să scrâșnească în duel. Cato s-a împiedicat când s-a retras, a respirat greoi, și a simțit că sângele continua să-i curgă din urechea rănită.

– Ești moale, tribunule, a comentat omul, pufnind. La fel ca toți băieții din mame aristocrate. Vă jucați de-a soldații. Are să-mi placă lupta asta.

A pășit înainte, fentând în mod repetat și a izbucnit în râs văzându-l pe Cato care, încercând cu disperare să blocheze fiecare lovitură, se vedea silit să cedeze teren. Apoi, centurionul s-a împiedicat și a căzut pe spate cu un strigăt. Instantaneu, bărbatul a făcut un salt înainte, ghemuindu-se în același timp și ținând pumnalul pregătit să-l împungă pe Cato în piept. Cato s-a răsucit într-o parte și a lovit puternic cu piciorul, nimerindu-l pe om înapoia genunchiului. Inerția și pierderea piciorului de sprijin l-au făcut pe sătean să se dezechilibreze, astfel că s-a prăbușit greoi la pământ, cu fața în jos. Cato i-a sărit în spinare, l-a prins de păr cu mâna stângă, iar cu dreapta a apăsat vârful pumnalului pe gâtul adversarului până a străpuns pielea. Aplecându-se și mai mult, i-a șuierat la ureche:

– Ai avut dreptate. Amatorii n-ar trebui niciodată să stea în calea profesioniștilor. S-a ridicat puțin și a adăugat: Predă-te, ori îți tai beregata pe loc.

– Ticălosule...

– Ultima șansă, a avertizat Cato, trăgându-l de păr. Predă-te sau vei muri.

– Bine, m-ai învins, a cedat omul gemând.

– Mai tare. Ca să audă toată lumea.

– Mă recunosc învins! Mă predau! Romanul a câștigat!

– Așa e ceva mai bine.

Cato i-a eliberat părul brusc, iar omul a căzut cu capul în țărână. Ridicându-se cu precauție, s-a retras, apoi și-a vârât pumnalul în teacă. Adversarul înfrânt s-a rostogolit și apoi s-a ridicat în capul oaselor, ducând mâna la mica tăietură de la gât. Încruntându-se, s-a uitat nedumerit la Cato.

– Nu am mai pomenit asemenea tribun. Unde-ai crescut, în mahalalele din Subura?

Cato a clătinat din cap.

– Nu, din întâmplare, chiar în palatul imperial.

– Poftim?

– Lasă, că nu are importanță. Am nevoie de ambarcațiunea aceea imediat. A tăcut o clipă și apoi a împuns cu degetul spre om. Și mai vreau să o conduci chiar tu.

– Eu?

– Ai fost cândva soldat. Te-ai ramolit puțin, dar mi-ai fi de folos într-o luptă. Ai face față. Cum te cheamă, soldat?

– Yannis. Așa mi se spune aici.

– E suficient.

Cato i-a întins mâna și, după o scurtă șovăială, pescarul s-a lăsat ajutat de tribun să se ridice în picioare.

– Dacă tu ești căpetenie aici, sătenii vor avea nevoie de un înlocuitor. Ai face bine să numești pe cineva. Dacă fără barca asta ei ar putea rămâne flămânzi, atunci cea mai bună soluție ar fi să plece la Gortina. Să le spună soldaților de la poarta orașului că au fost trimiși acolo de tribunul Cato. Indiferent ce s-ar întâmpla, oamenii tăi trebuie să se ferească de bandele de sclavi.

Yannis a dat din cap.

– Bine, tribunule. Cum spui tu.

S-a întors să se adreseze însoțitorilor lui, în vreme ce Cato l-a urmărit atent pentru a se asigura că omul nu încerca să-l trădeze. După puțin timp, Yannis și-a luat rămas-bun de la grupul său și, cu un gest, i-a invitat pe Cato și escorta lui să-l urmeze spre plajă.

– Nu ai soție sau vreo femeie aici? l-a întrebat Cato când l-a ajuns din urmă.

– Dar ce-ți pasă ție? a ripostat scurt Yannis. Apoi a ridicat din umeri. A fost ucisă de val.

– Îmi pare rău. Foarte multă lume a pierdut pe câte cineva drag. De aceea trebuie să ajung la Alexandria. Ca să aduc întăriri și să restabilim ordinea.

– Să îi înfrângeți pe sclavi, vrei să zici.

– E același lucru.

Ambarcațiunea de pescuit avea vreo opt metri lungime, și un catarg plasat ceva mai spre provă față de centrul ei. O padelă de cârmă era prinsă de un bord, iar pe fundul ei stătea o pereche de vâsle. Totul duhnea a pește.

– Ne poate duce până în Egipt? a întrebat unul dintre soldații din escortă, cu o expresie ce îi trăda îndoiala.

– La fel de bine ca orice corabie, a răspuns Yannis, apoi s-a întors spre câțiva bărbați care veneau dinspre sat aducând ploști din piele pline cu apă și șiraguri de pește uscat. Oamenii au așezat proviziile sărăcăcioase în micile dulapuri existente de o parte și de alta a catargului, după care Yannis s-a întors spre Cato.

– Urcați.

Romanii s-au îmbarcat și s-au așezat imediat pe bănci, iar marinarul a strigat un ordin. Pescarii au așezat barca pe undele liniștite ale golfului și au împins-o până când apa le-a ajuns la piept. Yannis s-a tras spre un bord al vasului și a făcut semn către vâsle.

– Câte un om la fiecare vâslă; așezați-le între tacheți. Așa, bine.

După ce au instalat vâslele, cu mișcări stângace, soldații au îndreptat vasul spre intrarea în golf, vreme în care Yannis a ținut godia [7] . Privind în urmă, Cato a văzut că mulți dintre săteni stăteau și urmăreau ultimul lor vas de pescuit ieșind în largul mării. Sentimentele lor de resemnare și disperare erau aproape palpabile. O tresăltare neașteptată a chilei l-a făcut pe Cato să se prindă de marginea ambarcațiunii.

Yannis a pufnit în râs.

– N-a fost decât un val, tribunule. Așteaptă până ieșim în largul mării. Atunci o să ai de ce te speria.

Cato s-a silit să dea drumul copastiei și să privească dincolo de proră, în timp ce oamenii lui vâsleau, făcând barca pescărească să iasă din golf. Imediat ce au ajuns în marea deschisă, micuța ambarcațiune a început să se legene pe valurile de hulă, iar Cato, agitat, și-a înghițit nodul din gât și s-a străduit să arboreze o expresie netulburată. Când s-au îndepărtat binișor de țărm, Yannis a dat ordin soldaților să nu mai vâslească și să așeze ramele pe fundul bărcii. În acest timp, a desfăcut legăturile și vela, ducând-o la vergă, apoi a ridicat-o pe catarg. Imediat ce a legat bine școtele de tacheți, pânza a fost umflată de vânt, iar vasul a țâșnit brusc înainte, îndepărtându-se de coastă.

– În cât timp vom ajunge la Alexandria? a întrebat Cato.

Încruntându-se, Yannis a rămas pe gânduri.

– Vom face probabil trei zile până ajungem lângă coasta africană, și alte trei zile de-a lungul țărmului, dacă vântul ne este prielnic.

– Șase zile, a gândit Cato cu voce tare.

Șase zile, îngrămădiți pe acea ambarcațiune firavă, care avea doar șaizeci de centimetri de bord liber. Agitația permanentă a apei în jurul lui îl înspăimânta. Socotise că scurta călătorie făcută cu *Horus* fusese chinuitoare, însă navigația pe mare în acea barcă deschisă de pescuit era îngrozitoare. Și totuși nu avea încotro. Macro, Iulia și ceilalți depindeau de el, așadar trebuia să ajungă la Alexandria.

A continuat să privească înapoi spre uscat, întrebându-se dacă își va mai revedea prietenii.

18

În zilele care au urmat plecării lui Cato, Macro i-a pus pe locuitori să muncească din greu pentru repararea sistemului de apărare al orașului și umplerea spărturilor din ziduri. Una dintre porțile fortificate se prăbușise la cutremur, iar zidarii care supraviețuiseră au ales pietre dintre dărâmăturile unui templu din apropiere și le-au folosit pentru reconstrucția ei. Pregătirile făcute de Macro s-au extins și dincolo de zidurile orașului, unde echipe de lucrători au săpat în solul pietros și tare, făcând șanțuri de apărare în fața celor mai multe secțiuni avariate ale zidului. Având în vedere duritatea pământului, nu se putea pune problema de a săpa un șanț de jur împrejurul orașului. De aceea, centurionul a apelat la alte metode de a îngreuna atacul inamicului.

A chemat la cartierul lui general de pe acropolă câțiva dintre fierarii din oraș și le-a arătat una dintre armele defensive preferate de legiuni. Undeva, într-un colț uitat al arsenalului, găsise o ladă cu gheare de cioară, și Macro a ridicat una dintre acele mici arme pentru a le-o arăta privitorilor. A ținut bucata de metal prevăzută cu patru țepușe și i-a dat drumul să cadă pe masa din fața lui, unde a aterizat cu un bufnet

alarmant care i-a făcut pe fierari să tresară.

– Vedeți, a spus Macro, arătând cu degetul. Va cădea întotdeauna cu o țepușă în sus. Așa se va întâmpla de fiecare dată, iar dacă împrăștiem aceste nimicuri prin iarbă, dușmanii nu le pot vedea decât dacă vor călca pe ele. Țepușa pătrunde în talpă și provoacă rănirea victimei. Astfel putem împiedica orice șarjă de atac. Macro s-a uitat mândru la gheara de cioară. Încântătoare armă. Nici nu mai țin minte de câte ori mi-a salvat viața. A ridicat privirea și a continuat: Întrebarea este, puteți face așa ceva în cantități mari până la apariția lui Aiax și a gloatei lui?

Unul dintre fierari s-a apropiat de masă ca să se uite mai bine la gheară. A ridicat-o între degete, a cântărit-o și a dat din cap.

– E destul de ușor de făcut, dar pot sugera o îmbunătățire?

– Chiar te rog, l-a invitat Macro, intrigat să afle cum putea grecul să îmbunătățească ideea concepută de romani.

– Așa cum arată, țepușele sunt foarte ușor de extras din picior. Chiar dacă dușmanul este rănit, el nu este cu totul scos din luptă.

– Serios? a făcut Macro și a ridicat o sprânceană. Eu credeam că dacă-ți pătrunde o țepușă ca asta în talpă ți-ar cam dispărea zâmbetul de pe față. Nu ești de aceeași părere?

– Ba da, l-a aprobat grecul. Sunt convins că e așa. Problema este că victima acestei arme ar mai putea lupta, chiar dacă șchiopătează. Dar dacă ar avea țepușele ghimpate? Atunci ar fi aproape imposibil să fie scoase din picior, iar inamicul ar trebui să se oprească pentru a tăia carnea de jur împrejur sau să aștepte pentru a fi dus pe sus de pe

câmpul de luptă.

Macro a clătinat din cap.

– Ba nu. Dacă gheara are țepușele ghimpate, atunci este scoasă din joc odată cu victima. Ce rost ar avea? Dacă-și face treaba și este aruncată, atunci ea rămâne în continuare pe câmpul de bătălie, gata să-i intre altuia în talpă. Înțelegi?

– Adevărat, a intervenit un alt fierar. Dar uiți faptul că îndepărtarea victimei cere prezența altui om. În felul acesta, o gheară cu țepușa ghimpată răpește inamicului cel puțin doi oameni.

Primul grec a pocnit din degete.

– Și ce s-ar întâmpla dacă și aceia care îl ajută pe rănit să iasă de pe câmpul de bătălie ar călca pe asemenea gheare? Creșterea numărului de victime ar fi exponențială.

– Expo... ce? a exclamat Macro, apoi a ridicat mâinile în aer. Gata, de ajuns! Ascultați-mă, eu voiam doar să-mi spuneți dacă puteți face cât mai multe gheare din acestea. Atâta tot. Puteți?

– Sigur că putem, a încuviințat un grec, părând ofensat. Dar de ce să nu îmbunătățim arma? Asta voiam să spun.

– Am putea alcătui o comisie de proiectare, a sugerat cineva, plin de solicitudine.

– Nu! a protestat Macro.

– Dacă am testa câteva modele sunt sigur că ți-am putea oferi o armă mai eficientă, centurion.

– Nu avem timp. Macro începuse să-și piardă răbdarea. Și gheara asta își face treaba și așa cum este. Corect?

Cu un aer nefericit, grecul și-a țuguiat buzele.

– În anumite limite, așa cred.

Centurionul a închis ochii strâns preț de un moment, apoi i-a deschis și l-a împuns cu arătătorul în piept pe fierar.

– Faceți-le. Cât de multe puteți. După modelul acesta, nu altfel. M-ați înțeles? Nu, nu mai vorbi, confirmă din cap.

Cu o expresie umilă, fierarul a fost de acord.

– Mulțumesc. Macro a scăpat un oftat de ușurare. Atunci, apucați-vă de treabă. Să-mi trimiteți vorbă când aveți prima șarjă gata. Iar acum, duceți-vă.

Centurionul s-a îndreptat spre ușă cu pași mari, a deschis-o și le-a făcut semn să iasă din biroul lui. Imediat după ce a plecat și ultimul dintre ei, a închis ușa, s-a întors la masă și s-a așezat, privind la gheara de cioară și simțind că furia i se mai potolește.

– Grecii ăștia... a murmurat el. De ce să folosească un cuvânt când ei știu un milion?

În plus față de îmbunătățirile aduse sistemului defensiv al orașului, Macro s-a ocupat și de recrutarea de oameni pentru a întări forța de luptă a auxiliarilor. La început, Sempronius apelase la voluntari, dar după ce au apărut mai puțin de o sută de bărbați pe terenul de paradă pe care Macro îl desemnase în afara orașului, nu departe de zid, s-a vădit că erau necesare măsuri mai ferme. S-au trimis câteva secțiuni

de auxiliari pentru a scotoci orașul în căutarea de bărbați apți de luptă și aceștia au fost puși să mărșăluiască până pe terenul de paradă. Acolo au ajuns în fața lui Macro, care i-a ales pe cei pe care voia să-i folosească pentru a spori rândurile garnizoanei din Gortina. Detaliile privind numele fiecăruia, familia și strada unde locuia, precum și ocupația, au fost notate cu atenție, apoi omul a fost adus dinaintea lui Macro, care ședea la o masă de campanie, așezată sub un umbrar.

Era deprimant să vadă rând pe rând bărbați capabili de luptă, dar arătând nefericiți sau furioși, și care nu agreau ideea de a-și apăra familiile și orașul. Unul dintre ei era un tânăr înalt, foarte musculos, care purta o tunică scumpă. Părul negru îi era tuns frumos, iar barba îi era atent îngrijită, înnobilându-i linia bărbiei. La început, Macro nu și-a dat seama ce era cu acel tânăr, apoi, într-o străfulgerare, și-a amintit că se numărase printre prietenii lui Glabius de pe acropolă, în ziua când perceptorul fusese îndepărtat din funcție.

– Numele?

– Pandarus, fiul lui Polocrites.

Macro l-a săgetat cu privirea.

– Din clipa asta să mi te adresezi cu domnule. Ai înțeles.

– Romanule, nu simt nevoia să mă adresez cu „domnule”.

– Și de ce, mă rog? a spus Macro zâmbind îmbietor.

– Pentru că nu sunt soldat și nici nu voi fi vreodată. Pe de altă parte, voi folosi toate relațiile mele suspuse pentru a protesta privind tratamentul ce mi se aplică. Tatăl meu are legături politice la Roma. După ce vor fi înștiințați că un ofițer de rând a îndrăznit să smulgă un

om liber din căminul lui ca să-l înroleze sub amenințarea sabiei, nici nu-ți închipui ce pedeapsă cumplită va cădea pe capul tău. Pandarus era încântat de acest scurt monolog și i-a aruncat un zâmbet împăciuitor lui Macro. Nu este prea târziu să pui capăt acestei drame mici și triste pe care o joci. De fapt, e mai curând o comedie. S-a întors și a făcut un semn către șirul de bărbați care stăteau în soare, așteptând să fie examinați de Macro. S-a auzit un cor mut de proteste. Lasă-ne să plecăm cu toții, iar eu îți voi face o favoare, romanule, și nu voi raporta către superiorii tăi de la Roma în legătură cu activitățile tale ilegale.

S-a îndreptat de spate, apoi și-a încrucișat brațele la piept și l-a înfruntat cu privirea pe Macro. Centurionul l-a privit pătrunzător un moment, apoi și-a lăsat stilusul pe tăblița cerată și a oftat adânc.

– Ai încheiat, Pandarus?

– Încheiat? Pandarus s-a încruntat, apoi a devenit mânios. Nu crezi că vorbesc serios, așa e?

– A, sigur că vorbești serios; doar că eu nu mă simt îndemnat să te iau în serios, i-a răspuns Macro. Cum să spun, uită-te la tine. Ești îmbrăcat ca o târfă ieftină. Mi se pare, ori miroși a parfum?

– E un parfum pentru bărbați. Unul foarte scump.

– Așadar, miroși ca o târfă masculină și miroși la fel. Asta mai pot trece cu vederea... sau pe-aproape. Însă nu pot să nu țin seamă de faptul că oameni ca tine se cred mult prea buni ca să se murdărească pe mâini luând o sabie și apărând ceea ce este al lor: orașul, familia și prietenii – presupunând că tu ai așa ceva. Ce te face să te socotești atât de special încât să fii scutit de la a-ți ocupa locul alături de alți bărbați

care sunt pregătiți să lupte?

– Tatăl meu își plătește taxele, a protestat Pandarus. Le plătește pentru ca membrii familiei lui să nu fie siliți să lupte, și să lăsăm asta în seama unor oameni mărunți ca tine. Nu a rezistat ispitei de a rânji, însă în momentul când a rostit cuvintele și-a dat seama că făcuse o greșeală. Voiam să spun că...

– Ține-ți gura! i-a strigat Macro. Laș mizerabil ce ești! Tu ești un om mărunt. Tu și cei care aveți inimi atât de meschine, atât de puțin curaj, și atât de puțin simț al onoarei și datoriei, încât vă închipuiți că banii pot cumpăra orice. Ei, bine, banii reprezintă ultima dintre grijile tale de acum. În afara zidurilor există o armată de sclavi care abia așteaptă momentul prielnic pentru a declanșa un atac împotriva orașului. Chiar crezi că nu vă vor căsăpi pe tine și pe membrii familiei tale, cu toate că voi aveți legături suspuse la Roma? Mare dobitoc trebuie să fii. Macro a clătinat din cap furios și exasperat. Există doar o soluție pentru a supraviețui acestei situații, iar asta este ca fiecare om capabil de luptă să se afle sus, pe metereze, gata să ucidă sau să fie ucis. În aceste momente nu aș putea ghici dacă ești cine știe ce filfizon pervers ori chiar fiul împăratului. O să pui mâna pe sabie alături de toți bărbații din acest șir. Vei fi instruit pentru a lupta alături de auxiliari. Te vei bate ca un leu ca să îi ții pe ticăloșii aceia răzvrătiți departe de oraș și, de va fi nevoie, vei muri ca un erou, cu arma în mână, scuipând blesteme în fața dușmanilor. M-am făcut înțeles?

Macro s-a apropiat la doar câțiva centimetri de Pandarus, astfel că acesta s-a retras un pas în spate de frică.

– Nu am vrut să aduc jigniri, s-a scuzat Pandarus vânturându-și brațele.

– Domnule! a strigat Macro, vârându-și gheata înapoia unui călcâi al tânărului, după care i-a făcut un vânt sănătos, așa încât recrutul s-a împleticit spre spate și a căzut cu un bufnet la pământ. Centurionul s-a aruncat asupra lui, i-a pus un genunchi pe piept și, scoțându-și pumnalul, a adus lama la câțiva centimetri de ochii lui. Îți spun pentru ultima oară. Să-mi spui domnule când mi te adresezi. Ai priceput?

– Da, da, domnule! a scâncit Pandarus.

– Așa mai merge! a spus Macro și s-a ridicat în picioare. Acum, ia-ți echipamentul și prezintă-te la centurionul de pe terenul de instrucție împreună cu ceilalți recruți. Sus! Mișcă-te!

Pandarus s-a ridicat în picioare și s-a îndreptat cu pași mici și iuți spre carul unde un optio de la cohorta de auxiliari și patru dintre oamenii lui distribuiau sabie, coif, armură și scut fiecărui bărbat trimis la ei. Macro s-a întors spre șirul de bărbați în așteptare. Majoritatea erau orășeni obișnuiți, însă printre ei se găseau și unii ceva mai bine îmbrăcați. A mers de-a lungul șirului privindu-i cu atenție, apoi a revenit sub umbrar.

– Mai este cineva care nu dorește să lupte alături de mine sau alături de prietenul nostru erou, Pandarus? Vă ascult.

Oamenii au refuzat să-l privească direct în ochi și au rămas muți.

Macro a dat aprobator din cap.

– Bine.

S-a întors la taburetul lui, apoi s-a așezat la masă și a pus mâna pe stilus.

– Următorul!

Opt zile după plecarea lui Cato spre Alexandria, Macro s-a întâlnit cu senatorul Sempronius și fiica lui pentru a lua cina împreună: un ghiveci sărăcăcios din carne de porc și fasole, servit cu pâine de unul dintre puținii sclavi rămași ai lui Hirtius. Restul fugiseră spre dealuri, ori pentru a îngroșa rândurile armatei de răzvrătiți aI lui Aiax.

Sclavul era un bărbat destul de bătrân, cocârjat și părea foarte plăpând. Se învățase demult să rămână mut și să nu privească direct în ochii stăpânilor. Macro l-a urmărit câteva momente și s-a întrebat cum era să fii sclav. Se obișnuise încă de când era mic să vadă sclavi pe străzile din Ostia și Roma, astfel că nu se întrebase niciodată în mod serios ce însemna să fii sclav. De atunci încoace, petrecuse ani îndelungați în armată, unde întâlnise foarte puțini robi. Mai existaseră câteva ocazii când văzuse războinici inamici foarte mândri care fuseseră făcuți prizonieri, înlănțuiți și puși să mărșăluiască spre sclavie. Adevărat, profitase de partea pe care o primise pentru astfel de prizonieri, iar banii câștigați astfel îl făcuseră să nu îl mai intereseze soarta celor care îl ajutaseră să se îmbogățească.

După ce sclavul a terminat de servit și s-a retras la perete, unde a rămas nemișcat, Macro a continuat să-l examineze în timp ce înmuia nepăsător o bucată de pâine în vasul aburind din fața lui. Îl ispitea ideea de a-l întreba pe acel om ce gândea despre Aiax. Și ce părere avea despre romanii și grecii care erau hotărâți să se apere în fața gladiatorului răsculat și a susținătorilor lui. Asta, în caz că avea vreo părere despre ei.

Macro a rămas în așteptare. Cum se putea ca un sclav să nu se

gândească la răzvrătire, când în oraș existau atât de puține subiecte de discuție? Se putea ca acel sclav, atât de taciturn, să nutrească o ură profundă față de stăpânii lui și să-și dorească să participe la răscoală? Oare asculta cu atenție orice conversație la care era martor, pentru ca apoi să aștepte o șansă de a evada și de a-i transmite lui Aiax informațiile pe care le deținea? Dar dacă planul lui presupunea o trădare și mai mare? Nu ar fi trebuit să facă un efort prea mare să procure suficientă otravă cât să-i ucidă pe cei trei cărora tocmai le servise cina în acea seară.

Macro a coborât ochii spre ghiveciul din bolul lui și a aruncat o privire bănuitoare. A lăsat în jos bucata de pâine, din care picura sos, punând-o pe farfurie și s-a întors spre sclav.

– Hei, tu, vino mai aproape.

Sclavul a pornit agitat spre el, privind în jur, spre romanii ce stăteau întinși pe canapele în jurul mesei. Sempronius s-a uitat scurt spre Iulia, care a ridicat nedumerită din sprâncene.

Macro și-a șters sosul de pe buze.

– Sclavule, înțeleg că ai auzit știrea privind înfrângerea prefectului Marcellus.

Sclavul a încuviințat din cap.

– Și vestea asta îți dă vreo satisfacție?

– Poftim, stăpâne?

– Te-am întrebat dacă te liniștește vestea asta. Ești sclav. Așadar, ce părere ai despre victoria răsculaților? Te bucură?

Sclavul a coborât privirea și a clătinat din cap.

– Uită-te la mine, i-a poruncit Macro, iar bărbatul, împotriva voinței lui, a ridicat capul cât să se uite în ochii lui Macro. Sunt convins că ești de partea celor care te vor elibera, așa e? Ei, bine? Vorbește, omule.

Frământarea sclavului s-a văzut cu limpezime când s-a chinuit să dea un răspuns. Macro a așteptat răbdător și, în cele din urmă, sclavul a vorbit.

– Stăpâne, eu îmi doresc libertatea. Asta își doresc toți sclavii. Dar am făcut economii și plănuiesc să-mi cumpăr libertatea într-o bună zi. Este singura cale pentru mine. S-ar putea ca sclavii care i s-au alăturat lui Aiax să-și fi căpătat deja libertatea, dar cred că ei trăiesc cu spaima că vor redeveni sclavi. Asta nu este libertate adevărată. Când îmi voi câștiga libertatea, voi dori să fiu scutit de teamă, așa cum voi fi liber de sclavie. A tăcut o clipă, apoi și-a plimbat privirea în jur, spre stăpâni. Eu am ales. Cei care îl urmează pe gladiator au ales și ei. S-a răsucit spre Macro. Asta a fost tot, stăpâne?

Macro a stat un moment pe gânduri, apoi a dat din cap.

– Acum, lasă-ne singuri.

Sclavul și-a înclinat capul și s-a retras de lângă masă.

– Minte, a murmurat Macro.

– Păi, la ce te așteptai? a întrebat Sempronius. Să recunoască cinstit că îl simpatizează pe Aiax? A fost nedrept să îl pui într-o asemenea situație.

– Tot ce se poate, a spus Macro, împingându-și bolul deoparte.

– Mă întreb cum se descurcă în aceste momente Cato, a spus Iulia pe un ton gânditor. Cred că a ajuns deja la Alexandria. Tu ce părere ai, tată?

Sempronius a rămas un moment pe gânduri și apoi a dat din cap.

– Așa socoteam și eu, cu condiția ca totul să fi mers bine. Lucru de care sunt convins, a adăugat el grăbit, după care a vârât lingura în ghiveci și a pescuit o bucată de carne pe care a vârât-o în gură. Imediat, chipul i s-a schimonosit de durere. Macro a sărit în picioare și s-a repezit spre senator, aruncând totodată și o privire spre sclav.

– Domnule! Ce ați pățit? Sunteți bine?

Sempronius a ridicat o mână ca să-l liniștească pe Macro și a dat din cap. A înghițit ceea ce avea în gură, apoi a luat cupa de vin ca să-și potolească durerea din gură. La naiba, fierbinte a mai fost ghiveciul acesta!

Macro a răsuflat ușurat și s-a întors pe canapeaua lui.

Iulia s-a uitat curioasă la el și a suflat cu delicatețe în lingura ei.

– Ce s-a întâmplat cu tine?

– Nimic. Am crezut că.... Să lăsăm asta. Macro s-a grăbit să schimbe subiectul și a zâmbit forțat. Sunt gata să pariez că în aceste clipe Cato este la un banchet minunat cu Legatul Egiptului, convingându-l să-i dea toată garnizoana. Doar știți cum e el.

Iulia a zâmbit.

– Da, e extrem de convingător.

Sempronius s-a încruntat, iar Macro, nereușind să se stăpânească, a izbucnit în râs. Un moment, senatorul a continuat să stea încruntat, după care a cedat imboldului interior și a început să râdă la rândul lui. În ciuda încordării din zilele precedente și a îngrijorării lor serioase privind apariția armatei de sclavi în fața zidurilor abia reparate ale orașului, râsul le făcea bine ambilor bărbați. După ce hohotele lor s-au stins, Macro a umplut cu vin cupa senatorului și a ridicat-o pe a lui pentru un toast.

– Pentru Cato. Sper să se dovedească demn de rangul de tribun și să se întoarcă în fruntea unei armate mari.

– Închin pentru asta.

– Și eu, a zis Iulia, ridicând cupa. A sorbit delicat și apoi a spus încet: Pentru numele zeilor, tare mult îi duc lipsa.

Macro a aprobat-o cu un gest din cap. Nu a voit să spună nimic, de teamă că, dacă ar fi sugerat că îi ducea dorul unui camarad, ar fi creat o impresie nu tocmai acceptabilă. Cu toate acestea, a gândit el, prefera să-l aibă pe Cato alături, în timp ce pregătea diferitele metode de apărare, dar și luptătorii care să facă față dușmanului.

Sempronius a băut din cupă și apoi a așezat-o pe masă.

– Cum merg lucrurile, Macro? Noii recruți se dovedesc de folos?

– Progresează destul de repede. Majoritatea au reușit să priceapă care e capătul sabiei ce trebuie ținut bine în mână. Nu vor deveni soldați adevărați, și nici măcar de încredere, pentru că timpul pe care-l avem la dispoziție până când răsculații vor ataca este prea scurt. L-am numit pe centurionul Micon la comanda lor. Îi ofer astfel o șansă de a-și

răscumpăra greșeala făcută. Una peste alta, acești oameni nu vor cântări prea mult, dar vor fi mai bine echipați decât majoritatea sclavilor pe care vor trebui să-i înfrunte.

– Deși poți fi convins că acest Aiax a distribuit propriilor luptători echipamentele pe care le-a recuperat de pe cadavrele lui Marcellus și ale oamenilor lui.

– Adevărat, a recunoscut Macro. Iar în acest caz, când se va pune problema de a lupta direct, nu le ofer băieților centurionului Micon decât o șansă egală cu a inamicilor.

Sempronius a oftat cu tristețe.

– Așadar, nu ne sunt de prea mult folos.

– Pot spera doar că ei mă vor contrazice.

Discuția le-a fost întreruptă de trei sunete de trompetă, semnalul de alarmă pe care îl stabilise Macro. Lăsând ceea ce mai era de mâncare, s-a ridicat imediat în picioare, urmat de ceilalți, și, părăsind în fugă clădirea administrației, a traversat acropola, îndreptându-se către turnul ce domina poarta principală. Cu echipamentul în brațe, soldații ieșeau precipitați din cazărmi și se repezeau spre pozițiile lor de pe ziduri. Macro a urcat în grabă treptele uzate din piatră și a pășit pe platformă, grăbindu-se să ajungă la parapet. Dedesubtul lui, orașul se întindea de-a latul câmpiei. Unul dintre oamenii care stătuseră de veghe a arătat cu brațul întins spre apus.

– Acolo, domnule.

Macro și-a dus o mână streașină la ochi și s-a uitat în direcția în care apunea soarele. La început, strălucirea i-a ascuns vederii pe inamicii

care se apropiau. A rămas surprins că răsculații veneau dinspre apus. Coloana lui Marcellus fusese masacrată undeva departe, spre răsărit. Unde se aflaseră? s-a întrebat el. Apoi a făcut uitată îngrijorarea, iar ochii lui au început să distingă amănunte ale dușmanilor care mărșăluiau de-a latul câmpiei, apropiindu-se de oraș. Erau două coloane, una care se îndrepta exact spre Gortina, în vreme ce a doua cotea spre sud, pentru a ocoli orașul și a-și ocupa poziția spre apus, a bănuit Macro.

– Până la urmă, Aiax a hotărât să ia taurul de coarne.

– Da, i-a răspuns Sempronius, care gâfâia după ce urcase atâtea trepte ca să-l ajungă din urmă pe Macro. Așa s-ar părea. Deși, apropo, este vorba de o metaforă pe dos.

– Serios? a făcut Macro, aruncându-i o privire superiorului său.

– Asta este insula în care își are originea săritura taurului, Macro. Pe vremuri, expresia se folosea pentru a descrie momentul în care un acrobat era pregătit să înfrunte un taur pornit la atac și se prindea de coarnele lui în ultima clipă, pentru ca apoi să facă o tumbă pe spinarea animalului.

Macro s-a uitat un moment spre senator. Cato sigur avea multe în comun cu viitorul lui socru. Cei doi sigur urmau să petreacă numeroase seri lungi de iarnă schimbând asemenea informații fără nicio valoare practică. A oftat.

– E fascinant, domnule.

Iulia i-a privit, surâzându-i lui Macro, în timp ce tatăl ei a continuat.

– Din nefericire, metafora este pe dos. Noi suntem cei care ne

confruntăm cu taurul, nu Aiax. Și mă tem că, dacă nu suntem la fel de agili și hotărâți ca proverbialul acrobat, vom fi vârâți în pământ încă de la primul asalt.

Macro a scuturat din cap.

– Nu, domnule, eu nu mă prăbușesc cu una, cu două. Sclavilor le lipsește instruirea și nici nu se pune problema ca ei să aibă mașini potrivite pentru un asediu. Deocamdată, suntem în avantaj.

– Sper să ai dreptate.

Au continuat să se uite atenți, în vreme ce armata sclavilor se desfășura în jurul orașului. Norii de praf ridicați de picioarele pedeștrilor, de copitele cailor și de roțile trenului de care cu bagaje ridicau în aer o ceață de culoare oranj. Sempronius i-a cerut Iuliei să rămână pe acropolă cât el și Macro coborau spre poarta orașului pentru a-și vedea dușmanii mai de aproape. Centurionul a făcut o evaluare aproximativă a mărimii forței dușmanului, înainte ca lumina scăzută să îi zădărnicească încercarea. Sclavii mărșăluiau în grupuri nu tocmai restrânse, având dimensiuni diferite, iar ici, colo, între ei, razele soarelui care apunea aruncau sclipiri din coifurile, armurile și armele lor lucioase.

– Domnule, cred că sunt peste douăzeci de mii de oameni acolo. Macro a vorbit încet, astfel ca santinela aflată în apropiere să nu poată auzi. Poate chiar treizeci de mii.

Sempronius și-a umflat obrajii și s-a uitat la marea de oameni ce se desfășura în jurul zidurilor orașului.

– Cei de la Roma nu vor crede nicicând așa ceva. O armată de sclavi?

Ideea însăși este absurdă.

– Da, așa este, domnule.

– Exact.

În timp ce urmăreau sclavii dezlipindu-se de coloanele lor și apucându-se să-și așeze tabăra, o mișcare bruscă i-a reținut atenția lui Macro. Și-a întors puțin capul și a văzut un grup de călăreți ieșind dintre rândurile de sclavi și, nepăsători, apropiindu-se la trap mărunt de oraș. Câteva momente mai târziu, i-a observat și Sempronius, care a spus:

– Aiax?

– Păi, cine altul?

Au urmărit grupul de călăreți care s-a oprit într-un loc aflat dincolo de punctul pe care îl puteau atinge arcașii aflați pe ziduri. Semeț și musculos, fostul gladiator purta vesta armurii din zale a unui ofițer roman peste o tunică de un albastru deschis. Unul dintre puținii arcași ai garnizoanei a pus o săgeată în arc și a încercat să țintească.

– Coboară arcul! a răcnit Macro la el. Nimeni nu trage decât dacă primește ordin!

Călărețul și-a înfrânat calul, care a început să meargă la pas, apoi l-a întors, deplasându-se de-a lungul zidului, cu o mână în brâu și uitându-se în tot acest timp cu un dispreț nedisimulat spre fețele celor care apărau orașul. Macro a mulțumit zeilor în tăcere că încă nu dăduse ordin ca ghearele de cioară să fie presărate în iarba din jurul orașului. Era o surpriză pe care ținuse cu orice preț să o păstreze până în momentul cel mai potrivit.

– Generalul Aiax le transmite salutări foștilor lui stăpâni! a strigat călărețul, cu un glas limpede și plăcut.

Cu o expresie amuzată pe față, Sempronius s-a răsucit spre Macro.

– Generalul Aiax? Se pare că gladiatorul acesta are aspirații mari.

Sclavul a strigat din nou către apărători.

– Generalul dorește să stea de vorbă cu cel care se socotește guvernatorul provinciei, senatorul Sempronius.

Sempronius a pufnit de iritare.

– Pare foarte bine informat, a constatat Macro zâmbind. Mă întreb despre ce ar dori să discute.

A urmat un moment de tăcere, după care Sempronius a ridicat resemnat din umeri.

– Nu putem afla decât într-un singur mod.

S-a îndepărtat de parapet și s-a îndreptat spre treptele ce duceau spre poarta orașului.

19

În compania lui Kharim, Aiax urmărea cu atenție cum înainta trimisul lui. Chilo se dovedise destul de curajos de când se alăturase micului grup de fugari care îl urmase pe Aiax încă din primele zile ale răscoalei. Însă bravura lui evidenția o anumită neglijență, pe care șeful sclavilor o observase în timpul primelor lupte purtate cu o patrulă romană. Era ca și cum Chilo nu se temea defel de moarte, chiar dacă iubea noua viață pe care o ducea, scutită de constrângerile îngrozitoare ale sclaviei. În rândul celor mai apropiați locotenenți ai lui, Chilo era cu siguranță cel mai popular printre cei care alcătuiau armata. Se născuse liber, fiind fiul unui negustător atenian. Când partenerul de afaceri al tatălui său dispăruse până și cu ultima bijuterie de argint, exact înainte de plata taxelor anuale, familia fusese ruinată. Întrucât avea tot dreptul, perceptorul îi îngăduise negustătorului și familiei sale să se vândă drept sclavi. Pe vremea aceea, Chilo avea cinci ani, și a fost izolat de rudele sale în piața pentru robi, când fusese cumpărat de o oficialitate romană și trimis să lucreze pe proprietatea sa din Creta.

Aiax a aflat toate acestea pe când stătea lângă un foc de tabără, în

vreme ce-și conducea grupul crescând de sclavi fugari de-a lungul provinciei distruse. Însă Chilo povestise prea puține despre anii în care slujise ca sclav, iar când se referise la acea perioadă, ochii lui se aprinseseră de o ură greu de descris – un sentiment pe care Aiax îl înțelegea perfect. Ajunsese de mult să priceapă diferența dintre oamenii care se născuseră în robie și cei care deveniseră sclavi. Primii dovedeau un anumit grad de acceptare a situației. Aceștia se alăturaseră armatei lui ca să fie siguri, și luptau destul de bine, însă majoritatea nu evidențiau fanatismul lui Chilo și al altora care priviseră sclavia drept un semn al rușinii. Fiecare jignire sau nedreptate suportată își croise drum până în sufletele lor. Era ca o otravă cu acțiune lentă, își spusese Aiax cândva, gândindu-se la propria experiență de viață.

Tatăl lui comandase o mică flotă de corăbii de pirați care sfidaseră marina romană timp de ani și ani, până când fuseseră în cele din urmă prinși și anihilați într-un golf de pe coasta Iliriei. Plătise scump pentru că înfruntase Roma atâta vreme și fusese crucificat pentru îndrăzneala lui. Aiax și ceilalți captivi fuseseră vânduți ca sclavi. Ca o ironie, proprietarul unei școli de gladiatori îl cumpărase, astfel că el beneficiase de pregătire pentru a deveni luptător, iar acum își răsplătea foștii stăpâni provocându-le cât mai multe suferințe posibil. Fiecare roman ucis, fiecare proprietate pe care o jefuia și fiecare gură de aer de libertate pe care o aspira îndepărtau treptat otrava sclaviei.

Singurul lucru care îl preocupa cu adevărat era nesiguranța privind viitorul său. Nu se gândise nici pe departe să declanșeze o răscoală atunci când evadase din palatul stăpânului său, imediat după cutremur. Existase doar dorința înnăscută de a fugi, de a fi liber, de a evada din Creta și de a-și găsi drum spre vreun colț liniștit al lumii, unde stigmatul sclaviei să poată fi șters treptat, treptat. Se afla

împreună cu soția guvernatorului când clădirea începuse să se clatine iar pământul să geamă, semn că Poseidon își revărsase mânia asupra insulei. Se găseau într-o cameră cu provizii din spatele bucătăriilor, acolo unde îl chemase ea. Antonia stătea rezemată de perete, împreunată cu el, iar degetele cu unghii lungi și pline de inele îi scrijeleau pielea de pe spate. Când peretele s-a cutremurat, ea a scos un țipăt, îndepărtându-l cu brutalitate, și atunci Aiax a hotărât că voia să fie liber. Să scape de ea, de umilința de a fi jucăria ei sexuală și să nu mai poarte povara sclaviei. Cu o lovitură în cap, a făcut-o să-și piardă cunoștința. Luând-o în brațe, a părăsit palatul care începuse să se prăbușească, fugind de pe proprietatea guvernatorului și ieșind în stradă, unde nu l-a băgat nimeni în seamă, crezând că era un bărbat care ajuta o femeie rănită să ajungă undeva, în siguranță.

Imediat ce părăsise orașul, Aiax se simțise ispitit să o ucidă pe Antonia. Să o stranguleze, să-i sfărâme țeasta cu o piatră. Apoi, pe măsură ce se gândea cum să se răzbune, și-a dat seama că ea trebuia să sufere la fel de mult ca el. Înainte de a i se îngădui să moară, trebuia să cunoască rușinea de a fi sclavă. Astfel, după ce o legase de mâini și îi pusese o zgardă din piele și plumb la gât, Aiax o târâse după el pe grăsana patriciană cât își căutase refugiul pe dealurile din apropiere de Gortina. Nu era singurul sclav în căutarea unui adăpost. În prima noapte de libertate regăsită a întâlnit bărbați și femei în zdrențe care evadaseră de pe o moșie. Aceștia l-au primit lângă focul lor, au împărțit mâncarea cu el și, după o zi, l-au socotit drept conducător. Și ei voiseră să o ucidă pe Antonia, iar Aiax se simțise tentat să le permită asta, dar în cele din urmă a decis că ea încă nu suferise îndeajuns.

Încetul cu încetul, alți sclavi, solitari sau în grupuri mari și mici, au îngroșat rândurile armatei lui, aducând cu ei și câțiva oameni cu

experiență de gladiatori, chiar și câțiva soldați care fuseseră certați cu legea sau condamnați la sclavie. Pe aceștia i-a pus să-i instruiască pe sclavi, astfel încât ei să poată lupta. La început avuseseră puține arme, însă făcuseră improvizații, legând cuțite de pari, folosind furci și seceri și luând orice sabie și suliță găsite pe moșiile sau în satele pe care începuseră să le atace.

Inițial, Aiax s-a mulțumit să-i conducă pe sclavi până când avea să-și satisfacă pofta de răzbunare, după care dorea să-și împlinească planul original de a pleca de pe insulă și de a-și găsi un cămin departe de ochii foștilor stăpâni. Însă, cu cât sclavii fugari își puneau mai multă speranță în el ca lider și cu cât îi era mai limpede că oamenii îi deveniseră credincioși, cu atât mai puțin s-a simțit îndemnat să îi părăsească. Și-a dat seama, și a acceptat ideea, că între ei se crease o legătură de fidelitate. Un sentiment pe care nu-l trăise în toți anii cât fusese sclav.

Dacă nu se îndura să-i abandoneze, însemna că avea datoria de a se îngriji ca ei să nu fie prinși și readuși la starea de moarte în viață pe care o trăiseră până atunci. Aiax i-a strâns pe cei mai buni oameni în jurul lui și i-a făcut comandanți peste grupurile de sclavi. Aveau sarcina să le arate cum să folosească armele, cum să își ocupe poziția în formații simple și să organizeze distribuirea rațiilor și împărțirea prăzilor de război. Aiax stabilise încă de la început că proviziile capturate deveneau proprietatea tuturor. Se adresase sclavilor zdrențăroși de pe coama unui zid, spunând că era dispus să-i conducă pe cei care îi acceptau regulile. Le-a promis că se vor răzbuna pe stăpânii lor și că îi va conduce spre libertate. Doar câțiva oameni lipsiți de curaj refuzaseră condițiile impuse de el și părăsiseră tabăra. Mulțimea rămasă alături de el a jurat să lupte până la moarte împotriva foștilor stăpâni.

Purtaseră prima bătălie împotriva unei mici coloane romane care se aventurase în afara orașului Matala în căutare de alimente. În ciuda pierderilor grele suferite de armata sa, Aiax fusese impresionat de neînfricarea cu care sclavii înfruntaseră sulițele și scuturile soldaților romani. Mai târziu, curajul le fusese răsplătit de distrugerea convoiului care, cu aroganță, se lăsase prins într-o ambuscadă. Iar apoi, cu doar trei zile în urmă, ei obținuseră un succes și mai mare. Unul despre care avea să-i facă plăcere să le vorbească acestor romani, cu condiția ca ei să aibă cutezanța de a ieși din orașul fortificat pentru a discuta cu el.

– Privește acolo! a spus Kharim și a făcut semn cu capul spre oraș. S-ar părea că romanii se lasă atrași de farmecele lui Chilo.

Aiax s-a uitat spre Gortina și a văzut cum unul dintre canaturile porții fortificate începe să se deschidă. Apoi s-au ivit câteva siluete, auxiliari. Au ieșit în pas alergător și au alcătuit un linie de atac la mică depărtare în fața porții fortificate. O clipă mai târziu, au mai ieșit doi oameni care și-au ocupat pozițiile în spatele soldaților. Alertat de apariția lor, Chilo a întors calul și s-a apropiat de ei, oprindu-se exact în fața unui soldat care, speriat, s-a retras câțiva pași. A urmat un scurt schimb de cuvinte, după care Chilo și-a rotit calul și, stârnind praful și pietrele în urma lui, a pornit în galop spre Aiax și camarazii lui, în timp ce peste câmpie se lăsa înserarea.

– Generale, a spus el surâzând, se pare că sunt dispuși să stea de vorbă.

– Să stea de vorbă? a răspuns Aiax cu dispreț. A, da, doresc să vorbim. Dar vor asculta?

– Dacă vor să trăiască, vor asculta, a spus Kharim încet. Să duc mai

aproape carul?

Aiax a încuviințat din cap.

– Să rămână acoperit și să stea la cincizeci de pași în urmă.

– Am înțeles, generale.

Kharim și-a întors calul și a galopat înapoi spre convoiul cu bagaje. Aiax a respirat adânc și i-a făcut semn lui Chilo să îl însoțească. Cei șase bărbați, cu toții foști gladiatori, pe care îi alesese drept gărzi de corp, au pornit la trap ușor în urma comandantului lor, urmărindu-i pe romanii care așteptau pentru a descoperi vreun semn de trădare. Aiax nu-și făcea iluzii în privința dușmanilor săi, bănuind că exista posibilitatea ca aceștia să nu respecte regulile obișnuite ale negocierii. Și-a oprit calul la o distanță mai mare decât aceea la care putea fi aruncată o suliță de vreun soldat roman, cerându-le oamenilor săi să rămână pe loc.

– Chilo, tu și ceilalți stați aici. Dacă au de gând să ne joace vreun renghi, vii după mine.

– Generale, nu putem avea încredere în ei. Fă-i să vină la noi.

– Nu, vreau să vadă că nu mi-e teamă. Aiax a plescăit din limbă și a mânat calul.

– Stai pregătit, Chilo. Îți poruncesc. Când Kharim va aduce carul, vreau ca tu să-l oprești în spatele gărzilor mele.

– Am înțeles, generale.

Aiax și-a îndemnat calul să traverseze la pas terenul deschis. În

ultimele raze ale soarelui coborând spre asfințit, oamenii din fața lui erau scăldați în aceeași nuanță de roșu care învăluia iarba și pietrele din afara zidurilor orașului. Având lumina din față, auxiliarii priveau printre gene, iar unii își înfipseseră sulițele în pământ ca să poată duce mâinile streașină la ochi. Știa că pentru ei apărea ca o siluetă întunecată, lăsând impresia că era mai mare decât în realitate și tot mai amenințător pe măsură ce se apropia. Asta îl putea face să devină o țintă mai clară, dar romanul care ar fi încercat să arunce cu lancea sau chiar cu sulița în el ar fi trebuit să-și țină ochii mijiți, astfel că aproape sigur nu ar fi nimerit. S-a oprit la douăzeci de pași de cel mai apropiat soldat auxiliar. Calul a fornăit și a râcâit pământul prăfos cu copitele.

– Cine ești? a strigat un bărbat din spatele șirului de romani.

– Aiax, general al armatei de oameni liberi. Și a făcut semn spre spate, unde ai săi se pregăteau să-și instaleze tabăra pentru noapte. Am venit ca să vă prezint cererile mele. Guvernatorului în persoană. Celui care îi ține locul, în cazul în care guvernatorul este prea înspăimântat să discute cu mine.

– Nu mă tem, a răspuns bărbatul cu glas trufaș. Nici de tine, nici de adunătura ta de răzvrătiți.

– Atunci, dovedește-o! Ieși de acolo și vino în fața mea. Aici, dincolo de protecția pe care ți-o asigură soldații tăi, a spus Aiax.

Cele două siluete care stăteau în spatele soldaților au pășit cu îndrăzneală spre gladiator, trecând printre oamenii lor și făcând zece pași în față. Unul purta armură, o mantie stacojie și coif, și a ridicat toiagul de centurion în timp ce-l măsura pe comandantul armatei de sclavi. Aiax a simțit un fior înghețat pe gât. A recunoscut chipul. Era

ofițerul care condusese coloana pornită în căutare de hrană. Însă îl mai văzuse cândva, în alt loc, era sigur de asta, dar în acele momente nu-și putea aduce aminte când și unde. Și-a îndreptat atenția spre celălalt roman, care era mai înalt și purta o tunică albă cu dungă purpurie, lată. Bărbatul și-a încrucișat mâinile la piept și s-a îndreptat semeț de spate pentru a-l înfrunta pe Aiax.

– Spune ce ai de spus, sclavule.

Aiax și-a ținut în frâu mânia.

– Eu nu mă mai socotesc sclav, așa cum nici bărbații și femeile din armata mea nu se consideră sclavi.

– Armată? Aceea nu este o armată. E o adunătură de oameni.

Aiax nu și-a putut reține un zâmbet.

– Adunătura aceea a ucis o mie dintre cei mai buni oameni ai tăi, Sempronius.

Romanul a strâns din buze.

– În plus, a continuat Aiax, armata mea controlează în prezent aproape tot sudul insulei. Mergem unde dorim, în vreme ce voi, romanii, vă ascundeți înapoia zidurilor și vă rugați să fiți salvați. Dar zeii voștri v-au părăsit. Între voi și moarte nu mai există nimic, doar eu.

– Am înțeles, ai venit să ne salvezi, a spus cu dispreț Sempronius.

– Am venit să vă ofer șansa de a vă salva viața voastră și a tuturor bărbaților, femeilor și copiilor din Gortina.

– Și cum aș putea să-i salvez?

– Oferindu-ne libertatea și dându-ne asigurări că ni se oferă trecere nestânjenită de pe această insulă spre granița de răsărit a imperiului.

Sempronius a chicotit.

– Asta e tot?

– Este un schimb cinstit contra viețile voastre, nu crezi?

– Nu. Este exclus. Nu am autoritatea de a face asta.

– Dar ești guvernatorul insulei. Acționezi în numele împăratului și al senatului. Ne poți acorda libertatea.

– Ce rost ar avea? a pufnit Sempronius. Parcă ai spus că nu mai sunteți sclavi.

– Vreau ca acest lucru să fie consfințit în scris, a spus Aiax cu fermitate. Vreau garanții în numele Romei.

– De ce? a insistat Sempronius. Ce importanță are?

– Știu cât de mult țineți voi, romanii, la hârtii, a spus Aiax zâmbind. Vreau ca libertatea noastră să fie recunoscută oficial.

Sempronius a rămas tăcut câteva momente.

– Cu alte cuvinte, vrei să ne umilești. Aici e vorba de răzbunare.

– Da... Imaginea tatălui său, țintuit pe cruce și lăsat să moară i-a apărut în minte lui Aiax – crudă și dureroasă. Merit să fiu răzbunat pentru suferințele pe care le-am îndurat din partea voastră. Și la fel și

cei care mă urmează. Împăratul vostru ar trebui să se socotească norocos că pretențiile mele sunt atât de modeste.

– Dar cred că știi că Împăratul Claudius nu ar putea aproba asta. Senatul nu va accepta. Și nici poporul. Dacă ar ceda cererilor unui sclav de rând, mulțimea l-ar face fărâme.

– Cred că vei descoperi că nu am fost, și nici nu sunt, un sclav de rând, guvernatorule, a spus Aiax sec. Altfel nu m-aș afla aici.

– Bine. Să spunem, de dragul discuției, că eu aș fi de acord cu cererile tale. Ce te face să crezi că orice altă oficialitate romană ți le va onora? În orice caz, nu ai posibilitatea de a găsi suficiente corăbii ca să-ți transporți oamenii din Creta. Cum îți închipui că vei reuși să silești Roma să respecte angajamentul pe care și l-a luat?

– Simplu. Vă voi lua pe tine, și pe toți romanii, și familiile de vază din oraș ca ostatici. Veți merge cu noi tot drumul. Când ajungem la graniță, dar nu înainte de asta, vă vom elibera. Dacă împăratul, sau oricare dintre subordonații lui, încearcă să ne oprească, atunci voi ucide prizonierii, începând cu tine.

Sempronius a tresărit.

– Nu se poate. Ți-am spus, Roma nu poate accepta cererile tale.

– Atunci, va trebui ca tu să-l convingi pe împărat. Am înțeles că în tinerețe ai fost instruit în retorică, fără îndoială, de un sclav scump, de origine greacă. Acum ai șansa de a-ți pune priceperea la treabă într-un scop folositor. Viața ta depinde de asta.

– Dar este absurd. Nu-ți pot accepta pretențiile. Știi bine. Sempronius a făcut o pauză și a respirat adânc. Uite, să-ți spun eu care-mi sunt

pretențiile. Unu: depuneți armele și vă predați. Doi: identifici toți capii răscoalei și-mi comunici numele lor. Trei. Toți sclavii trebuie să se întoarcă imediat la proprietarii lor. În schimbul acestora, vă voi trimite pe tine și pe capi la Roma să fiți pedepsiți de împărat și senat. În plus, voi face tot ce îmi stă în putere din punct de vedere legal ca să reduc pedepsele pe care le vor primi sclavii care se întorc de bunăvoie la stăpânii lor.

Aiax s-a uitat la roman cu o expresie glacială. Se așteptase la o asemenea purtare disprețuitoare din partea lui Sempronius și la un refuz privind pretențiile sale. Era momentul să le demonstreze acestor romani că erau pândiți de primejdii adevărate.

– Senatorule, solicitările tale sunt la fel de inacceptabile ca și ale mele. Cu toate astea, diferența dintre noi este că nu te afli în poziția de a impune cereri. Aiax s-a întors în șa și a strigat spre oamenii lui.

– Chilo! Adu carul mai aproape!

Șirul de călăreți s-a despărțit și patru boi au pornit înainte, trăgând un car greu și acoperit cu o pânză groasă. Pe capră stătea un surugiu, având alături un alt bărbat murdar din cap până în picioare. Purta o tunică zdrențuită, care-i lăsa la vedere pielea brăzdată de mizerie și sânge închegat și avea peste tot tăieturi și vânătăi. Era înlănțuit de car de mâini și glezne și stătea cu capul plecat în pământ.

– Ce înseamnă asta? a întrebat Sempronius.

Aiax s-a întors din nou cu fața spre romani.

– Cred că v-ați întrebat de ce nu am pornit împotriva orașului Gortina imediat după ambuscadă. Răspunsul îl aveți în carul acela. Armata

mea a ocolit Gortina pe timp de noapte acum opt zile. Ne-am îndreptat spre Matala. Comandantul garnizoanei de acolo s-a dovedit la fel de arogant ca și tine, Sempronius. A reușit să strângă mai toată populația orașului pe acropolă. Pe cei care rămăseseră în tabăra de refugiați i-am trecut prin tăișul sabiei. Am trimis un mesager la poartă ca să ceară predarea acropolei. I-am spus centurionului Portillus că voiam hrana din acropolă, nu pe el și pe oamenii lui. Dacă se predau, puteau pleca nestingheriți. Dacă nu se supunea în decurs de două zile, aveam să cuceresc acropola și să măcelăresc toți oamenii dinăuntrul ei. Sunt încântat să spun că Portillus a gândit corect și s-a predat chiar a doua zi. Aiax a făcut o pauză, timp în care carul a mai înaintat puțin, hurducându-se cu zgomot, apoi s-a întors într-o parte și s-a oprit în spatele lui. A surprins un miros de moarte și descompunere și a auzit bâzâitul monoton al mușt elor, apoi a continuat: Din nefericire, în ceea ce îi privea pe oamenii din Matala, a fost necesar să dau un exemplu pentru ca voi să mă credeți când voi veni aici ca să-mi prezint pretențiile.

– Ce ai făcut? a întrebat centurionul din spatele lui Sempronius.

– Am făcut ce trebuia. I-am pus pe oamenii mei să intre în acropolă și să-i ucidă pe soldații garnizoanei și pe locuitorii din Matala.

– Minți, a spus Sempronius, clătinând din cap.

– Da, m-am gândit eu că asta va fi reacția ta. Așa că am adus dovada. Chilo, îndepărtează pânza.

Strâmbând dezgustat din nas, Chilo și-a adus calul către latura carului și a prins un colț al pânzei. Cu o smucitură turbată, a desprins-o de pe car și a lăsat-o să cadă la pământ. În aerul serii s-a ridicat o masă de insecte care au început să roiască bâzâind. Sempronius și-a acoperit

gura cu o mână și a făcut un pas înapoi. Cei mai apropiați dintre auxiliari și-au mijit ochii spre ceea ce se afla în car, apoi s-au întors într-o parte ca să verse. Aiax le-a urmărit reacțiile cu o satisfacție mută, pentru că în patul carului se găseau capete tăiate puse unele peste altele.

– Iată ce a mai rămas din soldații celei de-A Douăsprezecea Hispania. Restul a fost lăsat ca hrană pentru vulturi și câini, a zis Aiax, apoi s-a întors către surugiul carului și a făcut semn către omul legat alături de el. Eliberează-l! Apoi părăsește carul și întoarce-te în tabără.

– Am înțeles, generale, a răspuns surugiul și s-a aplecat pentru a desprinde cuiele care fixau lanțurile de car. Imediat ce a făcut asta, l-a împins pe prizonier cu brutalitate de pe capră, iar bărbatul a căzut alături de car cu un bufnet, unde a rămas întins și gemând.

– Ridică-te! i-a poruncit Aiax.

Chilo s-a aplecat din șa și l-a prins pe om de păr, după care l-a tras, ridicându-l în picioare. Lovit cu piciorul de Chilo, prizonierul a pornit împleticindu-se spre Aiax și cei doi romani.

– S-ar putea să nu-l mai recunoașteți acum, a avertizat Aiax, privind disprețuitor spre soldații romani, dar cred că-l știți pe centurionul Portillus, fostul comandant al garnizoanei din Matala. M-am gândit să-l cruț ca să vă poată confirma ceea ce v-am spus. Uite, senatorule, prizonierul este al tău.

Chilo l-a împboldit pe Portillus spre Sempronius, care s-a retras fără să vrea din fața creaturii mizere și puturoase care se apropia de el. Senatorul a înghițit cu greu și s-a silit să-și controleze vocea când i s-a adresat lui Portillus.

– Este adevărat?

– Da, domnule, a mormăit Portillus, aproape incapabil să îndure privirea pătrunzătoare a superiorului său.

– Au murit cu toții?

– Da, domnule, a confirmat centurionul cu glas tremurat. I-am văzut murind sub ochii mei. Toți oamenii mei. Toți civilii, până la ultimul, chiar și sugarii.

– Am înțeles, a zis Sempronius, privindu-l cu asprime. Și este adevărat că te-ai predat fără luptă?

– Nu am avut de ales, a încercat să protesteze Portillus. Au amenințat că ne trec prin sabie. Ați auzit doar.

– Păi oamenii oricum au murit, a spus Sempronius, pe fața căruia a apărut o expresie severă. Ai adus dizgrația asupra ta.

– Nu mai fi chiar atât de aspru cu el, a intervenit Aiax. Și eu l-am trădat. Nu avea de unde să știe.

– Nu avea de unde să știe? s-a răstit Sempronius. Că nu trebuie să te încrezi în cuvântul unui sclav?

– Ce contează cuvântul meu? Ori al tău? Aiax a făcut o pauză. Tot ce contează este că știi care sunt consecințele dacă refuzi să-mi îndeplinești cererile. Pentru ultima oară, senatorule. O să-mi predai Gortina. În caz contrar, tu și toți ceilalți veți împărtăși soarta oamenilor din Matala. Vă dau timp de gândire până mâine la amiază ca să vă hotărâți.

Și-a întors calul spre tabără, apoi s-a oprit o clipă, s-a răsucit și a făcut semn către Portillus.

– Îți înapoiez acel om. Eu nu mai am trebuință de el.

Sempronius s-a uitat în treacăt spre centurionul Portillus și apoi și-a dres glasul.

– Nu-l vreau. Nici eu, nici oamenii mei nu vrem să ne molipsim de lașitate.

Aiax a ridicat din umeri.

– Cum spui. Chilo!

– Da, generale.

– Ucide-l.

Chilo a încuviințat din cap și a descălecat. A scos un pumnal cu lama lată de la brâu și a înaintat spre Portillus cu un zâmbet crud pe buze. Prizonierul a făcut ochii mari de groază și s-a repezit spre Sempronius, căzând în genunchi dinaintea lui.

– Cruțați-mă! Fie-vă milă, nu-l lăsați să mă ucidă!

Sempronius s-a retras cu pași ușori.

– Să nu îndrăznești să te milogești în fața mea, javră!

Chilo a ajuns în spatele lui Portillus și l-a prins cu o mână de bărbie și, înainte ca Portillus să poată scoate mai mult de un scâncet gâtuit, lama i-a tăiat beregata. Un șuvoi de sânge a țâșnit din rană, stropind pământul. Chilo a dat drumul bărbiei și s-a retras. Vreme de o clipă,

Portillus și-a prins mâinile în jurul gâtului, după care s-a prăbușit pe spate și s-a răsucit pe o parte, iar corpul i-a tresăltat de câteva ori în timp ce sângera.

Chilo și-a șters lama pumnalului de tunică.

– Ticălosul! a mârâit centurionul care îl însoțea pe Sempronius. Și-a scos sabia și a făcut un pas în față.

– Vâră sabia în teacă! i-a strigat Sempronius.

Centurionul l-a ignorat și a înaintat spre Chilo.

– Să vedem cât de bun ești împotriva unuia care poate riposta!

– Lasă-l! l-a oprit Sempronius, prinzându-l pe ofițer de umăr. Ți-am dat un ordin, centurion Macro! Lasă-l.

Aiax a înghețat. A rămas nemișcat o clipă, apoi s-a răsucit în șa și l-a țintuit cu privirea pe ofițerul roman.

– Macro? Centurion Macro?

Inima i-a fost invadată de un noian de emoții. Ură cumplită, furie și o exaltare ciudată, aproape o bucurie. Brațele și picioarele i-au tresărit înfiorate și a simțit o dorință aproape inumană de a se azvârli asupra lui Macro ca să-l facă bucăți. Sângele îi gonea prin vene și a ridicat brațele cu degetele încleștate, ca și cum ar fi vrut să-i smulgă capul de pe umeri. Apoi impulsul a trecut și a făcut un efort să-și controleze gândurile. Nu acum. Nu în momentul când miza era mult mai mare.

– Aiax, fiul piratului. Macro a dat rar din cap și, ținând sabia ridicată, și-a încordat forțele ca să se apere împotriva vreunui atac neașteptat.

Așadar, ți-ai adus aminte de mine, da?

Străduindu-se să-și potolească furia, Aiax a slobozit un geamăt ascuțit.

– Te țin minte destul de bine, flăcăule, a continuat Macro. Și-l țin minte și pe tatăl tău. Când toate acestea se vor sfârși, îi vei împărtăși soarta. Pe zei, jur că... Asta, dacă nu cumva vrei să te lupți cu mine chiar acum. Hai! l-a întărâtat el, ridicând sabia. De la bărbat la bărbat.

Aiax a respirat adânc de câteva ori. Simțurile îi erau ascuțite la maximum, percepând orice sunet, imagine și miros, așa cum i se întâmpla în arenă, când se dădea semnalul de începere a luptei. Încetul cu încetul, s-a silit să-și reprime dorința de a se azvârli asupra lui Macro. În schimb, și-a dus mâna la sabie și, îndreptându-se de spate, a rămas cu privirea ațintită la roman.

– Vom avea prilejul să luptăm, centurionule. Însă nu aici și nu acum. Dar va veni și clipa aceea. Niciun zeu, nici soarta, niciun om din lume nu-mi va lua dreptul de a te ucide cu mâna mea.

Aiax s-a îndepărtat dând pinteni calului și luând-o la galop spre armata lui. Inima îi bătea cu o hotărâre copleșitoare. Când va fi înfrânt, Macro va afla ce însemna să moară în felul cel mai umilitor și dureros, așa cum i se întâmplase și tatălui său.

20

– Ce-a fost în mintea ta? s-a răstit Sempronius la Macro imediat ce au ajuns în cartierul general din acropolă. L-ai stârnit. N-ai văzut ce expresie a avut la sfârșit? Parcă turbase. La un moment dat, am avut impresia că se va repezi la tine cu mâinile goale.

– Ar fi fost bine dacă făcea asta, domnule, i-a răspuns Macro cu răceală în glas. Aș fi putut să-l răpun. Dacă Aiax dispare, cât timp credeți că ar mai putea sta laolaltă adunătura aceea de sclavi?

Sempronius i-a aruncat o privire calculată.

– Ce te face să crezi că l-ai fi putut învinge? Omul arată la fel de bine clădit ca orice luptător pe care l-am văzut în arenă și este instruit să ucidă.

– Și eu la fel. Și am ceva mai multă experiență decât el. Pe de altă parte, la ce bun toată pregătirea de gladiator dacă și-ar fi pierdut capul și s-ar fi azvârlit într-o luptă?

Sempronius l-a aprobat cu un gest.

– Am înțeles. Tocmai pe asta ai contat. De aceea l-ai provocat.

– Desigur, domnule. Prima regulă a războiului – încearcă întotdeauna să-ți faci dușmanul să lupte potrivit condițiilor pe care le impui tu.

– Bine, atunci, îți datorez scuze. Vreme de câteva clipe am crezut că ți-ai pierdut controlul.

– Eu? Macro a părut jignit. Să-mi pierd controlul asupra reacțiilor mele?

– În orice caz, din cauza intervenției tale, am îndoieli că Aiax este dispus să cruțe pe cineva dacă va cuceri Gortina.

Sempronius s-a așezat apoi la masa de lucru și a întors privirea spre oraș. Macro dăduse ordin ca de-a lungul zidurilor să fie aprinse torțe și vase cu jăratic, pentru cazul în care răzvrătiții ar fi făcut vreo încercare de a ataca orașul la adăpostul nopții. Santinelele obișnuite fuseseră dublate, iar restul oamenilor erau încartiruiți în casele aflate aproape de ziduri. La vreo jumătate de milă depărtare de oraș se vedeau pâlcuri de focuri de tabără, aranjate într-un arc mare de cerc. Imediat după căderea nopții, câteva secțiuni de soldați au fost trimise dincolo de ziduri ca să înceapă plantarea de gheare de cioară prin zonele în care se aflau cele mai vulnerabile porțiuni de zid. În acele momente, era o neclintire marcată de încordare, iar apărătorii urmăreau tabăra inamicului și așteptau.

Sempronius s-a întors de la fereastră.

– Dacă orașul va cădea în mâinile lor, își va alege ostatici și îi va ucide pe ceilalți. Sunt convins.

– Atunci, trebuie să facem totul pentru a rezista.

– E ușor de zis, Macro. Trebuie să ne gândim la posibilitățile pe care le avem.

Macro a făcut ochii mari.

– Sper că nu vă gândiți în mod serios să ne predăm.

– Nu, i-a răspuns Sempronius. Totuși, este o soluție. Va trebui să prezentăm situația în fața consiliului de conducere al orașului. Se cuvine să știe și membrii acestuia.

Macro a clătinat din cap.

– Domnule, dacă îi lăsăm pe niște civili oarecare să-și spună cuvântul, atunci este limpede că ei vor accepta oferta pentru a-și salva pielea.

– Atunci, este cazul să-i convingem că nu trebuie să aibă încredere în Aiax.

– Dar de ce să-i întrebăm pe ei, mă rog? Le spunem că nu cedăm și că vom lupta contra răzvrătiților până la ultimul om, ori până la întoarcerea lui Cato cu întăriri.

– Trebuie să-i avem de partea noastră, deși am dubii că ideea de a lupta până la ultimul om se va bucura de prea mult sprijin. Va trebui să insistăm asupra faptului că orașul va fi eliberat. Sempronius a căscat, apoi și-a trecut o mână prin părul grizonant. În orice caz, propun să convocăm membrii consiliului și să le explicăm situația. Îi voi aduce aici în cel mult o oră. Vreau să fii alături de mine.

Macro și-a lăsat umerii să cadă în semn de resemnare.

– Ar fi de preferat să mă aflu pe ziduri, domnule. Pentru cazul în care

dușmanii ar încerca să ne atace.

– Nu. Vei rămâne aici. Îți ordon. Dacă orașul poate fi apărat, atunci este bine ca oamenii din consiliu să afle asta de la un soldat profesionist. Trebuie să-i convingem că nu trebuie să se gândească nicio clipă la capitulare, așa că te rog să fii convingător, Macro. În niciun caz nu avem nevoie de un oraș dezbinat în spate, în vreme ce dăm piept cu răsculații.

Consilierii orașului, al căror număr se mai redusese după cutremur, au pătruns în birou cu expresii neliniștite pe fețe și se așezaseră pe băncile pe care Sempronius le comandase pentru ei. Se gândise să-i țină în picioare, dar socotise că ar fi fost mai bine dacă rămânea el astfel, iar ei aveau să stea jos. Era o tehnică veche pentru a stabili autoritatea, lucru pe care îl învățase de la tutorele lui grec de retorică. După ce și ultimul dintre ei a intrat în birou și s-a așezat pe bancă, Sempronius a aruncat o privire spre Macro, care ședea pe un scaun într-un colț. Centurionul stătea aplecat în față, cu coatele pe genunchi și își sprijinea bărbia într-un pumn, în timp ce privea în podea cu un aer resemnat. Senatorul s-a încruntat o clipă, apoi s-a întors spre cei din public, care vorbeau între ei cu glasuri scăzute.

– Domnilor, vă mulțumesc pentru că ați venit... A așteptat ca ei să facă liniște și să-și concentreze atenția asupra lui. După cum neîndoielnic știți cu toții, răzvrătiții au venit cu gând să asedieze Gortina. S-ar putea ca unii dintre voi să fi auzit că, la apusul soarelui, eu și ofițerul comandant al forțelor noastre militare ne-am întâlnit cu căpetenia lor, Aiax gladiatorul. El ne-a prezentat cererile lui, adică libertatea și dreptul de liberă trecere, până dincolo de granița răsăriteană a imperiului, pentru el și cei ce-l urmează.

– Și atunci, de ce nu ați fost de acord cu condițiile propuse de el? a întrebat unul dintre consilieri, un negustor gras, aplecându-se în față. Dați-i ce dorește și scăpați-ne de el.

Câțiva dintre companionii lui au dat din cap și au murmurat cuvinte de aprobare.

Sempronius și-a îndreptat privirea asupra bărbatului.

– Polocrites, așa te cheamă, da? Exportator de ulei de măsline.

Omul a confirmat cu un gest, apoi și-a încrucișat mâinile la piept, moment în care Macro a bolborosit pentru sine: „Așchia nu sare departe de trunchi. Nu are niciun chef să lupte.“

– Polocrites, nu este chiar atât de simplu. Chiar dacă aș aproba cererile lui, Aiax intenționează să ia ostatici ca să fie sigur că noi vom respecta înțelegerea. În acest scop, el vrea să îi predăm orașul și să ne punem la dispoziția lui. Are de gând să păstreze ostaticii până când va scăpa de pe teritoriul Imperiului Roman.

Pe măsură ce greutatea cuvintelor lui Sempronius au fost înțelese, un alt consilier a luat cuvântul:

– Dar e scandalos. Doar nu poate lua întreaga populație a orașului cu sine. Cum va hrăni atât de mulți oameni? Cum i-ar putea rebelii împiedica să evadeze?

– Aiax nu vrea să-i ia ostatici pe toți locuitorii. Doar pe romani și...

– Așa e cinstit, a spus Polocrites.

– Și pe membrii familiilor cele mai bogate din Gortina, a continuat

Sempronius.

Polocrites a rămas cu ochii căscați.

– Dar e revoltător! Acest gladiator are ce are cu Roma. Noi nu avem nimic de a face cu asta.

– Ce-ar fi să te duci și să i-o spui chiar tu? l-a întrebat Sempronius. Iar acum, păstrează liniștea și ascultă-mă până la capăt. Aiax vrea să ia ostatici de mare importanță pentru oraș. Speră că împăratul se va gândi bine înainte de a contesta orice înțelegere pe care aș putea să o închei eu cu el, în legătură cu eliberarea sclavilor, dacă asta înseamnă să rișteviețile noastre. Mă văd silit să vă spun că nu cred nicio clipă că împăratul Claudius va îngădui ca o răscoală a sclavilor să fie biruitoare. Totodată, cred că împăratul va face tot ce îi stă în putere pentru a-i urmări și a-i nimici pe Aiax și pe oamenii lui. Dacă asta înseamnă că noi vom fi uciși, atunci este un preț pe care este pregătit să-l plătească. A tăcut un moment, făcându-și curaj pentru a continua. Și am vești și mai proaste. Cred – de fapt, sunt convins – că dacă orașul va cădea în mâinile răsculaților, ei vor lua doar ostaticii și-i vor ucide pe ceilalți locuitori.

– Cum poți fi sigur de așa ceva? a întrebat ironic Polocrites.

– Foarte simplu. În urmă cu doar câteva zile, garnizoana și populația din Matala s-au predat răzvrătiților, iar acum sunt cu toții morți.

Un moment, în încăpere a domnit tăcerea și nemișcarea, după care, unul dintre consilieri a întrebat:

– Morți? Cu toții? De unde știți?

– Aiax ne-a spus-o. Și Sempronius a făcut semn spre Macro. El ne-a

adus capetele soldaților din A Douăsprezecea Hispania și l-a pus pe comandantul acesteia să confirme amănuntele, după care l-a ucis sub ochii noștri. Dacă nu mă credeți, puteți să vă convingeți, văzând cu ochii voștri scena la crăpatul zorilor. Aiax a lăsat carul cu capetele soldaților la poarta principală. A spus că vrea să ne pună în față, nouă și celor de la Roma, dovada că este nemilos. Pe de altă parte, probabil că s-a văzut silit să ia o hotărâre irevocabilă pentru a se asigura că susținătorii lui nu se vor răzgândi. Mai ales după ce au masacrat întreaga populație a unui oraș. De acum înainte, pentru acești sclavi nu mai există decât libertatea sau moartea.

– Dacă a făcut dovada intențiilor lui, înseamnă că nu va mai dori să ucidă oamenii din orașul nostru, a spus Polocrites.

– Te contrazic. După ce a făcut în Matala, nu mai are motive să se teamă de consecințele faptelor lui. Sempronius și-a adus aminte de furia și ura dezlănțuite cu sălbăticiune în ochii gladiatorului, precum și plăcerea pe care o arătase când îl condamnase la moarte pe Portillus. Voi merge mai departe. Omul acesta are gustul morții și o sete nepotolită de răzbunare asupra celor ce i-au fost stăpâni. Ar fi de-a dreptul o nebunie să ne încredem în cuvântul lui și chiar o curată sinucidere să ne lăsăm la cheremul lui.

– Și atunci ce sugerezi să facem? a întrebat Polocrites, ridicând neajutorat brațele în aer.

– Trebuie să apărăm Gortina. Să nu cedăm în fața pretențiilor lui.

– Și cum putem proteja Gortina împotriva acestei armate de sclavi? l-a încolțit Polocrites pe Macro. Tu ești soldat. Ce șanse avem să apărăm orașul?

Macro a ridicat privirea.

– Cam aceleași șanse cât cele de a supraviețui dacă răsculații ne iau ostatici.

Consilierul a rămas cu gura căscată, după care s-a întors către ceilalți.

– Ați auzit? Situația este disperată.

– Ba nu, l-a contrazis Macro, cu glas tăios. Nu am afirmat așa ceva. Depinde de o serie de lucruri. Dușmanul are mai mulți oameni, dar nu toți posedă echipamente bune, și nu sunt soldați bine instruiți. Nu au mașini de asediu, și vor trebui să învețe cum să atace un oraș bine apărat. Pe de altă parte, ținând cont de lungimea zidului pe care-l avem de apărat, și de faptul că unele secțiuni ale lui sunt slăbite și că ne-am văzut siliți să le reparăm în pripă, numărul atacatorilor ar putea avea câștig de cauză. Totuși, dacă reușim să îi respingem îndeajuns de mult, până când Cato se va întoarce cu întăriri, atunci suntem salvați.

– Și cât de probabil este ca prietenul tău să ajungă în Egipt?

Macro avea unele îndoieli. Cu siguranță că apăruseră primejdii pe drumul spre portul pescăresc, iar apoi Cato trebuise să treacă marea spre coasta Africii, unde existau pirați care atacau corăbiile comerciale neînsoțite. Chiar dacă ajunsese la Alexandria, la întoarcere trebuia să înfrunte din nou marea. De frustrare, Macro a expirat cu un șuierat.

– Centurionul Cato... a spus el, apoi a tăcut o clipă, și a aruncat o privire spre Sempronius, adică tribunul Cato este unul dintre cei mai descurcăreți ofițeri din armata romană. Dacă există cineva care să poată ajunge la Alexandria și să ne aducă oamenii de care avem nevoie pentru a pune capăt răscoalei, atunci numele lui este Cato.

– Am înțeles. Și cât timp crezi că va mai trece până când se va întoarce în fruntea unei armate îndeajuns de puternice pentru a-i distruge pe gladiator și pe cei care îl urmează?

– Greu de precizat, a zis Macro, strângând din buze. Cel puțin zece zile, dar mai curând douăzeci.

Polocrites s-a holbat la el un moment, apoi a clătinat din cap și a scos un chicotit.

– Nu știu de ce, dar vestea asta nu este nicidecum încurajatoare. S-a ridicat în picioare și s-a întors spre ceilalți consilieri. Există altă cale de a salva Gortina. Să ne salvăm populația.

– Atunci, spune-ne, l-a invitat Sempronius. Sigur voi fi încântat să aflu mijlocul prin care ne putem salva.

Polocrites l-a ignorat cu îndârjire și s-a adresat companionilor lui.

– Aiax știe că va pierde sute, chiar mii de oameni, dacă este silit să ia cu asalt Gortina. Pe de altă parte, asta ar putea dura câteva zile. Toate astea îi vor face pe susținătorii lui să-și piardă din curaj. Fiecare zi cât vor trebui să lupte împotriva noastră le va spori pofta de sânge. Iar dacă vor cuceri orașul nu va exista pic de milă din partea lor. Vom fi trecuți prin tăișul sabiei. Femeile noastre vor fi pângărite și torturate, iar copiii noștri, măcelăriți.

Macro a confirmat cu o mișcare din cap.

– Cu atât mai mult avem motive să luptăm până la ultimul om.

– Ba nu, i-a răspuns Polocrites cu glas tăios. Cu atât mai mult avem motive să găsim altă cale pentru a evita primejdia în care ne aflăm. A

continuat apoi pe un ton șiret. Ce-ar fi să-i predăm pe romani lui Aiax? Dacă am coopera și i-am pune la dispoziție ostatici, atunci el și-ar arăta recunoștința față de populație pentru că îi cruță pe oamenii săi de efortul de a lua cu asalt orașul și de chinurile unui asediu prelungit. Polocrites a făcut o scurtă pauză, apoi a încheiat: Cred că putem încheia o pace separată cu răsculații.

S-a lăsat o tăcere neplăcută, după care Macro a pufnit în râs.

– Grec obraznic și ticălos! Câteva momente, am crezut că vorbești serios.

Polocrites s-a întors spre el cu o expresie impenetrabilă pe față.

– Vorbesc serios.

– Ba nu, a spus Macro zâmbind. Pentru că dacă ar fi așa, ar însemna că ești un trădător mizer, care lovește cu cuțitul pe la spate. Și dacă așa stau lucrurile, atunci n-aș avea de ales și ți-aș tăia beregata și ți-aș azvârli cadavrul dincolo de zidurile orașului, în șanț, unde să fii mâncat de câini.

– Să nu îndrăznești, a spus Polocrites încet.

– Îmi pare rău, a zis Macro, ridicând din umeri. Cum spuneam, nu aș avea de ales. Ar fi regretabil, dar necesar. Sunt convins că ai înțelege... Dar cum tu faci glume cu noi, și cum nici măcar nu te-ai gândi serios să te dezonorezi într-un mod atât de laș, nu socotim că ai făcut ceva rău. Ei, te-ai distrat destul. Cu Aiax, nici nu se pune problema capitulării, și nici aceea a negocierilor. A făcut o pauză și, cu un aer degajat, și-a scos pumnalul și a vârât cu atenție vârful lui sub o unghie pentru a îndepărta puțină mizerie. Cred că am explicat asta destul de

clar, nu?

Consilierii l-au urmărit cu atenție pe Polocrites, care rămăsese cu ochii pironiți asupra lui Macro, analizând în același timp șansele de a scăpa de soarta despre care vorbise centurionul.

– Îmi pare rău, a spus Macro, ridicând privirea de la unghie. Ai spus ceva?

– Nu.

Centurionul s-a încruntat, apoi s-a ridicat încet de pe scaun.

– Adică, da, a zis Polocrites, făcând un pas înapoi.

– Da?

– Da, s-a grăbit Polocrites să spună. Glumeam.

– Bravo. Macro a dat din cap, după care și-a vârât grijuliu pumnalul în teacă. Atunci, așa rămâne.

– Da, a spus Sempronius, oarecum îngrijorat și dregându-și glasul, se pare, domnilor, că ne-am pus de acord asupra situației. Este important să-i convingem pe apărătorii și pe locuitorii din Gortina că suntem uniți. Nici nu poate fi vorba de negocieri cu dușmanul. Hotărârea noastră comună este de a apăra orașul, până la capăt, dacă va fi nevoie. Sunt încredințat că ați înțeles cu toții acest lucru. Acum, într-o atmosferă de bună înțelegere, consider încheiată prezenta întrunire. Vă mulțumesc pentru atenție și pentru sprijinul acordat. Și-a plecat capul și apoi a făcut semn spre ușă. Polocrites s-a ridicat primul și a ieșit pe ușă, trecând furtunos pe lângă restul consilierilor. Ceilalți l-au urmat, unii aruncând priviri agitate în direcția lui Macro. După ce și

ultimul dintre ei a dispărut din încăpere, Sempronius a oftat și s-a lăsat moale pe scaunul său.

– Departe de a fi o demonstrație de unitate.

– Adevărat, domnule, a spus Macro, mușcându-și buzele. Dar cred că o vreme își vor ține gura.

– Așa sper. Sempronius și-a masat tâmplele și apoi a închis ochii. Până la urmă, totul depinde de ceea ce va face Cato, adevărat?

– Da. Macro s-a dus la fereastră, și-a lăsat mâinile pe pervaz și a privit spre tabăra principală a răsculaților. Am vorbit serios când am spus că era cel mai potrivit pentru o asemenea misiune. Necazul este că uneori nu este suficient să fii cel mai bun. Și-a forțat norocul de multe ori în trecut și el nu-i va surâde la nesfârșit.

– Nu te grăbi să-l socotești terminat, a răsunat glasul Iuliei din cealaltă parte a biroului.

Amândoi bărbații s-au întors și au văzut-o la ușă. S-a uitat un moment la Macro, apoi a trecut printre bănci și s-a așezat pe una aflată mai aproape de masa de lucru a tatălui ei.

– Nu-l socoteam mort, a explicat Macro. Sunt doar îngrijorat în privința lui.

– Toți suntem îngrijorați, a zis Sempronius. Și pe bună dreptate. Sper să nu ne dezamăgească.

– Nu ne va dezamăgi, a spus Macro cu fermitate.

– Ce te aduce aici? a întrebat Sempronius, întorcându-se spre fiica lui.

– Am venit să aduc raportul privind consumul de hrană pe ziua de azi. Gărzile tale mi-au spus că aveai o întrunire. Am așteptat afară până când s-a terminat.

– Înțeleg că ai auzit totul.

– Aproape tot, a confirmat Iulia. N-aș putea susține că localnicii m-au impresionat. Ce vrei să faci în privința lor, tată?

– Ce vreau să fac? Nimic. Doar dacă vor începe să ne facă necazuri. Dacă se întâmplă asta, vor ajunge alături de Glabius, în celulele de pe acropolă.

– Dacă aș fi în locul tău, aș pune ca acel Polocrites să fie supravegheat atent.

– Are dreptate, a spus Macro. Omul e pus pe rele. Poate ar fi mai bine să-l închidem de pe acum, înainte de a răspândi în oraș otrava pe care o are în suflet.

Sempronius a analizat un moment sugestia, apoi a clătinat din cap.

– Deocamdată o să-l lăsăm în pace. Nu-mi pot permite să-mi fac dușmani în interiorul orașului, când trebuie să fac față altui pericol, mult mai mare. Suntem și așa destul de primejduiți. Motiv pentru care am luat o hotărâre. S-a aplecat în față și s-a uitat țintă la fiica lui. Vreau să părăsești Gortina.

– Să plec din oraș? Iulia a clătinat din cap cu surprindere. Ce vorbești? Rămân aici. Cu tine.

– Imposibil. E prea riscant. Există posibilitatea ca Aiax și armata lui să ocupe Gortina. În caz că orașul cade în ghearele lui, nici nu-mi vine să

mă gândesc ce ți se va întâmpla.

– Tată, dar nu e prima oară că am fost asediați.

– Adevărat, dar ultima oară nu aveam de ales. Eram prinși în Palmira. Încă mai ai timp să pleci din Gortina și să te îndrepți spre nordul insulei. Poți aștepta acolo știri de la noi.

– Nu vreau să plec, a răspuns Iulia cu glas ferm. Voi rămâne alături de tine. Îl aștept pe Cato. Iar dacă orașul va ceda, atunci voi muri de propria mea mână, înainte ca vreun răsculat să mă poată atinge. Jur, tată.

Sempronius a părut îndurerat auzind vorbele ei. A privit-o în vreme ce lupta cu teama pentru siguranța ei.

– Iulia, ești singura mea copilă. Ești cel mai important lucru din viața mea. Nu te pot lăsa să rămâi aici, unde viața îți este în primejdie.

– Hm... a făcut Macro, deplasându-se câțiva pași. Preferați să... să ies din cameră?

– Nu, i-a răspuns Sempronius. Rămâi.

Iulia a zâmbit cu afecțiune și a întins mâinile ca să-l prindă de degete.

– Tată, știu ce reprezint pentru tine.

– Ba nu, nu știi. Niciun copil nu știe asta decât după ce are la rândul său copii.

Ea l-a privit, apoi a clătinat din cap cu tristețe.

– Nu pot pleca. Nu vreau să te părăsesc și trebuie să fiu aici la

întoarcerea lui Cato.

Sempronius s-a lăsat ostenit pe scaun.

– Am luat hotărârea. Vei părăsi Gortina.

Iulia s-a uitat aprig la el, apoi a coborât capul, privindu-și mâinile. Când a vorbit, i-a fost greu să-și ascundă încordarea din glas.

– Când vrei să plec?

– În noaptea asta. Cred că în momentul în care își va da seama că nu vom fi de acord cu cererile lui, Aiax va tăia orice posibilitate de plecare din oraș. Dacă pleci la adăpostul nopții, până în zori vei reuși să te îndepărtezi de Gortina. Voi trimite cu tine o mică escortă. Iscoadele rebelilor nu vă vor observa dacă mergeți discret și porniți spre nord, către dealuri. Să vă îndreptați spre Cnossos. S-a întors către Macro. Vreau să alegi câțiva oameni buni pentru a o escorta pe fiica mea din oraș.

– Am înțeles, domnule.

– Îi însoțești până vor ajunge la o distanță sigură de Gortina. După aceea, te poți întoarce. Pe fața senatorul a apărut o expresie de stânjeneală. Știu că ai putea întâmpina necazuri la întoarcere, de aceea nu-ți poruncesc să faci asta. Îți cer totul ca pe o favoare, pentru un prieten.

– Stați liniștit, domnule, a răspuns Macro cu hotărâre în glas. Sunt bucuros să o fac. Pentru dumneavoastră și pentru Cato.

– Îți mulțumesc. Sempronius s-a ridicat și a traversat încăperea, ajungând la fereastră, unde l-a strâns pe Macro de braț.

– Ești un bărbat bun. Unul dintre cei mai buni.

– Am spus că o voi face, domnule. Nu mai este nevoie să vorbim despre asta.

– Prea bine, a zis Sempronius râzând. Acum, plecați. Alege oamenii, ia cei mai buni cai și rații suficiente pentru călătorie. Îmi raportezi când te întorci.

– Am înțeles, domnule.

Centurionul a salutat, iar senatorul i-a dat drumul la braț. În timp ce Macro se îndrepta spre ușă, Iulia s-a ridicat să-și îmbrățișeze tatăl. Sempronius a sărutat-o pe creștet, a ținut-o strâns o clipă, apoi s-a retras. Tânăra s-a răsucit pe călcâie și s-a grăbit să iasă din încăpere fără a privi înapoi.

Sempronius a ascultat pașii discreți ai fetei îndepărtându-se, sunet acoperit în curând de bocănitul ghetelor ghintuite ale lui Macro, după care orice zgomot s-a stins, semn că părăsiseră clădirea. A respirat adânc pentru a-și domoli durerea din inimă și a privit lung spre focurile răspândite care marcau locul în care se afla tabăra răzvrătiților.

– Cato, băiatule, a murmurat senatorul, pentru numele zeilor, nu mă dezamăgi.

21

Când s-a crăpat de zori, Yannis l-a trezit pe Cato ca să-i arate o coloană de fum care se ridica spre cer deasupra orizontului. Spre dreapta lor, coasta egipteană era la două mile depărtare, joasă și aproape fără nicio formă de relief, cu excepția câte unui mic grup de colibe și bărci de pescuit ce apăreau când și când. După ce opriseră scurtă vreme la Darnis pentru împrospătarea proviziilor de apă, navigaseră de-a lungul coastei. La țărm nu existau drumuri, iar Cato fusese sfătuit să-și continue călătoria pe mare. După ce deprinsese rudimentele manevrării velelor, Cato și Yannis făcuseră cu rândul la cârma micului vas pescăresc, în vreme ce restul romanilor se străduiseră să nu-i stânjenească în manevre pe ambarcațiunea mică și aglomerată, care duhnea a pește. Avuseseră parte de vreme bună, și cum se bucuraseră de o adiere dinspre apus, însemna că reușiseră să obțină un timp bun de traversare. După ce plecaseră din Darnis, nu fusese nevoie să înnopteze pe uscat în fiecare noapte, deoarece luna le străjuise calea, iar lumina ei fusese reflectată de apa mării. Chiar dacă călătoriseră destul de repede, Cato era neliniștit, iar gândurile i se îndreptau mereu cu îngrijorare către prietenii săi rămași la Gortina.

Adevărat, moțăia și se gândea la Iulia când Yannis îl scuturase ușor de umăr, privindu-l amuzat cum se foiește, neștiind ce bolborosise în starea dinainte.

– Da, ce s-a întâmplat?

– Putem vedea farul. Credeam că dorești să știi.

Cato s-a ridicat cam țeapăn de pe latura bărcii, străduindu-se să-și păstreze echilibrul pe ambarcațiunea care se legăna tot timpul, și s-a așezat alături de Yannis. A văzut imediat coloana de fum, dar și sticlirea slabă a suprafeței lustruite de la baza farului.

– Cât de departe suntem de el?

– Am auzit că poți vedea culmea farului de la douăzeci sau chiar treizeci de mile depărtare. Am fost de câteva ori la Alexandria, însă când eram soldat. Vezi strălucirea aceea? E o bucată uriașă și curbată din alamă, lustruită cu regularitate. Ziua reflectă lumina soarelui, iar noaptea, flăcările focului aprins pe culmea farului.

Cato citise despre marele far din Alexandria și a simțit un fior de emoție la gândul că putea vedea o asemenea minune arhitectonică. Din câte își amintea el, farul era doar unul dintre lucrurile de interes din orașul întemeiat de cel mai mare general din istorie. În Alexandria se găseau cele mai sclipitoare minți ale lumii, atrase acolo de uriașa colecție de cărți din Marea Bibliotecă. Dacă avea timp, Cato era ferm hotărât să vadă mai de aproape măcar o parte din oraș.

Cu pânza umflată de briza prielnică, barca de pescuit a gonit pe deasupra valurilor mici, iar în timp ce soarele urca pe cer, ceilalți romani au început să mișune, urmărind cum structura îndepărtată se

înălța încet deasupra curburii orizontului. Orele se scurgeau, iar Cato și-a tras în jos marginea căciuliței din fetru, ca să-și ferească ochii de strălucirea orbitoare a soarelui. Pe la amiază, s-a văzut limpede și portul și, dincolo de acesta, întinderea parcă necuprinsă a orașului. În centrul Alexandriei se găseau diferite complexuri de temple, piese, palate și Marea Bibliotecă, un edificiu uriaș, demn de un oraș cu o populație aproape la fel de numeroasă ca Roma. Yannis a făcut semn către cele două porturi, dintre care cel mai apropiat solicita toată atenția celor ce conduceau ambarcațiunile, deoarece prezenta multe stânci și bancuri periculoase ce trebuiau ocolite la intrare. Zeci de corăbii stăteau ancorate sau legate la cheiuri, iar nenumărate siluete ale unor oameni împovărați de mărfuri se mișcau între mal și șirul parcă nesfârșit de magazii ce se întindea de-a lungul țărmului.

Yannis a făcut ambarcațiunea să ocolească insula Pharos, îndreptând-o spre cel de-al doilea port, ceva mai mic. Cato a apreciat adevărata măreție a construcției, înălțată din porunca lui Ptolemeu al II-lea, abia după ce s-au apropiat de farul construit la capătul insulei. Un postament pătrat de dimensiuni impresionante, cu turnuri scunde, slujea drept platformă pentru turnul principal, care se azvârlea spre cer, având mai bine de o sută treizeci de metri. Primul nivel era pătrat, străpuns de șiruri de ferestre. Deasupra lui exista o secțiune octogonală care ducea spre nivelul cel mai înalt și mai îngust, de formă circulară. Focul era adăpostit la etajele de sus ale nivelului superior, iar deasupra acestuia strălucea uriașul reflector din alamă. S-a văzut un vălmășag de puncte albe care se roteau în jurul părții de sus a farului, și Cato a înțeles că un paznic le arunca pescărușilor mâncare. El și ceilalți romani au rămas uimiți de clădire. Nu văzuseră în viața lor ceva care să se poată compara cu acel far, nici măcar în Roma, în ciuda construcțiilor ei impresionante. Yannis a râs văzându-i atât de uluiți.

– Cam umilitor, adevărat? Nu mai sunteți convinși că Roma este buricul lumii?

– Nu aveam habar că e atât de magnific, a recunoscut Cato. Cum au reușit să construiască așa ceva?

Crescuse cu convingerea că romanii erau atotputernici. Roma era cel mai mare oraș din lume, oamenii săi alcătuiau cea mai măreață rasă, iar zeii ei erau cei mai puternici. Nu fusese chiar atât de naiv încât să ia de bune asemenea afirmații pline de îngâmfare, însă străbătuse imperiul din Britania până în Palmira și nu văzuse ceva care să se compare cu strălucirea Romei. Asta, până în momentul de față.

Barca de pescuit a trecut de capătul insulei Pharos și, în scurt timp, Yannis a modificat cursul și s-a îndreptat spre portul care se deschidea dincolo de far. Vântul bătea acum de la travers, iar barca s-a înclinat când Yannis a aranjat școtele velei mari. Cele mai multe corăbii și ambarcațiuni erau aglomerate spre dreapta lor, iar Cato a văzut o flotă de corăbii mari îndreptându-se direct spre ei. Yannis a schimbat cursul ca să le evite.

– Flota de grâne, a explicat el.

După ce le-a privit cu luare-aminte, Cato a dat din cap aprobator. Erau construite la fel ca *Horus*, dar la o scară mult mai mare, având copastiile înalte și bombate spre exterior. De vârful catargului fiecăreia era prinsă câte o flamură purpurie. A urmărit corăbiile care au trecut pe lângă ei cu o grație impresionantă, ca și cum hula slabă nu avea niciun efect asupra lor. Toate acele vase se îndreptau spre Roma, ducând grâne ce aveau să asigure hrana oamenilor simpli în următoarele patru luni, timp în care flota se întorcea la Alexandria pentru a lua următoarea încărcătură. Încă de când împăratul

Augustus anexase Egiptul și îl transformase în provincie romană, câmpiile fertile udate de marele Nil deveniseră marele grânar al Romei. Din nefericire, mulțimea ajunsese să se bizuiască pe acele acte de caritate, iar împărații care îi urmaseră lui Augustus nu îndrăzniseră să pună capăt acelui act de generozitate, indiferent cât aur ar fi costat lucrul respectiv.

Cursul flotei și cel al bărcii de pescuit s-au despărțit când Yannis s-a îndreptat spre un mic port de la baza peninsulei care proteja portul propriu-zis. O flotă de corăbii romane de război stătea la ancoră în apele liniștite, iar dincolo de ele, trepte și rampe se ridicau de la mare spre un mare complex care cuprindea și un palat.

– Acela este vechiul port regal, a spus Yannis. Iar palatele au fost ridicate de dinastia Ptolemeu. În afară de clădirea din dreapta. Aceea este Marea Bibliotecă.

Cato s-a uitat spre clădirea despre care vorbise Yannis. Își închipuise că era tot un palat, însă după ce s-a uitat mai atent, a văzut numeroși oameni care se mișcau într-un du-te-vino necontenit pe intrarea boltită. Alții se zăreau la balcoanele de la etajele superioare, unde cercetau pergamente sau stăteau în grupuri și discutau.

Când barca de pescuit s-a apropiat de una dintre rampele care ieșeau din mare, Yannis a desfăcut școtele velei mari și le-a pus în mâinile a doi dintre oamenii lui Cato.

– Trageți de ele când vă spun eu.

A analizat cu atenție distanța, iar când barca a ajuns la cel mult cincisprezece metri de mal, Yannis a strigat:

– Acum.

Pânza s-a lovit de catarg și s-a umflat liberă în vânt, iar barca a pierdut imediat din viteză. Cu o clipă înainte ca barca să ajungă pe uscat, Yannis a tras de rama de guvernare și ambarcațiunea s-a rotit, ajungând pe rampa de piatră, unde apa era mică. Sosirea lor fusese observată de câteva dintre santinelele care păzeau treptele ce duceau spre palat, iar o secțiune de legionari conduși de un optio a coborât panta în marș.

– Ce înseamnă asta? a strigat optio. Voi, egiptenii de rând, nu aveți voie să acostați aici. E interzis. Doar militarii au voie, așa că vă rog să plecați.

Cato a simțit cum se înfurie. După câteva zile aproape nedormite, în care stătuse ca un prizonier pe barca pescărească, dorea cu disperare să calce din nou pe pământ. Era cât pe ce să-i smulgă ofițerului o tresă de pe umeri pentru insubordonare, dar și-a dat seama că era atât de obosit încât nici nu mai gândea limpede. Hainele lui, dar și acelea ale oamenilor lui erau murdare și nimeni nu se bărbierise de când plecaseră din Gortina. Nici nu era de mirare că optio îi luase drept pescari de rând.

– Ce mai așteptați? a strigat ofițerul, încrucișându-și brațele la piept. Dispăreți de aici, că altfel îi pun pe oamenii mei să vă altoiască bine.

Cato și-a dres glasul.

– Doar o vorbă vreau să-ți spun, optio. Este preferabil să vezi mai întâi cum stau lucrurile și abia apoi să acționezi. Sunt tribunul Quintus Licinius Cato, iar acești oameni fac parte din escorta mea.

Privind printre gene, ofițerul i-a examinat pe bărbații cu aspect neîngrijit care stăteau în picioare în barcă.

– Nu te cred nici în ruptul capului, a zis el, clătinând din cap.

Cato a luat tubul din piele și i-a îndepărtat capacul, scoțând dinăuntru scrisoarea de acreditare, semnată și sigilată de Sempronius.

– Uite. Citește.

Optio a aruncat o privire spre apa mării, care clipocea la mică distanță de ghetele lui și a scuturat din cap.

– Nu, adu-o aici. Dar ține seama. Ceilalți să rămână în barcă.

Cato a trecut peste copastia bărcii și a aterizat în apa adâncă până la genunchi. S-a dus pe mal și i-a întins scrisoarea lui optio. Bărbatul a luat documentul, l-a desfăcut și, după ce și-a trecut ochii peste el, s-a uitat cu precauție la Cato.

– Tribunul Cato?

– Așa scrie acolo. Trebuie să discut neîntârziat cu legatul Petronius.

– Stați o clipă, domnule. Despre ce este vorba?

Cato l-a țintuit cu o privire neclintită și i-a răspuns cu glas autoritar:

– Optio, chiar trebuie să-ți dau ție explicații?

Optio și-a mușcat buzele și apoi a salutat.

– Vă rog să mă iertați, domnule. Sunt la ordinul dumneavoastră.

– Așa e mai bine. Vreau ca oamenii mei să mănânce și să se odihnească. Ordonă secțiunii tale să se ocupe de ei, și dă-i acestui om, proprietarul bărcii, tot ce îi trebuie pentru călătoria de întoarcere. Și acum, du-mă la legat.

Ofițerul a încuviințat din cap, apoi și-a trimis subordonații să lege barca la mal și să-i însoțească pe cei patru soldați la cazarmă. S-a întors spre Cato și a înclinat din cap.

– Vă rog să mă urmați, domnule.

L-a condus pe rampă și pe sub o arcadă înaltă, decorată cu o friză înfățișând zeități egiptene. În partea cealaltă era o curte spațioasă cu o colonadă elegantă care se întindea pe trei laturi. În fața arcadei, la depărtare de o sută de pași, un șir larg de trepte ducea spre intrarea în palatul principal. În soarele arzător, cu scuturile și sulițele rezemate de pământ, legionarii unei secții stăteau de pază în fața palatului. O altă arcadă spre dreapta dădea spre un bulevard foarte larg, pe care forfoteau oameni și animale de povară. Vacarmul, precum și agitația străzii, atenuate în parte de colonadă, i-au amintit lui Cato de Roma.

În timp ce traversau curtea cu pași mari, optio s-a întors spre centurion și a zâmbit văzând mersul lui legănat.

– Îmi dau seama că ați călătorit câteva zile bune pe mare, domnule.

Cato a confirmat cu o mișcare din cap.

– Îmi spuneți și mie ce căutați împreună cu escorta pe o barcă de pescuit?

– Nu.

– Poftim?

Optio a rămas nedumerit câteva clipe, după care a priceput. A închis gura și au continuat să meargă în tăcere, urcând treptele de un alb orbitor spre intrarea în palat. Santinelele au prezentat sulițele în semn de salut la trecerea ofițerului, străduindu-se în același timp să privească drept în față și să nu acorde atenție bărbatului cu straie murdare și duhnind a pește care îl însoțea. Au pătruns într-o sală spațioasă unde se foiau nenumărați solicitanți, care așteptau să prindă momentul pentru a-și prezenta păsurile în fața legatului sau a vreunuia dintre oficialitățile acestuia. La capătul sălii era o ușă mare, de o parte și de alta a căreia stăteau de pază opt legionari. În fața ușii se găsea o masă la care stătea un centurion purtând o tunică ușoară. Bastonul de grad era așezat în fața lui. Când optio și Cato s-au apropiat, el tocmai citea una dintre petiții.

– Da, vă rog, a spus el, fără să ridice privirea.

Optio a luat poziția de drepți.

– Domnule, permiteți să raportez sosirea tribunului Quintus Licinius Cato.

– Da, o clipă, a mormăit mecanic centurionul, după care și-a dat seama ce spusese. A înălțat capul, a aruncat o privire la optio, apoi s-a întors spre Cato.

– El... tribun? Ce farsă mai e și asta?

– Este adevărat, domnule. Mi-a arătat scrisoarea de numire.

– Serios? S-o văd și eu.

Simțind că-și pierde răbdarea, Cato a scos din nou documentul. Centurionul l-a citit cu luare-aminte, apoi a examinat sigiliul cu atenție, după care și-a umflat obrajii și, în cele din urmă, i l-a înapoiat.

– Pare autentic. Ce vă aduce aici, domnule tribun? Din câte simt eu, ați naufragiat și ați fost salvat de o barcă de pescuit.

– Am venit să stau de vorbă cu legatul într-o chestiune de cea mai mare importanță. Am fost trimis de senatorul Sempronius, guvernatorul în exercițiu al insulei Creta.

– Vreți să vorbiți cu legatul?

– Imediat.

– E cam problematic, domnule. E în sala privată de baie. A dat ordin să nu fie deranjat.

– Îmi pare foarte rău, dar trebuie să discut cu el cât mai curând.

Centurionul a cântărit ordinul primit și insistența evidentă a lui Cato și a aprobat din cap.

– Prea bine, domnule. Optio, să-l conduci pe tribun la grădina de pe acoperiș. La baia privată a legatului.

– Am înțeles, domnule.

Optio a salutat și i-a făcut apoi semn lui Cato să-l urmeze, iar centurionul s-a întors la petiții, gândindu-se care dintre ele i-ar oferi șansa de a se alege cu o mită frumușică. Santinelele au deschis ușile, lăsându-i pe optio și pe Cato să intre, apoi cei doi au ajuns într-o sală interioară. În față le-au apărut trei coridoare, unul pornind spre

stânga, altul spre dreapta, iar ultimul direct spre o scară ce ducea pe acoperiș. Cato a urcat treptele în urma lui optio. Zgomotele orașului se auzeau înfundat, fiind acoperite în parte de susurul fântânilor arteziene. Palmierii care ofereau puțină umbră aleilor, împărțind în două grădina de pe acoperiș, creșteau în straturi de pământ înălțate. Cato a zărit o serie de clădiri lipite de peretele îndepărtat, dar și licărirea apei dintr-un bazin. Din coșul cuptorului care asigura căldura pentru camerele de aburi și cele uscate ale băii private a legatului se ridicau vălătuci de fum.

Când s-au apropiat de bazin, Cato a văzut un grup alcătuit din câțiva bărbați care ședeau în apă și discutau calm. Alți doi stăteau pe bănci cu perne, iar doi sclavi îi masau pe spate folosind uleiuri parfumate.

– Ce înseamnă asta? a exclamat unul dintre bărbați la vederea lui Cato și a lui optio, care se îndreptau spre bazin. Avem vizitatori! Domnule legat, unul dintre soldați a găsit un vagabond.

S-au auzit câteva râsete, iar ofițerii au privit curioși în jur când optio s-a oprit și a luat poziția de drepți, salutându-l pe unul dintre bărbații aflați la masaj.

– Domnule, raportez că tribunul Cato dorește să vă vorbească.

Legatul a întors capul spre optio, iar când l-a văzut pe Cato, pe față i-a apărut o expresie ce-i trăda iritarea.

– Tribunul Cato? N-am auzit de el. Tu ești sclavul lui? Spune-i stăpânului tău să ceară o întrevedere folosind canalele obișnuite pentru a discuta cu mine. Adică, prin intermediul funcționarilor mei. Și acum, poți pleca.

Cu o expresie de hotărâre pe față, Cato a rămas neclintit.

– *Eu* sunt tribunul Cato.

– Tu, tribun? Nu te cred.

– Mi-am prezentat deja împuternicirea scrisă de două ori ofițerilor dumneavoastră. Dacă doriți, o pot arăta încă o dată.

– Mai târziu. Spune-mi mai întâi ce caută un tribun la Alexandria? Cine te-a trimis? Narcissus?

Cato nu și-a putut reține un zâmbet auzind numele secretarului privat al împăratului. În afară de faptul că-i era consilier personal lui Claudius, Narcissus avea o rețea extraordinară de spioni și asasini pentru protejarea stăpânului său.

– Domnule, nu vin de la Roma. Am venit pe calea mării din Creta.

– Puți a pește stricat, a comentat Petronius strâmbând din nas.

– Singura ambarcațiune pe care am găsit-o pentru a ajunge aici a fost o barcă de pescuit. Și acum, trimite-i pe acești oameni de aici, legat Petronius. Trebuie să stăm de vorbă.

– Să-i izgonesc? Cum de îndrăznești?

– Trebuie să discutăm între patru ochi, pentru că este vorba de o chestiune vitală. Am fost trimis din ordinul guvernatorului în exercițiu al Cretei.

– Guvernator în exercițiu? Prostănacul ăla de Hirtius a fost înlocuit?

– Hirtius a murit. Împreună cu majoritatea oficialităților importante

ale provinciei.

– Morți? Legatul și-a îndepărtat maseurul și s-a rostogolit, ajungând să stea pe bancă drept în fața lui Cato. Cum așa?

– Pe insulă s-a produs un cutremur. În acele momente, el tocmai dădea un banchet la care invitase oficialitățile și demnitarii locali. Majoritatea palatului s-a prăbușit, îngropându-i pe Hirtius și pe oaspeții lui.

– Cutremur? Legatul a ridicat din sprâncene. Am auzit în oraș niște zvonuri cum că insula a fost distrusă de un val uriaș.

– Insula a rămas. Dar a fost un val, și acesta împreună cu seismul au transformat în ruine aproape toate orașele mari și mici.

– Și cine este guvernator acum?

– Senatorul Lucius Sempronius. Noi călătoream împreună când ne-a lovit valul. Corabia a fost nevoită să se îndrepte spre cel mai apropiat port, și astfel am aflat despre dezastrul ce a lovit insula. El a preluat funcția de guvernator.

– Sempronius? a repetat legatul. L-am cunoscut. Un ofițer bun. Deci, el a preluat conducerea Cretei? Ei, bravo lui. Dar iartă-mă, de unde să știu dacă spui adevărul? Tocmai ai apărut de pe mare cu o poveste scornită despre un dezastru. De ce ar trebui să te cred?

Cato a scos inelul din tubul de piele și i l-a întins lui Petronius.

– Poftiți, recunoașteți blazonul?

Petronius a ridicat inelul și a examinat desenul - un cap de lup plasat

deasupra a două fulgere încrucișate. A încuviințat din cap.

– Îi aparține lui Sempronius. Bine, dar de ce te-a trimis aici?

Cato i-a privit cu subînțeles pe ceilalți oaspeți care ascultaseră curioși discuția de până atunci într-o tăcere deplină.

– Domnule, insist asupra faptului că trebuie să discutăm între patru ochi.

– Așa? Petronius s-a uitat fix la Cato, apoi a bătut din palme. Plecați! Lăsați-ne singuri! Imediat.

Ofițerii și ceilalți oaspeți au ieșit în grabă din bazin și, luându-și robele de pe băncile și scaunele aflate împrejurul acestuia, s-au îndreptat spre colțul cel mai îndepărtat al grădinii, unde exista o terasă de pe care se vedea bine portul. După ce a plecat și ultimul dintre ei, legatul i-a făcut semn lui optio să se retragă, spunând:

– Stai acolo, la capătul bazinului. Dacă te chem, să vii imediat.

– Am înțeles, domnule.

Optio a salutat și a executat ordinul.

Cato nu și-a putut reține un zâmbet discret văzând măsurile de prevedere pe care și le luase legatul.

– Nu credeam că funcția de legat al Egiptului este primejdioasă.

– Un om în poziția mea trebuie să fie tot timpul prevăzător, a spus Petronius cu un oftat. Egiptul este provincie imperială. Împăratul în persoană îl numește pe legat. Prin urmare, el devine întotdeauna ținta unor senatori invidioși și, totodată, îl paște grava primejdie de a-l

dezamăgi pe împărat, și știi care sunt urmările.

– Desigur.

– Așadar... a zis Petronius, luându-și tunica de pe capătul canapelei de masaj și trăgându-și-o peste cap. Ce vrea de la mine senatorul Sempronius? Provizii, ori niște specialiști care să-l ajute la reconstrucție?

– Și acestea ar fi bine-venite, domnule, dar starea de lucruri este mai gravă decât credeți. În Creta se desfășoară o răscoală de mari proporții a sclavilor. Deocamdată, revolta s-a limitat la jumătatea sudică a insulei, dar noi am pierdut controlul asupra situației. Sclavii au distrus forțele trimise de noi pentru a-i dispersa, iar soldații și oficialii rămași sunt blocați în câteva orașe.

– Pare destul de grav, a spus Petronius, mângâindu-și bărbia și uitându-se cu șiretenie la Cato. Îmi imaginez că vrei să-mi ceri oameni pentru a-i înfrânge pe răzvrătiți.

Cato a confirmat cu un gest din cap. Sosise momentul să-și folosească puterea de convingere, însă corpul lui încă făcea eforturi de a alunga efectul amețitor al atâtor zile petrecute pe mare, iar mintea îi era pe jumătate amorțită de extenuare. A îndepărtat capacul tubului din piele și a extras dinăuntru cel de-al doilea sul.

– Acesta este din partea senatorului.

I-a întins scrisoarea lui Petronius, care i-a rupt sigiliul și a desfăcut sulul. Înainte de a se apuca de citit, a aruncat o privire spre Cato.

– Cred că simți nevoia să bei ceva. Sau să mănânci?

– Da, domnule.

Petronius a arătat spre mesele de la care se ridicaseră ofițerii lui. Câteva platouri pe jumătate pline cu fructe și delicatese, având alături pocale din argint pline cu vin.

– Așază-te acolo și servește-te cât citesc scrisoarea.

– Mulțumesc.

Cato s-a apropiat de o masă de unde și-a luat struguri și portocale, delectându-se cu gustul lor după zilele în care mestecase cu greu pește uscat și pâine aproape pietrificată. Așezându-se pe un scaun cu pernă, și-a turnat o cupă de vin îndoit cu apă și a sorbit din ea cât Petronius a citit succintul raport privind situația din Creta. În cele din urmă, legatul a rulat la loc papirusul și s-a apropiat de Cato, după care, turnându-și o cupă cu vin, s-a așezat față în față cu el.

– Am constatat că masajul îmi provoacă întotdeauna sete, a spus el zâmbind. De fapt, ți-e sete aproape după orice efort pe care îl faci în Egipt. Bine măcar că în Alexandria clima este suportabilă. Pentru că în josul Nilului este cumplit de cald, iar în deșertul aflat de o parte și de alta a fluviului nu trăiește aproape nicio creatură. În Creta, însă, o duceți bine. A tăcut și a bătut ușor cu degetele în papirus. Sau cel puțin așa a fost până acum.

– N-aș putea spune că am locuit acolo îndeajuns de mult ca să bag de seamă, a răspuns Cato. Ghinionul a făcut să navigăm prin dreptul insulei când a avut loc cutremurul.

– Ghinion pentru voi. Însă a fost mare noroc pentru Creta că astfel de înalte oficialități s-au aflat acolo pentru a prelua puterea.

– Presupun că da, a spus Cato precaut.

Până în acel moment, legatul nu-l întrebase ce rang avea, iar centurionul trebuia să-l convingă să-l ajute pe Sempronius înainte ca în mintea lui să se nască întrebarea referitoare la statutul îndoielnic al înălțării lui Cato la poziția de tribun.

– Sempronius spune că are nevoie de sprijin militar, dar nu precizează ce forță ar fi necesară. Știi cumva ce crede el?

– Da, domnule, a spus Cato, respirând adânc. Senatorul, Macro și Cato analizaseră cu grijă de ce forțe era nevoie pentru ca victoria împotriva răsculaților să fie sigură. O legiune, două cohorte de infanteriști auxiliari și două cohorte de cavalerie, precum și o escadră de corăbii de război pentru a se asigura transportul și sprijinirea oricărei operațiuni de-a lungul coastei.

Petronius a făcut ochii mari, apoi a râs.

– Nu cred că vorbești serios. Asta înseamnă aproape jumătate din garnizoana provinciei. Și oricum suntem strâmtorați în privința forțelor militare de aici.

– Dar în acest moment nu sunteți angajați în nicio campanie.

– Nu, a recunoscut Petronius.

– Există vreo revoltă ce trebuie ținută sub control?

– Nu. Dar asta pentru că am suficient de mulți soldați ca să-i țin la respect pe localnici, dar și pe arabii din deșert.

– Am înțeles asta, domnule, dar Sempronius va avea nevoie de aceste

forțe cât să înăbușe răscoala sclavilor. Imediat ce Aiax...

– Aiax?

– Conducătorul sclavilor, domnule. Un gladiator. Imediat ce îl zdrobim, forțele se vor putea întoarce în Egipt. Guvernatorul își dă cuvântul în această privință.

– Asta mă liniștește. Petronius a respirat adânc, lăsând impresia că era exasperat. Ascultă, tribun, aș fi fericit să fac tot ce pot pentru a ajuta altă provincie, dar Sempronius îmi cere imposibilul. Am aici două legiuni. A Douăzeci și Doua se află la Heliopolis. A Treia Cirenaică este dispersată de-a lungul coastei, iar auxiliarii mei asigură garnizoanele din orașele de pe cuprinsul deltei. Ar fi nevoie de câteva zile, chiar luni, până să adun o armată atât de mare precum dorește Sempronius. Până atunci, probabil că răscoala din Creta se va fi stins.

– Mă îndoiesc, a răspuns Cato. Pe zi ce trece devine tot mai puternică. Domnule, îmi dau seama că nu înțelegeți cât de gravă este situația. Sclavii au măcelărit o mie dintre oamenii noștri într-un singur atac. Cum-necum, Aiax a reușit să alcătuiască o armată din acei sclavi, și mă tem că are ambiția de a-i elibera pe toți robii de pe insulă.

– Atunci, lasă Roma să se ocupe de chestiunea în cauză. Dacă situația este atât de gravă, împăratul va trebui să mobilizeze o armată pentru a înăbuși răscoala.

– Dar nu ar mai fi nevoie să o facă dacă noi acționăm cât mai curând. După o scurtă pauză, Cato a hotărât să încerce un alt mod de abordare. Domnule, dacă nu-i trimiteți întăriri lui Sempronius, vom pierde Creta. După cum spuneați, va fi nevoie de o armată mare, și de ani de zile pentru a recuceri insula și a elimina până și ultimul cuib de

răzvrătiți. Prețul plătit de împărat pentru asta va fi enorm. Dar ce s-ar întâmpla dacă ar afla că revolta putea fi înfrântă în cazul în care ar fi existat forțe disponibile pentru a se interveni la timp? Chiar dumneavoastră ați spus că e greu să fii omul împăratului în Egipt. Dacă nu acționați acum, cu siguranță că-l veți dezamăgi și, așa cum ați precizat, știm cu toții cum s-ar termina asta.

Petronius s-a uitat urât la Cato.

– Mă amenințI cumva cu șantajul?

– Nu, domnule. Nu va fi nevoie ca eu, ori Sempronius să apelăm la șantaj. Ocazia pierdută va sări în ochi oricui și, cu tristețe o spun, mulțimii îi place întotdeauna să găsească pe cineva vinovat ori de câte ori se primesc vești proaste. Cato a tăcut o clipă, apoi a continuat: Acționați pe dată, și ați putea deveni omul care a salvat Creta.

Legatul s-a rezemat de spătar, apoi și-a încrucișat brațele la piept.

– Dar dacă astfel aș lipsi Egiptul de forțele necesare reprimării unei revolte ce ar putea izbucni aici în absența mea, și imperiul ar pierde această provincie? Cum crezi că ar reacționa mulțimea la *așa ceva*, tribun?

– Este o posibilitate foarte îndepărtată, a recunoscut Cato. Dar în prezent domnește liniștea și ordinea, din câte am înțeles. E puțin probabil să se întâmple ceva.

– Dar dacă s-ar întâmpla?

– Oricum ați privi lucrurile, sunteți un om mort, domnule. Cel mai bun lucru ar fi să salvați Creta, și încă repede, iar apoi oamenii dumneavoastră se vor întoarce la Alexandria.

– Faci ca totul să pară foarte facil.

– Nu fac decât să vă prezint posibilitățile, așa cum le văd eu, domnule.

Copleșit de gânduri și ținându-și capul plecat și mâinile împreunate la spate, Petronius s-a ridicat și s-a plimbat încet în jurul bazinului. Până a revenit la masă, s-a hotărât.

– Eu nu pot părăsi Egiptul. Dacă s-ar întâmpla ceva în absența mea, împăratul m-ar mânca de viu. Și nu sunt pregătit să-ți încredințez toate forțele pe care le ceri. De aceea, trebuie să facem un compromis, tribunule. Am aici opt cohorte din Legiunea a Treia, și cohorte de auxiliari și de cavalerie la o tabără aflată la douăzeci de mile de oraș. Păstrez două dintre cohortele de legionari în Alexandria, pentru situația în care ar trebui să mențin ordinea. În ce privește celelalte unități, va trebui să deplasez oamenii prin delta Nilului, dar probabil că voi reuși asta. Iată oferta mea. Șase cohorte de legionari și câte una de auxiliari și de cavalerie. La care se adaugă escadra navală. Accepți asta sau nu primești nimic.

Cato a rămas pe gânduri. Oare două mii cinci sute de legionari și o mie de auxiliari erau de ajuns pentru a-i distruge pe Aiax și armata lui de sclavi? Nu încăpea nicio îndoială că numărul nu putea înlocui calitatea oamenilor, iar legionarii înarmați până în dinți ar fi croit poteci printre șirurile de sclavi prost echipate. Chiar și așa, romanii aveau să fie copleșiți numeric. Nu avea niciun rost să angajeze o forță căreia să-i lipsească tăria de a-și îndeplini misiunea. Pe de altă parte, dacă lovea destul de repede, Sempronius putea obține o victorie asupra răsculaților înainte ca aceștia să se instaleze prea bine în teritoriu. Și-a dres glasul și a zis:

– Domnule, ați făcut o ofertă generoasă. Sunt convins că senatorul

Sempronius vă va fi recunoscător în veci.

– Lasă-l pe Sempronius. Eu vreau doar să nu mi-l fac dușman pe Narcissus. Iar acum, dacă am convenit asupra acestei probleme, îți sugerez să te odihnești puțin. Fă o baie pe îndelete și, cu ocazia asta, bărbierește-te. Voi da ordin ca forțele să se concentreze la Alexandria. Cred că ofițerii mei de stat major vor fi ocupați în următoarele zile. Ceea ce nu este rău. Le prinde bine să mai facă puțină mișcare.

– Am înțeles, domnule. Cato s-a simțit de parcă o mare greutate i-ar fi fost ridicată de pe umeri. Vă mulțumesc.

– Nu-mi mulțumi mie. Deocamdată. Nu cred că vreunul dintre noi se poate odihni până când acest gladiator nu este prins și țintuit pe cruce.

22

Primul atac împotriva Gortinei a avut loc la doar câteva ore după ce Aiax s-a întors în tabără. Camarazii lui nu-l văzuseră niciodată atât de furios ca în momentul în care a trecut printre gărzile lui personale și a intrat în ferma pe jumătate ruinată pe care o alesese drept cartier general. Și-a smuls mantia de pe el și a azvârlit-o într-o parte, după care s-a repezit la stacana de vin și la bucățile de pâine și brânză ce îi fuseseră pregătite drept masă de seară. Unii dintre oamenii lui făceau orice efort ca să se bucure de cele mai alese mâncăruri pe care reușiseră să le fure din vilele bogătașilor, distruse de armata de sclavi. Aiax nu le reproșa asemenea gusturi. După o viață de sclavie, aveau tot dreptul să guste libertatea în toate formele ei. El prefera mâncarea simplă, una care să-i hrănească trupul, fără a-l răzgâia, și nu făcea niciun secret din simplitatea meselor lui, știind că acest lucru îl va apropia și mai mult de cei care îl urmau.

S-a silit să se așeze la masă și să-și toarne o cupă de vin. A băut-o cu un gest hotărât, apoi și-a mai turnat una și a înmuiat pâinea, după care a mestecat încet, privind în tot acest timp la zidul crăpat din fața lui. Proprietarul fermei fusese un om înstărit, dar cu gusturi nu tocmai

la înălțime. Pereții încăperii, acum sala lui de mese, fuseseră împodobiți cu o pictură murală înfățișând o orgie bacanală. Exact în fața lui Aiax se afla imaginea unei perechi de gladiatori, un secutor [8] ca și Aiax, care stătea ghemuit cu precauție, în timp ce înfrunta un retiarius care mânuia o plasă. În jurul lor erau oaspeții care beau, se îndopau și hohoteau, în vreme ce îi îndemnau pe gladiatori să lupte. Una dintre femei, foarte machiată, ținea în mână penisul unui bărbat și urmărea lupta cu o expresie ce îi trăda excitarea. În mijlocul petrecerii se afla gazda, un bărbat gras, aproape chel, purtând o coroană din frunze ce îi stătea șui pe chelia lucioasă, și ținând ridicată în aer o cupă gata să dea pe dinafară.

– Ticăloșii! a urlat Aiax, înșfăcând cupa și zvârlind-o cu toată puterea de perete. Cupa s-a făcut fărâme, împrăștiind cioburi de lut ars și stropi de vin în toate direcțiile. Pictura murală a fost instantaneu acoperită de lichidul întunecat, care s-a scurs, astfel că imaginea părea că se mișcă sub pelicula roșiatică. În timp ce privea cu ochi mari, înfiorători, inima lui Aiax bătea nebunește. În spatele lui s-a auzit un scârțâit, semn că ușa se mișcase în țâțâni.

– Generale. Ai pățit ceva? a întrebat Chilo, cu glas ce-i trăda îngrijorarea. A urmat o pauză, ceea ce însemna că omul văzuse cioburile și vinul scurs pe perete. Generale?

Aiax a rămas un moment nemișcat, străduindu-se să-și controleze furia clocotitoare. Amintirea zilelor trăite ca sclav rămăsese ca o rană deschisă și, dincolo de toate jignirile și durerile trăite, se profila imaginea centurionului Macro, unul dintre cei care se făceau vinovați de crucificarea tatălui său și de vânzarea lui ca sclav. Macro, dar și celălalt ofițer, înalt și slab, cam de vârsta lui, plus legatul care îi comandase, Vespasian. Chiar dacă ceilalți erau probabil departe, de

neatins, slujind în alte părți ale acelui blestemat imperiu al Romei, Macro era aproape și se afla la mila lui. Aiax a murmurat un jurământ către fiecare zeu pe care îl socotea sacru că își va răzbuna tatăl. Că îi va pedepsi pe toți cei vinovați și că va avea grijă ca centurionul să îndure toate suferințele posibile înainte de a i se îngădui să moară.

Chilo a tușit.

– Generale? Te pot ajuta cu ceva?

Aiax a inspirat adânc și s-a întors. Chilo comanda cei mai buni oameni ai armatei de sclavi. Aceștia fuseseră echipați cu cele mai bune armuri și arme capturate.

– Da. Adună-ți oamenii. Să se strângă în formații. Din câte țin minte, avem câteva scări de asalt.

– Da, generale, câteva, dar sunt desfăcute în bucăți, și vor trebui legate bine înainte de a le folosi pe zidurile Gortinei.

– Atunci, îngrijește-te de asta. Imediat. Vom ataca de îndată ce pregătești scările.

– Atacăm?

Chilo nu și-a putut ascunde uimirea. Caracterul lui deschis fusese unul dintre motivele pentru care Aiax îl alesese drept apropiatul lui. Nu era în stare să ascundă nimic față de generalul său, mai ales orice semn de îndoială sau trădare.

– Generale, dar oamenii au mărșăluit aproape întreaga zi. Acum se pregătesc să se odihnească peste noapte.

– Îmi pare rău pentru ei. Pe de altă parte, romanii au văzut că ne așezăm tabăra. Nu s-ar aștepta să-i atacăm atât de curând după ce am sosit. Iată de ce trebuie să o facem. Să-i luăm pe nepregătite. Aiax a rămas un moment pe gânduri, apoi a continuat: O să atacăm secțiunea cea mai apropiată de poarta principală. A fost reparată, dar pare slăbită, și nici nu au reușit să o înalțe până la nivelul maxim al zidului. Da. Profitând de întuneric, vom ataca în porțiunea aceea, a concluzionat, dând din cap ca pentru sine.

Coifurile lucitoare ale santinelelor se vedeau limpede în lumina flăcărilor care licăreau de-a lungul zidului când Aiax a ridicat brusc mâna în aer, comandând astfel coloanei din spatele său să se oprească. Chilo a repetat gestul, iar oamenii s-au oprit, rămânând nemișcați și muți ca niște umbre. Aiax le ordonase să-și lase orice piesă inutilă de echipament în tabără, precum și orice lucru care ar fi putut scoate zgomot. La vreo jumătate de milă în urmă, grupul mult mai mare de războinici conduși de Kharim stătea pregătit să lanseze o șarjă dacă se crea vreo breșă, ori dacă se cucerea poarta. Oamenii lui erau dotați cu diverse arme și nu aveau mijloace de protecție. Însă își simțeau inimile pline de hotărârea de a se arunca asupra dușmanului dacă le surâdea șansa.

Războinicii lui Chilo erau desculți și purtau armuri din zale și coifuri. Aveau scuturi și sulițe, dar și pumnale, pe care le țineau în centurile de la brâu. Aiax a fluturat din mână și oamenii și-au lăsat scuturile la pământ și s-au ghemuit în spatele lor. Apoi el și-a coborât scutul și sulița, pe care le-a așezat pe pământ, apoi și-a scos coiful, ordonându-i încet lui Chilo să îi urmeze exemplul.

După aceea, i-a făcut semn lui Chilo să-l însoțească și s-au strecurat

împreună spre zidul aflat la doar o sută de pași depărtare. Rămăseseră ghemuiți și se deplasau încet către lumina aruncată de torțele de pe zid. Poarta fortificată se înălța în dreapta lor, iar pe turnul scund de deasupra ei, flăcările unui grătar cu jăratic își aruncau lumina spre cerul întunecat, azvârlind din când în când mici vârtejuri de scântei care licăreau o clipă, apoi dispăreau. Aiax dorea să se apropie cât mai mult de zid ca să vadă locul în care secțiunea reconstruită părea mai slabă. Dacă reușeau să spargă zidul și să pătrundă în oraș, atunci poarta fortificată putea fi cucerită imediat, iar porțile rămâneau deschise pentru Kharim și oamenii lui, care aveau să desăvârșească atacul. Aiax tocmai se pregătea să se furișeze înainte pentru a inspecta mai îndeaproape zona, când Chilo l-a prins brusc de braț și l-a oprit.

– Ce s-a întâmplat? a șuierat Aiax privind furios în jur.

– Uite acolo.

Chilo i-a dat drumul la braț și a arătat în iarbă, la ceva mai mult de jumătate de metru în față. La început, Aiax nu a văzut nimic neobișnuit, dar apoi a zărit mica țepușă, nefiresc de dreaptă și de diferită față de firele de iarbă care o înconjurau. A întins mâna cu precauție și a pipăit obiectul. Metal rece. L-a ridicat și l-a apropiat de ochi pentru a-l vedea mai bine. Ținea obiectul de una dintre cele patru țepușe, fiecare având lungimea unui deget și capătul ascuțit.

– Foarte șireți amicii noștri romani, a șoptit el. Au presărat căile de acces cu aceste... lucruri. Ele ar stânjeni mult un atac.

S-a uitat încă o dată la gheară și a aruncat-o.

– Trebuie să curățăm drumul înainte de a aduce oamenii la atac.

Chilo a dat aprobator din cap, apoi, încordându-și auzul, a înghețat brusc. A întors capul și a arătat spre dreapta.

– Acolo.

Aiax a privit printre gene în direcția indicată și a văzut o siluetă întunecată retrăgându-se din fața lor, ghemuită asupra unui coș de răchită din care a scos un obiect și l-a aruncat într-o parte.

– Generale, să așteptăm până când pleacă?

– Nu. S-ar putea să ne vadă, ori să se întoarcă încoace. Așteaptă aici, a ordonat el și, scoțându-și pumnalul, s-a ridicat pe jumătate și a pornit într-un arc de cerc spre dreapta.

Soldatul inamic și-a continuat activitatea, oprindu-se când și când ca să ridice capul și să privească scurt spre tabăra răsculaților, momente în care Aiax rămânea nemișcat până când romanul se apuca din nou de treabă, și abia apoi înainta. După ce s-a furișat în spatele omului, Aiax s-a apropiat pas cu pas; apoi, strângând bine mânerul pumnalului între degete, a țâșnit înainte, alergând ultimul metru. Romanul a auzit foșnetul ierbii și a aruncat o privire peste umăr exact în momentul în care Aiax s-a aruncat asupra lui, trântindu-l la pământ. I-a pus o mână peste gură, apoi i-a țintuit capul pe pământ, aproape acoperindu-l cu totul pe romanul care avea o statură mai fragilă, și i-a pus vârful lamei sub bărbie. În lumina slabă a torțelor, a văzut că inamicul era bătrân și slab, un veteran auxiliar, aflat spre sfârșitul carierei militare.

– Dacă faci vreo mișcare sau scoți vreun sunet, ești mort. Apoi i-a apăsat lama pumnalului pe gât pentru ca omul să priceapă pericolul ce îl păștea. Ai înțeles?

Privindu-l cu ochi dilatați de groază, bărbatul a dat din cap. A tresărit când vârful i-a înțepat pielea.

– Bine, a șoptit Aiax, apoi a ridicat încet palma de pe gura omului. Ești singur aici?

– Nu. Dar nu mă ucide.

– Vei rămâne în viață dacă îmi răspunzi cinstit. Aiax a retras puțin vârful pumnalului. Ia zi, câți sunteți aici?

– Patru. Suntem patru. Doi de cealaltă parte a porții fortificate și unul care merge în direcție opusă.

– Are să se întoarcă pe aici?

Romanul a rămas puțin pe gânduri și a clătinat din cap.

– Încă nu. Are mai mult teren de acoperit.

Aiax a făcut semn cu capul către coșul pe care îl târa soldatul după sine.

– Lucrurile acelea, pe care le presari pe pământ.

– Ghearele de cioară?

Aiax a schițat un zâmbet – deci așa se chemau.

– Da, ghearele. La ce distanță le-ai împrăștiat?

– Vreo trei, patru metri și ceva.

– Am înțeles.

Brusc, Aiax și-a coborât mâna și a vârât pumnalul adânc în beregata omului, făcând lama să-i pătrundă în țeastă, apoi răsucind-o spre stânga și spre dreapta străpungându-i creierul. Soldatul a avut câteva spasme violente, dar nu a scos niciun sunet, ci doar un icnet ușor, după care a rămas nemișcat. Aiax a ridicat palma de pe gura lui și a scos pumnalul, moment în care a simțit un val de sânge cald revărsându-i-se peste pumn. S-a desprins de cadavru și a șters lama pumnalului de tunica soldatului, după care a vârât arma în teaca de la centură și s-a îndreptat către Chilo.

– Mai este unul, spre stânga, a spus el și a îngenuncheat. Trimite un om de-al tău ca să se ocupe de el. Apoi, noi doi trebuie să curățăm drumul până la zid.

Aiax s-a strecurat înapoi și a luat sulițele de la patru oameni, după care s-a întors la prima gheară de cioară. A înfipt două sulițe în pământ la depărtare de șase metri, iar apoi s-a lăsat pe genunchi și coate și a scotocit prin iarbă până a dat de o altă gheară. A aruncat-o într-o parte și a înaintat până a găsit-o pe următoarea, procedând la fel. Chilo i s-a alăturat în partea stângă, însoțit de un alt om, și au înaintat toți trei prin iarbă, către zid. Ajunseseră să curețe cam jumătate din distanță, când au auzit un strigăt înfundat din stânga lor, ceea ce i-a făcut să înghețe și să privească spre oraș, pentru a vedea dacă se dăduse cumva alarma. Aiax le-a urmărit pe santinelele cele mai apropiate, însă acestea păreau să nu fi auzit zgomotul și au continuat să patruleze de-a lungul zidului, în perimetrul ce li se încredințase.

– Înapoi la treabă, a șoptit Aiax, înaintând prin iarbă și pipăind cu atenție pentru a descoperi următoarea țepușă. A respirat ușurat la gândul că nu se dăduse alarma. În acel moment a răsunat un strigăt

de undeva de-a lungul zidului, reluat apoi de o santinelă după alta, iar apoi țipătul strident al unui corn a străpuns aerul răcoros al nopții. Aiax a sărit în picioare și a fugit spre tabără să-și ia scutul și sulița. A arătat cu vârful acesteia spre zid și a răcnit spre oamenii lui Chilo.

– Atacați! Atacați și arătați-le ticăloșilor cum știu sclavii să moară!

Chilo a pornit în goană spre el.

– Nu am terminat de scos ghearele! Generale, trebuie să-i oprești!

Era prea târziu. Echipele cu scări de asalt au apărut în goană din întuneric. Aiax a făcut semn către sulițe.

– Mergeți printre ele. Îndreptați-vă direct spre perete!

Oamenii au fugit așa cum li s-a spus, cărând sub braț scările încropite în grabă, și au traversat zona de centură a sistemului de apărare al romanilor. Toți au trecut prin acea porțiune în siguranță, cu excepția unui sclav din ultima echipă, care a scos brusc un țipăt de durere, a dat drumul scării și s-a prăbușit la pământ, urlând și trăgându-și țepușa din talpă. Aiax nu l-a luat în seamă și a gonit în urma grupurilor purtătoare de scări, îndreptându-se spre zid. În spatele lui veneau ceilalți răzvrătiți, comandați de Chilo, care îi îndruma să meargă printre sulițe.

Ajunși față în față, apărătorii arătau spre răsculați și strigau din răsputeri, dând alarma. Pe meterezele de deasupra porții fortificate au apărut alți și alți romani, apoi s-au văzut flăcări mari și un morman de cârpe îmbibate în ulei a zburat rostogolindu-se peste parapet, scoțând un vâjâit când, în cădere, pălălăile s-au întețit spre șanțul de apărare. În lumina flăcărilor puternice, grupurile cu scări au fost observate cu

ușurință, iar santinelele au început să-și pregătească sulițele, gata să le arunce în siluetele care veneau puhoi din noapte. Țipetele sfredelitoare ale trompetei fuseseră preluate de altele, în tot orașul și până pe acropolă, iar Aiax și-a dat seama că din acel moment timpul îi era potrivnic.

A ajuns la șanț și s-a oprit la marginea lui, făcând semn echipelor cu scări să înainteze.

– Treceți! Cât de repede puteți!

Primul dintre cei patru care duceau scara s-a împiedicat și a alunecat pe pantă, ajungând în șanț, dar a traversat fundul gropii și a început să escaladeze malul celălalt, folosindu-se de mâna liberă ca să se agațe de smocuri de iarbă sau de rădăcini dezgolite. Capul unei sulițe s-a înfipt în pământ alături de Aiax, care a ridicat instinctiv scutul și s-a ghemuit, încercând să vadă de unde venea primejdia. De-a lungul coamei zidului își făceau apariția tot mai mulți soldați, iar Aiax a simțit prima împunsătură lăuntrică de neliniște în legătură cu soarta atacului. Trebuise oare să riște? Era vorba mai mult de dorința lui de a-l găsi și a-l ucide pe centurion decât de încercarea de a-și lua dușmanii prin surprindere?

Celelalte grupuri cu scări au trecut în goană pe lângă el, cățărându-se pe peretele abrupt al șanțului și traversându-l, după care s-au îndreptat spre baza zidului pentru a le propti de el. De deasupra au căzut alte și alte fascine de vreascuri aprinse, iar flăcările stârnite de ele au luminat oameni și scări deopotrivă într-o nuanță oranj, fantomatică. Răzvrătiții deveniseră acum ținte ușoare, iar Aiax l-a văzut pe primul său om prăbușindu-se, străpuns de o lance care i-a pătruns prin spate și i-a ieșit tocmai printr-un picior. Omul a slăbit strânsoarea scării și a căzut într-o parte, suferind dureri cumplite.

Mâinile lui s-au prins în jurul bățului armei și au încercat fără vlagă să îl extragă, dar asta nu a făcut decât să-i provoace dureri și mai mari care l-au silit să urle. Un al doilea sclav a fost ucis sub prima scară, când un bolovan i-a strivit capul.

Prin dreptul lui Aiax au trecut puhoi și restul oamenilor lui Chilo, care au năpădit șanțul și au urcat pe malul celălalt, îndreptându-se spre scările ținute pe loc de camarazii lor. Acum, de pe zid erau aruncate mult mai multe proiectile, iar ele își nimereau aproape sigur țintele în valul de răsculați ce goneau spre zid.

– Continuați să atacați! a răcnit Aiax. Urcați scările!

Țâșnind înainte, generalul s-a alăturat puhoiului care se străduia să traverseze șanțul. Dintr-odată, scutul ridicat i-a fost împins înapoi, lovindu-l, când un cadavru căzut de sus s-a izbit de el. Și-a azvârlit toată greutatea într-o parte, păstrându-și piciorul de sprijin încordat pentru a-și menține echilibrul, apoi a împins brusc brațele înainte ca să înlăture trupul inert al omului. A continuat, scrâșnind din dinți la un moment dat, când o piatră i-a spart un colț al scutului. Apoi, cu inima bătându-i nebunește, a ajuns la poalele zidului.

– Dă-te la o parte! i-a strigat unui sclav care tocmai se pregătea să pună piciorul pe prima treaptă. Un altul era în fața lui, ajuns deja pe la jumătatea scării. De o parte și de alta, alți oameni ajunseseră la scări și începuseră să urce spre coama zidului. Aiax și-a trecut sulița în mâna cu care ținea scutul, s-a prins cu mâna liberă și a început să urce treptele una câte una. Privirea i-a căzut asupra pietrelor așezate la întâmplare, fără mortar, și a blestemat faptul că armata lui nu avea mașini de asediu de niciun fel. Și-a imaginat o catapultă sau un berbec acoperit, arma care ar fi pus la pământ zidul reparat în pripă. De deasupra s-au auzit răcnete, semn că romanii își dăduseră seama de

pericolul pe care îl prezentau atacatorii care escaladau. Aruncând o privire în sus, a văzut formele neclare ale capetelor soldaților aplecați peste parapet, apoi a urmat un bufnet când un alt bolovan a ricoșat din scutul lui.

– Luați-i la țintă pe cei de pe zid! a strigat Aiax. Folosiți pietre! Bolovani! Tot ce aruncă ei în noi!

Unii dintre rebeli s-au aplecat să culeagă ceea ce puteau găsi folositor și au aruncat în sus, spre dușmani, făcându-i pe unii dintre ei să se retragă. O parte dintre proiectile au căzut înapoi la pământ, însă fără să provoace victime, pentru că au ricoșat din armurile însușite de la cadavrele soldaților lui Marcellus. Sclavul din fața lui Aiax a ajuns pe ultima treaptă a scării rezemate de parapet. Și-a trecut un picior peste el și a dispărut, iar Aiax a urcat pe locul în care se aflase omul cu câteva clipe mai devreme. Inima în bătea năvalnic în piept și trăia o senzație cumplită de vulnerabilitate, dar și de teamă, mai puternică decât neliniștea și încordarea pe care le simțise vreodată în arenă ori în orice alte bătălii pe care le purtase. Cu mâna dreaptă a pipăit blocul de piatră nefasonată până când a atins marginea cu degetele. Punând mâna peste parapet, s-a prins de partea interioară a zidului și s-a tras în sus, trecându-și piciorul peste el. Cu toate că se prinsese bine cu mâna și cu piciorul, a trebuit să mai facă un efort destul de mare pentru a-și ridica trupul, îngreunat de armură și suliță, peste parapet și apoi pe zid.

A aterizat cu agilitate pe ambele picioare și imediat și-a trecut sulița în mâna dreaptă, adăpostindu-se înapoia scutului. S-a ridicat, aruncând priviri în ambele părți. Bărbatul care urcase înaintea lui lupta în dreapta, apărând cu disperare poziția pe care o cucerise în dreptul scării. Aiax s-a întors în cealaltă parte și a văzut o secțiune de romani

împungând în jos cu sulițele și totodată chinuindu-se să desprindă scările pe care alții încercau să le îndepărteze, împingându-le de lângă ziduri. Din fericire, aceștia erau concentrați asupra amenințării imediate din fața lor și nu îl observaseră. Jos, în oraș, a văzut zeci de dușmani gonind pe străzile laterale spre baza porții fortificate și îndreptându-se spre trepte, pentru a veni în sprijinul camarazilor și a-i înfrunta pe răsculați.

Aiax a ridicat sulița deasupra capului, ținând vârful rezemat pe marginea scutului și a înaintat spre apărători. Dintr-o privire rapidă aruncată peste umăr a observat că un alt om de-al său ajunsese pe zid.

– Urmează-mă, i-a ordonat el, și a înaintat de-a lungul pasarelei înguste.

S-a apropiat până la trei metri de un roman fără ca acesta să bage de seamă. Bărbatul abia a avut timp să se răsucească, și gladiatorul s-a repezit la el, lovind cu sulița. Vârful de fier al armei a străpuns mâna ridicată în efortul de a devia lovitura, apoi a pătruns în gâtul omului, sfârtecându-i traheea și șira spinării, după care a ieșit prin ceafă. Aiax a împins scutul în față, azvârlind cadavrul deoparte și a smuls sulița, reușind să o elibereze, după care și-a ales următorul adversar. Un optio masiv, care tocmai reușise să răstoarne o scară, s-a întors spre Aiax și, văzându-l, și-a scos sabia din teacă, ridicând în același timp scutul.

Preț de o clipă, cei doi bărbați s-au măsurat din ochi. Aiax și-a dat seama pe dată că optio era un luptător experimentat și redutabil. Stătea bine echilibrat pe picioare și se ghemuise puțin, poziție din care putea declanșa un atac puternic în momentul în care ar fi întrevăzut vreo șansă favorabilă.

Ridicând puțin sulița, Aiax a mimat o lovitură spre fața ofițerului, iar omul a parat-o cu ușurință, după care și-a reluat poziția. Apoi, cu un strigăt, s-a repezit brusc în față, împungând cu vârful sabiei spre vintrele lui Aiax. Gladiatorul și-a coborât scutul reușind să devieze lovitura și, în aceeași secundă, a lovit cu sulița, înainte ca dușmanul să se poată apăra. Însă acel optio era surprinzător de agil pentru statura lui, și s-a aplecat, evitând lovitura. Aiax s-a retras un pas și a riscat o scurtă privire în urmă, pentru a vedea cum se desfășura bătălia. Dincolo de secția din fața lui, alți și alți sclavi se răspândeau de-a lungul zidului. Dedesubt, pe străzi, inamicii se îndreptau cu zecile spre treptele care duceau spre scena de luptă. Aiax și-a dat seama că nu avea prea mult timp la dispoziție. Dacă răzvrătiții nu reușeau să aducă sus suficient de mulți oameni, pentru a-i copleși numeric pe apărători, asaltul nu putea avea sorți de izbândă.

Optio și-a lovit sabia de marginea scutului și a rânjit.

– Te-ai liniștit, da?

Aiax nu și-a putut reține un hohot de râs. O asemenea provocare era până și sub demnitatea celui mai neexperimentat gladiator. A pornit din nou înainte, hotărât să-l doboare pe ofițer și să croiască drum pentru Chilo și oamenii lui. Omul a ridicat scutul, pregătit să pareze următoarea lovitură de suliță. Aiax s-a prefăcut că lovește sus, silindu-l pe roman să ridice și mai mult scutul, apoi s-a lăsat pe un genunchi, înclinând marginea scutului și lovindu-l cu el în fluierul piciorului ținut înainte. Imediat după lovitură s-a auzit un pocnet sec iar ofițerul s-a prăbușit, urlând de durere și de furie. Aiax s-a redresat, ridicându-se deasupra victimei sale și a lovit direct, împungându-l pe om la subsuoară, iar sulița a trecut printre coaste, pătrunzându-i în piept. A pus piciorul pe abdomenul lui, după care a smuls arma, eliberând-o, și

apoi a păşit peste cadavru. După moartea acelui optio, ceilalţi romani s-au retras, îngrămădindu-se spre primii dintre camarazii lor care urcaseră pe zid pentru a le veni în ajutor.

Gladiatorul a privit peste umăr. Acum, pe zid se aflau mai mult de zece oameni de-ai săi, împreună cu Chilo. Cum trei dintre ei veneau în fugă de-a lungul pasarelei, Aiax s-a lipit de parapet pentru a-i lăsa să treacă.

– Hărţuiţi-i! a ordonat el. Nu-i lăsaţi să vă respingă. S-a retras câţiva paşi, apoi s-a întors grăbit spre Chilo şi a arătat cu braţul spre poarta fortificată. Pe acolo! Pune-ţi oamenii să se îndrepte într-acolo. Trebuie să cucerim poarta, şi încă repede!

Chilo a încuviinţat din cap şi a strigat către luptătorii săi:

– Urmaţi-mă!

Împreună cu câţiva dintre camarazii lui, Chilo a alergat pe zid spre uşa deschisă care ducea dinspre pasarelă spre poarta fortificată. Se afla la doar o lungime de suliţă de acea uşă, când un roman a intrat, apoi s-a oprit de uimire când i-a văzut pe răsculaţi năpustindu-se asupra lui. În clipa următoare, Chilo s-a izbit de el şi amândoi s-au prăbuşit înapoi pe uşă, ajungând în interiorul porţii. Rebelii s-au îngrămădit înapoia lui, iar strigătele şi zgomotele provocate de ciocnirea dintre scuturi şi săbii au ajuns până la Aiax. Gladiatorul îşi trecuse deja suliţa însângerată în mâna cu care ţinea scutul şi cu mâna rămasă liberă l-a ajutat pe un om de-al său să treacă peste coama zidului, apoi l-a împins spre poartă.

– Du-te!

În timp ce aștepta să apară următorul sclav, Aiax s-a uitat în urmă, de-a lungul zidului și a constatat că doar două scări mai rămăseseră în picioare. Pe străzi, zgomotul făcut de ghetele ghintuite era aproape asurzitor iar tot mai mulți romani se năpusteau spre secțiunea primejduită a sistemului de apărare, și atunci și-a dat seama că nu avea cum să aducă mai mulți oameni de-ai săi pe zid pentru a păstra poziția cucerită. Deja unul dintre cei trei sclavi care aveau misiunea de a păstra pasarela ceva mai departe în fața lui căzuse și stătea ghemuit, pentru că se alesese cu o rană în vintre. Camarazii lui erau siliți să bată în retragere, iar un moment mai târziu, rănitul murea, ucis de primul roman care a pășit peste el.

Peste coama zidului a apărut un alt sclav, iar Aiax l-a prins de braț.

– Vino cu mine!

S-a năpustit în față pentru a-i ajuta pe doi confrați care se confruntau cu o forță imposibil de stăvilit. Poate că patru sclavi ar fi reușit să oprească năvala dușmanilor măcar cât Chilo să poată cuceri poarta. Rezistau cu greu, ținând scuturile îndreptate spre romani și împungând pe deasupra lor cu sulițele. Încă un apărător a căzut, ținându-se de gât și prăbușindu-se în gol peste coama zidului. Apoi dușmanii s-au apropiat și mai mult, stând scut contra scut, gemând în efortul de a-i împinge pe rebeli înapoi. Pas cu pas, Aiax și ceilalți s-au văzut siliți să cedeze teren, retrăgându-se până dincolo de capătul celeilalte scări rămase în picioare. Apoi, unul dintre oamenii lui s-a năruit, lovit de lama unei săbii scurte care se strecurase printr-un spațiu gol apărut între scuturi. În urma lui, a auzit zgomotul luptei încrâncenate ce venea dinspre poarta fortificată, apoi a răsunat glasul lui Chilo, care le ordona subordonaților să se retragă.

– Nu! a răcnit Aiax din rărunchi. Chilo! Mai rezistă!

Însă glasul lui a fost acoperit de un altul, care a bubuit prin noapte - glasul unui ofițer roman:

– Ucideți-i pe ticăloși! Doborâți-i! Haideți, băieți, după mine!

Aiax a simțit un ghiont în umăr când unul dintre oamenii săi, care urcase în cele din urmă pe scară, se alătura luptei disperate. L-a lăsat să-și ocupe poziția de luptă și s-a întors să vadă care era situația în zona unde se afla Chilo. În străfundul ființei lui, a simțit o senzație de rău la vederea unui nou val de romani care îi împingeau deja pe răsculați afară pe poarta fortificată, silindu-i să se retragă spre singura scară rămasă. Lupta fusese pierdută, și-a dat Aiax seama imediat, și în aceeași clipă a înțeles că trebuia să facă tot posibilul pentru a-și salva oamenii.

S-a aplecat peste zid și a strigat:

– Înapoi! Coborâți de pe scară!

Chipurile sclavilor de dedesubt erau pe jumătate vizibile în lumina scăzută a mănunchiurilor de nuiele aprinse, iar privirile lor disperate l-au împuns în inimă ca niște cuțite, dar nu putea face altceva.

– Retrăgeți-vă, cum am ordonat! Imediat!

Primul dintre ei s-a întors și s-a retras spre șanț.

– Generale! a spus Chilo, apropiindu-se de el, gâfâind și cu fața stropită de sânge. Coboară tu primul, l-a îndemnat, făcând semn din cap către singura scară proptită de zid.

Preț de o fracțiune de secundă, Aiax s-a simțit ispitit să refuze, apoi a

gândit logic. Atacul dăduse greș, iar oamenii aveau nevoie de el viu.

– Bine. Dar tu și ceilalți să coborâți cât de repede puteți.

– Am înțeles, generale.

Aiax s-a răsucit peste parapet și a pipăit cu picioarele desculțe, căutând treapta cea mai de sus. Și-a lăsat sulița să cadă la pământ și a început să coboare. Imediat ce a ajuns jos, primul dintre oamenii lui Chilo a apărut lângă el.

– Nu-i lăsați să se îndepărteze! a strigat ofițerul roman, acoperind hărmălaia provocată de lupta ce se dădea pe zid, iar la auzul vocii respective Aiax a simțit că i se strânge inima. A ridicat privirea și a rostit printre dinții încleștați:

– Macro...

Unul câte unul, atacatorii au coborât scara și au trecut dincolo de șanț. Din partea cealaltă se auzeau strigăte de durere și stupefacție, iar Aiax și-a dat seama că, în graba lor de a se îndepărta de zid, unii dintre sclavi nimeriseră în zona presărată cu gheare de cioară.

– Tu ești ultimul? l-a întrebat pe Chilo, când bărbatul a aterizat greoi lângă el.

– Mai sunt doi oameni sus.

Nu se mai putea face nimic pentru ei, așa că Aiax l-a bătut pe umăr pe Chilo.

– Să mergem.

S-au întors și au alergat spre șanț, în timp ce dinspre zid s-a auzit

zgomotul unei confruntări ce părea finală. Apoi a răsunat un glas bubuitor:

– Aiax!

Șovăind, a privit în urmă. În lumina unei torțe care ardea la mică distanță de-a lungul zidului, l-a văzut pe centurionul roman. În mâna dreaptă, trasă spre spate, ținea o suliță ațintită spre conducătorul răsculaților. Apoi, cu un geamăt de efort, a aruncat arma în jos. Luase ținta cu mare precizie, iar sulița întunecată zbura spre Aiax. Până să poată reacționa, cineva l-a izbit, doborându-l într-o parte, iar sulița a lovit cu un sunet asemănător celui făcut de un drug ce este bătut în nisipul ud, și apoi s-a auzit un geamăt exploziv. Reflexele de gladiator ale lui Aiax l-au ajutat, sugerându-i să se rostogolească înapoi și să rămână ghemuit. La picioarele lui zăcea Chilo, holbându-se spre cer și gâfâind, în vreme ce bățul suliței îl țintuia la pământ, după ce îi străpunsese stomacul.

– Generale, fugi, a reușit el să spună printre gemete.

Aiax a apucat bățul suliței și l-a smuls din trupul lui Chilo. Apoi l-a apucat și, ridicându-l în spate, a coborât panta șanțului, după care a urcat celălalt perete și a ajuns dincolo. De pe zid s-au auzit alte strigăte:

– Nu stați degeaba, ticăloși adormiți! Loviți-l!

O altă suliță a izbit pământul aproape de Aiax, care se zbătea să treacă de marginea șanțului. Alte câteva au urmat cât el urca împleticindu-se, uitându-se cât putea de atent spre pământ, ca să nu calce pe vreo gheară de cioară. Imediat ce a fost sigur că se strecurase printre acele arme perfide și că a ajuns dincolo de raza de acțiune a sulițelor, s-a

lăsat la pământ și l-a depus pe Chilo pe iarbă. Rănitul s-a rostogolit pe spate cu un țipăt de durere și și-a adus o mână spre rană.

– Vai... la naiba, ce doare... a murmurat el.

Aiax a văzut câțiva sclavi în apropiere și a strigat:

– Veniți aici, imediat!

Cu toate că au recunoscut glasul generalului lor, oamenii au șovăit o clipă, după care au ascultat ordinul. Aiax a făcut semn către Chilo, care se chircise de durere.

– Duceți-l la cartierul meu general și trimiteți după Kharim. Ați înțeles? Atunci plecați imediat!

Oamenii l-au luat pe Chilo și au dispărut în noapte. Inima lui Aiax încă bătea puternic după eforturile făcute, astfel că, după ce s-a ridicat în picioare, a continuat să respire greu cât a privit țintă spre zid. Creasta centurionului se vedea limpede între capetele celor aflați dincolo de metereze. S-au auzit un fluierat în derâdere, apoi strigăte disprețuitoare, iar Aiax s-a văzut silit să scuipe pentru a-și drege glasul.

– Macro! Și-a dus o mână pâlnie la gură și a strigat din nou: Macro! După ce voi cuceri orașul, o să-ți scot inima din piept cu mâna mea! Îți jur!

23

– Fir-ar să fie!

Macro a lovit cu pumnul în parapet și s-a crispat când durerea s-a propagat în susul brațului. Cu siguranță că sulița lui l-ar fi ucis sau l-ar fi scos cu totul din luptă pe Aiax dacă în calea ei nu s-ar fi interpus celălalt bărbat, fir-ar el să fie. Centurionul nu avea nicio îndoială că, dacă Aiax ar fi fost scos din luptă, moralul rebelilor s-ar fi prăbușit. Chiar dacă ar fi apărut alt conducător care să salveze răscoala, pierderea lui Aiax le-ar fi oferit apărătorilor cel puțin câteva zile de amânare. S-a întors cu spatele spre sclavii care se retrăgeau și a examinat atent scena din jurul lui. O mulțime de cadavre zăceau de-a lungul pasarelei, iar o parte a parapetului fusese smulsă de dușmanii care veniseră peste zid. Situația fusese pe muchie de cuțit. Străjerii din momentul atacului făceau parte din unitățile alcătuite din populația orașului. Ei fuseseră comandați de câțiva optio și centurioni numiți dintre ofițerii cohortei de auxiliari. Dacă acești ofițeri nu ar fi existat, oamenii de rând ar fi fugit care încotro.

– Flaccus! a strigat Macro, arătând spre cel mai apropiat centurion.

– Ordonați, domnule!

– Eliberează pasarela. Dă ordin ca morții noștri să fie duși la groapa comună.

– Am înțeles, domnule, a spus Flaccus. După o clipă de tăcere, a întrebat: Dar ce facem cu celelalte cadavre?

Macro a făcut semn cu degetul mare peste zid.

– Le-am putea lăsa la vedere, ca răsculații să le aibă tot timpul sub ochi. Probabil că asta le-ar mai înfrâna elanul.

– Am înțeles, domnule.

Lăsându-i pe Flaccus și pe oamenii lui să execute ordinul, Macro a coborât spre stradă și s-a îndreptat de-a lungul zidului până la următorul turn. Fusese inspirat că, imediat după ce armata răsculaților își așezase tabăra în afara orașului, luase hotărârea de a încartirui trupele în apropierea zidului, altfel atacul-surpriză ar fi reușit.

Macro alesese soldații pentru escorta Iuliei la începutul serii și le ordonase să aibă caii pregătiți pentru a pleca la cea de-a patra oră a nopții. Când se dăduse alarma, el tocmai se retrăsese la un han pentru a se odihni un ceas. Își înșfăcase armura și sabia și fugise la poarta fortificată, sosind acolo la timp pentru a face ordine între oamenii care încercau să urce treptele ca să ajungă pe zid. Cu toate că nu avuseseră armuri și apărătorii erau mai bine instruiți, prin hotărârea încrâncenată de care dăduseră dovadă, rebelii fuseseră cât pe ce să câștige bătălia. Macro îi împinsese pe oamenii săi înapoi prin poarta fortificată, încurajându-i, timp în care își croise drum printre ei ca să

ajungă în primele rânduri. În momentul în care ajunsese pe zid, răsculații începuseră să bată în retragere. Rămăseseră doar câțiva care să apere capătul scării pe care coborau camarazii lor, iar aceștia fuseseră doborâți imediat. Apoi văzuse o mână de oameni care se îndepărtau de zid, și atunci smulsese o suliță de la cel mai apropiat soldat și apoi îl strigase pe nume pe gladiator. Exista posibilitatea ca el să se afle în grupul care condusese atacul. În lumina roșiatică aruncată de mănunchiul de vreascuri, Macro îl recunoscuse imediat pe Aiax, care se uitase peste umăr.

Reușise o aruncare bună, a gândit el cu amărăciune. O aruncare sigură, precisă. Aiax ar fi trebuit să fie mort. Din anumite motive, zeii îl cruțaseră de această dată. Însă data viitoare, cu sau fără ajutorul zeilor, Macro era hotărât să-l ucidă pe gladiator și să pună capăt măcelului pe care acesta voia să-l provoace. Murmurând o scurtă rugăciune prin care cerea iertare lui Jupiter și Fortunei pentru lipsa lui de pietate, s-a dus să verifice celelalte secțiuni ale zidului, pentru ca apoi să-i dea raportul lui Sempronius.

La sosirea lui Macro, senatorul se afla în birou. Cum în cameră ardea doar o lampă cu ulei, lumina era atât de scăzută încât abia se vedeau pereții.

– Unde ai fost? l-a întrebat Sempronius cu răceală. Atacul s-a terminat în urmă cu două ore. Ar trebui să fii la drum cu fiica mea.

– Îmi cer iertare, domnule. A trebuit să mă asigur că sectoarele celelalte ale zidului sunt pregătite de luptă în eventualitatea că rebelii mai încearcă un atac.

– Tot ce se poate, dar am pierdut prea mult timp. Doresc în continuare să o scoți pe Iulia din Gortina cât mai curând posibil, chiar în cursul acestei nopți.

Macro a simțit o povară cumplită căzându-i pe umeri.

– Domnule, peste două ore se va lumina de ziuă. Nu cred că mai putem să o scoatem pe fiica dumneavoastră din oraș în condiții de siguranță. Ar fi mai protejată dacă ar rămâne aici.

– Serios? Din rapoarte, s-ar părea că inamicul a fost cât pe ce să cucerească una dintre porți din prima încercare.

– I-am alungat destul de ușor, domnule.

– Probabil. Dar dacă următorul atac reușește? Atunci vom rămâne captivi în acropolă. Mii de oameni stând într-o aglomerație de nedescris. Nu avem cum să rezistăm multă vreme astfel, pentru că s-ar putea să fim trădați de cineva sau populația ar putea hotărî să-i predea pe romani lui Aiax. Nu vreau ca fiica mea să suporte așa ceva. Trebuie să plece din oraș acum, cât mai este timp.

– Domnule, a spus Macro cu glas calm. Vă înțeleg îngrijorarea pentru Iulia, dar cred că este deja prea târziu să mai încercăm scoaterea ei din Gortina.

– De ce?

– Rebelii sunt hotărâți să închidă cât mai curând plasa în jurul orașului. Atacul din seara asta stă drept dovadă. Chiar dacă și-au așezat tabăra pe câmpie, este foarte probabil ca ei să trimită cât de curând patrule peste tot în jurul orașului.

– Iar acesta este un motiv în plus pentru ca fiica mea să plece imediat. Înainte de a fi trimise patrulele de care vorbești. Du-te acum, cât drumurile către dealuri mai sunt accesibile.

Exasperat, Macro s-a uitat lung la senator.

– Domnule, vă spun că nu este înțelept să alegem acest mod de acțiune. Aveți încredere în judecata mea.

– Îmi pare rău, Macro. Cred că te înșeli. Mă îndoiesc că sclavii vor fi îndeajuns de organizați ca să fi trimis patrule pe dealuri. Chiar dacă au făcut-o, sunt atât de multe drumuri în zonă, încât nu le-ar putea controla decât pe unele dintre ele. Există riscuri, nu neg asta. Dar, după părerea mea, Iulia riscă mai mult rămânând aici. Pe de altă parte, nu mă pot concentra asupra apărării orașului dacă știu că viața fiicei mele este în primejdie. Te rog să mă înțelegi.

– Cum doriți, domnule senator, a zis Macro, ridicând din umeri.

– Bravo. Îți sunt recunoscător, Macro. Vezi că fiica mea te așteaptă cu escorta. Scoate-o din oraș și condu-o până la o distanță sigură, iar apoi, întoarce-te.

– Am înțeles, domnule.

Centurionul s-a ridicat încet în picioare, a salutat și s-a întors pentru a părăsi biroul lui Sempronius. S-a îndreptat spre grajdurile aflate alături de palatul guvernatorului. Văzându-l că se apropie, cei zece oameni pe care îi alesese s-au ridicat. Fiecare dintre ei purta cămașă de zale pe sub mantie și avea sabie la brâu. Pe umeri aveau agățate desăgi cu provizii pentru câteva zile și ploști cu apă. Caii erau înșeuați și ținuți de doi rândași, inclusiv armăsarii pe care urmau să călărească

Macro și Iulia, care a apărut din umbră, uitându-se întrebător la Macro.

– Tatăl tău nu s-a răzgândit. E timpul să plecăm, a ordonat el. Spre poarta de nord. Vom merge pe străzile orașului până ajungem la zid. Nu are rost să trecem printre dărâmăturile aflate de-a lungul zidului, pentru ca nu cumva să se rănească vreun cal.

În timp ce coloana înainta pe străzile întunecate ale orașului, Iulia a întrebat încet:

– Crezi că vor ataca din nou în noaptea asta?

– Mă îndoiesc. Pun rămășag că au riscat, socotind că noi ne așteptam ca atacul să aibă loc în zori sau chiar mâine. S-au gândit că ne vor prinde dormind. Sincer să fiu, cam așa s-a și întâmplat. Dar le-am tras o bătaie strașnică, domnișoară. Au pierdut mulți oameni și aproape sigur își ling rănile în aceste momente. Nu cred că se vor grăbi să mai facă vreo încercare cât este încă întuneric. Mai ales că nu pot vedea ghearele de cioară. A zâmbit satisfăcut de faptul că dăduse ordin ca țepușele de fier să fie făcute și plasate înainte de acel atac. Atâta vreme cât răsculații își îndreaptă atenția spre anumite puncte ale zidului, vom reuși să le facem față, a continuat el. Problemele vor apărea când își vor da seama că avem prea puțini oameni ca să apărăm tot perimetrul. Dacă declanșează un atac general în jurul orașului, vor cuceri zidul.

– Și atunci?

– Dacă se va întâmpla așa, o să duc oamenii în acropolă și vom rezista acolo cât vom putea.

Iulia a ridicat privirea spre masa sumbră a dealului care domina Gortina.

– Și cât timp vei reuși să aperi acropola?

– Câteva zile. Acolo sus vom fi feriți de atacurile răsculaților. Problema o reprezintă asigurarea apei și a igienei. Dacă rămânem fără apă, lumea va suferi de sete, vor izbucni molime și atunci va trebui să ne predăm. Macro s-a silit să zâmbească și să adopte un ton mai optimist. Dar nu se va întâmpla așa ceva, domnișoară. Cato va sosi aducând întăriri cu mult înainte de asta.

– Da, așa sper. Iulia l-a luat de mână și i-a strâns-o ușor. Să ai grijă de tata în locul meu.

– Să-i port de grijă? a zis Macro, ridicând din sprâncene. Ideea că senatorul Sempronius avea nevoie de ocrotire era surprinzătoare. Dar a simțit îngrijorarea ei și a înțeles-o, de aceea a zis: O să stau cu ochii pe el.

Au ajuns la poarta de nord, o structură mică, având o singură arcadă cu o ușă care îngăduia doar trecerea unui car mic sau a unor călăreți în șir indian. Macro a ordonat escortei să se oprească și a urcat treptele spre platforma de deasupra porții. Văzându-și superiorul, optio de strajă a ieșit din casa scării și a salutat. Fusese anunțat ceva mai devreme că în cursul nopții un grup de călăreți avea să iasă pe acea poartă.

– A fost liniște până acum? a întrebat Macro.

– Da, domnule. Nu am observat nicio mișcare.

– Bine.

– Am înțeles că s-a purtat o bătălie grea la poarta principală.

– Nu a fost ceva care să creeze îngrijorare, a spus Macro cu glas calm. Doar o încercare nu tocmai inspirată de a forța zidul. I-am respins destul de repede.

Optio s-a simțit ușurat, iar Macro l-a bătut ușor pe spate.

– Fii cât se poate de atent la terenul din fața porții și lasă-i pe alții să-și facă treaba.

– Am înțeles, domnule.

Macro a aruncat o privire peste parapet. Din fața porții fortificate pornea un drum îngust ce urca spre dealurile din spatele orașului. Pământul era presărat de formele întunecate ale copacilor și tufișurilor, dar totul părea neclintit. S-a întors spre optio.

– Bine, atunci, țin să-ți amintesc că mă voi întoarce tot pe aici. Sper să fie tot întuneric și atunci. Să-ți înștiințezi santinelele. Nu mi-ar plăcea să fiu lovit de vreo suliță aruncată de cine știe ce nătărău adormit care mă ia drept răsculat.

– Nu, domnule. Mă voi îngriji de asta.

– Te rog. Macro a dat din cap și a coborât treptele, revenind la Iulia și la escortă. A luat frâul calului, și-a dres glasul și li s-a adresat celor doi soldați de la poartă: Deschideți.

Oamenii au tras drugul de blocare și au ridicat inelul de alamă și, cu un scârțâit slab, ușa s-a deschis spre înăuntru. Macro și-a mânat calul pe sub arcadă și a ieșit în noapte. Iulia și ceilalți l-au urmat afară din oraș. Imediat ce a plecat și ultimul dintre ei, soldații au închis ușa și au

tras drugul de blocare la loc. Macro s-a uitat spre oamenii din escortă și le-a ordonat să încalece.

În timp ce soldații urcau în șa, centurionul s-a dus să o ajute pe Iulia. Și-a prins mâinile laolaltă, închipuind o scară.

– Urcă, domnișoară.

După ce a ajuns în șa, Iulia și-a petrecut capătul tunicii lungi pe sub fiecare picior și a luat frâul în mână.

– Ai experiență la călărit? a întrebat-o Macro.

Ea a confirmat cu un gest din cap.

– Când eram mică, călăream destul de des. Sunt sigură că, după ce o să merg puțin, o să-mi aduc aminte ce am învățat atunci.

Macro a dat din cap și apoi s-a întors pentru a încăleca. După ce s-a așezat bine în șa, a prins ferm frâul și a ridicat un braț ca să atragă atenția oamenilor lui.

– Înainte.

Coloana a pornit la trap pe drumul îngust. La o sută de metri depărtare de poartă, acesta a început să urce spre dealuri și a devenit foarte bătut, fiindcă pe acolo trecuseră nenumărate caravane de catâri. După ce au ajuns pe culmea primului deal, Macro s-a întors în șa și a privit în urmă. Orașul era conturat de cercul de torțe și vase cu jăratic arzând de-a lungul zidului. Alte torțe licăreau printre case și ruine, precum și pe acropolă. De o parte și de alta a orașului se întindeau focurile de tabără ale armatei rebelilor, și când Macro a cântărit din ochi mărimea grupurilor de oameni și a făcut o estimare a forței

acestora, s-a întrebat dacă întăririle aduse de Cato vor fi suficient de puternice ca să-și croiască drum prin luptă spre Gortina, fără a mai vorbi de lansarea unei campanii pentru a-i zdrobi pe răzvrătiți. Când se va purta marea bătălie, pregătirea și echiparea legionarilor și auxiliarilor romani vor avea de înfruntat numărul copleșitor de sclavi, mânați de o disperare soră cu fanatismul. Macro nu putea anticipa deznodământul unei asemenea confruntări care nu semăna cu niciuna pe care să o fi trăit până atunci.

Au continuat să pătrundă tot mai adânc între dealuri, iar centurionul și-a încordat simțurile, scrutând drumul în față și în lateral, ascultând permanent cu atenție pentru a depista orice sunet ce ar fi putut reprezenta o primejdie. Înaintaseră probabil cam cinci mile când a detectat primele semne ale zorilor, o luminozitate vagă a cerului nocturn, care făcea munții să fie mai clar conturați. Drumul pătrundea în albia uscată a unui râu. De o parte și de alta se înălțau pante stâncoase și abrupte. Macro a ridicat o mână.

– Opriți-vă.

Ceilalți au tras de hățuri, iar centurionul și-a întors calul și i-a făcut un semn Iuliei.

– Am ajuns destul de departe de oraș. Nu cred că există vreo patrulă a rebelilor care să fi ajuns atât de adânc pe dealuri. Aici nu au ce să jefuiască. Noroc, domnișoară.

– Îți mulțumesc, Macro, a răspuns ea încet, și a privit spre orizont. Ar fi trebuit să te întorci de mult. Se va face zi deplină până să ajungi la Gortina.

– Mă descurc eu. Răsculaților le va trebui ceva timp până să-și revină

din înfrângerea pe care au suferit-o.

– Așa sper și eu.

A urmat o scurtă tăcere cât s-au privit în ochi, apoi Iulia s-a aplecat în șa și l-a sărutat pe obraz.

– Ai grijă, Macro. Transmite-i dragostea mea lui Cato când va reveni la Gortina.

– Așa voi face, a promis centurionul, încă îmbujorat după stânjeneala de a fi fost sărutat în fața soldaților din escortă. Se va bucura că ești într-un loc sigur. Imediat ce se va termina totul, va porni în căutarea ta.

Ea a înclinat din cap, apoi Macro a dat pinteni calului și s-a apropiat de optio care comanda escorta.

– Ți-este limpede ce ai de făcut?

– Da, domnule. Și optio a repetat ordinul primit. Ne ducem la Cnossos, iar dacă rebelii vin spre nord, luăm o corabie până la Atena, unde fiica senatorului va fi dată în grija guvernatorului.

– Prea bine. Acum, porniți la drum.

S-au salutat, iar Macro a dat pinteni calului, care a pornit la trap spre capătul coloanei. Optio a dat ordin de înaintare, și centurionul a auzit zgomotul făcut de copitele cailor, dar nu a mai privit în urmă. Iulia era în siguranță, iar prezența lui era necesară în Gortina. De fapt, ar fi trebuit să rămână acolo, dar senatorul insistase ca el să-i conducă fiica o bucată de drum. Chiar dacă nu agrease ordinul cu pricina, Macro și-a dat seama că asta îl mai liniștise pe Sempronius, pentru că nu-și

putea îngădui să se gândească la altceva acum, când Aiax și hoarda lui de rebeli își așezaseră tabăra în fața zidurilor capitalei.

A continuat deplasarea prin albia secată a râului, apoi drumul a făcut un ocol strâns pe după o stâncă mare, și, trecând printr-o pădurice, a început să coboare. Aerul era rece și a simțit în nări aroma tare a pinilor în timp ce analiza pericolul spre care se îndrepta. Imediat ce avea să facă uitat eșecul primului său asalt, Aiax avea să-și dea seama că șansele de a obține victoria creșteau dacă îi silea pe apărători să-și epuizeze resursele. O serie de atacuri coordonate asupra secțiunilor de zid avariate mai grav îl putea răsplăti cu o breșă undeva. Doar de atât ar fi avut nevoie răzvrătiții, care ar fi năvălit apoi ca un puhoi în oraș și ar fi masacrat pe oricine nu ar fi reușit să ajungă la timp pe acropolă.

Macro era atât de cufundat în astfel de gânduri despre viitorul asediu, încât mai întâi i-a auzit pe cercetașii inamici, și abia după aceea i-a văzut. S-a auzit un strigăt puternic, iar el a oprit calul brusc și a privit panicat în jur. Drumul traversa panta dealului, iar copacii dispăreau brusc în stânga lui. La mică distanță în față, drumul descria curbe și mergea în zigzag spre poale. La două sute de pași mai jos, Macro a văzut un grup mare de călăreți, probabil în jur de treizeci, care înaintau, purtând tunici cafenii și gri, plus mantii. Unul dintre ei îl zărise și arăta spre el, în timp ce striga spre ceilalți. S-au oprit toți și au privit în susul pantei, descoperind imediat capa roșie a lui Macro. Comandantul grupului a răcnit o comandă și imediat oamenii lui au dat pinteni cailor, care au pornit la galop în susul drumului.

– Of, fir-ar să fie, a mormăit Macro. Se întâmplase exact lucrul de care se temuse și, pentru un moment, în suflet i s-a aprins o scânteie de furie. Blestemat să fii, Sempronius.

O clipă, s-a gândit să-i îndepărteze pe călăreți de Iulia și de escorta ei. Dar nu avea încotro să se îndrepte. Panta de o parte și de alta era prea abruptă pentru cal. Nu putea decât să înainteze în continuare, ori să se întoarcă în direcția din care venise. I-a luat puțin timp să se gândească și să-și dea seama că nu exista decât o cale de acțiune. Trebuia să gonească înapoi și să-i avertizeze pe ceilalți, care vor trebui apoi să dea pinteni cailor în încercarea de a-și lăsa urmăritorii departe în urmă. Trăgând cu o forță disperată de frâu, a întors calul și, după ce i-a dat pinteni, acesta a pornit la galop în susul drumului. Din spate s-a auzit zgomot puternic de copite și strigătele urmăritorilor.

S-a aplecat în față, lovind calul peste gât cu capetele libere ale frâului, strigând totodată cuvinte de încurajare, și ținându-se strâns de animal cu coapsele. Ajuns în culmea pantei, a cotit din nou pe după stânca mare, a pătruns în albia râului și a galopat înainte, calul azvârlind în aer pietricele și pietre desprinse din pământ. A văzut drumul în fața lui cale de câteva sute de pași, după care a ocolit o pantă și tot nu a reușit să dea de escortă. A apreciat că avea cel puțin un sfert de milă avans față de urmăritori, și când s-a apropiat de cotul drumului, pantele stâncoase de o parte și de alta a albiei au răsunat de ecoul strigătelor și de ropotul copitelor. După ce calul a trecut de cot, i-a văzut pe Iulia și escorta la mică distanță în față. Auxiliarul aflat în coada grupului s-a întors în șa și a privit înapoi. Imediat ce l-a văzut pe Macro, a strigat, iar escorta s-a oprit. Iulia și-a răsucit calul și a rămas surprinsă și neliniștită văzându-l pe Macro gonind nebunește spre ei.

– Macro! Ce s-a întâmplat?

– Suntem urmăriți! a strigat el înaintând spre grup și oprind calul cu un gest brutal. Trebuie să fugim, imediat! Urmați-mă! Și-a îndemnat

din nou armăsarul, pornind în frunte, urmând albia râului care cotea și șerpuia din ce în ce mai des pe măsură ce urca spre vârful muntelui. Din când în când se uita în urmă ca să fie sigur că Iulia ținea pasul cu ceilalți și a văzut-o călărind aplecată peste gâtul calului, alături de escortă, cu o expresie de concentrare hotărâtă pe față. Duduitul scos de copitele cailor și strigătele urmăritorilor răsunau în aer. Deasupra, peisajul stâncos era luminat de primele raze ale soarelui ce răsărea, însă acolo, în albia uscată era încă semiîntuneric și rece.

După ce au mai dat un cot, drumul s-a împărțit în două, cărările lăsând impresia că urcau spre culmea din față. Macro a oprit coloana și, disperat, s-a gândit în ce direcție să pornească. Drumeagul din dreapta era îngust și urca o pantă blândă. Celălalt era mai larg, iar panta ceva mai pronunțată. Macro a sperat că urmând acel drum ar ajunge pe creastă mai repede și a ridicat un braț.

– Pe acolo!

Au pornit pe drumeagul din stânga și au îndemnat caii în susul povârnișului. În timp ce înaintau, armăsarii din față împroșcau praf și pietre în fețele celor aflați în spatele lor. Macro a rămas în fruntea coloanei, la mică depărtare de Iulia. De o parte și de alta povârnișurile deveneau tot mai abrupte, transformând drumul într-un defileu îngust. Apoi, după ce au mai dat un cot, drumul s-a sfârșit în fața unui perete înalt de piatră, silindu-i să se oprească brusc. Aerul a răsunat de fornăitul cailor și de scrâșnetul copitelor pe piatră. Macro a rămas cu privirea ațintită asupra stâncii și inima a început să-i bată nebunește.

– Fir-ar să fie! Strângând pumnul, s-a izbit peste coapsă. Ce porcărie!

– Macro, a exclamat Iulia, privindu-l speriată. Ce ne facem?

Centurionul s-a întors spre membrii escortei.

– Scoateți săbiile! Va trebui să ne croim drum cu arma în mână!

Câțiva dintre oameni s-au uitat la el surprinși, după care optio le-a strigat:

– Doar l-ați auzit pe prefect! Scoateți săbiile! La stânga împrejur!

Macro i-a făcut semn unui auxiliar care se afla mai aproape de el.

– Rămâi cu doamna. Dacă vezi vreo șansă de a o scoate de aici în timpul luptei, fă-o. Iar apoi te îndrepți spre Cnossos.

– Am înțeles, domnule.

Centurionul a ajuns călare în fruntea grupului și a ridicat sabia.

– Să mergem!

Și-au îndemnat caii, pornind cu ropot de copite în josul prăpastiei. În fața lor, zgomotele făcute de urmăritori se auzeau limpede, stridente și distorsionate, așa cum erau reflectate de pereții de stâncă. Cele două grupuri s-au ciocnit brusc, întâlnindu-se la un cot al drumului. Caii s-au lovit piept în piept, iar călăreții s-au străduit cu disperare să rămână în șei, lovind cu armele spre dușmani. Macro și oamenii lui erau echipați cu săbiile scurte, din înzestrarea standard, în vreme ce dușmanii lor aveau arme diverse: săbii scurte, dar și falcata [9] lungi, curbate și ucigătoare, iar unii, sulițe, care nu erau de mare folos în vălmășagul de cai și oameni prinși într-un spațiu atât de restrâns. Defileul îngust a răsunat de scrâșnetul și zăngănitul armelor, de fornăielile și nechezăturile cailor, de gemetele luptătorilor și de strigătele de durere ale celor căzuți la pământ. Praful de pe jos se

învârtejea în nori ce-i învăluiau pe călăreții încleștați în luptă.

Macro a lovit cu sabia într-o parte și a despicat fața unui dușman, după care și-a retras arma pentru următoarea lovitură. Cu colțul ochiului a văzut cum se prăbușește primul dintre oamenii lui, străpuns de o sabie de cavalerie, care arăta ciobită. Auxiliarul s-a îndoit de mijloc, apoi s-a rostogolit într-o parte, în timp ce adversarul lui a smuls lama, eliberând-o. Centurionul a mai zăbovit cu privirea asupra lui doar o clipă, trebuind să se întoarcă pentru a para o lovitură și a împunge cu sabia spre fața unui dușman. Omul s-a zvârlit în spate ca să evite atacul și a căzut de pe cal. Macro și-a dat seama că escorta era copleșită numeric, fiind împinsă înapoi fără nicio speranță. Încă unul dintre ei a fost apoi doborât cu o lovitură cumplită care i-a sfărâmat țeasta și a făcut să țâșnească în jur stropi de sânge și bucăți de creier. Un atac brusc al cailor care împingeau în față, drept în vălmășag, l-a făcut pe Macro să se trezească strâns între oamenii lui, astfel că s-a văzut din nou alături de Iulia.

Ea s-a uitat în ochii lui cu o expresie întrebătoare. El a strâns din buze și a clătinat din cap. Acum nu mai aveau nicio șansă. Și-a întors calul. Nu le mai rămânea decât să apeleze la ultima soluție. Avea însă nevoie de un moment ca să se pregătească pentru acea faptă.

– Vino cu mine.

– Unde?

Macro nu i-a răspuns. A făcut un semn către omul pe care îl desemnase să o protejeze.

– Rămâi aici, flăcăule. Fă ca orice lovitură de sabie să conteze.

Apoi a pornit în susul prăpastiei la galop, până au ajuns amândoi la peretele de stâncă. Acolo, a descălecat și i-a oferit mâna Iuliei. După ce a coborât lângă el, ea s-a uitat la stânca înaltă care îi înconjura și a spus:

– Nu avem cum să scăpăm. A ridicat privirea spre el și buzele au început să-i tremure. Adevărat?

– Așa e, domnișoară, a încuviințat Macro, privind-o cu tristețe.

Iulia a aruncat o căutătură către prăpastie, în vreme ce zgomotele luptei se auzeau tot mai aproape.

– Ce-mi vor face dacă mă capturează?

Macro știa prea bine. Aproape sigur nu putea fi vorba de milă, iar înainte ca dușmanii să termine cu ea, aveau să îi provoace multă durere și suferință.

– Mai bine să nu te gândești la asta.

– Cum așa? a întrebat ea, uitându-se la el cu ochi mari și a continuat cu glas plângăreț: Nu vreau să mor. Nu vreau nici să sufăr.

– Știu. Centurionul a cuprins-o de umăr cu un gest stângaci. Pe aici.

A condus-o spre stâncă și apoi s-au întors amândoi cu fața spre prăpastie. Cu un ultim zăngănit de săbii și un ultim strigăt de durere, zgomotul luptei s-a stins. Apoi s-a auzit ropot de copite tot mai aproape. Iulia s-a lipit de Macro.

– Mi-e teamă. Nu vreau să mor.

– Sigur că nu vrei, domnișoară, i-a răspuns bărbatul cu glas blând.

Este foarte firesc.

– Și tu?

– Eu m-am confruntat mereu cu moartea, a răspuns Macro zâmbind. M-am învățat cu ideea. Știu însă un lucru. Nu mă vor uita prea curând.

A apărut un inamic, apoi încă unul și după aceea, din semiîntuneric au ieșit și alții. S-au apropiat cu pași rari, ținându-și armele pregătite. Răniți, unii sângerau, dar toți se uitau fix la Macro și Iulia. Centurionul a pășit în fața tinerei și a ridicat sabia.

– Apropiați-vă, ticăloșilor! Veți vedea cum moare un roman!

Nu a primit niciun răspuns, oamenii mulțumindu-se să-l măsoare cu ochi reci și să se apropie. Iulia l-a prins de cot iar el a simțit-o tremurând când i s-a adresat.

– Macro, să nu-i lași să mă ia. Te rog.

Auzindu-i vorbele, un sentiment de groază înghețată i-a cuprins inima. Ceea ce trebuia să facă era de neevitat. Asta i-a dat o stare de rău. Și-a înghițit gustul amar din gură și s-a întors spre ea.

– Îmi pare rău, domnișoară.

Ea s-a uitat dincolo de el, spre bărbații care se apropiau, apoi l-a prins de umeri și l-a țintuit cu privirea.

– Fă-o repede!

Trăsăturile lui Macro s-au schimonosit, iar fața lui a căpătat o expresie de deznădejde agonizantă, după care a dat din cap și a coborât vârful

însângerat al sabiei, făcându-l să se rezeme de abdomenul ei, puțin sub cutia toracică. Trupul îi era cald la atingere, chiar dacă ea tremura. Iulia a strâns din pleoape și a respirat adânc încă o dată, moment în care unul dintre rebeli a strigat un ordin și ceilalți s-au repezit înainte.

– Zeii să te apere, Cato, iubirea mea, a șoptit ea. Macro, sunt pregătită. Fă-o.

24

Socotind că adunarea forțelor dura prea mult, Cato se frământa iritat în timp ce mergea de-a lungul digului care se întindea din vechiul cartier regal până în port. Spre stânga era o masă de corăbii comerciale care staționau la ancoră și așteptau să intre la o dană, iar dincolo de el se găsea Heptastadion – lungul drum pe dig ce se întindea de pe uscat până la insula Pharos. Aruncând încă o privire spre el, lui Cato i-a fost imposibil să nu admire ambiția locuitorilor din Alexandria. Orașul era plin de minuni, lucru pe care îl descoperise cât așteptase ca Petronius să adune forța de ajutor ce urma să fie trimisă în Creta. Biblioteca îi dăduse un sentiment copleșitor de uimire. Niciodată nu mai văzuse adunată laolaltă atâta înțelepciune. Pe lângă uriașul număr de cărți pe orice subiect, locul gemea de savanți care discutau încet pe teme de interes comun, ori erau prinși în dispute vehemente în legătură cu cine știe ce amănunt.

S-a așezat pe treptele Templului lui Timon de la capătul digului sparge-val. De acolo se vedea bine flota care se strângea în portul regal. În afară de escadra de corăbii de război, Petronius îi pusese la dispoziție patru vase ușoare de recunoaștere din aceeași clasă ca

acelea pe care Cato și Macro slujiseră în urmă cu ani și ani, când fuseseră detașați la flota de la Ravenna. În plus, mai erau opt corăbii mari de transport, pentru a căra caii și echipamentele de care trebuia să se folosească forța. Ținând seama și de contingentele marine îmbarcate pe corăbii, legatul adunase aproape cinci mii de oameni în forța pe care o trimitea în ajutorul vechiului său prieten, senatorul Sempronius.

Decizia privind numirea comandantului acelei forțe se dovedise a fi o chestiune delicată. În afara ofițerilor experimentați care comandau cohortele de legionari, dar și unitățile de auxiliari, Petronius avea în rândurile personalului său o serie de tribuni militari, care doreau să capete comanda. Cato îi amintise legatului că Sempronius va lua propria hotărâre cu privire la omul care va comanda forța de sprijin când aceasta avea să ajungă în Creta. Pe de altă parte, el ceruse ca în funcția de comandant al forțelor să fie numit Cato, chiar în timpul călătoriei spre provincie. În cele din urmă, Petronius îl numise în funcție pe centurionul-șef al celei de-A Douăzeci și Doua, dar numai până la sosirea în Gortina. Decius Fulvius era un veteran chel, plini de cicatrice, amintind de un pugilist, care era în stare să urle ca un taur. Cato a rămas impresionat de priceperea și de aura lui de autoritate, astfel că a acceptat hotărârea legatului.

Deși comandantul fusese numit și corăbiile erau gata, unitățile auxiliare erau încă în marș și nu aveau să ajungă în oraș decât peste o zi, așa fusese informat Cato. Prefecții, învățați cu îndatoririle comode din garnizoanele din Egipt, se arătaseră reticenți când li se comunicase că trebuie să fie trimiși în campanie și găsiseră fel și fel de scuze pentru a-și amâna plecarea, asta până când legatul amenințase că îi va înlocui pe proprie răspundere și că va raporta chestiunea împăratului. Acest lucru grăbise lucrurile, astfel încât cele două cohorte porniseră

la drum imediat.

Trecuseră câteva zile de când ajunsese la Alexandria, a gândit Cato, simțindu-se deprimat și aflând puțină umbră pe treptele templului, de unde putea privi marea. Undeva departe se afla insula Creta, unde prietenii lui erau în pericol. Aveau nevoie de el, iar el era blocat acolo, în Alexandria, pierzând vremea până când avea să fie pregătită de plecare forța de sprijin. S-a gândit cu dor la Iulia și preț de un moment a închis ochii și a ridicat fața spre briza ce venea dinspre mare, lăsând-o să îi mângâie pielea, așa cum făcea ea câteodată atât de delicat cu vârful degetelor, încât trupul îi tremura de emoție.

Brusc, și-a impus să pună capăt unor astfel de gânduri. Consecințele lor ar fi fost supărătoare într-un spațiu public, iar suferința provocată de absența ei nu ar fi făcut decât să îi sporească starea de deprimare și să îi amplifice neliniștea pentru faptul că trebuia să aștepte atât de mult până când flota va ridica pânzele pentru a pleca din Alexandria. Când a deschis ochii, a simțit că vântul se întețise și a văzut copertina unei dugheni care vindea pește umflându-se și pocnind când s-a întins la maximum. Stăpânul dughenii se uita deja îngrijorat spre apus și s-a apucat să-și strângă mărfurile în coșuri pentru a le căra de pe sparge-val până în oraș. Cato s-a ridicat de pe trepte și s-a îndreptat spre latura îndepărtată a templului. Cerul de deasupra Heptastadionului era întunecat de nori, iar hula din port era mai mare. Dinspre apus se apropia o furtună puternică.

Un moment, Cato a privit spre orizont, întrebându-se dacă nu cumva se cuvenea să se întoarcă la locuința pe care legatul i-o pusese la dispoziție în palat, cândva căminul faraonilor din dinastia Ptolemeu. Acolo era silit să îndure conversațiile stupide și distracțiile ridicole ale ofițerilor de stat major ai lui Petronius, care erau tot timpul plictisiți,

și-a zis Cato, moment în care a izbucnit furtuna. Gândul că va trebui să reziste încă o seară în compania respectivilor ofițeri îl amăra, așa că a decis să rămână și să vadă ce se întâmplă. O rafală puternică de vânt l-a izbit cu mare putere, iar când s-a întors, a văzut că furtuna ajunsese până în oraș. Valuri mari se loveau de poalele farului aflat de cealaltă parte a golfului și azvârleau jerbe de stropi care erau apoi purtate de vântul tot mai aprig. Pe mare, o perdea grea și cenușie de ploaie mătura totul în calea ei, îndreptându-se spre coastă pe sub norii întunecați care înnegreau cerul de-a lungul orizontului.

Ploaia a pornit cu picuri grei, care îi înțepau fața, și, fără să vrea, Cato a început să tremure ușor în vântul rece care șuiera în jurul templului. Imediat după aceea a urmat o explozie orbitoare de lumină și, un moment mai târziu, cu o bubuitură metalică, înfundată, un fulger a lovit portul. O corabie de transport, aflată la o milă în larg, se zbătea să se refugieze în port, având aproape toată pânza strânsă, în vreme ce prova ei spărgea val după val. Brusc, pânza mare s-a prăbușit; Cato a văzut cum catargul principal s-a rupt, iar pânza, lemnul de arboradă și toate pânzele mai mici au căzut peste bord. Toate acestea, încurcate fiind, au lovit apa și au devenit o frână, făcând corabia să se încline puternic într-o parte și să nu se mai poată redresa, în timp ce traversul navei se îndrepta spre valurile mari care se rostogoleau dinspre largul mării. Preț de o clipă, Cato a distins marinarii ghemuindu-se pe puntea corabiei. Apoi, un val uriaș de culoare cenușie s-a prăbușit peste corabie, acoperind-o cu totul. La fel ca spinarea unei balene, chila a spart suprafața apei și s-a așezat pe apă; următorul val a trecut pe deasupra ei și corabia a dispărut. Cato a rămas cu ochii ațintiți asupra aceluiași punct, dorindu-și să vadă supraviețuitori, dar deasupra mării nu a apărut nimic, iar curiozitatea de mai devreme s-a transformat în groaza produsă de dispariția corabiei împreună cu tot echipajul ei.

– Sărmanii oameni, a mormăit el, apoi s-a întors și a pornit încet spre adăpostul oferit de templu, în vreme ce flăcările întețite, dispuse parcă în evantai din cupola aflată în partea superioară a farului, s-au profilat orbitoare pe fundalul norilor de furtună care se fugăreau pe cer. Imediat ce a ajuns la adăpostul turnului, cu inima încărcată de milă pentru corăbiile surprinse în larg de furtună, Cato a aruncat o ultimă privire spre mare.

Două zile mai târziu, dis-de-dimineață, flota era pregătită de plecare. Petronius a coborât la docul din portul regal ca să-și ia rămas-bun de la Cato și de la centurionul Decius Fulvius, comandantul primei cohorte. Furtuna încetase chiar în ziua în care izbucnise, dar violența ei făcuse câteva corăbii să se scufunde în portul comercial. Din fericire, flota pierduse doar o triremă, care derapase pe ancoră și se alesese cu o gaură în bordaj după ce se izbise de digul sparge-val.

– Să ai grijă de oamenii mei, a spus Petronius, schițând un zâmbet către Cato. Îi vreau înapoi teferi și nevătămați după ce înăbuși răscoala sclavilor. Zeii îmi sunt martori că risc foarte mult luând atât de mulți soldați din garnizoana Egiptului pentru a-l ajuta pe Sempronius. Te rog să-l faci să înțeleagă acest lucru.

– Domnule, mă voi îngriji să-i transmit senatorului mesajul dumneavoastră.

– Bine, și spune-i vechiului meu prieten că, dacă va mai avea vreodată nevoie de ajutorul meu, să nu șovăie nicio clipă să-mi solicite serviciile.

Cato a zâmbit pricepând gluma, însă Fulvius s-a încruntat un

moment, iar apoi a făcut un gest din umeri, după care și-a salutat comandantul.

– Voi avea grijă de băieți, domnule. Nici nu vreau să mă gândesc că o adunătură de sclavi răsculați o să-mi provoace prea multe necazuri. Chiar și așa, nu-mi voi asuma riscuri inutile.

– Bine.

Cato l-a urmat pe Fulvius pe pasarelă și a ajuns pe puntea corabiei-comandant, o cuadremă [10] destul de veche, numită *Triton*. Imediat ce au ajuns la bordul corabiei, marinarii au tras pe punte schela de acces, iar vâslașii au împins vasul de lângă doc. De îndată ce s-a creat un spațiu destul de lat, comandantul flotei a dat ordin să pornească, vâslele fiind scoase prin spațiile lor și penele lor, coborâte în apă. Ofițerul care răspundea de vâslași a impus un ritm lent, iar *Triton* a alunecat pe apele liniștite ale portului regal, îndreptându-se spre mare. Celelalte corăbii din escadră și-au ocupat pozițiile la pupa, iar vasele cu trupe au ridicat pânzele și au pornit în urma corăbiilor de război. Era un spectacol frumos, a gândit Cato, care a văzut sute de localnici apăruți pe Heptastadion ca să vadă flota ieșind în larg. Formația s-a îndreptat spre mare, prin dreptul farului, iar prova lui *Triton* s-a ridicat brusc în momentul în care a intrat în hula ce domnea pe marea deschisă. Mișcarea bruscă l-a silit pe Cato să se prindă de balustradă, iar imaginea corabiei pe care o văzuse distrusă de furtună i-a apărut nechemată în minte. Comandantul corăbiilor, Decius Balbus, a chicotit văzându-l.

– Nu prea ești obișnuit cu marea, adevărat?

– Nu prea, a recunoscut Cato. În ultima vreme, am avut parte de prea multe călătorii neplăcute pe mare.

– Ei, nu-ți face griji. Furtuna s-a domolit deja. Apoi, adulmecând aerul, Balbus a scrutat orizontul. O să avem vreme bună, și vom ajunge în Creta în cel mult trei zile.

– Poți simți vremea doar mirosind aerul? a întrebat surprins Cato.

– Nu. Dar mă ajută să-mi liniștesc pasagerii, dacă ei își închipuie că sunt în stare de așa ceva, a spus comandantul în glumă.

Cato s-a dus până la pupă și a privit înapoi spre Alexandria. Pe la amiază, orașul și coasta dispăruseră dincolo de orizont, însă farul încă se vedea clar, iar în adierea blândă, fumul scos de focul de semnalizare urca pieziș spre cer.

Având vreme bună, flota a înaintat cu repeziciune pe apele mării și în cea de-a treia zi, spre seară, cei de la bord au zărit coasta Cretei. După ce a examinat cu atenție linia țărmului, Balbus s-a declarat mulțumit de faptul că știa în ce loc al uscatului ajunseseră și a dat ordin de întoarcere spre apus, după care au urmat coasta spre Matala.

– Mâine ar trebui să ajungem în port, i-a anunțat el pe Cato și Fulvius, în timp ce aceștia luau masa de seară în cabina lui minusculă. A făcut semn către Cato. Spuneai că portul a fost lovit serios de acel val. Cât de mari sunt daunele, mai exact?

Cato a terminat de mestecat un dumicat de pâine și a înghițit, apoi a răspuns:

– Nu au rămas multe clădiri în picioare. Depozitele au fost dărâmate și o mare parte a cheiurilor au fost măturate de ape. De-a lungul țărmului și în golf sunt aruncate o mulțime de corăbii și ambarcațiuni, însă plajele aflate ceva mai departe sunt destul de degajate. Am putea

debarca forțele noastre acolo.

– Prea bine, l-a aprobat Fulvius. Din câte ne dăm seama, când debarcăm nu ar fi cazul să întâmpinăm opoziție.

– Nu, doar dacă nu s-a întâmplat ceva la Matala.

– E posibil așa ceva?

Cato a clătinat din cap.

– Mă îndoiesc. Dacă răsculații ar ataca orașul, garnizoana are ordin să ducă populația în acropolă. Aceasta are o bună poziție defensivă. Fără mașini de asediu, rebelii au puține șanse să ocupe acel loc. Nu, nu cred că vom avea probleme cu debarcarea la Matala.

– Mă bucur să aud asta, a spus Fulvius. Iar imediat ce coloana ajunge pe uscat, o să terminăm cu gladiatorul cu pricina cât ai clipi. Vei vedea că așa va fi!

Soarele era sus pe cer când *Triton* a condus flota în golf. Comandantul ei nu voia să rișteze deloc, astfel că a pus doi oameni la prova să urmărească apa din fața corabiei pentru a descoperi orice obstacol adus de val sau creat de cutremur. Marinarii și legionarii de la bord s-au strâns lângă părțile laterale ale vasului, privind curioși și uimiți portul distrus. De când plecaseră din Alexandria, era prima oară când Cato îl vedea atât de zdruncinat.

– N-am văzut niciodată așa ceva, a murmurat veteranul. Ca și cum portul ar fi fost pulverizat. S-a întors spre Cato și a zis: N-ai exagerat defel când ai povestit despre val.

– Nu. Iar acesta este doar începutul. Cato a făcut semn către uscat. Acolo sus este ceea ce a mai rămas din oraș, iar după ce-l vei vedea, îți poți face o idee ce s-a întâmplat pe întreaga insulă.

Fulvius a clătinat rar din cap și a continuat să contemple distrugerile.

În vreme ce corabia de război pătrundea tot mai adânc în golf, Cato a strigat către comandant și a făcut semn spre *Horus*, încă eșuat pe nisip la o oarecare distanță.

– Putem să ne îndreptăm într-acolo. Fundul e nisipos și are panta lină.

Comandantul a aprobat cu un gest și a ordonat cârmaciului să schimbe cursul, iar *Triton* a girat grațios, folosind forța ramelor care loveau apa la unison. Fulvius rămăsese cu privirea ațintită spre ruine.

– Ciudat, a spus el încet. Nu văd niciun semn de viață. Era de așteptat să ne vadă cineva și să-l anunțe pe comandantul garnizoanei. Ori măcar pe alți orășeni.

Cato s-a uitat din nou spre port.

– Ai dreptate. Nu văd nici țipenie de om.

– Când ajungem pe uscat, ar fi bine să înaintăm cu precauție, a ordonat Fulvius. Pentru orice eventualitate.

Au fost întrerupți de comanda puternică a comandantului, prin care le cerea tuturor marinarilor ce nu aveau treabă în acea zonă, dar și legionarilor, să se deplaseze spre pupa față de catarg. În timp ce oamenii se îndreptau spre pupa, pintenul corabiei s-a ridicat din apă, iar după alte câteva lovituri de rame, comandantul a dus mâinile pâlnie la gură:

– Ridicați ramele! Pregătiți-vă de eșuare voluntară!

Lamele ramelor au fost scoase din apă și retrase în interior, în timp ce corabia a continuat să înainteze. Puntea s-a cutremurat slab în momentul când chila a atins fundul nisipos, și a continuat să alunece înainte până când frecarea a învins inerția vasului.

– Marinarii în față! Coborâți schelele de debarcare!

Cât marinarii au coborât rampele înguste prin spațiile deschise aflate în bordul de lemn de la prova, celelalte corăbii de război au început operațiunile de eșuare voluntară de o parte și de alta a corabiei-comandant. Uitându-se în urmă, spre intrarea în golf, Cato a văzut corăbiile de transport apropiindu-se cu precauție, folosind foarte puțin velele. Acele vase aveau pescajul prea mare pentru a fi făcute să ajungă pe nisip, de aceea trebuiau să rămână la ancoră la mică distanță de mal și să aștepte ca ambarcațiunile mai mici să ducă oamenii, caii și echipamentele pe mal.

Centurionul Fulvius își pusese coiful și tocmai își lega bareta sub bărbie. A făcut un semn cu capul spre Cato și i-a spus:

– Ar fi bine să te echipezi complet. Imediat ce ajungem pe uscat, o să trimit câțiva oameni în recunoaștere.

Cato a îmbrăcat cu greutate vesta din zale, și-a prins sabia la brâu, și-a pus coiful, după care s-a alăturat lui Fulvius și legionarilor care se strângeau în apropierea schelelor de debarcare. În plus față de echipajul lor obișnuit, fiecare dintre corăbiile de război transporta două centurii de legionari care, după ce petrecuseră ultimele câteva zile îngrămădiți pe punțile deschise, acum se buluceau ca să ajungă pe uscat cât mai curând cu putință. Marinarii coborâseră deja și, ajunși pe

nisipul plajei, alcătuiseră un șir de luptă. După ce s-a convins că oamenii lui erau pregătiți, Fulvius a dat ordinul de debarcare:

– Haideți, băieți, coborâți. Dar pe rând, câte un om pe fiecare schelă, dacă nu vreți să faceți baie.

Unii dintre legionari au râs ori au zâmbit la auzul avertismentului, apoi primii dintre ei au pășit cu atenție pe schelele înguste și au ajuns pe nisip. Fulvius a mai privit o dată spre port.

– Tot nimic. Asta mă îngrijorează puțin, trebuie să recunosc.

Cato nu i-a răspuns, dar în adâncul ființei a simțit un frison familiar, timp în care s-a întrebat care ar fi putut fi motivele care să explice neclintirea și tăcerea din port. Și-a așteptat rândul după alți legionari, apoi, odată ajuns pe uscat, l-a urmat pe Fulvius, care înainta pe plajă. Ofițerii optio îi puneau deja în formație pe cei care coborau de pe corăbii. Imediat ce prima cohortă a fost gata, Fulvius le-a dat legionarilor ordin să pornească, iar ei au mărșăluit cu atenție de-a lungul plajei, îndreptându-se către port, urmând același drum pe care îl alesese și Cato când *Horus* ajunsese în golf după ce fusese luat de val. Când au ajuns în zona portului, membrii cohortei au trebuit să rupă rândurile pentru a putea trece printre dărâmături. În ciuda ordinelor strigate când și când și a zăngănitului făcut de echipamentele purtate de cei aproape cinci sute de oameni care înaintau, nu a apărut nimeni să se uite curios la ei. Cato a prins mai strâns mânerul sabiei și l-a însoțit pe Fulvius în drumul ce urca printr-o râpă mică spre oraș.

Străzile erau mute, iar Cato a ridicat privirea când în față i-a apărut acropola, dar pe ziduri nu era nimeni; nici măcar un om de strajă sau la paza porților, care erau larg deschise. Singurul semn de viață era o

învârtejire de păsări întunecate deasupra acropolei.

– Unde sunt oamenii? a întrebat Fulvius, întorcându-se spre Cato. Să fi plecat cu toții? Poate le-a dat Sempronius ordin să se îndrepte spre Gortina?

– Nu știu. Nu ar fi avut rost să facă asta.

Au înaintat în continuare pe străzi, îndreptându-se către acropolă și au început să urce panta. O adiere slabă a coborât în josul pantei, aducând cu ea o duhoare cumplită. Fulvius, Cato și secțiunea din fruntea cohortei s-au oprit brusc. Fulvius a dus mâna la mânerul sabiei, apoi și-a înfrânat gestul și s-a străduit să-și înghită nodul din gât.

– Continuați, a mârâit el spre oamenii lui. Aceștia au mers înainte, spre poarta deschisă. Când au trecut de arcadă, mirosul a devenit insuportabil. Speriate, câteva păsări necrofage au scos cârâieli și s-au ridicat în aer când primii soldați au pătruns în acropolă și au văzut scena înfiorătoare care le-a apărut în față. Întregul spațiu dinapoia zidurilor era presărat de cadavre, înnegrite și umflate de putreziciune. Pietrele de pavaj erau acoperite de sânge negru închegat, iar ceva mai departe de Cato și ceilalți, păsările necrofage, slujindu-se de clonțuri și gheare, continuau să smulgă bucăți din cadavre. Nimeni nu fusese cruțat. Nici bătrânii sau infirmii, nici femeile, nici copiii. Toți fuseseră măcelăriți.

Uitându-se în jur, Cato și-a acoperit gura cu palma.

– Ce s-a petrecut aici? a mormăit Fulvius.

– Probabil că rebelii au atacat și au reușit să pătrundă, a spus Cato. De

aceea sunt cu toții în acropolă, și nu în tabăra de refugiați de la marginea orașului. Și-au închipuit că aici vor fi în siguranță.

– Așa ar fi trebuit. Nu mai înțeleg nimic.

Au rămas amândoi tăcuți, privind în continuare scena masacrului. Apoi, cu un gest nervos, Fulvius s-a scărpinat în bărbie.

– Dacă rebelii au fost în stare să ocupe Matala, atunci trebuie să presupunem că și Gortina este în primejdie.

Cato a simțit un spasm înghețat în gâtlej.

– Gortina... Iulia și Macro. A simțit că i se face rău de disperare și nesiguranță. Și-a înghițit fierea care îi urca pe gâtlej și s-a întors spre Fulvius.

– Trebuie să debarcăm cât mai curând și restul coloanei, și să pornim spre Gortina înainte de a fi prea târziu.

– S-ar putea să fie prea târziu.

Cato s-a simțit jignit de subînțelesul cuvintelor rostite de centurion.

– În cazul acesta, a răspuns el cu răceală în glas, tot vom mărșălui spre Gortina. Nu ne vom găsi odihna decât după ce și ultimul dintre rebeli va plăti cu viața pentru o asemenea grozăvie.

25

– Nu se poate face nimic pentru a-l salva? a întrebat Aiax când au ieșit din fermă.

Slujindu-se de o cârpă, Kharim și-a șters urmele de sânge și puroi de pe mâini și a clătinat din cap.

– Îmi pare rău, acum e în mâinile zeilor. N-ar fi rău să faci un sacrificiu către Asclepios și să-i ceri ajutorul prin rugi. Eu am făcut tot ce se putea pentru Chilo, dar rana lui s-a infectat. Am mai văzut așa ceva până acum, la fel și tu. Rana va deveni purulentă și-i va otrăvi sângele, iar atunci va muri. Îmi pare rău.

– Am înțeles.

Aiax a făcut un gest de resemnare din cap.

Pe Kharim îl îndurera să-l vadă pe gladiator doborât de acest lucru, când pe umerii lui atârnau toate celelalte poveri ce țineau de comanda răsculaților. Trecuseră cinci zile de când armata rebelilor sosise în fața zidurilor orașului Gortina, iar Aiax declanșase atacul-surpriză pentru

care răsculații plătiseră scump. Peste două sute de oameni din trupa lui Chilo fuseseră uciși sau răniți, iar mulți dintre supraviețuitori se ologiseră în goana retragerii pe întuneric, nimerind peste ghearele de cioară. Dispoziția sclavilor era sumbră, și, deși hotărât să mai facă o încercare de a cuceri orașul, Aiax era conștient că oamenii lui fuseseră cutremurați de eșecul înregistrat în prima noapte.

Fusese prima nereușită importantă de la izbucnirea răscoalei, iar Aiax se vedea silit să admită că existau limite de nedepășit pentru bărbații și femeile fără nicio experiență în ceea ce privea greutățile pe care le presupunea războiul. Se îmbătaseră cu ideea că erau liberi și se dovediseră fanatici în dorința lor de a-și apăra libertatea. Însă fanatismul nu era de ajuns când, de fapt, Aiax avea nevoie de oameni instruiți în arta luptei de asediu și suficient de disciplinați pentru a continua un asalt în ciuda tuturor pericolelor. Pe de altă parte, fanatismul era o stare trecătoare, descoperise el. Neînfricarea și ferocitatea din primele zile făcuseră loc dorinței simple de a trăi bine și de a se bucura de obiectele luxoase pe care le jefuiseră de la foștii lor stăpâni.

– Kharim, îți mulțumesc pentru tot ce ai făcut ca să-l ajuți pe Chilo, a spus Aiax, bătându-l pe umăr.

– Generale, nu e nevoie să-mi mulțumești, a zis Kharim, zâmbind cu tristețe. Chilo mi-e ca un frate, la fel ca și ție. Oamenii lui îl iubesc. Nenorocirea asta i-a lovit crunt. Mi-aș dori să am priceperea de a-l salva.

– Îți mulțumesc oricum. Aiax s-a uitat la el un moment, apoi a continuat: Am nevoie de altcineva care să preia comanda de la Chilo.

Era prima oară că Aiax aducea vorba de acest lucru, și Kharim și-a dat

seama că acum comandantul lui acceptase ideea că însănătoșirea lui Chilo nu avea să vină.

– Și la cine te-ai gândit? a întrebat Kharim.

– Încă nu sunt sigur. M-am gândit în primul rând la tine.

– La mine?

– De ce nu? Lupți la fel de bine pe cât îți dovedești priceperea de vindecător. Și-mi ești credincios, nu-i adevărat?

– Mai trebuie să întrebi? a zis Kharim cu o expresie îndurerată.

– Nu, îmi pare rău, prietene. Nu am vrut să te jignesc. Câteodată, nu reușesc să mă dezbar de modul de gândire al unui gladiator de rând.

– Dar tu nu ești un om de rând, i-a răspuns Kharim, și a făcut semn către tabăra desfășurată în jurul lor. Întreabă pe oricine. Știi că am auzit unele femei rugându-se către tine? Ca și cum ai fi un fel de zeu sau rege.

Aiax s-a încruntat.

– Asta este o neghiobie. Acum suntem liberi, nu mai suntem îndatorați față de nimeni, ci doar față de noi înșine.

Kharim s-a uitat la el.

– Așa crezi tu, și de aceea te iubesc oamenii, care te vor urma oriunde vei merge.

Gladiatorul s-a îndreptat de spate și a privit câteva clipe grupul cel mai apropiat de corturi și adăposturi, unde foștii sclavi se relaxau.

Unii discutau, alții ședeau pur și simplu și se uitau la lumea din jurul lor de parcă ar fi văzut ceva nou. Câțiva copii se jucau în jurul unei cuști plasate într-o latură a fermei, sâcâind prizonierii cu niște bețe. Era o scenă de pace și mulțumire, însă Aiax știa că nu avea să țină mult. S-a întors către Kharim.

– Transmite tu ordinul. Căpeteniile tuturor grupurilor războinice să vină în grădină la căderea serii. Trebuie să stăm de vorbă. Avem de luat hotărâri. Trebuie să reînnoim angajamente. Ai înțeles?

– Da, generale. Le voi spune.

Kharim s-a întors și s-a îndreptat spre zona de tabără unde își așezaseră adăposturile oamenii din grupul lui de război. Aiax l-a urmărit un moment, apoi s-a întors în clădirea fermei. A trecut prin holul cu colonade, având în mijloc iazul puțin adânc. Cândva, acesta fusese alimentat cu apă de ploaie scursă de pe acoperiș, însă cutremurul îi produsese o crăpătură mare la fund, iar acum secase și se umpluse cu dărâmături, praf și câteva țigle sparte, căzute din acoperiș. S-a dus spre cel mai bun dormitor al casei, unde Chilo stătea întins pe o saltea moale. Cu toate că ferestrele erau deschise în două laturi ale încăperii, aerul era încins, iar când s-a apropiat, Aiax a simțit un miros bolnăvicios asaltându-i nările. Și-a ascuns dezgustul și a îngenuncheat alături de Chilo.

Pielea rănitului era ca de ceară și sclipea de broboane de transpirație. O robă frumoasă îi acoperea corpul până la piept, ascunzându-i rana. Simțind prezența gladiatorului, a deschis ochii, s-a chinuit să-și concentreze privirea și a zâmbit forțat.

– Generale, chiar mă întrebam când vei veni să mă vezi, a spus el cu glas slăbit, ușor hârâit.

– Am fost aici și acum câteva momente.

– Da? Chilo s-a încruntat. Nu-mi amintesc.

– Asta din cauza otrăvii din sângele tău, i-a explicat Aiax. El îi joacă feste minții tale.

– Aha. Chilo a întins mâna și l-a prins de degete pe Aiax. Atingerea lui era fierbinte, febrilă, și Aiax a făcut un efort să nu-și retragă mâna. Chilo a zâmbit. Ei, în sfârșit ești aici.

– Da.

– Generale, a trecut prea puțină vreme de când ne-am cunoscut.

– Adevărat, prietene.

– Prieten? a spus Chilo, zâmbind de încântare. Îți mulțumesc.

Ochii i s-au umezit și și-a îndreptat privirea în altă parte.

– Nu-i nicio rușine să verși lacrimi, Chilo. Am văzut atâtea suferințe în viața asta, încât am putea plânge râuri de lacrimi.

– Suferințe și bucurii, a comentat Chilo.

– Bucurii?

– Te-am găsit pe tine, generale. Tu mi-ai dăruit libertatea și prilejul de a mă răzbuna.

Aiax a simțit o ușoară senzație de arsură în gâtlejul crispat. A înghițit în gol înainte de a fi sigur că-și va putea stăpâni glasul. S-a aplecat în față și a mângâiat părul umed, lipit de țeasta lui Chilo.

Bolnavul a strâns brusc din pleoape și s-a strâmbat, iar corpul i-a devenit rigid. Degetele lui s-au încleștat și mai tare în jurul mâinii lui Aiax, luptând împotriva valului de durere copleșitoare care îi pârjolea trupul pe dinăuntru. Încetul cu încetul, durerea a trecut și trupul i s-a relaxat, rămânând moale, fără vlagă. Venele gâtului se umflaseră și palpitau, iar sudoarea îi aluneca pe frunte. În cele din urmă, respirația i s-a mai liniștit și ochii i s-au îndreptat spre Aiax.

– Îmi cer iertare.

– Nu ai de ce să-ți ceri iertare.

– Pentru că nu mai pot lupta alături de tine.

– Știu. Nu te voi uita, a spus Aiax și a tăcut câteva clipe. Mi-ai salvat viața. De ce?

– De ce? Chilo s-a încruntat. Pentru că-mi ești ca un frate.

Aiax a dat încet din cap.

– Acum trebuie să plec. O să mă întorc mai târziu ca să stăm de vorbă.

– Îți mulțumesc. Chilo a privit spre cealaltă latură a camerei, unde armura și armele lui stăteau rezemate de perete. Înainte de a pleca, n-ai putea să-mi aduci lucrurile acelea aici, lângă pat?

– De ce? a întrebat Aiax aruncând o privire spre arme.

– Sabia mea încă are sânge de roman pe ea. Dacă o să mă simt îndeajuns de tare, aș vrea să curăț lama.

Aiax l-a privit, apoi a încuviințat.

– Prea bine.

A ridicat armele, inclusiv vesta din zale purtată de Chilo și le-a așezat cu delicatețe pe podea, alături de el.

– Poftim.

– Îți mulțumesc, a spus Chilo încet, privind țintă spre tavan.

Cu inima grea, Aiax s-a îndreptat spre ușă, oprindu-se în prag.

– O să ne mai vedem, frate.

– Da, i-a răspuns bărbatul, apoi a șoptit: În viața asta... sau în următoarea.

Ajuns afară, Aiax s-a oprit puțin, întrebându-se dacă era bine să se mai întoarcă la Chilo sau nu. Îi trebuia întreaga voință ca să se opună acelei idei. Omul trecea prin dureri cumplite și era pe moarte. Dacă voia să-și pună capăt vieții, nu avea ce face. Era liber să hotărască. Pentru asta își dăruise viața. Chiar și așa, gladiatorul a simțit în suflet o mare greutate, care curând s-a transformat în amărăciune și ură. Uitându-se spre cușcă, a observat că, între timp, copiii renunțaseră să-i mai îmboldească pe prizonieri cu bețe, iar acum stăteau pe vine, la o lungime de braț de romani, și râdeau de starea lor jalnică.

– Plecați de acolo!

A pornit spre ei, iar copiii s-au ridicat imediat în picioare și s-au împrăștiat prin tabără. Aiax a înaintat spre cușcă, o construcție de trei metri lungime și un metru și douăzeci de centimetri înălțime și

adâncime. Ocupanții nu aveau mult loc și nici nu puteau să se ferească de vitregia vremii. Noaptea tremurau în aerul rece, iar ziua erau torturați de soare. Le fuseseră luate hainele, astfel că acum stăteau în propria mizerie. Aiax dăduse ordin să nu li se facă niciun rău, să fie hrăniți și să li se dea suficientă apă cât să rămână în viață. A strâmbat din nas simțind duhoarea excrementelor și urinei, dar și-a lăsat o mână pe partea superioară a cuștii și s-a aplecat spre ea, astfel încât să-i poată vedea pe ambii prizonieri, un bărbat și o femeie, stând față în față.

– Cum se simt musafirii mei astăzi?

Bărbatul a ridicat privirea spre el, fără să răspundă, iar femeia și-a strâns genunchii la piept și a rămas cu privirea ațintită în pământ. Aiax le-a zâmbit.

– Hai, serios, găzduirea nu e chiar atât de rea. Știți ceva? Când am fost vândut ca sclav, prima lună am trăit într-o cușcă mai mică decât asta, alături de alți doi bărbați. Deja cred că vă imaginați cum putea fi. Dar, după cum ați descoperit, a-ți imagina ceva nu e același lucru cu a îndura.

Niciunul dintre prizonieri nu s-a clintit, iar Aiax s-a uitat fix la ei un moment, până când femeia s-a întors cu spatele la el. Gladiatorul a râs, apoi s-a lăsat pe vine, ca să poată privi drept în ochii bărbatului. Părul lui era întunecat și încâlcit, amestecat cu o crustă de sânge închegat după ce primise o lovitură în cap în momentul capturării.

– Cum ți-e rana de la cap, centurion? Ori ar trebui să-ți spun acum prefect?

Macro nu i-a răspuns.

– Te-ai descurcat bine după ce ne-am întâlnit prima oară. Atunci erai centurion al marinarilor, iar acum, uite la tine. Comandantul garnizoanei Gortina. Sigur, promovarea ta în grad a fost eclipsată de a mea. De la sclav la general în doar câteva zile.

– Și ce mai general, a exclamat Macro, scuipând în pământ alături de el. Nu ești decât un brigand. Și numești adunătura asta armată? a zis, făcând semn cu capul spre tabăra din jurul cuștii.

– Ei, nu ne-am făcut chiar de râs. Și nici voi, romanii, nu v-ați acoperit de glorie de când a început răscoala. Nu ești de acord?

Macro l-a privit țintă.

– Știi bine că asta nu se poate încheia decât într-un fel. Curând va sosi o armată în Creta, iar ea vă va zdrobi pe tine și pe cei ce te urmează. Deocamdată te-ai confruntat cu oameni din cohortele de auxiliari, trupe de mâna a doua, dacă ne gândim bine. Nu ai nicio șansă să învingi legiuni adevărate.

– Vom vedea, a răspuns Aiax. Între timp, am ajuns stăpânul Cretei. Ori voi deveni, după ce voi cuceri Gortina, iar guvernatorul vi se va alătura în cușca asta.

– Ce dorești să faci cu noi? a întrebat Macro încet. Să știi că nu-ți suntem de niciun folos ca ostatici. Sempronius nu se va preda dacă promiți să ne cruți.

– Știu. I-am propus-o ieri, iar el a refuzat. Aiax s-a întors către Iulia și a continuat: Dar nu imediat, cred că vă bucură să auziți asta. L-am văzut cum a făcut un efort pentru a lua o hotărâre. Nu e lucru ușor să pierzi o fiică... sau un tată. A aruncat o privire către clădirea fermei.

Sau un prieten.

Macro i-a urmărit privirea.

– Omul care ți-a salvat viața. Cum se simte?

Aiax a respirat scurt și precipitat și s-a uitat cu ură la Macro.

– E pe moarte, ori poate că a și murit. Dar de ce te interesează?

– Nu am nimic personal cu cei uciși de mine pe câmpul de bătălie, a spus Macro. Dar acum nu mai suntem acolo. A făcut un lucru de mare curaj. Admirabil. Mi-ar părea rău să aflu că a murit.

– Sigur, respectul profesional al unui soldat față de altul. Dar nu cumva ai uitat ceva? Prietenul meu era sclav, nu soldat.

– Sclav ori soldat, ce mai contează? i-a răspuns Macro cu glas obosit. Când un bărbat ridică arma și te înfruntă în luptă dreaptă, ce altceva mai are importanță? Cu siguranță că toți oamenii tăi înțeleg asta, gladiatorule.

– Nu-mi mai spune astfel! a izbucnit Aiax cu furie. Romanule, nu mai sunt gladiator. Acum lupt pentru mine și pentru oamenii mei. Prefer să mor decât să mai distrez mulțimea.

S-a lăsat liniștea, cât Aiax s-a străduit să-și stăpânească mânia. Simțea dorința arzătoare de a sparge încuietoarea cuștii și de a-l târî pe roman afară din propria mizerie pentru a-l măcelări. A strâns din pumni, a închis ochii și a respirat adânc un moment, până când furia i-a trecut. Apoi s-a ridicat și s-a întors, cu gând să se îndepărteze.

– Așteaptă! a strigat Macro. Spune-mi, ce planuri ai cu noi? Cu mine și

cu doamna.

Aiax s-a rotit pe jumătate și a surâs cu răceală.

– Să vă las să suferiți cât de mult posibil. După ce șederea în cușca aceea strâmtă te va face să înnebunești, voi pune să fii ucis, centurion. Cât de lent se va putea. Vreau să mori picătură cu picătură și să simți durerea în fiecare moment până la moarte. În ce o privește pe femeie, cum nu-mi e de niciun folos acum, după ce tatăl ei a abandonat-o, ea poate suferi alături de tine, iar apoi o vor avea oamenii mei. Aș spune că ei au prins gustul cărnii de femei romane bine educate. Aiax s-a uitat la Iulia și a plescăit din buze. Desigur, dacă norocul îmi va surâde și voi captura mai întâi Gortina, atunci voi avea grijă ca tatăl tău, bunul senator, să fie aici, pentru a asista la pângărirea fiicei lui.

– Ticălosule! a strigat Macro lovind cu piciorul în gratiile cuștii. Laș nenorocit! Jur pe toți zeii că dacă te atingi de un fir de păr din capul ei, eu...

– Tu, ce vei face? a spus Aiax râzând. Vei veni să-mi bântui visele? Poate c-ar trebui să te pun și pe tine să asiști, după care să te ucid.

Macro a strâns din dinți, și din gâtlej i-a răsunat un urlet gros. A prins gratiile cuștii și le-a zgâlțâit cu toată puterea.

– Macro! s-a răstit Iulia la el. Macro! Uită-te la mine!

El și-a dezlipit privirea de la gladiator și s-a uitat fix la ea.

– Macro, te provoacă. Nu-i permite asta. Nu-i da satisfacție. Trebuie să ne dovedim mai buni decât el. Mai tari.

Aiax a surâs.

– Frumoasa mea doamnă, momentan poți juca rolul unei aristocrate pline de curaj, dar să te vedem cât vei rezista după ce vei nimeri în mâinile oamenilor mei. Acum trebuie să plec. Mi-a făcut plăcere să discut cu voi. Serios, așa e. Sunt convins că vom mai avea foarte curând prilejul de a vorbi.

Ironic, a fluturat o mână în semn de rămas-bun și s-a dus să-și găsească un cal pentru a face inspecția, devenită zilnică, a sistemului de apărare al orașului Gortina.

La jumătatea după-amiezii, când s-a întors la fermă, Kharim îl aștepta.

– Chilo a murit, a anunțat partul pe un ton sec.

Aiax și-a plecat capul și a făcut un semn întrebând:

– A murit de propria-i mână?

– Da.

– Așa a dorit el. Unde e acum?

– Înăuntru. Am dat ordin să fie înfășurat în pânză pentru îngropăciune, dar m-am gândit că mai întâi ai dori să-l vezi.

Aiax a rămas nemișcat o fracțiune de secundă, apoi a clătinat din cap.

– E mort, și-l voi păstra în amintire. Asta e de ajuns. Dă ordin de îngropăciune. Găsește-i un mormânt într-un loc mai ferit, pentru ca romanii să nu-i descopere trupul.

Kharim a rămas cu ochii îndreptați spre el, ridicând sprâncenele

delicate în semn de uimire.

– Crezi că am putea fi înfrânți?

– E posibil. Prietene, în viața asta nimic nu e sigur. Dacă răscoala dă greș, nu vreau ca trupul lui să fie tratat drept trofeu. Și nici al meu. Sau al tău.

– Am înțeles.

– Bine. Acum, aș vrea să mănânc. Dacă are cineva nevoie de mine, mă găsești în grădină.

– Am înțeles, generale, a zis Kharim, plecând capul.

Aiax și-a petrecut acolo restul după-amiezii, stând pe o bancă, aplecat în față, ținându-și coatele pe genunchi și susținându-și bărbia cu palmele împreunate. A stat cu ochii ațintiți spre un mic altar închinat unui zeu al casei, aflat într-un colț al grădinii, timp în care a analizat mersul revoltei. Ideea de a conduce o răscoală nu-i trecuse niciodată prin minte în momentul când profitase de ocazie ca să-și recapete libertatea după ce palatul guvernatorului se prăbușise. De fapt, ar fi putut evada oricând de când fusese adus în Creta, numai că perspectiva de a se simți urmărit tot restul vieții, riscând o pedeapsă cumplită dacă ar fi fost prins, îl făcuse să renunțe la o asemenea faptă. Cutremurul schimbase întru totul situația. La început, se gândise că aceea era ocazia perfectă pentru a se face nevăzut, să fie dat drept dispărut sub ruine, la fel ca atâția alții. Plănuise să-și schimbe înfățișarea, să aștepte o vreme, și să-și găsească un loc pe o corabie care părăsea insula. În loc să procedeze astfel, își asumase rolul de conducător al unei mici bande de sclavi fugari și, fără să fi făcut cel mai mic plan, ajunsese comandantul unei armate de răzvrătiți. Odată

cu această răspundere asumată se născuse și ocazia de a se răzbuna împotriva Romei, iar acum recunoștea că fusese atras de o asemenea perspectivă. Întrebarea era: gândind realist, ce puteau spera să obțină în urma acelei răscoale? Centurionul Macro avea dreptate. Cu timpul, Roma avea să trimită o armată puternică pentru a-i strivi pe sclavi, iar pedepsele urmau să fie cu adevărat cumplite. Cu inima grea, Aiax și-a dat seama că trebuia să prezinte această situație în fața celor mai apropiați susținători ai săi. Dacă răscoala avea să ducă undeva, atunci trebuia să fie sigur că aceia care îl doreau drept conducător îl înțelegeau limpede și îi împărtășeau scopurile.

Când au sosit la fermă, comandanții grupurilor războinice erau destul de liniștiți. Vestea morții lui Chilo se răspândise cu repeziciune în tabără, iar mulți chiar plânseseră după el. Acum, comandanții au intrat pe rând în grădină și s-au așezat pe băncile libere, ori chiar pe pământ, alcătuind un semicerc în jurul lui Aiax. Kharim și alți câțiva oameni aduseseră un grătar pentru jăratic dintr-o magazie a fermei și aprinseseră un foc în mijlocul grădinii. În lumina flăcărilor, Aiax a examinat chipurile celor aflați mai aproape de el. Erau cu toții niște bărbați hotărâți, având istorii diferite. Unii erau foști gladiatori, ca și el, în vreme ce alții fuseseră conducători de echipe de muncă la fermele de pe moșii sau conducători ai grupelor de lucru care încărcau corăbiile, ori trudiseră la carierele de piatră sau în minele de pe insulă. Unul dintre ei fusese pietrar, condamnat să construiască morminte pentru cei bogați, deși era convins că îl aștepta un mormânt comun pentru sclavi atunci când i-ar fi venit sfârșitul. Un altul jucase rolul de brută al unui grup de circari, care îi încântase pe romani cu demonstrații de forță, fără a ști că într-o bună zi va ajunge să le crape țestele compatrioților lui la fel de nepăsător ca și cum ar fi spart nuci cu mâinile goale.

În ciuda faptului că până atunci fiecare dintre ei dusese o existență diferită, acum se simțeau uniți de o cauză comună, și cu toții se așteptau ca Aiax să-i conducă spre o viață mai bună.

În timp ce se ridica în picioare, trecându-și o mână prin părul negru și cârlionțat, Aiax și-a dres glasul.

– Prieteni, astăzi am pierdut un om care ne era frate tuturor. Iertați-mă, dar inima mea este grea de durere, altfel v-aș fi întâmpinat cu vin și carne și pesemne Chilo ar fi cântat ceva pentru noi. A observat că unii dintre bărbații strânși acolo au zâmbit melancolici. Însă Chilo a dispărut, iar eu nu am chef să rostesc vorbe de duh. Inima îmi este și mai apăsată de faptul că trebuie să înfruntăm anumite adevăruri. Adevăruri pe care trebuie să vi le împărtășesc în această seară.

A tăcut o clipă și, înainte de a continua, a oftat.

– Romanii nu ne vor acorda niciodată libertatea. Și nici nu ne vor da pace. Acest lucru este sigur.

– Atunci, va trebui să ne câștigăm libertatea, a mârâit zidarul Fuscus. Iar dacă ei se opun, ei, atunci, va trebui să le luăm viața pentru asta.

Vorbele bărbatului au fost aprobate în cor, iar Aiax a încuviințat din cap.

– Frumos sentiment, ba chiar unul care ne-a slujit foarte bine până acum, Fuscus. Mă tem, însă, că am obținut deja cam tot ce puteam spera. I-am învins pe romani în bătălie, am distrus cu totul unul dintre orașele lor, iar romanii rămași sunt blocați înapoia fortificațiilor. Noi suntem stăpâni peste această insulă. Deocamdată. Acum însă trebuie să ne punem întrebarea care este adevăratul scop al acestei răscoale.

– Ai vorbit ca un filozof, a strigat cineva, iar câțiva dintre cei prezenți au chicotit.

Aiax s-a silit să surâdă.

– Nu sunt filozof. Prefer să acționez, nu să cuget. Totuși, în astfel de clipe, trebuie să cugetăm. Nu mai putem ocoli un asemenea moment.

Pe fețele unora dintre oamenii lui au apărut expresii de nedumerire în clipa când Aiax și-a încrucișat brațele la piept și a continuat:

– Ce vreți să obțineți?

A urmat o scurtă liniște, după care cineva a strigat cu forță:

– Libertate, generale. Asta a fost ceea ce am vrut mereu cu toții.

Aiax a dat aprobator din cap.

– Deocamdată, ne bucurăm de libertate. Dar nu va ține mult. Romanii nu se vor liniști decât după ce revolta va fi zdrobită, indiferent cât de mulți soldați vor muri. Sunt necruțători. Așa le este firea. Sperasem că am putea fugi de pe insula asta, slujindu-ne de ostatici, însă guvernatorul nu vrea să predea Gortina. Iar noi nu vom găsi suficiente corăbii ca să-i transportăm pe oamenii noștri spre alte pământuri. Așadar, trebuie să găsim o soluție aici, în Creta, și trebuie să o aflăm înainte ca romanii să trimită o armată pentru a pune capăt conflictului. Avem un răstimp foarte scurt în care să negociem dintr-o poziție de putere. Totodată, trebuie să-i facem pe romani să creadă că reprezentăm cea mai mare primejdie pentru ei. Iată de ce trebuie să cucerim Gortina cât mai curând posibil. Avem nevoie de cât mai mulți ostatici romani pentru a-i folosi ca argumente. Frații mei, trebuie să continuăm atacurile.

Vorbele lui au fost întâmpinate cu o dezaprobare tăcută. Fuscus și-a dres glasul:

– Generale, în primul asalt am pierdut prea mulți oameni de valoare. Iar asta s-a întâmplat când am atacat doar o poartă. Dacă vrem să cucerim orașul, va trebui să atacăm cu o forță mult mai numeroasă. Data viitoare vom pierde mii de oameni, nu doar câteva sute.

– Adevărat. Nu pot nega asta. Dar dacă nu reușim să cucerim Gortina, iar Roma va refuza să negocieze cu noi, până la urmă vom muri până la ultimul.

– Dar nu este nevoie să atacăm capitala, a continuat Fuscus. Îi putem face pe locuitori să moară de foame.

– Dar cât va dura asta? Îți închipui că au stat cu mâinile în sân cât noi am atacat și distrus Matala? Eu cred că au profitat de ocazie ca să pună ghearele pe orice fel de provizii pe care le-au găsit. Ar putea rezista luni întregi. Îndeajuns de mult pentru ca o armată să debarce în Creta și să pună capăt asediului. Pe de altă parte, cum vom reuși să ne hrănim oamenii atâta vreme? În câteva zile vom termina proviziile existente în zona asta și vom fi nevoiți să trimitem echipe de cercetași tot mai departe ca să găsim mâncare. Trebuie să cucerim orașul cât mai curând, indiferent de pierderile umane pe care le-am suferi.

De astă dată, câțiva dintre oameni au clătinat din cap și s-au auzit murmure de protest. Apoi cineva a spus cu glas stare:

– Generale, le ceri prea mult alor noștri. Ei sunt curajoși și până acum au realizat lucruri măreațe. Însă ar fi nevoie de o armată bine instruită pentru a cuceri Gortina. Nu le pot cere oamenilor mei să-și rișteviețile într-un atac lipsit de înțelepciune. Chiar dacă aș fi de acord, am

îndoieli că ei mi-ar asculta ordinele.

Câțiva dintre camarazii lui și-au exprimat aprobarea față de vorbele lui, iar Aiax, nemulțumit, nu a putut decât să-i țintuiască din ochi.

– Atunci, am putea prea bine să reducem cu totul pierderile umane și să ne pregătim de pe acum de capitulare. Cu puțin noroc, l-am putea convinge pe guvernator să fie de acord cu condițiile noastre generoase, dacă îi propunem să depunem armele și să punem capăt răscoalei. Sunt convins că ar fi dispus a se mulțumi doar cu executarea conducătorilor de grup și a altora care ar putea fi identificați drept persoane care au ridicat mâna împotriva stăpânilor. Și lucrurile nu se vor opri aici. Doar cunoașteți legile. Dacă un sclav este găsit vinovat de moartea stăpânului său, atunci toți sclavii casei sunt condamnați la moarte. Supraviețuitorii ar fi fericiți să scape doar biciuiți înainte de a fi înapoiați stăpânilor. Aiax s-a uitat în jur cu un aer sfidător. Frații lor, să o apucăm pe acest drum?

A urmat o tăcere încordată, după care Fuscus a avut cutezanța de a răspunde. Agitat, și-a înghițit nodul din gât, apoi i-a răspuns gladiatorului:

– Generale, se pare că ne oferi tuturor șansa de a muri acum, ori mai târziu. Oamenii noștri își trăiesc clipa. Orice zi de libertate reprezintă un dar pentru ei. Se mai poate mira cineva că ei socotesc viața prea prețioasă ca să și-o riște într-un atac împotriva orașului Gortina?

Aiax a simțit un nod în stomac. Îi venea să strige la acei neghiobi. Nu riscaseră deja și nu făcuseră deja sacrificii enorme? Nu era momentul cel mai bun pentru a îngădui ca ei să-și piardă curajul cu totul. Străduindu-se să-și păstreze calmul, a zis:

– Sunt convins că și Chilo socotea că viața lui era prețioasă. Totuși, și-a dăruit-o răscoalei și a murit fără niciun regret.

Fuscus i-a răspuns, rămânând cu privirea plecată:

– Eu nu sunt Chilo.

– Bineînțeles. Dar ce putem spune despre restul oamenilor prezenți aici? Îi trădați amintirea lui Chilo?

Nimeni nu i-a dat răspuns, iar Aiax a refuzat să spargă tăcerea vinovată care nu dădea pace niciunuia dintre cei prezenți. Nici el nu știa cum să procedeze sau ce să le spună acelor oameni, astfel că s-a văzut silit să-și încleștеze pumnii la spate și să-și reprime dorința de a-și vărsa furia asupra lor, pentru a-i umple de rușine. Preț de câteva momente, a hotărât să pornească singur la atac împotriva orașului. Trebuia să se apropie de ziduri cu sabia în mână și să vadă câți dintre oamenii lui aveau curajul de a-l urma și să le afle fidelitatea față de legământul pe care îl făcuseră unii față de alții atunci când se alăturaseră revoltei contra Romei.

Însă chiar atunci, pe ușa care dădea spre moșie a apărut silueta unuia dintre comandanții de patrulă pe care Aiax îi trimisese să scotocească insula. Omul respira greu și sudoarea îi făcea pielea să lucească.

– Ce s-a întâmplat? a întrebat Aiax.

Iscoada și-a plimbat privirea roată spre comandanții adunați acolo, apoi ochii lui s-au îndreptat spre Aiax.

– Vorbește odată, a poruncit el. Prezintă raportul.

Cu un semn din cap, iscoada și-a umezit buzele uscate și a spus:

– Generale, au descoperit câteva corăbii. O întreagă flotă. Sunt într-un golf, la depărtare de trei zile de mers călare.

– Corăbii? O flotă? a întrebat Aiax ridicând din sprâncene. Corăbii de război?

– Nu, generale. Corăbii de transport, pline cu grâne. L-am prins pe unul dintre membrii echipajului și l-am luat la întrebări. Navele fac parte din flota de grâne care se îndrepta spre Roma. Au fost surprinse de o furtună pe mare. Două dintre ele s-au scufundat. Restul au suferit avarii și s-au văzut silite să intre în golf pentru reparații. Acolo le-am găsit noi, trase pe uscat cât așteaptă să le sosească lemne de arboradă, parâme și pânze ca să-și poată continua drumul spre Roma.

Aiax a gândit cu repeziciune.

– Cât mai durează până fac reparațiile?

– Mai durează, domnule. Omul nostru socotea că era nevoie de câteva zile pentru a găsi lucrurile necesare spre a fi trimise în golf.

– Și unde este acest membru al echipajului?

Iscoada a dus mâna la gât și a făcut un semn.

– Îmi pare rău, generale. Am socotit că așa era cel mai bine.

Aiax l-a aprobat cu o mișcare din cap. În minte, analiza importanța veștii. A zâmbit în sinea lui și a murmurat:

– Flota de grâne...

Fuscus a căscat ochii mari de entuziasm.

– În numele zeilor, dacă am pune mâna pe încărcătura aceea, i-am putea hrăni pe oamenii noștri aproape un an.

Aiax a chicotit.

– Fuscus, ți-a scăpat un amănunt important. Nu ai noștri au nevoie de grânele alea, ci populația din Roma. Fără proviziile respective, vor pieri de foame. Cât timp crezi că va reuși împăratul să reziste în fața unei mulțimi înfometate? Aiax a dat satisfăcut din cap, apoi a continuat: În cele din urmă, avem o armă pe care o putem ține la beregata dușmanului.

26

Echipajele corăbiilor de război au primit misiunea de a îngropa morții din Matala, iar Fulvius a pornit în marș spre Gortina în fruntea coloanei sale. Cato a plecat cu un escadron din cohorta călare, chinuit de îngrijorare pentru soarta prietenilor săi. I-a condus pe călăreți la galop, gonind pe drumul prăfuit ce ducea spre capitala provinciei, îngrozit tot timpul de ceea ce ar putea vedea în momentul când orașul îi va apărea în față. Cailor și oamenilor li s-a îngăduit să se oprească pentru odihnă doar când erau în pragul epuizării, după care Cato le ordona soldaților să meargă pe jos alături de armăsari, până când aceștia își reveneau îndeajuns pentru a putea fi călăriți.

În răstimp, prin mintea lui se derula un vârtej ametitor de imagini. Își închipuia Gortina în ruine fumegânde, străzi presărate cu cadavre măcelărite până sus pe acropolă, unde... A închis ochii strâns o clipă pentru a goni acea imagine din gând și a început să se roage, implorându-i în tăcere pe zei să o cruțe pe Iulia și pe toți ceilalți. A făcut jurământ că, dacă aceștia erau în siguranță, el va deveni slujitorul zeilor – sclavul lor – și va trăi doar pentru a le îndeplini dorințele. Iar dacă prețul pentru viața și siguranța lor ar fi fost

propria-i viață, accepta și asta.

O voce lăuntrică l-a mustrat, acuzându-l de ipocrizie. De când credea cu atâta tărie în intervenția divină? Se simțea sfâșiat între cele două îndemnuri potrivnice, apoi a început să se gândească la răzbunare. Dacă Aiax îi ucisese, Cato a luat hotărârea să nu-și găsească liniștea până nu-l va vâna și doborî, indiferent de prețul pe care va trebui să-l plătească. Inima i s-a umplut de ură, care i s-a vărsat apoi în vene, și s-a simțit copleșit de dorința aprigă și arzătoare de a-l distruge pe gladiator, de a șterge de pe fața pământului orice bucățică din ființa lui. Până atunci nu îl animase niciodată o asemenea dorință de răzbunare și, preț de o frântură de secundă, o parte a minții lui, în continuare capabilă să gândească logic, i-a adus aminte că exact aceeași dorință de răzbunare alimenta focul ce ardea în sufletul lui Aiax.

– Să-l înghită Hadesul pe Aiax, a murmurat centurionul către sine, printre dinții încleștați.

Decurionul care mergea pe jos pe lângă cal i-a aruncat o privire.

– Ați spus ceva, domnule?

– Poftim?

Cato s-a uitat sever la el.

– Mi s-a părut că ați spus ceva. Credeam că ați dat vreun ordin.

– Nu. N-am spus nimic. Nimic. Apoi a ocolit calul. Încălecați!

Piepturile cailor încă se umflau ca niște foale, așa că decurionul l-a privit pe Cato, pregătit să protesteze, apoi și-a mușcat buzele. Restul

soldaților din escadron au urcat osteniți în șei și au tras de hățuri.

– Mișcă-te mai repede! s-a răstit Cato la unul care era mai lent. Dacă vom întârzia, să vă ajute zeii.

– Domnule, a spus decurionul, aducându-și calul mai aproape de cel al lui Cato și a coborât glasul. Băieții sunt epuizați.

– Nu-mi pasă. Trebuie să ajungem cât mai curând la Gortina. Ai auzit?

– Domnule, nu are nicio importanță cât de curând ajungem la Gortina, a continuat, arătând către oamenii lui. Suntem doar treizeci. Dacă sclavii sunt tot acolo, nu vom reuși să facem nimic. Iar dacă au cucerit deja orașul, atunci... A ridicat din umeri și a zis: Nu vom putea schimba ceea ce s-a petrecut.

– Nu mă interesează, a mârâit Cato. Eu comand, iar dacă va trebui să călărim până când caii se vor prăbuși sub noi de oboseală ca să ajungem la Gortina înainte de căderea întunericului, așa vom face. Ai înțeles?

Decurionul a respirat adânc, apoi și-a plecat capul.

– Atunci să mergem! Cato a ridicat brusc o mână în aer și a făcut semn spre drum, apoi a îndemnat calul să meargă la trap. Înainte!

A mânat calul până când acesta a început să galopeze. Spre sfârșitul după-amiezii, când umbrele începuseră să se lungească, indicatoarele de pe marginea drumului spuneau că orașul era aproape. Recoltele de pe câmpuri fuseseră culese, iar livezile de pomi fructiferi și de măslini prin dreptul cărora trecuseră fuseseră golite de orice fructe, ca și cum un roi de lăcuste pustiise pământul. Alături de care și căruțe au dat și peste cadavrele unor oameni care nu reușiseră să se refugieze din fața

sclavilor. Cato a simțit un nod dureros în stomac văzând dovada că Aiax și armata lui ajunseseră acolo înaintea lui. Simțea că va ajunge în pragul nebuniei din cauza spaimei pe care o trăia la gândul că, odată ajunși în oraș, vor vedea scene cumplite.

Apoi au trecut prin dreptul ultimului indicator, iar când drumul a ajuns în culmea unei ridicături, orașul le-a apărut în față. Cato și-a oprit calul.

– Stați!

În fruntea oamenilor care respirau greu și a cailor care fornăiau, Cato a examinat peisajul cu ochii mijiți. Pământul din jurul orașului purta semne evidente că acolo fusese așezată o tabără uriașă. Din sutele de focuri care pârjoliseră solul rămăseseră doar movilițe de cenușă. Toți copacii și arbuștii fuseseră doborâți și folosiți pentru a face focul, iar clădirile mici din apropiere fuseseră distruse în căutarea oricărei fărâme de lemn. Ici și colo zăceau grămezi de oase de animale, curățate aproape complet de carne de către cei care se hrăniseră în zonă, iar acum acestea atrăgeau mici stoluri de păsări și grupuri de șobolani ce se ospătau cu zgârciurile rămase. Existau și câteva latrine, dar mai toți cei care își avuseseră tabăra acolo își făcuseră nevoile în anumite locuri stabilite de comun acord, locuri rămase acum la vedere. În afara orașului se zăreau câteva siluete, iar altele se aflau pe ziduri și turnuri.

– Ai noștri sau ai lor? a murmurat decurionul.

– Nu putem afla decât într-un singur mod, a răspuns Cato, strângând mai tare frâul între degete.

Decurionul s-a uitat tăios la el.

– Dacă aceia sunt sclavi, caii noștri sunt prea obosiți pentru a mai avea șansa de a scăpa cu fuga.

– Atunci ai face bine să te rogi să fie oamenii noștri.

Cato a făcut semn coloanei să continue drumul, apoi și-a îndemnat calul la trap. Au început să traverseze câmpia care îi despărțea de oraș. La apropierea lor, s-a auzit o sunet ascuțit de corn, iar cei din afara zidurilor s-au grăbit să se retragă spre cele mai apropiate porți și uși de ieșire. Când au ajuns la vreun sfert de milă de poarta de apus a orașului, Cato a făcut calul să răărească pasul și a ordonat purtătorului de stindard al escadronului să îl înalțe, astfel ca flamura să fie clar vizibilă atunci când se vor apropia mai mult.

Decurionul a făcut un semn către oamenii de pe poartă, zicând:

– Sunt sigur ai noștri, domnule.

– E prea devreme ca să fim siguri, i-a răspuns Cato. Răsculații au luat armurile și armele de la cei pe care i-au ucis. Să fiți cu ochii în patru.

Când Cato și-a mânat calul spre poarta închisă, dinapoia meterezelor a apărut o siluetă care a ridicat o mână, strigând:

– Stați! Tu, cel din frunte, înaintează și spune cine ești.

Cato a plescăit din limbă și s-a apropiat.

– Tribun Cato! M-am întors de la Alexandria cu întăriri. Deschideți poarta!

– Am înțeles, domnule! a răspuns optio de strajă cu un aer ușurat.

Câteva momente mai apoi, canaturile porții s-au deschis spre înăuntru, iar Cato a dat pinteni calului, pătrunzând în oraș, urmat de restul escadronului. Imediat ce a trecut de poarta arcuită, a coborât din șa și a pășit spre optio, arătând spre câmpie.

– S-ar părea că ați avut vizitatori cât am fost eu plecat.

– Da, domnule. Mii de oameni.

– V-au dat mult de furcă?

– Au declanșat un atac chiar în ziua când au sosit, și au plătit scump pentru asta. Apoi, și-au pus în gând să ne facă să murim de foame.

– Și unde sunt acum?

Optio a clătinat neștiutor din cap.

– N-am habar, domnule. Au plecat azi-dimineață. Probabil că au ridicat tabăra în timpul nopții și au lăsat focurile arzând, ca să nu ne dăm seama decât la mijirea zorilor. Guvernatorul a trimis patrule ca să vadă încotro s-au îndreptat.

– Guvernatorul?! a exclamat Cato încruntându-se. Dar prefectul unde este? Macro.

– Macro a dispărut, domnule.

– Dispărut? Centurionul s-a apropiat de optio și l-a prins de tunică. Ce vrei să spui?

– A fost capturat, domnule.

– Macro, prizonier? Nu cred. Cum a fost posibil? Spuneai că atacul a fost respins.

– Nu s-a întâmplat atunci, domnule, ci mai târziu, când încerca să o ducă pe fiica guvernatorului într-un loc sigur, departe de oraș.

Cato a simțit un nod în gât și s-a uitat fix în ochii ofițerului. A coborât glasul și a zis:

– Fiica guvernatorului?! Și ea a fost capturată?

– Da, domnule.

– De unde știi?

– Căpetenia răsculaților, acel gladiator, i-a adus într-o cușcă și a încercat să-l convingă pe guvernator să se predea.

Cato a simțit o undă de speranță în suflet.

– Deci, sunt în viață.

– Da, domnule. Ori cel puțin erau atunci când gladiatorul i-a arătat guvernatorului. Asta s-a întâmplat însă acum câteva zile, domnule. E ultima oară când i-a văzut cineva.

Groaza a năvălit din nou în sufletul lui Cato. A coborât privirea și a văzut că încheieturile degetelor i se albiseră strângând hamul ofițerului. S-a silit să-și desfacă degetele și s-a retras, după care a făcut un semn către cavaleriști.

– Du-i pe oamenii ăștia la grajdurile de la palatul guvernatorului. Să te îngrijești de hrana cailor și a soldaților și să le găsești loc de dormit.

– Am înțeles, domnule.

– Guvernatorul are cartierul general tot pe acropolă?

– Da.

– Prea bine. Cato a respirat adânc pentru a-și mai potoli încordarea din piept. Executarea, optio.

Lăsând calul în grija decurionului, centurionul a pornit pe străzi către drumul ce urca spre intrarea în acropolă. Orășenii siliți să trăiască în ruinele prin dreptul cărora trecea nu i-au acordat mai mult de o privire în timp ce-și pregăteau masa de seară. Resemnarea și durerea din suflete li se citea limpede pe fețe. Doar copiii păreau mai vioi și mulțumiți, jucându-se nepăsători printre mormanele de dărâmături aflate între cădirile rămase în picioare.

Momentul de speranță simțit de Cato la auzul veștii că Macro și Iulia trăiau era acum umbrit de faptul că ei se aflau tot în ghearele lui Aiax. Atâta vreme cât slujeau drept ostatici, aveau să trăiască, însă în clipa în care dușmanul îi va socoti fără de niciun folos, viețile lor vor fi în primejdie. Ba mai rău, dacă Aiax își punea în minte să recurgă la o răzbunare îngrozitoare pentru moartea tatălui său, atunci Macro și Iulia aveau să fie supuși unor torturi inimaginabile înainte de a li se face favoarea de a muri. Cato a simțit că i se face rău gândind toate acestea, și a trebuit să se oprească puțin înainte de a continua să urce panta spre acropolă.

Când a ajuns la cartierul general, l-a găsit pe senatorul Sempronius în biroul lui, stând la fereastră și privind în gol spre oraș. Pe masa de lucru era o stacană de vin, iar el ținea o cupă în mână când Cato a bătut în tocul ușii.

– Ce mai e? a răspuns Sempronius cu glas obosit. Parcă țin minte că am dat ordin să nu fiu deranjat.

– Sunt eu, domnule, a spus Cato cu glas domol.

Sempronius s-a răsucit imediat și pe fața lui a apărut o expresie de ușurare.

– Cato! M-am temut că n-o să te mai văd niciodată. Intră, băiete. Așază-te.

Vorbea puțin neclar. Centurionul nu și-a dat seama dacă era din cauza extenuării, a suferinței sau a vinului. Sempronius a pus cupa pe masă și a umplut-o, după care a împins-o spre Cato. Câteva picături s-au vărsat peste buza cupei și au alunecat spre piciorul ei. Senatorul s-a aplecat în față, sprijinindu-se pe coate.

– Ia spune, ce ai de raportat?

– Domnule, am auzit ce s-a întâmplat cu Macro și Iulia.

Umerii lui Sempronius s-au pleoștit.

– Da.

– Trebuie să credem că sunt încă în viață.

Guvernatorul a mișcat din cap și, vreme de câteva momente, amândoi s-au privit cu o întristare care nu mai avea nevoie de cuvinte. Apoi Sempronius și-a dres glasul și, coborând ochii spre mâini, a spus:

– Raportul, te rog.

– Am înțeles, domnule. Legatul Petronius ne-a pus la dispoziție mai

toți oamenii pe care i-ați cerut. Am debarcat azi-dimineață la Matala. Eu am venit înaintea forțelor principale. Întăririle vor ajunge la Gortina până mâine-seară.

– Bine.

– Mai sunt și corăbiile de război și marinarii rămași la Matala, pe care i-am putea mobiliza. Întăririle sunt sub comanda centurionului Fulvius, din Legiunea a Douăzeci și Doua.

– Fulvius? De ce nu tu, așa cum am cerut eu?

– Legatul Petronius a socotit că sunt prea tânăr ca să primesc comanda. L-a numit pe Fulvius în fruntea coloanei până când aceasta va sosi la Gortina, apoi va trebui să vă asumați autoritatea asupra ei. Credeam că Macro va fi numit în funcția asta, domnule.

– Da, dar acest lucru nu mai este posibil. Vom avea nevoie de alt comandant. Sempronius a ridicat privirea, zicând: Mai ai documentul prin care te autorizam să acționezi în calitate de tribun?

– Da, domnule. Cato a dus mâna la șnur și a scos tubul din piele de sub tunică, după care i l-a întins guvernatorului. E aici, împreună cu inelul.

Sempronius a luat tubul, a dat deoparte capacul și a răsturnat conținutul lui pe masă. Și-a pus pe deget inelul de familie, a ridicat pergamentul rulat și, rămas pe gânduri, a lovit ușor cu el în tăblia mesei.

– Macro nu mai este alături de noi. Prin urmare, comanda îți va fi încredințată ție, Cato.

– Mie? Cato a scuturat uimit din cap. Eu? Dar...

Sempronius a împins documentul peste masă.

– Uite. Numirea ta rămâne în vigoare, ceea ce înseamnă că, în calitate de tribun, ai rang mai mare decât Fulvius. Comanda forțelor din Gortina îți aparține. E hotărârea mea și devine ordin. Când sosesc întăririle, vreau să preiei comanda, să-l găsești pe Aiax și să-i nimicești armata. Asta e prima ta grijă. Să nu îngădui altor lucruri să împiedice îndeplinirea acestui ordin.

– Adică, domnule?

– Nu vom negocia cu rebelii. Nu încheiem nicio înțelegere cu privire la ostatici. Sempronius și-a înghițit nodul din gât. Îți este limpede?

Cato a confirmat, apoi a întrebat:

– Și dacă în cursul îndeplinirii ordinelor primite, mi se oferă șansa de a salva ostaticii...

Sempronius s-a uitat lung la el cu ochi umezi și buzele au început să-i tremure.

– Atunci, îmi aduci fata înapoi, ai auzit? Și să-ți salvezi prietenul.

– Voi face tot ce-mi stă în putință să-i salvez pe amândoi, a răspuns Cato. Jur pe viața mea.

Patrulele trimise să descopere și să urmărească armata sclavilor s-au prezentat la raport în seara următoare, exact când centurionul Fulvius a ajuns lângă oraș în fruntea coloanei de legionari și auxiliari obosiți și

prăfuiți. În timp ce oamenilor li se găseau locuri de încartiruire în oraș, Fulvius și ofițerii comandanți de cohorte au fost convocați la cartierul general al guvernatorului, unde îi așteptau Cato și Sempronius.

Centurionii legionari și prefecții auxiliarilor s-au așezat pe băncile plasate în fața mesei de lucru a guvernatorului, după care câteva ordonanțe le-au adus cupe cu apă aromatizată cu lămâi stoarse. Imediat ce s-au revigorat, Sempronius a lovit cu palma în masă, cerând astfel să se facă liniște.

– Domnilor, știu că sunteți obosiți, de aceea voi fi scurt. Ați fost trimiși în Creta ca să înăbușiți răscoala sclavilor conduși de Aiax. Din ultimele informațiile pe care le deținem, el mărșăluiește spre răsăritul insulei. Apreciem că are sub comandă în jur de douăzeci de mii de oameni înarmați și alți câțiva care îi însoțesc.

Analizând situația, ofițerii au schimbat priviri îngrijorate. Sempronius a tușit.

– Totuși, asta nu este întreaga poveste. Doar o mică parte dintre oamenii lui sunt înarmați corespunzător, și doar câțiva au instruire militară sau experiență de luptă. Trupelor voastre nu le va fi prea greu să-i înfrângă, cu condiția să-i obligați să intre în luptă. După ce sunt învinși, trebuie strivit fără milă orice sclav rebel. A făcut o pauză pentru a fi mai convingător. Aveți întrebări?

Fulvius a dat din cap.

– Știți de ce au renunțat la asediu și s-au dus spre est?

– Deocamdată, nu.

– Știm încotro s-ar putea îndrepta?

Sempronius a clătinat din cap.

– Nu. Mi s-a spus că în drumul lor nu există orașe sau porturi mari. Doar o fâșie liniștită de coastă, în apropierea unui oraș părăsit pe nume Olous.

– E posibil să fi aranjat cu niște corăbii pentru a fi luați din golful din apropiere de Olous, a intervenit Cato, făcând semn cu capul spre o hartă a insulei, care atârna pe peretele îndepărtat al biroului.

– De unde ar găsi corăbii? a întrebat Fulvius. Am înțeles că mai toate au fost distruse de val.

– Sclavii au jefuit mult aur, argint și alte lucruri prețioase, a explicat Cato. Nu cred că le-ar fi greu să găsească unii proprietari de nave care, pentru a-și sluji interesele, în avariția lor, abandonează orice principii. Totuși, avem o escadră de corăbii de război în așteptare la Matala. Dacă le trimitem la Olous, s-ar putea să-i prindem pe răsculați între corăbiile noastre și soldații voștri. Dacă reușim, nu vor avea de ales și vor trebui să lupte cu noi.

– Bine, atunci, a spus Fulvius. Voi transmite ordin către galere să pornească într-acolo. Oamenii mei pot porni spre Olous încă din zori.

Sempronius și-a dres glasul și s-a înălțat în scaun.

– Nu va fi nevoie, centurion. Ofițerii mei pot da ordinele necesare.

– Poftim?! a exclamat Fulvius surprins. Dar am înțeles că Macro a căzut prizonier.

– Da. Tocmai de aceea i-am ales un înlocuitor. Sempronius a făcut semn spre Cato. Tribunul va prelua comanda asupra forțelor locale și a întăririlor voastre.

– El? a făcut Fulvius, privindu-l țintă pe Cato. Domnule, mă văd silit să protestez.

– Ai auzit ordinul cât se poate de limpede, centurion. Trebuie să-mi predai comanda în momentul în care ajungi la Gortina. Și ai ajuns. Eu l-am ales pe tribunul Cato să comande forțele reunite. Tu vei fi adjunctul lui la comandă.

Fulvius a clătinat din cap.

– Domnule, cu tot respectul, tribunul este prea tânăr și lipsit de experiență pentru a prelua comanda.

– Serios? Sempronius s-a rezemat de spătarul scaunului și, uitându-se la Cato, a început să numere pe degete. Numit optio în A Doua Legiune. Ai făcut parte din trupele care au invadat Britania și ai fost decorat pentru bravură. Tu și Macro ați salvat familia generalului Plautius. Ai participat la capturarea comandantului dușman Caratacus și la înfrângerea ulterioară a rămășițelor armatei lui. Apoi ai fost detașat la flota Ravennei pentru a urmări și distruge escadra de nave-pirat care terorizau coasta Iliriei. După aceea ai luptat în Iudeea și ai înăbușit o răscoală. Și apoi, când te-am cunoscut la Palmira, ai păstrat citadela, pentru ca mai târziu să-i înfrângi pe parți într-o bătălie de la graniță. Sempronius s-a uitat direct la Cato. Am dreptate?

– Da, domnule. Dar nu-mi pot asuma toate meritele pentru asta.

Fulvius l-a privit pe Cato cu o expresie de admirație, dar apoi s-a

întors brusc spre Sempronius.

– Un trecut impresionant, recunosc, dar cum centurionul Macro a fost luat prizonier, cred că ar trebui să prezint problema legatului meu, domnule.

– De ajuns! Tu și Cato ați primit ordinele ce vă privesc. Nu admit alte comentarii pe această temă. Vă însărcinez pe amândoi să-i găsiți și să-i înfrângeți pe răzvrătiți. Discuția s-a încheiat. Tribun?

Cato a încremenit.

– Da, domnule?

– Ai multe de făcut. Treci la lucru.

Sempronius s-a ridicat de pe scaun și toți ofițerii s-au grăbit să ia poziția de drepți în timp ce el a ieșit cu pași mari pe ușă. Imediat ce guvernatorul a plecat, Cato a luat o poziție ceva mai relaxată, după care a urmat o tăcere stânjenitoare, întrucât ofițerii se uitau ba la el, ba la Fulvius. Cato și-a dres glasul.

– Domnilor, cred că sunteți conștienți de situație. În zilele ce vor urma, ne vom confrunta cu un dușman dificil. A surâs vag și a continuat: Sunteți liberi. Centurion Fulvius, mai rămâi.

Fulvius a făcut semn că a înțeles, și a rămas în picioare, în vreme ce restul ofițerilor au ieșit cu toții pe rând din cameră, iar ultimul a închis ușa.

Cato a ocupat scaunul lăsat liber de Sempronius și l-a privit pe celălalt bărbat drept în ochi.

– Îmi dau seama că nu ești prea încântat de hotărârea guvernatorului.

– Nu, nu sunt, a confirmat centurionul cu glas tăios. Presupun că lista reușitelor tale este corectă.

– Este.

– Evident, ești un ofițer tânăr cu reușite impresionante, a recunoscut Fulvius. Am convingerea că odată cu trecerea vremii vei ajunge departe. Însă întreabă-te, este acesta momentul cel mai potrivit să-ți asumi riscul de a numi pe cineva tânăr în dauna cuiva cu experiență?

– Mi s-a părut că rostul remarcilor guvernatorului a fost de a dovedi că eu *am* experiență, i-a răspuns Cato sec. În orice caz, întrebarea referitoare la cine ar trebui să comande nu are niciun rost. Guvernatorul m-a numit pe mine. Desigur, în cursul campaniei voi fi încântat să ascult orice sugestie ai avea de făcut.

Fulvius a încuviințat, iar Cato a socotit că trebuia să se asigure că centurionul nu lua asta drept o invitație de a-i submina autoritatea.

– Vreau să ne înțelegem clar asupra unui anumit lucru, Fulvius. Nu voi tolera nicio încercare de contrazicere în fața celorlalți ofițeri sau a soldaților. Ai înțeles? Dacă vei dezaproba vreo hotărâre de-a mea, îți poți prezenta părerea doar între patru ochi.

– Am înțeles.

Cato a respirat adânc.

– De acum înainte mi te vei adresa cu „domnule”.

Fulvius și-a reprimat iritarea și a salutat milităreste.

– Am înțeles, domnule.

– Bine.

Cato se simțea ușurat de faptul că evitase o confruntare directă. De fapt, nu avea certitudinea că era mai bun pentru acea slujbă decât Fulvius, fără a mai vorbi de Macro. Totuși, nu avea cum să scape de răspunderea pe care Sempronius i-o aruncase pe umeri. N-o putea face decât cedându-i toată autoritatea centurionului Fulvius, și Cato nu avea de gând să procedeze astfel câtă vreme Iulia și Macro erau încă prizonierii răsculaților. A tăcut o clipă, zâmbind în sinea lui când și-a dat seama că tocmai de aceea îl alesese Sempronius pentru a comanda forțele reunite. Avea nevoie de cineva care să nu primejduiască viața fiicei lui. Singurul om care avea același interes ca Sempronius de a o salva pe Iulia era Cato. Preamărirea reușitelor lui fusese doar un șiretlic prin care să distragă atenția lui Fulvius de la adevăratul motiv al numirii lui Cato, a tras el concluzia cu un sentiment nu tocmai plăcut. Indiferent cum ar fi stat lucrurile, el ar fi făcut tot ce i-ar fi stat în puteri ca să salveze viața Iuliei și pe cea a lui Macro.

Fulvius îl țintuia cu privirea nerăbdător, așa că tribunul și-a limpezit gândurile pentru a analiza detaliile legate de viitoarea campanie.

– Trebuie să plănuim amănunțit și să ne coordonăm cu navele de război. Te rog să convoci oamenii din comandament. Ne așteaptă o noapte lungă.

– Am înțeles, domnule.

Fulvius s-a ridicat, a salutat și a părăsit biroul. Cato s-a uitat o clipă după el, apoi a oftat și a întins mâna după un stilus și o tăbliță cerată

nefolosită și s-a apucat să întocmească un proiect de ordin de marș pentru oamenii pe care îi comanda din acel moment.

Când zorile dădeau orizontului o strălucire rozalie și apoasă, coloana se pusese deja în mișcare. Două escadroane de cavalerie se aflau la o jumătate de milă în fața primei cohorte de legionari. Cavaleriștii erau dispersați într-un evantai larg pentru a depista din vreme orice încercare de ambuscadă și pentru a descoperi și ucide sau captura rebelii rătăciți pe care i-ar fi putut întâlni în drumul spre Olous. Cato le spusese limpede decurionilor din fiecare escadron că dorea prizonieri care să fie interogați. Mai mult decât orice voia să știe dacă Macro și Iulia erau încă în viață. Nu era greu de ghicit drumul urmat de armata rebelilor. Ținutul din fața coloanei romane fusese devastat de inamici și era presărat cu clădiri arse, cadavre și rămășițe de focuri. Cato era încă nedumerit de hotărârea lui Aiax de a renunța atât de brusc la asedierea orașului Gortina și de a porni spre coasta de răsărit.

Stând călare lângă poarta orașului, Cato urmărea coloana lungă de legionari, urmată de convoiul de bagaje și apoi de auxiliari, șerpuind pe drumul care urca spre dealurile unduitoare aflate la orizont. Peste câteva ore, corăbiile de război de la Matala aveau să primească ordin să înceapă deplasarea de-a lungul coastei sudice. Cu toate că armata avea doar șaizeci de mile de mărșăluit de-a curmezișul șirei spinării a insulei, iar flota trebuia să parcurgă o distanță de cel puțin patru ori mai mare, corăbiile urmau să ajungă primele, având ordin să blocheze intrarea în golf și să împiedice sosirea sau plecarea oricărei nave. Dacă rebelii se gândeau să scape pe calea mării, atunci acea rută le era închisă, iar apropierea forțelor conduse de Cato le dădea foarte puțin spațiu de manevră, mai ales că răzvrătiții erau încetiniți de necombatanții aflați în rândurile lor.

În timp ce ultimii oameni din coloană ieșeau pe poarta orașului, Cato l-a văzut pe Sempronius trecând prin arcada laterală, ceva mai mică, și pășind hotărât spre el.

– Bună dimineața, domnule, a salutat centurionul. Ați venit să ne vedeți plecând?

Sempronius a întins mâna în sus și l-a prins de degete.

– Zeii să vă aibă în paza lor, Cato, pe tine, Iulia și Macro.

Tânărul a dat din cap.

– Voi face tot ce pot ca să-i aduc înapoi.

– Știu.

Senatorul i-a dat drumul la mână și s-a retras câțiva pași, iar Cato a tras încet de frâu și a dat pinteni calului, care a pornit la trap pe lângă șirurile de trupe auxiliare, împovărate de jugurile de marș, înaintând prin praful stârnit de cei aflați înaintea lor.

Le-au trebuit două zile de marș anevoios ca să ajungă în orașul Lytus, așezat pe un deal. Zidurile fuseseră sfărâmate în bucăți de cutremur, iar răzvrătiții jefuiseră orașul și-i trecuseră prin tăișul sabiei pe mai toți locuitorii. O mână de bătrâni, femei și copii rătăceau printre ruine având pe chipuri expresii resemnate. Cato a dat ordin ca ei să primească hrană și a detașat o centurie care să-i escorteze înapoi până la Gortina. Apoi, în vreme ce oamenii înjghebau o tabără de marș folosindu-se de bucăți de moloz din ziduri ca să se adăpostească peste noapte, centurionul li s-a alăturat lui Fulvius și comandamentului său

în micuțul templu închinat Atenei, rămas neatins într-un colț al forumului. Unul dintre copiști aprindea deja lămpile cu ulei și le împărțea camarazilor lui, în vreme ce ei stăteau cu picioarele încrucișate pe podea, pregătiți să organizeze, ca de obicei, puterea armată și consumul de rații. Cât Fulvius a semnat fiecare dintre evidențele completate, Cato s-a apucat să citească rapoartele zilnice venite de la iscoadele pe care Sempronius le trimisese pentru a urmări armata rebelilor. Acestea confirmau că Aiax continua să se îndrepte spre răsărit, spre Olous. Centurionul a dat satisfăcut din cap. Armata răsculaților ajunsese deja la mare și intrase într-o capcană pe care singură și-o întinsese. Era greu de crezut că Aiax ar fi fost în stare să comită o asemenea greșeală și, preț de un moment, Cato a simțit brusc o undă de îndoială combinată cu îngrijorare. Trebuie că exista ceva ce lui îi scăpase. Un motiv care să explice evidenta neghiobie a gladiatorului.

Tocmai terminase de citit raportul și se pregătea să îi ureze noapte bună lui Fulvius, când Cato a auzit un ropot de copite în forumul din fața templului. Una dintre gărzile care păzeau cartierul general a strigat către noul sosit. Un moment mai apoi, o iscoadă a intrat în fugă pe ușă. A aruncat o privire în jur, l-a văzut pe Cato purtând mantie roșie, apoi s-a grăbit spre el și a salutat.

– Permiteți să raportez, domnule, am un mesaj urgent de la decurionul meu.

– Păi și-a prezentat deja raportul pe ziua de azi.

– Da, domnule. Asta a fost înainte de a mai înainta puțin spre un loc de unde am putut vedea armata rebelilor de la Olous.

– Și?

– Domnule, golful este ticsit de corăbii de transport. Mai toate sunt avariate. Catarge rupte și cu velatura împrăștiată peste tot. Unele dintre ele au eșuat voluntar și, din câte am văzut, sunt în reparații.

Cato s-a încruntat. De unde procuraseră răzvrătiții atâtea corăbii? O flotă de corăbii de transport, din câte se părea. Brusc, și-a dat seama că în Mediterana de răsărit există doar o asemenea flotă în acele momente, așa că a întrebat:

– Ai văzut vreun semn de identificare al corăbiilor?

– Da, domnule. O flamură purpurie care flutura în vârful fiecărui catarg.

Cato a scos un sunet de uimire și a aruncat o privire spre Fulvius.

– Ai auzit?

– Da, domnule.

– Așadar știi ce înseamnă asta, a zis Cato, străbătut de un fior rece de teamă. Aiax a capturat flota de grâne.

– Dacă e adevărat, ce caută flota tocmai acolo?

– A avut loc o furtună, a explicat centurionul. A izbucnit la câteva zile după plecarea flotei din Egipt. Probabil că le-a scos de pe ruta obișnuită, producându-le multora stricăciuni. Sigur au fost duse în golf pentru reparații.

– De aceea au ridicat asediul! a exclamat Fulvius pocnind din degete. Cu siguranță că Aiax a primit vestea că flota de grâne a fost silită să se îndrepte într-acolo.

Cato a confirmat cu o mișcare din cap.

– Iar acum a pus mâna pe grânele ce trebuie să aprovizioneze Roma. Poți fi sigur că dacă nu facem ce ne cere el, poate distruge flota și toate grânele. Dacă se întâmplă așa ceva, peste o lună, mulțimea va sfârteca Roma în bucăți.

Golful de la Olous

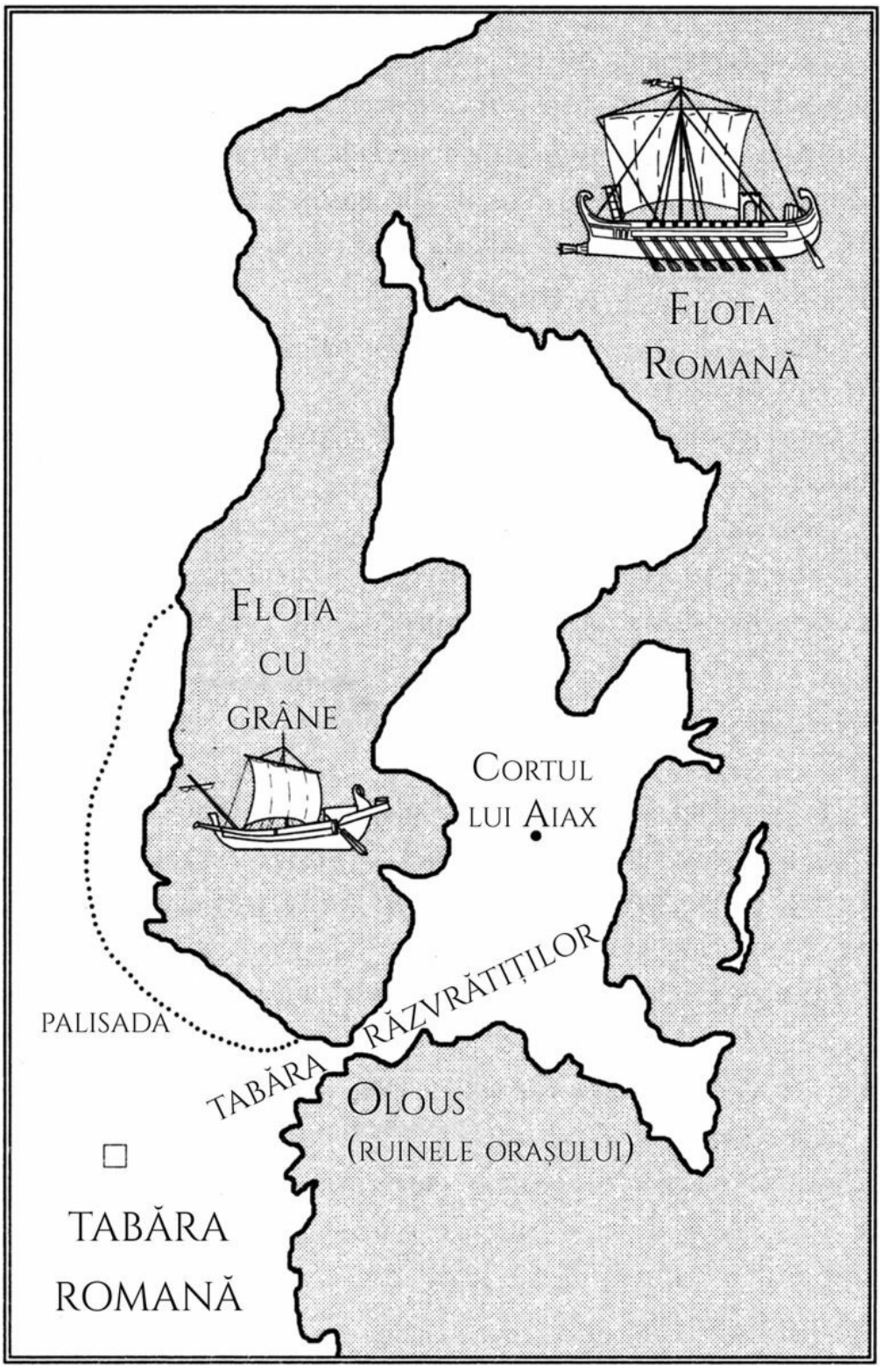

27

Macro privea printre gratii în josul dealului, spre golf. Era dimineața târziu, iar razele soarelui se furișau printre zăbrele, aruncând umbre prelungi în interior. În jurul lor, sclavii se instalau în noua tabără, care se întindea pe panta colinei. Aiax preferase să-și înalțe corturile pe peninsula îngustă și stâncoasă ce proteja golful de marea deschisă. Oamenii din grupul lui de luptă, împreună cu femeile și copiii lor, își stabiliseră tabăra în jurul lui, într-un cerc aproximativ, iar Macro nu vedea nicio posibilitate de a evada, chiar dacă el și Iulia ar fi reușit să iasă din cușcă. Din cauza stării jalnice în care arătau, ar fi atras imediat atenția asupra lor și ar fi fost fugăriți și prinși imediat ce s-ar fi dat alarma.

Jos, în golf, îi vedea pe răsculați instalând în grabă sisteme de apărare în jurul corăbiilor care eșuaseră voluntar. O palisadă improvizată era în construcție la mică distanță în interiorul uscatului, cu turnuri situate la intervale regulate. Echipajele corăbiilor și micile contingente de marinari aflate la bord pentru a le apăra de pirați erau ținute într-o îngrăditură plasată în mijlocul taberei principale. Corăbiile erau acum sub o pază strictă. Navele mai grav avariate fuseseră urcate pe nisip,

în vreme ce restul stăteau legate una de alta la ancoră în largul golfului. Aiax nu voia să rişte defel cu preţioasa captură, şi asta din motive întemeiate. Întorcând capul, Macro a zărit marea printre două corturi ce alcătuiau cartierul general al căpeteniei răzvrătiţilor. Siluetele imposibil de confundat a trei corăbii de război romane stăteau în aşteptare la o milă de ţărm. Asta însemna ceva, a gândit el. Chiar dacă reuşise să captureze flota de grâne, Aiax nu putea folosi navele pentru a scăpa de pe insulă.

Macro şi-a mutat privirea spre Iulia, care stătea rezemată de gratii în colţul opus al cuştii. Ţinea capul aplecat în faţă, învăluit în părul încâlcit ce îi atârna până pe umeri.

– Eşti trează? a întrebat-o în şoaptă. Iulia.

Fata a ridicat încet capul şi, văzând dârele sclipitoare de pe faţa ei murdară, centurionul şi-a dat seama că plânsese din nou. Iulia şi-a înghiţit nodul din gât, apoi şi-a umezit buzele.

– Mi-e sete, a spus ea cu glas chinuit.

– Şi mie.

Li se dădea apă în zori, la amiază şi la crepuscul, când primeau şi un terci subţire şi gras. Aşa trăiseră de când fuseseră vârâţi în cuşcă, în fiecare zi a marşului armatei sclavilor care abandonase brusc asedierea Gortinei. Aiax ordonase ca prizonierii să primească mâncarea ce li se dădea sclavilor de la moşiile unde se practica agricultura. La ora stabilită, aceeaşi bătrână şi o gardă de corp mătăhăloasă de-a căpeteniei veneau la ei pentru a le aduce hrană. Ritualul se desfăşura de fiecare dată la fel. Bărbatul le ordona să se retragă în partea din spate a cuştii, după care descuia uşa pentru a-i

permite bătrânei să intre. Aceasta așeza repede pe pământ două vase deformate din aramă, unul cu terci și celălalt cu apă, și linguri mari, apoi se retrăgea din cușcă. În prima zi, până și stomacul de fier al lui Macro se revoltase în fața mirosului groaznic al terciului făcut din zgârciuri râncede, grăsime și orz. Însă foamea reușea să facă acel amestec să pară gustos, și curând ajunsese să savureze porția mică de mâncare ce i se acorda. Apa devenea din ce în ce mai prețioasă, pentru că arșița din cursul zilei era o tortură: așa că avea gâtul uscat, limba ca o bucată de piele deshidratată și buzele crăpate.

Condițiile de detenție deveniseră nespus de cumplite din cauza lipsei oricăror măsuri de igienă, astfel că amândoi trebuiau să trăiască în duhoarea propriilor mizerii. Fusese destul de dureros pentru Macro să se vadă despuiat de toate hainele în fața Iuliei, și să fie silit să trăiască în asemenea condiții, dar fata nu suferise niciodată o înjosire atât de mare ca aceasta, și nici nu-și imaginase vreodată că va duce o existență atât de greu de îndurat. Macro încercase să o ajute așa cum putea, privind în altă parte când ea trebuia să-și facă vreo nevoie și evitând în mod deliberat să se uite la trupul ei, fixând-o tot timpul drept în ochi. Din fericire, bătrâna care le aducea mâncare îi dăduse o mantie zdrențuită. I-o aruncase, iar Iulia o prinsese pe dată, înfășurându-și corpul în faldurile ei sfâșiate și puturoase. În ciuda acestui neînsemnat element de confort, se simțise imediat paralizată de mizeria din jurul ei și se retrăsese în lungi perioade de mutenie. Apăsat de o tristețe cumplită, Macro o urmărea cum suferă. Era tânără, frumoasă și îndrăgostită de Cato. Nu merita o asemenea soartă.

Când și-a amintit de Cato, tristețea centurionului a devenit înzecită. Iulia îi era mai dragă prietenului său decât orice pe lume. Pierderea ei i-ar fi frânt inima tânărului. Și, Macro era suficient de uman să-și dea

seama, chiar propria lui moarte ar fi constituit o grea lovitură pentru Cato. Erau la fel de apropiați ca frații, deși câteodată Macro se simțea ca și cum ar fi fost mai curând tată și fiu, și îi era groază la gândul că tânărul va face ceva necugetat descoperind că el căzuse prizonier. Asta, presupunând că mai trăia, a gândit el sumbru.

Aiax construise perfect cușca menită să-i tortureze, a socotit Macro. Li se îngăduia să trăiască, dar despuiați de orice demnitate, ținuți ca niște animale – ba nu, mai rău de atât. Având posibilități reduse de evadare și fără vreo șansă de a fi eliberați ca urmare a unor negocieri, pe amândoi îi aștepta un viitor sumbru, asta până în ziua în care Aiax, sătul de cât îi chinuise, avea să dea ordin pentru a fi măcelăriți. Până atunci, însă, Macro era alert la orice prilej prielnic și încerca să-și exerseze mușchii în măsura în care era posibil în acel spațiu restrâns, pentru ca, în cazul în care ar fi fost nevoie să acționeze cu repeziciune, să nu se simtă țeapăn și amorțit.

S-a întors spre Iulia și a făcut un efort să-i zâmbească.

– Nu mai e mult până la amiază.

– Ba mai e destul de mult, a șoptit ea, rezemându-și capul de gratii și privind printre gene la soarele orbitor care-și trimitea razele printre barele de deasupra capului. A închis ochii și a rămas tăcută o vreme, după care a spus: De câte zile suntem aici?

Macro a trebuit să se concentreze ca să-și adune gândurile. Chiar dacă ținuse bine socoteala, din anumite motive se îndoia de cifra pe care o reținuse în minte. A făcut o numărătoare inversă pentru a verifica.

– Aș zice că sunt șaisprezece. Da, șaisprezece, sunt sigur.

– Șaisprezece zile, a spus Iulia oftând. Parcă au trecut șaisprezece ani. Aș prefera să fi murit.

– Nu vorbi așa, i-a răspuns Macro cu glas liniștitor. Cât suntem în viață, există mereu speranță.

– Viață?! a exclamat ea, râzând sec. Numești asta viață?

– Da, sigur. Macro a făcut tot posibilul ca să stea în capul oaselor și să privească drept în ochii Iuliei. O să ieșim de aici. Nu abandona gândul acesta. Îți jur, în numele tuturor zeilor. Sigur vom scăpa.

Ea s-a uitat la el plină de speranță, apoi a dat din cap zâmbind trist.

– Ai dreptate, firește. Ne vor scoate târâș din cușcă și ne vor ucide. Ori poate vom fi lăsați să murim aici, iar într-o bună zi, cineva are să scoată cadavrele noastre afară pentru ca șobolanii și corbii să se ospăteze cu ele.

– Încetează! s-a răstit Macro la ea, apoi s-a silit să îi zâmbească amabil. Îmi stârnești foamea.

Iulia s-a uitat fix la el, apoi a izbucnit în râs. Macro i s-a alăturat, hohotind vesel și simțind o ușurare neînchipuită că o frântură din Iulia de dinainte continua să trăiască. Câțiva răsculați din apropiere s-au întors și s-au uitat curioși la siluetele murdare din cușcă, apoi unul dintre ei, o gardă personală a gladiatorului, s-a apropiat și, printre gratii, l-a împuns în spate pe Macro cu coada suliței.

– Tăcere, tu de colo!

– Lasă-mă în pace, a mârâit centurionul la el, iar omul l-a izbit încă o dată cu bățul în coaste, însă acum mult mai tare, făcându-l să simtă o

durere arzătoare. A reușit să fure o gură de aer și a scrâșnit din dinți ca să evite durerea. Garda a scos un sunet gutural, a scuipat printre gratii, după care s-a retras încet spre umbra unui măslin pipernicit.

– Macro, ai pățit ceva? a întrebat Iulia, uitându-se cu îngrijorare la el.

– N-o să mor eu din atâta lucru, a spus el icnind. Dar ticălosul ăla n-o să aibă scăpare în clipa în care ies de aici.

– Curajoase cuvinte.

– Vorbesc serios. O să iau sulița aia și o să i-o bag prin fund atât de adânc, încât o să-i scot și dinții, nenorocitul... Vai, iartă-mi limbajul galic, domnișoară.

Iulia a clătinat din cap.

– Nu te mai scuza. Cred că în ultimele zile am ajuns să trecem peste finețurile sociale.

– Mie mi-a fost mai ușor decât ție, îmi închipui.

– Da...

Iulia s-a mișcat puțin și a scos un geamăt, după care a încercat să-și găsească o poziție mai comodă, rezemându-se cu spatele de zăbrele.

Macro a întors capul și a examinat din nou scena din golf. Corăbiile de transport erau mari, mătăhăloase și greoaie, și n-ar fi avut nicio șansă în fața unei corăbii romane de război cu care s-ar fi confruntat. Totuși, răzvrătiții puteau afla imediat dacă vasele de război s-ar fi apropiat. Peninsula se întindea cale de aproape două mile, ajungând apoi la strâmtoarea îngustă ce făcea legătura cu marea. Oamenii lui Aiax

puteau vedea imediat dacă vasele de război s-ar fi apropiat de intrarea în golf, astfel că ar fi avut suficient timp la dispoziție ca să incendieze sau să scufunde corăbiile cu grâne.

Deodată, a perceput un nou scâncet și s-a întors, moment în care Iulia încerca din nou să-și ascundă lacrimile. A deschis gura să spună câteva cuvinte liniștitoare, dar a descoperit că nu reușea să le găsească. Nu putea oferi nicio alinare. Niciuna, a înțeles el în cele din urmă.

– Macro.

– Da, domnișoară.

– Câteodată îmi doresc să mă fi ucis atunci, când ai avut posibilitatea.

La auzul vorbelor ei, Macro s-a simțit cuprins de un val de vinovăție. Erau momente când și el dorea să nu fi șovăit atunci, și să o fi omorât pe Iulia cu o scurtă lovitură de sabie, după care ar fi avut vreme să se sinucidă. Se disprețuia însă chiar și pentru simplul fapt că se gândea la un astfel de sfârșit, când exista oricând o șansă, indiferent cât de mică, de a scăpa cu viață sau de a fi răzbunat. Și-a dres glasul și a zis:

– Aș fi făcut-o dacă nu eram doborât înainte de a apuca să lovesc cu sabia. Pesemne că zeii ne-au cruțat cu un anumit scop.

– Chiar așa? Și care ar fi acel scop? Să vadă cât de multe putem îndura?

Iulia a scăpat un râs sec, apoi a tușit câteva clipe, după care a redevenit tăcută. În cele din urmă, a vorbit din nou, pe un ton ce îi trăda îngrijorarea.

– Ce părere ai, Cato mă va mai dori după ce traversăm situația asta?

– Bineînțeles! Ce motive ai avea să te îndoiești?

Ea și-a mușcat buzele și s-a uitat spre trupul ei.

– Uită-te la mine. Sunt dezgustătoare. Murdară. Și asta... mizeria asta a pătruns atât de adânc în mine, încât cred că voi duhni o veșnicie.

– Nu există ceva care să nu poată fi îndepărtat cu apă și săpun, i-a răspuns Macro pe un ton degajat. Vei vedea. Când totul se va termina, vei putea face baie, și atunci te vei curăța complet, iar lumea ți se va părea un alt loc. Și în ea se va afla Cato. Vei reprezenta o imagine minunată pentru ochii lui triști, te asigur.

– Macro, există anumite lucruri, anumite feluri de mizerie, pe care nimic nu le poate îndepărta, a spus ea, și s-a uitat imediat la el. Știi bine că nu sunt chiar proastă.

– Dar nici n-am crezut vreo clipă asta.

– Atunci, nu te strădui să mă binedispui. Dacă – sau când – va sosi momentul în care Aiax se va sătura să ne țină aici, o să ne supună unor torturi, adevărat?

Tăcerea lui Macro a fost suficient de elocventă pentru Iulia, care a continuat:

– Am auzit-o din întâmplare pe una dintre gărzile lui vorbind într-o noapte, la scurt timp după ce am fost prinși. Se discuta despre o femeie care se aflase în această cușcă înaintea noastră. Soția lui Hirtius. Când Aiax s-a plictisit de ea, a dat-o pe mâna oamenilor lui. Iulia s-a cutremurat. S-au slujit de ea toată noaptea în toate modurile

imaginabile. Ea îi implora să o ucidă mai curând, dar ei nu i-au luat în seamă cuvintele și au continuat până când, în cele din urmă, au lăsat-o să sângereze de moarte. Macro, nu sunt în stare să înfrunt așa ceva. Chiar dacă aș supraviețui unui asemenea tratament, sigur nu aș mai putea fi cu vreun bărbat vreodată. Nimeni nu m-ar mai dori. Cel puțin nu Cato. Aș fi dezonorată, iar el m-ar privi cu dezgust și mi-ar întoarce spatele. Iulia și-a reținut emoția și a vorbit atât de încet, încât Macro abia dacă a reușit să o audă. S-ar putea să fac față tuturor lucrurilor, dar nu acestuia. Mă refer la pierderea lui Cato.

– Domnișoară, îl subapreciezi. Cato nu e lipsit de coloană vertebrală. Are un profund simț al onoarei și știe ce înseamnă compasiunea. Am încercat să îl lecuiesc de acest simțământ la începutul carierei lui, dar s-a dovedit mereu încăpățânat. Și așa a rămas. Te iubește, ceea ce va conta pentru el când te va regăsi.

– Chiar crezi asta? l-a întrebat Iulia cu ochi plini de speranță.

– Știu sigur. Hai, gata cu plânsul. Macro a făcut semn spre răsculații aflați în apropiere, adunați în jurul unui foc de tabără, urmărind cum un purcel de lapte era răsucit încet deasupra unui morman de jar. Trebuie să le lăsăm acestor nenorociți impresia că suntem puternici și netemători. Poți face asta, domnișoară. Nu uita, ești aristocrată romană. Trebuie să reprezinți și să susții această tradiție.

– Dar mi-e frică.

– Și mie, a recunoscut Macro. Dar poți face ca ei să nu folosească asta împotriva ta. Iată singura modalitate în care îl putem sfida acum pe Aiax. Așadar, fruntea sus, și arată-te curajoasă la chip față de ticăloșii aceia.

– Voi încerca.

Macro a simțit o mișcare în spatele lui, apoi cineva s-a apropiat și i-a spus la ureche:

– Frumoase vorbe, centurion. Vom vedea cât de curajos te vei dovedi când va sosi momentul să treci prin ceea ce a suferit tatăl meu din cauza ta.

Aiax s-a îndreptat spre capătul cuștii și s-a așezat pe vine într-un loc în care putea fi văzut de amândoi. Avea în mână un copan de pui, pe care l-a ridicat spre gură ca să ia o mușcătură. Apoi a strâmbat din nas și a azvârlit copanul într-o parte. Aproape instantaneu, doi pescărușii s-au rotit prin aer și, coborând pe sol, au început să se lupte pentru carne, lovindu-se unul pe celălalt cu ciocul.

– Duhniți, dar amândoi. Mai mult decât ar fi de ajuns ca să nu-mi priască mâncarea. S-a uitat la prizonieri câteva momente, și apoi a pufnit disprețuitor: Cine ar putea crede că două exemplare atât de dezgustătoare de umanitate ar face parte din mărețul Imperiu Roman? Semănați cu porcii, care se tăvălesc în propria mizerie. Mă întreb ce ar spune împăratul vostru dacă v-ar vedea acum. Și tu, femeie, ce părere ar avea tatăl tău, guvernatorul, dacă ar putea să te vadă în aceste momente, așa cum te văd eu? Nu i-aș găsi nicio vină dacă te-ar dezmoșteni. La urma urmelor, nu arăți potrivit pentru a avea o companie cuviincioasă. Și asta, înainte de a-i lăsa pe oamenii mei să se năpustească asupra ta.

Macro a văzut-o pe Iulia cum se crispează la auzul vorbelor lui, după care ea s-a retras în colțul cel mai îndepărtat al cuștii. Aiax a râs văzând reacția ei, iar Macro s-a simțit cuprins de un val de furie nestăvilită.

– Lasă fata în pace, ticălosule! Dacă vrei să te distrezi, atunci ia-mă pe mine. Ea e doar o tânără. Dar eu? Sunt centurion, un om care a luptat în rândul legionarilor. Aiax, eu reprezint adevărata provocare. Încearcă să mă frângi pe mine, dacă îndrăznești.

În timpul izbucnirii lui Macro, Aiax l-a privit amuzat, după care a clătinat din cap în derâdere.

– Este exact cum am crezut. Cel mai distractiv ar fi să te las să asiști la moartea fiicei guvernatorului. Asta ar fi ceva la care să ai de gândit înainte de a veni să te scoatem din cușcă, domnule centurion. Apoi, cât te vom lăsa pe cruce să putrezești, vei avea timp din belșug să-ți aduci aminte ce i s-a întâmplat ei. Și vei ști tot timpul că vina îți aparține. Dacă nu mi-ai fi ucis tatăl și nu m-ai fi vândut pe mine ca sclav, niciunul dintre noi nu s-ar fi aflat acum aici, față în față.

– Dacă tatăl tău nu ar fi fost un pirat și un ucigaș, nu l-aș fi crucificat, să știi, a spus Macro, apoi a zâmbit. Ce-ar fi să lămurim lucrurile cât se poate de clar, scumpul meu?

Preț de un moment, trăsăturile lui Aiax au rămas înghețate, închipuind o mască de ură amarnică, după care bărbatul a inspirat adânc și, cu un surâs vag, a reușit să-și controleze sentimentele.

– Cred că aș fi în stare să te bat chiar eu în cuie pe cruce, Macro. Da, socotesc că mi-ar face multă plăcere.

– Din acest motiv ne ții prizonieri? Credeam că o faci pentru că am putea deveni ostatici folositori.

– A, da, acesta a fost motivul, dar la început. Numai că, apoi, tatăl fetei a socotit că sfidarea îndărătnică ar reprezenta o virtute mai mare decât

afecțiunea paternă. Iar acum am ostatici cu mult mai prețioși decât voi. Aiax s-a dat deoparte și a făcut semn către corăbiile capturate. Dintr-o singură lovitură, dețin puterea de a hrăni Roma sau de a o lăsa să piară de foame. Imediat ce va afla că flota de grâne a Romei este în mâinile mele, împăratul va trebui să discute condițiile cu mine.

Imediat, a venit rândul lui Macro să rânjească.

– Și ce te face să crezi că împăratul va trata cu tine? În afara golfului văd corăbii romane de război. Nu ai cum să fugi cu navele de transport, și nici nu le poți apăra bine dacă rămân în golf. Marina imperială va acționa fără grabă, și, pătrunzând fără nicio teamă în golf, îți va smulge corăbiile capturate.

– Serios? îți închipui pesemne că m-am născut ieri, a spus Aiax, luându-l în derâdere. Corăbiile acelea de război nu vor îndrăzni să pătrundă în golf, pentru că în clipa în care o vor face, eu voi da ordin ca flota de grâne să fie incendiată. Așadar, dragul meu prieten, îți dai seama cum arată situația pentru voi. Îl am pe împăratul vostru la degetul cel mic. Cu tristețe trebuie să o spun, asta vă face mai neînsemnați decât orice amănunt, orice amuzament, astfel că se apropie cu repeziciune momentul în care nu voi mai avea nevoie de voi doi.

28

În momentul în care coloana încheia cea de-a patra zi de marș, Cato a dat ordin ca tabăra să se instaleze pe dealul care domina ruinele orașului Olous. Auxiliarii au înaintat puțin în josul pantei pentru a alcătui un scut protector, în vreme ce legionarii și-au așezat pe pământ jugurile de marș, și-au scos târnăcoapele și lopețile și s-au apucat să sape în solul pietros. Era arșiță, iar după o zi grea de marș, munca devenise cumplită, însă asta făcea parte din rutina de zi cu zi atunci când legionarii se găseau în campanie și, în afara protestelor obișnuite de nemulțumire, oamenii și-au desfășurat activitatea cu foarte mare eficiență. La ora când soarele a apus înapoia dealurilor dinspre vest, un șanț înconjura tabăra, în interiorul căreia o întăritură și o palisadă asigurau un sistem corespunzător de apărare împotriva oricărui atac-surpriză.

Imediat ce au așezat tabăra, auxiliarii au fost chemați înăuntru, iar coloana s-a instalat pentru noapte. Luna nu apăruse pe cer și, deși stelele sclipeau, peisajul era învăluit în întuneric. Prevăzător și temându-se că inamicul ar putea dori să preia inițiativa, Cato a dublat străjile și a ordonat unei cohorte întregi să se desfășoare de-a lungul

palisadei și să vegheze asupra căilor de acces spre tabără. Însoțit de Fulvius, a inspectat sistemul de apărare, apoi s-au întors amândoi în mijlocul taberei, la cortul în care se găsea cartierul general, care ocupa o mică movilă de unde se vedeau întăriturile și chiar dușmanii. Focurile făcute de răsculați străluceau într-un uriaș arc în jurul apelor întunecate ale golfului, făcând liniile simple ale taberei romane să pară minuscule. În largul mării luceau trei lămpi acolo unde corăbiile de război stăteau la ancoră, veghind asupra intrării în golf. Restul corăbiilor din flotă erau puse pe nisip într-un sân de mare aflat la câteva mile mai la nord, și Cato trimisese după comandantul forței pentru ca acesta să-i prezinte raportul a doua zi.

– Nu duc lipsă de oameni, ticăloșii, a murmurat Fulvius, urmărind dușmanii.

Cato a făcut un gest din umeri.

– Nu numărul este totul. Noi avem oameni mai bine instruiți și o poziție avantajoasă. Dacă ne vor ataca, vor trebui să urce dealul, să treacă de șanț și de palisadă. Soldații noștri îi vor putea înfrânge pe cei care ajung îndeajuns de aproape pentru a se angaja în lupta corp la corp.

– Sper să aveți dreptate, domnule, a spus Fulvius. Dar ce se întâmplă acum? Totul seamănă cu un impas. Le putem respinge atacurile, dar nu avem suficienți oameni ca să le cucerim tabăra.

– Situația ne avantajează. Am așezat tabăra de-a curmezișul singurului drum de ieșire din Olous spre restul insulei. Corăbiile blochează accesul spre mare, așadar i-am prins în capcană. Principala noastră problemă este aprovizionarea cu hrană și apă. Mai avem rezerve pentru cinci zile, după care va trebui să trimitem un

detașament cu care spre Gortina pentru a aduce alte rații. Desigur, răsculații nu se confruntă cu o asemenea problemă, pentru că au pus mâna pe flota cu cereale. Ar putea rezista așa luni întregi. Și, având în vedere pâraiele care curg de pe dealuri, nu vor duce lipsă nici de apă. Cu toate astea, în realitate, a venit rândul lor să fie asediați.

În continuare plin de îndoieli, Fulvius a făcut un semn către colinele ce înconjurau golful.

– Dacă ar vrea să fugă, s-ar putea strecura destul de lesne peste dealurile acestea.

– Dacă ar vrea să fugă. Dar nu vor. Au cu ei care și căruțe, îngreunate de prăzi, și apoi mai este vorba și de flota cu grâne. Este singura lor șansă de a încheia o înțelegere cu Roma. Cato a făcut o pauză și s-a uitat spre locul în care un șir de torțe marca palisada ce fusese ridicată pentru a proteja corăbiile eșuate. Partea cea mai grea este de a găsi o cale de a-i izola pe rebeli față de corăbii. Trebuie să acționăm cât mai repede. Flota cu grâne este deja în întârziere. Rezervele din depozitele imperiale se vor epuiza curând, iar Roma va suferi de foame. Dacă nu reușim să salvăm vasele acelea la vreme...

Cato s-a întors și a pornit cu pași mari spre cort. Fulvius s-a scărpinat pe obraz, apoi și-a urmat superiorul. Ajuns în cort, Cato și-a desprins mantia de pe umeri și a aruncat-o peste salteaua de campanie. În cort existau puține dintre obiectele obișnuite de rafinament de care beneficiau ofițerii superiori, deoarece la Gortina nici nu fusese timp suficient ca să se facă aranjamentele necesare pentru niciunul dintre ei. Când Cato pornise în urmărirea rebelilor, confortul fusese ultimul lucru care să-l preocupe, astfel că în cort existau doar o măsuță de campanie, câteva cufere mici în care se țineau evidențele privind plata oamenilor, documente privind forțele umane și tăblițe cerate de

rezervă. A căscat în timp ce și-a desfăcut cataramele centurii și a scos-o, îndepărtând și vesta din zale, trăgând-o peste cap. Le-a lăsat apoi să cadă cu un bufnet greoi la podea. Marșul prin soarele fierbinte, la care se adăuga oboseala acumulată, îi produseseră o durere de cap, așa că a refuzat vinul pe care Fulvius i l-a oferit dintr-un clondir lăsat de unul dintre slujitorii cartierului general.

Fulvius a ridicat din umeri, și-a umplut un pocal până la buză, după care s-a așezat pe un cufăr și a oftat.

– Bun, și acum ce facem?

– În noaptea asta nu putem face nimic. Mâine vom spiona tabăra dușmană ca să vedem dacă există puncte slabe pe care să le putem ataca.

– Deci vă gândiți totuși la un atac? l-a testat Fulvius pe Cato.

– Nu văd ce altceva am putea face. Fără îndoială că o parte din corăbiile cu grâne vor fi pierdute în cursul luptei, dar trebuie să salvăm ce se poate și să sperăm că va fi de ajuns ca Roma să supraviețuiască până când se poate mobiliza altă flotă pentru a aduce grâne din Egipt. Dacă vom fi siliți să atacăm, va curge mult sânge și, dacă se întâmplă ceva rău, dacă oamenii noștri cedează, vom fi făcuți bucăți.

– Băieții din A Douăzeci și Doua nu vă vor dezamăgi, domnule. Vor lupta bine, iar dacă atacul ar da greș, vor păstra formația până când ne retragem noi.

– Sper să ai dreptate, i-a răspuns Cato cu glas obosit. Ei, asta este tot pentru azi. Eu mă culc.

Fulvius și-a golit pocalul și s-a ridicat.

– O să mai fac un ultim tur în jurul taberei, domnule. Ca să pot dormi ușurat.

– Prea bine.

Cato a făcut un semn aprobator din cap. După plecarea centurionului, și-a scos ghetele, a stins lampa cu ulei și s-a așezat pe saltea. Cu toate că era o noapte caniculară, se simțea o adiere blândă, cât să-i răcorească fruntea și să-i permită să rămână cu tunica pe el. Își simțea capul greu de epuizare, și-i era greu să gândească limpede când s-a întins și a rămas cu privirea în sus, spre cortul confecționat din piei de capră. În momentul în care s-a așezat într-o poziție mai comodă pentru a dormi, în minte i-au năvălit imaginea Iuliei și cea a lui Macro. Dacă mai trăiau, nu erau mai departe de o milă sau două de locul în care se afla el în acele momente. Trebuise să facă eforturi de neînchipuit să-și controleze sentimentele și să le ascundă față de Fulvius și ceilalți oameni de sub comanda lui. Lăuntric, își simțea inima grea ca plumbul, împovărându-i tot trupul. Cele mai cumplite momente erau când suferințele lor căpătau contur în imaginația lui, care le proiecta apoi în minte, făcându-l să se simtă îngrețoșat de deznădejde și disperare. Asta până când se lupta să îndepărteze astfel de gânduri și se concentra asupra altor lucruri.

Stătea întins pe saltea, răsucindu-se de pe o parte pe alta și a sfârșit prin a rămâne ghemuit pe o parte, apoi organismul obosit și mintea lui epuizată au cedat în cele din urmă somnului.

Cato a fost trezit de un corn care anunța schimbarea străjilor. A clipit

de câteva ori și, deschizând ochii, s-a crispat simțindu-și spatele înțepenit. Razele de soare pătrundeau printre faldurile deschise ale cortului și el s-a ridicat imediat în picioare, furios că nu fusese trezit mai devreme. Și-a tras ghetele și le-a legat șireturile, după care s-a grăbit să iasă din cort. În fața lui se întindea tabăra, soldați care își îndeplineau misiunile de dimineață în timp ce-și curățau gamelele de mâncare și le strângeau în sacii de campanie, pentru ca apoi să-și pregătească armurile și armele pentru inspecția de dimineață. Centurionul Fulvius stătea la o masă în fața unuia dintre corturi, luând notițe pe o tăbliță cerată. Când Cato a ajuns la el cu o expresie glacială, bărbatul s-a ridicat în picioare și a salutat.

– De ce nu am fost trezit când s-a încheiat serviciul străjilor de noapte?

– Nu a fost nevoie, domnule, a spus Fulvius, abordând o mină surprinsă. Ofițerii de gardă nu au avut nimic de raportat și nu se constată nici urmă de mișcare în tabăra rebelilor. Tocmai mă pregăteam să închei ordinele pentru patrulele de dimineață ale cavaleriștilor, după care voiam să vin pentru a vă trezi.

Cato a coborât glasul încât doar Fulvius a putut auzi vorbele lui.

– Știi al naibii de bine că ofițerul superior trebuie să fie trezit la prima geană de lumină.

– Nu am primit ordin în acest sens, domnule.

– Lasă ordinele, acesta este obiceiul. Chiar când unitatea are misiuni de garnizoană. În campanie, nici nu se pune problema că așa trebuie procedat.

Fulvius nu a răspuns, ceea ce însemna că își dădea seama de

vinovăție. Cato l-a fulgerat cu privirea o clipă, după care a pufnit în derâdere.

– Spune-mi, când ai fost ultima oară într-o campanie?

– A trecut ceva vreme de atunci, domnule, a recunoscut Fulvius. Când am slujit în precedenta mea legiune, pe Dunăre.

– Și cât a trecut de atunci?

Centurionul și-a plimbat privirea împrejur.

– Doisprezece ani, domnule.

– Iar de atunci, ai fost la post în Egipt: serviciu de garnizoană. Prea puține treburi care să-ți dea de lucru în afară de curățenia și ținuta trupelor și instrucție pe câmp, dar destul de rar, adevărat?

– Da, ca să-mi mențin băieții în formă, domnule.

– Nu mă îndoiesc, a spus Cato, amintindu-și nesfârșitele instrucții și marșurile de care avusese parte în primele luni de serviciu în cadrul Legiunii a Doua. El nu punea la îndoială pregătirea oamenilor. Așadar, după ce ai scăpat de orice luptă vreme de doisprezece ani, crezi că ești pregătit mai bine decât mine pentru a-i conduce pe acești soldați. Adevărat?

– Cam așa ceva. Fulvius a rămas nemișcat un moment, apoi a strâns din buze. Îmi permiteți să vorbesc nestingherit, domnule?

– Nu, centurion. Eu sunt comandantul acestei coloane, ceea ce pune capăt oricărei discuții. Dacă îmi pui la îndoială autoritatea, ori subminezi din nou procedurile pe care le inițiez, te voi îndepărta din

funcție și te voi trimite înapoi la Gortina. Ai înțeles?

– Da, domnule, a răspuns Fulvius cu glas acru.

– Nu te voi avertiza încă o dată, a mârâit Cato printre dinții încleștați. Acum dispari din fața mea. Te rog să faci o inspecție inopinată primelor trei cohorte de legionari și să-mi prezinți raportul imediat ce termini. Executarea.

Cato a surprins un licăr de îngrijorare în ochii veteranului. Apoi, bărbatul a luat poziția de drepți, a salutat și s-a dus să îndeplinească ordinul primit. Cato a scuturat din cap, apoi s-a întors și s-a îndreptat spre cortul său, dând între timp ordin unei ordonanțe să-i aducă pâine, carne și vin îndoit cu apă drept mic dejun. Cât a stat jos și a privit atent spre tabăra rebelilor, a analizat încă o dată impasul în care se aflau. Aiax deținea flota de grâne, și, prin urmare, nu simțea nevoia de a-i ataca pe romani, însă Cato risca să piardă flota dacă ataca, fiind pe de altă parte îngrijorat de faptul că sub comanda lui se găseau prea puțini oameni ca să aibă garanția victoriei. Totuși, timpul era de partea răsculaților, și astfel, era inevitabilă ideea că, indiferent de șansele pe care le avea, Cato trebuia să atace.

În timp ce înmuia ultimul dumicat de pâine în bolul cu vin, a observat mișcare în tabăra dușmană. Dintre corturile așezate de-a valma și din negura creată de fumul focurilor apăruse o coloană de călăreți, care a trecut de bariera de la margine și a continuat să urce panta ce ducea spre tabăra romanilor. Cato a pierdut din vedere coloana care ajunsese înapoia valului de pământ și s-a ridicat de la masă ca să-și ia din cort vesta din zale, coiful și sabia, după care a coborât spre valul care se găsea în fața taberei răzvrătiților. În momentul în care a ajuns acolo, centurionul de serviciu le ordonase deja oamenilor lui să ia poziții de luptă. O cohortă de legionari se dispersa de-a lungul solului bătucit al

malului de pământ pentru a-i înfrunta pe călăreții ce se apropiau. Cato a aruncat o privire spre aceștia și a urcat scara către platforma construită deasupra porților de lemn. Fulvius ajunsese deja acolo și l-a salutat din cap pe Cato, care i s-a alăturat.

– S-ar părea că rebelii vor să discute, a spus Fulvius.

Cato a văzut că rebelii erau în număr de zece, și purtau tunici bune, armuri din zale și săbii romane – prăzi de război luate de la coloana centurionului Marcellus. Unul dintre oameni ducea un stindard lung, având în cap o flamură de un albastru sclipitor, pe care îl flutura încontinuu dintr-o parte în alta, în timp ce el și camarazii lui își mânau caii.

– Îmi place să văd că respectă formalitățile corespunzătoare, a mormăit Fulvius. Ca o adevărată armată, nu-i așa, domnule?

– Da, purtând echipamentele noastre, sigur că arată bine în acest rol.

– Echipamentul nostru? a repetat Fulvius, apoi expresia de pe fața lui a devenit întunecată. A, adevărat... Vreți să dau ordin câtorva dintre oamenii noștri să slobozească niște proiectile de praștie în direcția lor?

– Nu, i-a răspuns Cato cu fermitate. Vreau să rămână neatinși. Rebelii dețin ostatici.

Fulvius a ridicat din umeri.

– Presupunând că sunt încă în viață, domnule.

– Sunt vii.

Călăreții s-au oprit la cincizeci de pași de poartă, apoi unul dintre ei a

mai înaintat puțin călare. Cato a observat că acesta avea trăsăturile și tenul oamenilor de la răsărit și că purta o sabie curbată la brâu.

Fulvius și-a dus palmele pâlnie la gură și a strigat tunător:

– Oprește-te acolo!

Supus, călărețul a tras de hățuri.

– Ce dorești?

– Generalul meu dorește să stea de vorbă cu comandantul vostru. Aici, în câmp deschis.

– De ce? Spune-ne ce vrea și du-te!

Călărețul a clătinat din cap.

– Doar generalul meu știe ce are de spus.

– Să-l ia naiba, a mormăit pentru sine Fulvius și apoi a inspirat adânc pentru a striga răspunsul.

– Așteaptă! a spus Cato, întorcându-se spre Fulvius. Păstrează oameni pe valul de pământ, dar pregătește un escadron de cavalerie în apropierea porții, călare și gata să pornească într-o șarjă. Dacă ridic mâna stângă în aer, îi trimiți neîntârziat. Dar numai dacă dau eu semnalul. Îți este limpede?

– Doar nu vreți să ieșiți în câmp deschis, a comentat Fulvius, ridicând o sprânceană. Pentru numele zeilor, domnule. Este o capcană. Vor să vă scoată acolo și să vă doboare, pentru ca apoi să ne întoarcă spatele și să o șteargă.

– De ce ar dori una ca asta?

– Ca să ne submineze moralul, domnule. Când comandantul este ucis, spiritul de luptă al oamenilor este doborât, ceea ce compromite campania.

– Dacă pun la cale o cursă și mă ucid, înseamnă că tu vei fi noul comandant, a spus Cato, privindu-l pe Fulvius cu insistență. Vrei să spui că nu te ridici la înălțimea funcției? Aveam impresia că o voiai. Poate că acum îți surâde șansa.

Centurionul Fulvius a avut bunul-simț de a îngădui ca pe fața lui să apară preț de un moment o expresie de rușine, după care și-a controlat reacțiile și a clătinat din cap.

– Nu în acest fel, domnule. Să aveți grijă, ați înțeles?

Cato a zâmbit mai mult către sine când s-a întors și a coborât din turn. Ajuns jos, s-a întors către secțiunea de legionari care apăra poarta.

– Deschideți, dar fiți pregătiți să o închideți imediat ce primiți ordin.

Cât soldații au îndepărtat bara de blocare și au tras poarta spre interior, Fulvius a strigat către unul dintre ofițeri și i-a dat ordin să cheme un escadron de cavaleriști cât mai curând posibil. Cato și-a umflat obrajii și a ieșit cu pași apăsați din tabără, printre cele două șanțuri aflate de o parte și de alta, și a ajuns în câmp liber. Aflați în fața lui, călărețiii l-au urmărit în tăcere. Când a ajuns la jumătatea distanței dintre poartă și rebelii în așteptare, Cato s-a oprit și a strigat către purtătorul lor de cuvânt.

– Sunt tribunul Cato, comandantul coloanei și al flotei romane. Unde este generalul vostru?

A urmat o mișcare neașteptată în spatele grupului de solie, și un călăreț și-a îndemnat bidiviul, care a galopat în susul pantei line. Cato a inspirat adânc și a simțit cum i se încordează mușchii, gata de acțiune. Și-a lăsat mâna dreaptă să alunece spre mânerul sabiei, unde aceasta a rămas puțin în aer, după care, cu un efort de voință, și-a așezat-o pe coapsă. Îndreptându-se de spate, a ținut calul nemișcat și a privit sfidător spre călărețul care se apropia. Bărbatul a oprit armăsarul în ultimul moment, la mai puțin de trei metri de Cato, azvârlind spre el cu țărână de sub copitele animalului. Soarele se afla în spatele răsculatului, așa că centurionul a trebuit să-și coboare pleoapele pe jumătate și să ridice o mână pentru a-și feri ochii. Preț de un moment, nimeni nu a rostit vreun cuvânt, după care rebelul a scos un chicotit slab, amenințător.

– Zeii sunt blânzi cu mine, romanule. Foarte blânzi.

– Aiax?

Cato a simțit că ritmul inimii lui sporește.

– Desigur. Înseamnă că mă mai ții minte.

– Da.

– Și mai ții minte ce i-ai făcut tatălui meu, după care m-ai vândut ca sclav?

– Țin minte că noi am executat căpetenia unei bande de pirați.

– Noi?

Dându-și seama de greșeală, Cato a înghețat.

Macro era deja în primejdie, dacă mai trăia în acele clipe. Și-a dres glasul și a continuat:

– Flota din Ravenna avea misiunea de a înlătura amenințarea piraților.

– Ciudat, eu îmi aduc aminte că lucrurile au stat ceva mai personal decât atât. Să știi că am memorat – foarte, foarte bine – numele și fețele celor doi ofițeri care s-au ocupat de execuția tatălui meu, iar ele au rămas întipărite în mintea mea când am fost dus în sclavie, alături de supraviețuitorii flotei tatălui meu. Tu ai fost unul dintre acei bărbați. Pe celălalt am avut deja deosebita plăcere de a-l revedea.

Cato a simțit un nod înecăcios în gât și s-a concentrat asupra omului din fața sa, făcând un efort să-și controleze expresia de pe chip.

– Înțeleg că ostaticii sunt încă în viață.

– Sunt. Deocamdată.

– Coboară de pe cal. Nu am chef să vorbesc cu tine cu soarele bătându-mi în ochi.

– Prea bine, romanule.

Aiax și-a trecut un picior peste spinarea calului și s-a lăsat pe pământ aproape de Cato, care nici nu a tresărit. Acum, când nu mai stătea în dreptul soarelui orbitor, îl putea vedea limpede pe gladiator. Aiax purta o tunică simplă, niște ghete oarecare și o centură pentru sabie care îi era petrecută peste umăr. Înalt, lat în spate și bine construit, era tânăr, dar trăsăturile chipului îi erau mai ridate și pline de cicatrice decât ținea vag minte Cato. Și ochii aveau ceva deosebit. Erau alerți și păreau să anticipeze orice, iar Cato și-a dat seama că anii petrecuți în arenă făcuseră din Aiax un om căruia nu-i scăpa nimic și care era

capabil să reacționeze instantaneu la orice amenințare.

– Acum te simți mai în largul tău? a spus Aiax rânjind.

– Ai dorit să stai de vorbă cu mine, i-a răspuns Cato fără nicio flexiune în glas. Așadar, vorbește.

– O să ajung la subiect când mă voi simți pregătit. Până atunci, însă, sunt curios să aflu ce părere ai despre situația în care ne găsim. Nu îi lipsesc posibilități dramatice, nu ești de aceeași părere?

– Nu mă interesează jocurile tale, sclavule. Spune ce ai de spus și du-te.

– Sclav? Aiax s-a încruntat. Nu mai sunt sclav. Mai ales când împăratul tău cedează în fața cererilor mele.

– Atunci, prezintă-ți cererile, înainte de a mă plictisi mai mult.

Și Cato și-a încrucișat brațele la piept, încet și larg, ținând brațul stâng deasupra, pentru cazul în care ar fi trebuit să le facă semn oamenilor lui.

– Așa voi face, dar mai întâi spune-mi cum te simți când te faci răspunzător de toate acestea. Și Aiax a făcut semn către cele două armate. De sângele vărsat în cursul confruntării. Am convingerea că nu poți dormi bine având toate aceste lucruri pe conștiință.

Cato nu i-a răspuns imediat, apoi, apăsând asupra unor cuvinte, a zis:

– Totul e din vina ta, Aiax. Pedeapsa pe care Roma o va aplica împotriva susținătorilor tăi va cădea în spinarea ta, nu a mea. Dacă te predai acum și ne aduci ostaticii, îți dau cuvântul meu că voi solicita

îndurare pentru oamenii care te-au urmat.

– Iar eu va trebui să îndur aceeași soartă ca tatăl meu?

– Desigur. Cum ar putea fi altfel? Mai ales după tot ceea ce ai făptuit.

– Ești prea generos, a spus Aiax râzând sec. Ar trebui să te bucuri și tu de anumite merite pentru asta.

– Serios?

– Da. Vezi tu, de când tu și prietenul tău ați făcut din mine un sclav, eu am jurat în fiecare zi că mă voi răzbuna. Cinstit să fiu, nu m-am așteptat vreodată să am această șansă, dar ea m-a ajutat să supraviețuiesc și să-mi păstrez mințile întregi atunci când mulți alții ar fi pierit în arenă. Așadar, trebuie să-ți mulțumesc pentru asta. Tu... Și a arătat cu degetul spre pieptul lui Cato. Voi ați făcut posibilă această răscoală și tot voi veți deveni cauza umilirii Romei. Aiax a zâmbit și ochii i-au sclipit de inspirație. Și da, mai vreau să spun ceva! Tu vei fi cauza suferinței tale cele mai mari. Dar să nu anticipăm. A tăcut câteva momente, apoi a smuls o cârpă roșie de sub tunică. Am hotărât să-ți fac o demonstrație, romanule. Ca să fac dovada că vorbesc serios și pentru că vreau să descurajez orice încercare de-a ta de a întreprinde vreo acțiune necugetată. S-a întors și a făcut un semn către corăbiile eșuate pe nisip. O vezi pe aceea de la capăt, izolată de celelalte?

Cato s-a uitat și a confirmat cu o mișcare din cap.

– Bine. Atunci, uită-te mai bine.

Aiax a întins mâna în lateral și a fluturat fâșia de pânză roșie într-o parte și în alta, făcând-o să se unduiască lent în adierea slabă de vânt.

A urmat un semnal de răspuns, venit de pe puntea corabiei cu grâne și, câteva clipe mai târziu, Cato a văzut o sclipire minusculă și o dâră subțire de fum. Scânteia s-a răspândit cu repeziciune, iar câțiva oameni au sărit grăbiți de pe prova corabiei direct pe nisip. O limbă de foc a țâșnit din magazia principală a navei de transport și, după câteva secunde, ea a fost cuprinsă de flăcări, iar un nor de fum s-a înălțat învârtejit deasupra punților. Aiax s-a întors spre Cato.

– Uite. Fiecare dintre celelalte corăbii poate fi incendiată în momentul în care dau eu semnalul. Ai face bine să ții minte asta, în cazul în care ți-ai pune în minte să declanșezi un atac-surpriză pentru a pune mâna pe flota cu grâne. Iar acum, să trecem la pretențiile mele. Aiax a ridicat mâinile și a început să numere pe degete. Unu, îi transmiți vorbă guvernatorului că trebuie să emită o proclamație, în numele împăratul Claudius și a senatului, prin care să declare că toți sclavii de pe insula Creta trebuie eliberați de îndată. Înainte de a protesta, știu că are autoritatea de a face acest lucru. Nu mă interesează dacă Roma ratifică sau nu o astfel de proclamație. Până atunci, eu și susținătorii mei vom ajunge departe. În cazul în care guvernatorul nu sosește aici în decurs de cinci zile pentru a aduce personal această proclamație, voi începe să distrug corăbiile cu grâne, până la ultima. Doi, după ce vom primi proclamația, semnată, sub sigiliu, și predată în persoană de guvernator, le vei îngădui oamenilor mei să se urce la bordul corăbiilor și să iasă nestingheriți din golf. După ce vom hotărî asupra unui loc sigur în care să debarcăm, vă vom înapoia corăbiile.

– Dar ce te-ar împiedica să arzi corăbiile după ce ajungi în locul pe care ți l-ai propus?

– Nimic, a spus Aiax zâmbind. Va trebui să te încrezi în cuvântul meu.

– Să am încredere în tine?

– Nu ai de ales. Și mai este vorba de ceva. Aiax s-a uitat drept în ochii lui Cato, iar buzele i s-au despărțit într-un rânjet înghețat. Îmi închipui că te întrebi care va fi soarta ostaticilor... mai bine zis, a prietenilor tăi.

– De ce aș face asta? i-a răspuns Cato cu glas imperturbabil. Și așa sunt ca și morți.

– Chipul te-a trădat. Cred că pentru tine ei înseamnă mai mult decât vei recunoaște vreodată. Dacă nu, îți va fi foarte ușor să îmi respecți ultima cerere pe care ți-o prezint. Punctul trei, mâine în zori, îți voi trimite un om de-al meu. Îi vei da răspunsul la această întrebare. Savurând acel moment, Aiax a făcut o pauză. Vreau să alegi pe cine să las în viață, pe centurionul Macro sau pe Iulia Sempronius. Tu hotărăști, tribun Cato. Îi vei spune omului meu cine trebuie să trăiască și cine trebuie să moară. Dacă nu-i dai un răspuns clar, voi pune să fie uciși amândoi, în văzul tuturor soldaților din tabăra ta, și îți dau cuvântul că vor avea parte de o moarte dureroasă și grea.

Cato s-a simțit cuprins de un sentiment de groază înghețată. Nu a reușit să gândească și nici să dea un răspuns. Ca urmare, a rămas drept în picioare, privind în gol.

Aiax i-a simțit reacția și a dat din cap cu multă satisfacție.

– Atunci, pe mâine, tribunule.

A încălecat și a dat pinteni calului îndreptându-se spre oamenii lui, după care a plecat la galop în fruntea lor. Stând neclintit, Cato a urmărit din priviri micul grup coborând șerpuit prin tabăra răsculaților, ocolind capătul golfului și îndreptându-se către o mică ridicătură a terenului de pe peninsula care pătrundea în mare. Abia

apoi s-a răsucit pe călcâie și a pornit încet spre porțile taberei romane.

29

– Va trebui să atacăm chiar în această noapte, a anunțat Cato cu glas hotărât, după ce a prezentat pretențiile lui Aiax.

Ceilalți ofițeri prezenți în cort s-au foit neliniștiți. Afară, soarele amiezii lovea nemilos asupra taberei romane. Adierea se stinsese în cursul dimineții, astfel că aerul din interiorul cortului era înăbușitor. Cato îi convocase pe ofițerii lui importanți imediat ce Decius Balbus, comandantul flotei, ajunsese în tabără, după obositoarea călătorie călare tocmai din golf, unde escadra lui stătea la ancoră. După ce se confruntase cu Aiax, imediat ce ajunsese în cartierul lui general, Cato își propusese să atace tabăra răsculaților.

Centurionul Casca, prefectul cohortei de cavalerie, a reacționat primul.

– Domnule, ați spus că dușmanul va da foc tuturor corăbiilor la primul semn de atac.

Cato a confirmat cu o mișcare din cap.

– Așa a spus Aiax și îl cred.

– Și atunci, de ce mai atacăm? Flota va arde, iar locuitorii Romei vor muri de foame. Am convingerea că prioritatea este de a salva corăbiile cu grâne, pentru a le trimite spre Roma cât de curând posibil.

– Chiar dacă asta ar însemna să fim de acord cu pretențiile lui?

Balbus s-a scărpinat în bărbie și a rămas un moment pe gânduri, după care a zis:

– Dacă atacăm și distrugem flota, vom fi făcuți răspunzători de un dezastru politic. Dacă îi vom accepta cererile, Roma va scăpa de foamete. Dumneavoastră veți fi condamnat, desigur, pentru că ați plecat capul în fața voinței acestui răzvrătit și a armatei lui de sclavi. Îmi închipui că împăratul și senatul nu se vor arăta nicidecum îndurători. A făcut o pauză și s-a uitat direct spre Cato. Mi se pare că trebuie să alegem între viața locuitorilor din Roma și umilirea și exilul dumneavoastră, sau poate execuția, domnule.

Cato a surâs vag.

– Ai dreptate, eu hotărăsc. Cu toate astea, cred că trebuie să vă gândiți și la alt aspect. Ce se va întâmpla dacă eu voi respecta pretențiile lui Aiax, dar el va distruge corăbiile cu grâne?

– E posibil așa ceva? a întrebat Fulvius. De ce ar proceda astfel?

– E simplu de explicat, a răspuns Cato. Urăște Roma din străfundul ființei lui. Și pe mine mă urăște la fel de mult.

– Pe dumneavoastră? De ce, domnule?

– E o poveste lungă, însă, în esență, Aiax ne consideră pe mine și pe prefectul Macro răspunzători de crucificarea tatălui său și de faptul că a ajuns sclav. Dorința lui de a se răzbuna pe noi o egalează pe aceea de a-și câștiga libertatea.

– Iertați-mă, domnule, dar sunteți sigur? a continuat Fulvius pe un ton prevăzător. Nu există cumva pericolul să exagerați influența pe care o aveți asupra acțiunilor acestui om?

– Am cugetat cu mare atenție. Am analizat toate amănuntele referitoare la el și la cuvintele pe care mi le-a adresat în timpul întâlnirii de azi-dimineață. Sunt convins că intenționează să ne facă mie și Romei cât de mult rău va putea. Aiax trăiește animat doar de dorința de răzbunare. Când mi-a vorbit, și-a calculat fiecare cuvânt ca să-mi sporească teama pentru prietenii mei. Vrea să mă tortureze astfel cât mai mult posibil, după care îmi va administra lovitura finală pentru a mă distruge. Am citit asta în ochii lui, a zis Cato crispându-se când și-a adus aminte de sclipirea de nebunie din privirea gladiatorului. Sunt sigur. Va incendia corăbiile în momentul în care va fi încredințat că nu-i mai putem atinge pe el și pe oamenii lui. Dacă am dreptate, nu avem nimic de pierdut riscând un atac. Corăbiile acelea sunt sortite pieirii dacă procedăm altfel. Așadar trebuie să facem încercarea de a le salva cât mai curând. Sper că, dacă încercăm la noapte, i-am putea lua prin surprindere pe rebeli.

Cato a făcut o pauză semnificativă, pentru ca vorbele lui să fie înțelese.

Balbus nu părea întru totul convins.

– Dacă atacul nu reușește să-i surprindă nepregătiți, iar ei dau foc corăbiilor, împăratul nu va crede că răsculații plănuiau oricum să

procedeze astfel. Claudius va cere capetele celor care se vor face vinovați de distrugerea corăbiilor cu grâne, domnule.

Fulvius i-a răspuns comandantului flotei:

– Atunci, să facem tot posibilul ca atacul să reușească, de acord? Tu și marina vă faceți datoria, iar noi la fel.

Cato a simțit un val de căldură în inimă față de subordonatul lui, apoi a zis:

– Balbus, ca să-ți mai liniștesc temerile, îmi voi asuma întreaga răspundere pentru declanșarea atacului. Voi preciza acest lucru în scris către oricare dintre ofițerii care doresc așa ceva.

Comandantul flotei a dat din cap și a răspuns pe un ton neutru:

– Vă mulțumesc, domnule. Aș aprecia. Pentru situația, puțin probabilă, că atacul dă greș, iar corăbiile sunt incendiate.

Cato a oftat oarecum dezgustat.

– Mda, nu are rost ca prețul pentru nereușită să fie plătit de mai mulți oameni decât este nevoie, nu-i așa?

– Adevărat, domnule, s-a grăbit Balbus să-l aprobe. Apoi, cu o expresie întrebătoare, și-a înclinat capul într-o parte. Ar mai fi însă ceva.

– Da?

– De ce este nevoie să atacăm în noaptea asta? Mi se pare că ne pripim.

Cato a rămas nemișcat și l-a privit fix pe comandantul flotei. Iată

momentul de care se temuse. Întrebarea era firească și, deși răspunsul pregătit era bine gândit din punct de vedere tactic, știa că sentimentele lui intime jucaseră cel mai important rol în luarea hotărârii. Dacă soldații aveau să-și primejduiască viețile într-un atac, era normal ca el să aibă încredere în ei și să le destăinuiască întregul adevăr. Și-a dres vocea pentru a li se adresa pe un ton neutru.

– Știți aproape toți că în urmă cu câtva timp rebelii i-au luat prizonieri pe fiica guvernatorului și pe Lucius Cornelius Macro. Aiax m-a înștiințat că ei sunt încă în viață și că se află în tabăra lui.

– Atunci, vor fi sigur uciși în momentul atacului, a spus Balbus. Și acesta ar fi un motiv în plus pentru a amâna orice acțiune. Măcar până puteți negocia eliberarea lor.

Cato a clătinat din cap.

– Nu putem aștepta. Aiax a amenințat că-i va ucide mâine în zori. A spus că trebuie să precizez eu care dintre ei trebuie să moară. Dacă refuz, îi va omorî pe amândoi. Tocmai de aceea atacul trebuie dat la noapte.

– Fir-ar să fie, a murmurat Fulvius, și, înțelegând deplina semnificație a amenințării, s-a uitat cu milă la Cato.

– Îmi pare rău, domnule.

Cato s-a frecat la bărbie, apoi a continuat:

– Aiax vrea să se joace cu noi. Și totul face parte din planul lui de a mă tortura cât mai mult. De fapt, aceasta reprezintă o ocazie pentru noi. Dacă Aiax crede că sunt atât de paralizat de îngrijorare și nehotărâre în privința prietenilor mei, atunci nu se va aștepta ca eu să acționez în

mod decisiv. Tot astfel, va presupune că nu îndrăznesc să-l atac de teamă că le primejduiesc viețile. Așadar trebuie să pornim în această noapte, cât mai avem șansa de a ne sluji de elementul-surpriză.

– Dar dacă a fost doar o stratagemă ca să te provoace? a intervenit Balbus. Ca să te determine să ataci în noaptea asta?

– De ce ar face-o? Dacă eu atac, iar corăbiile sunt incendiate, atunci rebelii nu mai au ce să negocieze.

– Presupunând că a dat ordin să se dea foc corăbiilor.

– Atunci, dacă vrea să mă provoace la atac, de ce mi-a spus că a dat un asemenea ordin? Cato a oftat de iritare. Ascultă, Balbus, nu se poate și una, și alta.

Cato se săturase de acea discuție. Știuse că aveau să apară unele nemulțumiri în privința ordinelor lui. Se vedea limpede că Balbus era unul dintre ofițerii care făceau din prevedere o religie, iar nehotărârea era înnobilată prin pretenția că se analiza orice consecință posibilă, deși până la urmă nu se întreprindea nicio acțiune. Era cazul clasic de paralizie prin tergiversare. Acum înțelegea de ce era Macro atât de frustrat în asemenea situații și alegea soluția cea mai directă pentru rezolvarea problemelor. Luase hotărârea, și-a spus Cato. Și-a plimbat privirea de la un ofițer la altul.

– Domnilor, atacul va fi declanșat la noapte. Acum să ne îndreptăm atenția spre detalii.

A luat un sul de pergament pe care, în cursul dimineții, schițase un plan al golfului. L-a desfăcut pe masă și le-a cerut ofițerilor să se strângă pe celelalte trei laturi ca să le explice.

– Tabăra răsculaților se întinde spre capătul golfului, având o parte dinspre țărm apărată de o palisadă. La capătul ei există o mică redută pentru apărarea flancului, deoarece acesta este cel mai vulnerabil loc. De cealaltă latură a golfului, în peninsulă, s-a așezat Aiax. Cred că acolo îi ține pe ostatici. El este protejat de orice atac dinspre uscat prin prezența grosului armatei lui, și dinspre mare, de stâncile și rocile de pe latura îndepărtată. Există un golfuleț cu o plajă nisipoasă spre capătul peninsulei, dar este bine păzit și prea mic pentru a încerca o debarcare în forță. Cato a făcut o pauză pentru ca ofițerii să poată examina harta. Obiectivul nostru este simplu. Trebuie să găsim o modalitate de a-i împiedica pe rebeli să incendieze corăbiile înainte de a putea să le capturăm.

– Lucru aproape imposibil, domnule, a spus în cele din urmă Fulvius. Avem trei soluții. Atacăm dinspre uscat sau mare, ori ambele. Din păcate, rebelii ne vor vedea venind. În cazul unui atac dinspre uscat, va trebui să luptăm pentru a trece de palisadă. Dacă venim dinspre mare, străjile rebelilor vor putea vedea corăbiile înainte ca ele să pătrundă în golf, deși în noaptea asta nu va fi lună. În orice caz, ei vor intra în alertă și vor avea timp din belșug pentru a da foc navelor.

Cato a încuviințat.

– Ai dreptate. Orice atac convențional, dinspre uscat sau dinspre mare, este sortit eșecului. Ceea ce ne lasă doar o soluție.

S-a aplecat în față și a bătut cu degetul în hartă, indicând capătul golfului, aproape de locul în care acesta se apropia de marea deschisă.

– Acolo?! A exclamat Balbus încruntându-se. La ce ne folosește? Cred că este mai bine de o milă din acel loc până la palisadă.

Centurionul Fulvius a strâns din buze.

– Domnule, ce anume v-ați propus să faceți?

– Dacă nu putem să declanșăm atacul dinspre uscat sau dinspre mare, atunci trebuie să o facem chiar din interiorul golfului. Este singura direcție dinspre care rebelii nu se așteaptă să aibă necazuri.

Cato concepuse ideea ceva mai devreme. Era foarte riscant și totul se baza pe o sincronizare perfectă. Dacă lucrurile ieșeau prost pentru participanții la atac, atunci puțini ar fi putut scăpa cu viață. Ceea ce era și mai grav, Cato știa că el trebuia să fie în fruntea lor și să înfrunte unul dintre puținele lucruri de care se temea în viață: înotul. S-a îndreptat de spate și, cât a răspuns, s-a uitat drept la Fulvius.

– Eu voi conduce două grupe de oameni până în golf. Vom lua cu noi arme ușoare și vom înota spre centrul taberei răsculaților, până vom ajunge față în față cu corăbiile trase pe nisip. Apoi ne vom împărți în două, o grupă se va îndrepta spre corăbiile de pe plajă, iar cealaltă, sub comanda mea, către cele legate la capătul golfului. Distanța este cam aceeași, astfel că vom putea ataca simultan. Cucerim corăbiile, îndepărtăm materialele incendiare, după care dăm semnalul pentru declanșarea atacului principal. Detașamentul de legionari va cuceri reduta și se va desfășura pe flanc. Unitățile de auxiliari vor apăra tabăra și vor bloca orice încercare de fugă. Între timp, și Cato s-a întors spre Balbus, escadra ta va ocoli vârful promontoriului și vei pătrunde în golf cât de repede posibil, și te vei îndrepta spre capătul lui, unde vei debarca marinarii ca să-i sprijine pe legionari.

– Domnule, e o nebunie, a protestat Balbus. Propuneți ca oamenii să înoate aproape două mile, cu arme asupra lor, iar apoi să ajungă la bordul corăbiilor și să-i copleșească pe membrii echipajelor. Dacă Aiax

depinde de flota de grâne pentru a încheia un târg cu Roma, atunci ea sigur este bine apărată.

– Azi-dimineață am urmărit corăbiile, a spus Cato. Am văzut doar câte o mână de oameni pe fiecare dintre ele. Dacă Aiax le-a încredințat materiale incendiare, atunci la bordul fiecărei corăbii are nevoie doar de câțiva răsculați care să pună focul și să aștepte până văd că acesta se întețește, pentru ca apoi să fugă de acolo. Dacă urcăm câte zece soldați buni pe fiecare corabie aflată la ancoră, și de două ori mai mulți la bordul celor trase pe nisip, putem să le cucerim. Sunt douăzeci de vase la ancoră și douăsprezece pe plajă. Așadar, o cohortă îmi este de ajuns pentru ce mi-am propus. Trebuie să fie înotători buni, și vom folosi ploști din piele umflate drept plute, pentru a căra mai ușor armele. Dacă nu ne grăbim și ne apropiem cu precauție, sigur vom ajunge pe corăbii fără să fim depistați, pentru că în noaptea asta nu este lună. În fiecare grupă va fi câte un om cu un corn. După ce ocupăm corăbiile ancorate, ei vor da semnalul pentru declanșarea atacului principal. Cato a privit în jur. Centurion Fulvius, vei comanda partea terestră a atacului. Va trebui să zdrobești reduta și să ajungi pe plajă înainte ca rebelii să poată aduce suficient de mulți oameni din tabăra principală în încercarea de a recuceri și distruge corăbiile cu grâne.

Fulvius a dat din cap, iar Cato s-a uitat la ceilalți ofițeri.

– Mai aveți întrebări?

Nimeni nu a spus nimic, iar el a respirat adânc.

– Bine, atunci, domnilor. Vă voi transmite ordinele în această după-amiază. Asigurați-vă că oamenii voștri sunt pregătiți și dați-le masa mai devreme. Vom avea parte de o noapte lungă. Centurion Fulvius,

mai rămâi puțin. Restul, puteți pleca. Balbus, rămâi și tu. Asta e tot, sunteți liberi.

Imediat ce ofițerii au ieșit din cort, Cato s-a răstit la Balbus.

– Ai de jucat un rol foarte important la noapte. În caz că marina dă greș, am putea pierde bătălia. Dacă se va întâmpla așa ceva, poți fi sigur că împăratul se va dovedi cu tine la fel de neîndurător când va primi știrea. Ai înțeles?

– Da, domnule. Îmi voi face datoria.

– Bine. Cato a întins mâna după o tăbliță cerată și i-a întins-o comandantului flotei. Ai aici ordinul. Inclusiv semnalul care trebuie dat pentru atacul declanșat de tine. Asigură-te că vei reuși să aduci corăbiile pe pozițiile stabilite la momentul potrivit. Ai ceva de mers călare ca să te întorci la corabia ta, de aceea sugerez să pornești neîntârziat. Mai precis, imediat ce îl pun pe copist să pregătească un document care să cuprindă obiecțiile tale față de planul meu și să confirme că eu ți-am ordonat să participi la atac. Poți aștepta afară.

Balbus s-a încruntat și a rămas câteva momente pe gânduri, iar expresia de pe fața lui a devenit o oglindă a luptei ce se purta în mintea lui. Apoi a oftat și a clătinat din cap.

– Nu va fi necesar, domnule. Așa cum ați spus, am cale lungă de străbătut și aș prefera să mă întorc la navele mele fără a mai pierde vremea.

– Atunci, du-te. Noroc.

Comandantul a zâmbit.

– Dumneavoastră veți avea nevoie de noroc. Zeii să vă aibă în pază.

A salutat din cap, apoi s-a răsucit greoi pe călcâie și a ieșit din cort.

– Marinarii ăștia, a exclamat Fulvius, cu o mișcare din cap. Cine are nevoie de ei?

– Nu vei mai vorbi așa când îți vor sări la noapte în ajutor.

Fulvius a părut jignit.

– Vreau să străpung tabăra răzvrătiților și să-l prind pe acest Aiax înainte ca marinarii să pună piciorul pe uscat.

– Aș vrea și eu să fie atât de ușor, a zis Cato surâzând. Mai avem de pus la punct un ultim element al planului. După ce cucerim corăbiile aflate la ancoră, voi avea nevoie de trei dintre cei mai buni oameni ai tăi. Trebuie să fie voluntari, ține seama. Nu voi da ordin direct nimănui pentru a mă însoți în misiunea asta.

– Vreți să salvați ostaticii, domnule? a întrebat Fulvius privindu-l fix.

– Da. Nu am de ales. Nu-mi voi lăsa prietenii la mila gladiatorului.

– Înțeleg, dar sigur știți că aveți șanse slabe de a-i salva.

– Șanse mici, a confirmat Cato. Dar m-am confruntat cu situații similare și cu alte ocazii și am reușit.

– Norocul omului nu ține o veșnicie, domnule.

– Serios? Centurion, va trebui să pun la încercare afirmația asta. Ori să mor încercând. Hai, avem multe de făcut până la căderea nopții.

– Am vești bune, centurion! a spus Aiax zâmbind și așezându-se pe vine la capătul cuștii, aproape de Macro. Era spre sfârșitul după-amiezii, iar arșița soarelui se mai potolise. Trecuseră câteva ore de când lui Macro și Iuliei li se dăduseră rațiile de apă și hrană de la mijlocul zilei, iar în acele momente amândoi aveau buzele uscate. Gladiatorul adusese un clondir cu apă și a luat o înghițitură lungă, după care a lăsat-o jos, lingându-și buzele cu o satisfacție teatrală. Da, ce bine mi-a prins asta! A fost o zi lungă și fierbinte, dar cred că suntem pregătiți dacă prietenii tăi încearcă să declanșeze un atac împotriva taberei mele.

– Ai spus că ai vești, a zis Macro. Anunță-le și du-te în drumul tău.

– Bine, atunci. N-o să-ți vină a crede peste cine am dat când m-am dus la tabăra romană să prezint pretențiile mele.

Macro a întors capul ca să-l vadă pe Aiax. Știa că trebuia să fie vorba de Cato, însă nu voia să-i ofere gladiatorului satisfacția de a-i răspunde la întrebare.

– Ce-mi pasă mie?

– Ia te uită! a spus Aiax, mimând dezamăgirea. Macro, nu e nevoie să fii atât de arțăgos. La urma urmelor, ți-am adus vești despre prietenul tău, centurionul Cato. Sau tribunul Cato, cum își spune el acum. Un om de mare viitor, din câte se pare.

– Cato? a făcut Iulia ridicând capul.

– Exact, a spus Aiax. I-am dat să rezolve până mâine dimineață o problemă cam grea.

Iulia s-a încruntat.

– Ce vrei să spui?

– E ceva simplu. Înainte de a vorbi, Aiax i-a măsurat pe amândoi. Am decis ca unul dintre voi să moară în zori, și i-am dat prietenului vostru Cato sarcina de a alege care va fi acela.

Macro a lovit pe neașteptate cu piciorul în gratiile din fața gladiatorului. Cușca a zăngănit sub forța loviturii, dar Aiax nici nu a clipit.

– Ticălos nenorocit! a strigat prizonierul cu glas spart.

– Ei, lasă, centurion, doar știai că până la urmă vă voi omorî. În felul acesta, există șansa să mai trăiești puțin. Dacă nu, vei ști care îi sunt adevăratele sentimente înainte de a mă implora să pun capăt vieții tale. Oricum ar fi, vreau să-i sporesc suferința. Îmi imaginez că nici bunul tribun, nici doamna de față nu vor dormi prea liniștiți la noapte, așa e?

Macro a închis ochii, reprimându-și furia întunecată care îi ardea în fiecare mușchi. A strâns din pumni. Dorința de a urla spre Aiax era aproape irezistibilă, și totuși știa că nu ar face decât să provoace un hohot de râs și alte suferințe, așa că a strâns din buze și a încercat să-și alunge orice gând din minte.

– Ar fi mare păcat să piară vreunul dintre voi. Mai ales tu, Iulia Sempronius. Erai o frumusețe când te-am vârât în cușcă. A rânjit spre ea, iar fata și-a acoperit corpul mai strâns cu mantia ferfenițită. O asemenea frumusețe nu trebuie risipită. Cred că ar trebui să-ți ofer un ultim prilej de a fi curată și de a purta straie curate și să te bucuri de

tovărășia unui bărbat, după care vom afla ce ne pregătește Cato pentru mâine-dimineață.

Iulia s-a uitat țintă la el și, îngrozită, i s-a adresat cu glas tremurător.

– Ce vrei să faci cu mine?

– Doar să te folosesc, așa cum sunt folosite și sclavele de stăpânii lor romani, i-a șoptit Aiax. Ar putea reprezenta o lecție educativă pentru tine. Vom vedea. A tăcut o clipă și a adulmecat aerul, după care pe fața lui a apărut o expresie de dezgust. Cu toate astea, vor fi necesare câteva ore ca să te fac prezentabilă. Va trebui să dau ordin să fii curățată cât mai curând, dacă voi dori să mă bucur de tine la noapte fără să mă văd silit să strâmb din nas.

Aiax s-a ridicat în picioare, a plescăit din limbă și a făcut semn spre Macro.

– Pe tine te sfătuiesc să adormi cât mai curând. N-aș vrea ca eu și doamna de față să te ținem treaz cu zgomotele distracției noastre de peste noapte.

De această dată, Macro nu și-a mai putut stăpâni furia. A scos un urlet animalic, apoi a deschis ochii, s-a uitat țintă la Aiax și a spus printre dinții încleștați:

– Jur pe toți zeii că dacă ies de aici, o să-ți smulg limba și ochii și te voi rupe în bucăți cu mâinile mele.

– Ce încântător! a spus Aiax râzând. A ocolit cușca și s-a lăsat pe vine alături de Macro, apoi a tras puternic de zăbrelele care au început să zăngănească. Nu te bizui pe asta, bine?

O clipă mai târziu s-a ridicat și s-a întors cu pași rari spre cortul lui. Macro și-a îndreptat atenția asupra Iuliei, care avea ochii dilatați de groază.

– Macro! Nu-l lăsa să mă ia. Te rog, să nu-l lași.

Centurionul a clătinat din cap.

– Nu te pot ajuta.

– Macro, te rog! Cu buzele tremurând, a început să plângă. Te rog nu-l lăsa! Te rog!

A încercat să ignore strigătele ei, simțind că este în pragul nebuniei la gândul că nu putea face absolut nimic pentru a o proteja. Rugămințile tinerei au încetat brusc în momentul când straja lor s-a apropiat de cușcă. Omul a descuiat ușa de la capătul cuștii și a deschis-o. Și-a scos apoi sabia și a îndreptat-o spre Macro.

– Tu, stai acolo!

Cu cealaltă mână, a apucat-o pe Iulia de un braț și a scos-o târâș din cușcă, după care a lovit ușa cu piciorul și a pus sabia în teacă. În timp ce straja încuia ușa, Macro s-a apropiat de gratii și i-a strigat Iuliei:

– Iulia! Uită-te la mine! Uită-te la mine!

Ea s-a crispat de parcă ar fi lovit-o, apoi s-a întors temătoare în timp ce straja s-a aplecat să o apuce de brațele ținute la spate.

– Iulia, a continuat Macro cu o fervoare înghețată, dacă ai prilejul, ucide-l!

– Da, a spus ea și a dat din cap. Da.

Apoi straja a ridicat-o în picioare și a dus-o mai mult târâș spre cortul lui Aiax.

Macro s-a rezemat de gratii și s-a rugat zeilor ca, într-un fel sau altul, să-i curme suferințele.

30

Cato și oamenii lui au ajuns la golfuleț abia la cea de-a doua oră din noapte. Nu era deloc lună și, cu toate că au fost conduși de un păstor localnic, le-a fost greu să urmeze drumul îngust care șerpuia pe versantul dealurilor, coborând apoi un perete abrupt de stâncă, până spre țărm. Ca și ceilalți, Cato ducea un sac în care avea un pumnal și o sabie, legate laolaltă de o ploscă goală. Deși toți soldații care luptau în cadrul legiunilor erau instruiți să înoate, majoritatea nu erau avansați în domeniu. Ofițerii lui Cato aleseseră mai bine de cinci sute de oameni capabili să înoate de-a lungul golfului, adică aproape două mile. Cei trei soldați preferați de Fulvius mergeau imediat în spatele lui Cato, care îl urma pe păstor. Aceștia se oferiseră imediat voluntari când li se propusese, iar centurionul era încredințat că ei îl vor sluji bine. Unul dintre oamenii aleși de Fulvius era un optio auxiliar care cunoștea zona și ceruse să se alăture coloanei când aceasta plecase în marș din oraș.

Când bărbatul fusese adus în fața lui Cato, centurionul ridicase ochii de la tăblițele de pe masa de lucru și înălțase din sprâncene.

– Atticus.

– Da domnule, a spus Atticus dând din cap.

– Trebuie să recunosc, asta vine ca o surpriză. Nu m-aș fi așteptat să te afli în fruntea listei celor care doresc să-l salveze pe Macro.

– Nimic nu mi-ar oferi o satisfacție mai mare decât aceea de a-i vedea fața când îl salvez, domnule.

Cato s-a uitat fix la Atticus, după care i-a răspuns:

– Neobișnuită formă de răzbunare!

– Domnule, îl cunoașteți pe Macro destul de bine. Asta îl va face să turbeze.

– L-ai ghicit bine, Atticus, a răspuns Cato râzând. Prea bine, atunci. Ne vedem la noapte. Ești liber.

Ceilalți doi oameni aleși pentru a i se alătura lui Cato erau legionari, Vulso și Musa, doi indivizi solizi, cu rezultate bune în trecut și care doreau totodată să fie promovați. Lui Musa i se dăduse un corn, pe care îl căra alături de sabie.

Șirul lung și discontinuu de legionari a coborât ultima porțiune a stâncii și a pășit pe nisipul aspru al plajei. Cato l-a plătit pe păstor și, imediat ce și-a primit punga cu cei cincizeci de dinari de argint – o mică avere pentru munca de numai o noapte – bărbatul s-a îndepărtat grăbit de-a lungul plajei și a dispărut, urmând un alt drum ce urca spre culme. După ce soldații au ajuns pe plajă, unul dintre ofițerii lui Cato a numărat membrii fiecărei secțiuni și i-a trimis să se pregătească pentru atac. Aceștia trebuiau să înoate în două coloane, una dintre ele

mai aproape de mal, îndreptându-se către corăbiile trase pe nisip. Cato ținuse foarte mult să se asigure că fiecare dintre forțe va rămâne laolaltă, iar conducătorii secțiunilor aveau misiunea de a ține socoteala oamenilor. Soldații care se îndreptau spre corăbiile eșuate trebuiau să intre în apă la intervale scurte pentru a exista un spațiu liber între secțiuni. Prima dintre ele urma să se îndrepte spre cea mai îndepărtată corabie, și, ținând seama de intervale, Cato spera ca echipele să înceapă acțiunea de urcare la bordul corăbiilor cu grâne cam în același moment. Cu puțin noroc, navele aveau să fie cucerite înainte ca rebelii de pe țărm să-și dea seama de pericol și să reacționeze.

Cato trebuia să conducă cealaltă coloană direct spre grupul de corăbii ancorate în mijlocul golfului. Nu era nevoie ca detașamentul lui să fie divizat. Oamenii trebuiau să stea împreună, astfel încât să nu abordeze corăbiile una după alta.

Imediat ce ultimul soldat a coborât de pe stâncă și s-a dezbrăcat și descălțat, Cato a dat ordin de intrare în apă. Fiecare om și-a umflat plosca din piele și apoi, ținând-o între brațe, împreună cu o legătură în care își ținea armele, a pătruns în mare, alături de restul secțiunii, așa cum se ordonase. Cum purta doar o legătură între vintre, Cato a început să tremure în aerul răcoros al nopții. Decisese să înoate aproape de avangarda coloanei și a lăsat două secțiuni să plece înaintea lui, după care a intrat în apă împreună cu cei trei oameni. Nu le destăinuise celorlalți ofițeri că era un înotător slab. Se rușina din pricina asta și, deși făcuse unele progrese față de instruirea de bază, nu se ridica la nivelul unor veterani capabili, precum Macro.

Era o hulă ușoară, iar valurile măturau nisipul susurând. Cato și-a făcut curaj și, hotărât, a pornit cu pași mari spre mare. Apa era rece, așa că tânărul a scos imediat un icnet când a intrat. Un val i s-a spart

de piept, iar el a profitat de prilej ca să se lanseze înainte, scufundându-se câteva momente, ținându-se totodată de plosca umflată ce plutea la suprafață înaintea lui.

– Atticus, a strigat Cato, stăpânindu-și totuși glasul. La mine.

– Da, domnule, i-a răspuns cu un fornăit Atticus, aflat la mică depărtare de umărul lui Cato. Veniți și voi doi!

Cato a bătut apa cu picioarele, la început precipitat; apoi, pe măsură ce s-a obișnuit cu temperatura, și-a dat seama că trebuia să-și dozeze efortul, pentru că altfel ar fi ajuns la corăbii prea obosit ca să mai poată lupta. Înainta cu greu, iar după o vreme, a întors capul și a rămas surprins văzând că stânca părea încă foarte aproape. Ridicându-se pe un val de hulă, a zărit licărind în față focurile din tabăra răzvrătiților, la depărtare de mai bine de două mile. Pe dealurile din dreapta, unde se afla tabăra romană, se distingea o strălucire slabă. În acele momente, acolo mai rămăseseră doar infanteria auxiliarilor și jumătate din cavalerie. Restul coloanei era cu Fulvius, îndreptându-se după dealuri, pentru ca apoi să traverseze și să se adune în formație pe plajă, la o milă de capătul palisadei rebelilor și de corăbiile cu grâne prinse după ea. Dinspre mare, Balbus și corăbiile lui se furișau cu precauție, ocolind promontoriul, după care trebuiau să aștepte seria de trei semnale luminoase ce urmau să se aprindă pe unul dintre dealurile ce domina golful. Cato a respirat adânc și a bătut apa cu picioarele, vag conștient de prezența sutelor de războinici în apa mării din jurul lui, luptând contra hulei și îndreptându-se către corăbiile cu grâne și bătălia disperată ce îi aștepta.

Iulia a stat într-o tăcere deplină cât bătrâna i-a uscat părul cu o bucată de pânză din lână, frecându-i cu insistență șuvițele de păr negru și des care îi cădeau până mai jos de umerii dezgoliți. Renunțase de mult să se mai opună femeii cu fața plină de riduri și străjii mătăhăloase, care părea să-i fi devenit un tovarăș nedespărțit. După ce fusese scoasă din cușcă, se zbătuse, dar straja o pălmuise și apoi îi dăduse un pumn în rinichi, sfătuind-o să se liniștească, altfel o va lovi din nou. Nu avea nicio șansă de scăpare și, decât să mai sufere alte și alte dureri, Iulia cedase în fața celor doi, îngăduind să-i fie smulse zdrențele de pe trup. A fost pusă să șadă pe un taburet în apropierea unei adăpătoare pentru cai, iar femeia a spălat-o cu câteva găleți de apă, după care s-a apucat să îi perie părul. Murdăria îi pătrunsese atât de adânc în piele, încât a fost nevoie de eforturi repetate și dureroase ca să i-o îndepărteze.

Strigătele și protestele nu au avut niciun efect, astfel că Iulia s-a văzut silită să stea cu dinții încleștați. Era ciudat cum murdăria ce alcătuise un adevărat strat pe corpul ei păruse să-i ascundă goliciunea; acum, când era mai curată, începuse să fie conștientă de privirea insistentă a străjii din apropierea ei. După ce femeia a terminat, iar pielea Iuliei devenise albă și căpătase o nuanță roșiatică în unele locuri de atâta frecat, bătrâna a trecut la părul ei lung, împingându-i capul înainte, peste marginea adăpătoarei, și i-a turnat apă cu polonicul pe ceafă, după care și-a vârât degetele în șuvițele încurcate, trăgând fără milă de ele, până când le descâlcea.

În timp ce femeia îi usca părul, Iulia se gândea la ceea ce îi spusese Macro când era trasă cu forța din cușcă. Era posibil ca în cortul lui Aiax să găsească vreun obiect care putea fi folosit drept armă. Ceva ce putea fi înșfăcat iute și ascuns. Dacă exista vreo șansă, era hotărâtă să încerce uciderea lui Aiax, ceea ce a făcut-o să vibreze triumfătoare

câteva clipe. La gândul acesta, și-a simțit inima bătând mai tare în piept de emoție. Apoi, femeia a aruncat cârpa și i-a vârât un pieptene în păr. Tânăra a simțit o durere necruțătoare, care a făcut-o să țipe în timp ce femeia încerca să-i descâlcească ultimele șuvițe. S-a întors instinctiv și a pălmuit-o pe bătrână:

– Ai grijă, sclavo!

Iulia a regretat acea izbucnire imediat ce a rostit cuvintele. O sclipire de furie s-a aprins în ochii bătrânei care și-a încleștat degetele ca niște gheare, apoi și-a dezgolit dinții.

– Cățea nenorocită! Să nu-mi spui mie sclavă!

Și a lovit-o cu palma pe Iulia, făcând-o să cadă de pe taburet. Imediat după aceea, s-a aruncat asupra ei, lovind-o cu putere peste față, în timp ce fata și-a dus mâinile la cap ca să se apere. Pumnii curgeau ploaie, pentru că femeia, în mânia ei dezlănțuită, o lovea peste umeri și brațe.

– Mamă! Ajunge, a strigat straja, făcând doi pași către ele. A prins-o de încheieturi pe bătrână și a ridicat-o, după care a îndepărtat-o. Am spus, ajunge!

Pe buzele bătrânei se vedeau firicele de salivă.

– Dă-mi drumul! Vreau s-o omor! a zbierat ea.

– Ba nu! Dacă nu vrei să răspunzi pentru asta în fața generalului.

Femeia a rămas cu privirea ațintită la Iulia și a lovit-o cu piciorul, nimerind-o în stomac. Straja a târât-o de acolo, scuturând-o cu brutalitate.

– Mamă, am spus că e de ajuns.

Cu un geamăt, Iulia s-a răsucit pe o parte și a simțit mânerul lung și subțire al pieptenului împungând-o în coaste. A întins o mână după el și l-a ținut lipit de partea interioară a antebrațului.

– Ai auzit-o, nu? s-a văicărit bătrâna. La fel ca târfa aceea din Gortina. Ai văzut cicatricele de pe spinarea mea, da? Le-ai văzut?

Apoi a început să suspine, lăsându-se moale, astfel că straja a trebuit să o susțină și să o ducă în brațe cu blândețe.

– Gata, mamă. S-a terminat. Sst, a încercat el să o calmeze, trecându-și mâna peste părul ei cărunt și sârmos.

– Ce e cu gălăgia asta?

Iulia a ridicat ochii din pământ și l-a văzut pe Aiax ieșind din cort și apropiindu-se. Cu o expresie întunecată pe față, s-a uitat la cele trei siluete din jurul adăpătoarei.

– Ce se petrece aici? Ridică-te! s-a răstit el la Iulia, îndreptându-și apoi atenția spre bătrână și străjer, care l-a privit cu un amestec de spaimă și respect. Ia spuneți-mi!

– Generale, doamna este de vină, a explicat omul. A provocat-o pe mama, care a atacat-o. A trebuit să le despart.

Aiax s-a uitat o clipă la ei, după care și-a mutat privirea spre Iulia, care se ridica în picioare. Avea pielea curată, astfel că și-a clătit ochii cu frumusețea corpului ei.

– Asta stă în caracterul romanilor, reușesc să scoată ce e mai rău din

alții. Nu vă faceți griji. Apoi, Aiax s-a întors către bătrână spunând: Dacă ți-a adus vreo jignire, va plăti la noapte. După ce voi termina cu ea, vei putea să-i faci orice dorești. Doar să o lași în viață, ai înțeles?

Aproape bucuroasă, bătrâna a dat aprobator din cap.

Aiax a pocnit din degete.

– Atunci, termină cu spălatul și găsește-i ceva de îmbrăcat. Ceva de calitate, ca pentru o adevărată romană. Vreau să mă bucur murdărind-o.

S-a apropiat apoi de Iulia, s-a oprit în fața ei și a ridicat mâna ca să o prindă de bărbie. Brațul lui i-a șters un sân și el a simțit un val de dorință carnală în vintre în timp ce îi ridica fața spre a lui. Iulia l-a privit cu o expresie sfidătoare.

– Ei, nu vei mai fi atât de mândră după noaptea asta, i-a zis el râzând cu cruzime. Îți promit. O să mă implori să fiu îndurător.

– Prefer să mor.

– Sunt convins, dar nu vei scăpa chiar atât de ușor de pedeapsă.

– Pedeapsă?! a exclamat Iulia, încruntându-se. Dar ce am făptuit ca să merit un asemenea tratament?

Aiax și-a retras mâna și a făcut un pas înapoi.

– Ești romană prin naștere. Apoi s-a întors către ceilalți, poruncind: Pregătiți-o pentru mine cât mai repede. După ce o îmbrăcați și o parfumați, aduceți-o direct în cortul meu.

– Am înțeles, generale, a zis straja și a salutat plecându-și capul.

În timp ce Aiax se îndrepta spre cortul lui, bătrâna a chicotit și a înaintat spre Iulia cu un rânjet înghețat pe chip.

– Vârcile de pe spinarea mea vor fi nimic în comparație cu urmele pe care o să ți le lase el pe trup.

După două ore petrecute în apă, Cato începuse să tremure. Din câte își dădea seama, parcurseseră o milă și jumătate de-a lungul golfului. Acum ajunsese să se îndoiască de înțelepciunea planului său. În jur a văzut formele întunecate ale capetelor și ploștile umflate plutind pe suprafața mării. Când și când, vreunul dintre conducătorii de secții striga încet către oamenii lui ca să fie sigur că aceștia continuau să îl urmeze. Optio Atticus și ceilalți doi soldați înotau în apropierea comandantului lor. Era imposibil de apreciat cum înainta grupul care se îndrepta spre corăbiile eșuate voluntar, iar Cato putea doar să spere că aveau să ajungă la țintă în aceleași momente în care el și oamenii lui începeau să urce la bordul corăbiilor ancorate. Asta urma să se întâmple în aproximativ o oră. Cato a călcat apa și a continuat să înainteze înot, străduindu-se să ignore frigul și amorțeala care i se strecurau în corp.

În față, focurile din tabăra răsculaților deveneau tot mai clare, și, în lumina dată de flăcări, Cato a reușit să distingă câteva siluete. O masă întunecată aflată exact în față a acoperit focurile, iar centurionul și-a dat seama că se apropia de corăbiile cu grâne. S-a oprit și a ridicat un braț deasupra apei.

– La mine! La mine!

Apa s-a învolburat în jurul lui, semn că vorbele lui se transmiseseră din gură în gură, iar soldații începuseră să se strângă, săltând pe valurile de hulă. Imediat ce plescăiturile au încetat și Cato s-a bucurat de compania atâtor oameni, a strigat cât de tare a îndrăznit:

– Să pornim!

Soldații au lovit apa cu picioarele, dispersându-se puțin în timp ce se apropiau de corăbii. Au înotat în liniște către ținte cu o hotărâre sumbră. Cato s-a îndreptat direct spre zona centrală a navelor legate laolaltă și, treptat, acestea au blocat orice posibilitate de a vedea tabăra aflată dincolo de ele. A auzit clipocitul valurilor ce se loveau de copastiile corăbiilor și chiar câte o voce care răsuna, acoperind susurul mării. Călcând apa constant, dar fiind atent să nu tulbure prea tare suprafața mării, Cato a redus viteza de înaintare. În fața lui a zărit o linie întunecată undeva în fundal, ceea ce l-a făcut să-și dea seama că ajunsese la un odgon de ancorare. S-a îndreptat spre el și s-a prins de suprafața lui aspră, care i s-a părut neașteptat de sigură. Strecurând peste cap bareta de umăr a ploștii și armele legate pentru siguranță, s-a săltat pe odgonul de ancoră și a început să-și croiască drum spre prova corabiei.

Imediat ce a ieșit din apă, a simțit cum pielea începe să-i tremure în adierea răcoroasă, însă concentrarea și efortul ce fuseseră necesare pentru a înainta l-au făcut să ignore acea senzație neplăcută. Șiroind de apă, s-a tras în sus de-a lungul odgonului și s-a apropiat de nara de ancoră, pe unde acesta trecea printre stâlpii rezistenți din lemn. Cu cât urca mai sus, cu atât odgonul se legăna mai tare, astfel că a trebuit să-și încordeze mușchii ca să rămână călare pe el. Apoi a ajuns în apropierea copastiei, și ținându-se de odgon cu o mână, a pipăit suprafața afectată de intemperii de cealaltă parte și s-a prins bine. S-a

tras în sus, apoi a prins balustrada între degetele celeilalte mâini. Mușchii umărului au protestat în fața durerii când el și-a ridicat corpul, uitându-se peste balustradă. La probă nu se vedea nimeni. Dincolo de puntea-față exista o denivelare care dădea spre puntea principală, unde un chepeng rezistent acoperea magazia corabiei. Spre pupă, puntea se înălța din nou spre platforma de guvernare. Pe puntea principală stăteau întinși sau în picioare câțiva bărbați, iar unul, având o suliță într-o mână, se afla aproape de mânerul padelei de guvernare. Duhoarea de catran umplea aerul, și Cato a văzut o strălucire slabă venind dinspre pupă, unde ardea o lampă, în interiorul unui scut de piele. Amenințarea lansată de Aiax că navele vor fi incendiate era cât se putea de serioasă.

Cato a slăbit strânsoarea picioarelor asupra odgonului și s-a lăsat puțin în jos în timp ce a trecut peste copastie, străduindu-se să stăpânească legănarea frânghiei cât a putut de mult, astfel încât să nu aterizeze pe punte cu un bufnet puternic. Cu toate măsurile de precauție pe care și le luase, a căzut peste un bărbat care dormea la adăpostul oferit de copastia corabiei. În momentul în care genunchii lui Cato i-au strivit pieptul s-a auzit un icnet, iar rebelul a deschis ochii, descoperind că peste el se prăbușise o persoană udă și aproape despuiată. Centurionul a strâns pumnul și l-a lovit pe răsculat drept în față, făcându-i capul să se izbească de copastie cu un bufnet înfundat. L-a mai lovit o dată și încă o dată, până a fost convins că omul își pierduse cunoștința.

După aceea, Cato s-a lăsat pe vine, simțind că picioarele și brațele îi tremurau îngrozitor din cauza frigului și a efortului. Și-a rezervat câteva momente pentru a-și freca mâinile și picioarele ca să se mai încălzească. Apoi, a desfăcut bucățica de pânză care îi ținea armele legate, blestemând în șoaptă cât degetele lui au căutat să desfacă

nodurile. După ce le-a deznodat, a simțit atingerea liniștitoare a sabiei. S-a ghemuit pe punte, fixându-și totodată centura în jurul taliei, după care s-a ridicat în picioare pentru a-l ajuta pe următorul soldat să treacă peste copastie. Acesta era Atticus și, după o clipă, a ajuns și el pe puntea-prova, înarmat și pregătit. Imediat, alți și alți oameni au urcat pe odgon, alăturându-li-se, în vreme ce Atticus și-a scos pumnalul și a tăiat beregata răsculatului.

Imediat ce Atticus, Vulso, Musa și ceilalți trei oameni au ajuns la bord cu armele pregătite, Cato s-a lăsat pe vine în fața lor.

– Sunteți gata? Când dau comanda, vom traversa puntea principală. Atacați rapid și loviți fără milă. Vreau să capturăm nava fără să se dea alarma. Atticus, îi iei pe Vulso și pe Musa și vă duceți spre babord. Eu îi voi conduce pe ceilalți. S-a uitat în jur, spre trăsăturile umbrite ale oamenilor lui, care tremurau ca și el de frig și de însuflețirea îngrozitoare a clipei dinainte de începerea luptei. Cato a strâns puternic mânerul sabiei și s-a întors spre pupă. Să mergem.

A rămas aplecat, și a înaintat astfel de-a lungul copastiei navei, sperând că întunericul și umbrele îl vor ascunde îndeajuns de mult pentru a-i ataca prin surprindere pe rebeli. La capătul punții-față, trei trepte coborau spre puntea principală, mai lungă și mai lată. Trei dintre răsculați stăteau pe marginea magaziei și discutau cu glas scăzut trecându-și unul altuia o ploscă din piele plină cu vin. Cato l-a văzut pe unul dintre ei ridicând plosca și luând câteva înghițituri. Apropiindu-se de ei, a iuțit pașii și a scos sabia. Cu un pocnet surd, l-a lovit cu tăișul în cap pe unul dintre ei încă înainte ca omul să se poată întoarce în direcția din care auzise zgomotul de pași. Cel de-al doilea abia dacă a avut timp să privească în jur, apoi Cato l-a lovit cu pumnul peste falcă și l-a făcut să se prăbușească peste marginea

magaziei, drept peste grâne. Cel de-al treilea a lăsat jos plosca și a scos un sunet de uimire, moment în care Cato l-a lovit cu o mișcare laterală a sabiei, tăindu-i mâna cu plosca și provocându-i o rană gravă la gât. Omul s-a prăbușit pe punte, în timp ce siluetele întunecate ale legionarilor s-au strecurat mai departe, măcelărindu-i pe ceilalți rebeli de pe punte.

Straja înarmată cu suliță se uitase până atunci peste balustrada de la pupa, dar s-a întors auzind zgomotul de luptă venind dinspre puntea principală. Cato a urcat cu un salt pe puntea pupa înainte ca omul să poată reacționa, și a alergat direct spre el. Răsculatul nu a mai apucat să coboare sulița, căci Cato a întins sabia în față cu o clipă înainte de a se izbi de străjer, făcându-l să se lovească de etambou. Rămas fără aer din cauza izbiturii, bărbatul nu a mai reușit să scoată decât un icnet când Cato i-a vârât sabia în corp, rănind organele vitale. Omul s-a zbătut scurt, apoi s-a lăsat moale și a dat drumul suliței, care a căzut pe punte cu zgomot. Respirând greu, centurionul a scos arma din abdomenul sclavului și, întorcându-se, a văzut că și restul membrilor de echipaj fuseseră scoși din luptă. S-a apropiat de lampa cu ulei și a stins-o grăbit.

– Următoarea corabie, a ordonat el cu glas reținut, arătând spre un alt vas care se profila ca o pată întunecată.

A pornit în frunte, traversând puntea principală și s-a uitat prevăzător peste copastie. Două odgoane legau corăbiile una de alta, și Cato a făcut semn spre ele.

– Trageți de odgoane.

Oamenii lui au prins odgoanele și, proptindu-și picioarele în marginea copastiei, au început să tragă. Încetul cu încetul, distanța dintre vase s-

a micșorat, iar corăbiile s-au ciocnit cu un bufnet înfundat. Imediat, Cato a urcat pe puntea celeilalte corăbii, urmat de Atticus și restul soldaților. A auzit strigăte răsunând dinspre alte nave și zăngănit de arme în luptă. S-a auzit și un glas care a dat alarma, iar Cato și-a dat seama că elementul-surpriză dispăruse. Și-a umplut plămânii cu aer și a dus o mână pâlnie la gură:

– A Douăzeci și Doua, la atac!

Musa a repetat strigătul de luptă, care a fost imediat preluat de alte voci din întuneric. Cato s-a întors spre Atticus.

– Fă curățenie pe corabia asta.

– Am înțeles, domnule!

– Musa, unde ești?

O siluetă s-a apropiat de el.

– Aici, domnule.

– Mai ai cornul?

– Da, domnule, a încuviințat legionarul, ridicând în aer cornul curbat din alamă.

– Atunci dă semnalul. Cât de tare poți.

Musa a găsit mușțiucul, a inspirat adânc și a suflat în instrument cât de tare l-au ținut plămânii. Prima notă a fost slabă și nesigură, făcându-l pe Cato să scape o sudalmă, dar Musa a scuipat și a încercat din nou. De astă dată a reușit să scoată un muget ascuțit și strident, care s-a propagat prin întuneric. Musa a intonat trei note scurte, a

făcut o pauză, apoi a repetat semnalul.

– Continuă! a ordonat Cato, lovindu-l amical pe spate cu palma, după care a plecat să se alăture lui Atticus și celorlalți.

În timp ce traversa puntea principală, a pășit peste un cadavru și a observat câteva siluete luptând în dreptul laturii îndepărtate a gurii de magazie. S-a grăbit să ocolească chepengul, încordându-și totodată privirea pentru a-i putea distinge pe oamenii lui de dușmani. Din fericire, legionarii erau aproape goi, în vreme ce sclavii purtau tunici și mantii. Cato a simțit o mișcare în apropierea lui și, întorcându-se, a văzut un om înarmat cu o falcata ieșind dintr-o cabină mică de sub puntea pupa. S-a lăsat imediat în jos și a lovit cu sabia, nimerindu-l peste fluierul piciorului. Cu un țipăt agonizant, bărbatul s-a prăvălit pe spate, ajungând înapoi în cabină. Cato a rămas ghemuit și a privit în jur, căutând din ochi vreun alt dușman. Inima îi bătea cu putere, iar frigul și încordarea îl făceau să tremure. Musa continua să sufle în corn și, în pauzele dintre semnalele repetate, Cato a reușit să audă și alte mugete de corn venind din depărtare. Asta însemna că al doilea grup începuse să captureze corăbiile trase pe nisip. Câteva momente mai apoi, pe unul dintre dealurile care dominau golful au căpătat viață câteva serii de scântei, care au devenit vâlvătăi, transmițând semnalul către corăbiile de război aflate în așteptare în largul mării.

Cato s-a retras spre copastia vasului și a analizat situația. Peste tot în jur se auzeau zgomote de lupte încrâncenate ce se purtau pe punțile corăbiilor cu grâne aflate la ancoră și legate laolaltă. Legionarii își foloseau din plin vocile, pe de o parte pentru a se încuraja unii pe alții, dar mai ales pentru a spori groaza dușmanilor. Dinspre țărm s-au auzit sunetele altor cornuri și un vuiet de luptă, semn că Fulvius și oamenii lui atacau flancul palisadei ridicate de rebeli. Cato și-a umflat

obrajii. Deocamdată, totul se desfășura conform planului. Acum important era să se continue astfel, profitând de avantajul câștigat, înainte ca Aiax și rebelii lui să reușească o rezistență organizată în fața atacului-surpriză.

31

– Ce-a fost asta?

Aiax s-a ridicat de pe canapea, încordându-și auzul pentru a surprinde încă o dată sunetele pe care le auzise foarte slab cu câteva momente înainte.

Una dintre gărzile lui de corp stătea în fața lui, ținând-o strâns de braț pe Iulia, care aștepta ca pentru inspecție. I se găsise o stolă lungă din pânză, de un albastru intens, iar el, întins pe canapea, își rezervase o clipă ca să o admire pe atrăgătoarea femeie romană. Era o adevărată frumusețe, își spusese în sinea lui, în timp ce sorbea dintr-o cupă vin îndoit cu apă. Simțise dorința carnală crescând în el după ce-și plimbase ochii peste silueta ei, și chiar începuse să fantazeze privind plăcerile pe care le va avea cu ea, provocându-i totodată cât mai multă durere posibil, când din depărtare răsunaseră notele slabe ale unui corn din alamă. Le-a auzit din nou. Trei sunete ascuțite, urmate de o pauză.

Aiax a sărit deodată în picioare și a traversat cortul în goană. A dat

deoparte pânza ce acoperea intrarea și a ieșit în noapte, după care s-a oprit și a privit cercetător dincolo de golf. În lumina torțelor și a focurilor de tabără aprinse de-a lungul palisadei a văzut oameni luptând pe redută și în jurul ei, dar și licăriri roșietice aruncate de lamele săbiilor care reflectau lumina focurilor. Notele au răsunat din nou, ceva mai aproape decât s-ar fi cuvenit și, pentru o clipă, Aiax a rămas nedumerit, după care și-a dat seama cutremurându-se că sunetele veneau dinspre golf, din direcția corăbiilor cu grâne aflate la ancoră. S-a repezit în cort și a împuns amenințător cu degetul spre femeie.

– Să o ții aici! Să nu-ți dezlipești ochii de la ea. Răspunzi cu viața dacă fuge sau pățește ceva.

Înșfăcând centura cu sabia, și-a prins-o la brâu și a pornit în fugă spre locul în care erau caii. În jur, cei care făceau parte din garda lui ieșeau din corturi și adăposturi ca să afle ce se petrecea de cealaltă parte a golfului.

– Nu stați cu mâinile în sân! a strigat Aiax la ei. Suntem atacați! Puneți mâna pe arme și duceți-vă cât mai repede la palisadă! Mișcați-vă!

A luat unul dintre armăsarii ținuți înșeuați și gata pentru a fi folosit în orice moment din zi sau noapte, și s-a aruncat în șa. A tras de frâu și a dat pinteni calului, îndemnându-l spre zona principală a taberei. Când a trecut prin dreptul cuștii în care era ținut centurionul Macro, l-a auzit pe roman ovaționând nebunește, însă nu avea timp să se oprească pentru a-l reduce la tăcere, în schimb a hotărât să o facă în primul moment liber pe care și-l va găsi. Ar fi fost păcat să-l ucidă imediat pe centurion, însă el trebuia să moară, pentru a onora memoria tatălui său. În jurul lui, în lumina focurilor de tabără, oamenii se ridicau și se uitau derutați spre lupta ce se dădea în

depărtare. Aiax a strigat la ei să-și ia armele și să se îndrepte spre locul bătăliei, înainte ca romanii să captureze corăbiile cu grâne.

În timp ce galopa călare prin tabără, ocolindu-i mereu pe cei care reacționau cu întârziere în fața călărețului ce se apropia de ei, Aiax a simțit un gol în stomac. Își subestimase dușmanul. Fusese convins că amenințarea de a distruge flota cu grâne, vitală pentru supraviețuirea Romei, va descuraja orice încercare de a-i ataca tabăra. Corăbiile fuseseră pregătite cu grijă de oamenii lui, în magazii se așezaseră materiale inflamabile îmbibate cu ulei și smoală, gata să li se dea foc la primul semn că navele de război romane s-ar fi apropiat. Așadar, de ce nu erau corăbiile incendiate? Și-a strunit calul când a ajuns la o mică ridicătură, apoi și-a încordat privirea în încercarea de a distinge ce se petrecea dincolo de golf. A văzut o navă eșuată la lumina unui vas cu jăratic așezat pe nisip. În apa mică din jurul provei stăteau adunați mulți oameni care încercau să urce la bordul corabiei pentru a lupta contra celor care o apărau. Și atunci și-a dat seama. Romanii capturaseră corabia. Le luaseră pe toate... Însă în același moment, ceva mai departe pe plajă, o limbă de foc a iluminat puntea și catargul uneia dintre corăbii. Incendiul s-a amplificat, și alte flăcări au țâșnit înspre cerul întunecat, însoțite de dârele tremurătoare de foc gonind de-a lungul parâmelor și frânghiilor velaturii. Undeva în golf, a izbucnit apoi alt incendiu. Prin urmare, nu fuseseră capturate chiar toate vasele. Probabil că mai exista posibilitatea de a respinge atacul și de a recuceri corăbiile deja capturate, ori măcar de a le incendia pe toate pentru a le împiedica să cadă în mâinile detestatului dușman.

Câțiva oameni din garda personală l-au ajuns din urmă și Aiax a ridicat un braț și a strigat în momentul când a pornit în șarjă către plajă:

– Urmați-mă!

În timp ce galopau prin tabără, a continuat să-și strige oamenii la arme, ordonându-le să se îndrepte spre plajă. Totodată, era furios pe sine însuși. Cum reușiseră romanii să facă asta? Cum putuseră să ajungă pe corăbii fără să fie observați? Își luase toate măsurile de precauție. Pusese străji care să vegheze toate căile de acces dinspre uscat și dinspre mare. Nu aveau cum să nu fi văzut atât de mulți dușmani apropiindu-se. Putea fi sigur de asta? Pesemne că folosiseră bărci, dar acestea ar fi fost observate, chiar dacă era o noapte fără lună. Atacul ar fi fost posibil doar dacă, la adăpostul întunericului, soldații înotaseră de-a lungul golfului. Asta trebuia să fi fost, a socotit el, furios pe sine. Un moment, nu și-a putut reține sentimentul de admirație invidioasă față de dușmani, apoi caii au ajuns pe plajă.

La marginea taberei se strânsese un grup mare de sclavi. Aiax a oprit calul și s-a întors spre călărețiii care îl urmau.

– Kharim! Ești aici?

– Da, generale!

Kharim și-a îndemnat calul înainte, trecând printre ceilalți ca să se apropie.

Aiax a văzut că acesta era gol, având doar legătura de pânză petrecută peste coapse și centura cu sabia.

– Rămâi aici. Organizează oamenii în formații. Trebuie să păstrezi partea asta din tabără. Dacă trimit după tine, să vii neîntârziat, ai auzit?

Kharim și-a plecat capul.

– Am înțeles, generale.

Aiax a plecat mai departe, trecând de canaturile porții de la capătul palisadei. Situate în perimetrului taberei principale, acestea rămăseseră deschise. În fața lui domnea haosul. Doar o corabie aflată de-a lungul plajei fusese incendiată, iar acum vâlvătăi se ridicau spre cer, umplând aerul cu mugetul focului și cu pocnetele scoase de lemnul ce ardea azvârlind scântei în toate părțile. Intensitatea incendiului ilumina nisipul și apa până departe în jur. Dinspre capătul îndepărtat al plajei răsuna vacarmul bătăliei și totuși, pe toată lungimea ei se vedeau oameni de-ai lui adunați în jurul provelor corăbiilor trase pe nisip, încercând să urce la bord ca să lupte cu romanii care, dezgoliți până la brâu, îi respingeau cu disperare cu ajutorul săbiilor, sulițelor și chiar al vâslelor.

Dușmanii de pe corăbii nu reprezentau adevăratul pericol, și-a dat seama Aiax, ci forța care se apropia din flanc. Dacă ea putea fi respinsă, vasele aveau să fie recucerite mai târziu. Și-a scos sabia și a dat pinteni calului, răcnind la rebelii răspândiți de-a lungul plajei.

– Urmați-mă! Urmați-mă!

În timp ce se îndrepta în goana calului spre bătălia ce se desfășura în depărtare, a strâns în jurul lui tot mai mulți luptători. Romanii cuceriseră deja reduta și năvăleau de-a curmezișul plajei și, folosindu-se de scuturile lor dreptunghiulare, își doborau dușmanii prost echipați, iar apoi legionarii îi ucideau pe răsculați spintecându-i cu săbiile lor scurte. Aiax știa că majoritatea dintre ai lui nu erau nici pe departe pe potriva legionarilor, dar dacă ei puteau opune o rezistență destul de mare pentru a stăvili atacul, exista șansa ca avantajul numeric să îi facă pe romani să se retragă dincolo de palisadă. Însă mai întâi trebuia să adune acel număr de oameni care să lupte acolo.

– Gardă! La mine! a strigat gladiatorul, glasul lui acoperind o clipă zăngănitul armelor, sunetele loviturilor în scuturi și țipetele celor răniți.

Călărețiii care îl urmaseră din cealaltă parte a golfului și-au domolit caii, apoi și-au pregătit armele de luptă. Aiax a constatat că acum avea cu sine treizeci sau patruzeci de oameni. Îndeajuns pentru a se opune romanilor. S-a întors către dușmani, care se aflau la cincizeci de pași, și își croiau drum printre rândurile subțiate ale rebelilor ce începuseră să bată în retragere.

– Șarjați!

Aiax a întins sabia în față și a dat pinteni calului. Acesta a scos un nechezat, s-a ridicat o clipă în două picioare și apoi s-a năpustit înainte cu capul plecat, iar copitele au început să duduie lovind pământul într-un galop nebun spre dușmani.

Rebelii aflați în față au auzit apropierea călăreților și au făcut toate eforturile pentru a se feri din calea lor, dar câțiva dintre ei au fost măturați și doborâți la pământ, apoi striviți sub copitele cailor. Înainte, Aiax a remarcat că romanii nu mai erau strânși în formație, ci se împrăștiaseră când începuseră urmărirea apărătorilor. În fruntea grupului său de gărzi personale, s-a repezit asupra lor. Legionarii era la fel de bine echipați ca orice oponent pe care îl înfruntase în arenă, astfel că Aiax își ținea sabia pregătită să lovească orice porțiune neprotejată a corpului, fie ea braț, față sau gât. Doi romani aflați în drumul său au fost doborâți la pământ de calul lui, care s-a izbit de scuturile lor. Aplecându-se în dreapta, gladiatorul l-a împuns pe unul în gâtul rămas expus după ce legionarul căzuse. Era o înțepătură superficială, de doar câțiva centimetri adâncime, dar mortală pentru

dușman. Aiax a continuat să înainteze, ținându-și capul plecat. A văzut un coif cu creastă într-o parte, așa că imediat și-a mânat calul spre centurionul care încerca să-și adune unitatea. Omul s-a întors în ultimul moment și, în lumina flăcărilor scoase de corabia incendiată din spatele gladiatorului, a căscat ochii mari. A reacționat prea târziu, iar vârful sabiei lui Aiax i-a străpuns ochiul, sfărâmându-i țeasta și ajungând în creier. Smulgând lama ca să și-o elibereze, gladiatorul și-a întors din nou calul.

Aruncând o privire în jur, a văzut că șarja oamenilor lui întrerupsese atacul roman. Câțiva legionari fuseseră doborâți, iar alții se adunaseră spate în spate în grupuri mici, în vreme ce alții se retrăgeau de-a lungul plajei. Însă Aiax a socotit că le oferise oamenilor lui doar o scurtă păsuire. La mai puțin de o sută de pași depărtare, a doua formație de romani înainta către rebeli, alcătuind un zid compact de scuturi, având stindardele ridicate în spatele primelor rânduri de soldați. S-a auzit un ordin, iar legionarii și-au lovit săbiile de marginile scuturilor, producând un vacarm metalic asurzitor care a speriat puțin calul lui Aiax.

– Încet, ușurel, a spus el, și a lovit ușor cu palma în flancul calului, apoi și-a dat seama că garda sa personală era singurul grup din armata lui care rămăsese în poziție fermă pe plajă. Restul se retrăseseră. Scoțând un șuierat de frustrare, Aiax a înțeles că bătălia de pe plajă fusese pierdută. Mai era posibil să desfășoare acolo oamenii lui Kharim, dintre care mulți aveau armuri și arme luate de la soldații romani pe care îi uciseseră. Ei ar fi putut să-i blocheze pe legionari îndeajuns de mult pentru ca restul armatei de sclavi să se organizeze, pregătindu-se să se azvârle asupra romanilor pe care îi urau.

– Retragerea! a ordonat el. Înapoi spre tabără!

Călăreții s-au întors și au pornit de-a lungul plajei, acoperind retragerea pedeștrilor. Când au trecut prin dreptul corăbiilor, romanii de la bord i-au urmărit în tăcere, prea epuizați ca să ovaționeze văzându-i pe dușmani cedând teren. Însă imediat ce și-au văzut camarazii înaintând de-a lungul plajei, cu stindardele ridicate, au răsunat ovații de la un vas la altul, iar când le-a auzit, Aiax a strâmbat din buze, rânjind de frustrare.

Când s-a întors pe poarta palisadei, l-a văzut pe Kharim călare, urmărindu-l încordat. Imediat ce l-a zărit, Kharim a fluturat un braț și apoi a dat pinteni calului să înainteze.

– Generale! Străjile au raportat că o altă forță romană coboară dinspre tabăra lor. Apoi a făcut un semn spre panta dealului. Sunt peste o mie, și au cavaleria pe flancuri.

Aiax l-a privit atent, apoi și-a mutat privirea spre dușmanii care mărșăluiau de-a lungul plajei. În jurul lui, răsculații se agitau, derutați și temători. A respirat adânc și a urlat:

– Rămâneți pe poziții! Alcătuiți formații și rezistați! Putem învinge! Îi putem respinge! Am mai făcut-o și o vom face din nou. Nu cedați teren!

Strigătele lui au fost întrerupte de alte sunete stridente de corn roman, cărora le-au răspuns alte cornuri din direcția dealurilor, iar duduitul scuturilor lovite de săbii a reînceput, crescând în intensitate și devenind treptat asurzitor. Rebelii au început să se tragă înapoi, iar cei de la marginea mulțimii, aflați în fața porții, au început să se disperseze, fugind din fața romanilor care se apropiau în formație compactă.

– Generale! a strigat Kharim. Ce facem?

– Ce facem? Aiax a clătinat din cap. Totul e pierdut. Nu putem face nimic altceva decât să murim cu sabia în mână.

– Ba nu! Kharim și-a îndemnat calul spre cel al lui Aiax și l-a prins pe acesta de mână. Generale, încă trăiești, și cât ești viu poți continua lupta împotriva Romei. Dacă mori acum, totul a fost zadarnic. Câtă vreme trăiești, răscoala nu este pierdută.

Aiax s-a întors și l-a măsurat cu o privire îndurerată.

– Ce mai pot spera să obțin acum, prietene?

Kharim a gândit cu iuțeală.

– Avem ostaticii. Dacă scăpăm cu ei, încă putem încheia un târg. Știu câteva bărci de pescuit într-un golfuleț, nu departe de cortul tău.

Preț de un moment, Aiax nu și-a dorit decât o moarte scurtă. Însă înțelesul cuvintelor lui Kharim i-a pătruns în minte. Partul avea dreptate: răzvrătirea nu se va sfârși niciodată câtă vreme unii oameni păstrau viu spiritul ei în inimile sclavilor din imperiu. Trebuia să scape și să ia ostaticii cu sine.

– Foarte bine, a încuviințat el din cap. Vom pleca. Vino.

Și-a întors calul și le-a făcut semn gărzilor, după care a pornit înapoi prin tabără ocolind capătul golfului, spre corturile lui și peninsulă. Din toate părțile, răsculații își luau familiile și prăzile de război și fugeau din calea romanilor care se apropiau. Aiax s-a gândit cu milă la ei. Capcana se închidea. Pentru acei oameni nu exista cale de scăpare, ci doar moartea sau întoarcerea în sclavie.

Trei corăbii cu grâne staționate la ancoră au fost incendiate până în momentul în care Cato și soldații lui au curățat vasele de rebeli. Doar două dintre grupurile de răsculați reușiseră să dea foc navelor pe care fuseseră lăsați de pază, după care fugiseră cu niște barcazuri și scăpaseră pe țărm. Focul se întinsese și la a treia corabie, iar acum toate trei amenințau restul vaselor ancorate în golf.

– Atticus! a strigat Cato către optio, chemându-l la el. Adună douăzeci de oameni. Trebuie să desprindem corăbiile înainte ca incendiul să se extindă și la altele.

Cato s-a întors și, împreună cu Vulso și Musa, a traversat navele legate laolaltă, ajungând la cea aflată alături de corabia cea mai apropiată care ardea. Arșița răspândită de flăcările ce mugeau din magazia vasului l-a izbit ca o palmă arzătoare, așa că a ridicat un braț să-și ferească fața și s-a uitat împrejur. Două odgoane legau corabia de cea cuprinsă de vâlvătăi.

S-a ghemuit la adăpostul copastiei și a dat ordine:

– Voi, doi, luați odgonul pupă. Eu mă duc în față.

Lăsându-se jos din nou, a ajuns pe nara de ancoră și a scos pumnalul. Odgonul, făcut din cânepă aspră, era gros cât antebrațul unui om. S-a apucat să-l taie cu mișcări furioase. Puntea era luminată puternic de corăbiile care ardeau, aerul se încinsese, flăcările vuiau, iar lemnul cuprins de vâlvătaie scotea pocnete și exploda din cauza temperaturii înalte generate de incendiu. Prin aer se învârtejeau scântei și bucăți aprinse de velă, iar Cato a icnit de durere când una i-a căzut pe spinare. A scuturat-o de pe el dintr-o mișcare și a continuat să taie odgonul, sperând să poată încheia treaba înainte ca incendiul să se propage spre altă corabie cu grâne. Unul dintre firele groase ale

odgonului s-a secționat, iar restul a rămas întins, ceea ce l-a făcut mai ușor de tăiat. Scrâșnind din dinți, Cato a apăsat lama pumnalului cu toată puterea, iar acesta a reușit să muște din materialul dens. S-a mai tăiat o șuviță de cânepă, dar tot a rămas una, subțire și tare ca osul.

– Hai o dată, nenorocitule, a mormăit Cato. Rupe-te.

Cu un pocnet surd, a reușit să taie și ultima șuviță de fibre, iar capătul odgonului a dispărut prin nara de ancoră. Cato s-a ridicat și a privit prin aerul înfierbântat, așteptând ca vasul în flăcări să se îndepărteze. Aruncând o privire spre pupa, i-a văzut pe Vulso și Musa alergând spre el.

– Odgonul e tăiat, a strigat Vulso. Dar corabia nu se clintește.

Cato a dat din cap.

– Am văzut. Va trebui să o îndepărtăm. A făcut semn către una dintre ramele lungi, care era legată de copastia corabiei. Putem folosi asta. Haideți!

Au dezlegat în grabă nodurile simple care țineau vâsla și apoi au întins capătul cu lama lată peste balustradă, și l-au proptit în copastia celeilalte corăbii.

Cato a prins strâns mânerul ramei și apoi și-a încordat picioarele.

– Haideți acum, împingeți!

Încordându-și mușchii, au împins toți trei cu vâsla lungă. Încet, încet, Cato a simțit cum cealaltă corabie începe să se îndepărteze, și a înaintat un pas, după care a exclamat:

– Se mișcă! Împingeți în continuare!

Resturi aprinse cădeau peste puntea din jurul lor, dar ei nu puteau face nimic până când nu reușeau să împingă epava în flăcări până la o distanță sigură. Respirând precipitat, având toți mușchii încordați și transpirați de efort, au continuat să împingă cu vâsla corpul celeilalte corăbii. Cato a ridicat privirea și a văzut că spațiul dintre cele două vase se lărgise, ajungând la trei metri. Treptat, rezistența întâmpinată a scăzut, iar Cato și ceilalți s-au apropiat încet de balustradă. Ajunși acolo, au întins vâsla în față și au continuat să împingă până când corabia cealaltă s-a îndepărtat și nu a mai putut fi atinsă. Au tras vâsla înapoi pe punte și au lăsat-o să cadă. Curentul începuse să poarte vasul departe de restul corăbiilor ancorate, și s-a îndreptat încet către țărm. Cato a dat din cap mulțumit, după care s-a întors să verifice puntea. Pe puntea față erau împrăștiate resturi arzânde, dar, din fericire, în jurul magaziei nu a văzut nimic, deși rebelii puseseră acolo materiale combustibile, pregătite pentru incendierea vasului.

– Stingeți tot ce arde! a ordonat centurionul, luând o bucată de pânză de sac dintr-un dulap aflat în fața catargului principal. Acolo exista o găleată de apă pentru echipaj, și Cato a înmuiat pânza în apă, după care a alergat spre o bucată de frânghie înnegrită, din care unele porțiuni încă mai ardeau. A bătut flăcările cu pânza udă și a plecat mai departe, iar ceilalți l-au urmat. Curând ultimele surse de incendiu au fost stinse, apoi au rămas cu toții gâfâind de efort și au urmărit epava în flăcări îndepărtându-se. Cato s-a prins de un sart și a urcat pe balustrada corabiei. Din acel loc înalt, a văzut că Atticus și ceilalți reușiseră să desprindă celelalte două corăbii și le îndepărtau prin împingere. Încă simțea arșița usturătoare chiar și de unde stătea, și a rămas fascinat, cu privirea ațintită la spectacolul flăcărilor strălucitoare ce transformaseră marea într-un haos sclipitor de reflexii

roșietice.

Aruncând o privire spre plajă, Cato a distins grupele de legionari care avansau prin dreptul corabiei ce ardea acolo. S-a simțit ușurat să vadă că ei ocupaseră deja întreaga zonă cuprinsă de palisadă. Dincolo de ea, în lumina focurilor din tabăra rebelilor, se distingeau mii de siluete care alergau care încotro. Se părea că, așa cum sperase, atacul avusese succes. Luați prin surprindere, răsculații fuseseră dispersați, iar acum încercau să se salveze cu fuga. Era adevărat că se pierduseră patru corăbii cu grâne dar, având în vedere că întreaga flotă se aflase în primejdie, acest lucru era acceptabil.

– Domnule! a strigat Vulso, arătând către gura golfului.

Cato s-a întors și a privit în direcția indicată de Vulso. Prin arborada corăbiilor cu grâne, a reușit să vadă formele întunecate ale altor corăbii ce se apropiau, dar și sclipirea slabă și ritmică de o parte și de alta a lor, care erau șirurile de rame, și-a dat el seama. A simțit că încordarea din trup i se risipește la vederea corăbiilor romane de război și a strigat către Vulso.

– Sunt ai noștri! Comandantul Balbus cu escadra lui.

Vulso a scos un chiot, apoi a transmis mai departe vestea privind sosirea marinei. Alți soldați au început să chiuie alături de el, după care Cato i-a luat cu sine pe Atticus, Vulso și Musa și s-a grăbit să traverseze punțile corăbiilor cu grâne ca să întâmpine primul și cel mai masiv dintre vasele de război. Un berbec cu capul din bronz pornind din prova era îndreptat direct spre bordajul corabiei pe care se găsea Cato și, pentru o clipă, s-a temut că nava de luptă ar putea străpunge copastia. Apoi a auzit un ordin răstit, iar vâslele de la babord au coborât în apă și au rămas acolo, în timp ce acelea de la

tribord au continuat să se miște, iar vasul s-a rotit, ajungând cu traversul spre corabia cu grâne.

– Tribun Cato! a strigat cineva. Tribunul Cato este acolo?

– Aici! a răspuns Cato fluturând din brațe. Aici sunt!

– Slavă zeilor! a răsunat un glas pe care Cato l-a recunoscut ca fiind al lui Balbus, după care comandantul a continuat: Au fost capturate corăbiile?

– Toate, mai puțin trei, care au fost incendiate. S-ar putea să mai existe rebeli ascunși la bordul unor corăbii. Să-ți trimiți marinarii să verifice.

– Am înțeles, domnule. Pune-ți oamenii să preia parâmele de acostare.

Una după alta, corăbiile de război au ajuns alături de cele de grâne, iar marinarii au aruncat parâme spre legionari pentru a le prinde de tacheți, după care navele au fost trase bord la bord. Imediat ce s-au coborât schelele de debarcare, marinarii au urcat la bordul corăbiilor cu grâne și s-au ocupat de prizonieri, apoi au început să scotocească în căutarea eventualilor răsculați ascunși.

Balbus a fost unul dintre primii care au coborât de pe nava-comandant și s-a grăbit să ajungă în fața lui Cato.

– Mă bucur să vă revăd, domnule, a spus el și a salutat.

Cato nu și-a putut reține un zâmbet.

– Mi se pare că te-ai îndoit de reușită.

Balbus a ridicat din umeri.

– Mă bucur că m-am înșelat. Cu toate acestea, când am văzut corăbii incendiate, m-am temut de ce era mai rău. Câte corăbii cu grâne am pierdut?

– Patru – trei aici și una pe plajă.

– Doar patru? a exclamat Balbus, cu un aer ușurat. Splendid. Noi am avut doar un mic incident. Una dintre liburne [11] a eșuat în apropiere de peninsulă. Nu a fost deloc rău pentru o operațiune de noapte executată atât de aproape de țărm.

Și-a umflat apoi obrajii de mândrie pentru o asemenea realizare.

Cato a privit scurt spre țărm. Fulvius și oamenii lui pătrunseseră deja în tabăra rebelilor și îi doborau cu zecile. S-a întors din nou către Balbus.

– Preiei comanda aici. Asigură corăbiile cu grâne și trimite câțiva marinari să întărească rândurile celor de pe țărm.

– Am înțeles, domnule. Unde vă duceți acum?

– Mai am o treabă de făcut, a spus Cato încet. Încerc să salvez ostaticii. Dacă mi se întâmplă ceva, i-am dat ordin centurionului Fulvius să preia comanda.

Balbus a încuviințat din cap.

– Noroc, domnule.

Cato a râs auzind tonul sumbru al comandantului flotei.

– S-ar părea că te-ai obișnuit să-mi pui vorbele la îndoială. Mă întorc,

Balbus. Îți dau cuvântul meu.

– Oricum, mult noroc, domnule.

– Mulțumesc.

Cato l-a bătut pe umăr, s-a întors către Atticus și ceilalți doi și a pornit în fruntea lor pentru a găsi un barcaz de serviciu legat de corăbiile cu grâne rămase întregi.

32

Cu o ușoară zdruncinătură, care l-a făcut pe Atticus să cadă în genunchi, barcazul a rămas nemișcat pe mica fâșie de nisip.

– Fir-ar să fie, a mormăit el, chinuindu-se să se ridice, după care a coborât din ambarcațiune alături de ceilalți.

– Am face bine să vorbim grecește de aici înainte, a propus Cato. Dacă vrem să trecem drept rebeli.

Își luaseră câteva tunici de pe cadavrele răzvrătiților de pe corăbiile de grâne și își puseseră săbiile pe deasupra. Dacă își făcea cineva timp să îi cerceteze atent, săbiile romane puteau arăta dubios, dar, dacă erau opriți, ele puteau trece drept capturi de război. Cato spera că sclavii erau prea preocupați să scape cu viață pentru a-și face griji în legătură cu intrușii romani aflați în mijlocul lor.

A făcut semn către o stâncă situată la mică distanță de ei.

– O să lăsăm aici ambarcațiunea.

După ce s-a convins că barca rămăsese ascunsă vederii și că o vor găsi tot acolo dacă vor avea nevoie de ea pentru a scăpa rapid, Cato i-a condus pe ceilalți spre corturile mari din acea parte a taberei spre care Aiax și escorta lui se îndreptaseră cu o zi în urmă. Panta era stâncoasă și presărată cu tufișuri și pâlcuri de arbuști în care li se încurcau tunicile în timp ce înaintau pe furiș. În cele din urmă, panta s-a mai îndulcit și au auzit mai limpede glasurile celor din tabără. Schimburi grăbite de strigăte, dar nu era vorba de panica și haosul ce domneau în partea principală a taberei. În acea zonă, solul era acoperit cu o vegetație sărăcăcioasă, iar răsculații smulseseră plantele uscate și tufișurile pentru a avea lemne de foc. Brusc, au auzit foșnete din dreapta lor, iar Cato le-a făcut semn însoțitorilor lui să se lase la pământ, ceea ce a făcut și el. Un mic grup de siluete a trecut în fugă prin fața lor. Un bărbat, o femeie și doi copii, cu toții cărând boccele. Bărbatul s-a uitat neliniștit spre culmea pantei, îndemnându-i pe ceilalți să continue urcușul. Au trecut la mică distanță prin fața romanilor, fără să-i vadă, și au dispărut în întuneric. După ce zgomotul pașilor acestora s-a stins, Cato a respirat ușurat.

– Haideți, le-a șoptit el celorlalți.

Au continuat să înainteze, iar acum strălucirea focurilor de tabără iluminau creasta de deasupra lor. Mergând ghemuiți, pășind cu precauție și privind atent într-o parte și în alta. Șirurile de corturi se vedeau dincolo de creastă, iar Cato s-a îndreptat spre o mică grămadă de bolovani care să-i ascundă în timp ce evaluau situația. Între bolovani au observat un spațiu format în mod natural, suficient de lat ca să încapă doi oameni întinși la sol. Centurionul le-a ordonat legionarilor să rămână pe loc, iar el și Atticus s-au furișat acolo. Stâncile stăteau pe o mică ridicătură, poziția aceea oferindu-le o perspectivă bună asupra zonei plate de pământ pe care comandantul

dușmanilor îl alesese pentru instalarea cortului propriu și a celor ale gărzilor personale. În jurul corturilor mai mari se găseau spații libere, după care urmau adăposturi mai mici, iar într-o parte se vedeau o mică magazie și țarcuri ce arătau ca și cum ar fi fost abandonate cu mulți ani în urmă. Câteva focuri de tabără dădeau să se stingă, semn că fuseseră părăsite în graba de a contracara atacul romanilor. Cât a urmărit scena, Cato a observat mai multe siluete aproape de cortul cel mai mare; unele înarmate cu sulițe, și într-o latură a lui, o femeie ghemuită care se grăbea să îngrămădească o serie de obiecte de valoare pe o pătură întinsă pe pământ. Alți răsculați fugeau printre adăposturi, dorind să scape astfel de forțele romane care înaintau în jurul golfului. Lui Cato îi era greu să nu se întrebe ce sperau fugarii să obțină. Când ajungeau la capătul peninsulei, aveau să fie prinși în capcană.

– Ce facem acum? a întrebat Atticus încet. Unde credeți că sunt ținuți Macro și fiica senatorului?

– Probabil că undeva aproape de cortul lui Aiax. Cato și-a adus aminte de bucuria sălbatică apărută în ochii gladiatorului când anticipase suferințele prin care vor trece Macro și Iulia. Este limpede că i-a vrut aproape, suficient de aproape ca să le simtă chinurile. Un loc în care putea să stea cu ochii pe ei. În vreun cort, probabil, sau într-un țarc din acelea de jos. Trebuie să ne apropiem ca să aflăm.

Atticus a dat aprobator din cap.

– Cel mai bine ar fi să dăm un ocol, domnule. Să venim pe dinapoia țarcurilor, unde nu este prea multă lumină de la focuri.

Cato a examinat terenul.

– Da. Ai dreptate. Să mergem.

S-au tras înapoi târâș, li s-au alăturat lui Vulso și Musa, apoi toți patru au pornit printre tufișurile de la marginea zonei unde se înălțau corturile, într-un arc lung în jurul laturii îndepărtate a peninsulei. Erau încă mulți fugari care porniseră spre deal din direcția taberei principale și, parcă printr-o înțelegere reciprocă nerostită, micul grup de romani și răzvrătiții care fugeau se ocoleau cu precauție la o oarecare distanță prin întuneric, după care se grăbeau să ajungă acolo unde își propuseseră. În cele din urmă, Cato a remarcat că îngrăditurile se găseau în linie cu corturile cele mai mari și a făcut semn către soldații care îl urmau.

– Să ne apropiem mai mult.

Au trecut cu atenție printre adăposturile aflate cel mai departe: corturi improvizate, așezate pe cadre tăiate rudimentar, aproape toate goale în acele momente, după năvala inițială spre locul în care se purtase bătălia, pe partea cealaltă a golfului. Totuși, unele nu erau goale și Cato a simțit cum i se face pielea ca de găină auzind un țipăt strident, după care și-a dat seama că era plânsul unui sugar. O femeie a murmurat câteva cuvinte, iar plânsul s-a stins curând. Mai erau și alte persoane printre adăposturi, oameni care fugeau din tabără, care riscaseră cât să se oprească pentru a jefui unele dintre corturile părăsite prin care trecuseră. Cato era cât pe ce să se împiedice de unul dintre ei, un bărbat mergând aplecat prin întuneric, târând un bol mare din argint prin intrarea unui cort. Centurionul s-a oprit brusc. Bărbatul a sărit în picioare, iar lumina radiată de focuri i-a evidențiat trăsăturile. O față plină de riduri, pe jumătate ascunsă de părul mare și încâlcit, și o barbă neîngrijită. Omul a rânjit, arătându-și dinții sparți.

– Atenție, domnule! a strigat Atticus, împingându-l pe Cato deoparte în clipa când rebelul a lovit cu pumnalul.

Cato a auzit șuieratul armei trecându-i pe la ureche, după care a perceput un zgomot surd, când Atticus l-a pus la pământ pe atacator cu un pumn bine țintit. După ce răsculatul s-a prăbușit fără cunoștință, optio i-a smuls pumnalul dintre degete și l-a ridicat, pregătit să-i taie beregata.

– Nu, a spus Cato, ridicând un braț. Lasă-l. Să mergem mai departe.

Îngrăditurile erau în fața lor, la mică distanță, iar Cato a înaintat șerpuit printre adăposturile rămase în picioare până au ajuns la partea din spate a construcțiilor cu pricina. Dincolo de ele, terenul era deschis până în locul în care câțiva bărbați stăteau strânși în fața unui cort despre care Cato a presupus că era al gladiatorului. Priveau cum camarazii lor erau uciși cu zecile în tabără și discutau cu glasuri alarmate, cu toate că el nu a reușit să înțeleagă mare lucru din ceea ce spuneau. Pereții îngrăditurilor erau înalți până la umărul lui Cato, care și-a dat seama că, dacă se înălța pentru a privi peste ei ca să-i caute pe Macro și Iulia, aproape sigur ar fi fost văzut.

S-a înălțat cât de sus a îndrăznit fără să se expună și a strigat încet:

– Iulia... Macro.

Nu a primit niciun răspuns. A strigat din nou, de astă dată ceva mai tare. Tot în zadar.

– Nu sunt aici, a mormăit Atticus.

– Nu.

– Ce facem acum?

– Continuăm să-i căutăm, a spus Cato cu fermitate și a înaintat prin spatele țarcurilor până când a ajuns la un spațiu gol, prin care s-a putut târî în continuare pentru ca, la adăpostul întunericului, să se uite în jur. Și a văzut aproape imediat – o cușcă aflată la mică depărtare de cel mai mare cort și retrasă față de celelalte țarcuri. Era plasată pe cel mai înalt punct al taberei, expusă intemperiilor. Cato s-a mai retras puțin, întrucât alți și alți rebeli traversau zona în fugă. Romanii s-au lipit de pământ și au rămas nemișcați.

După ce rebelii au plecat, Cato s-a întors către ceilalți.

– Știu unde se află Macro și Iulia, le-a spus lui Atticus și celorlalți arătând spre cușcă.

– Și chiar i-ai văzut? a întrebat optio.

Cato a clătinat din cap.

– E prea întuneric. Dar în ce alt loc ar putea fi?

– Am început să cred că ar putea fi oriunde. Curând, pe aici vor mișuna și mai mulți sclavi care fug din tabăra principală. Ar fi bine să găsim ostaticii cât mai repede.

– Atunci, să ne mișcăm. Cato a făcut un semn cu mâna și s-a ghemuit, apoi a înaintat puțin față de țarcuri, trecând printre niște adăposturi. S-a oprit câteva momente așteptându-i pe ceilalți, după care micul grup a continuat să meargă printre ultimele colibe și de-a lungul pantei, fără a fi văzuți dinspre corturi. În dreapta lor, marea era o masă întunecată, iar zgomotul valurilor care se spărgeau de stâncile de jos le ajungea limpede la urechi. Când a socotit că ajunseseră

paralel cu cușca de metal, Cato a pornit în susul pantei, pășind cu precauție printre stânci și tufișuri pipernicite. Cineva a strigat un avertisment, apoi s-au auzit alte câteva voci ridicate, și Cato s-a oprit, dar și-a dat seama că nu puteau fi zăriți. După alți câțiva pași, terenul a devenit plat, și atunci au văzut cușca la aproape douăzeci de pași. Dincolo de ea se afla o porțiune de teren deschis și latura cortului, în fața căruia niște oameni formau un scut, îndepărtând un șuvoi de rebeli care fugeau prin dreptul lor. În acele momente, nimeni nu supraveghea cușca. Mijindu-și ochii, Cato a văzut silueta masivă și întunecată a cuiva care stătea rezemat de gratii. Speranța a făcut să-i bată mai iute inima, apoi a simțit un fior de spaimă când și-a dat seama că în cușcă era doar o persoană, neîndoielnic un bărbat.

– Macro? a strigat el.

Silueta s-a mișcat, apoi a răspuns cu glas morocănos:

– Cine e acolo?

Tribunului i-a scăpat o răsuflare de ușurare.

– Sunt Cato.

– Cato? Vocea lui Macro era încordată. Pe toți zeii, tare-aș vrea să fie adevărat.

– Doar o clipă, a spus Cato, și s-a întors spre Atticus. Tu vii cu mine. Musa și Vulso, stați de veghe. Să mă anunțați dacă vine cineva.

Urmat îndeaproape de Atticus, Cato a traversat ghemuit terenul deschis. În tot acest timp îi supravegheau cu coada ochiului pe răsculați, dar niciunul dintre sclavi nu s-a uitat în direcția lor. Ajungând în apropierea cuștii, Cato a strâmbat din nas când a simțit

duhoarea de excremente umane. S-a lăsat alături de cușcă, față în față cu Macro.

– Chiar tu ești, s-a auzit vocea hârâită a lui Macro. Credeam că am înnebunit. Scoate-mă de aici.

– Unde e Iulia?

– În cort. Aiax a trimis după ea. A pus să fie spălată mai întâi.

Cato a simțit că-i îngheață sângele în vine.

– A încercat să...

– De unde naiba să știu? a spus Macro, clătinând din cap. Scoate-mă de aici și să mergem să o salvăm.

Cato a examinat ușa cuștii.

– La naiba, dar e încuiată.

– Sigur că e, a șuierat Macro. Altfel mai eram aici?

Atticus a chicotit.

– Frumoasă schimbare să te văd *pe tine* închis.

– Cine e însoțitorul tău? a mormăit Macro. Nu cumva jigodia de Atticus?

– Chiar el, a spus Atticus zâmbind.

– Minunat, a bolborosit Macro, ațintindu-și privirea asupra prietenului său. Cato... îți mulțumesc.

– Credeai că o să te las să mori?

Macro a rămas tăcut un timp, apoi a răspuns:

– Au existat momente când renunțasem să mai sper.

– Mulțumesc pentru votul de încredere.

Prefectul a chicotit cu glas uscat.

Cato a prins între degete gratiile ușii și, scrâșnind din dinți, s-a străduit să le forțeze. A renunțat cu un geamăt amar.

– Avem nevoie de cheie. La cine e?

– La o strajă de acolo, a zis Macro, arătând cu degetul spre cineva. Dacă-l fac să vină încoace, vă puteți ocupa de el?

– Va trebui. Cato s-a ghemuit în spatele lui Macro și i-a făcut semn lui Atticus să se întindă la pământ.

Macro s-a prins de gratiile cușții, a inspirat adânc și a strigat puternic.

– Strajă! Strajă! Vino încoace!

A făcut o pauză, după care a strigat din nou, zguduind gratiile și mai violent. Unul dintre oamenii aflați în apropierea cortului s-a întors spre el și apoi i-a spus ceva răsculatului însărcinat cu supravegherea lui Macro și a Iuliei. Bărbatul și-a luat sulița și, cu pași greoi, s-a apropiat de cușcă.

– Mai taci, romanule!

– Să te-nghită pământul! a strigat Macro la el și a scuturat din nou

gratiile. Să vă înghită pe tine și pe baba aceea de maică-ta!

Straja a tăcut o clipă, apoi a mugit de furie și a pornit în fugă spre cușcă, ținând aplecat vârful suliței.

– Uf, la naiba...

Atât a avut vreme să mormăie Macro, după care vârful suliței a trecut printre gratii, iar el abia a reușit să se ferească, trăgându-se spre peretele cuștii. Instantaneu, a prins bățul suliței și l-a împins într-o parte. Celălalt capăt s-a rotit brusc, făcându-l pe rebel să se dezechilibreze și să cadă, lovindu-se de cușcă. Macro a dat drumul bățului și a reușit să-și strecoare brațele printre gratii, apoi l-a prins pe om de gât și l-a tras cu forță, lipindu-l de cușcă. Straja a început să se zbată pentru a scăpa din brațele musculoase ale prizonierului.

– Pe el! a gemut Macro. Înainte de a-mi scăpa din mâini!

Atticus s-a ridicat primul, a ocolit cușca și s-a aruncat cu toată greutatea asupra rebelului, făcându-l să rămână fără aer, în timp ce Macro a sporit strânsoarea, sugrumându-l. Omul s-a luptat cu îndărătnicie, însă curând a cedat moale. Din direcția cortului mare s-a auzit un strigăt, iar Cato a văzut că rebelii se uitau spre ei. Imediat ce și-au dat seama ce se petrecea, și-au luat armele și au pornit în fugă spre cușcă.

– Găsește cheia! i-a ordonat Macro lui Atticus.

Cato s-a uitat înapoi, spre Musa și Vulso și le-a făcut semne disperate să se apropie.

– La mine!

Uitându-se către rebelii care alergau spre el, Atticus a smuls șnurul din jurul gâtului străjii, a luat cheia și a vârât-o în încuietoare. Imediat ce s-a auzit declicul încuietorii, Macro a deschis exploziv ușa și a apucat sulița de jos. Luând poziția ghemuită, a îndreptat vârful suliței spre răsculați, iar Atticus și Cato și-au scos săbiile. Cu un răcnet animalic, Macro s-a năpustit la atac.

– La naiba, ia te uită la el, a murmurat Cato în barbă, și s-a grăbit să-și ajungă prietenul din urmă, așezându-se în dreapta lui, iar Atticus în stânga. Expresia de furie de pe fața lui Macro se vedea chiar și în lumina slabă a focului ce ardea în fața cortului lui Aiax, pentru că rebelii au șovăit și l-au privit temători în timp ce-și pregăteau armele. Erau șapte oameni, ba chiar opt, dacă o socoteau și pe bătrână, care pusese mâna pe o secure și răcnea de mânie în timp ce se grăbea să se apropie de ceilalți.

Cato a ridicat privirea și a observat că rebelii își coborau sulițele pe măsură ce distanța dintre cele două grupuri se micșora. Stând cu picioarele depărtate și echilibrați, dușmanii s-au ghemuit, ținându-și sulițele pregătite să lovească, în timp ce Macro și cei doi camarazi au atacat, iar Musa și Vulso fugeau cât de repede puteau pentru a-i ajunge din urmă.

– Cinci oameni împotriva a șapte sulițe și a unei nebune cu securea, a comentat Atticus râzând. Soarta nu ne prea zâmbește.

S-a auzit un pocnet puternic, moment în care Macro a parat împunsătura de suliță încercată de primul atacator cu care s-a confruntat. Încă alergând, și-a coborât umărul și l-a izbit pe rebel, făcându-l să cadă pe spate. A continuat să alerge, străpungându-l pe următorul om din fața lui, după care s-a oprit, a smuls sulița din trupul doborât și a îndreptat pe rând vârful ei spre cele trei persoane

care îl înfruntau.

– Haideți! a strigat el. Care e pregătit?

Cato a rămas cu ochii asupra sclavului care îl alesese drept țintă și acum fugea spre el cu sulița coborâtă. A vrut să-l împungă în față, dar centurionul a deviat ușor vârful cu un pocnet. Apoi a atacat, silindu-l pe om să se retragă și a continuat să-l împingă înapoi, lovind cu putere în bățul suliței, deoarece știa că așa degetele bărbatului vor amorți. După încă o lovitură, sulița a căzut la pământ. Atacatorul s-a întors și a rupt-o la fugă. Cato l-a lăsat în pace și, răsucindu-se, l-a văzut pe Atticus angajat într-un duel cu un rebel care era mai priceput la lupta cu sulița decât fostul său adversar. Musa căzuse la pământ, străpuns în coapsă și, șiroind de sânge, se chinuia cu disperare să pareze loviturile altui rebel. Vulso l-a atacat pe răsculat, lovindu-i sulița și îndepărtând-o, apoi i-a tras un pumn în față, după care, cu dreapta, i-a înfipt sabia pe rând în burtă și în piept, aproape ridicându-l de la pământ prin forța loviturii. Cu genunchii înmuiați, rebelul a căzut moale la pământ, având o bortă mare în abdomen, prin care au început să-i iasă intestinele.

– Musa! a strigat legionarul, și s-a întors să-și ajute camaradul. Dar era prea târziu: bătrâna se strecurase în spatele soldatului căzut și îl lovise cu securea drept în creștet. Capul lui Musa a fost azvârlit înainte. Apoi corpul i-a tresăltat de câteva ori furios, după care s-a prăbușit în țărână. Femeia și-a recuperat securea și, cu un răcnet de triumf, s-a întors spre Macro, mârâind la vederea cadavrului fiului ei zăcând alături de cușcă. Cato a dat să pornească spre ea, dar omul cu care luptase Musa îi stătea în cale. Macro era în primejdie, așa că nu mai era cazul să respecte regulile învățate la instrucție pentru a-l doborî pe om cu sabia. A respirat adânc și a scos un răcnet, după care s-a

aruncat în față. Vârful suliței s-a ridicat și omul și-a încordat picioarele, pregătindu-se pentru ciocnire. Însă, în ultima fracțiune de secundă, Cato s-a lăsat în jos, s-a rostogolit și a lovit cu sabia în piciorul de sprijin, după care s-a ridicat. Lama a sfărâmat osul, iar omul a scos un urlet, apoi s-a prăbușit. Nu mai avea vreme să-l lichideze, pentru că trebuia să dea ocol cuștii ca să o prindă din urmă pe bătrână. Dar ea avea avantaj asupra lui, astfel că a apucat să se repeadă spre Macro cu securea ridicată deasupra capului.

– Macro! a strigat Cato. În spatele tău!

Scrâșnind din dinți și ridicând brusc bățul suliței pentru a-și feri capul, Macro s-a răsucit. Capul securii a despicat bățul suliței, dar nu l-a tăiat cu totul. Macro a dat drumul armei distruse și a prins încheietura ciolănoasă a bătrânei în momentul în care securea a coborât din nou să-l lovească. A reușit să îndepărteze izbitura, astfel că arma a trecut șuierând pe lângă umărul lui și a căzut în țărână. Blestemând și scuipându-l, femeia a încercat să-l zgârie cu degetele mâinii libere.

– De ajuns! a spus Macro și a prins-o de păr, ținând-o la un braț distanță de el. Ea a continuat să scuipe și să încerce să-l zgârie sau să-l lovească cu piciorul. Macro a respirat scurt. M-am săturat de tine! I-a tras femeii un pumn cu mâna liberă, iar ea s-a năruit la pământ. Apoi, tribunul a ridicat securea de jos și a rămas deasupra femeii.

– Macro! a strigat Cato, prinzându-l de braț.

Macro s-a uitat cu ură la bătrână și apoi și-a întors privirea spre prietenul său.

– Și-a căutat-o cu lumânarea, crede-mă.

Ridicându-se, Cato a văzut că Vulso îl ucisese pe dușman, apoi s-a auzit un zângănit și o bufnitură, semn că Atticus își doborâse și el adversarul. Rebelii rămași în viață și-au aruncat armele și s-au mistuit în noapte. Soldații romani au rămas locului, respirând cu greutate, după care Vulso a îngenuncheat alături de Musa. Ochii acestuia se uitau în gol spre cerul înstelat.

– E mort, a spus Vulso.

Cato s-a întors spre Macro.

– Mă duc după Iulia.

– Ai grijă, s-ar putea să mai fie și alții în cort. Vin cu tine.

Brusc, s-a auzit un ropot de copite, iar Cato și ceilalți au înghețat.

– Trebuie să fie Aiax. Macro s-a întors către Cato. Mai bine ne adăpostim.

– Nu fără Iulia!

– Nu fi necugetat! Ne vor ataca înainte de a putea să o scoatem de acolo. Macro l-a prins de braț și l-a împins departe de cort, înapoi spre adăpostul oferit de țarcuri. Du-te!

Zgomotul de copite a răsunat tot mai tare, apoi Cato a putut simți vibrația solului. O clipă, s-a uitat cu disperare spre cort, după care s-a răsucit și a fugit înapoi împreună cu Macro și ceilalți. Imediat după aceea, Aiax și gărzile personale au apărut călare dinspre tabără și au încetinit în fața cortului. Gladiatorul a sărit din șa și le-a ordonat tunător oamenilor lui:

– Rămâneți călare!

A pornit cu pași mari spre cortul lui și a dat deoparte brusc pânza ce slujea drept ușă, apoi a intrat. Din poziția în care era, la cincizeci de pași depărtare, Cato urmărea totul cu mare atenție, temându-se pentru viața Iuliei și, totodată, sperând că pe întuneric nimeni nu va observa cadavrele ce zăceau în apropierea cuștii. S-a încordat, de parcă s-ar fi pregătit să facă un salt înainte, însă Macro l-a prins de braț.

– Stai liniștit, băiete. Altfel murim cu toții.

Cato s-a întors și s-a uitat urât la prietenul lui, apoi a dat din cap și a redevenit rațional. Încordarea mușchilor a dispărut treptat după ce s-a întins pe pământ. Dinspre cort nu s-a auzit niciun sunet, apoi faldurile cortului s-au dat în lături și Aiax a ieșit, având un mic sipet într-o mână și cu cealaltă ținând-o pe Iulia de încheietura unei mâini. Cato a încetat să mai respire când a văzut-o, frumoasă ca zorile, chiar și de la acea distanță. Aiax a tras-o cu brutalitate, făcând-o să se răsucească, astfel că s-a dezechilibrat și s-a rostogolit la picioarele oamenilor din fața cortului.

– Urc-o pe un cal, Kharim!

– Am înțeles, generale.

– Te ocupi de ea. O păzești cu prețul vieții tale, ai înțeles?

Kharim s-a aplecat și a ridicat-o pe Iulia de jos, ținând-o de spate și de coapse. Aiax a încălecat pe calul lui și, ținând sipetul cu o mână, lipit de coaste, a luat frâul cu cealaltă.

– Duceți-o la bărci!

În timp ce gărzile își îndemnau caii pe drumul ce ducea spre vârful peninsulei, gladiatorul a aruncat o privire spre cușcă, aproape invizibilă pe întuneric, și a făcut semn spre doi oameni, ordonând:

– Ucideți-l pe roman, și apoi plecați de aici.

Imediat și-a întors calul și a pornit la galop ca să-i ajungă din urmă pe cei din garda proprie. Cu inima grea ca de plumb la gândul că Iulia rămânea prizonieră, Cato s-a uitat după călăreți. Cei doi oameni care primiseră ordin să-l ucidă pe Macro au descălecat, au legat frâiele de balustrada aflată alături de cort și s-au grăbit să ajungă la cușcă.

– Vor vedea cadavrele dintr-o clipă în alta, a șoptit Macro.

Cato a confirmat cu o mișcare din cap.

– Avem nevoie de caii lor. Nu trebuie să ne scape. S-a ridicat și a rămas ghemuit, apoi s-a uitat la ceilalți. Gata?

Aceștia au dat din cap.

– Atacați!

Cato s-a aruncat înainte, gonind spre cei doi rebeli, iar Macro, Atticus și Vulso au pornit în urma lui. S-a auzit o exclamație de uimire a unuia dintre răsculați la vederea cadavrelor întinse pe pământ. Imaginea le-a distras celor doi atenția câteva momente, și abia în ultima clipă s-au întors spre cei care alergau zgomotos spre ei. Cato a rotit sabia și a izbit în umărul celui mai apropiat dintre rebeli, tăindu-l până la os. În timp ce se prăbușea ca un sac gol, Macro l-a împuns pe cel de-al doilea în piept. Cu un geamăt înfundat, omul a căzut alături de camaradul lui și a început să se zvârcolească la picioarele lui Macro. Cato s-a întors către Atticus în timp ce-și vâra sabia în teacă.

– Stați ascunși până apare Fulvius.

– Nu se poate, domnule, a protestat Atticus. Vă putem fi de ajutor.

– Avem doar doi cai. Nu mai aveți ce face. Macro, hai să mergem, a ordonat Cato și a pornit în goană către caii priponiți.

– Așteaptă un moment. Macro s-a oprit pentru a smulge tunica de pe unul dintre cadavre și a îmbrăcat-o în grabă. Așa mai merge! Care este planul? a întrebat gâfâind, în timp ce alerga după prietenul lui.

– Plan? Cato a luat frâul unui cal aflat mai aproape de el și și-a băgat sabia în teacă. Mergem după ei și o eliberăm pe Iulia. Ori vom muri încercând.

– Mă bucur să aflu că te-ai gândit la toate.

Au urcat în șei, au luat frâiele și au întors caii spre drumul pe care îl aleseseră Aiax și oamenii lui. Cu un strigăt, Cato a dat pinteni calului, îndemnându-l să pornească la galop. Știa că era o nebunie să încerce acea urmărire doar ei doi, însă nu ar fi fost în stare să mai trăiască știind că o lăsase pe Iulia în mâinile gladiatorului. Era imposibil ca el și Macro să poată lupta cu mai bine de douăzeci dintre gărzile lui Aiax, dar lui nu-i păsa. Renunțase să mai gândească logic și se lăsa condus doar de inimă, nedorind decât să o salveze sau să moară încercând. Ultima imagine a ei, îngrozită și vulnerabilă în timp ce era trasă spre întuneric, i se întipărise în minte, așa că s-a aplecat peste gâtul calului și l-a mânat înainte.

Drumul era lat și bătut de generații de localnici care călătoreau de-a lungul peninsulei, probabil să lase ofrande la altarul închinat divinității locale, ori pentru a înota în vreunul dintre golfulețele care

se găseau de-a lungul coastei. Nu putea decât să bănuiască asta. A cercetat drumul, căutând din ochi semne ale celor pe care îi urmăreau. Aiax vorbise de bărci. Probabil că avea un plan de fugă. Cato trebuia să-l găsească înainte ca gladiatorul să-și pună planul în aplicare.

Spre stânga, o porțiune a golfului era încă iluminată de flăcările celor patru corăbii incendiate. Dincolo de ele, în tabăra rebelilor, se vedeau siluete minuscule, semn că soldații romani își croiau drum lat printre adăposturi, fără a arăta milă față de nimeni. Cato a aruncat o privire spre scena aceea, după care a renunțat și s-a concentrat asupra drumului. Știa ce riscuri înfruntau galopând pe un teren necunoscut în plină noapte. Însă zorile cu degete rozalii iluminau deja orizontul, iar drumul ce i se deschidea în față era destul de vizibil.

La o milă după ce părăsiseră tabăra, Cato a văzut o formă drept în față: un alt călăreț.

– Îi prindem din urmă! a strigat Macro.

Cato și-a scos sabia și a ținut-o strâns între degete, apoi a lovit cu latul lamei peste crupa calului. Flancurile animalului au vibrat între coapsele lui și apoi viteza lui a sporit, apropiindu-se și mai mult de rebel. În întuneric s-au văzut și alte siluete, aflate înaintea omului, și Cato a simțit o hotărâre rece care l-a îmbărbătat.

Mai avea zece pași până să-l ajungă pe gladiator, când acesta a aruncat o privire peste umăr. S-a uitat la urmăritori, apoi a strigat către călărețul din fața lui, care a privit în urmă, lucru pe care l-a mai făcut un camarad de-al lui. Aceștia au tras de hățuri, făcând caii să meargă mai încet, după care și-au scos săbiile. În același timp, Cato s-a apropiat de omul rămas cel mai în urmă și l-a urmărit cu atenție încordată. Când au ajuns alături, rebelul a lovit cu sabia. Cato a strâns

din coapse, aruncându-și simultan greutatea într-o parte, făcând calul să se împiedice, dar rămânând pe picioare, astfel că lama a șuierat prin aer.

– Acum e rândul meu! a exclamat Cato disprețuitor, împungând cu sabia și nimerindu-l pe om în coaste, puțin deasupra centurii de care era prinsă teaca. Vârful armei a străpuns tunica, pătrunzând în carne și mușchi, după care a ajuns în măruntaie, apoi Cato a smuls-o. Călărețul a scăpat arma din mână și s-a prins de abdomen, aplecându-se totodată în față în șa. Cato a plecat mai departe. Macro îl depășise. Cei doi rebeli se întorseseră ca să-i blocheze pe romani. Își țineau săbiile pregătite de luptă. Macro a dat pinteni calului, îndreptându-se țintă spre ei. Calul l-a ascultat până în ultimul moment, când a încercat să se ferească și să se rotească, iar flancul lui s-a izbit de flancul unuia dintre cei doi cai, prinzând astfel ca în menghină piciorul călărețului. Omul a icnit de durere și, înainte de a-și reveni din surpriză, Macro a lovit cu sabia brațul înarmat, provocând o tăietură adâncă în carne, undeva deasupra cotului. Sabia a căzut din mâna omului, iar calul lui s-a retras cu mers împleticit și s-a îndepărtat la trap, intrând între tufișurile ce mărgineau drumul.

Macro a privit scurt în jur exact când celălalt om a lovit cu sabia. A reușit să pareze lovitura, însă lama a ricoșat și a lovit calul în gât, exact înapoia urechilor. Animalul a scos imediat un nechezat strident și s-a cabrat pe picioarele din spate, lovind cu copitele membrelor din față. Macro a fost azvârlit înapoi. S-a rostogolit din șa și a zburat prin aer, după care a căzut pe o parte. A văzut o explozie de lumină când s-a lovit cu capul de o piatră de pe drum, și plămânii i s-au golit de aer cu un icnet puternic. S-a silit să se ridice pe mâini și genunchi și a scuturat din cap ca să-și limpezească privirea.

L-a auzit pe rebel plescăind din buze pentru a-și potoli calul agitat și s-a apropiat călare de romanul căzut la pământ. Macro a văzut picioarele armăsarului care se apropia de el, precum și strălucirea slabă a propriei săbii, aflată la cel mult un metru. S-a repezit spre ea, a prins-o de mâner și s-a rostogolit pe sub cal. Pântecul animalului a apărut deasupra lui, și Macro a împuns cu sabia în sus, crispându-se când ea a pătruns în carne și sângele a țâșnit în jos, împroșcându-i fața. Calul a nechezat în chinurile morții și s-a azvârlit înainte. O copită a călcat alături de capul lui Macro, în timp ce călărețul încerca disperat să-și liniștească animalul. Alături de Macro a apărut o siluetă întunecată, și Cato a înfipt sabia în șalele rebelului. Deja înnebunit de durere, calul înspăimântat a ieșit de pe drum la galop, coborând panta, după care s-a împiedicat. Călărețul și calul s-au rostogolit peste stânci și tufișuri uscate, iar după câteva momente s-a lăsat liniștea.

Macro s-a ridicat greoi în picioare. Încă se simțea amețit și, scuturând din cap în încercarea de a alunga senzația de amețeală, s-a îndreptat spre bărbatul pe care îl rănise la braț. Acesta rămăsese în șa și gemea ținându-se de rană. L-a văzut pe Macro deja când era prea târziu pentru a mai avea scăpare. Prefectul a apucat frâul și a făcut semn cu sabia spre om.

– Dacă vrei să rămâi în viață, dă-te jos de pe cal.

Rebelul a dat din cap și, cu stângăcie, și-a trecut un picior peste șa și s-a lăsat pe pământ în partea cealaltă a calului. Apoi s-a retras cu repeziciune. Macro l-a urmărit cu atenție până când a ajuns la o distanță sigură, după aceea și-a vârât sabia în teacă, a liniștit calul și a încălecat. Animalul era cam agitat, așa că Macro i-a vorbit calm și a plescăit din limbă, apoi l-a îndemnat spre Cato.

– Ai pățit ceva? l-a întrebat tribunul, cu un aer îngrijorat.

– Nu, n-am nimic. Să mergem.

Au îndemnat caii și au continuat urmărirea. Scurta luptă îi făcuse să piardă ceva teren, de aceea, în timp ce înaintau pe drumul acum îngust, Cato s-a uitat atent înainte pentru a zări dușmanii. Drumul șerpuia de-a lungul coloanei vertebrale a peninsulei, și se aștepta din clipă în clipă să îi zărească pe gladiator și pe oamenii din suita lui. Însă nu a văzut nici urmă de ei, astfel că în mintea lui Cato a apărut o mare îndoială. Apoi drumul a ajuns în culmea unei ridicături care permitea o vedere mai generoasă asupra peninsulei ce se întindea în față pe o oarecare distanță.

– Fir-ar să fie! a șuierat Cato printre dinții strânși.

– Unde au dispărut? a mârâit Macro. Cum de ne-au scăpat? Cum?

– Sigur au ieșit de pe drumul principal, a socotit Cato, blestemându-se pentru neatenție. Trebuie să ne întoarcem.

A tras de frâu întorcând calul și l-a făcut să meargă la trap de-a lungul drumului, timp în care s-a uitat când în dreapta, când în stânga. După un sfert de milă, a găsit ceea ce căuta; îi scăpase un amănunt mai devreme, când galopaseră prin dreptul acelui loc. O mică potecă pornea șerpuind în josul pantei. Au ieșit imediat de pe drum și au urmat poteca șerpuind printre stânci și copaci piperniciți. Dedesubtul lor au auzit foșnetul și susurul valurilor ce se spărgeau de țărm, iar apoi drumul a ajuns pe culmea unei mici stânci, după care cotea abrupt și cobora brusc, ducând spre o fâșie de plajă.

Cato a auzit strigate și zăngănit slab de arme. La doar treizeci de metri în larg, a văzut conturul unui mic vas roman de luptă, și l-a

recunoscut ca fiind o liburnă. Câteva ambarcațiuni mai mici erau adunate în jurul navei, iar Cato și-a dat seama imediat ce se petrecea.

– Fir-ar să fie, acela este vasul care a eșuat. Rebelii au pus mâna pe el.

A îndemnat caii să coboare poteca și au continuat să înainteze. Distanța de mers era scurtă, astfel Macro și Cato au ajuns pe o fâșie îngustă de nisip. Plaja era lată de cel mult o sută de pași, iar la poalele falezei se găseau câteva colibe abandonate. Caii rebelilor rămăseseră la marginea apei. În preajmă se aflau câteva bărci, iar cei doi romani au sărit din șei și au traversat în fugă fâșia de plajă, îndreptându-se către ele. Niciuna nu avea vele, ci doar vâsle. Cato a prins copastia celei mai apropiate dintre ele.

– Ajută-mă!

Și-a înfipt bine picioarele în nisip și, încordându-se, a împins ambarcațiunea în apă, în vreme ce Macro a prins de cealaltă parte și a tras. Barca s-a târât cu greutate peste nisip, asta până când un val mic a ridicat-o și au reușit să o desprindă de mal. Au împins-o spre larg până când apa le-a ajuns la brâu, și abia după aceea s-au cățărat peste copastie. Când Cato a ridicat ramele să le pună în suporturi și Macro s-a așezat greoi la pupa, până și ultimele zgomote ale luptei s-au stins. În momentele când lumina difuză a zorilor se strecura de-a curmezișul golfului, Cato și-a ocupat locul pe banda din mijlocul ambarcațiunii și a început să tragă la rame spre liburnă. Dacă vasul ar fi fost încă eșuat, rebelii nu ar fi avut cum să fugă.

Cato știa că el și Macro înfruntau o moarte sigură imediat ce ar fi ajuns la vas. S-a rugat ca măcar să-l ucidă pe gladiator înainte de a fi doborâți, și ca Iulia să-și găsească o cale de scăpare în agitația și deruta creată. S-a uitat peste umăr și a văzut că redusese distanța

dintre ei și liburnă. Apoi a înghețat și s-a uitat mai atent. Vasul sălta pe valurile de hulă.

– Parcă spuneai că vasul eșuase, a spus Macro.

– Așa a fost. Cred că echipajul lui a fugit când au venit rebelii la bord.

Cato și-a dat seama că soldații de pe vas muriseră probabil, și că marinarii și vâslașii erau sub comanda lui Aiax și a oamenilor lui. Cato a reînceput să tragă la rame cu toată puterea, însă lipsa lui de tehnică și loviturile dezordonate de vâslă erau amplificate de valurile de hulă, ceea ce făcea barca să se deplaseze în lateral, iar la un moment dat, a ajuns chiar să scoată vâsla din furcă.

În momentul în care s-au apropiat la aproximativ cincisprezece metri de liburnă, Macro a văzut că vâslele lungi și întunecate ale vasului de luptă mușcă din apă. Au executat o lovitură, s-au ridicat, s-au arcuit și au pătruns în apă din nou, iar vasul zvelt a înaintat rapid.

– Au pornit la drum, a spus el încet.

– Nu se poate, a gemut Cato, făcând eforturi sporite să tragă la rame. Nu. Vai, zei, nu vreau asta.

Liburna a căpătat treptat viteză și a început să gireze spre golful Olous, lăsând treptat în urmă ambarcațiunea lui Cato. El a continuat să vâslească disperat, simțind dureri în brațe de atâta efort. Profilul liburnei s-a micșorat când a ajuns să stea cu pupa spre Cato. Cu o certitudine care îi provoca o stare de rău, și-a dat seama că de acum nu mai avea nicio șansă de a ține ritmul cu liburna. A lăsat ramele să cadă în apă, s-a ridicat în picioare și răsucindu-se și proptindu-și picioarele în barcă, a dus mâinile pâlnie la gură și a răcnit:

– Iulia!... Iulia!

A urmat o pauză, după care a auzit glasul ei răspunzându-i:

– Cato! Ajută-mă!

După aceea, glasul ei a amuțit.

La balustrada pupa a liburnei au apărut două siluete: Aiax, ținând-o pe Iulia strâns de braț. Disprețuitor, el a strigat:

– Ai pierdut-o, Cato. Ai pierdut-o pe veci.

– Iulia!

– Acum e a mea. Și pot face tot ce vreau cu ea. Ține minte asta. Să ții minte răzbunarea lui Aiax câte zile vei mai trăi.

– Nu! Țipătul parcă i-a fost smuls lui Cato de pe buze. Nu!

Brusc, Iulia a ridicat mâna liberă. Între degetele ei a sclipit ceva metalic cu care l-a împuns pe Aiax în umăr. Cu un urlet de uimire, de durere și furie, acesta s-a retras un pas, și s-a uitat la pieptenele care îi rămăsese înfipt în umăr. Apoi, instinctiv, a dus mâna cealaltă spre rană, dându-i drumul Iuliei. Imediat ce a simțit că era liberă, ea s-a aruncat peste balustradă, căzând în apă cu un pleoscăit. Liburna căpătase deja viteză, iar când Iulia a scos capul la suprafață gâfâind, distanța dintre ea și liburnă era deja destul de mare și sporea. Cato a luat din nou vâslele și a făcut ca barca să gonească peste micile valuri, îndreptându-se către fată, în timp ce ea a pornit înot spre ei cu lovituri de brațe care erau puternice din disperare.

Aiax își smulsese pieptenele însângerat din braț și rămăsese cu

privirea ațintită spre apa mării. Nu putea face nimic pentru a împiedica evadarea Iuliei. Până când ar fi reușit să întoarcă liburna din drum pentru a se îndrepta spre plajă, micuța ambarcațiune ar fi ajuns la țărm, iar dușmanii lui ar fi scăpat cu ajutorul cailor care rămăseseră pe plajă. Pe de altă parte, triremele romane se îndreptau deja spre ieșirea din golf pentru a veni în ajutorul liburnei care eșuase pe nisip.

Când barca s-a apropiat de Iulia, Macro s-a dus la prova și s-a aplecat pentru a o ajuta.Tânăra s-a prins de încheietura lui, iar el a tras-o mai aproape, după care a întins cealaltă mână și a ridicat-o de subsuoară.

– Hopa sus, domnișoară! a mormăit el și a tras-o peste copastie. Cato, gata, am scos-o din apă. Întoarce barca și să ajungem cât mai repede pe țărm.

Cato a întors barca și a pornit spre mal, așteptându-se însă ca nava de luptă să vină spre ei dintr-un moment în altul. Însă aceasta s-a îndreptat netulburată spre ieșirea din golf. Vâslele se adânceau și loveau apa într-un ritm regulat și vasul se îndepărta continuu de mica ambarcațiune. Aiax a mai rămas o vreme la balustrada pupa, după care s-a întors și a dispărut.

– Suntem în siguranță, a spus Macro cu ușurare în glas.

Cato a coborât vâslele, apoi s-a întors să o îmbrățișeze pe Iulia, care a venit nesigură spre mijlocul bărcii și i-a căzut în brațe. O vreme, totul a rămas nemișcat pe mica ambarcațiune. Cato a ținut-o strâns, apăsându-și obrazul de creștetul capului ei, în timp ce ea respira adânc. Macro s-a întors și s-a uitat după liburna care a dispărut pe după mica insulă de la capătul peninsulei stâncoase și s-a îndreptat spre largul mării.

33

Trei zile mai târziu, Sempronius a făcut o inspecție a rămășițelor taberei răzvrătiților, după care el și escorta au mers pe plajă, unde corăbiile rămase erau în reparații. Restul flotei de grâne ridicase pânzele în ziua precedentă, îndreptându-se direct spre Roma, unde încărcătura lor trebuia să ajungă la vreme pentru a preveni foametea și a împiedica mulțimile să găsească un motiv de revoltă. În ciuda sentimentului de ușurare și de bucurie că fiica lui fusese salvată, Sempronius era într-o dispoziție destul de proastă din cauza urmărilor inevitabile ale unei răscoale atât de serioase pe insulă. Senatorul nu se îndoia aproape defel că nu va primi nicio recompensă din partea împăratului pentru că salvase flota de grâne și astfel reușise să păstreze pacea pe străzile Romei. Patru corăbii fuseseră pierdute în atac, și, în mod inevitabil, funcționarii care răspundeau de grânarul imperial aveau să întocmească plângeri împotriva celor pe care îi considerau vinovați de distrugeri. Era de așteptat o mustrare oficială. Sempronius a oftat. Câteodată, slujirea Romei nu aducea nicio satisfacție, și a trebuit să se declare mulțumit știind doar el că își făcuse datoria față de împărat cât de bine putuse, deși pierduse patru

corăbii.

Incendierea grânelor era cea mai neînsemnată pierdere, a gândit el. După cutremur și răscoala sclavilor care îi urmase, aveau să treacă mulți ani până ca provincia Creta să-și poată reveni. Cu toate că răscoala se încheiase, existau o serie de chestiuni neplăcute ce trebuiau rezolvate. Centurionul Fulvius și oamenii lui nu dovediseră nicio milă față de rebeli, iar cadavrele acestora erau încă depuse în gropi săpate în solul stâncos din jurul golfului. Supraviețuitorii fuseseră trimiși înapoi la Gortina, înlănțuiți în șiruri lungi, aflate sub paza necruțătorilor legionari, care nu se arătau miloși față de cei ce rămâneau în urmă de slăbiciune ori se prăbușeau pe marginea drumului. Mergând spre Olous, Sempronius trecuse prin dreptul lor: șiruri de prizonieri cu expresii sumbre, care se întorceau la sclavie după ce apucaseră să se bucure pentru scurt timp de gustul libertății. Urmau să fie ținuți într-o tabără specială din afara orașului până când proprietarii lor puteau fi identificați și înștiințați. Dacă proprietarii erau morți, sclavii intrau în proprietatea împăratului și erau vânduți prin licitație. Sumele obținute astfel, mai puțin comisionul frumușel al licitatorului, se înainta spre trezoreria imperială de la Roma. Sempronius a zâmbit cu amărăciune la gândul că se găsea până la urmă cineva din Roma care să scoate profituri de pe urma acelei răscoale.

O soartă mai tristă îi aștepta pe sclavii ce fuseseră identificați drept conducători de grupuri sau fuseseră capturați apărându-se cu arma în mână. Aceștia erau ținuți la Olous, urmând să fie transportați la Roma, unde aveau să fie condamnați să moară în arenă. Se zvonea că împăratul Claudius se gândea să organizeze un spectacol cu gladiatori într-un lac artificial ce se construia în afara Romei. O reconstituire a bătăliei de la Actium, cu corăbii micșorate la scară și mii de

condamnați care trebuiau să facă parte din echipajele flotei. Sempronius avea convingerea că sclavii proveniți din Creta erau bine-veniți, căpătând roluri care le dădeau puține șanse de supraviețuire.

Sempronius avea un gust amar în gură pentru că Aiax scăpase. Ar fi trebuit să fie torturat și ucis în fața celor care îl urmaseră. Orice rău îi făcuse fiicei lui trebuia răzbunat cu vârf și îndesat. Din fericire, amănuntele erau deocamdată confuze, iar raportul trimis de Cato privind perioada de captivitate a lui Macro și a Iuliei fusese cam zgârcit în privința detaliilor. Sempronius era recunoscător pentru asta. A încercat să nu îngăduie imaginației să completeze lucrurile nespuse în raportul tribunului. Acest lucru era insuportabil de dureros și îi provoca o suferință pe care nu o cunoscuse de la moartea soției, singura persoană pe care o iubise vreodată necondiționat.

Măcar Iulia era vie și în siguranță, s-a consolat Sempronius. În acele momente era în tabăra lui Cato din Olous, ceea ce îl făcea să aibă dificultăți în redactarea ordinelor către Cato. Știa însă că trebuia să autorizeze cât mai curând posibil urmărirea lui Aiax. Împăratul avea să ceară asta. Drept urmare, centurionii Macro și Cato trebuiau să plece pe urma gladiatorului și să-i prindă sau să-i ucidă pe el și pe susținători. Acum, după ce se încheiase criza, Sempronius revocase promovarea temporară a lui Cato la rangul de tribun, care revenise la cel obișnuit de centurion. Ordinul redactat îi informa pe Macro și pe Cato că trebuiau să acționeze cu autorizarea deplină a guvernatorului Cretei, și că toate oficialitățile romane la care apelau aceștia erau obligate să le acorde tot ajutorul posibil. Aiax și tot ce reprezenta el trebuia eliminat fără nicio milă și cu desăvârșire, astfel ca oricine din imperiu să știe ce soartă îi aștepta pe sclavii care se ridicau împotriva stăpânilor. Fuseseră rechiziționate două dintre triremele escadrei conduse de Balbus, precum și două centurii de legionari. Centurionul

Fulvius se plânsese deja și nu încăpea nicio îndoială că va încerca să stârnească animozitatea între Sempronius și legatul din Egipt. Era neplăcut, a gândit senatorul. Avea să-i rămână mereu recunoscător lui Petronius pentru sprijinul acordat, și a jurat pe numele lui Jupiter, cel mai măreț și mai bun zeu, că într-o bună zi îi va întoarce serviciul prietenului său. Acum însă, s-a dus drept spre cortul unde se afla cartierul general, unde avea să își revadă fiica. După ce a îmbrățișat-o, a ținut-o la depărtare de un braț de el, căutând urme de răni ori vreo jignire mai profundă în ochii ei. Iulia i-a zâmbit.

– N-am pățit nimic, tată. Serios. Nu e nevoie să mă cercetezi chiar așa.

El a strâns-o din nou în brațe, pentru că nu avea suficientă încredere în sine să își reprime bucuria înlăcrimată care îi umplea inima. Într-un târziu, Sempronius s-a îndepărtat încet de ea.

– Ia spune, unde este acel tânăr prieten al tău?

– În golf, cu Macro, ca să-și aprovizioneze corăbiile. Iulia a tăcut și s-a uitat plină de speranță spre tatăl ei. Trebuie să plece? Chiar atât de curând?

– Știi că trebuie, i-a răspuns Sempronius cu glas ferm. Asta îi este datoria.

– Datoria. Iulia a zâmbit cu tristețe. Întotdeauna datoria. E un blestem, nimic mai mult.

El a confirmat cu tristețe.

– Aceasta este mereu blestemul care cade asupra celor care slujesc imperiul în mod strălucit, draga mea. Acum, hai cu mine, să mergem și să-l găsim.

Cele două liburne se aflau dincolo de corăbiile cu grâne arse, iar când s-au îndreptat călare spre navele de război, Sempronius și Iulia au văzut că oamenii încărcau ultimele provizii. Legionarii, purtând doar tunici, cărau arme de rezervă, echipamente, rații și apă pe schelele de acces la bord care se întindeau din zona cu apă mică până pe punți. Macro și Cato se aflau pe plajă și se sfătuiau și verificau cantitățile de provizii trecute pe tăblițele cerate. Când i-au observat pe guvernator și pe oamenii din garda acestuia apropiindu-se, s-au întors pentru a-l saluta.

Sempronius a descălecat și s-a apropiat cu pași mari de ei.

– Mă bucur să te revăd, Cato. M-am temut că mi se va refuza această plăcere.

Macro era mai slab, iar fața i se cojea de piele după ce îi stătuse expusă la soare atâta vreme. A făcut un pas în față și a prins brațul pe care Sempronius l-a întins spre el.

– Nu mor eu chiar cu una, cu două, domnule. Nu mi s-a întâmplat până acum și nici nu mi se va întâmpla.

– Mă bucur să aud asta.

Și-au zâmbit, apoi Sempronius s-a întors către Cato.

– Te superi dacă vreau să rămân câteva minute singur cu Macro, după care voi sta de vorbă și cu tine?

– Nu, domnule, a răspuns Cato, încruntându-se imperceptibil, și s-a întors către Iulia. Poți veni să stai cu mine.

Au mers până au trecut de ultimele provizii, stivuite pe plajă, și s-au

așezat pe nisip. Iulia și-a lăsat capul pe umărul lui Cato, iar el și-a petrecut un braț pe după mijlocul ei. Conștienți de iminența despărțirii lor, au rămas tăcuți câteva momente. În cele din urmă, Iulia a murmurat:

– Nu e cinstit.

– Adevărat.

– Ai idee cât timp vei fi departe?

– Asta depinde de Aiax. Dar voi veni și te voi găsi în Roma imediat după ce va fi prins sau ucis. Jur.

Iulia a dat din cap, dar a păstrat tăcerea, iar Cato a înțeles că ea se străduia să nu-și arate simțămintele. S-a uitat din când în când spre senator și Macro, și a văzut că erau prinși într-o discuție foarte aprinsă. Sempronius îl prinsese pe Macro de un braț și părea să-l invite să îi împărtășească punctul de vedere. La început, centurionul a părut să se împotrivească, dar apoi, după ce s-a uitat scurt spre Cato și a rămas pe gânduri o clipă, a consimțit și imediat și-au strâns mâinile.

– Cato! a strigat Sempronius și i-a făcut semn să se apropie.

El și Iulia s-au ridicat și s-au întors pe plajă, pentru a li se alătura celor doi bărbați. Macro stătea nemișcat, având o expresie serioasă pe față, în vreme ce Sempronius se uita cu gravitate la Cato.

– Cato, m-am văzut silit să iau o hotărâre dificilă, una care la început ți se va părea greu de acceptat, a început Sempronius. Însă, după cum socotesc eu, această misiune are cele mai bune șanse de reușită dacă tu te vei afla la comanda acestei forțe.

– Eu? Cato s-a uitat mirat la Sempronius, apoi l-a țintuit pe Macro cu privirea. Sigur?

– Așa spune domnia-sa, i-a răspuns Macro. Și are dreptate. Sunt de acord cu senatorul.

– De ce? Cato s-a simțit îndurerat de situație. Considerase mereu că era sortit să rămână subordonatul lui Macro în anii ce vor urma. I se părea foarte firesc așa. Macro îl învățase aproape totul în privința meseriei de soldat. Când avea nevoie să-și impună un model, Cato apela la experiența și calitățile de soldat ale lui Macro. S-a întors către Sempronius. Domnule, mă simt onorat, dar nu pot accepta. Macro este superiorul meu.

– Îți este, în multe privințe, a recunoscut Sempronius. Însă această misiune va cere mai multe aptitudini, mai multă circumspecție decât simpla bravură de luptător. Tocmai de aceea te-am ales pe tine. A băgat mâna în desaga pe care o avea atârnată de centură și a extras un sul. Aceasta este scrisoarea de numire la rangul de prefect.

– Prefect?

Cato a rămas uimit. Asta îi croia drum spre numirea în funcția de comandant al unei cohorte de auxiliari.

– Sub rezerva aprobării de către împărat, desigur, a continuat Sempronius. Dar sper că îl pot convinge pe Claudius să facă să devină permanentă această numire. Dacă promovarea e meritată de cineva, atunci tu ești acela, Cato. Felicitări.

S-au strâns de braț câteva clipe, apoi Macro a făcut un pas în față.

– Și eu vreau să te felicit. Apoi i-a surâs nu tocmai fericit. Domnule.

Cuvântul l-a săgetat pe Cato ca un cuțit. Nu i se părea firesc. Normal. S-a silit să răspundă la acel zâmbet.

– Îți mulțumesc... pentru tot.

Macro a dat din cap, apoi a făcut semn cu degetul spre liburna aflată mai departe. Băieții mei sunt gata. Voi pune vasul la apă, dacă sunteți de acord, domnule.

– Da, sigur. Cato a aprobat cu un gest din cap. Cum dorești.

Macro a oftat, a fluturat un deget în aer, apoi s-a întors și a pornit spre schela de acces pe vasul lui.

– E om de treabă, a spus Sempronius. Ești norocos să-l ai ca prieten.

– Știu asta, domnule.

Sempronius s-a întors spre Cato și a rămas tăcut câteva clipe.

– Ai idee încotro s-a îndreptat gladiatorul?

Cato a dat din cap.

– După ce a pornit la drum, am văzut corabia îndreptându-se către sud, domnule. Spre Africa.

– Am înțeles. Sempronius și-a dres glasul și s-a retras. Prefect, ai primit ordinele. Ai grijă să le duci la bun sfârșit.

– Am înțeles, domnule!

Cato a luat poziția de drepți și a salutat. S-a întors apoi și a văzut cum erau urcate la bord ultimele provizii. Știa că nu va avea parte de

intimitate pentru a-și lua rămas-bun de la Iulia. A prins-o de mâini, simțind cum tremura, făcând toate eforturile pentru a nu vărsa lacrimi. S-a aplecat în față și a sărutat-o, lăsându-și buzele să zăbovească o clipă cât i le-a șters pe ale ei. Apoi i-a eliberat mâinile și a urcat schela de acces, după care a dat ordin trierarhului să pornească la drum.

Stând pe mica punte pupa, Cato i-a măsurat din ochi pe marinari, soldați și legionari îngrămădiți la pupa ca să ridice prova, în timp ce vâslașii și-au scos ramele în afara navei. Apoi, după ce flautistul a început să dicteze ritmul, ramele au împins corabia dinspre plajă spre apele mai adânci. Imediat ce au ajuns în apă adâncă, trierarhul le-a dat liber soldaților, iar marinarii s-au întors la posturile lor. Trierarhul s-a întors către Cato.

– Ce ordine aveți de dat, domnule?

Conștient că era urmărit îndeaproape de oamenii pe care avea să-i comande într-o misiune extrem de periculoasă și dificilă, Cato s-a uitat în lungul punții. Și-a dres glasul.

– Transmite către cealaltă navă că ieșim în larg. Imediat ce părăsim golful, stabilim cursul spre coasta Africii.

– Am înțeles, domnule.

După ce trierarhul și-a dus palmele pâlnie la gură ca să transmită ordinul către cealaltă navă, Cato s-a întors spre țărm. Senatorul și fiica lui rămăseseră acolo unde îi lăsase, iar Sempronius a ridicat o mână când s-a simțit privit. Conștient de noul lui rang, dar și de răspunderea ce îi revenea, Cato a salutat pur și simplu, apoi s-a întors spre oameni de pe navă. A făcut în sinea lui un jurământ că va fi demn

de încrederea pe care i-o acordase senatorul și, mai presus de toate, de încrederea pe care i-o arătase prietenul lui Macro. A mai jurat că nu-și va găsi liniștea până când nu-l va ști mort pe gladiator, pentru ca apoi să se întoarcă alături de Iulia.

Nota autorului

Acest roman a căpătat viață în urmă cu câțiva ani, când am făcut o călătorie în Creta. După ce am epuizat lista simplă a siturilor grecești antice, am profitat de prilej pentru a explora rămășițele orașului roman Gortina, distrus de un mare cutremur pe la mijlocul secolului întâi după Cristos. Doar o mică porțiune din acesta era cuprins în situl oficial de la poalele acropolei. Restul este răspândit pe câmpuri, de cealaltă parte a șoselei principale, și doar hoinărind printre livezi de măslini poți să-ți faci o impresie mai clară cât de mare și impresionant putea fi orașul-capitală a provinciei.

În vreme ce mă plimbam printre ruine, mi-am dat seama că data cutremurului se potrivea foarte bine cu aceea a întoarcerii lui Macro și Cato din aventurile pe care le trăiseră în Iudeea și Siria. Dacă ei ar fi fost prinși în haosul care a urmat după cutremur? Ce efecte ar fi avut un asemenea eveniment asupra unei provincii precum Creta? În vreme ce analizam posibilitățile, mi-am dat seama că una dintre victimele unui dezastru natural este ordinea socială. În afară de obișnuita căutare de resurse de trai și de încălcarea legii și ordinii publice, se punea problema modului în care ar reacționa populația de

sclavi de pe insulă atunci când i s-ar ivi prilejul de a scăpa de trista lor stare. De aceea am conceput ideea unei răscoale a sclavilor. Pentru ca sclavii să aibă cât de cât o șansă, trebuiau să fie conduși de cineva cu priză la oameni – un luptător care să impresioneze. Firește, asta mi-a sugerat ideea unui gladiator. Însă am dorit un om care să se simtă înclinat să urască Roma în general, și pe Macro și Cato în special. Mi-au trebuit câteva săptămâni până să găsesc personajul cel rău. Ca întotdeauna, când simt că mă blochez în privința acțiunii, îmi duc la plimbare câinele până la ruinele orașului roman Venta Icenorum, care se găsește cam la o milă de casa mea. După ce am ocolit jumătate dintre ziduri, mi-am adus aminte de Aiax, și de amărăciunea provocată de execuția tatălui său, și de soarta cumplită care îl aștepta când a fost condamnat să fie sclav, la sfârșitul romanului *The Eagle's Prophesy*. Acum el era un bărbat în sufletul căruia ardea cu intensitate flacăra întunecată a răzbunării.

Instituția sclaviei a jucat un rol major în societatea și economia Imperiului Roman și a republicii timpurii. Extinderea enormă a puterii romane în întregul bazin mediteranean, care a început în secolul al III-lea înainte de Cristos, a dus la căderea în sclavie a unui număr uriaș de bărbați, femei și copii din rândul populațiilor subjugate. Spre sfârșitul secolului, sclavii constituiau aproape o treime din populația Italiei. Mulți dintre aceștia erau ținuți ca vitele pe întinsele moșii agricole ce reprezentau din ce în ce mai mult o trăsătură a peisajului rural, pe măsură ce bogații cumpărau fermele mici care ajunseseră în paragină deoarece proprietarii lor erau plecați câteodată cu anii în campanii militare.

Viața de sclav era deseori oprimantă. Majoritatea robilor erau condamnați la o viață de muncă grea în condiții inumane și supuși unei discipline brutale. Acest lucru era îndeosebi valabil pentru cei

care trudeau în mine, șantiere de construcții sau pe câmpii – de multe ori legați în lanțuri mai mulți laolaltă.

Existau două categorii de sclavi: cei deținuți de persoane private și cei deținuți de stat. Aceștia din urmă erau oarecum mai norocoși, prin faptul că probabilitatea de a fi vânduți era mai redusă, și li se acordau drepturi limitate de a deține diverse lucruri în proprietate. Sclavii deținuți de persoane erau considerați ca fiind o parte din „familia" proprietarului; dacă slujeau în casă, făceau parte din „familia urbana", în vreme ce aceia care munceau pe câmp erau etichetați ca fiind din „familia rustica". Un roman bogat, Publius Vedius Pollio, avea obiceiul ca la petreceri să-și distreze oaspeții aruncând sclavi într-un bazin în care ținea țipari mâncători de oameni. Evident, acel Pollio era un sadic. Un exemplu mai reprezentativ de proprietar de sclavi este dat de istoricul roman Plutarh, care a descris un om care își bătea în mod regulat sclavii pentru greșeli oricât de neînsemnate și care reușise să creeze o atmosferă de invidie și neîncredere între sclavii lui.

Prin urmare, nu este deloc de mirare că sclavii se opuneau încă din primele zile stării de sclavie prin mărunte atitudini de sfidare, încercări de evadare (multe dintre ele reușite) și rareori răzvrătiri, unele reprezentând pericole foarte grave pentru Roma, cu precădere răscoala izbucnită în Sicilia și cea condusă de Spartacus în Peninsula Italică. Ar fi greșit, totuși, să presupunem că exista un sentiment universal de nesupunere în rândul populației de sclavi. Orice năzuință spre nașterea unui fel de conștiință de clasă era subminată de o serie de factori. În primul rând, sclavii erau eterogeni din punctul de vedere al originii și limbii, un factor de care stăpânii lor se slujeau, având grijă ca, în măsura în care era posibil, sclavii să fie separați de compatrioții lor. În al doilea rând, cei născuți sclavi nu se știau privați de libertate și nu aveau o patrie în care să se poată întoarce. În al

treilea rând, instituția în sine era ierarhică, iar sclavii care duceau o viață mai bună se străduiau mai curând să se disocieze de ceilalți sclavi, în loc să acționeze ca lideri ai celor oprimați.

Drept urmare, majoritatea răscoalelor erau izolate și nu căpătau proporții mai mari decât brigandajul comun. Dacă, totuși, se petrecea vreun eveniment care să afecteze întreaga populație de sclavi, atunci se constituiau condițiile prielnice pentru o formă mai ambițioasă de răzvrătire. Eu am socotit că în Creta cutremurul ar fi reușit să creeze circumstanțele propice izbucnirii unei asemenea răscoale. Cu un conducător ca Aiax, o astfel de rebeliune ar fi reprezentat o mare amenințare la adresa imperiului prin exemplul pe care l-ar fi dat altor sclavi. Amintirea marelui general-gladiator Spartacus ar fi renăscut în inimile și mințile sclavilor Romei.

Lupta între gladiatori a fost una dintre tradițiile pe care romanii le-au moștenit de la etrusci. La început, gladiatorii luptau în cadrul unui sacrificiu ritual de sânge, oficiat la înmormântări, însă în atmosfera politică agitată din ultimii ani ai republicii, politicienii ambițioși au început să organizeze lupte între gladiatori ca să câștige sprijinul poporului. Augustus, primul împărat, a fost acela care a inaugurat practica de a ține lupte între gladiatori doar cu scopul de a oferi o distracție de masă mulțimilor Romei. Împărații care i-au succedat au perpetuat acest obicei, unii concepând spectacole în care câteodată erau uciși mii de luptători. Gladiatorii erau recrutați din rândul războinicilor luați prizonieri, al criminalilor condamnați și chiar dintre unii voluntari, ce doreau să-și facă un renume și să se îmbogățească luptând în arenă. Instruirea se desfășura în școli speciale de gladiatori, unde recruții sufereau un tratament foarte dur, menit să dezvolte forța și agilitatea, după care erau pregătiți pentru a juca un rol specializat – în cazul lui Aiax, ca luptător înzestrat cu arme grele. Deși unii

gladiatori își câștigau nenumărați suporteri din rândul spectatorilor din arene, cam la fel ca boxerii sau stelele de film din zilele noastre, și uneori își câștigau libertatea, majoritatea erau sortiți să moară sau să sufere răni care îi lăsau infirmi. În aceste circumstanțe, este o ironie plăcută că bărbați ca Spartacus au putut să-și folosească atât de bine pregătirea pentru a lupta împotriva foștilor stăpâni.

Note

1 - Provincie romană din Asia Mică, pe coastele Mării Marmara, în nord-vestul Turciei (n. tr.).

2 - Nume derivat din latinescul *corvus*, însemnând corb (n. tr.).

3 - Garum – sos preparat din pește sau scoici, prin macerare, folosit drept condiment de romani. (n. tr.).

4 - Batiză – obstacol alcătuit din ramurile unor copaci așezați în șir, având vârfurile ascuțite îndreptate spre dușman (n. tr.).

5 - Din clasa ecvestră, constituită pe criterii economice, făceau parte cei care aveau un venit anual de 400000 de sesterți (n. tr.).

6 - Un baston care indica rangul militar al unui centurion (n. tr.).

7 - Ramă sau vâslă lungă folosită drept cârmă (n. tr.).

8 - Gladiator în armură, înarmat cu o sabie scurtă sau un pumnal și instruit să lupte împotriva unui retiarius, un gladiator cu armură ușoară și înarmat cu un trident și o plasă (n. tr.).

9 - Falcata, o sabie tipică pentru Peninsula Iberică din perioada preromană, având o singură latură ascuțită (n. tr.).

10 - Quadrema era o corabie de luptă la fel de lungă și lată ca o triremă, dar în general mai lentă decât aceasta, pentru că, deși avea

mai mulți vâslași, avea mai puține vâsle, fiindcă acestea, fiind mai lungi, erau manevrate de câte doi oameni (n. tr.).

11 - Galere de mici dimensiuni, folosite de marina romană pentru raiduri și patrulare (n. tr.).